

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО

СИЛА И ЖИВОТ

Том XVI

Поредицата „Сила и Живот“ е съвместна публикация на издателствата „Захарий Стоянов“ и „Бяло Братство“. В нея за първи път е представена пълна хронология на неделните проповеди на Учителя Петър Дънов (Беинса Дуно) през периода 1914–1944 г. В тях по собствените му думи са изложени всички основни принципи на неговото учение, което той нарича Новото учение на Всемирното Бяло Братство.

От езикова гледна точка неделните проповеди, наричани беседи, са стенографирано говорно слово. Стенограмите на беседите са дешифрирани, редактирани и публикувани от различни последователи на Учителя П. Дънов, през различни периоди от време, на което се дължат някои езикови и стилови разлики. По-голямата част от съдържанието на настоящата поредица са сборниците с беседи, които започват да се публикуват от 1915 г. със заглавие „Сила и Живот“.

© Издателство „Бяло Братство“, 2018

© Издателство „Захарий Стоянов“, 2018

ISBN 978-954-744-744-352-5

ISBN 978-954-09-1314-8

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО

СИЛА И ЖИВОТ

Том XVI

5.05.1929 г. – 3.11.1929 г.

Издателство •ЗАХАРИЙ СТОЯНОВ•
Издателство •БЯЛО БРАТСТВО•

София, 2018

Съдържание

Ела с мен!, 5.05.1929.....	7
Ще ти въздаде, 12.05.1929.....	38
Голямото благо, 19.05.1929.....	63
Другата събота, 26.05.1929	86
Огън да запаля, 2.06.1929.....	121
Достоен, 9.06.1929	157
Да изпълня, 16.06.1929	184
Разумните кротки, 23.06.1929.....	208
Илия вече дойде, 21.07.1929.....	226
Що трябва да речете, 28.07.1929.....	249
Който слуша моите думи, 4.08.1929	273
Моите овце слушат моя глас, 11.08.1929.....	297
Крадецът и пастирят, 1.09.1929	319
Стотникът, 8.09.1929.....	336
Обикновени и необикновени процеси, 15.09..	364
Духовното в човека, 22.09.1929	391
Дух Господен, 29.09.1929.....	422
Забранихме му, 6.10.1929	442
Вечно благовестие, 13.10.1929.....	471
От всичките най-много, 20.10.1929	497
Блажени са очите и ушите, 27.10.1929	522
Чуха, че иде Исус, 3.11.1929	546

Ела с мен!

*И рече му: дойди след мене!
И той стана и отиде след Него.*

Матей 9:9

Дойди след мене! Няма по-силно изречение, по-силна идея в живота от тази, да отидеш след някого. Няма по-голямо щастие за човека от това, да разбере смисъла, скрит в идеята „ела“ или „дойди след мене!“. Думите „ела“ и „дойди“ имат дълбок вътрешен смисъл. Те представляват ключа на живота. Когато земеделецът каже на житото: „Ела“ или „Дойди след мене!“, от този момент започва животът на житото. Когато слънцето каже на лозата: „Ела“ или „Дойди след мене!“, от този момент започва животът на лозата. Когато духът каже на поета: „Ела“ или „Дойди след мене!“, от този момент започва поезията на поета. Тази дума се отнася до живите хора, които разбират нещата, а не до мъртвите. Има два вида хора в света: мъртви и живи. Мъртвите не се нуждаят от нищо. Те казват: „Ние не се нуждаем от ядене и пиене, от дрехи и къщи, от музика, поезия, наука и изкуства; ние се нуждаем само от гробове, от големи паметници и кръстове, чрез които да засвидетелстваме своето минало съществуване“. Живите хора казват: „Ние се нуждаем от ядене и пиене, от дрехи и къщи за живеене, от поезия, наука, музика и изкуства“. Блажени мъртвите, които са си изработили своя философия и не се нуждаят от нищо. Да, блажени са мъртвите, но временно само. Щом влязат в своя свят, те веднага започват да изпращат депутации от свои хора, да молят живите да ги приемат отново в техния свят. Щом се видят в своя свят, мъртвите започват да

ЕЛА С МЕН!

хлопат от къща на къща на живите, и казват: „Моля ви, приемоте ни във вашия свят! Гладни сме, измъчваме се от глад. Тук има страшен глад и страшна жажда!“. Това, че наистина в света на мъртвите съществува голям глад, виждаме, защото от време на време живите им изпращат по малко варено житце, поливат гробовете им с винце, с масло и т.н. Ако в техния свят имаше жито, щеше ли да им се изпраща оттук?

Съвременните хора говорят за онзи свят. Какъв е този свят, за който хората говорят? Този свят е пълен с разбити надежди и мечти, с неосъществени идеали. Този свят представлява пустиня. Дето погледнеш, ще видиш само развалини, само сухи кости. Дето стъпиш – навсякъде кости. Когато някой казва, че нищо не съществува в света, това показва, че този човек е погледнал света на мъртвите, гдето всичко е разрушено, гдето всичко е илюзия. Този свят с нищо не привлича окото на човека. Само археолозите могат да се интересуват от този свят, защото ще намерят там остатъци от най-стари култури, от различни религии и науки.

Съществува друг свят, освен този на мъртвите, наречен свят на живите, на безсмъртните – Божествен свят. Христос казва: *Дойди след мене!* — Де да отиде? — В Божествения свят.

Аз замествам думата „дойди“ с думата „ела“, като по-определена, като по-силна дума. Когато кажете някому „дойди!“, това значи, че този човек може сам да дойде. Когато му кажете „ела!“, това подразбира, че вие се наемате да водите този човек.

Когато се говори за езиците на народите, вие ги считате собственост на даден народ. Например българският език се счита за собственост на българите, турският език – за собственост на турците, гръцкият език – на гръците и т.н. Обаче има един език, който не принадлежи на никой народ. Той е Божественият език. Всяка дума в Божествения език има свой специфичен, строго определен смисъл. *Ела след мене!* Думата

„ела“ съдържа в себе си голямо изобилие. Добре е филолозите и лингвистите да се позанимаят с тази дума, да намерят нейния произход, да намерят корена на тази дума. Както филолозите търсят произхода на думите, така философите търсят смисъла на живота. Смисълът на живота се заключава в безсмъртието. Някои определят безсмъртието като вечен живот, като условие за осъществяване на всички идеали, вложени в човешката душа. Без вечния живот тези идеали са неприложими. Безсмъртието няма никакви граници. То изключва всякаква смърт от себе си. В безсмъртието човек запазва всичко, каквото има. Когато се насити на живота, безсмъртният може да замине за онзи свят – от него зависи дали да живее, или да не живее. Безсмъртният е свободен човек, той може да живее и в смъртта, и в безсмъртието. На несвободният се дава и живота, и смъртта – от него нищо не зависи. Той не разполага с нищо. Пиленцето не иска да излезе от черупката на своето яйце, но никой не го пита иска или не иска. Турят го под квачката да го измъти. След 20 дена от яйцето се излюпва пиленце. То расте, пораства, става голяма кокошка. Един ден господарят ѝ я хваща за врата и казва, че е дошло време да му отиде на гости. Тя не иска да влезе в него; кряка, противи се, иска да живее. Казват ѝ: „Ние се нуждаем от твоето месо и ти трябва да умреш – нищо повече!“. Следователно този свят, в който вие живеете, е свят на противоречия, свят на смъртта. Този свят съществува във всички хора. Който е недоволен, той се намира в света на мъртвите, в света на душите, които се нуждаят от подаяние. Недоволният ходи от къща на къща да разправя тъгите си на хората, дано се намери някой да го утеши. Този го утешава, онзи го утешава, но той все неутешен остава. Защо? Защото всички хора са сиромаси, никому не дохожда наум, че този човек се нуждае от хляб. Недоволният ходи от къща на къща, разправя положението си, оплаква се, но навсякъде му

казват: „Добър е Господ, Той ще ти помогне. Прочети *Отче наш*, помоли се и помощта ще дойде“. Чете този човек една, втора молитва, надява се на този, на онзи, но помощта все още не дохожда. Най-после той потропа на вратата на Онзи, който му казва: *Ела след мене!* Той влиза в къщата му, гдето намира сложена трапеза за ядене, и започва да яде. Не е въпросът в яденето, но в готовността, в онова чувство, с което го приема в дома си и се отзовава на неговите нужди. При това положение, какъв по-голям смисъл могат да имат думите *Ела след мене?*

Като казвам, че трябва да се задоволят нуждите на човека, не разбирам само неговите нужди в ядене и пиене. Не е гладът, който мъчи човека. Не е жаждата, която мъчи човека. Има нещо в глада и в жаждата, което мъчи човека, но то не е нито гладът, нито жаждата. Ние търсим знанието, но не самото знание. Друго нещо има в знанието, което търсим. Ние се стремим към живота, но не към самия живот, а към онова, което е скрито в него. Има нещо по-дълбоко, по-велико от самия живот. Към него именно се стреми човек. Христос казва: *Който се отрече от майка си и от баща си, както и от себе си, от своя живот, той ще придобие Вечния живот.* Да се отречеш от своя живот, значи да се отречеш от временния, от преходния живот. Който не разбира това, той ще се натъкне на известно противоречие и ще каже: „Как е възможно човек да се отрече от живота си?“. Да се отрече от живота си, това означава да стане безсмъртен и да носи смъртта на гърба си. Като я поноси известно време, той ще се изпоти, ще я тури настрана и ще отиде на планината да се разходи. Опасно е човек да носи смъртта на гърба си, ако няма где да иде да се разходи. Щом има где да отиде, ще свали смъртта от гърба си, ще я остави у дома си, да почива известно време, и след това пак ще я тури на гърба си. Смъртта е ангел, с който трябва да знаете как да постъпвате.

Щом я оставите у дома си да почива, не я карайте да яде, нито я канете на гости. Оставете я да почива, а вие си гледайте работата.

— Ама какво ще прави сама?

— Не се интересувайте от това. Тя е шише, което трябва да стои затворено.

— Какво има в това шише?

— Не е ваша работа. Шишето трябва да бъде затворено.

В царството на Соломон Ра, още от най-древни времена, жените започнали да работят за правата си, искали и те да управляват. Оттогава бил повдигнат въпросът за правата на жените. Те подали петиция до царя, да разгледа тяхната молба. Царят им отговорил: „Аз намирам за справедливо да ви се дадат права, но преди това трябва да издържите един малък изпит“. Те се съгласили. Тогава той им дал една хубава златна кутия и казал: „Ще държите тази кутия една седмица при вас, през което време никой няма да я отваря, за да не изгубите съдържанието в нея. След изтичане на този малък срок ще ми я донесете назад“. Като взели кутията, жените се събрали да разискват върху въпроса какво да правят с нея. Всички поотделно се произнесли по въпроса. Едни казвали да не се пипа кутията, други настоявали да се отвори. Надделяло мнението на последните. Те отворили кутията, за да видят какво е скрил царят в нея. Щом отворили кутията, нещо изхвъркнало навън. Затворили я внимателно и всички единодушно решили да я върнат в определения ден на царя, без да казват, че са я отворили. Царят отворил кутията пред делегацията и запитал:

— Де е онова, което бях поставил в кутията?

— Няма го, ние нищо не знаем.

— Щом е така, намерете това, което бях турил в кутията, и ще получите права да управлявате.

И тъй, в желанието си да придобие нещо повече

от това, което му е дадено, човек изгубва и онова, което първоначално Бог му е дал. В това отношение той мяза на тия жени, които се борят за права. Като придобие нещо, праведният се радва. Като го изгуби, и той, като обикновените хора, започва да плаче. По-праведен човек от Христа никога не е имало, но и Той плака. Когато влезе в Йерусалим, Христос се просълзи. Защо? Защото виждаше страданията, през които този град щеше да мине. Той казваше на учениците си: *Виждате ли този храм? След три дена камък на камък няма да остане от него.* Но въпреки това евреите не искали да приемат Христовото учение. Те не търсели спасението си, те искали да бъдат свободни, напълно независими. Време се е изисквало, докато евреите обмислят въпроса добре – да решат трябва ли да приемат Христа, или да Го отхвърлят от себе си. Има моменти обаче, когато човек не може да мисли логично.

Един български свещеник от Варна разправяше следния случай, на който той сам бил свидетел. Когато русите обстрелвали града, той видял как един богаташ бягал, искал да се скрие някъде, да избяга от гранатите, които се пръскали всред града. Като бягал, богаташът искал да вземе нещо ценно от дома си, но в страха си сам не забелязал как взел една тиква и хукнал да бяга с нея. Щом излязъл вън от града, той се успокоил малко и погледнал в ръцете си, да види какво носи. Голяма била изненадата му, като видял, че държи в ръцете си тиква, вместо ценни книжа. Казвам: много хора имат високи идеали, но като се намерят пред страха, забравят всичко, гледат да се осигурят и в края на краищата виждат, че вместо ценни книжа, те държат тиква в ръцете си.

По-нататък свещеникът разправяше:

— Преди обстрелването на Варна, както и през времето на обстрелването, около две седмици аз бях болен, на легло. Но като чух онези далнобойните, не

зная как станах от леглото и се намерих въвн. Какво не прави страхът за живота!

Обаче страхът за живота не води към безсмъртие. Мощен и страшен е звукът на гранатата, но по-мощни са думите: *Ела след мене!*

Ела след мене! Това е зовът на Единния, който е създал всичко в света. Този зов е в самите вас, но въпреки това вие постоянно се съмнявате. Единният говори на всички езици и на всички живи същества. Няма момент в живота на човека, когато Той да не е говорил и да не говори, но често в съзнанието на човека стават наслоявания, вследствие на което той изгубва красивите образи. Наслояванията отговарят на тъмните места във фотографията, а местата, свободни от наслоявания, отговарят на светлите места. Наистина, когато изложите светлочувствителната плоча на фотографията пред някой предмет, само ония части от предмета се изобразяват ярко върху плочата, от които излиза светлина. Другите части на предмета, които не са осветени, не се отразяват върху плочата. Следователно една Божествена идея може да се отрази върху съзнанието на човека само тогава, когато намери свободно място, върху което да се проектира. За тази цел в съзнанието на човека са прокарани специални пътища, през които Божествените идеи могат да минават, за да се отпечатват. Тия идеи не могат всякога да се отпечатват. Има специални периоди от време, когато отпечатването на тия идеи става лесно. Тези периоди са известни под името „пробуждане на човешкото съзнание“.

Пробуждането на съзнанието води към безсмъртие. Само безсмъртният разбира Божествения език на нещата. В какво седи силата на този език: в книгата, върху която е написан, или в съдържанието и смисъла му? И на халваджийска книга да пише царят, силата е в написаното от него, а не в книгата, на която е писал. Като се подпише отдолу, подписът му е в състоя-

ние да сваля от въжето и най-големия престъпник. Ако подписът няма сила в себе си, и на най-хубавата книга да е сложен, той нищо не струва. Цялата земя е изпъстрена с подписа на Господа, но човек трябва да знае где са тези места и да чете по тях. Съвременната наука не е изчислила колко пъти досега Господ е посетил земята. Дето е минал, Той е оставил подписа си: по канарите, по водите, по цветята, по дърветата. Всички Негови подписи ние наричаме „стъпките на Свещения“. Който веднъж само се е докоснал до една от тези стъпки, той и поет е станал, и учен е станал, и музикант е станал, и философ е станал.

Запитвате дали е възможно това. Възможно е, разбира се. Ако жадният не се докосне до водата на извора, от него нищо не може да стане. Каква поезия може да напише поет, който е жадувал цели десет дена? Каква картина ще нарисува художник, който е гладувал цели десет дена? Поетът може да пише, художникът може да рисува, но ако са могли да се докоснат до стъпките на извора. Там, дето веднъж само е стъпил свещеният крак на Единния, всяка Негова стъпка се е превърнала в извор. Тия извори никога не пресъхват. Те вечно текат, вечно пръскат водите си. Знаете ли такъв извор някъде в България, който две-три хиляди години наред да е текъл? Вие не знаете това. Значи има много въпроси, които трябва да се изучават. Има много тайни, скрити в природата, които трябва да се разгадаят.

И тъй, благата на живота са дълбоко скрити в природата и човек трябва съзнателно да работи, за да ги открие. Когато някой дълго време рови в земята, най-после намира злато, скъпоценни камъни, и по този начин забогатява. Когато ученият дълго време рови из библиотеките на природата, най-после той открива нещо ценно и става велик изобретател или гений в дадена област. Големи богатства се крият в природата, големи богатства се крият и в човешката

душа. Срещате някого, казвате: „Срещнах един човек“. Така е, човек сте срещнали, но какво нещо е човекът, какво нещо е човешката душа, не знаете. Човешката душа е велик, необятен свят. Достатъчно е за момент само да влезете в този свят, за да откриете големи богатства и за себе си, и за самата душа.

Съвременните проповедници, пък и тия на миналото, са говорили и говорят за спасението на човешката душа. Как се спасява душата? За да се спаси човек, не е достатъчно да му говорите за Бога и да го убедите да вярва в Него. Човек може да се спаси само по начин, по който Бог спасява. Как спасява Бог? За да разберете как Бог спасява душите, вижте какво прави Слънцето. От сутрин до вечер Слънцето огрява Земята и тя непрестанно се намира под неговите благотворни лъчи, от които иде живот. Същото прави и Божественото слънце в човешката душа. Изгрее ли веднъж това слънце в човешката душа, то непрестанно изпраща лъчите си върху физическия, менталния и сърдечния живот на човека, и му дава условия да расте и да се развива. Щом расте и се развива правилно, едновременно с това човек се спасява. Това значи да се движи човек около себе си, да се движи и около Слънцето. Така се движи и нашата Земя. С нея заедно се движи и Луната. Когато Земята се движи около Слънцето, и Луната се движи около Слънцето. Ако Земята не се движеше около Слънцето, и Луната нямаше да се движи. Значи Луната е по-ограничена в движенията си, отколкото Земята. В това отношение някои хора приличат на Луната. Тяхното движение около Слънцето е в зависимост от това на Земята. И тези хора след време ще кажат, че са на особено мнение по дадени въпроси. Какво особено мнение може да има човек, когато е зависим от много неща? За да има особено мнение върху важни въпроси, преди всичко човек трябва да бъде независим. Той трябва да излезе от зависимостта, в която се намира,

ЕЛА С МЕН!

както Луната, и да стане свободна планета, която да се движи самостоятелно около Слънцето. От хиляди години насам Луната слугува на Земята, осветява я с цел да се освободи един ден от нейното влияние, да стане свободна планета. За да дойде до това положение, Луната трябва да бъде умна.

Въз основа на това и човек се стреми да придобие свободата си. Свободата се придобива чрез намиране на Божественото Начало. Щом намери Божественото Начало в себе си, човек става свободен. Даде ли път на Божественото, той може да каже, че е чул Божия глас в себе си и да цитира стиха от *Евангелието*: *Които чуят гласа на Господа в себе си, ще оживеят*. Пак в *Евангелието* е казано: *И ще вложи Духа си в тях*. В кои тях? В ония, които са чули гласа на Бога. Това е реалното в живота, но докато се дойде до него, трябва да се мине през ред последователни стъпки. Едно се изисква от човека: докато Божественото Начало влезе и се засели да живее в него, той да не се натъква на противоречия или ако се натъква, да ги разрешава правилно, с оглед на дадената му светлина. Ако наблюдавате живота на духовните и на светските хора, ще намерите голяма разлика: духовните хора постоянно се молят. Дето отидат – в пустинята или на нивата – те все се молят. Светските хора пък постоянно ровят в земята. Ще ги видите с мотика, с търнокоп и с рало да орат земята. Те казват: „Нивата не ще молитва, а мотика“. Чудни са хората, когато делят работата си. Според мен тези, които се молят, трябва и да работят, да орат, да копаят, да учат. Онези, които копаят и орат, и те трябва да се молят. Човек трябва едновременно и да работи, и да се моли.

Съвременните хора се намират в положението на онзи българин, който станал ортак с един турчин кафеджия. Турчинът излизал пред кафенето си да чука кафе в една голяма кремъчна чутура. Като вдигал и слагал чука в чутурата, той изпъшквал и казвал: „Хъ!“ – тежка била работата му. В това време българинът

минавал покрай кафенето и казал на турчина:

— Слушай, приятелю, тази работа, която вършиш, е тежка за тебе. Ти едновременно чукаш и викаш „хъ!“ . Хайде да разделим работата помежду си: ти вдигай и слагай чука, а аз ще казвам „хъ!“ .

— Добре, съгласен съм.

Турчинът чукал кафето, а българинът казвал „хъ!“ . Като счукал кафето, турчинът започнал да го продава, да прави кафета на клиентите си. Българинът го запитал:

— Защо не дадеш и на мен нещо от печалбата? Нали сме ортаци в тази работа! Турчинът мълчал, нищо не отговарял. Тогава българинът завел дело против ортака си. Кадията бил умен човек. Той разгледал делото, проучил го, и казал:

— Ще направите една тенекиена кутия, в която ще туряте парите, спечелени от кафето. Като туряте парите в тенекията, ще чувате един звук „тин-тин“ . Парите ще вземе онзи от вас, който е вдигал и слагал чука в чутурата, а това „тин“ ще се даде на ортака, който е казвал „хъ!“ .

Следователно, който иска да се ползва от благата на дадена работа, той трябва едновременно да работи и да се моли. И който се моли, и той е прав; и който оре, и той е прав, но казвам: ти, който се молиш, започни да ореш; ти, който ореш, започни да се молиш. Такъв е Божественият закон.

— Ние не познаваме още този закон.

— Ще го научите.

Срещам онзи, който се моли, и му казвам:

— Ти сега ще се научиш да ореш.

— Не зная как се оре.

— Вземи мотиката, вземи ралото и ела след мен, аз ще те науча.

Срещам другия, който оре, и му казвам:

— Ти сега ще започнеш да се молиш.

— Не зная как да се моля, накъде да се обърна, на

изток или на запад.

— Когато те бият, как се молиш? Накъде се обръщаш тогава? Имаш ли време да търсиш изток и тогава да се молиш да не те бият? Щом започнат да те налагат, на която посока си обърнат, веднага започваш да се молиш и казваш: „Моля, не ме бийте! Кажете, какво искате от мен!“.

Що е молитва? Молитвата е общение със стъпките, с мислите и с чувствата на Единния, на Свещения. Мнозина имат крива представа за Бога. Те Го считат за нещо страшно, което наказва, изпраща страдания на хората. Не е така. По-милостив, по-благ от Бога няма. Неговото лице е толкова красиво, толкова благо. По-красиво лице от Божието не съществува. Бог крие лицето си от хората, защото, които Го видят, ще напуснат дом, ще напуснат училище, ще напуснат ниви и ще тръгнат след Него. За да не се наруши реда и порядъка в света, Бог крие лицето си от хората. Никой още не е готов да види това Свещено лице. Псалмопевецът казва: *Когато видя красотата на Твоето лице, душата ми ще се изпълни с радост.* Казвате: „Страшно нещо е да видите лицето на Бога!“.

Не е страшно да видиш това лице, но не си готов още да Го видиш. Който веднъж само е зърнал лицето на Бога, той е придобил безсмъртието, той е разбрал смисъла на живота. Само този човек може да каже: *Сляп бях, но сега виждам.* За този човек животът е отворена книга, от която той чете и всичко разбира. За този човек всички пътища са отворени и той може свободно да ходи навсякъде. Който види лицето на Бога и продължи да се съмнява, той нищо не е видял. Учениците Христови казваха: *Покажи ни лицето Си, и доста ни е това.* Те искаха да видят лицето на Бога, но не бяха готови. Затова Христос им казваше: *Който е видял Мене, той е видял и Отца.* Мислите ли, че ако Христос дойде днес на земята, хората ще го познаят? И днес ще се повтори същата история – пак

няма да го познаят. Ако Христос дойде днес на земята, Той ще лъчеизпуска от себе си топлина и светлина, не по-ниска от десет хиляди градуса. Кой ще може тогава да се приближи до Него? Ако е обикновен човек, с температура 37 градуса, всеки може да се приближи при него и да каже: „И Той е като нас. И Той, като нас, обича да хапне, да пийне, да поспи“. В какво ще вярваме тогава? Да се мисли така, това е заблуждение. Докато е на земята, човек ще яде, ще пие, ще спи, но има разлика в това, което обикновеният човек яде и пие, и това, което светецът, праведният яде и пие.

И Моисей се натъкнал на едно противоречие в живота си, но като не могъл да го разреши, направил една погрешка. Като бил на Синайската гора, той срещнал един овчар, който правел някакви големи приготовления.

— Какво правиш, приятелю?

— Заклах една от най-глъстите си овце и сега ще я опека на огъня, защото Господ ще ми дойде на гости.

— Колко си глупав! Господ не яде овце и не ходи.

— Така ли? – рекъл чистосърдечният овчар – и се обезсърчил. Духът му отпаднал, радостта му изчезнала и той спрял приготовленията, които правел за Господа. Моисей продължил пътя си, но почувствал, че Бог не е доволен от него и чул тих глас да му говори отвътре: „Защо наскърби най-добрия ми раб? Трябваше ли да се месиш в чуждите работи? Върни се от пътя си и кажи на раба ми, че ще го посети!“.

Моисей се върнал при овчаря и му казал:

— Прости ме, аз сгрехих към тебе. Продължи приготовленията си, Господ ще те посети.

Овчарят се зарадвал и продължил работата си. Понеже Моисей нямал опитност да знае как Господ посещава хората от земята, затова се скрил, да види какво ще стане. Като приготвил всичко, каквото било нужно за Великия гост, овчарят легнал малко да си почине и заспал. В това време огън слязъл от небето и

ЕЛА С МЕН!

изгорил овцата, която овчарят приготвил за Господа. Като се събудил и видял, че овцата я няма, овчарят се зарадвал и благодарил на Господа за посещението. Това посещение не е нищо друго, освен присъствие на Божественото в човека. Това е идеалът на душата, към който всеки се стреми.

Един съвременен астроном имал желание отблизо да види Слънцето, звездите, различните планети, да разбере как са устроени, какъв живот има там и т.н. Дълго време се молил на Бога да му даде възможност да задоволи своята любознателност, да проникне в живота на небето. Най-после молитвата му била чута. Господ изпратил специален ангел от небето да го разведе из всички слънца и планети. Това зарадвало твърде много астронома, че ще има възможност да се осветли по въпроса за създаването на вселената и ще може да даде на човечеството верни сведения за живота на небето. За тази цел ангелът оставил тялото на астронома на земята, а взел със себе си само ума и сърцето му и се понесли из пространството: започнали да обикалят всички звезди, всички малки и големи планети и слънца, всички светове. По едно време астрономът запитал ангела:

— Няма ли край тази работа? Докога ще ме водиш из пространството?

— Ние сме едва в началото на нашето пътешествие.

— Тогава, моля ти се, върни ме назад. Не съм готов още да изследвам небето по този начин. Уморих се вече.

Казвам: има неща, които при сегашните условия на живота не са достъпни още за човешкия ум и за човешкото сърце. Щом е така, няма защо преждевременно да се доказват тия неща. Да изследвате небето, това значи да четете Свещената книга на живота, да вървите по Свещените стъпки на Твореца. Небето, това е съвкупност от живи светове, в които Божественото се проявява. Небето, това е надеждата на света.

Който се е обезнадеждал, той трябва да излиза всяка вечер вън, да гледа небето. Като наблюдава звездите, да се радва на техния живот. Звездите пък са писмото, което Свещената книга съдържа. Всяка душа има възможност да чете и да разбира това писмо, да възприема радостта, която съществува в тия светове. Всяка звезда говори на хората на специален език. Говорът ѝ се разбира от влиянието, което тя оказва върху човека. Например всички благородни хора със светли умове и чисти сърца, се намират под влиянието на Сириус. По култура Сириус е близо до Слънцето. Съществата, които живеят на Слънцето, и тези на Сириус, се съобщават помежду си. По какъв начин се съобщават? Науката признава ли това съобщаване? Какви доказателства има за това? Официалната наука няма никакви доказателства, затова не признава тези твърдения. Обаче Божествената наука признава тия факти и може да ги докаже. За Сириус се казва, че се намира по-далеч от Земята, отколкото Алфа Кентавър. Това се доказва по времето, необходимо за пристигане на неговата светлина до Земята. Три години са нужни, докато светлината на Алфа Кентавър стигне до Земята, а за светлината на Сириус е потребно повече време.

Нашите понятия за бързина на движението са относителни. Ние нямаме абсолютна мярка, според която да изчисляваме бързината на движението. Като относителна мярка за бързината на движението, взимаме бързината на светлината. Всяка друга мярка, по-голяма от тази на светлината, става вече непонятна за нас. Каква друга мярка можете да вземете? Ще кажете може би, че като мярка за измерване бързината на движението може да се вземе бързината на мисълта. Каква е бързината на мисълта – никой не знае. Ще кажете, че с бързината на мисълта за един момент само можете да отидете на Слънцето. Възможно е това, но образите от Слънцето, които ще възприемете с мисълта си, не можете да ги пренесете

ЕЛА С МЕН!

във вашия мозък. Какво има на Слънцето, мисълта знае, но ти, като човек, със своя физически мозък, не можеш да възприемеш.

— Защо?

— Защото между мисълта, като по-висше съзнание, и физическото съзнание няма вътрешна връзка. Ако тази връзка в човека се възстанови, всички образи, възприети от Слънцето, ще изпъкнат в съзнанието му. Докато тази връзка не се възстанови, в човешкото съзнание винаги ще съществува известна тъмнина, която ще спъва хората.

Казвате: „Да живеем, пък каквото ще да става!“. Така е, но живеенето се отнася само за безсмъртните. Истински живее само безсмъртният.

Христос каза на Матей: *Ела след мене!* Матей стана и отиде след Христа. Ако Христос каже днес на някого същите думи, той ще го запита: „Де отиваш?“. Той ще иска да знае де отива Христос, за да си помисли може ли да го последва. Когато Христос ви покани след себе си, вие не трябва да срещнете нито един човек на пътя си, който да ви запита накъде отивате. Всички хора от миналото трябва да останат зад вас, а пред вас да стоят само праведни. И които вие настигнете, също няма да ги питате къде отиват. Нито вас ще питат къде отивате, нито вие ще питате. Когато настигнете, той сам ще ви каже: „Аз зная, че вие отивате там, дето и аз отивам“. Това ще бъде насърчение и за двамата. Щом сте тръгнали в този път, вървете напред! Връщане да няма! Преди години, на полуостров Аляска, в Азия, бяха открили някакво голямо богатство, голямо съкровище. Мнозина отиваха с шейни, за да вземат нещо. Някои от тях се връщаха с много пари, забогатяха; други се връщаха сиромаси, а трети — съвсем не се върнаха.

Ела след мене! Новият, светлият път изисква смели хора. Като чуете този вътрешен зов, вие ще помислите, че трябва да напуснете живота си. Не, вие трябва да напуснете само онези мъртви, изостанали от вековете ар-

хаични неща и да се запознаете със същинския живот. Това значи: *Да възлюбиш ближния си като себе си!* Всеки ден проверявайте обичате ли хората като себе си. Който не обича хората заради Бога, той е мъртъв човек; който ламти само за пари, той е мъртъв; който иска учен да стане, той е мъртъв; който иска виден да бъде, той е мъртъв. Това са остатъци от миналото. Човешката душа носи всичко в себе си. В нея е вложено и знание, и богатство, и сила – няма защо сега да го придобива. Сега са нужни само условия за развитие на това, което е вложено в човека. Казвате: „Аз искам да се обърна към Бога, да стана праведен“. Ако отсега нататък искаш да се обърнеш към Бога, да станеш праведен човек, ти много си закъснял. Досега е трябвало да направиш хиляди опити в това направление, че да си съвършено готов; като петте разумни деви – да влезеш направо в Царството Божие. Остане ли сега да купуваш масло и да пълниш кадилницата си, твоята работа е свършена. Вратата на Царството Божие ще се затвори пред теб и ти ще останеш вън. Който е готов, той ще чака с кадилницата си пред вратата на Царството Божие, за да влезе вътре. Който не е готов, той трябва по-рано да стане, да купи масло и да се нареди с другите заедно, да чака, докато чуе името си.

Всичко се заключава в приложението. Не е достатъчно да се каже, че трябва да бъдем религиозни или трябва да бъдем добри, любящи, но доброто, любовта, трябва да се проявят. Не да бъде човек религиозен, но с религията той трябва да разреши нещо. Какво трябва да разреши? Вътрешният смисъл на живота. Религията трябва да създаде вътрешна връзка между хората, да събуди в тях съзнанието, че всички имат общ произход. Следователно всички същества, от най-малки до най-големи – ангели, човеци, животни, растения – имат определено място и определена работа. Това определя значението на всяко живо същество в общия живот. Ще кажете, че не разбирате това нещо. Щом не разбирате, това показва, че не сте готови още за ви-

сната математика. Когато професорът отвори една от тия книги, веднага разбира смисъла и съдържанието им. Каквато формула види, той я разбира. Отивате на планината, гледате разхвърляни камъни, но нищо не разбирате. Щом дойде минералогът, веднага започва да чете по тях. Виждате различни растения, животни, насекоми, но нищо не разбирате. Щом дойде някой зоолог или ботаник, веднага ще ви каже какво растение или животно е това, какво име носи, как и при какви условия расте и се развива. Срещате някой психолог, казвате: „Учен човек е този, той се занимава с човешката душа“.

Какво представя душата? Душата е център, в който се събират всички красиви заложби и възможности за човека. Щом загуби този център, човек загубва всички възможности и условия в себе си да се прояви. Без душа човек не може да се прояви. За да се развива правилно, той трябва да проявява четири неща в себе си: ум, сърце, душа и дух. Това се четири необходими елемента за развитието на човека. Съвременните хора признават ума, сърцето, донякъде и духа. Дойде ли до душата, те я отричат, не признават нейното съществуване. Безсмъртието на човека седи в осъзнаването, че има душа. Като намери душата си, човек става безсмъртен. Щом изгуби душата си, той влиза в областта на смъртта. Значи душата носи безсмъртие. Казано е в Писанието: *И вдъхна му Бог дихание, и той стана жива душа*. Като не изпълни закона на послушанието, първият човек изгуби душата си, още докато беше в рая. Казват, че жената била врата, която не могла да издържи на напора, който упражнил върху нея Луцифер, адепта на черното братство. Какво се иска днес от жената? Да усили, да закрепи тази врата, че никой да не я отваря, освен Бог. Що е жената? Жената, в пълен смисъл на думата, подразбира врата, която се отваря само с ключа на Бога. Всяка друга врата, която се отваря с ключовете на обикновените хора, не е жена.

Това е новото определение за жената. Че жената била красива, че представляла мекия елемент – това е друг въпрос. Красота, мекота, богатство, знание, сила – всичко се съдържа в душата. Душата никога не може да бъде изоставена, пренебрегната. Когато човек пренебрегва своята душа, Бог предварително я взима. Небето е много възискателно и строго към своето. То не позволява да се злоупотребява с Божественото. Срещам едного. Той ме поглежда отгоре до долу, измерва ме. Питам:

— Имаш ли точни везни, с които да ме претеглиш? Аз сам ще ти кажа какво имам. Имам глава, която право мисли; имам отворени очи, които никога не дремят. Безсмъртието изключва дрямката. Имам крака, които здраво държат тялото ми. Краката представят човешките добродетели. Имам ръце, които добре работят. Ръцете представят правдата. Щом имам всичко това, душата ми е намясто. Следователно не може да стане престъпление в света, което Бог да не види. Ако Бог спеше, както хората спят, нищо не би останало от света. Един ден, когато придобият безсмъртие, и хората ще бъдат подобни на Бога. Христос казва: *Гледайте сърцата ви да не натегнат в ядене и пиене, да не заспите.*

Като говоря по този начин, аз не искам да ви наплаша, да мислите как ще се спасите тогава. Въпросът не е за спасение, но за безсмъртие. Спасението е приготвление за безсмъртието. Покаянието и спасението са подготвителни процеси. Днес човечеството се стреми към по-високи идеали – към братство и сестринство, към безсмъртие. Само в безсмъртието може да се реализира истинското братство и сестринство. Да чувстваш човека като свой брат и своя сестра, това значи да ги държиш в ума, в сърцето и в съзнанието си толкова високо, колкото и себе си държиш. Днес никой за никого няма добро мнение. Съвременният човек няма добро мнение и за себе си даже. Идеята за

ЕЛА С МЕН!

братство изисква от всеки човек да носи в душата си свещен образ за своя брат и за своята сестра. Че някой направил една погрешка – това нищо не значи. Тази погрешка не принадлежи на неговата душа. Достатъчно е да погледнете на брата си с любов, и грешката му моментално ще се изправи. Любовта изключва всякакви погрешки, всякакви престъпления. Който има любов, той не може да прави погрешки и престъпления. Защо? Защото той живее в Бога, а пред Неговото лице никакво престъпление не може да се извърши.

Двама души пътували заедно: единият бил богат, носел със себе си чувал от 50 или 60 килограма злато. Другият бил по-беден, носел със себе си едва два-три килограма злато. По едно време първият пътник заспал. В това време вторият започнал да мисли как да вземе малко злато от чувала на другаря си. Той мислил, борил се с изкушението: да вземе ли злато, или да не вземе. Ако този пътник се стремеше към съвършенство, към реализиране идеята за братство, той по-скоро трябваше да извади от своя чувал малко злато и да го тури в чувала на другаря си, отколкото да открадне. Постъпи ли по този начин, той ще се справи с изкушението и втори път няма да пожелае да краде. Не е лесно човек да се справя с изкушенията. Който не е преживял тези борби, той лесно се произнася, че този, че онзи били нечестни хора. Отде знае, че един-кой си не е честен човек? Или отде знае, че един-кой си е без сърце, без душа? Ти, който казваш, че един-кой си няма душа, как позна това? Де е твоята душа тогава?

Казвам: докато е на земята, човек трябва да се стреми към все по-висок идеал, към самоусъвършенстване. Процесът на самоусъвършенстването е вечен, той е без начало и без край. И Христос, като Син Божий, дойде на земята да придобие нещо, да придаде нещо към своето съвършенство. Ще кажете, че Той не е бил абсолютен Бог, затова е трябвало да се усъвършенства. Това са човешки приказки и разбирания. Вие трябва

да разбирате думите, които Христос е казал: *Отец ми е по-голям от мене. Не дойдох да изпълня своята воля, но волята на Отца, който ме е проводил.* Христос дойде да изпълни волята Божия, а едновременно с това и да се самоусъвършенства. В изпълнение волята Божия седи усъвършенстването на човека. Следователно същото се отнася и до вас. Като не можете да изпълните тази Свещена воля, вие често изпадате в малодушие, измъчвате се, страдате. Това, че имате малки или големи страдания е в реда на нещата. Кой не е страдал в света? Покажете ми един Учител, един адепт, един велик човек, който да не е страдал. И боговете са страдали. Само Вечният, Абсолютният, Свещеният не е страдал и не страда. Всички същества след Него са подложени на страдания, мъчности и несполуки, докато достигнат съвършенство. Вие, малките същества, които сега изниквате от земята като нежни, слаби фиданки, на вас от сега нататък предстои да растете и да се развивате. Христос уподобява хората на фиданки и казва: *Аз съм лозата, вие – пръчките.* Както виждате, една лоза от Божествения свят говори. Това сравнение, което Христос прави, е в преносен смисъл.

Ела след мене! Когато чуете този зов, всяко съмнение, всяка съблазън трябва да изчезнат от вас. Тогава вие ще разберете, че една Истина съществува в света, на която всякога можете да разчитате. Който е дошъл до тази Истина, той навсякъде носи радост и веселие. Дето и да се намира, каквото положение да заема, този човек е добре дошъл навсякъде. Ако е слуга, господарят му ще го гледа като писано яйце. Ако е баща, майка, син, дъщеря, учител – всички ще го обичат, уважават и почитат. Този човек е повече от скъпоценен камък. Веднъж намерили този скъпоценен камък, вие за нищо не го давате някому. Такова нещо представя добрият човек. И затова казвам: колкото повече добри хора познавате, толкова по-добре за вас.

ЕЛА С МЕН!

Кой е добър човек? Добър човек е този, който може да носи страдания, изпитания, изкушения, без да роптае, без да протестира. Когато изкушението дойде при него, той не бърка в чувала на своя ближен да вземе нещо оттам, но дава от себе си. Добрият човек никого не ощетява. Той е брат, той е сестра. Сестра наричаме онази душа, която се отключва само с ключа на Божията любов. Един ключ има в света – той е ключът на Божията любов. Който чуе гласа на тази Любов, той не може вече да се съблазнява, той обича всички хора. Изкушава се само онзи, който обича един човек само. Обаче, който обича всички, той не може да се изкушава. В любовта изкушенията не съществуват. Тя е толкова голяма, толкова велика и мощна, че всичко отстъпва пред нея. И най-лошите същества отстъпват пред лицето на любовта. Любовта превръща и най-дебелите ледове в пара; и най-лошите духове тя обръща към Бога; и въгленът се превръща в диамант от топлината на любовта. Тази любов обаче не е за хората от света. Тя е само за онези, които се стремят към новия живот.

Съвременните хора говорят за устройство на обществото, за изправяне на света, и търсят нови методи за това, но не се спират върху въпроса за любовта, като велика, мощна сила, която може да преустрои целия свят. Светът е устроен вече, няма защо хората да го преустройват. На хората предстои да изучават растенията и животните, които са създадени от милиони години насам. Съществата, които посяха семената на растенията и на плодните дървета, имаха грижа за това. Те пренесоха тия семена от други места и ги посадиха на земята. Милиони работници извършиха тази работа. Те пренесоха и рибите, и птиците от специални места. Така пренесоха и животните, а накрая и човека. Моисей предава историята за създаването на света много просто. Когато дохожда въпрос за създаването на човека, той казва, че Бог е взел пръст,

направил от нея човек, в когото вдъхнал дихание, и станал жива душа. Не, човек не е бил направен по този начин, той е бил свален на земята от висок свят. Тържествена е историята за създаването на човека, но Моисей я предава в проста форма, да бъде от една страна понятна за всички, а от друга страна – скрита за обикновените хора.

Ела след мене! Така и майката вика детето си. Ако не познава този глас, детето не познава и своята майка. В този човек има вътрешно чувство, по което той познава всички ония, с които е свързан. Един млад американец се отделил още в ранните си години от майка си и живял десет години далеч от нея. По едно време той заболял от петнист тиф, вследствие на което изгубил съзнание. Лекарите дохождали, туряли ръката си на главата му, но той никого не познал. Когато научила за тежкото положение на сина си, майката дошла от Америка да го види. Тя туряла ръката си върху главата на сина си, и той, макар и в безсъзнание, казал: „Мамо!“. Значи има една свещена ръка, която ние познаваме по вътрешен път. Всеки познава, чувства свещената ръка, която го е донесла в света.

Христос казва: *Ела след мене!* Това значи: „Ела след мен, да ти покажа стъпките на Свещения“. По-нататък Христос казва: *Който е видял мене, видял е и Отца ми. Словото, което ви казвам, не говоря от себе си, но говоря това, което съм чул от Отца си.* Със Словото си Христос искаше да покаже на хората стъпките на Свещения, да им покаже начин да коригират живота си. Както човек се нуждае от чист въздух, светлина и топлина във физическия свят, така се нуждае и от Словото за духовния свят. Някой казва, че едно време сърцето му е горяло от любов, но сега вече не гори. Този човек е изгубил много. Сърцето на човека постоянно трябва да гори от любов – да гори, без да изгаря. Единствената работа, с която човек трябва да

се занимава, това е любовта. Защо? Защото любовта осмисля живота, любовта осмисля науката, поезията, изкуството. Любовта осмисля всичко. Божията любов осмисля целия живот. Всяка любов, която не осмисля живота, не е Божествена. Когато види Бога, т.е. Любовта, човек всичко забравя: недоразумения, скърби, страдания, противоречия.

Питам: може ли да се нарече престъпник онзи, който с чаша гребе вода от голям, дълбок извор? Може ли да се нарече крадец онзи, който от една златна планина, голяма като Витоша, взима няколко килограма злато? И 50 килограма злато да вземе, планината няма да усети даже, че са взели нещо от нея. Богатият човек никога не счита хората за престъпници. Богатият никого не одумва, не критикува. Сиромасът счита, че хората правят престъпления, затова ги одумва и критикува. Колкото и много злато да вземете от планината, пак не можете да го сравните с житото, което Свещеният е дал на човечеството. Българите трябва да се радват на житото, което им е дадено. Благословено да е житото, да ражда, да дава своя плод! Да оживее житото в нас!

Съвременните хора трябва да се учат на щедрост от житото. Те са станали много скържави. Човек трябва да мяза на извор, който постоянно дава. Който иска да пие вода, той свободно може да отиде при някой извор и да си начерпи колкото желае. Той ще приеме водата направо от извора. Аз не препоръчвам вода, която минава през кюнци. Приемайте водата направо от извора! Нека всеки човек пие от водата на вашия извор. Давайте с радост от своя извор на всяка жадна, на всяка отрудена душа. Помагайте си във всички направления! Бъдете щедри във всички случаи на живота си. Щедростта не се добива лесно. Всеки трябва да носи в ума си идеята да бъде щедър. Това не значи, че трябва да изисквате от хората да бъдат щедри. Ако изисквате от хората да бъдат щедри, а самите не сте такива, това

показва вашето користолюбие. Всеки трябва да дава на другите заради Господа. Носете Божественото в света и давайте от изобилието, което имате.

Днес Христос отправя към всички своя зов: *Ела след мене!* От този ден у вас ще потече нов живот, нови разбирания. Които разберат тези думи, те ще се зарадват; които не ги разберат, ще се уплашат и ще изпаднат в положението на онзи ученик от времето на Христа, който казал: *Учителю, позволи ми да отида да погребва баща си.* Христос му отговорил: *Остави мъртвите да погребват умрелите си. Ти ела след мене!* Това е проповядвал Христос. Който разбере учението Му, той ще придобие Вечния живот.

Всички религиозни плачат за Христа и говорят за Неговите страдания. Въпреки това, светът и до днес още е пълен със затвори, с просяци, със сакати, хроми, клосни. Днес навсякъде се говори за убийства, за престъпления, че този ще обесят, онзи ще обесят. Какво показва това? Това показва, че Христос и до днес още не е свободен. Всичко това се върши от християни, от последователи на Христа. В Негово име днес се вършат най-големите престъпления. Всички са християни и като се срещнат, запитват се едни други: „Ти вярваш ли в Бога? Вярваш ли в Христа?“. Питам: трябва ли да питате детето, дали вярва в майка си? Разумното дете всякога вярва в майка си.

Сега аз не искам да засягам вашето верую. Който се засяга, той е от старото верую. Човекът на новото верую разбира Христа, разбира думите му: *Ела след мене!* – и тръгва подир Него. Сега мислете върху думите: *Ела след мене!* Нека днешният ден създаде у вас нова епоха, живот на ново вътрешно разбиране. Нека този ден събуди у вас всички благородни подтици, благородни и красиви стремежи.

Съвременната наука разполага с обикновени начини за възпитание на човека, но тия методи не дават много. Например хората се възползваха от теорията

на Ломброзо за познаване на престъпниците, но какво придобиха от тези научни данни? Не е въпрос да познавате престъпността в човека, както и неговите отклонения от правия път. Важно е да познавате добродетелите в човека. Доброто е в сила да възпита хората, а не злото. Френологията, астрологията, хиромантията имат за цел да покажат какво е вложено в човека и как може този капитал да се пусне в обращение. Няма нищо скрито-покрито в човека. На ръката, на лицето, на главата на човека е написано всичко онова, което той е наследил от своите деди и прадеди, добро или лошо. На човека не остава нищо друго, освен да изправи кривото и да развие доброто, което е вложено в него.

Ела след мене! До кого е отправил Христос този зов? Христос е отправил този зов до всички ония, на които са разместени главите, очите, ръцете, краката. Той е отправил този зов до всички ония, които имат нещо изкълчено в себе си. Ако срещнете някой човек, на когото кракът е изместен, Христос ще му каже: *Ела след мене!*

— Защо?

— За да изправя крака ти.

— Че как ще го изправиш? От ред поколения някои от нашия род обичаха да понакуцват.

Ела след мене! Куцият тръгва след Христа и не забелязва как кракът му се изправя. Следователно, който тръгне след Христа, той ще изправи, ще намести своите вътрешни и външни удове, които вече векове са разместени. Какво по-красиво, по-велико от това за човека?

И тъй, за да дойде до красивото в живота, човек трябва да има една мярка за нещата. Тя е абсолютна мярка, с която той ще създаде своето бъдеще. Тази мярка се крие в Христовото учение, в Неговите велики принципи, както и в думите: *Ела след мене!* Изучаваш ли някаква наука, спомни си думите: *Ела след мене!*

Изучаваш ли философия, музика, поезия, изкуство, спомни си думите: *Ела след мене!* Любиш ли, спомни си думите: *Ела след мене!* Човешкият живот трябва да върви по стъпките на Божественото, за да може животът да се осмисли. Човекът може да осмисли живота си, когато дойде до положение да цени душата. Във всеки човек той трябва да вижда първо душата, а после неговите прояви. Няма по-велико нещо от човешката душа. Мнозина се оплакват, че сърцето им изгоряло, че умът им бил объркан. Това са състояния, които се дължат на факта, че сърцето и умът на човека ред години са яли и пили, без да мислят, че работа се иска от тях. Задачата на душата е да изправи обърканите работи на ума и сърцето. Светът се нуждае от души. Много хора вече живеят със своите души и работят за повдигането на човечеството. За тези хора е казано в Писанието: *Ще се всели Божият Дух*. Когато Духът се всели в човешката душа, тогава безсмъртието ще дойде в света. Когато безсмъртието дойде, няма да има вече сухи извори, изсъхнали дървета и сухи кости по гробищата. Безсмъртният е жив паметник, на който всеки се кланя. В човешкия свят не съществуват живи паметници. Те съществуват само в Божествения свят. Желая на всички да станете живи паметници, да влезете в Божествения свят!

Сега желая на всички душата ви да похлопа на вашата врата и да каже: *Ела след мене!* Казвате: „Какво ще стане с нас, ако отидем след нея и тя ни върне пак назад?“. Не мислете за това. Не се съмнявайте в душата си. Покани ли ви, идете след нея и не се смущавайте. Смисълът на живота е при нея, а не при сърцето и ума ви, които са изложени на постоянни промени. Когато кажат на растението: „Ела след мене“, това значи да влезе в почвата, да расте и да се развива. Когато кажат на рибата: „Ела след мене“, това значи да влезе във водата, дето са условията на нейния живот. Когато кажат на птицата: „Ела след мене“, това значи да я

пуснат във въздуха свободно да хвърчи. Когато кажат на човека: „Ела след мене“, това значи да го поставят в света на неговата душа, дето той може правилно да мисли и да чувства. Който живее в душата си, само той може да мисли. Без душа, човек живее в свят на илюзии, на заблуждения. С душа, човек живее в действителността, в пълнотата на живота. Всеки може да провери тази истина. Затова обаче се изисква пълна вяра в Единния, в Свещения. С тази вяра корабът ви спокойно ще преплава бурното море, без да потъне. Мъчнотиите и страданията ще минат и заминат, без да ви причинят никакви повреди. Каквито и мъчнотии и страдания да преживявате, всичко ще се превърне на добро.

Велики са принципите на новото учение! Те правят хората братя и сестри помежду си. Те превръщат злото в добро. И тогава, като се каже за някоя жена, че е сестра, подразбираме такава душа, която може да се отваря само с ключа на Божествената любов. Днес жената носи ключа на спасението. Ако тя може да употреби този ключ намясто, светът моментално ще се изправи, моментално ще се спаси. Едно мога да препоръчам на българите: да се освободят от своето любопитство. Де кого срещне, българинът ще му зададе ред въпроси: „Къде отиваш? Какво правиш? Женен ли си? Какво работиш? Колко ти плащат?“. Не се интересувайте от чуждите работи! Вземете пример в това отношение от англичаните. Англичанинът седи в едно купе на трена, пътува за някъде. Срещу него седи непознат пътник и пуши цигара. По едно време непознатият пътник задрямал. Искри от цигарата паднали върху дрехата му, която след малко почнала да дими. Англичанинът забелязал това, но понеже не познавал спътника си, не посмял да го събуди и да обърне вниманието му, че дрехата му се запалила. Той потърсил с погледа си човек, който да познава задрямалия пътник, и като намерил такъв, обърнал се учтиво към

него с думите:

— Моля, запознайте ме с този господин. След като го запознали, той казал на въпросния пътник:

— Господине, дрехата ви се е запалила!

В това отношение англичанинът има добра черта – той запазва присъствие на духа си. Ако българинът беше на мястото на англичанина, веднага щеше да събуди пътника, щеше да го стресне и да му каже, че дрехата му се е запалила.

Ела след мене! Кой може да тръгне след Христа? След Христа може да тръгне само онзи, който е разбрал думите Му. Може да разбере думите на Христа само онзи, на когото умът е намясто. Умът пък е намясто само на онзи, на когото душата е дошла в него. Този човек разбира дълбокия смисъл на думите: *Ела след мене!* Иначе, човек без душа ще разбере тези думи буквално и ще изпадне в заблуждение. Като изтрезнее, ще каже: „Сляп бях, но сега виждам!“. Който е разбрал думите на Христа, той е щастлив човек, той е намерил истината.

Сега няма да ви поздравя с думите „Христос воскрес“, защото, ако за едни е възкръснал, за други още не е възкръснал. Ако някой ми каже „Христос воскрес“, ще го питам: ходи ли в болниците да посетиш някои болни? Между болните ще намериш Христа. Ходи ли да посетиш онази вдовица, останала с четири, пет сирачета? Даде ли парче хляб на гладния? Щом казваш, че Христос е възкръснал, подразбирам, че си ходил между вдовиците, сирачетата и гладните, защото там е Христос.

Някой казва: „Христос воскрес, парици донесе!“. Не, Христос воскрес, Истината донесе. Истината пък носи свобода и любов за човешката душа. Любовта върви по стъпките на истината. Пътят на Любовта е път на Истината. Следователно, който не разбира Истината, той не може да възприеме Любовта в себе си. Щом Любовта не присъства в човека, и душата му не

ЕЛА С МЕН!

присъства в него. Когато Любовта дойде в човека, той вече е в състояние да намери онова, което е изгубил. Какво е изгубил? Той е изгубил душата си. Когато намери душата си, той може вече да се нарече *човек*. Най-хубавото име, което можете да дадете на някое живо същество, това е името *човек*. По-красиво име от името *човек* няма. Да нарекат някого *цар*, *княз*, това е нищо в сравнение с името *човек*. Много от ангелите, които живеят на небето, биха дали всичко, само да бъдат *човеци*. По този въпрос няма да давам никакви обяснения. Защо и за какво ангелите биха желали да бъдат *човеци*, не е нужно да знаете. Ако знаете това, ще опетните ума си. Вие ще се съблазните така, както ще се съблазните, ако извадя пред вас една торба със златни английски лири. Който я види, той веднага ще пожелае за себе си поне една от тия златни монети. Ако туря в торбата хубав, пресен хляб вместо злато, пак ще се съблазните. Всеки ще иска поне едно парче хляб. Ако някой вземе повече златни монети или повече хляб, между вас ще се появи спор защо еди-кой си взел повече от другите. Какво трябва да направя, за да не се съблазнявате? Трябва да нося едно кило жито от най-хубавото и на всеки човек да дам по две-три зрънца, за да ги посади. Колкото останат, ще ги туря в хамбара да чакат ред, докато дойдат други хора – и на тях да се даде. Който посади тия зрънца, ще бъде богат, щастлив човек.

Ела след мене! Този е зовът на Единния, на Свещения, който минава през земята. Тръгнете след Неговите стъпки! Вървете по пътя, по който Той върви, ако искате да станете хора на новия живот, на новата култура, която сега иде в света.

5 май 1929 г., София

Ще ти въздаде

*И Отец ти, който види в
тайно, ще ти въздаде наяве.*

Матей 6:6

Отец ти ще ти въздаде. Думата „отец“ включва целокупния живот. Животът пък започва с една или с няколко възможности. Възможностите представляват условията за постигане на човешките стремежи. Една възможност е човек да живее в света. Следователно, който мисли, той трябва да разбира тази възможност. Не разберете ли тази възможност, пътят, който трябва да извървите, ще бъде без съдържание, без смисъл. Казвате, че имате ум, че имате сърце. Какво представят умът и сърцето? Те са възможности за човека да се прояви. Умът дава възможност на човека да мисли; сърцето дава възможност на човека да чувства. Всеки иска да живее. Защо? Защото животът дава възможност на човека да придобие своето щастие. Разбере ли тази възможност, едновременно с това човек ще придобие щастиято си. Не разбере ли тази възможност, той ще изгуби живота си. Щом изгуби живота си, той нищо не е придобил. Българите често употребяват пословицата: „Празна Мара тъпан била.“ Такова е положението на онзи, който е изгубил живота си и нищо не е придобил. Да се бие тъпан на хоро, на сватба, разбирам, но да се бие тъпан в гората, това е празна работа. Такъв тъпан бият днес много проповедници, писатели, поети, учени и философи. Днес навсякъде бучи този тъпан. Един познат ходил някъде из царибродско по работа и на два километра далеч чул, че някой бие тъпан. По едно време видял, че двама души носят тъпан, а трети бие

ЩЕ ТИ ВЪЗДАДЕ

тъпана. Възможностите за тия двама души се крият в тъпанджията. Какви възможности ги очаквали? Да спечелят нещо. И двамата били пияни, едва се клатели по улицата. Според мен тези двама души трябваше да бъдат трезви. Да бъде човек трезв, това значи да бъде способен да мисли. С други думи казано: когато влиза в живота, човек непременно трябва да бъде трезв, да бъде способен да мисли право.

Тъй, както сега се развиват нещата, човек трябва да има ясна представа за всичко. Той трябва да знае какво нещо е животът, какво нещо е науката, какво нещо е философията, какво представят обществата, народите и т.н. Съвременните хора говорят, че човек трябва да бъде велик, че народите трябва да бъдат велики. Да се говори така, това значи „празна Мара тъпан била“. Права е идеята, че народите трябва да бъдат велики, но как? За да бъде един народ велик, изискват се ред възможности, ред условия. И човек може да бъде велик, но как? Първата възможност за човека е, че той се ражда, дават му се условия да живее. След това му се дават ред още условия, които обаче той не може правилно да използва, вследствие на което взима крива насока в живота. Тази е причината, задето при възможност да живеят, хората не могат да бъдат щастливи. И като не могат да бъдат щастливи, те се оправдават с условията на живота, с държавния и обществения строй, с икономическите условия и т.н. „Празна Мара тъпан била.“ Ако човек не може да диша правилно, нито икономическите условия, нито държавния строй са виновни за това. В дадения случай икономическите условия, които определят дишането на човека, са въздухът и умението му да диша правилно. Да приемаш въздуха през носа, през дробовете си, като през фуния, това не е дишане. Да приемаш въздуха в дробовете си и да пъхтиш като ковашки мех, това не е дишане. Правилното дишане е свързано с процеса на мисълта. Който не мисли право,

той не може правилно да диша. Който не яде правилно, той не може правилно да диша. Не е ядене това, да се натъпче човек като воденица. Човек може да диша, а при това да страда от туберкулоза. Това не е дишане, това е насилие върху дробовете. Човек може да яде, а при това да страда от стомашно разстройство. Това не е хранене, това е насилие върху храносмилателната система. Болният диша, храни се, но умира. Здравият диша, храни се, но живее.

На онези от вас, които са здрави, казвам: всеки ден носи по една възможност. Използвайте тази възможност!

— Ама ние сме намерили пътя.

— Щом сте намерили пътя, използвайте разумно възможностите, които ви се предоставят по този път. Ще кажете, че като сте намерили пътя, можете да вървите вече със затворени очи.

— Не, очите ви трябва да бъдат отворени, за да можете да използвате възможностите на деня. Щом използвате една възможност, отец ти, който види в тайно, ще ти въздаде наяве.

— Кога ще въздаде?

— Когато разберете възможностите, които Той ви е дал. За тази цел вие трябва да имате една определена, съществена идея, да знаете какво търсите. Който няма такава идея, той запитва:

— Защо е създаден светът; кой го е създал; как е създаден?

— Светът, целият космос е създаден, за да се прояви животът.

— Има ли живот в другите светове, на другите планети?

— Във всички светове има живот. Животът на земята не е от най-висшите, но има живот, който седи и по-долу от земния. Ние сме едва в предградието на великия живот. Жителите на Земята, сравнени с тези на Млечния път, са подобни на колибарите. Тия на

ЩЕ ТИ ВЪЗДАДЕ

Млечния път представят гражданите, а ние, на Земята – колибарите, които от време на време отиваме в града. Като дойдат до някои научни въпроси, нашите учени разсъждават много повърхностно. Те говорят за състава на Слънцето. Казват, че на Слънцето има водород, кислород и ред още елементи. Те се произнасят за температурата на Слънцето и на различните звезди.

Според някои учени има звезди, температурата на които достига до 20 000 градуса. Как са дошли до това твърдение? Като ги изучават, от Земята изглежда, че температурата на тези звезди е 20 000 градуса, но като се отиде до тях, температурата им ще бъде около 35 000 000 градуса. Като слушате да се говори за учените така, ще кажете, че с това се подбива техния авторитет. Авторитетът на учените не може да се подбие. Истински ученият има всякога авторитет, а обикновеният учен не трябва да си прави илюзии, че всичко знае. Той трябва да се радва, че нещата постепенно се откриват за него, докато дойде до тяхното истинско положение. По-рано учените казваха, че на Луната нямамо никакъв живот, а сегашните учени поддържат, че на едната страна на Луната се забелязвал някакъв живот. Значи учените постепенно се приближават към истината. Забелязано е, че под влиянието на Луната водите в моретата и океаните се повдигат и снижават, явяват се приливи и отливи. Какво показва това? Това показва, че на Луната живеят интелигентни, разумни същества, които с мисълта си влияят както върху хората, така и върху целия живот на Земята. Когато някой човек повдигне с ръката си предмет с тежест 60 килограма, това показва, че в него има живот, сила. На това основание вадим заключение, че и Луната е жива, защото повдига водата на десетки метри височина. Ако Луната беше мъртва, тя не би могла да повдига водата. В природата мъртви тела не съществуват. Че

Луната е жива, за това говори факта, че тя е изпратила всички хора на Земята. Някога, в далечното минало, хората са живели на Луната и оттам са се преселили на Земята. Най-учените, най-добрите хора са останали да живеят на Луната, откъдето и до днес ръководят културата на Земята.

Сега ще се спра върху един въпрос, с който геометрията се занимава. В геометрията под „права линия“ се разбира най-късото разстояние между две точки. Това определение за правата линия е относително вярно. Ние казваме, че правата линия има три точки. Третата точка подразбира възможността на правата линия да се огъне, да се превърне в крива. Ако правата линия не можеше да се огъва, крива линия нямаше да съществува. Значи кривата линия се образува при огъване на правата. Отношението между двама души е права линия. Всяка от точките на правата представя идеал, към който човек се стреми. Когато двама души не могат правилно да разрешат въпросите на своя живот, правата линия се огъва. Всяко огъване представя разрешаване на въпрос, който не е могъл да върви по пътя на правата линия. Следователно всеки въпрос, който не може да се реши по пътя на правата линия, се разрешава по пътя на кривата. Защо? Защото електричеството се движи по права линия. Забелязано е при това, че всички хора, които се движат по права линия, по пътя на електричеството, са груби, жестоки по характер. Щом правата линия у тях се огъне, те стават меки, нежни, говорят сладко. Една опасност има за тия хора: те много обещават, малко изпълняват. Понеже кривата линия продължава до безконечност, като ви обещаят нещо тези хора, вие трябва да разполагате с много време, с дълъг живот, докато дочакате изпълнение на обещанията им. Хората на правата линия обещават и веднага изпълняват; те не протакат работите. Ако вървите по кривата линия, трябва да се въоръжите с търпение. Понеже кривата линия опре-

деля възможностите на правата, затова, като влезете в общество, в което хората вървят по крива линия, вие ще намерите възможностите за разрешаване на мъчнотиите във вашия живот. Математикът може да изчисли с какви възможности разполага човек при разрешаване на своите мъчнотии.

Като говоря за права и крива линия, ни най-малко не разбирам, че който върви по права линия, той е лош човек, а който върви по крива линия, той е добър. Няма лоши хора в света. Хората сами се делят на добри и на лоши, но в същност за Бога лоши хора не съществуват. Който не е приятен за нас, той не е приятен и за Бога. Лошите хора на земята са добри на небето. Например, като дойде един светец между хората, всички се нахвърлят върху него, считат го лош, смахнат човек. Смахнат е светията, но като се моли, Бог го слуша. Друг някой не е смахнат, моли се, но Бог не го слуша. Смахнат е онзи, който няма възможностите на правата линия, който не може да се огъва. Той казва:

— Аз имам едно верую и по никой начин не мога да се огъна, да го изменя.

— Ако ти дадат хиляда английски лири, ще го измениш ли?

— Няма да го изменя.

— Ако ти дадат две, три, четири хиляди?

— Виж, тогава мога да помисля малко; този въпрос ме интересува. За него съм готов да изменя своето верую.

Значи пред празната торба не се огъва, но като види пълна торба, готов е да се огъне. Това не е никакво верую, никакво убеждение. Покажете ми един човек, който да не се е огънал пред парите. Не е въпрос, че хората трябва да работят без пари. Като работи, човек има право да получи известно възнаграждение за своя труд. Парите са заплата на хората за техния труд, която те заслужават. Следователно смахнат е онзи

човек, който се огъва пред парите, а не се огъва пред истината. Който иска човек да бъде, той трябва да се огъва пред любовта, пред мъдростта, пред истината, пред правдата, пред добродетелта. Той трябва да се огъва пред Божественото, пред доброто в света. Да се огънеш пред доброто, това значи да отстъпиш пред него. Казват за някого, че е неотстъпчив човек. Да, но като остарее, той отстъпва пред всички.

И тъй, правата линия представя отношения между две разумни същества. Правата линия се ограничава от две точки, т.е. от две разумни същества. Тия две същества имат една възможност в себе си, а именно, да бъдат правдиви, любящи, истинолюбиви. Освен за прави и криви линии, в геометрията се говори за плоскости, за тела. Всяка плоскост е ограничена с четири прави линии. Плоскостта се образува при пресичането на две успоредни линии с други две успоредни. Тялото е ограничено с плоскости. В тялото присъстват няколко разумни същества, в плоскостта – четири, в правата линия – две, а в точката – едно.

Що е единица? Единицата е разумност, която се проявява като първопричина на всички последствия. В това отношение всички хора произлизат от тази Първа Причина, от тази разумна сила, наречена Единица. Тази Единица наричаме Бог. Казано е, че човек е създаден по образ и подобие Божие. Има нещо подобно между Бога и нас, но Бог не прилича на нас. Подобни сме на Бога в това, че можем да мислим, да чувстваме, да обичаме като Него. Ние можем да бъдем правдиви, истинолюбиви като Него. В това седи подобие то ни с Бога, а не в нашия външен образ: лице, очи, уши, уста. Лицето на човека е неговият капитал в обращение. Лицето показва какво може да извърши човек във физическия свят, доколко може да издържи в чувствения свят. Главата и мозъкът показват какво може човек да извърши с мисълта си в умствения свят. Велика наука се крие в човешкото лице и човешката

глава. Разумни сили, разумни закони са участвали при създаването на това лице и на тази глава. Тепърва трябва да изучаваме тази наука. Тя ще ни даде онези блага, които са необходими за нашето развитие. Човек иска да бъде здрав, но здравето е във връзка с тялото. Как можеш да бъдеш здрав, ако не знаеш законите, по които тялото е създадено? Искаш да бъдеш щастлив. Щастието е във връзка с чувствата, със сърцето на човека. Как ще бъдеш щастлив, ако не знаеш законите, които управляват твоето сърце? Човек иска да бъде силен. Силата е в зависимост от човешкия ум. Как ще бъдеш силен, ако не знаеш условията, при които умът се проявява? Дето има сила, там има ум; дето няма сила, там умът отсъства. Умният човек е силен. Силата на ума не подразбира грубата, физическа сила. Може ли да се нарече силен камъкът, който се търкаля по наклон и удря де кого срещне на пътя? Това не е съзнателна проява на някаква сила. Зад камъка се крие някаква причина, която го е заставила да се търкаля. Този камък е откъртен от някоя канара чрез динамит; под влиянието на тази сила той ще се търкаля надолу, докато срещне някакво препятствие. От резултатите на проявените сили ние съдим за интелигентността на причините, които са ги предизвикали. От търкалянето на камъните по наклона, ученият вижда, че и те не се движат произволно. Всеки камък изминава известен път и взима известно направление според тласъка, който му е даден. Движението на камъка е несъзнателно, но онзи, който му е дал посоката, е съзнателно, разумно същество.

Като наблюдават природата, хората намират, че камъните са разхвърляни, и казват, че в нея съществува известен безпорядък. Донякъде това е вярно, обаче още по-вярно е, че такъв безпорядък, такава разхвърляност съществува и в човешкия живот. Като ставате сутрин, казвате: „Какво ще правя днес?“. Чудите се какво да правите, а не знаете, че е точно

определено каква работа трябва да свършите през деня. Точно определено е каква посока на движение трябва да предприемете този ден. Спите, ставате, без да знаете каква работа трябва да свършите във време на сън и каква – през деня. Вечер, като спите, вие отивате на аудиенция при разумните същества в невидимия свят, за да дадете отчет какво сте свършили през деня и да ви дадат оттам програма за работата, която трябва да свършите на другия ден. Обаче ставате сутрин и не помните каква работа ви е дадена. Защо не помните? Като се връщате от онзи свят, по пътя виждате тук-там кръчми, отбивате се ту в една, ту в друга, пийнете си по една, две чашки винце, и като станете сутринта, нищо не помните. Казвате, че сте сънували нещо, но всичко сте забравили. Защо? Защото не сте изтрезнели както трябва. Направили сте някаква погрешка някъде и ви пукнали главата. Не е позволено на ученика да пие, да губи своята трезвост. Трезви трябва да бъдете!

Следователно, като се връщате от онзи свят, не трябва да се отбивате никъде. Ще се върнете право в дома си и ще започнете работата, която ви е определена. Щом сте трезви, вие ще помните каква е програмата ви за деня. Казано е: „Достатъчно е злото на деня“. Наистина, ако вечер не отивате в духовния свят да поучите директива за работата ви през деня, да приемете добрите съвети на вашите по-големи братя, вие не бихте могли и един ден да прекарате на земята. Следователно красивото в съня се заключава в посещението, което правим вечер на своя дом и връщането ни сутрин на земята, в пансиона, в който сме изпратени да учим и да прилагаме знанието си. Всяка вечер човек отива в онзи свят, сутрин се връща оттам и въпреки това отрича неговото съществуване. Защо го отрича?

Отец ти, който види в тайно, ще ти въздаде наяве. Значи всеки трябва да отиде при Отца си, който вижда в тайно. И като изпълни Неговата воля

на земята, Той ще му въздаде наяве. В какво седи Неговото въздаване? Който върши волята Божия, той ще бъде здрав, умът му ще бъде намясто, хората ще го обичат. Не върши ли волята Божия, ще дойдат за него кармични, икономически лоши условия и т.н. Като не знаят причината за всичко това, хората се оправдават с лошите условия на живота, с лошо наследство и т.н. Всичко лошо може да се измени, при условие човек да върши волята на Отца си и да го слуша. Ако слушате Отца си, който вижда в тайно и въздава наяве, всичко ще се превърне за добро.

Съвременните религиозни вярват, че като умрат, тогава ще отидат на онзи свят, да видят какво става там. Чудна философия! Да чакат да умрат, да ги погребват, да ги опяват, да им носят жито на гробищата и след това да се надяват да отидат в онзи свят да проверят истината! Тежко на онзи, на когото жито трябва да носят на гроба! Остане ли да очаквате на хората, вашата работа е свършена. Вие ще гладувате там, ще страдате, главата ви ще види и ще пати. Ще кажете, че искате да знаете истината. Коя истина искате да знаете? Има два вида истина: истина на лъжата и абсолютна истина. Понякога и като лъже, човек пак говори истината.

Във времето на един от турските султани живял един прочут мукалитин, който можел да стъкмява различни лъжи, но така майсторски, че всеки вярвал в лъжите му. Един ден султанът го извикал при себе си и му казал:

— Кажи една лъжа!

— Не мога, зарекъл съм се вече никога да не говоря лъжи.

Като се разговаряли върху различни въпроси, мукалитинът се обърнал към султана с думите:

— Султан ефенди, имам една голяма молба към вас. Вчера баща ми се помина, трябва ми 500 лири за погребение.

– Ще ги върнеш ли?

– Непременно ще ги върна. Сега нямам пет пари в джоба си, за да изпълня последния дълг към баща си.

Султанът го съжалил и заповядал на секретаря си да му даде 500 лири. Като взел парите, мукалитинът казал на султана:

– Много благодаря за парите, които ми дадохте, но не се надявайте да ги получите назад. Те са възнаграждение за последната лъжа, която ви казах. Вие искахте да ви кажа една лъжа. Аз ви казах вече, а сега ви казвам истината, че излъгах. Баща ми не е умрял.

Така постъпват много от съвременните хора. Те говорят лъжи, вършат престъпления и после завеждат дела едни против други, да се докаже истината. Какво се ползвате, ако в съдилището се докаже, че някой е извършил престъпление?

Като разглеждаме живота от тази страна, намираме, че той не представя нищо друго, освен забавления. Приятни са забавленията, но какво допринасят те в света? Актьорът играе на сцената, представя чужда роля. Какво допринася за хората играта на този актьор? Приятно е да отидеш на театър, но в живота има нещо по-важно от игрите на актьорите. Животът не е представление, не е театър. При това представленията се дават обикновено вечер, а човек трябва да разбира възможностите на деня. Всеки ден предвижда известни възможности. Щом намери възможностите само на един ден, човек започва да мисли и да чувства така, както никога не е мислил и чувствал. Само при това положение той може да си каже: *Отец ти, който види в тайно, ще ти въздаде наяве.*

Като се намерят в затруднение, хората търсят помощ отвън, очакват отвън да дойде някой да им помогне. Кой може да помага повече от Онзи, който е създал света? За да получите Неговата помощ, вие

трябва да влезете във връзка с Него. За да създадете тази връзка, трябва да изучавате себе си, да изучавате всичко, каквото ви е дадено. Преди всичко на човека е дадено тяло, което той трябва да изучава. Ако имате някакъв физически дефект, болят ви например глава, гърди, стомах, крак, вие трябва да изучавате причините на своя дефект, болката, която изпитвате. Ако стомахът или коремът ви боли, това показва, че във вашия физически живот има нещо дисхармонично. Ако главата ви боли, в умствения ви свят е настъпила някаква дисхармония, вследствие на което не можете правилно да мислите. Какво трябва да направите тогава? Вие трябва да възстановите отношенията между физическия си и умствения си живот. Трябва да знаете как да избирате храната си, как да се обхождате с хората. Главоболието се предизвиква от две противоречиви мисли в човека, а коремните болки – от две противоречиви чувства. Туберкулозата се предизвиква от сблъскване на противоположни мисли и чувства в човека. Всеки може да заболее от туберкулоза, особено младият човек. Млад момък обича една мома, въздиша по нея. Тя му казва, че не го обича, не иска да го види. Той се отчае, започне да линее, да чезне, докато един ден заболее. Щом тя му каже, че не го обича, и той да ѝ каже: „И аз не те обичам“. Когато момата не обича младия момък, тя не върви с него по права линия, но в движението си описва крива линия, окръжност. За да не изпадне в отчаяние и да заболее, момъкът трябва да потърси своя полюс в тази крива линия и да се поляризира, т.е. да трансформира състоянието си.

Какво правят младите моми и момци, когато възлюбеният или възлюбената не отговарят с любов? Те веднага се отчайват и са готови да се самоубият. Защо момата и момъкът решават въпроса със самоубийство? Когато момъкът откаже на някоя мома, тя иска да се самоубие, за да може после, когато същият момък се

ожени за друга, тя да се прероди в тяхното семейство като негово дете. Същата причина може да застави момъкът да се самоубие. Обаче това е само едно обяснение. Има ред причини още за самоубийството на млади моми и момци. Ако е умен, момъкът никога няма да стане причина за самоубийството на някоя мома. Той знае, че според закона за ликвидиране на кармата, след убийството си, момата може да се роди като негово дете. Не е желателен този начин за ликвидиране на кармични отношения.

Научнили са тези неща? Това са научни твърдения, аксиоми. Това може да се провери навсякъде в живота. Чувате, че еди-кой си ваш познат заминал за онзи свят. След известно време някъде се ражда дете със същия характер, със същите качества и прояви, със същите черти, каквито имал вашия познат, който заминал преди години за онзи свят.

Една госпожа, наша позната, имаше малко момиченце на шест години, което заболя и умря. Майката плака дълго време за него, но няколко години след смъртта му се роди друго момиченце. Като виждало майка си да плаче, момиченцето ѝ казвало: „Мамо, не плачи за моята сестричка. Аз съм същата, която по-рано заминах и сега пак се преродих между вас“. Второто момиченце порасна, свърши гимназия, стана мома. Вие ще се усъмните, ще питате дали това момиченце говори истината. Ако ви кажа, че говори или не говори истината, вие как ще я проверите? Може ли човек с ума си да приеме тези неща? Не са ли това някакви въображаеми теории? От човека зависи да приеме или да отрече истината.

Разумният разбира законите и вярва в тях. Не е въпрос само да кажете на човека, че е смахнат и не разбира нещата. Умният трябва да вземе положението на учител и да учи глупавия. Той трябва да му покаже пътя, по който да върви, а не само да казва, че е на крив път. Лесно е да се каже нещо, но то трябва да

бъде обосновано. Казвате, че носът на еди-кого си е дълъг. Какво показва дългият нос? Ще кажете, че дългият нос определя интелигентността на човека. По носа се познава дали някой човек е умен, или не. Не, умът не се определя само от дължината на носа. Носът има известни възвишения, известна широчина и дебелина, които също трябва да се вземат предвид, когато се определя интелигентността на човека. Изобщо интелигентността на човека е написана на много места по неговото лице, но трябва да разбирате написаното. Като погледнете лицето на гениалния писател, поет, музикант, вие веднага можете да кажете каква ще бъде неговата музика, каква ще бъде неговата поезия. Това може да познае само онзи, който разбира писаното върху човешкото лице. Сократ например нямаше красив, правилен нос. С този нос той създаде философия, но не можа да стане поет и музикант. В него нямаше музика и поезия. Обаче Сократ имаше един ученик, Платон, който беше музикален. След отравянето на Сократ, Платон продължи неговата работа. В Платон живееше Сократ, и по този начин взаимно се допълваха, образуваха нещо хармонично. В едно тяло живееха и двамата, но Сократ беше невидим. Те заедно създадоха философията на Платон. Такова общение между душите имаме и след възкресението на Христа. Често Христовият Дух влизаше в Павел и тогава Павел пишеше посланията. Платон никъде не е казал, че Сократ живее в него, но Павел казваше: *Не живея сега аз, но Христос живее в мене*. На това именно се дължи силата на Павел. Ще кажете, че Христос не е бил учен. Четете посланията на Павел, да видите какво дълбоко разбиране е имал Той за живота.

Съвременните материалисти не приемат съжителството на душите, защото те признават съществуването само на ума, на сърцето, донякъде и на духа, а душата отричат напълно. В ума се включват ред

способности, които, ако са добре развити, определят дали даден човек е умен. Човек може да има ум, без да е музикален, без да е поет, без да е философ. Умен човек е този, у когото са развити онези ментални способности, необходими за неговото сегашно развитие. При това в човешкия мозък съществуват много центрове, свързани с проявата на известни чувства. Например моралните чувства на човека се намират в горната част на главата. Те се огряват от лъчите на Божествената светлина. С изправянето си, със стоенето прав на краката си, човек приема повече светлинна енергия, която отправя към моралните си чувства, и по този начин се отдалечава от животинското си състояние. В животните обаче светлината пада повече върху онези части на тялото им, гдето се намират техните инстинкти, вследствие на което те се развиват повече за сметка на моралните им чувства. Наистина животните нямат морал. Следователно увлеченията не са присъщи на човека, но на животинското в него. Колкото по-добре са развити моралните чувства в човека, толкова по-добре се развива неговият ум. Колкото по-слабо развити са моралните чувства в човека, толкова по-малки са възможностите за развитието на неговия ум. Моралните чувства придават устойчивост на човешкия характер. Понякога човек мисли морално, а не чувства и не постъпва морално.

Двама светци живели 20 години в пустинята, гдето прекарвали в пост и молитва, в работа върху себе си. Те мислели, че вече са придобили голяма чистота и святост, и решили да слязат заедно в града, да изпитат силата си, да видят докъде са стигнали. Като пробен камък за своята чистота и святост, те взели в ръцете си по една малка топка сняг и си казали: „Ако топката сняг се стопи в ръката ни или при някакъв случай я изгубим, това значи, че не сме постигнали много нещо“. Като вървели из града, те срещнали няколко млади, красиви моми. Първият светия веднага

изпуснал снежната топка от ръката си, но се навел да я вземе. Вторият светия се захласнал в една от красивите моми и изпуснал снежната топка от ръката си. Той забравил даже, че носи сняг в ръката си. Като се сетил да погледне към снега в ръката си, било късно вече. Ръката му била празна. Върнал се да го търси, но не могъл да го намери. Де е лошото сега? Де е грехът? Грехът не седи в поглеждането на красивата мома, но в това, че снежната топка паднала от ръката на светията. Топката сняг представя идеала на светеца. Какъв светец, какъв човек, бил той мъж или жена, е този, който изгубва своята топка сняг? Каква жена е тази, която се захласва в един мъж? Какъв мъж е този, който се захласва в една жена? Мъжът има право да гледа жената, но той трябва да държи снежната топка в ръката си. И жената има право да гледа мъжа, но да държи снежната топка в ръката си. Някой се хвали, че е чист. Нека при слизането си от планината вземе топка сняг в ръката си и да слезе с нея в града, за да опита своята чистота. Ако снегът не падне от ръката му и не се изгуби, нито стопи, той е чист. Гледай красивата мома, но здраво дръж снежната топка в ръката си. Тази е мярката за чистотата. Когато видите, че някой човек изпуска топката сняг от ръката си, вие знаете вече какво може да стане от него.

И тъй, ще знаете, че при слизането на човека от невидимия свят, дадена му е в ръката снежна топка, с която трябва да работи през целия си живот. Като се върне в невидимия свят, веднага ще погледнат държи ли топката в ръката си, или я е изгубил. Ако я е изгубил или стопил, той ще почне да се извинява, че условията на неговия живот били тежки, че нещастия го сполетели, че се захласнал някъде и т.н. Колкото и както и да се оправдава, всичко е напразно. След като те изслушат внимателно, ще ти кажат: „Сега пак ще се върнеш в пустинята, дето отново ще прекараш 20 години в пост и молитва, в покаяние. След това ще вземеш една снежна топка в ръката си и ще слезеш

в града, за да видиш какво си придобил“. Но тогава ще държиш топката с двете си ръце. Като срещнете някоя красива мома, вие ще се усмихнете само и ще си заминете. Ако момата ви запита защо се смеете, ще ѝ кажете: „Едно време ти ме излъга. Аз се захласнах подир тебе и загубих снежната си топка. Днес имам опитност, не се лъжа вече. Мога да те погледна, но снежната топка ще държа здраво в ръката си“.

Като слушате тези неща, ще кажете, че искате да ви се говорят сериозни работи. Кои неща са сериозни? Сериозни са тия неща, които са свързани с вътрешната чистота на човека. Вътрешно чист е онзи, който знае какво върши. И всяко нещо, което върши, е съзнателен процес за него. Като се смее, той знае защо се смее; като яде, знае защо яде; като се моли, знае защо се моли; като чете, знае защо чете. Чистият знае защо има глава, защо има гърди, защо има ръце, крака и т.н. Той знае, че има глава, за да мисли право; има гърди, за да бъде смел, решителен; има ръце, за да работи с тях, да свърши някаква работа. И като свърши нещо, да мълчи. В това отношение птиците са научили закона на мълчанието. Мълчанието освобождава човешките добродетели от изкушение. Разумният човек никога не се поставя на изкушение. Защо? Защото той мисли, той е смел, той знае да мълчи. Който е научил закона на мълчанието, той разбира живота. Той знае, че в света съществува разумност, която превръща всичко на добро. Каквото и да изгуби, мълчаливият е доволен. Когато учителят преподава, учениците трябва да слушат и да мълчат. Докато учителят преподава, учениците мислят. Щом преподаването се свърши, учениците имат право да разискват. Значи определено е кога човек трябва да говори и кога трябва да мълчи. Когато мълчи, той слуша. Мълчанието е свързано със слушането.

Христос казва: *И Отец ти, който види в тайно, ще ти въздаде наяве*. Всеки трябва да знае, че колкото и да е малко онова, което е вложено в него,

то е истинско, то е неизменно. Това трябва да бъде за вас аксиома. Защо трябва да ви се доказва, че имате ум, сърце, душа и дух? В тези неща не трябва да се разколебавате нито за момент. Човек не трябва да се разколебава в убежденията си. Какво виждаме в живота? Като остарееят, някои хора започват да се разколебават в убежденията си. Те съжбяляват, че са изгубили младините си, че не са живели както трябва. Ако старият на старини се разколебава в убежденията си, той не е имал никакви убеждения. Какво излиза тогава? Младият иска да живее като стария. Старият пък съжбялява, че не е живял като младия, иска да живее като него. Според мен младият трябва да живее като млад, а старият трябва да живее като стар. Младите хора не трябва преждевременно да остаряват; старите хора не трябва да съжбяляват, че не са млади. Щом остарее, човек трябва да разреши въпросите на живота по друг начин – чрез закона на мъдростта. Старият може да се подмлади по закона на мъдростта, а не по закона на любовта. Да си намери средство за подмладяване, това значи да намери еликсирът на живота, който учените са търсили още в древността, търсят и днес. Достатъчно е старият човек да вземе една капка от еликсира на живота, за да стане моментално млад: брадата му ще падне, бръчките на лицето му ще изчезнат, тялото му ще се изправи. Като видят този млад човек, на 21 години, всички ще се чудят къде отиде старият. Старият се е подмладил по закона на мъдростта. Подмладяване може да става и по закона на любовта, но той е друг път, друг начин. Ако си остарял по причина на това, че си иждивил любовта си, ти не можеш да се подмладиш по закона на любовта. Ти ще проявиш своята мъдрост и ще се подмладиш по закона на мъдростта. Ако си остарял по причина на това, че си живял с истината, по същия закон ще се подмладиш. Следователно всеки човек ще намери възможностите за своето подмладяване в пътя, по който е минал.

Сега аз говоря за възможности, които още днес ни се откриват, а не в бъдеще. Някой се оплаква, че остарял, че главата му побеляла от учение. Този човек не подозира даже, че има възможност за подмладяване. От него се изисква да работи, да види по кой закон може да се подмлади.

— Кога ще стане това?

— Ще почакаш малко.

— Глух съм, отвори ушите ми.

— Ще почакаш малко.

— Сляп съм, отвори очите ми.

— Ще почакаш малко.

— Сърцето ми е закоравяло, смекчи го малко.

— Ще почакаш. Върви смело в правия път и ще намериш разрешение на въпросите, които те интересуват. Този път ще намерите законите, с които ще можете да отворите ушите си, очите си, да смекчите сърцето си. Това може да стане в един момент, може да стане и след години. Всичко е възможно за онзи, който знае законите.

Христос взе малко кал, направи кашичка със слюнката си, намаза с нея очите на слепия и той прогледна. Христос не отвори очите на всички слепи, а само на едного. Защо? Причини има за това. Цяла история се разправя за слепия, на когото Христос отворил очите. Христос излекува жената, която боледувала 12 години. Той излекува момчето на стотника, а Лазар възкреси. Които разбират законите, те знаят, че всички чудеса, които Христос извърши, не са произволни. Те почиват на разумни закони. Има дълбоки вътрешни причини, заради които Христос е помогнал на неколцина, а не на всички страдащи. Христос казва за себе си: *Както ме е научил Отец, така правя.*

В днешната беседа ви се дават условия, които трябва да използвате разумно. Когато отивате на екскурзия, дават ви се условия да дишате чист, свеж въздух. Ако можете да използвате тези условия разумно, вие

ще се радвате цял живот на това, което сте придобили. Един разумно използван ден носи благоприятни условия за цял живот. Един ден, неразумно използван, разваля добрите условия за цял живот. Представете си, че слизате от висок планински връх, но бързате, искате за няколко минути да слезете в подножието на планината. Обаче дрехата ви се закача на камък, падате и счупвате крака си така, че за цял живот оставате инвалид. Ето как с една неразумна постъпка се осакатявате за цял живот. Не можете ли да слизате спокойно, бавно? Повече време щяхте да употребите докато слезете долу, но поне здрав щяхте да останете.

Съвременните хора търсят правият път, за да стигнат по-скоро до определената цел. Те не знаят, че правият път не е всякога най-добър. Пък и силите в природата не вървят всякога по прави линии. Електричеството например върви по прави линии. Често линиите, които електричеството образува, са много своеобразни. Енергиите на електричеството и магнетизма се направляват от разумни същества, които имат предвид благото на цялото човечество, както и на целия органичен свят. Обаче тези два вида енергии, на електричеството и на магнетизма, се различават едни от други. Енергиите на магнетизма вървят по криви линии, които се извиват спиралообразно, и развиват топлина. До голяма степен нашето здраве се дължи на магнетичните енергии, които текат в организма. Електрическите енергии вървят повече по прави линии. Изсушаването на организма се дължи на електричеството, което се събира понякога в голямо количество. Човек трябва да разбира законите, за да може да се справи с излишното количество електричество и магнетизъм в тялото си. Електричеството и магнетизмът са сили, които действат във вътрешността на организма. Светлината и топлината действат отвън. Тези сили взаимно се поляризират, но човек трябва да познава законите,

по които те се движат, за да може съзнателно да ги трансформира.

Всеки християнин или ученик на Христовото учение трябва да разбира своя организъм, да знае какви сили действат в него. Същевременно той трябва да знае законите и методите, чрез които да трансформира състоянията си. За тази цел той се нуждае от положителна наука. Всяка вечер, преди да си легне, той трябва да прегледа състоянието на своите мисли и чувства, и ако намери някаква неизправност в тях, да приложи известен метод, чрез който да ги хармонизира. Ако чувствата и желанията на човека не се удовлетворят, той става неврастеник. Като направите опит в това направление, ще се уверите в казаното. Поставете някакво препятствие при реализиране на някои стремежи и желания на човека, и ще видите, че в скоро време той ще стане неврастеник. Махнете препятствието в неговия път, и неврастенията ще изчезне. Ако пък оставите човека да се пресити в своите чувства и желания, в него ще се явят особени отрицателни състояния. Следователно както при неудовлетворението на чувствата, така и при пресищането им, човек е изложен на опасности. За да не изпадне в това положение, той трябва да намери онова естествено отношение между сърцето и ума, което да хармонизира неговите състояния. Това значи човек да дойде до Божественото начало в себе си. За да дойде до това начало, от него се иска не само да вярва в Първата Причина, но и да има готовност в себе си всеки момент да върши нещо заради нея. Великият не иска от нас нищо, но щом живее в нас, Той има желание да ни събуди, да ни направи съработници с Него във великото дело, което сега се твори. Ако не вземем участие в това велико дело, от нас нищо не може да излезе. Следователно да работим за себе си, да работим и за Великия, който вижда в тайно и ще ни въздаде наяве.

ЩЕ ТИ ВЪЗДАДЕ

Това е велика истина, която всеки момент можете да проверите. Вярвайте в Божественото начало в себе си без никакво съмнение, и каквото търсите, ще постигнете. Дразните се нещо. Кажете: „Заради Онзи, който живее в мен, ще се въздържа“. Не ви се учи. Кажете: „Заради Онзи, който живее в мен, ще уча“. Имате да взимате от някого пари. Кажете: „Заради Онзи, който живее в мен, ще простя дълга на своя ближен“. Ако можете да простите дълга на ближния си заради любовта си към Онзи, който живее във вас, Той ще ви насочи да отидете нанякъде, дето дядо ви е заровил гърне със злато. Ще намерите парите, ще ги вземете и по този начин ще бъдете задоволени от две страни: от една страна ще запазите добрите отношения с брата си, а от друга страна ще ви се въздаде десетократно. Какво ще спечелите, ако дадете под съд своя ближен? Ще го осъдите да лежи в затвор няколко години. Какво ще спечелите с това? Нищо няма да спечелите. А тъй, като намерите гърнето с парите, които дядо ви е заровил в земята, ще бъдете доволни; от благодарност ще дадете угощение, на което ще поканите и своя длъжник. Ако сте месоядец, угощението ще бъде от месна храна; ако сте вегетарианец, угощението ще бъде изключително от вегетариански храни. Според мен истински вегетарианец е онзи, който никога не се съблазнява от месото в широк смисъл на думата. Някой е вегетарианец, но рибата го привлича. Защо? Защото рибата има особена магнетична сила, от която човешкият организъм се нуждае. Същата магнетична сила се намира и в растенията, даже в по-голямо количество, отколкото в рибите. При изключителни случаи човек може да яде риба – няма нищо престъпно в това. За предпочитане е рибата да живее в човека, отколкото човек – в рибата. Как може човек да живее в рибата? Представете си, че някой се отчае от живота и се хвърли в морето, гдето го изяждат големите риби. Не живее ли той в рибата? Всичко, което Бог е създал, е чисто.

Отец ти, който вижда в тайно, ще ти въздаде навяе. Ще ти се въздаде.

— Кога?

— Когато вършиш всичко заради Него. Този път, по който трябва да вървите. Този път е здравословен. Той е път на Любовта, път на Светлината, път на Истината. Този път ще освободи хората от всички мъчности, в които сега живеят. Мъчностите ще се разрешат сами по себе си и тогава всички хора ще се убедят, че няма невъзможни неща в света. Кога няма невъзможни неща? Когато хората вървят в пътя на Любовта. Казва пророкът: *И заключи Бог небето; три години не падна дъжд в Израил.* Това показва, че Бог управлява света. Всички закони, всички войни, глад, сиромашия, плодородие, земетресения се дължат на великата разумност в света. Тази разумност работи и управлява целия свят. Ако хората работят в хармония с тази разумност, и животът им ще се оправи.

Сега ние не искаме да се наложим на хората, да вярват в това, което казваме. Те сами ще проверят думите ми. Ние не сме за онези вярвания, които се налагат на хората. Ние не сме за онзи ред и порядък, който се налага на хората. Всичко, което се налага, не е Божествено. Божественият ред и порядък е общ за всички. Човешките блага засягат само част от хората. Божествените блага засягат всички хора, всички живи същества. Когато пали огън, човек го запалва само за себе си. Бог запалва огъня за всички. Човешкото дава подтик само на едно нещо. Божественото дава подтик на всичко. То едновременно дава подтик и на ума, и на сърцето, и на волята в човека.

Отец ти, който види в тайно, ще ти въздаде навяе. Нека тази мисъл остане в съзнанието ви. Вечер, когато лягате да спите, вие отивате в невидимия свят да учите. Там ви преподават уроци, казват ви много неща, които трябва да помните. Като ставате сутрин, направете малко усилие да си спомните какво ви е

ЩЕ ТИ ВЪЗДАДЕ

казано. Ако не можете да си спомните, това показва, че или съзнанието ви не е било будно, или паметта ви е отслабнала. Щом паметта ви е отслабнала, работете върху нея да я засилите. Колкото по-малко се безпокоите, толкова по-голямо самообладание ще имате. Самообладанието е във връзка с вярата.

Като говорим за Бога, ние имаме предвид живия Бог, който живее в нас. Ние трябва да ходим в Неговия път, по Неговия ум и да вършим всичко заради Него. Само по този начин ще се освободим от противоречията на живота. Съвременните хора се натъкват на противоречия, защото имат много богове. Тия богове внасят раздвоение в умовете им, вследствие на което те се измъчват едни други. Интересите на тия хора се сблъскват и те се отнасят помежду си като врагове. Когато някой беден дойде при вас и ви каже искрено, че е гладен, че се нуждае от нещо, приемоте го като брат. Когато хората дойдат до съзнание да виждат в лицето на човека свой брат, всички мъчнотии в живота ще изчезнат. Ако хората не дойдат до това съзнание, насилието все още ще продължава да се прилага. Обаче насилието не разрешава въпросите. Само любовта, мъдростта и истината са в състояние да оправят света. Те представят път, по който хората трябва да вървят.

Отец ти, който види в тайно, ще ти въздаде наяве. Вървете в пътя на Любовта, на Мъдростта, на Истината, за да може вашият Отец да ви въздаде наяве. Да ви въздаде наяве, това значи да бъдете здрави, умни, любящи, доволни. Каквото пожелаете, ще имате. Щом имате всичко, ще любите всичко.

Отец ти, който види в тайно, ще ти въздаде наяве.

12 май 1929 г., София

Голямото благо

*Затова е позволено да
прави някой добро съботен ден.*

Матей 12:12

На кого е позволено да прави добро? На човек е позволено да прави добро, а не на животните. Да прави добро – това е привилегия, дадена само на човека. На кого е позволено да учи? На човека. На кого е позволено да изучава небето? На учения, на вещицата астроном, който разполага с ред пособия и инструменти. Всички пособия, всички инструменти, които правят хората учени, са механични. В това отношение съвременната техника, съвременната наука и култура са резултат на човешкия дух. Когато изучавате природата, ще забележите два вида подтици: вътрешен, абсолютен подтик, който се извява във всички органични същества без изключение. Вторият вид подтик е относителен. Той е различен в различните същества. Съвременната култура и наука са резултат на относителни подтици. Затова казваме, че съвременната наука е относителна, а не абсолютна. Абсолютната наука разполага с напълно различни пособия от тези на относителната наука. Човекът на абсолютната наука има напълно различни разбирания от този на относителната наука.

Какво нещо е абсолютната истина? Какво представява абсолютният морал? Досега нито в миналата култура, нито в настоящата се е намерил учен, който да определи какво е абсолютната истина. Когато дойде въпрос до вселената, някои учени се произнасят, че вселената е безпределна, безгранична. Как са дошли до това заключение? Коя е мярката, с която сравняват

вселената? Ако нямат никаква мярка, с която да сравняват вселената, техните твърдения за нея са празни думи. Това показва, че учените често си служат с относителни истини, като с абсолютни, и с това пречат за разбиране на истината. Всъщност, когато истината се предаде в проста форма, тя става достъпна за всички. Затова, когато се говори за вечен, за абсолютен живот или за абсолютна истина, всякога се разбира онзи живот или онази истина, която е еднакво достъпна за всички хора, безразлично дали са учени, или прости. В абсолютния живот всички живи същества, без изключение, са културни. В този живот и конят, и човекът еднакво разбират нещата. Ако би могъл да говори, конят би предал нещата по същия начин, както и човекът. Разликата щеше да бъде само в това, че човекът щеше да живее като човек, а конят – като кон, но те щяха напълно да се разбират, защото имат нужда един от друг.

Една относителна истина е следната: човек може да бъде независим, да не се влияе от никого. Това е вярно само за онзи, който не разбира отношенията между живите същества. Който поддържа тази истина, той е способен да пее само на три тона. Има певци, които пеят и на четири, и на пет, и на осем тона, но те са все още обикновени певци. Човек може да пее и в четири и половина октави. Обаче досега никой не е достигнал такъв регистър на гласа си. Най-голям регистър на гласа досега е достигнала Аделина Пати. Нейният глас се е движел в регистър от три и половина октави. Тя е вземала три тона по-високо от цигулката. Човешкият глас няма да спре само до четири и половина октави. Новите научни изследвания са доказали, че в мозъка на човека има един център на музиката, който разполага с 35 хиляди тона, подобни на клавишите в пианото. Някои пиана имат повече клавиши, а други – по-малко. Това зависи от системата и качеството на пианото. Същото може

да се каже и за човека. Някои духови инструменти, някои видове орган разполагат с регистър от четири октави. Обаче има такива видове орган, наречени от англичаните „бебе орган“, които могат да се поставят в сандък, и да ги пренасяте където искате.

Позволено е на човека да прави добро. Единственото нещо, което определя човека като свободно същество, е позволенията да прави добро. Съвременните хора постоянно говорят, че не трябва да се прави добро. Кога са правили хората добро, че трябва да се въздържат да правят добро? Могат да се приведат ред доказателства, чрез които да се убедят хората, че правенето на добро е от най-скорошен произход. Като проследите времето от създаването на света до днес, ще видите, че навсякъде е съществувал и съществува паразитизъм: едни същества живеят за сметка на други. Никое същество не е свободно. Добро може да се прави само при свобода. Само свободният човек може да прави добро. Едно време, когато Земята, Слънцето и другите небесни светили се създавали, огънят използвал всичките материали за себе си. Когато огънят спрял своята деятелност, образувала се земната кора, върху която се наплодили безброй органични същества. Тези същества били родени от огъня, вследствие на което приличали на него. Ако огънят днес престане да съществува, заедно с него ще изчезнат всички органични същества. Това е много естествено. Огънят е техен баща. Щом бащата изчезне, и децата изчезват. Значи гдето има живот, там има огън, носител на топлина и светлина.

Затова е позволено някой да прави добро съботен ден. Да бъде човек добър, да прави добро, това значи да проявява своята разумност, да живее разумно. Доброто в широк смисъл подразбира изява на разумния живот. За да дойдат хората до доброто, до разумния живот, в помощ им иде злото. В това отношение злото не е нищо друго, освен ограничения,

закони, които съзнателно работят върху човешкото съзнание, да го пробудят, да му покажат, че е в крив път. Осъзнае ли това, човек лесно може да се върне в правия път, да прояви своята разумност. Докато е в кривия път, той всякога ще мисли, че може да живее както иска и както разбира. Не, човек не може да живее както иска. Впрочем човек може да живее както иска, но неизбежно ще носи последствията на своя живот. Всеки може да си хапне прасенце, но в това прасенце се крият такива елементи, такива вещества, които един ден ще се отразят вредно върху човешкия организъм. Каква полза имате от това прасе? Следователно всеки може да яде и кокошка, и агънце, и прасенце, но един ден ще изпита последствията на онези вредни елементи, които се крият в месото на тия животни.

Следователно човек не може да яде безразборно всякаква храна, нито може да яде храна, приготвена от когото и да е. Поставяйте на опит всяко ядене, сготвено от гостилничар или от когото и да е. Яжте само това, което вие сами сте сготвили. Първо опитайте, а после яжте. Който иска да бъде здрав, той трябва да прави избор на храните. Който иска да бъде здрав, той трябва да изпитва гостилничарите, трябва да изпитва характера на хората, които му дават да яде. Много гостилничари са подобни на модерните дами. Отивате в дома на някоя съвременна дама, гледате я черничка на лице, естествена. Щом я видите на улицата, не я познавате: лицето ѝ избелено, червисано. Да, но това белило и червило разяждат кожата. Такова нещо са и някои от гостилничарите. Днес ви сложат прясно, чисто ядене. На другия ден яденето е смесено с вчерашното. Като остане ядене от вчерашния ден, те го смесват с пряското, турят му подправки, придават му хубав вид и вкус, и вие не можете да познаете, че не е прясно. Докато го ядете, приятно ви е, но щом минат един или два часа, стомахът ви започва да протестира, не е доволен от яденето. Ще кажете, че интересите на

гостилничарите са такива, че ги заставят да използват всички материали. Каквито и интереси да имат, по никой начин те не могат да се оправдаят с това, което правят. Те нямат право да смесват вчерашното ядене с днешното и да го продават за прясно. Вчерашното ядене ще стои настрана и който иска от него, ще знае какво взима и ще плати по-евтино. Истинският интерес на гостилничаря е да готви добре, да дава на клиентите си всякога здрава и чиста храна. Излъже ли два пъти, на третия ще го изоставят. Колко пъти може да бъде лъган човек? Най-много девет пъти. Числото девет е краен математически предел, до който лъжата може да стигне. Щом дойде до числото десет, лъжата спира. Ако могат да излъжат някого десет пъти, това показва, че той е глупав човек, без никаква култура, без никакви знания. Ако някой може да ви излъже девет пъти, това показва, че имате работа с учен човек, професор, на когото непременно трябва да платите. Щом се опита десети път да ви лъже, вие ще му покажете, че е глупав човек, ще му кажете, че разбирате лъжите му. При това положение той трябва да ви плати.

Позволено е човек да прави добро. Кога? По всяко време. Като знаете това, оставете настрана условията, при които сегашният живот се развива. Как се е развивал животът на миналото, как се развива сега, в зависимост от вашите мисли, не е важно. Развитието на целокупния живот не зависи от човешките мисли и чувства, нито от неговото съзнание. Развитието на целокупния живот се обуславя от множество разнообразни тела, елементи, от безброй механични, ментални и психични сили от висш характер. Без да мислят, хората казват: „Животът е бил всякога такъв, какъвто днес го виждаме“. Това е общо казано. Какъв е животът? Ако запитате богатия, на когото касата е пълна с пари, той ще ви каже, че по-добър живот от сегашния никога не е имало. Ако зададете същия въпрос на бе-

дня, той ще каже, че по-лош живот от сегашния никога не е имало. Защо? Защото три деня нищо не е ял, стомахът му е празен. Здравият ще каже, че животът е отличен. Болният ще каже, че животът е лош. Изобщо за онзи, на когото работите са наредени, животът е добър. За онзи, на когото работите не са наредени, животът е лош. Кого ще слушате? Богатите хора са учени, професори, назначени на служба с голяма заплата. Каквото пожелаят, могат да си доставят, пари имат на разположение. Бедните са пак учени хора, кандидати за професори, но още не са назначени на тази служба, вследствие на което нямат пари. Те ходят от врата на врата и търсят работа. На този гостилничар имат да дават, на онзи имат да дават, не могат да платят дълговете си. Те имат знания, имат желание да работят, но пари нямат. Някой казва: „Да имам хлябец, нищо друго не ми трябва“. Така се говори само. Като има хлябец, вижда, че и друго му трябва. Той започва да мисли за много неща още: за кокошки, за агънца, за винце. Човек не подозира даже, че много от болестите се дължат на яденето. Някои от съвременните хора казват, че болестите се дължат на много мисъл, на много учене и препоръчват да не се мисли, да не се учи много. Въпрос е какво мисли човек. Всяка безпокойна, всяка отрицателна и нечиста мисъл трови човека, а възвишената мисъл го повдига и освежава. И апашът мисли как да обере някого, но това не е права мисъл. И престъпникът мисли как да убие някого, но това не е истинска мисъл. Апашът и престъпникът си служат с насилие; те употребяват револвер, отрова, нож; те не излизат направо, гърди с гърди срещу онзи, когото искат да нападнат.

Днес материалистите поддържат възгледа, че парите са главният фактор в живота. Вярно е, че парите играят важна роля в съвременния живот, но съвремененно те развърщават хората. Парите трябва да се впрегнат на работа. За тази цел човек трябва да рабо-

ти върху себе си, да пречисти своите мисли и чувства. Той трябва да подложи всичко в себе си на щателна дезинфекция. И тогава ще може разумно да се ползва и от парите, и от яденето. Казвате: „Ама нали трябва да си поживеем!“. И без да казвате това, вие пак живеете. Щом е дошъл на земята, човек неизбежно ще живее. Този въпрос е абсолютен, няма какво да се разисква трябва ли човек да живее, или не. Първото нещо, дадено на човека, е животът. Следователно да живее или да умре, това не зависи от него. Човек се ражда и умира не когато иска. Единствената свобода на човека се заключава в правото му да живее. Човек е свободен да живее. Смъртта пък зависи от някакви външни или вътрешни причини в човека, които и той сам не подозира. Срещате един търговец милионер, радвате се, че работите му вървят добре. Чувате един ден, че той фалирал: работите му се объркали, не могъл да изплати дълговете си и понеже нямал сила да понесе това положение, самоубил се. Защо се самоубил този човек? Защото не разбирал отношенията в живота, не разбирал самия живот. Той е бил роб на външните условия.

Мнозина мислят, че могат да променят живота си. Не, животът не може да се промени. Външните условия на живота могат да се изменят, но за да се измени самият живот, изисква се абсолютна разумност. Човек още не разбира живота. Щом не го разбира, той не може и да го измени. Човекът все още не разбира себе си, не познава функциите на своя организъм; той не познава своя психически живот. Ето защо човек трябва да се изучава, да изучава функциите на своя мозък, на своите дробове, на своето сърце, на своя стомах и т.н. Той не познава какво представя мисълта, какво представя сънят. Говорите, че един-кой си философ казал нещо за мисълта, за съня, но дали неговата философия е права, не знаете. Обаче, ако влезете в някоя гостилница да се нахраните, след

половин или един час най-много, вие ще усетите дали яденето е чисто, добре приготвено, или не. Стомахът е компетентен към храните. Той разбира качеството на материалите, които гостилничарят е употребил. Гостилничарят пък има условия да прави добро на своите клиенти. Ако гостилничарят е добросъвестен, той ще удовлетвори своите посетители. След като се храни при него известно време, всеки ще каже: „Откак отидох при този гостилничар, почувствах се по-добре, умът ми се избистри, здравето ми се подобри“. Какъв е този гостилничар, от яденето на когото всички посетители се разболяват? Ще дойде някой, ще плати 700 или 800 лева за ядене, а на лекар ще плати две хиляди лева. Този гостилничар не прави добро на своите посетители. Казано е, обаче: *Позволено е на човека да прави добро*.

И тъй, всички хора, млади и стари, учени и прости, се нуждаят от трезва мисъл, която да ги убеди, че е дадена свобода на всеки човек да живее. Човек не може да живее, ако не прави добро. Докато прави добро, живее. Щом престане да прави добро, престава и да живее. И да живее по-нататък, той вече не е господар на своя живот. Може ли животът на вълка, на овцата, на кокошката да се нарече живот? Днес се ражда едно агънце, утре го изяждат. Днес кокошката снася едно яйце, утре хората го изяждат. В това отношение животните са роби на човека. Човек разполага с техния живот, както намира за добре. Единственото същество, което може свободно да живее, това е човекът. Същевременно той носи отговорност за живота на всички други същества. Хората трябва да бъдат разумни, за да изправят отношенията помежду си. Те съставят удове на един общ организъм. Щом е така, те трябва да съзнават, че един и същ закон ги управлява. Когато дойдат до това съзнание, хората ще разберат, че никой човек, никое общество, никой народ няма право да се издигне на

гърба на друг човек, на друго общество или на друг народ. Всеки, който се опита да пренебрегне правата на кого и да е, дадени от природата, той сам ще се лиши от условията за живот или най-малко ще се натъкне на такива нещастия, които ще разрушат всичко, каквото е придобил. Покажете ми един човек, който, откак съществува света досега, е запазил онова, което е придобил. И царе, и учени, и философи, и прости, бедни и богати – всички са изгубили и почести, и слава, и знание, и богатство, а в края на краищата и живота си. Какво остава от човека? Добрият живот. Доброто, истината, любовта, мъдростта, с които човек е живял, остават след него като образци за подражание. Когато философът живее според своята философия, тя остава безсмъртна. Когато поезията на поета е в съгласие с неговия живот, тя е безсмъртна. Само онази религия е останала безсмъртна, чиито принципи са в съгласие със самия живот. Всичко друго, което писателят, поетът, философът и ученият пишат, без да е съгласно с живота и не може да се приложи, представя изсъхнали листа, капнали вече от дървото. Тези листа неизбежно ще изгният. На тях не може да се разчита.

Като не могат да се справят с мъчнотиите в живота, съвременните хора пожелават да се върнат в миналия живот, понеже намират, че бил по-лек, с по-лесни задачи. Лесно се говори за връщане към миналото, но запитвали ли сте се възможно ли е подобно връщане? Възможно ли е водата, която тече по тръбите на канализацията, да се върне назад? Невъзможно е да се върне назад. Следователно невъзможно е животът да се върне назад. Животът върви само напред. Едно може да иска човек: по-скоро да излезе от тръбите. Колкото по-скоро излезете от тръбите навън, толкова по-скоро ще придобиете свободата си. Докато сте в тръбите, не можете да бъдете свободни. Когато казвате, че сте организирани, това подразбира, че сте

влезли вече в тръбите на канализацията. Какво ви очаква след това? Да излезете вън от тия тръби, да се новородите, да видите Божия свят – изгрялото слънце на деня, светлите звезди вечер, ароматните цветя, сладкопойните птици и хората, които живеят братски помежду си. Излезте от хипнотичното състояние, в което сте попаднали. Вие седите в тръбите на канализацията и все за миналото мислите. Животът в тръбите е живот на миналото. Сегашният живот е вън от тръбите. Като излезете вън и видите изгрялото слънце, чуете говора на хората и пеенето на птиците, ще благодарите, че сте свободни.

Позволено е на човека да прави добро. Единственото нещо, в което човек има свобода, това е правото му да живее. Въпреки това съвременните хора отричат това велико благо на човека – животът. Те казват, че човек се ражда, умира и всичко с него се свършва. Според тях влизането в тръбите, в кюнците на канализацията, е живот, а излизането от тръбите – смърт. Да, излизането от тръбите може да се нарече смърт, но смърт на временното, в което човек е живял на земята. При това положение не е ли по-добре за престъпника, за разбойника, за лъжливия философ, поет и учен, да умрат? И те ще се освободят от възможността да грешат, и хората ще се освободят от техните заблуждения. Като излязат от тръбите, поетът, философът, ученият, които са заблуждавали хората, ще хвърлят своите пера на заблуждението и отново ще започнат да пишат. Техните пера ще пишат за истината, за мъдростта и за любовта. Като излезе от тръбите, и владиката ще захвърли своята корона и ще заговори на хората за истинската религия, за религията на любовта. Господ не търпи лъжите и заблужденията. Когато е създавал човека, когато е създавал народите, Бог е имал предвид съвсем друго нещо. Той не ги е създал да се стремят към величие. В икономиката на Бога човек има съвсем друго предназначение от това, което той сам

си е определил. Всеки народ иска да стане велик. Бог ни най-малко не ги е създал да стават велики. Той ги е създал с единствената цел да живеят и да учат. Като живеят и учат добре, Бог ще им даде условия да станат велики, но това ще дойде впоследствие, а не като първа цел. Например Бог може да изпрати българите на Луната, там да образуват свое племе, от никого несмущавани. Там няма да ги безпокоят нито сърби, нито гърци, нито румънци. Те ще бъдат свободни да правят каквото искат и да се развиват както разбират. В Божествения свят за всеки народ са предвидени големи възможности. Едно се иска от човека: да живее добре. Няма по-красив стремеж за човека от този – да живее добре, разумно и да се развива правилно. Само така човек може да намери онези пътища и съобщения, които да го свържат с великия свят. Иначе, колкото и каквито философи да чете, той всякога ще се намира в света на доброто и злото. Пазете се от злото в ума си и в сърцето си, а не от външното зло. Никой не може да избегне външното зло. Каквото и да прави, той все ще се натъкне на него. Кой не е пипал крадени пари? Кой не се е обличал с крадени дрехи? Вие плащате за дрехи, които търговецът е крал. Той без позволение е взел кожата на животните или вълната на овцете, обработвал ги е и е печелил с тях.

Съвременният свят лежи върху лъжа и престъпления. Цялата земя е пропита с кръвта на хиляди и милиони хора и животни. Земята е пълна с престъпления. Колкото и да работят, растенията се хранят от соковете и елементите на земята, която и до днес още не се е пречистила от кръвта на миналите поколения. Следователно ние и досега още се храним от престъпленията на миналите поколения. Кръвта на миналите престъпления и до днес още не се е измила от земята. Бацилите на миналите грехове са още на земята. Това е факт. Ако не беше така, досега вие щяхте да станете светци. Казвате, че Господ ще ви спаси.

Как ще ви спаси Господ, когато вие не искате да живеете? Как ще ви спаси Господ, когато вие продавате живота си? Ако не искате да живеете, не мислете, че смъртта поставя граници на живота. Преди всичко не знаете какво е смърт. Всеки трябва да има опитност да познава смъртта. Красив процес е смъртта за онзи, който знае как да умре. Страшен процес е смъртта за онзи, който не знае как да умре. Докато не знаеше как да умре, и за Христа смъртта на кръста беше страшна, но като намери изходния път, смъртта стана за Него красива, лека. Тогава Христос каза: *Господи, в Твоите ръце предавам духа си* – и издъхна. Защо трябваше да умре Христос – за свои грехове ли? Не, Христос трябваше да намери изходния път, да излезе от тръбите на еврейската канализация. И като излезе от тези тръби, той стана свободен. Някои казват, че са свободни. Не, преди смъртта си никой не е свободен. Така е казал Солон, гръцки философ, на един от древните царе.

Позволено е на човека да прави добро. Ако не прави добро и не живее, човек не може и да умре. Който може да прави добро и да живее, той може и да умре. Ако егоизмът в човека не може да умре, след това и да стане човек, способен на добро, той не би могъл да живее. Следователно смъртта подразбира преминаване от едно състояние в друго: егоизмът да се смени с алтруизъм, отрицателната мисъл с положителна, низшето чувство с висше, омразата с – любов. Ако тази смяна не може да стане, и доброто не може да влезе в човека. Доброто е условие, при което животът може да се прояви. Любовта пък е онази вътрешна, мощна сила, която дава условия за проява на доброто, което води човека в новия живот. Любовта действа навсякъде в природата и създава условия за нов живот, за нови организми. Сега се създават нови типове. Като започнете от човека и свършите с най-малките същества, всички претърпяват видоизменения. Старите типове ще се запазят, но те ще останат като спомени на миналото, каквото днес

представят вълците, мечките, тигрите, кобрите, акулите и т.н. Природата днес работи усилено, тя изгражда новите форми, новите типове. Всеки, който разбира законите, с които природата работи, ще влезе в новите типове. Който не разбира законите на природата, той ще остане в старите типове. За да се утешат хората, индусите казват, че ще се преродят. Да, ще се преродят, но пак в старите форми. Докато не изплатят кармата си, те няма да влязат в новите форми. Ние казваме на тия хора: наместо да минавате от тръба в тръба, влезте в новите форми, в новия живот. Това е новораждането, за което Христос говори.

Христос казва: *Ако се не родите изново, няма да влезете в Царството Божие.* Новораждането подразбира раждане на човека от Бога. Докато майки и бащи ви раждат, вие всякога ще грешите. Защо? Защото и майката, и бащата грешат. Всяка майка се е оженила за любовта на сина си. Всеки баща се е оженил за любовта на дъщеря си. В това седи престъплението на света. Защо бащата и майката не любят своите дъщери и синове, без да ги виждат? Да любите само онова, което виждате, това не е любов. Също така не може да се нарече добро онова дело, за което ви е платено да го направите. С пари всеки може да прави добро. Така и конят може да извърши едно добро дело. Ако дадете десет хиляди лева на един човек, за да пренесе сто килограма злато от едно място на друго, това и конят може да направи. В случая конят е по-добър от човека. Той ще пренесе златото с много по-малко разходи от човека. В икономическо отношение услугата на коня е за предпочитане пред тази на човека.

Това са ред разсъждения за умните хора, да мислят. Мнозина искат да напуснат стария живот и да влязат в новия. За да напуснат стария живот, те трябва да са влезли вече в новия и да живеят според неговите изисквания. Новият живот е живот на реалността. Не е достатъчно само да се говори, че трябва да се откажете

от стария живот, но опити се изискват. Някои мислят, че новият живот е животът на онзи свят. Не, те се заблуждават. Онзи и този свят са едно и също нещо, тоест едно и също място. Както рибите и хората живеят на земята, така и хората живеят на едно и също място със съществата от онзи свят, но различието между рибите, хората и съществата от онзи свят се заключава в съзнанието им. Рибите живеят в най-гъстата материя, вследствие на което имат съвсем различни разбирания от тия на хората. Съществата от оня свят живеят в още по-рядка, по-фина среда от тази, в която хората живеят, вследствие на което те се намират на висока степен на развитие.

Степента на съзнанието на различните същества определя техните възгледи и разбирания за нещата. Например ученият човек казва, че диаметърът на Земята е 12 000 километра. Учената мравка ще даде друга мярка за диаметъра на Земята. Учените същества от онзи свят пък ще дадат свършено друга мярка за диаметъра на Земята. Също така учените твърдят, че Слънцето е по-голямо от Земята. Коя е причината за това? Големината на Слънцето се обяснява с разумните, с интелигентните същества, които живеят там. Колкото по-малка е формата на едно тяло, толкова по-неорганизирана е тя; колкото по-неорганизирана е материята на едно тяло, толкова по-неинтелигентна е тя. Една надута гайда, пълна с въздух, не говори още за някаква интелигентност. Интелигентността се определя от съдържанието и от смисъла на нещата. Следователно големината на телата се определя от тяхната вътрешна разумност. Някои от съвременните учени мислят, че само на Земята има живот. Значи цялата вселена е създадена само за Земята. Да се мисли така, това значи, че хората живеят в илюзии. Ще излезе тогава, че Слънцето свети и сгрива Земята, за да могат хората да се мъчат, да се избиват помежду си. Възможно ли е това? Не, по-скоро може да се предпо-

ложи, че Земята е сцена, на която се представя всичко онова, което хората могат да направят. От всичко, което хората вършат, разумните същества могат да vadят заключение за тяхното развитие. Те разполагат със знание, чрез което могат да ограничат злото. Злото лесно може да се ограничи чрез закона за съгъстяване на материята. Колкото по-гъста става материята, толкова по-мъчно се проявява злото. Когато материята се съгъстява, злият човек постепенно става по-тежък, вследствие на което не може да се движи. Представете си, че срещате в гората един стар вълк. Какво е положението на този вълк? Той е подобен на злия човек: едва се движи, уморява се, пъшка; спира се, не вижда нищо. Минава покрай едно стадо овце, минава покрай друго, не ги вижда. Тури очила, пак не вижда, не може да хване нито една овца. Върви, въздиша си и казва: „Да бях млад, нямаше да бъде така“. Един ден лошите хора ще остарееят, ще станат стари вълци. Това значи възмездие. В това отношение природата е безпощадна. Тя прощава всичко, но сгреси ли човек веднъж против живота, който му е дала, той не може вече да избяга от нея. Навсякъде ще среща нейното навъсено, сърдито лице. Всеки, който се опита да ограничи живота на природата, ще стане на прах. Човек е свободен да върши всичко: да мисли, да чувства, да действа, да се ражда и умира, да се жени и т.н. Дойде ли обаче до живота, който тупти в цялата природа, той няма право да се опълчи срещу него. При най-малкото противодействие на този живот, той ще срещне самата природа. Това значи абсолютна, Божествена правда. Само тази правда дава свобода на човека да живее. Дали човек е поет, писател, художник, богат или беден, прост или учен, за него е важен животът. Най-важният елемент в цялата природа е животът. Щом имаш живот, всичко друго ти е позволено: позволено ти е да правиш добро, позволено ти е да учиш, да работиш, да се развиваш. Какъв човек ще бъдеш, ако след като

си слязъл на земята, след като ти е дадена свобода да живееш, ти се отказваш от живота? Който иска да живее, той трябва да бъде готов да прави добро. Да прави човек добро, това е базата, върху която могат да се разберат мъже и жени, братя и сестри.

Позволено е на човека да прави добро. Не е достатъчно само да прави добро, но човек трябва да знае какво нещо е доброто. Христос е казал това на своите ученици, а не на обикновените хора, които не искат да слушат и да разбират. Това се отнася и до всички ония, на които съзнанието е пробудено. Следователно добро могат да правят само ония, които живеят. Те са добрите хора в света. Които не живеят, те не правят добро, те са лошите хора в света. Добрият човек може да заема и високо, и ниско положение в живота, но навсякъде работи, върши нещо. Вие ще го видите като поет с перо в ръка, като учен на професорска катедра, като доктор в лаборатория, а същевременно ще го видите и като орач на нивата, като работник на лозето. И при едното, и при другото положение, той се радва на Слънцето, на звездите, на ветровете, доволен е, че е изкарал един хляб за деня. Лошият човек гледа само да се осигури. Той се страхува, че ще остарее, че няма кой да го гледа на старини. Знае ли той какво нещо е остаряването? Човек остарява, само когато се откаже да живее.

Като говоря по този въпрос, искам да разширя вашите разбирания за живота, за Бога, за Христа. Мнозина от вас имат механически разбирания за Христа. Някой разправя, че видял Христа, видял Бога и го познал. Чудно нещо! Видял Христа, но не живее като Него. Познал Бога, а себе си не познал. Друг някой говори за добро, за свобода, а не прави добро, нито сам е свободен. Ще излезе някой патриот на трибуната да говори за народа, да плаче за неговите беди. Говори и плаче за народа, а не живее като него. Доста сте плакали. Народът не иска да плачат за него. Той иска

да го разбират, да влизат в положението му. Когато крокодилът иска по-лесно да глътне жертвата си, той я облива със сълзи, да се намокри, та по-лесно да се хлъзга в устата. Обаче крокодилските сълзи не повдигат човека. В природата плачът има такъв смисъл, какъвто дъждът за растенията. Плачът е намясто само тогава, когато искате да помогнете на някого. Щом плачете, за да изядете човека, сълзите не са на място. Ще кажете може би, че вие познавате Христа, че следвате Неговия път. Ако не можете да се справите с мъчнотиите в живота си, ако не искате да живеете, вие не сте познали Христа. Христос казва: *Това е живот вечен, да позная Тебе, Единнаго, Истиннаго Бога*. Това е живот вечен – да познавам Бога – Първото начало на живота; да познавам любовта, която създава всички условия за растеж и развитие. Христос казва: *Ако думите ми пребъдват във вас, и вие пребъдвате в мене, имате живот в себе си*. Това значи: „Ако думите ми живеят във вас, и вие живеете в мене, между мен и вас ще става правилна обмяна, и аз ще ви се изявя“. Ако съвременните християни се подложат на опит, много от техните възгледи, от техните идеи не биха издържали. За да издържат в идеите си, те трябва да бъдат изпитани и проверени. Като обърка работите си, духовенството счита, че другите хора са виновни за неуспехите му. Те търсят вината за своите неуспехи, за неуспехите на цял народ ту в една, ту в друга религиозна секта и започват гонение против тях. И без секти, и със секти хората си остават едни и същи. Коя е причината за неуспехите на българите? Сектите ли съсипват България? Не, никога религиозни секти не са провалили един народ. Ако българите не успяват, причината за това е тяхната щедрост. В какво отношение са проявили те своята щедрост? В принасяне в жертва своите велики хора. Великите хора на един народ представят неговите скъпоценности. Те представят неговото богатство. Кога богатият човек при-

нася в жертва своите скъпоценности? Когато закъса в работите си. Следователно, когато един народ закъса материално и морално, той принася в жертва своите велики хора. Няма народ в света, който, като е по-жертвал своите велики хора, да е придобил някакво благо. Когато Гърция пожертва своите велики хора, нищо не остана от нея. И до днес още Гърция живее със своето велико минало. Тя и до днес живее със своите велики хора: Сократ, Платон, Аристотел и други. Тях цял свят знае и почита. Какво създаде Гърция днес? Какво създаде България днес? В развитието си всеки народ трябва да върви по пътя на дървото. Той трябва да израсте, да цъфне, да върже и плодът му да узрее. По плода ще го познаете. Христос е казал: *По плодовете им ще ги познаете*. Великите хора на един народ представят плодовете му, по които ще познаете какъв е този народ – нищо или нещо, беден или богат. Ако плодовете на даден народ са добри, сладки, и самият народ е добър. Ако плодовете му не са добри, и народът не е добър. Когато Христос се приближи при смокинята, за да види има ли плодове, като не намери такива, Той каза: *Отсега нататък няма да раждаш!*

Позволено е човек да прави добро. Кога? Всякога: и в миналото, и днес, и в бъдеще. Каквото и да е било миналото на човека, това не трябва да го спъва. Миналото трябва да му служи за поука, вярата – за подкрепа в слабостта му, знанието и мъдростта – при работата му. Слабият наистина се нуждае от вяра, работещият – от знание и мъдрост. Българинът често употребява поговорката: *Днес с пари, утре на вяра*. Това подразбира: днес със знание и мъдрост, утре с вярвания. Според мен тази поговорка е намясто. При започване на някаква работа, всеки трябва да си каже:

- Днес с пари.
- Може и без пари.
- Не, без пари не може.

При сегашните условия на живота човек нищо не може да предприеме без пари: на трен не може да се качи без пари; в хотел не може да влезе без пари; хляб не може да вземе без пари. Дето отидете, навсякъде искат пари. Онези, които казват, че и без пари може, те първи се натъкват на противоречие на своите думи. Много американци поддържат възгледа, че и без пари може, а сами тръгват да търсят пари. Много калугери отричат парите, а сами ходят да събират пари за разни благотворителни цели.

Един българин от Търново дошъл до убеждението, че трябва да служи на Бога, да живее чист живот, да не цапа ръцете си с пари. Той взел кадилница и тръгнал от село в село, от град в град да кади, да накара хората да вярват в Бога. Като обикалял България, хората му давали пари. Този човек е бил на крив път. Преди всичко с кадене работа не става. Димът от неговата кадилница не може да обърне хората към Бога. Пък и парите не са най-страшното нещо в света. Парите трябва да се впрегнат на работа, да станат слуги на човека, а не господари. С парите си богатият трябва да създава работа на сиромасите, а не да ги използва за обогатяването си. Като има слуга или слугиня, богатият има право да се ползва от труда им два часа сутрин, два часа след обед и два часа вечер. През останалите часове той трябва да ги освободи да разполагат с времето си, както те разбират. Колцина могат да постъпят така? И това са християни, които вярват в любовта. Сега, като не разбират законите, хората се осъждат едни други, че не живели добре. Не е въпрос кой как живее. Всички хора живеят при едни и същи условия; важно е кой как използва условията. Например какво ще разберете от уравнението $a : 1/4 = b : 3/4$? За да разберете тази пропорция, първо трябва да разберете отделните отношения. Буквата a в първото отношение представя бащата, а $1/4$ представя сина. Буквата b представя майката, а $3/4$ – дъщерята.

Целият дом представя единицата, т.е. $4/4$. Значи в този дом има един син и три дъщери. Оттук можем да съставим друга пропорция: $1 : 3 = a : b$. В този дом бащата ще умре по-скоро от майката, защото синът е един, а дъщерите – три. С други думи казано: бащата има хиляда лева, а майката – три хиляди лева. Ако и двамата харчат еднакво, кой от тях ще осиромашее по-скоро? Когато в един дом момичетата са повече, майката има условия за по-дълъг живот. Ако момчетата са повече, бащата има условия за по-дълъг живот. Затова, когато бащата види, че момиче се ражда, не е доволен; животът му се скъсява. Той казва: „Да беше момченце!“. Ако детето е момче, майката казва: „Да беше момиченце!“. Те познават този закон. Ако мъжът и жената живееха правилно, хармонично, във всеки дом щяха да се раждат само по едно момче и едно момиче. Който разбира законите на живата природа и живее съобразно тях, той коренно се отличава от другите хора. Той има нови възгледи за живота, които са проникнати от истината, от свободата. Затова човек трябва да мисли, да чувства и да постъпва като Бога. Това значи да придобие човек живота, който прониква цялата вселена. Това значи да придобие човек силите, които протичат в природата. За да се прояви животът, човек трябва да стане господар на силите в природата: на водата, на въздуха, на огъня и на твърдата материя. Тогава човек ще придобие щастието, което търси.

Всеки търси щастието, защото чрез него той ще придобие елементите на безсмъртието. Докато умира, човек не може да бъде щастлив. Щом престане да умира, той е щастлив. За да бъде щастлив, човек трябва да знае, че няма да умира, но само ще се видоизменя и от млад ще става възрастен, и от възрастен – пак млад. Като научи законите на безсмъртието, човек може да се подмладява, когато пожелае. Това са поддържали старите алхимици. Това са поддържали учените в миналото, това поддържат и съвременните учени. Един

от новите алхимици пожелал да се подмлади. За тази цел той приготвил един голям съд, който да се затваря херметично. После поставил в съда всички ония течности, необходими за подмладяването, и извикал един от учениците си, на когото казал: „Ето, аз влизам в тази малка стаичка, дето ще се затвори херметично и ще прекарам известно време вътре. Ти вземи ключа, пази го добре и в определения час ще отключиш. Ще бъдеш внимателен, защото от теб зависи да се подмладя или да излезе такъв, какъвто влязох“. Ученикът взел ключа и дал обещание, че ще изпълни всичко, каквото учителят му заповядал. През това време обаче ученикът се влюбил в една красива мома и когато дошъл часът да отключи учителя си, не могъл да изпълни задължението си. По тази причина учителят му не могъл да се подмлади.

Това се случва с всеки човек. Когато в ума на човека дойде някоя светла идея, в това време той се влюбва някъде и забравя да отключи стаичката на своя Учител, за да излезе вън. Какво може да се постигне при това положение? С години наред човек пада, става, взима решения за нещо, започва, отлага работите, изповядва се, докато го извикат от другия свят и той неизповядан отива. Цял живот говори за спасение и пак неспасен заминава за другия свят. Виждал съм хора, които, при заминаването си за другия свят, казват:

— Ех, да бих могъл още малко да поживея!

— Че и там ще живееш. Ако пък искаш да живееш на земята, това от теб зависи.

Ще приведа пример за смела майка, която имала само едно дете. Тази майка обичала много детето си. Един ден детето ѝ се разболяло. Тя викала лекари, баби, но всички се произнесли, че детето ще умре, няма да издържи болестта. Тогава майката се обърнала към Бога с думите: „Господи, моля Те, подари живота на детето ми! Ти ми го даде, за да живеем заедно. Нито аз

искам да умра, нито детето давам. Аз ще го отгледам, ще го възпитам и ще го науча да Те познава. То е родено да живее, затова Те моля да му помогнеш!“. За учудване и на лекари, и на баби, детето оздравяло. Това значи смела, любяща майка. Тя е познавала живота. Животът е закон, който не се изменя. Майката искала детето ѝ да живее, и Господ отговорил на молбата ѝ. Той ѝ доказал, че това, което не е възможно за бабите, нито за лекарите, е възможно за Него.

Питам сега и вас: ще бъдете ли по-малодушни, по-малко смели от тази българка? При това тя не е учена жена, няма знания, няма никаква философия. Тя казва, че се е борила с Господа и се страхува какво ще отговаря, като отиде на онзи свят. Казах ѝ, че Господ ще я похвали, задето познала Неговия закон. Той ѝ дал това дете, за да живее, да изучава Божиите пътища, а не да умира. То има право да живее, да се учи, да изпълнява волята Божия.

Позволено е на човека да прави добро. Това значи: позволено е на човека да живее съзнателно, а не да носи неволята, да бъде товарно животно. Който живее, той е свободен. Свободният човек мисли, разрешава задачите на своя живот, с което изработва своето щастие. Човек е дошъл на земята, за да разбере защо живее. Като разреши този въпрос, тогава ще разбере, че Единственият, който мисли, е Бог. Бог мисли, а човек живее. Животът е свещено нещо, в което Бог мисли, а човек живее. Като мисли Бог, чрез Него и хората мислят. Обаче първата задача на хората е да живеят. Като живеят, те ще работят. От работата, която върши, човек се учи да мисли. Наистина от опитностите си човек се учи да мисли. Значи човек първо ще работи, а после ще мисли. Като работи, той ще се прости с всички свои вярвания. Вярa е нужна на човека, а не вярвания.

И тъй, всички хора трябва да живеят. Как ще живеят? Те не трябва да живеят като бабите и лекарите,

но като смелата българка, която извоювала от Господа живота на своето дете. Всички трябва да живеят по новия начин. Новият начин е в самия живот. Като живеете, ще го намерите. Когато отива на училище, детето не носи никакви пособия. То намира необходимите пособия в училището. Като влезе в новия живот, съществата от разумния свят ще го научат как да живее. Те ще му доставят необходимите за това условия. Който живее разумно, той ще разбере вътрешния смисъл на нещата. Разумният живот е начало на нова епоха, на нови форми, които сега се създават. Това нарича Христос *възкресение*. Това очакват и религиозни, и светски хора. Светските го наричат *освобождение*. Който е готов, той ще възкръсне в живот вечен. Който не е готов, той ще остане в своето безчестие. Вълкът ще се роди пак вълк, мечката – мечка, рибата – риба, човекът пак човек. Това наричат прераждане. Човекът на бъдещето обаче е човек на възкресението, човек на свещения живот. Когато този живот дойде на земята, дошло е вече Царството Божие между хората.

19 май 1929 г., София

Другата събота

И пак в другата събота влезе в синагогата и започна да поучава.

Лука 6:6

Другата събота. Мнозина ще запитат какво означават думите *другата събота*? Хората питат за много неща, не само за думите *другата събота*. Някои питат какво означават думите *светлина, топлина, въздух, вода, огън, земя* и т.н. Който разбира, от една дума само ще разбере много нещо; който не разбира, и хиляди думи да му се кажат, пак нищо няма да разбере. Съботата представя завършена епоха, когато хората са готови да слушат, да възприемат, да прилагат великите истини, които Първата Причина или природата им разкрива. Две съботи съществуват: лоша събота, лош аспект, или лоша съдба на човека, и добра събота, или добра съдба. Често слушате да казват за някого, че е лош или съботен човек. От астрологично гледище това значи, че за този човек аспектите на различните планети са в неблагоприятно съчетание. Когато се казва, че някой човек е добър, това подразбира добри, благоприятни съчетания на планетите, които влияят върху него. Значи има добра, има и лоша събота за човека.

И пак в другата събота влезе в синагогата и започна да поучава. Значи Христос е проповядвал и поучавал в добрите съботи. Съботата е Божествен ден. Кога? Когато човек прави добро. Съботата е ден на доброто. Единственото нещо, с което човек се отличава от другите живи същества, е, че му е позволено да прави добро съботен ден. Оттук вадим заключение, че първият ден на живота е съботата. Като говоря за

съботата, пазете се да не я разберете като тесногърдите хора, нито както евреите са я разбирали, нито както някои религиозни хора. Съботата трябва да се разбира в широк смисъл. Христос казва, че човекът не е създаден за съботата, но съботата е създадена за човека. В събота Бог си е починал от физическия труд. Той е работил хиляди и милиони години, докато е започнал да учи човека как да се ползва от всичко, което е създал. Съвременните хора се намират вече в един устроен свят и трябва да знаят как да живеят. Те искат да бъдат умни, здрави, силни, щастливи. Обаче хората трябва да знаят, че при сегашното положение на развитието си те включват в себе си придобивките на петте раси, които са живели досега. От това гледище никой не е господар на положението си. Всеки носи и добри, и лоши черти от своето минало; с лошите трябва да се справи, а върху добрите трябва да работи, да ги развива и усъвършенства. Следователно всичко, което петте раси съдържат в себе си, е вложено и в отделния човек. Като знаете това, ще разберете с каква велика наука разполагате. Който не знае това, той гледа на расите като на нещо минало, което днес няма никакво значение. Първата раса, това са великите гении на човечеството, които са създали света. Те са разполагали с големи знания, с голяма светлина, със силен интелект. Те са оставили на земята знанието си и са се оттеглили на работа във висшите светове. Който не знае за съществуването на тези висши светове, той подразбира някакви материални светове, подобни на физическия. Обаче той не разбира и физическия свят. Само формата на материалните светове е постоянна, неизменчива. Съдържанието им е субстанциално. Какво означава думата „субстанция“? „Субстанция“ означава материя, която постоянно се мени. При това материята няма устой, а субстанцията има. До известна степен в субстанцията съществува вътрешно разграничаване. Съвременната наука

е дала известни обяснения върху разграниченията на материята по състав и по обем. Например земята е съставена от милиарди частици, които имат определена форма и обем. Слънцето, звездите също така са съставени от безгранично число малки частици с определена форма и определен обем. Съвременните учени са обяснили донякъде какво значи безгранично, вечно, безкрайно. Субстанцията взима участие в съставянето на великите, на грандиозните работи. С други думи казано: разумното има по-голям устой в субстанцията, отколкото в материята, която се дроби. В този смисъл вечността има начало, има и край, т.е. има глава, има и опашка, които никога не могат да се обяснят. Единственото нещо, което човек може да направи, е да съедини главата с опашката, да образува колело, с което да се движи колкото иска и когато иска. Такова колело представя животът. Когато искате да спрете живота, т.е. да си починете, трябва да разтворите колелото и да образувате от него права линия. Които разбират живота, те са образували едно колело от началото и от края; които не разбират живота, те са разтворили това колело, образували са права линия, вследствие на което постоянно търсят своето право. Който търси своето право, той често получава бой. Когато ученикът търси своето право от учителя си, последният взима една пръчица и казва на ученика си: „Дай дясната си ръка!“. Ученикът дава дясната си ръка, а учителят започва да пише с пръчицата по нея; той пише едно, две, три. После взима лявата ръка на ученика и пише върху нея; едно, две, три. След това взима дясната ръка и продължава да пише с пръчицата си върху нея: четири, пет. Същото написва и върху лявата ръка. Като дойде до десет, учителят преставя да пише върху ръката на ученика си. Така той изрежда един след друг всички ученици, които търсят своето право. Като видят, че учителят знае хубаво да пише върху ръцете, учениците престават да търсят правата

си. Сега е забранено писането с пръчица върху ръцете на учениците; намират, че не било практично. Според мен не само че е практично, но даже икономично: не се хаби нито хартия, нито мастило. От това време на-сам започнаха да употребяват плочи, тетрадки, върху които пишат с калем, с мастило и т.н.

Представете си сега, че сте взели един кубичен сантиметър от някакво газообразно вещество, например от водорода, и го прекарате през микроскопичното отворстие на един напръстник. Знаете ли колко време ще се употреби, докато всичкият водород мине през това тясно отворстие? Това не е една молекула водород, но тук имате грамадно количество молекули, за минаването на които се изисква много време. Ако речете да отделяте молекулите на водорода една от друга по физичен начин, за това би трябвало още повече време. Що са молекулите? Молекулите са най-малките частици от материята, които се получават по физичен или по механичен начин. Ако искате да делите молекулите по-нататък, вие ще навлезете вече в химията, дето молекулите могат да се делят на по-дребни частици, но по химически начин. Тези частици се наричат атоми. Съвременните учени говорят вече и за делението на атомите на още по-малки частици от тях. Тия учени правят опити да теглят молекулите на телата и намират, че някои молекули тежат по един квадриليون от милиграма. Други молекули са още по-леки. Всички молекули се движат: ту се съединяват в по-големи частици, ту се разединяват. Така те проявяват свой живот. Като знаете това, представете си какво грамадно количество молекули влизат в състава на вашето тяло! Всички ваши органи: мозък, сърце, дробове, стомах са съставени от безброй молекули, които се подчиняват на известни сили, на известни закони. Въпреки това вие искате самостоятелно да уреждате живота си. Това е невъзможно!

Мнозина се оплакват, че работите им не вървят добре, че животът им не е добър. Те са прави. Работите им не вървят добре, защото и животът на молекулите им не върви добре. Може да върви добре животът само на онзи човек, който има нещо гениално в себе си. Гениалността се проявява само тогава, когато човек съдържа огън в себе си. Огънят ражда гениалността. Когато иска да стане умен, човек трябва да има газообразни вещества в себе си, да разбира газовете. Когато иска да стане благороден, да развие по-чувствително, по-отзивчиво сърце, човек трябва да изучава законите на водата. Когато иска да стане по-практичен, да си пробива по-лесно път в живота, човек трябва да изучава въглерода. Вие трябва да познавате въглерода, въглицата, с които постоянно боравите. Нашата земя е богата с въглерод, с въглицата, които представят остатъци от същества, живели преди хиляди години. На времето си тия същества са били гениални, но днес са оставили само спомен от своето съществуване. Днес тези същества прекарват дълбок сън. Ето защо, когато стъпвате върху тях, трябва да бъдете внимателни, да не ги събудите преждевременно. Сбъдничави хора са тези, които съзнателно или несъзнателно събуждат тия същества – гении на човечеството. Българите имат следната поговорка: *Да спи зло под камък*. С това те искат да кажат, че докато спи злото, т.е. дяволът, не трябва да го събуждат.

И пак в другата събота влезе в синагогата и започна да поучава. Значи Христос влязъл в синагогата в една от добрите съботи, когато човек може да намери смисъла на живота. За да разбере смисъла на живота, човек трябва да влезе поне в една от добрите съботи на събора и да се поучава. Иначе работите няма да се наредят добре. Ние не сме дошли на земята по своя воля. Човек се ражда и умира, но нито раждането, нито умираването зависят от него. Той е дошъл на земята като чиновник, назначен с указ. Както е назна-

чен, така един ден ще го уволнят пак с указ. Ние наричаме назначаването на служба раждане; уволняването пък наричаме смърт. Когато умре някой, близките му плачат; когато се роди дете, всички се радват. В някои народи е точно обратно: когато някой умре, там се радват; когато някой се роди, плачат. Според нас правилно е и когато умира човек, и когато се ражда, да се радваме. Раждането е начало на живота, когато човек слиза на земята да изправи погрешките си. Смъртта е край на живота, когато човек ликвидира с погрешките си. Тъй че дойде ли въпрос до смъртта, трябва да гледате на нея като на ликвидация с греховете, с престъпленията. Не е важно дали греховете са големи или малки. Важно е, че трябва да се ликвидира с тях по най-разумен начин. Човек трябва да се ражда всеки ден и да умира всеки ден.

— По колко пъти на ден?

— Безброй пъти.

Колкото по-скоро и повече пъти човек се ражда и умира, толкова по-добре за него. Когато някой заболее, близките му веднага викат лекар да го лекува, да може още да поживее. Има смисъл да живее човек на земята, но при условие да изплаща дълговете си. Не изплаща ли дълговете си, не изправя ли погрешките си, животът за човека няма смисъл. Ако в един живот човек не може да изплати всичките си полици, желателно е да изплати поне част от всяка полица. Другояче животът на земята не може да се оправдае.

Добрата събота. В Божествения свят съботата се явява като велико начало на нещата. Щом се яви това разумно начало в човека, ред други сили, които не са добре разположени към него, започват да му противодействат. Това показва, че всеки човек има свои невидими врагове. Каквото добро намисли да направи, веднага тия същества, негови неприятели, се опълчват против него. Ако някой момък хареса една мома и реши да се ожени за нея, веднага тия неприятели

от негова и от нейна страна започват да им пречат. Те настройват всички техни съседи, познати, роднини даже, които започват да ги укоряват, да развалят добрите им намерения. Защо трябва да им пречат? Какво им влиза в работа дали тези млади хора ще се оженят, или не? Защо укоряват младия момък и младата мома? Много просто. И децата разбират тази работа, както знаят, че едно плюс две е равно на три. С един пример ще изясня мисълта си. Представете си, че имате да давате някому хиляда лева и сте пригответе парите, за да се издължите. В това време дохожда при вас един познат и ви моли да му услужите с хиляда лева, само за няколко дни. Вие отказвате да му услужите, като му обяснявате, че имате хиляда лева, но сте ги пригответе за изплащане на част от една ваша полица.

— Моля ти се, послужи ми. Докато дойде срокът за твоята полица, аз ще върна парите.

Най-после вие се съгласявате да му услужите, давате му хиляда лева. Обаче какво става след това? Минават ден, два, три, неделя, месеци, този човек не връща парите. С това положението се влошава: нито вие можете да платите дълга си, нито той е използвал парите разумно. Така става, когато човек намисли да направи едно добро. Дяволът дебне, търси начин да разваля добрите работи.

Често хората говорят за дявола, без да разбират какво нещо е той. Дяволът не е нищо друго, освен разумно същество, което живее изключително за себе си. Следователно всеки, който живее изключително за себе си, има тази черта на дявола. Който не живее само за себе си, той се е справил с тази черта. Обаче никой не обича човека, който мисли и живее изключително за себе си. Не може да се ползва с любовта на хората онзи, който живее само за себе си. Казват някои, че човек трябва да живее само за себе си, но тяхната философия е крива, търпи критика. Паразитите

живеят само за себе си, но кой ги обича? Като намерите някоя дървеница, веднага я хващате и убивате. Кой човек е направил дървеницата наследница на своя живот? За паразитите няма закон. Щом ги хванат, веднага им подписват смъртната присъда. Питате:

— Какво да правим със своите недъзи?

— Турете ги между двата нокътя, както българите постъпват с някои от паразитите, и ги чукнете.

— Ще успеем ли?

— Направете опит и ще видите. Ако първия път не успеете, опитайте се втори, трети път – все ще успеете.

Когато хване някой паразит, българинът го туря между двата си нокътя и го чукува. Случва се този паразит да се изплъзне. Той го хване, тури го още един път между ноктите си и го смаже. Докато не го убие, не се успокоява. Ще кажете, че човек трябва да бъде миролюбив, да не убива. Човек трябва да бъде миролюбив, но по отношение на доброто, а не по отношение на злото. Със злото той никога не може да бъде в мир. Мир може да съществува само в доброто. Който не върви в съгласие, в мир с това, което природата е създала, той не може да има в себе си мир. Често учените не правят разлика между това, което Бог е създал, и това, което хората са създали, вследствие на което изпадат в противоречия. Те наричат човешките работи Божии. Трябва да се различават човешките от Божиите работи.

Всяка работа, която се окислява, е човешка. Човешките работи са подобни на металите желязо, мед, калай, олово, които лесно се окисляват. Всяка работа, която не се окислява, е Божествена. Тя е подобна на благородните метали злато и платина, които не се окисляват и запазват своя първоначален блясък. Ако по някакъв начин можете да получите желязо в неговия първичен вид, и то няма да се окислява лесно. Важно е всяко нещо да придобие своята първична чистота. Щом придобият своята чистота, всички

тела ще станат устойчиви по отношение на въздуха. Това именно алхимиците са търсили. Когато казваме, че характерът на някой човек се е изменил, ние имаме предвид промяната, която е станала с неговата първична материя. Той сам е станал причина за тази промяна. В неговото тяло, в неговия мозък, в неговото сърце и в неговата кръв е влязъл някакъв страничен елемент, който е нарушил чистотата на първичната материя. Чувствата и мислите на човека имат свой определен състав, към който не трябва да се прибавят никакви примеси, които биха нарушили тяхната чистота. Един ден химиците ще могат да изследват този състав. Какво нещо представя мисълта? Мисълта е разумен процес, който се извършва в човешкия мозък, както химическите реакции се извършват в лабораториите. Правата мисъл е подобна на някоя гениална музикална пиеса; кривата мисъл е подобна на дисхармонични, фалшиви тонове.

Днес всички религиозни и духовни хора говорят върху учението на Христа, върху това, което Той е проповядвал. Какво е проповядвал Христос? Христос е проповядвал велико учение, което може да се приложи и във физическия, и в духовния, и в Божествения свят. Христос е засегнал живота всестранно, но понеже тогавашните хора не са били готови да разберат Неговите велики принципи, Той им говорил със символи, с притчи. Въпреки това много неща са останали неясни, неразбрани за тях. Той им казвал: „Вие сега не сте готови да ви се разкрият всички тайни, но един ден, когато бъдете готови, завесата пред очите ви ще падне и всичко ще виждате“. Наистина виждаме, че съвременната наука е започнала вече да разкрива някои от тайните на природата, но още не са дошли онези гении, които ще разкрият големите тайни. Например какво крие ботаниката в себе си? Ботаниката е обширна наука, която изследва различни растения, с различни характери и сили в себе си. Някои расте-

ния съдържат елементите на безсмъртието, а някои – елементите на смъртта. Значи смъртта е влязла в живота чрез растенията. Наистина, откакто първият човек яде от забранения плод, смъртта влезе в света. И досега още хората продължават да ядат такава храна, която носи смърт в себе си. Ако изследвате храните и лекарствата, които химиците и медиците препоръчват на хората, ще видите, че повечето от тях съдържат разрушителни елементи, елементи на смъртта. И на болни, и на здрави днес препоръчват повече месо, но в края на краищата те сами ще видят, че месото по-скоро ще съкрати живота им, отколкото ще го продължи. Българинът ще каже, че трябва да се яде малко месо, а повече боб. Друг ще каже, че трябва да се яде повече грах. Не, ако човек не знае как да употребява граха, боба, и те могат да го уморят. Даже и житото не може много да ползва човека, ако той не знае как да го посади, как да го ожъне и как да го запази. Който знае как да посее, да ожъне и да запази житото, той ще използва най-рационално всички елементи, които се съдържат в него. Всяко растение, всеки плод съдържа покрай безсмъртните елементи в себе си, още и разрушителните елементи, т.е. елементите на смъртта.

Тъй щото един ден, когато нашето жито се освободи от смъртните елементи в себе си, то ще наедрее и ще се подобри по качество: първо ще стане голямо като боб, после – като орех и най-после – като кокоше яйце. Какво ще кажете за това? Ще кажете може би, че това е някаква утопия. Нима идеята, която българите поддържат за велика България, не е утопия? Ако българите например искат да завладеят целия свят, това е утопия. Всеки народ, който се е опитал да завладее земята, е свършил със смърт, със загазване. Всеки човек, който се е опитал да завладее другите хора, и той е изчезнал от земята. В света съществува една сила, която има право да разполага с всичко и с всички. При това положение и смъртта, и грехът са възмож-

ности, които произтичат от частите на това цяло, на тази единствена сила в света, която разполага с всичко. Всяка част, която се отделя от Цялото по какъв и да е начин, съдържа вече в себе си условия за смърт, за грях и за страдания. Колкото по-голям е грехът, толкова по-големи са страданията, толкова повече човек се е отдалечил от Разумното Начало, от Цялото. Какъв е церът срещу греха? Да се върне човек към Цялото, към Бога. Това значи да придобие човек щастие, да стане щастлив. Мнозина запитват дали съществува друг живот след смъртта. Според мен във философски смисъл този въпрос не е поставен правилно. И след смъртта човек пак ще живее, даже по-добре, отколкото е живял на земята.

— Докога човек ще идва на земята и ще се връща?

— Докато изплати дълговете си. Щом изплати дълговете си, дали ще бъде на земята, или в другия свят, човек ще живее по-добре, отколкото е живял с дълговете си.

— Кога живее човек по-добре: когато има знания или когато няма знания?

— Човек живее по-добре, когато има знания. Следователно трябва да знаете, че човек живее именно след смъртта. Това не е само теория, но и наука. Този и онзи свят са едно и също нещо. Различието седи само в съзнанието на човека. Който има пробудено съзнание, той живее едновременно в двата свята. Понеже светлината на съзнанието на този човек е по-голяма, като се качи в онзи свят, той гледа нещата отвисоко, затова ги вижда като мравуняци. И в мравешкия живот има закони, войни, както в човешкия. Като гледа на човешкия свят отвисоко, той казва: „Това е мравуняк“. Достатъчно е господарят на света да впрегне ралото, да разоре земята и да посади своето жито, за да се превърне целият живот на тия мравки в каша. За тях това е цяла катастрофа. По същия начин и великите учени са впрегнали своите плугове

да разорават цялата земя, която преживява вече началото на страшна катастрофа. Това разораване на земята хората наричат земетресение. Да, стават и ще стават земетресения, ще се разтърсва земята, докато всички хора разберат, че не те, а други я управляват. Разтърси ли се земята веднъж само както трябва, моментално ще престанат войните, моментално ще спрат изстребленията на хората. Земетресението не е само механически процес. То е процес, от който се разтърсват умовете и сърцата на хората, за да се освободят от заблужденията си и всеки да заеме своето място. Докато трае земетресението, човек е готов да дели богатството си с брата си, готов е на всякакви жертви. Щом земетресението спре, той започва да говори пак за частна собственост. В света има само Един собственик, само една частна собственост. Умът, сърцето, волята, които са дадени на човека, не са негови. Те са му дадени като пособия, временно да си служи с тях. Един ден ще му се отнемат. Бог само изпитва, да види какво ще прави човек с тях. Когато види, че той разумно ги управлява, разумно се справя с тях, Той ще му даде и други неща отвън, като награда за неговия разумен живот. Който не разбира това, той се стреми към охолоен живот, иска да придобие много земя, да я завладее. Той не мисли, че утре може да умре. Казано е, че ленивите, крадците, лъжците, лицемерите, престъпниците са осъдени на големи страдания.

Изобщо всеки, който престъпва Божия закон, е осъден на големи страдания. Божието благословение пък ще дойде върху всеки, който е готов да направи най-малкото добро. Като българи, вие се интересувате за България, искате да знаете кога ще се оправи тя, дали ще получи Божието благословение. Доколкото зная България е оправена, няма какво да се оправя. Аз познавам един род българи, които живеят в онзи свят, и намирам, че те са отлични хора. Често съм ги

запитвал защо техните деца са се изопачили толкова, че днес имат нужда от изправяне. „Защото се отдалечиха от нас.“ Щом се отдалечиха, и главите им започнаха да надебеляват. Наистина, когато престане да мисли, да чувства, да прави добро, главата на човека започва да надебелява, черепът му става груб, дебел. Като последствие на това надебеляване се явяват ред болести. Каквото е станало и става с българите, същото става и с цялата бяла раса. Както бялата раса върви, тя се намира в низходяща степен на развитие, което води към израждане. Израждането на петата, на бялата раса, е признак за идването на друга раса, която ще използва условията, които петата раса не може да използва. Тя ще спаси петата раса, но ще вземе всичко в ръцете си. Тогава бялата раса ще се намери в особено положение. В какво ще се заключава това особено положение? Всички членове на балата раса ще станат слуги. Те ще се намерят в положението на руския народ във времето на царизма, когато всеки трябваше да се подчинява на закона: „мълчат, не разсъждават“. Вярно е това, но все трябва да има поне един, който да разсъждава, и то умно да разсъждава. Който проповядва и който управлява другите хора, той непременно трябва умно да разсъждава и да мисли за последствията, защото над всекиго стои по един господар, по-голям от самия него. Много господари има в света, но разумните са свързани помежду си и се подчиняват на Единния. Като влезе в събора да проповядва, Христос каза на човека със сухата ръка: *Стани, та се изправи насред!* Тогаз ги запита: *Що трябва да прави някой в събота – добро или зло? Да погуби душа или да спаси?* И рече на човека: *Простри ръката си! И той стори така, и ръката му стана здрава, както другата.* И ако днес, две хиляди години след Христа, запитате някой християнин трябва ли да се прави добро в събота, той ще отговори по буквата на Стария Завет, че не трябва да се прави добро на никого. След

това ще започне да цитира стихове от апостол Павел, който казва, че не трябва да се прави добро на човек от чуждо верую или по-добре е да се прави добро на ближните, отколкото на хора чужденци, дошли от далечен край, от чужда земя. Като говорил за правене на добро, апостол Павел искал да обърне внимание на хората разумно да правят добро. От Божествено гледище доброто трябва да се прави по всяко време, но в тайно, никой да не види и да не знае. Ще дадете на някого един хляб така, че всички да ви видят. В такъв случай вие приличате на един български чорбаджия, който купил едно парче шкембе и го дал на един беден човек, да свари чорба на децата си. Като носил шкембето, който го срещал из пътя, питал го:

— Къде отиваш, бай Пенчо?

— Купих това шкембе за моя беден съсед, да свари чорба на децата си.

Бедният, като чул, че съседът му разправя наляво и надясно, че носи шкембе за него, взел шкембето от ръката му, хвърлил го срещу него и казал:

— Не искам нито шкембето, нито друго нещо от тебе!

Без да иска, чорбаджията изкарал от търпение бедния си съсед.

И съвременните хора правят добро, като този чорбаджия, но така не се прави добро. Това вършат и обикновените хора, но то не е никакво добро. Кой вълк досега е направил добро на някоя овца? Само в едно отношение вълкът постъпва кавалерски. Кога? Когато срещне някоя слаба, болна овца. Като я помирише оттук-оттам, бутне я настрана и казва: „Хайде, от мен да мине“. Обаче като влезе в стадото, веднага напипва най-изхранената, най-тлъстата овца и казва: „Сега ти ще се пожертваш заради мен. Аз направих добро на една твоя сестра, पोцадих живота ѝ, но ти няма да избегнеш от мен“. Благородство има и вълкът, но само към слабите, болните овце. Като срещне някоя болна

овца, той казва: „Хайде, аз ще ти направя добро, ще пощадя живота ти. Пожелавам ти да се гледаш добре, да се изхраниш, да възстановиш здравето си“. Често и хората постъпват като вълка. Щом и те постъпват като вълка, де е човешчината в тях? При тези разбирания, както и при морала на съвременните хора, на какво основание те могат да говорят за законност, за ред и порядък в света? На какво основание те се наемат с разрешаването на социалните и икономически въпроси? За да оправдаят своята политика, и религиозните, и светските хора цитират стиха от Евангелието, че всяка власт е от Бога дадена. Вярно е това, но къде е манифестът за всеки народ, с който се обявява, че властта му е дадена от Бога? Всяка година от небето трябва да се издава манифест към българския народ, чрез който известна партия се поканва да вземе властта в ръцете си. От този манифест трябва да се види, че наистина българите говорят с Бога. Самите българи трябва да имат такава опитност. За всяко нещо, което говори, човек трябва да има някаква опитност. Казват, че преди две хиляди години Христос слязъл на земята. Бяхте ли вие на земята преди две хиляди години, та да знаете това?

– Ние не помним, но хората казват, пък и писано е за това в книгите.

– С казване само работите не стават.

– Ние вярваме в думите на учените, в техните книги.

– И с вяра само работите не се уреждат.

– Ние вярваме в Бога, в Христа.

– Вие вярвате, че Христос е дошъл да спаси света.

Не, Христос дойде на земята, за да научи хората да живеят правилно. Ако не живеят добре, те сами се осъждат на смърт. Той казва: *Не дойдох да изпълня своята воля, но волята на Онзи, който ме е проводил.* В Евангелието е казано какво се изисква от човека, за да изпълни волята Божия.

Първото условие за изпълнение волята Божия е да бъде човек във връзка с Бога, с възвишения, разумен свят. Защо е нужна тази връзка? Защото животът изтича от Бога, от Любовта. Щом има тази връзка, човек знае, че всички хора живеят в Бога. Щом живеят в Него, те изпълняват волята му. Следователно всички хора, които изпълняват волята Божия, са братя и сестри помежду си. Значи братство и сестринство съществува само между хора, които изпълняват волята Божия. Това е вложено в кръвта на децата. Обаче случва се, че някое дете не обича баща си. Защо? Защото не е от неговата кръв. Според закона за наследствеността, за да мине кръвта от бащата в детето, изискват се специфични условия. Дете, родено при тези условия, ще има връзка с баща си, ще го обича, ще наследи неговите качества. Едно от тези специфични условия е детето да е родено през някой слънчев ден. Има големи и малки слънчеви дни: един слънчев ден от секундата, един слънчев ден от минутата, един слънчев ден от часа, един слънчев ден от 24 часа, един слънчев ден от седмицата, от месеца, от годината и т.н. Най-малкият слънчев ден е този от секундата. Значи, за да предаде своите добри качества на детето си, бащата трябва да е избрал хубав, слънчев ден за неговото зачеване. За да предаде своите добри качества на детето си, майката трябва да е избрала хубав лунен ден за неговото зачеване. Каквото се каза за слънцето, същото се отнася и до луната: има лунен ден от една секунда, от една минута, от един, от два, от три, от пет, от десет и от 24 часа; има лунни дни от седмица и най-после от 28 дена. Когато майката и бащата не могат да изберат хубав ден за зачеване и раждане на своето дете, ражда се дете, което не мяза нито на бащата, нито на майката, но мяза на баба си или на дядо си. Кой е нашият баща и коя е нашата майка? Нашият баща е бил Адам, а нашата майка – Ева. Какво дете ще бъде това, което мяза на Адам и на Ева? Ако детето мяза на Адам

и на Ева, още сега може да му се напише хороскоп: то ще се роди и ще умре; ще има слава и ще я изгуби; ще има знание и ще го изгуби, и най-после ще умре в безчестие. Това значи да мяза човек на своя прабаща и на своята прамайка. Това значи да се роди човек, в когото бушуват неговият прабаща и неговата прамайка, т.е. неговият дядо и неговата баба.

Сега ние не искаме да обиждаме хората, но казваме как трябва да се разбират законите. Вие трябва правилно да разбирате законите, ако искате да се освободите от наслояванията на стария живот и да влезете в новия, в Божествения живот. Тази е тайната страна на Христовото учение. Като слушате да се говори така, казвате: „Ние научихме същественото в живота, няма какво повече да ни се говори“. Научили сте същественото, но умирате. Докато не научите законите на живота, на безсмъртието, вие нищо още не знаете. Истинската наука е наука на безсмъртието. Има наука и на смъртта, от която всички хора умират. Ти може да си физик, но ще умреш; може да си химик, но ще умреш; може да си философ, свещеник, но в края на краищата ще умреш. Научно, логически мога да ви докажа, че ще умрете: днес сте млади, след 50 години ще остареете; днес сте здрави, утре ще се разболеете и ще умрете.

— Защо ще умрем?

— Защото сте родени от Адам, който яде от дървото за познаване на доброто и злото, а с това заедно внесе зараза в кръвта ви.

Следователно, докато вървите по закона на наследствеността, по линията на смъртта, същата участ ви очаква. Като се говори за смърт, за болести, турците имат обичай веднага да запитват: „Какъв е цярът срещу това?“. Сега и вие ще запитате какъв е цярът срещу смъртта. Цярът срещу смъртта е да напуснете пътищата на вашия дядо и на вашата баба. Първият опит, който човек трябва да направи, е да се

освободи от лъжата и непослушанието и да приеме истината в себе си.

И пак в другата събота влезе в синагогата и започна да поучава. На какво ги поучавал Христос? Христос учил хората да не лъжат себе си. Като направи някаква погрешка, човек започва веднага да се оправдава, да се залъгва, че това било така или иначе. Не, дълбоко в себе си той трябва да осъзнае грешката си и да си каже, че като човек това не му подобава. Човек трябва да осъзнае своята погрешка, а коя е причината да греши, в дадения случай това не е негова работа. Ама някой му внушил да сгреши – това не е негова работа. Негова работа е да осъзнае погрешката си и да я изправи. Нищо лошо няма в това, че някой ви внушил да направите нещо. Законът на внушението работи за добро и за зло. Ученикът внушава на учителя си да не го изпитва днес или да бъде внимателен към него, или да не му поставя слаба бележка. Какво лошо има в това внушение? Програмата в днешните училища е много претоварена, вследствие на което учениците не могат да усвояват уроците си. Програмата на българските училища върви по програмата на германските, но в последно време и те получават обратни резултати. Значи не е в многото знание, но то трябва да се асимилира добре, да внесе светлина в ума. Има едно знание, подобно на есенции от плодове, от цветя и др. Кое е за предпочитане: да носите на гърба си един килограм плодова есенция или хиляда килограма захар? Един килограм захарин например се равнява по сладост на хиляда килограма захар. Обаче в захарина има нещо, което го прави вреден за организмите. Есенцията на обикновената захар се заключава в нейната сладост. Ако учените биха могли да извадят тази сладост направо от природата, щяха да я използват като лечебно средство. Тази сладост действа не само върху физическото тяло на човека, но и върху психиката му. Достатъчно е да дадете само една чаена лъ-

жичка от тази есенция на някой неразположен човек, за да стане веднага весел, доволен. Сладостта смекчава човешкия характер. Ето защо съвременните хора трябва да ядат сладки неща, не сладки физически, но психически сладки. Бъдещите учени ще знаят как и на какви места да сядят плодовете, за да се развиват в тях ония елементи именно, които действат лечебно и във физическо, и в психическо отношение. Различните плодове се сядат през различни дни и месеци на годината. Всяко дърво се седи по специфичен начин. Денят за посадване на всяко дърво е в зависимост от времето, през което се развиват известни сили в природата. Всяко дърво, посадено в определения за него ден, съдържа в себе си соковете на живота. Понеже това време не може още да се спазва, затова дърветата, както и цветята, не съдържат тия лечебни и жизнени сокове, каквито би трябвало да съдържат. Същото се забелязва във всички неща, вследствие на което навсякъде съществува вътрешна дисхармония.

Днес в целия свят се проповядва Христовото учение, но същевременно се казва, че не е дошло още времето да се приеме и приложи това учение. Хората изучават богословие, говорят за вяра в Бога, но като дойде до приложение, виждат, че тяхната вяра не може да ги спаси. Някой казва, че вярва в Бога, но като направи едно престъпление, според законите на държавата го хващат, съдят го и го турят в затвор.

— Ама аз вярвам в царя, в държавата.

— Вярата е едно нещо, а спасението — друго.

Да вярваш, това е твоя длъжност. Да се спасиш, това значи да знаеш законите на държавата и да ги изпълняваш. Като вярваш в Бога и го обичаш, ти ще изпълняваш Неговите закони и ще бъдеш спасен. Вярване, което е наложено чрез закон, чрез указ, е суеверие, което не принася никаква полза. Суеверието не спасява, но и вярата сама не спасява. Вяра без любов нищо не е. Затова ние казваме: люби Бога!

— Може ли да любим Бога?

— Може. Единствената привилегия на човека пред другите животни седи в това, че му е дадена възможност да люби Бога и да изпълнява волята Му. Който спазва тия неща, той не може да върши престъпления. Кой цар иска поданиците му да вършат престъпления? Всеки цар се радва на ония свои поданици, които от любов към него изпълняват законите на държавата. Всеки гражданин, който от любов към своя цар изпълнява законите на неговата държава, той ще бъде готов да изпълнява и волята Божия. Сегашните хора не изпълняват нито законите на държавата, нито Божествените. Те са готови само да се бунтуват, да бушуват в себе си против природата, против живота, против света, че не бил създаден както трябва. Казвам: когато се натъкнеш на злото в себе си, воювай! Когато дойдеш до добрите сили в себе си, работи! В това седи геройството, юначеството на човека. Какво правят съвременните хора? Като се натъкнат на злото вън или вътре в себе си, те се готвят да се хвърлят от канари, да се убиват или да се давят. Вместо да мислят как да се убиват, по-добре нека отидат на нивата да копаят, да изработят нещо. Разумният човек ще отиде на нивата, ще копае и ще си каже: „Светът е Божий. Аз ще работя, ще живея и ще благодаря за това, което Бог ми е дал“. Като изгуби вярата си, като изгуби смисъла на живота, човек казва: *Човек за човека е вълк*. Тази пословица не е права. Първоначално човек за човека е бил брат, но отпосле, когато е изгубил любовта и вярата си към Бога, той е казал, че човек за човека е вълк.

И пак в другата събота влезе в синагогата и започна да поучава. Христос поучаваше хората, защото имаше за задача да образува едно ядро от хора с високо съзнание, които да бъдат носители на Божественото учение. Той казвал на учениците си да работят за това, в което Бог е благоволил. Христос

казва на учениците си: *Няма човек на земята, който да остави баща си и майка си заради мене и да не получи стократно в този и в онзи свят.* Който не разбира тези думи, казва, че в този живот човек трябва да си поживее, да се забавлява. Да, ако си глупав, ще се забавляваш; ако си умен, ще учиш. Тъй щото за онези хора, на които съзнанието е будно, *Евангелието* ще се проповядва по нов, вътрешен път, а не външно, както досега се е проповядвало. Отвън всички са изучавали и продължават да изучават *Евангелието*, но сега трябва вътрешно да се изучава.

Следователно днес хората се нуждаят от нови разбирания, нови възгледи за нещата, нова вяра. И втората има степени: лековерие, суеверие, вярване и вяра. Вярата минава най-последно в знание. Знанието обаче не предвижда натрупване. Да трупаш знание, това не подразбира още приложение. То е излишен баласт, от който човек трябва да се освободи. Истинско знание е това, което има приложение. Например казват за някого, че умрял. Те знаят, че е умрял, а не знаят какво може да стане по-нататък с него. Това не е знание. Който знае нещата, той веднага ще разбере дали този човек спи, или наистина е умрял, дали ще възкръсне, или не. Не всички хора могат да бъдат живи, но всички хора могат да възкръснат. Това е закон. Христос пък никога не е умирал. Следователно може да се помогне само на онзи, който разбира закона за възкресението и вярва в него. Защото казано е, че без вяра никой не може да угоди на Бога и без вяра никой не може да бъде щастлив. Какво щастие можете да очаквате, ако изгубите вяра в баща си, в майка си, в брата и сестра си, в приятели и познати? Щом изгубите вяра в своите близки, вие ще изпаднете в положение да мислите, че всички хора ви преследват.

— Ами как ще познаем кой човек какъв е?

— Който има вяра, той вижда нещата отдалеч.

Като минава през някоя гора, той ще види, че разбойници го причакват, ще знае тяхното скривалище и

ще ги заобиколи. Ако иска да се срещне с тях, ще вземе торба със злато в ръцете си, ще се приближи към тях и ще каже: „Вярвам, че вие сте добри хора, искате да живеете щастливо, но трябва да се пазите, да не паднете в изкушение. Ето, вземете тази торба, идете у дома си, яжте и пийте“.

Питам: кой богат човек е взел торбата си с пари и ги е раздал на разбойници? Ако богатият човек постъпи по този начин с разбойниците, мислите ли, че те ще насочат пушката си срещу него? И Бог постъпва така с лошите хора. Понякога той дава на лошите хора повече, отколкото на добрите. Например един лош човек мисли да обере някой добър, богат човек и после да го убие. За да го избави от това престъпление и да спаси живота на добрия, Бог дава пари, богатство на лошия човек, да има с какво да се занимава. Следователно за лошия човек е по-добре да бъде богат, отколкото сиромаш. И за добрия е по-добре да бъде сиромаш, отколкото богат. Това не са абсолютни закони, но правила, които трябва да се разбират. Обаче външната сиромашия не прави човека сиромаш. Никога не допускате в себе си мисълта, че сте сиромаси. Ако имате сърце, което черпи своите сокове от водата, т.е. от великия живот, вие сте най-богатият човек в света. Наблюдавайте влюбен момък или влюбена мома. Като се влюбят, те считат себе си за най-богати хора. Защо? Защото те любят, притежават сърцето на своя възлюбен или на възлюбената си. Момъкът казва на момата: „Ти си моят ангел, моето щастие. Готов съм живота си да пожертвам заради теб, само не ме напускай!“. Външно тази мома може да е бедна, но тя е богата вътрешно, по сърце. На какво отгоре момъкът е готов на всички жертви? Заради любовта.

Всеки се стреми към любовта, иска да я придобие. Защо хората не могат да я придобият? Защото се занимават с чуждите работи. Колкото вярващи, колкото религиозни хора съм срещал досега, всички

се занимават с погрешките на другите хора. Не е лошо човек да говори за погрешките на хората, но той трябва да е готов да плати за тях. Да плащате за погрешките на хората, подразбира да имате готовност да помагате. Когато говорите за болните, трябва да ги лекувате. Следователно, ако не сте готови да помогнете на болния, по-добре не говорете за болестта му. Щом говорите за болестта му, вие трябва да вземете участие, за да го излекувате. Същият закон се отнася и за злото, и за доброто в света. Ако си добър човек и говориш за злото, гледай да премахнеш това зло; ако си добър човек и говориш за доброто, гледай да усилиш това добро. Религиозните, вярващите хора, казват: „Ние сме грешни хора, но понеже вярваме в Христа, Той ще ни спаси, ще се простят греховете ни“. Има неща, които се прощават на всички хора, но на ония, които се стремят към съвършенство, нищо не се прощава. Единственото нещо, което може да ги спаси, да заличи греховете им, това е желанието им да не правят повече грехове. Щом престанат да грешат, едновременно с това и греховете им се заличават. Щом ликвидират със злото, доброто ще започне да тече през тях и само по себе си ще ги изчисти. Не е въпрос само да прави добро, но човек първо трябва да обича. Нека прави добро, нека обича, нека има много приятели, но тези приятели да бъдат по същество такива, а не само по форма. Това значи: между онзи, който обича и когото обичат, трябва да съществува вътрешна хармония. Тази хармония ще внесе радост и веселие в техните души. Тази хармония ще внесе светлина в умовете им, правилно да разбират и прилагат нещата.

Съвременните хора страдат по причина на техните криви разбирания, поради отсъствие на светлина в техните умове. Например мнозина от съвременните хора мислят, че като любят Бога и вярват в Него, ще заприличат на калугери, облечени в черни, отшелнически дрехи, отказали се от света,

турили пред очите си завеса, да не погледнат жена, нито мъж, да не пожелаят нищо, освен каквото хората им дадат. Не, това е криво разбиране. Да любиш Бога, да вярваш в Него, това значи да бъдеш истински свободен човек: да гледаш с широта на всичко около себе си, да гледаш свободно и мъже, и жени, навсякъде да виждаш чистото и доброто, и да му се радваш. Ти ще обичаш всички хора, всички живи същества. Да обичаш човека с великата любов, това значи при най-малкото докосване до него да предадеш нещо. Ще запитате: „Тази любов допуска ли целувки?“. Само на природата е позволено да целува. Целуне ли веднъж човека, тя внася в него нещо особено. Той помни тази целувка за вечни времена. Нищо лошо няма в целувката, лошото е в желанието, което е вложено в нея. Някой казва:

— Обичам те, искам да те целуна.

— Ще ме целунеш, но после ще ме окачиш на дървото.

И Юда целуна Христа така. Друг казва:

— Да му кажа една сладка дума, че после ще го зарежа, ще го напусна.

— Ти ще напуснеш, но и тебе ще напуснат. Ти залъгваш, но и тебе ще залъгват. Приятно е залъгването, но в залъгването не трябва да има лъжа. Когато пожелаеш да целунеш някого, ще му кажеш: „Слушай, братко, искам да те целуна по актьорски, като на сцената, а не по същество. После да не ми искаш сметка, да правиш въпрос от тази целувка“. Докато играеш на сцената в някоя драма, трагедия или комедия, ти ще правиш това, което не ти е приятно, но щеш, не щеш, ще играеш. Ще се приближи някой актьор при тебе, ще те целуне и ще каже: „Целувам те по актьорски, не по същество. Да не правиш после въпрос от тази целувка“.

Като слушате да се говори за целувката, ще намерите, че този разговор не е Божествен. Значи разгово-

рът за целувката не е Божествен, а вашият живот е Божествен. Ако животът ви беше Божествен, и целувката ви щеше да бъде такава. Ако животът на хората беше Божествен, той щеше да ги изведе на добър край. Тогава те нямаше да говорят за спасението, защото само по себе си то щеше да дойде. Спасението не е механичен процес, но дълбок вътрешен процес, който е свързан с процеса на чистенето. Когато Божествената любов влезе в човека, тя ще го очисти. Само изворът е в сила да очисти човека. Всеки, който се е докоснал до извора на любовта, все е получил нещо от него. Изворът е взел нещо от човека, като същевременно му е дал нещо от себе си – станала е правилна обмяна. При това вземане и даване човек трябва да направи баланс, една равностетка, да благодари за това, от което се е освободил, и за това, което е получил.

Когато хората не разбират отношенията, които трябва да съществуват между Бога и тях, те се натъкват на противоречия, които не могат да разрешат, вследствие на което страдат, мъчат се, плачат. Сегашните хора се намират над тринадесетата сфера, но техният свят не е лош. Те не разбират условията на своя живот, затова страдат. За да се справят с тия условия, те трябва да изучават своите мисли и чувства, да проследят в коя секунда, в коя минута или в кой час през деня са дошли в тях една или друга мисъл, колко време траят и т.н. Водете си дневник за характера на всяка мисъл, за времето, през което е дошла тази мисъл и за трайността ѝ. Вие не се сещате да правите такива изследвания. Момъкът казва: „Днес ми дойде една хубава мисъл на ума, но в този момент срещнах една красива мома и сърцето ми трепна. Щом сърцето ми трепна, хубавата мисъл отлетя“. От този момент момъкът не може да се избави от красивата мома. Щом сърцето му трепне по красивата мома, неговата работа е свършена вече. Ако мисли, че може да се освободи от нея, той се лъже. През целия му живот тя

ще му се явява в различни костюми, а в същност тя е една и съща – първата мома, която някога е видял. И когато момата срещне момък, за когото сърцето ѝ трепне, и тя не може да се освободи от него през целия си живот. Някои ще кажат, че искат да чуят нещо хубаво. Какво по-хубаво искате от любовта? Да се обичат душите, да се любят – това е най-хубавото, най-великото нещо в света. Аз бих предпочел да говоря за любовта на двама млади, отколкото за това, че някой свършил един, два или повече факултета. Когато се обичат, хората придобиват истинско знание. Не само това, но любовта усилва паметта. Малцина са ония, които разполагат със силна памет. Казва се за Омир, че разполагал с голяма памет. Човек трябва да работи върху себе си, да развива своята памет.

Съвременната култура е дошла до един кръстопът, до едно преходно положение, от което трябва да поеме пътя към истинското знание. Онези, които не разбират това, казват, че трябва да скъсат с миналото. Не, не трябва да късате с миналото, но трябва правилно да разрешите въпросите на миналото. Не сте вие, които трябва да късате с вашето минало. Вашият учител трябва да дойде с ножиците си и внимателно да скъса връзките с миналото ви, както бабата идва при новороденото дете, отрязва пъпа му и после го завързва. След това бабата предава детето в ръцете на майката. То мисли, че се е освободило от майка си, но скоро ще се види пак в нейните ръце. Сега тя го кърми, отхранва и отглежда. Детето продължава да живее при майка си, но вече при други условия – вън от нея. Също така и природата е постоянно около вас, но при различни аспекти. И вие, като детето, искате да се освободите от тежките условия, от утробата на майката, да излезете на бял свят и казвате: „Да се освободим от лошите условия, от лошите хора, да отидем на онзи свят при добрите хора“.

В това отношение вие мязате на онзи интелигентен вълк, който срещнал една овца и ѝ казал:

— Аз завърших четири факултета; дотегна ми вече да живея между глупавите, между лошите хора. Искам да поживея малко между добрите, между благородните хора.

Като чула това лисицата, която също така била завършила четири факултета, запитала вълка:

— След като си свършил толкова науки, зъбите ти поне отъпиха ли се малко?

— Не, станаха по-остри, по-яки.

— Щом е така, ще знаеш, че където и да отидеш, все същите отношения ще създадеш.

Значи въпросът не се отнася до външната промяна. Човек трябва вътрешно да се измени – по сърце и по ум.

Сега, като говоря по този начин, виждам, че без да искам натискам раните ви и причинявам болка. Понякога това е неизбежно. Както и да пипам раните ви, с каквото и да ги мажа, все ще усетите болка. Аз мисля, че вие сте герои, ще издържите на тия болки. Онези, които са слаби, да не дохождат да ме слушат. Които пък искат да ме слушат, но не могат да издържат, нека стоят надалеч, оттам да ме слушат. Онези пък, които искат да се излекуват, нека бъдат герои и ме слушат. Аз ще им покажа начин, чрез който коренно да се излекуват. Искам да ви помогна, нямам намерение да ви забавлявам. Казвате: „Като отидем на онзи свят, ще ни посрещнат тържествено“. Лъжете се. Ако живеете по Божествен начин и създадете правилна връзка с Бога, ще ви приемат тържествено. Иначе никъде няма да ви посрещнат добре. Невидимият свят се радва на всяка душа, която учи, която работи от сърце. Когато грешникът се разкайва за греховете си и измени своя живот, всички се радват за неговото повдигане. Кой няма да се радва, когато чуе, че един съдия, който е онеправдал стотици хора,

осъзнае погрешките си, разкае се за тях и отиде при всекиго да се извини? Този съдия съзнава погрешките си и решава да служи на правдата и на истината. Ако е онеправдал десет души и ги е осъдил да платят по десет хиляди лева, които впоследствие той е задържал за себе си, трябва да направи следното: да отиде при първия човек, когото е онеправдал, и да му разправи всичко несправедливо, което е извършил към него. След това да му каже: „Ето, вземи тези десет хиляди лева назад“. После да отиде при втория, при третия, до десетия. Като даде на всички по десет хиляди лева и им се извини, ще олекне на съвестта му и ще заживее нов, чист живот.

Това значи да си създаде човек приятели от неправдата. Какво става в съвременното съдопроизводство? Например двама души се съдят: онзи, който е на правата страна, няма съществени доказателства за това; който е на кривата страна, има съществени доказателства, които го изкарват прав. Съдията разбира това, но се основава на законите, на защитата на адвокатите и осъжда първия да плати десет хиляди лева. Ако съдията е решил да служи на истината, ще се обърне към втория с думите:

— Колко ти дължи обвиняемият?

— Десет хиляди лева.

— Понеже искам да бъда справедлив, ето, вземи тези десет хиляди лева от мен.

Колко такива съдии има в света? Ще кажете, че сегашното право не позволява да се решават въпросите по този начин. Сегашното право не позволява, но бъдещото право ще позволява. Сегашното възпитание не позволява, но бъдещото ще позволява. Ако в България се яви един такъв съдия, веднага ще го уволнят и ще кажат, че дъската му е мръднала. Защо? Защото той няма право да изменя законите. Той трябва да съди според законите. Обаче онзи, който получи права съдба, ще каже, че няма друг съдия като този.

Той отсъжда делата право. Хората ще бъдат доволни от него, но другите съдии ще въстанат против него и ще му забранят да постъпва така.

Следователно при сегашните условия на живота виждаме, че хората си препятстват едни на други. Ако някой иска да приложи Божественото учение, веднага ще излязат срещу него и ще му кажат, че не е време за това. Веднага църквите, обществото, философските системи ще се противопоставят на това учение под предлог, че щяло да развали нравите, щяло да разруши обществения строй и т.н. Кое трябва да съществува преди всичко: черквата или Божиите закони? Тялото ли трябва да съществува на първо място, или душата? Божиите закони са съществували преди всички черкви. Душата е съществувала преди тялото. Душите създават телата, но телата не могат да създават души. Божият закон трябва да се приложи на първо място и според него да се преобразят всички научни и философски системи, според него да се преустроят всички държави. Ако държави се преустройват, колко повече трябва да преустроим нашия живот, да имаме реална опитност в живота, да познаем Първата Причина, която урежда всички неща! Съвременният свят се нуждае от работници, на които може да разчита. Разумните, добрите хора ще оправят света, а не парите. Хората на Божественото учение ще оправят света. За тази цел трябва да се приложи това учение. За да приложите това учение, преди всичко вие трябва да вярвате на Божественото начало в себе си. Без тази вяра, никакъв успех не можете да имате.

Днес хората не успяват, понеже имат много човешки желания. Човешките желания са преходни, вследствие на което хората се намират пред големи разочарования. Те търсят приятели, но и от тях се разочароват. Мъжът търси жена, която да му е вярна, но като я намери, скоро се разочарова. Жената търси

мъж, на когото да се уповава в живота, но като намери такъв, и от него се разочарова. Който иска да не преживява никакви разочарования, той трябва да приеме Божественото учение в себе си. Тогава той ще намери верни приятели, ще намери мъж или жена, на които всякога да разчита, ще намери такъв баща, който доброволно, от съзнание ще бъде готов на всякакви жертви за него. В бъдещия живот всеки ще работи, ще разчита на себе си, няма да очаква само на родителите си. В семействата всеки ще работи за всички и взаимно ще си помагат. Само при такива условия може да се очаква някакво щастие. Но тъй, както хората живеят днес, никакво щастие не може да се очаква. Те раждат деца, отглеждат ги, изучават ги, но в края на краищата техните деца ги остават без никакво уважение и почитание. Един ден споменът за тия хора ще се заличи, от тях нищо няма да остане. Като не вярват в бъдещ живот, хората турят паметници, кръстове върху гробовете на своите близки, с което искат да увековечат името им. Чудно нещо! Те не вярват в друг живот, а говорят, че трябва да оставят паметници след смъртта си. Защо са им паметници, щом мислят, че със смъртта всичко се свършва? Ако пък вярват, че и след смъртта си ще живеят, тогава да си направят по един паметник като Айфеловата кула.

И пак в другата събота влезе в синагогата и започна да поучава. На какво поучаваше Христос хората? Той ги учеше как да живеят според Божията любов. Когато влезе в живота на човека, тази любов непременно ще му предаде нещо. Тя ще увеличи малките работи. Тази любов ще подхрани и най-малките добродетели в човека. Силата на човека седи в малките добродетели. Като се увеличи една малка добродетел, става грамадно нещо. Следователно не се отчайвайте от малките добродетели. Малките добродетели са като малки израстъци, които показват, че грамадни сили действат във вас за повдигането ви. Затова ра-

ботете върху малките добродетели в себе си, за да ги превърнете в големи. Благодарете на малкия живот в себе си, за да придобиете големия, вечния живот. Това проповядвал Христос в съботния ден.

Христос поучавал хората по два начина: на външните хора говорел с притчи, а на учениците си давал опити и знания. Той правел чудеса, възкресявал мъртви, но никому не казвал как прави това. На учениците си обаче казвал, че след възкресението му те ще правят по-големи чудеса от Неговите. Той ги запознавал с идеята за братството. Говорил им за богатството, което се крие в ума и в сърцето на човека. Давал им методи да отварят сърцата на богатите хора. За всяко човешко сърце и за всеки човешки ум има специален ключ, с който се отварят. Който намери ключа на едно сърце, той не трябва да го задържа за себе си, но да го даде на притежателя му. Много богати хора са загубили ключа на своето сърце. В това седи злото на света. Като намерите ключа от сърцето на някой човек, ще му го дадете и ще кажете: „Заповядай, вземи ключа от сърцето си!“. Той ще вземе ключа и ще ви благодари, защото до този момент богатството му е било заключено.

Какво нещо представя ключът на човешкото сърце? Ключът на сърцето е любовта. Само любовта отваря човешкото сърце. Докато няма любовта в себе си, човек нищо не знае. Който е придобил любовта, той е минал от смърт в живот. Който се съмнява, който се колебае, той не е опитал още какво нещо е любовта. Щом познаеш любовта, ти ще напишеш с ръката си: „Първият момент на любовта подразбира първа стъпка към Вечния живот и към абсолютната вяра“. След това ще кажеш: „Аз зная вече, че всички хора са братя помежду си“. Да съзнаеш това, значи да видиш лицето на Бога. Който веднъж само е видял това лице, той люби всички живи същества. Докато тази любов не влезе в сърцата ви и не минете от смърт

в живот, вие нищо не сте придобили. Щом придобиете любовта, тогава ще разберете, че животът не е нито в богатството, нито в силата, нито в славата и величието. Смисълът на живота е в любовта. Аз не говоря за обикновената любов и за обикновените чувства. Те са предговор само към Божествената любов. Можете ли да придобиете тази любов? Ако не днес, поне в бъдеще всички хора могат и трябва да придобият любовта.

— Ама ние вярваме в Бога!

— Не е въпрос за вяра, но за любовта. Вярващи хора има навсякъде, но сега се изискват хора на любовта. В прав смисъл на думата безверници не съществуват. Всеки човек вярва в нещо; всеки има някакъв идеал. Срещате един млад момък, който казва, че не вярва в Бога. Той не вярва в Бога, но вярва в своята възлюбена. За него тя е Бог. Всички хора, богати и бедни, учени и прости, силни и слаби имат по един свой Бог. Според мен в света има малко силни хора. Защо? Защото нямат любов в себе си. Силни хора са само тия на любовта. Който люби, който не умира, само той е силен човек. Силният може да каже: „Ние няма да умрем, но ще се изменим“. Да се изменим само, значи да запазим съзнанието си. В този смисъл смъртта подразбира събличане на една дреха и обличане в друга — похубава, по-съвършена. Така и змията съблича кожата си, но не умира. Всъщност човек живее в съзнанието си, а не в тялото си. Нима банкерът не живее след като изгуби парите си? Нима ученият не живее, когато изгуби знанието си? Обаче има разлика между първия живот на банкера, на учения и втория им живот, когато са изгубили богатството си, било в пари, било в знание. За да се справят с второто положение, със загубите си, те трябва да имат светъл ум, да разберат, че смисълът на живота не е в парите, нито в знанието, а в любовта.

Сега желая на всички да слушате Христа в една от тия съботи. Съжалявам, че днес поне не е събота,

а неделя – първият ден на седмицата. Закъснели сте по буква, но не и по дух. По дух днес е събота. Защо? Защото слушате Словото Божие. Привидно вие сте направили неделята събота. Така един българин привидно заместил дървеното масло със свинска мас. Той бил болен и отишъл при един лекар да се прегледа. Лекарят му казал, че за да оздравее, трябва да яде дървено масло. Този българин бил беден човек, нямал пари за дървено масло. Върнал се у дома си и започнал да мисли как да изпълни предписаното от лекаря. Дошло му на ум, че имал свинска мас и си рекъл: „Ще опитам да прекарам свинската мас през малка дупчица, да тече като дървено масло“. Намислил и приложил това. Скоро след това оздравял. Доволен, че е здрав вече, той отишъл при лекаря да му благодари.

— Хубаво ли беше дървеното масло?

— Хубаво беше, помогна ми.

Значи той трансформирал свинската мас в дървено масло и се излекувал. Следователно по този начин всеки човек може да трансформира нещата – от лоши да ги превръща в добри. Не е въпросът в буквата на нещата. В изключителни случаи свинската мас може да замести дървеното масло. Обаче има свине, на които маста по никой начин не може да се употребява.

И тъй, турете в ума си мисълта да работите с Божията любов. Тя ще ви научи на много неща. Не е достатъчно само да вярвате в любовта, но трябва да работите с нея. Досега е било само с вяра, но отсега нататък се иска работа, приложение. Някои търговци поставят в търговията си следното правило: „Днес с пари, утре без пари“. Не, вярата е едно, а знанието друго, те не могат да се заместват. Вярата донася едно нещо, знанието донася друго – и двете са необходими. Истинско знание е онова, което има приложение в целокупния живот, а не специално в нашия личен

живот. Защо ми е знание, ако то не може да ми помогне при всички трудни условия на живота или, ако не може да обясни причините на всяко нещо? Знанието на химията, на физиката, на астрономията, на астрологията и на всички останали науки имат смисъл, ако могат да се приложат в живота, да изменят лошите аспекти на човешкия живот в добри. Гневен си, воюваш – ще знаеш, че имаш работа с Марс, затова разумно ще се разговаряш с него, да го заставиш да обърне добрата си страна към теб. Подозрителен, критичен си – ще знаеш, че имаш работа със Сатурн. Поговори с него, кажи му, че познаваш, че те изпитва. Нека обърне другата, светлата си страна към теб. Поговори му малко за Венера. Щом чуе името ѝ, той веднага ще се усмихне, ще се разположи. Като дойде Венера и започне да те изпитва, да играе срещу теб, кажи ѝ: „Слушай, познавам те, не мисли, че ще ме залъжеш. Покажи ми другата страна на твоето естество. Разкажи ми как и защо хората те обичат. Ако ми обясниш този въпрос, ще те запозная с един сериозен господин“. Тя погледне, види Сатурн и веднага отваря торбата си с добрите аспекти.

И тъй, всеки човек трябва да приложи своята вътрешна наука, своето вътрешно знание в живота си, за да се сприятели с лошото в себе си, както и с всички лоши работи в света. Всеки човек, бил той добър или лош, има две торби. В едната торба държи лошите си работи, а в другата – добрите. Когато предизвикате добрия човек, той изважда налице торбата с лошите си работи. Когато се отнесете добре с лошия човек, той изнася налице торбата с добрите си работи. Като знаете това, трябва да бъдете внимателни към хората. Който разбира великите закони, той знае, че Бог работи и с доброто, и със злото. Като гледате по този начин на нещата, вие ще знаете защо доброто и злото съществуват едновременно в живота и в природата. Вие едва сега започвате да изучавате

злото. Ще кажете, че в света не съществува нито зло, нито добро. Това са философски разбирания. Не е достатъчно само на теория да се говори това, но след като приложи тази теория в живота си, човек трябва да има някакъв резултат. За себе си само човек може да казва, че няма добро и зло в света. Защо? Защото той е разбрал какво нещо представят злото и доброто. Само при това положение човек работи съзнателно и с доброто, и със злото: злото в себе си ограничава, а на доброто дава свобода да се прояви. Забелязано е, че когато хората вървят по пътя на злото, всякога биват ограничени; когато вървят по пътя на доброто, всякога биват свободни. Тази е една от великите истини в живота. Всякога вършете доброто – това е пътят на Любовта.

26 май 1929 г., София

Огън да запаля

Огън дойдох да туря на земята.

Лука 12:49

Огън дойдох да туря на земята. Някога още Христос е казал това изречение, но то е познато на всички хора, особено на домакините. Мъжът казва на жена си: „Студено е вън. Моля ти се, запали огъня! Колкото по-скоро го запалиш, толкова по-добре“. Хората философстват върху огъня: какво нещо представлява той, как е произлязъл, но философията не разрешава живота. Философията е особен род забава в живота. Когато иска да се забавлява, човек трябва да стане философ. Ако човек не философства, главата му ще пати. Това не значи още, че като стане философ, човек много ще придобие, но поне ще се забавлява, както се забавляват хората, когато отиват на театър, на концерт и т.н. Следователно, когато казват за някого, че е философ, намирам, че той е избрал най-хубавото забавление в живота. Когато казват за някого, че е учен човек, намирам, че той е избрал най-хубавото занятие в живота. Когато някой каже, че иска да намери някакво занятие, казвам му да започне да учи. Значи науката може да се разглежда като занятие.

Днес учените дават едно обяснение за науката, философите – друго, религиозните – трето и т.н. Каквито и обяснения да дават за науката, те са все едностранчиви. Виечетете обясненията на философите за времето и пространството, за абсолютното в живота, но нищо не научавате. За изяснение на трудните въпроси в живота философите привеждат ред доказателства, но техните доказателства не внасят

ОГЪН ДА ЗАПАЛЯ

нищо ново в умовете на хората. Някой философ ще каже, че внесъл нова идея в умовете на хората. Това е толкова вярно, колкото е верен фактът, че еди-коя си жена е запалила огъня! Нима други жени не са палили огъня преди нея? Ще се хвали някоя жена, че докато мъжът ѝ спал под юргана, тя запалила огъня. Ще кажете: „Как е възможно мъжът да спи под юргана, а жената да пали огъня?“. Какво лошо има в това, че мъжът спи под юргана? Нека жената се радва, че мъжът ѝ спи под юргана. Щом престане да спи, работата става опасна. Докато човек спи под юргана, това значи, че е облечен, завит е с нещо. Щом излезе вън от юргана, той оголява. Като оголее, работата му става опасна. Това са символи, отношения в природата, от които хората трябва да се учат. Ако не разбират тези символи и отношения, те ще се натъкват на ред страдания и противоречия, на болести и смущения.

Като не разбират законите на природата, хората се натъкват на болести, на страдания, викат един, втори лекар и казват: „Този човек е отличен медик. Той е свършил медицина с отличие“. Каква наука е медицината? Тя е наука за болните хора и се занимава с патологичните състояния на човека. Според мен истински лекар е онзи, който разбира причината на всяка болест и помага на хората. Той е асистент на природата, работи съобразно нейните закони. Обаче, ако лекарят гледа на работата си като средство за прехрана, като професия, той по нищо не се отличава от копача, който копае, от ковача, който чука, от писаря, който пише и преписва. Според разбиранията на съвременните хора, лекарят става добър, опитен, само след дълга практика. Лекарят трябва да практикува, но в практиката си той трябва да има предвид всичко онова, което е в полза на болния. За тази цел той първо трябва да се допитва до разумната природа, до нейните велики закони, за да не стават усложнения в организма. От наше гледище всяко усложнение в организма се дъл-

жи на предизвикана усиленa деятелност в самия организъм. Когато организмът не може да издържи на такава усиленa деятелност, в него се явява известно усложнение. Същото нещо става и с машините. Ако машинистът усили или ускори деятелността на парната машина, движението на целия трен се ускорява и ако тя не може да издържи това напрежение, вагоните на трена изкачат от релсите. Тогава всички казват, че се е явило някакво усложнение, нещо непредвидено в локомотива, в парния казан или в пътя. Всичко е възможно, но главната причина седи в бързината на движението.

Всеки човек е доктор на себе си. Няма човек в света, който да не разбира от медицина, само че някои са специалисти лекари, а други – любители. Щом познава една своя погрешка, човек е вече лекар. Колкото повече свои погрешки познава, толкова по-добър специалист става. Всеки ден човек открива по една своя погрешка и започва да говори за нея. Който го слуша, казва, че и той има същата погрешка. И след това започват един на друг да си препоръчват различни рецепти. И двамата са доктори, но не забелязват как се явява някакво усложнение. Какво усложнение може да се яви? Например срещат се двама приятели. Единият, в качеството на доктор, казва на другия:

— Ти не обичаш да плащаш дълговете си.

Той мълчи, гледа само. После докторът продължава:

— Освен това, ти обичаш да крадеш по малко.

Той го погледне пак, но вече обиден, силно разсегнат. За да се успокои, той дава под съд доктора, да докаже, че наистина обича да краде, т.е. че е болен. Ако фактически се докаже, че е болен, т.е. че обича да краде, съдията ще оправдае доктора. Иначе ще го осъди, че е изкарал приятеля си болен. Наистина, каква по-голяма болест може да съществува в света от кражбата, от лъжата? Това са болезнени състояния, от

които човек трябва да се пази. Като посочват, че един кой си краде, казвате: „Беден е човекът, сиромашията го заставя да краде“. Ще излезе, че сиромашията оправдава кражбата. Какво ще кажете тогава за богатия, за набожния, който краде? И богати хора крадат, и набожни крадат. Възможно ли е това? Възможно е, разбира се. Кражбата е болест.

Ще приведа един анекдот, да видите как набожен човек краде. Богат евреин минавал през една гора и носил със себе си чанта, пълна със злато. Щом дошъл до едно място, започнал да се страхува да не би някой да го нападне, да го обере. Като се озъртал надясно-наляво, видял един турчин, който се молел, правел поклони. Евреинът рекъл:

— Ето добър случай. Ще помоля този турчин да ме придружи донякъде, да не съм сам. Затова евреинът почакал малко, докато турчинът свърши молитвата си. Той се приближил до него и му казал:

— Братко, виждам, че си набожен човек, вдъхваш ми доверие. Моля те да ме придружиш да минем заедно гората, защото имам пари в чантата си, страх ме е да не ме оберат.

Турчинът се съгласил. Като навлезли вътре в гората, турчинът извадил пушката си, насочил я срещу еврейна и му казал:

— Скоро давай чантата с парите! От толкова време се моля на Бога да ми изпрати по някакъв начин пари, имам нужда от тях. Ето, парите идат пред краката ми, няма да изпусна случая и да не ги взема.

— Слушай, ти си набожен човек, можеш ли да обираш хората? Турчинът отговорил:

— Да се моля на Бога, това е мой дълг; да обирам хората, това е мой занаят.

Както виждате, евреинът има една философия, турчинът – друга философия; всеки постъпва според своята философия.

Който не разбира тия неща, той ще се чуди как е

възможно човек да лъже, да краде. Ако разглеждате тия неща като болезнени състояния в човека, възможни са и кражбата, и лъжата. Има случаи в живота, когато жени на богати мъже крадат. Отива в някой магазин да купи нещо и докато търговецът донесе това, което иска, жената е откраднала вече няколко предмета. Като знае тази слабост на жена си, мъжът предупреждава търговеца, че жена му страда от тази болест, затова нека представи сметка на откраднатите вещи, да ги заплати. Тази болест у хората се нарича *клептомания*. Тази слабост се обяснява с любов към събиране на различни вещи, стари или нови – безразлично. Много хора обичат старите вещи, старините. Те не крадат, но ги купуват евтино, а ги продават скъпо.

Христос казва: *Огън дойдох да запала*. Тези Христови думи са претърпели различни тълкувания. И до днес още хората ги тълкуват. Някои тълкуват тия думи с това, че Христос дошъл на земята с цел да направи някаква революция. Не, революцията не е естествено явление в живота. Тя е болезнено състояние. Чрез революция светът не може да се оправи. Следователно Христос не може да си служи с болезнени състояния, като средства за помощ на човечеството. Често и в човешкия организъм стават революции, но те са резултат на някаква аномалия в организма. Например някой страда от констипация. За да си помогне, той взима известна доза рициново масло и в стомаха му настава революция. След революцията настава мир и стомахът започва своята естествена, нормална работа. Друг страда от главоболие. За тази цел той взима един прах аспириин и болката в главата му скоро минава. И аспириинът е предизвикал в главата такава революция, каквато рициновото масло в стомаха. И рициновото масло помага, и аспириинът помага, но временно. Ако стомахът не възстанови своята нормална служба, рициновото масло вече не помага. Ако главата не

дойде в своя нормален ход, никакъв аспирин вече не помага. Днес ще употребите аспирин, утре ще употребите аспирин, докато един ден аспиринът се превърне в испирин. Щом аспиринът стане испирин, човек заминава за онзи свят.

— Какво ще стане със свещта, когато се запали?

— Ще гори.

— Докога?

— Докато изгори.

— Не може ли да се подклажда?

— Не може.

Щом веществото, от което свещта е направена, се свърши, и горенето на свещта престава. Обаче огънят може непрекъснато да се подклажда. Ако има материал за горене, огънят постоянно ще гори. В обикновения живот огънят е необходимост. Въпреки това хората не поддържат вечен огън. Защо? Защото материалите за горене са скъпи. Тази е причината, поради която хората палят огън, загасят го временно и отново го палят.

Огън дойдох да запаля. Къде? В цялата природа, във всички живи същества и в човека. Жената, майката дохожда в света и на ранина още, докато всички спят, тя запалва огъня. Този момент съвпада с раждането на детето. Значи огънят в човека гори от момента на раждането му, до момента на заминаването му за онзи свят. Като изгасне огъня на човека, казват, че той заминал за онзи свят. По какво се познава, че е заминал? Сърцето му е престанало да тупа, мозъкът е престанал да мисли, стомахът е престанал да смила храната и т.н. Щом съдебният следовател, лекарят констатира това, свещеникът влиза в ролята си. Той написва една резолюция, че този човек не може вече да остане между живите, но трябва да се опее и погребее. Ако свещеникът не дойде да опее мъртвеца, хората считат, че този човек неправилно е заминал от земята. В какво седи неправилността на неговото

заминаване? Паспорт не му е даден от земята за свободно минаване на границата. Значи опияването на мъртвеца не е нищо друго, освен издаване на паспорт за свободно излизане от границите на своето отечество.

Същото става и на земята, когато някой човек иска да замине от една държава в друга. Например някой отива в Америка. Първата работа е да прегледат паспорта му на границата. Ако се окаже, че този човек не отговаря на бележите, означени в паспорта, веднага го връщат назад. Щом забележат, че един от пръстите му е отрязан, а това не е означено в паспорта, веднага го връщат назад. Представете си, че този човек умре. Свещеникът го опее, значи – дават му паспорт. Като отиде на онзи свят обаче, намират, че пръстът му е отрязан и го връщат назад. Какво трябва да прави той? На земята не го искат, а на небето не го приемат. Не остава нищо друго за този човек, освен да увисне във въздуха. Не е лесно неговото положение. Ще кажете, че като умре човек, с него всичко се свършва. Не, така не може да се мисли. В това отношение българинът мяза на турчина, който, като се намери в трудно положение, не иска да мисли и казва: „Аз зная, че има седем ката нагоре и седем ката надолу. Повече от това е Божия работа“. Така се говори само, но другояче се постъпва.

Съвременните религиозни и светски хора, като се намерят пред някаква мъчнотия, веднага я възлагат на Бога, Той да я оправи. Иначе, докато са добре, не мислят за Него. Един турски дервиш отишъл на баня да се окъпе. На излизане баняджията го спрял и му казал:

- Плати за банята!
- Нямам пари.
- Като нямаш пари, защо си дошъл да се къпеш?
- Господ ме изпрати. Той видя, че съм нечист и ме изпрати да се окъпя.
- Ако наистина Бог те беше изпратил, Той е богат,

щеше да плати за тебе.

— Той иска да те изпита, да види ще му повярваш ли, като говори чрез мен.

— Не мога да вярвам, възможно е да ме лъжеш.

Така се разправяли двамата. Така се разправят и сегашните хора помежду си, били те вярващи или невярващи. Те говорят за любов, за жертва, за братство, но ако някой си позволи да влезе в банята им без пари, веднага го спират, заставят го да плати. Значи в света се повтаря една и съща история. Това се дължи на неразбирания, на наслоявания, на придобити наследствени навици. Например говорите с някого или четете нещо, но веднага съмнението изпъква пред вас, чудите се вярно ли е това, или не е вярно? Не само светските, но и духовните хора се съмняват. Защо? Защото не разбират живота в неговата целокупност.

Други пък се безпокоят как ще прекарат живота си. Колкото и да се безпокоите от мисълта как ще прекарате живота си, това не зависи от вас. Вие сте се качили на трена, няма защо да се безпокоите как ще върви този трен – ще има ли достатъчно въглища, на колко места ще спира и т.н. Тренът ще спира на толкова места, колкото са определени. Вие трябва да се интересувате само от това в колко часа ще стигнете на определеното място. А това по колко минути е спирал тренът на една или на друга гара, не трябва да ви интересува. Ама щял да се случи някакъв инцидент в трена или никаква катастрофа щяла да стане. От това може да интересува машинистът, но не и вие. Вие можете само да констатира нещата. Всички странични работи, които стават във вас, не трябва да ви занимават. Вие не сте пратени на земята да изследвате машиниста – как работи, доколко съвестно изпълнява службата си. Онзи, който го е назначил на служба, той е определил специална комисия, която да го следи, да се произнесе за неговата работоспособност. Веднъж

дошъл човек на земята, има кой да се грижи за него дали грешни, или върви в правия път. Вие не трябва да се занимавате с този въпрос. Който се занимава с работите на хората, той повече ще изгуби, отколкото ще спечели.

Като говорите за праведни и за грешни хора, задавали ли сте си въпроса по какво се отличава праведният от грешния? Праведният всякога върши волята Божия, а грешникът върши своята воля. Умният мисли и действа според законите на разумната природа, а глупавият мисли и действа по своя логика. Значи има две логики в света: човешка и Божествена. Също така има и две религии, две науки: човешка и Божествена. Човешките религия и наука са причина за нещастията и страданията на хората. Който влезе в тях, той изпада в хипнотично състояние и не знае защо хората умират и защо се раждат. Тук всички говорят за Бога, но какво е Бог, не знаят. Божествената религия, наука е вътре в човека. Всеки носи тази религия и тази наука в себе си, без другите да подозират това. Следователно религията е вътрешен, а не външен процес. Който обича всички хора, всички живи същества, той обича Бога, обича своя ближен. Той има правилно отношение към цялото битие. За да обича всички хора, човек първо трябва да обича едно. Щом обича правилно едно, той ще бъде в състояние да обича всички. Не може ли човек едно да обича, не може да обича всички хора. Истинската религия започва от единицата, от числото едно. В единицата се включва всичко. Първите хора, които дойдоха на земята, бяха само двама. Значи, ако им се говореше за любов, не можеше да им се каже, че трябва да обичат всички хора; на тях трябваше да им се проповядва само за любов към ближния.

— Ами като се размножиха хората, каква любов трябваше да съществува между тях?

— Пак същата любов – любов към ближния. Тази

любов може да се прояви еднакво и към единицата, и към множеството.

Когато първите хора нарушили отношенията си към Бога, към ближния, с това те заедно изгубили възможността да обичат всички хора. Не е лесно да обичате. Това е цяла наука. Това е велико изкуство. Да обичате човека, това значи да намерите в него една добра черта, която да спира вашето внимание. Не можете ли да намерите една добра черта в човека, вие не можете да го обичате. Между вас и него ще съществува механическа връзка, но не любов. За да се обичат двама души, непременно и двамата трябва да намерят в характера си по една добра черта, заради която да се обичат. Ако само единият е намерил една добра черта в другия, това още не е любов. Докато само единият обича, а другият не обича, това не е любов. Закон е: който обича, и той трябва да бъде обичан. Защо понякога се случва обратното? Някой обича, а него не обичат. Той прави добро, а на него не правят. За да се образуват правилни отношения между двама души и любовта да действа между тях, необходимо е следното нещо: когато единият от двамата намери една добра черта в другия, той трябва да събуди в него желание също така и вторият да намери поне една добра черта в първия.

Следователно, когато казваме, че Бог люби всички хора, имаме предвид, че Той е намерил по една добра черта във всеки човек, заради която го обича. Хората не устояват в любовта си към Бога по единствената причина, че не могат да намерят в Него такава черта, на която всякога да се уповават. Понеже те се менят, колебаят се, затова и отношението им към Бога постоянно се мени. Някой казва, че има любов към Бога, а не е готов на никаква жертва заради тази любов. Който има любов към Бога, той ще има любов към всички. Това е противоречие за хората. Невъзможно е човек да обича всички хора. Кога това е не-

възможно? Когато те са пръснати на различни места. Обаче човек може да обича всички хора. Кога? Когато са събрани на едно място. Значи възможно е човек да обича всички хора, но когато те са събрани в Едного, в единицата. Ще кажете, че и рибата обича по този начин. Тя снася по 300 – 400 хиляди яйца на едно място и ги обича като свои деца. Но има грамадна разлика между любовта на рибата към нейните деца и любовта на човека към неговите близки. При това рибата няма съзнание за имената на нейните деца. И човек не може да знае имената на всички хора, но неговата любов към хората е съзнателна.

Сега вие не се интересувате от въпроса дали рибата обича своите яйца, или не. И да отговорите на този въпрос, той няма да ви ползва. Обаче има една риба в света, която знае имената на всичките си деца. Това е философско твърдение, което служи само за развлечение на хората. Какво ще кажете на това? Тази риба е най-голяма от всички риби. Тя може да се вземе за глава на всички риби. Същото твърдение се отнася и до всички животни, до всички хора. Значи има един човек в света, който обича всички хора без разлика, и знае имената им. Ако сте потомци на този човек, т.е. ако сте излезли от него, вие непременно ще имате неговите качества. Щом нямате тези качества, вие не сте излезли от него, не вървите по една линия с него, нямате нищо общо с него.

Тъй щото противоречията в света се дължат на факта, че съвременните хора не са произлезли от първия човек, не вървят по мъжка линия. Те са излезли от жената и по закона за наследствеността вървят по женска линия. С влизането си в света женският елемент е създал ред пертурбации. Казват, че жената е виновна за всичко. Не е виновна жената за дисхармонията в света, но когато един мъж ръководи десет жени, непременно ще се явят големи противоречия в жената. Например Соломон имал 300 жени и 900 на-

ложници. Каква любов е тази? Каква ще бъде любовта между родените деца от тия 300 жени? За да седят тия жени около Соломон, все някаква любов ги е свързвала. Ще кажете, че това не отговаря на никакъв морал. Не е лесно, докато съзнанието на човека се пробуди, да възприеме новите идеи. Идеята за еднобрачие-то е сравнително нова. Еднобрачието е било идеал на човечеството. И днес още хората поддържат многоженството. Аз взимам еднобрачието в най-широк смисъл. Многоженството подразбира човек с много идеи. Еднобрачието – една свещена идея само. Който има много идеи, той върви по женска линия. Обаче един ден той ще се натъкне на противоречия, които ще го заставят да задържи само една идея от всичките, а останалите да остави за благоприятни условия. Еднобрачието трябва да започне от ума и сърцето на човека. Той трябва да има само един ум и едно сърце. Затова е казано и в Писанието: *Двоеумният е непостоянен в своите пътища*.

Следователно човек трябва да носи само една свещена идея в ума си и с нея да разрешава всички важни въпроси по естествен път. Само така той може да бъде доволен от живота си. При сегашната култура много въпроси не са разрешени: нито индивидуалните, нито семейните, нито обществените, нито религиозните, нито икономическите; навсякъде ще срещнете амалгама от идеи и противоречия. Хората вярват в Бога, но вярата им ще се изпита. Малцина ще издържат този изпит. Защо? Защото не са правоверни. В Бога вярват, в Христа вярват, но още не са правоверни. Евангелистът вярва в Христа, но още не е правоверен. И баптистът вярва в Христа, но не е правоверен. Всички вярват в Христа, но ако речете да минете от едно верую в друго, наново ще ви кръщават. Ако си православен, но искаш да минеш в баптизма, ще те кръстят. Ако си баптист, но искаш да станеш съботянин, ще те кръстят и ще те накарат да зачиташ съботата. Ако си съботя-

нин и минеш в православие, пак ще те кръстят, ще те накарат да се кръстиш, да палиш свещи и кандила, да целуваш икони и да празнуваш неделата. Ако не вършиш това, не си православен. Нима православие то се заключава във външните форми? Нима в кръщаването на един или друг вярващ е правоверността? Казано е в Писанието: *Човек не е създаден за съботата, но съботата е създадена за човека*. Съботянинът е издигнал съботата в култ и казва, че който не зачита съботата, той не е правоверен. Така гледат на нещата религиозните хора.

Учените хора не държат толкова за вярата, за религията, но държат за науката, за културата. Те казват, че човек трябва да бъде учен, културен. Учеността, културата, цивилизацията, както и религията не разрешават още въпросите на живота. Окултистите пък ще кажат, че трябва да се изучават окултните науки. И окултните науки не разрешават въпросите на живота. Какво от това, че можете да гадаете или че знаете нещо за кармата? И това не разрешава въпросите. Че си предсказал някому нещо, това още не изменя неговата съдба. Каквото и да предсказвате на хората, предсказанията ви не могат да ги направят по-добри, отколкото са в действителност. И без вашите предсказания всеки ще се прояви такъв, какъвто природата го е създала. Кой е предсказал, че ще се роди еди-кой си гениален човек? Гениалните хора се раждат и без предсказания, но трябва да има майки, които да ги родят и отгледат. Днес не може да се роди дете без майка. За да се излюпи пиленце, трябва три седмици да го мъти майка му. Като се излюпи, то стъпва на крачката си и след най-много две-три седмици тръгва само да търси прехраната си. Бързо се измътва, бързо става годно за самостоятелен живот. За да се роди човек, условията са по-тежки: цели девет месеца майката трябва да носи детето в утробата си, докато се развие напълно. Докато птиченцата са малки, майка-

та се грижи за тях и им казва: „Ще правите каквото ви казвам. Щом пораснете, ще ви пусна в света, във великия университет, там да учите при други професори – птиците“. Обаче влезете ли в човешкия живот, работите се усложняват. Там не могат да се приложат условията на птиците. Хората се грижат, трудят, измъчват се повече, отколкото трябва. Затова Христос е казал: *Вижте криновете на полето как са облечени. Те нито жънат, нито предат.*

Огън дойдох да запаля. Огънят представя разумното в света. Огънят подразбира още живот. Значи, като човек, ти трябва разумно да живееш. Огънят ще изгори всичко непотребно, а ще остане само потребното, разумното, което ще гори без да изгаря и ще се усъвършенства. При правилното горене взимат участие въглеродът, въздухът и водата. Това значи: елементът, който гори, е въглеродът; елементът, който поддържа горенето, е кислородът; получените продукти при горенето са главно вода и въглероден двуокис. И водата сама може да образува горене. Ако залеете парче негасена вар с вода, гасенето на варта става толкова силно, че се развива голяма топлина, от която водата възвира. Следователно, като се пече варовникът, първо се превръща в негасена вар, която при заливане с вода се превръща в каша, наречена гасена вар. И тъй, когато варовникът, който е твърд като камък, се влюбва във водата, той омеква, разкашква се, става на вар, с която жените мажат, белосват къщите си. Домакинята взима част от тази каша и измазва с нея стените на къщата си. По този начин тя изнася пред хората любовта на двамата млади – водата и варта. Белият цвят се образува само когато две същества се влюбят. Дето има бял цвят, там има любов. Дето няма бял цвят, там любовта още не се е проявила. Ако цветът е червеникав, жълт, зелен или друг някакъв, това показва, че любовта е още в началото си. Различните цветове показват различни степени на любовта. Дойде ли любовта в своя-

та пълнота, всички цветове трябва да се съединят в едно – да образуват белия цвят, да образуват твърдото вещество. За да се прояви любовта на земята, белият цвят трябва да се трансформира в бяло, твърдо вещество, да влезе в работа. Щом види тази бяла маса, разумната домакиня веднага се зарадва, вземе я, залее я с вода и я оставя да поседи малко, да утихне огънят, т.е. двамата влюбени да се опознаят. След това тя започва да маже. Кой как види измазаните бели стени, изпитва голяма приятност.

Сега всички се запитват има ли любов в света, или няма. Това знае варджията, който превръща варовника във вар. Той взима варовника, нарежда го в пещи, запалва отдолу огън и го оставя при тези условия четири-пет дена, като от време на време го запитва:

— Готов ли си да любиш?

— Не съм готов, не искам да любя.

Варджията вземе лопатата, разбърка го малко и пак го пита:

— Готов ли си да любиш?

— Не съм готов.

Най-после варовникът се понапуква тук-там, започва силно да побелява и без да го питат, казва:

— Искам да любя.

Варджията погледне в пещта и вижда, че варовникът се е превърнал вече във вар, готов да люби. Той се радва, че може да го продаде, да го тури на работа. Който люби, той е готов за работа. Варджията е сват, който изнася ворта за продан, търси възлюбената му – водата. И природата си служи със същия процес, какъвто варджията извършва с варовника. Когато намери нещо твърдо в човека, природата го поставя на огън, да го опече. Щом го пече известно време, твърдият елемент в човека постепенно омеква. Когато човек изгуби мекотата си, природата го поставя в пещта си, наклажда огън отдолу и го пита:

— Ще любиш ли?

— Не искам.

Тя усилва огъня.

— Ще любиш ли?

— Не искам.

Още повече усилва огъня. Сега без да пита, човек сам казва: „Ще любя!“. Той е омекнал вече, превърнал е твърдият елемент – камъкът – във вар, по-мек елемент, податлив на действието на водата, т.е. на живота. Като види това, природата налее върху човека малко вода, и той се възпламени, побелява, още повече омеква и казва: „Слава Богу, освободих се от тежките условия на своя живот!“.

Съвременните хора се запитват защо идат тия големи страдания, от които главите им побеляват. Питайте варджията. Той е виновен. Той ви е турил в пещта си под силен огън и казва: „Ще любите!“ – нищо повече. Като ви превърне във вар, като ви избели, туря ви във варницата, залива ви с вода, докато съвършено омекнете. След това вие започвате да любите, да се радвате на живота. Варджията представя природата, която туря упоритите хора в пещта си и насила ги заставя да любят.

— Ама аз съм стар човек, любовта не е за мене. Младите нека любят.

Природата не чува, тя не прави разлика между млади и стари. Тури те в пещта си и гледа кога ще се опечеш, кога ще се научиш да любиш.

Старите хора са актьори в живота. Гледаш дядото: седи, въздъхва, съди младите. Той играе ролята на мъдрец, който е надрасъл нещата. Вътре в себе си той казва: „Ех, сега да съм млад, зная как да живея“. Бабата седи в друг ъгъл и въздиша. Тя поглежда завистливо към младите и си казва: „Луди-млади! Не знаят как да живеят. Едно време и ние живяхме като тях“. Бабата е недоволна от живота на младите, но кажи ѝ само, че може да се подмлади, тя веднага ще се развесели, ще пожелае да стане млада.

Преди години, когато правих изследванията си, дойде при мен една 80 годишна баба и ми каза:

— Синко, големи страдания имам. Виждам, че си учен човек, четеш и тълкуваш книгата на живота, но за младите. Аз съм стара жена, какво можеш да ми кажеш? Да ми кажеш, че ще се ожения, това е невъзможно. Кой би хукнал подир мене, 80 годишна баба, като подир млада мома? Пък аз мога ли да услужвам на мъж? Едва себе си гледам.

Поглеждам към нея, наистина, няма с какво да я утешиш, няма как да я лекуваш – цялата е разнебитена. Тогава се обърнах към нея с думите:

— Бабо, в моята книга има един параграф, който може да те обнадежди.

— Кой е този параграф? Какво гласи? Да не би да ми препоръчваш да ходя на черква. Ако е това, краката ми не държат.

— Не, бабо, черквата е за младите. В този параграф се казва, че и старите хора могат да се подмладяват.

— Така ли? Виж, това е интересна работа.

Тази баба веднага скочи, засмя се, развесели се, забрави старостта си, забрави ревматизма си, иска да ѝ кажа начин за подмладяване. Дадох ѝ известни наставления и ѝ казах:

— Ако изпълниш тези наставления, ще се подмладиш най-малко с 20 години.

Тя се позамисли от предадения урок. Аз ѝ предадох един алхимичен урок. Бабата тръгна да си отива, разбра, че има някаква дълбока, велика наука в живота и ме запита:

— Синко, не можеш ли ти да направиш това нещо вместо мен?

— Не, бабо, първо ти трябва да направиш поне малко усилие, а после и аз ще ти помогна.

— Ех, синко, защо не дойде по-рано?

— Ако бях дошъл по-рано, когато беше по-млада, нямаше да те намеря. Сега дойдох точно на време.

— Много си умен, синко. Учен човек си, както те виждам.

— И ти си умна, бабо, защото си остаряла и защото можеш да ме слушаш. Иди си сега весела, приложи съветите ми и като имаш резултат, пиши ми.

Тя си отиде весела, облекчена. Но и досега още не съм получил писмо от нея. И сегашните стари се оплакват, че на времето им нямало кой да им каже как да живеят, да запазят силите си, да запазят своята младост. Така говорят старите, но ето, на младите се говори вече; изпълняват ли това, което им се говори? Тогава казвам: днес и на млади, и на стари се говори, но който от тях приложи, той ще разбере смисъла на това, което им се проповядва.

И тъй, за да подобри условията на сегашния си живот, човек трябва да обърне погледа си навътре, да се вдълбочи, за да намери онази свещена идея, която ще му служи като алхимичен елемент в живота. С тази свещена идея той ще превръща нещата от неблагородни в благородни, от низши във висши. Каква е тази свещена идея – тя остава тайна и за самия човек. Тя с пари не се купува и за пари не се продава. Който се е опитал да я продаде за пари, той си е навлякъл всички страдания. Всеки сам ще намери тази идея в себе си. Да възкръсне човек, това значи да намери тази свещена идея в себе си. Когато намери тази идея, когато прочете всичко, каквото е написано в нея, и когато приложи написаното, той е възкръснал вече. Тази свещена идея съдържа в себе си опитностите на миналите поколения. Те са написани в нея като на книга.

Огън дойдох да запала. Защо трябва да се запали този огън? За да внесе светлина и топлина в домовете. Щом се запали огън в един дом, мракът и студът в него изчезват. Когато този огън се запали и в човека, той е готов на всичко. Топлината го предразполага да работи, а светлината – да мисли. Изгуби ли нормалната

топлина и светлина в себе си, човек се натъква на противоречия, които създават ред пертурбации в него. Това всеки е опитал. Кой не познава благоприятното въздействие на топлината върху себе си? Зимно време, като влезе в една стая, човек първо търси печката. Ако я намери запалена, той се приближава, взима стол и сядва близо до нея. След това поставя ръцете си на известно разстояние от нея, да се стопли. Ако ръцете му са далеч от печката, той постепенно ги приближава, докато ги постави на такова разстояние, че да изпитва най-голяма приятност от топлината. Тази приятна топлинка го предразполага към дрямка. Той дремне 15 или 20 минути и като се събуди, усеща се отморен и бодър, готов на всякаква работа. Значи има една зона, от която излиза най-мека топлина и енергия за работа. В този случай ръцете са добър приемник на тази енергия. Някои хора искат изведнъж да се приближат до огъня, да приемат всичката енергия, но вместо да придобият нещо повече, те изведнъж отскачат надалеч, без да се ползват от нея. Други пък седят далеч от огъня и считат, че каквото е тяхно, ще им се даде. И при това положение те нищо не придобиват. Има едно точно определено разстояние, на което застане ли човек, ще придобие хубавото, приятното, което огънят съдържа.

Мнозина мислят, че като имат печки в стаите си, лесно ще приемат от огъня това, което им е нужно. Да, но сегашните печки не са хигиенични. Те по-скоро причиняват болести на хората, отколкото да им носят здраве. Печките трябва да бъдат така направени, че да се вижда как става горенето. При това лъчистата топлина трябва да излиза отвсякъде, а не само от една страна на печката. Лъчистата топлина от огъня трябва да излиза от всички страни и да се разпространява навсякъде безпрепятствено.

Същият закон трябва да се приложи и по отношение на обичта, на любовта. Не туряйте любовта

на човека в някоя печка, наблизно само да топли, но турете я в огнището, да пръска своята светлина и топлина надалеч, всички да се ползват. Само тогава вие ще имате такива резултати от любовта, каквито желаете. Следователно, който люби, той ще бъде поставен в огнището да гори, а любените от него ще се топят и осветяват. Щом изгори той, вие ще заемете неговото място в огнището. Тогава той ще се топли, а вие ще горите. Така ролите ще се сменят и всички ще се ползват от любовта. Когато един люби, той е в огнището, гори, а другите се топят. После любеният влиза в огнището, а първият, който е любил, той ще се топли. Като не разбират този закон, хората очакват да бъдат обичани. Такова нещо не съществува. Ще обичаш и ще те обичат – смяна ще има в живота. Който обича, той е в огнището и гори; когото обичат, той се топли. После настъпва обратният процес: когото са обичали, той влиза в огнището; който е обичал, той се топли.

— Как ще разберем този закон?

— Теоретично този закон не може да се обясни, той се опитва само в лабораторията на природата и на живота. Който го е опитал веднъж, той не говори за него. Той не говори и за старост. Който казва, че е стар, той не разбира този закон, той никога не е любил. Същевременно той не може да се ползва от любовта. Който казва пък, че е млад, и той не разбира закона. Той мяза на онези малки момченца и момиченца, които за пръв път са почувствали в себе си любовта, и започват да се срамуват. Това е криво разбиране на любовта. Днес и млади, и стари криво разбират любовта. Който право разбира любовта, той не може да бъде нито стар, нито млад. Той знае, че животът едва сега започва да тече в него. Той знае, че любовта едва сега се проявява в него. Това значи ново раждане. Това значи възкресение. Ще каже някой, че е 24 годишен. Какво представят вашите 24 години за

Юпитер, за Сатурн или за другите планети? Това са две юпитерови години. Нашите 32 години пък съставят една сатурнова година. Материята на различните планети коренно се различава от тази на Земята. Влиянието на планетите върху Земята се дължи на тяхната особена материя и на техните особени сили. Когато силите, енергиите на Юпитер влияят върху някой човек на Земята, те му придават особен израз, особена стойка и положение на тялото, които говорят за благородство, за достойнство, за религиозност. Такъв човек обича ред и порядък, обича да заповядва. Защо? Юпитер е в него. Когато земята действа върху човека, той е подобен на въглен. Когато се говори за материализма на земята, ние разбираме живота на въглена, който няма никакъв смисъл. Какъв смисъл може да има в един въглен, който гори, изгаря и се превръща в пепел? Като дойдат до въглена, всички го подритват. Защо? Живот няма в него. Когато добрата домакиня вземе въглена, тя го туря в огнището си и го запалва. По този начин тя го осмисля. Едва сега въгленът познава, че има нещо в него – може да гори, да отделя светлина и топлина. Въгленът е един от елементите на природата, който трябва да се изучи, да се познаят неговите свойства.

И тъй, природата представя сбор от елементи и сили, които трябва да се изучават. За да се ползва от тия елементи и сили, човек трябва да бъде в съгласие с природата. Някои от елементите на природата носят безсмъртието, което се дава на хората периодично. Жизненият еликсир, който алхимиците изучавали, иде отдалеч някъде, минава през Слънцето и слиза на Земята. На всеки две хиляди години слиза на Земята по една вълна на безсмъртието. Тази вълна носи нов живот, нова култура, нова епоха за човечеството. Ние се намираме в началото на нова епоха, когато иде една вълна на безсмъртието. Тази идея Христос е изразил в стиха: *Както Отец ми има живот в себе*

си и го дава на когото иска, така е дал това право и на Син Человечески. Под думата Син не трябва да се разбира индивидуално човекът, какъвто е бил Христос на земята – човек, облечен в плът. Защото, ако така разбираме Сина, Христос беше Син Божий и трябваше да дава живот на хората. Значи думата Син не трябва да се разбира в нейния външен образ, а вътрешно, като принцип, за който и апостол Павел говори. Той казва: *Ние не познаваме вече Христа като човек на земята, но като Дух*. Докато беше на земята, Христос не даде на хората това, което очакваха. Като възкръсна обаче, Той каза: *Даде ми се всяка власт на небето и на земята*. Когато беше на земята, Христос казваше, че само да пожелае, 12 легиона ангели ще му дойдат на помощ, но за да се сбъдне Писанието, Той не иска тяхната помощ. И цар да го направят, щом заминат ангелите на небето, Христос пак ще бъде детрониран. Казано е, че една резка няма да се измени от Писанието. Като мина през големи страдания и възкръсна, Христос каза на учениците си: *Даде ми се всяка власт на небето и земята. Идете и проповядвайте, аз ще бъда с вас до скончанието на века*.

Христос казва: *Огън дойдох да запаля*. Под думата огън Христос разбирал огъня на безсмъртието, който трябва да се запали във всяка душа. Който не разбира смисъла на този огън, той ще се уплаши. В огъня на безсмъртието нечистото изгаря, а чистото остава. В първо време този огън ще създаде големи пертурбации в света, но постепенно ще пречиства атмосферата, докато малки и големи разберат и почувстват благото, което той носи в света. Това и невежите днес съзнават и казват: „Светът може да се оправи само чрез огън. Докато всичко не се запали и изгори, светът няма да се оправи“. Под думата *огън* те разбират вътрешния огън в човека. Ще кажете: „Щом е така, не е нужна религия, вяра, проповеди, наука на хората. Като дойде огънят,

той всичко ще пречисти“. И без това може, само че хората ще минат през по-големи страдания. И без да се изправя счупения крак на някой болен, счупеното място ще оздравее, но кракът ще остане хилав. Обаче разумният хирург ще постави всяка счупена кост на мястото ѝ и кракът ще оздравее без никакъв дефект. Значи знанието е от голяма полза за човека. Ако не дойде Учител в света, който да изправи нашите удове, умове и сърца, и да ги постави на местата им, те пак ще оздравеят, но хилави ще останат. За да се изправи криво зарасналия крак на човечеството, ще дойде лекарят в света, отново ще счупи този крак и внимателно ще постави всяка кост на нейното място. Природата не търпи никакви дефекти. Човечеството се нуждае от велик Учител, който да изправи неговите изкривени удове. Човечеството се нуждае от велик лекар хирург, който да изправи криво зарасналите му крака.

Огън дойдох да запала. За какъв огън говори Христос? Той не говори за обикновения огън, който хората познават, но за огъня като наука, като възможност, с която могат да излязат от обикновения живот и да направят връзка с великия алхимик, с разумното начало в природата. Това значи да разбират езика на великата природа. Природата има свой език, с който хората могат да се разбират. Който знае нейния език и говори на него, тя ще му даде всичко, каквото желае. Който говори с природата на чужд за нея език, тя ще му даде това, което той не желае. Щом говориш с природата на чужд за нея език, ти ще изпаднеш в положението на онзи българин, който се хвалил пред съселаните си, че знае много добре турски език. Един ден в селото им дошъл турски бей. За да му услужат във всичко, селяните извикали този свой брат, за да служи като преводач на бея. Селянинът влязъл при бея, който започнал да му говори на турски. Той разбрал, че беят иска нещо. Излязъл вън и казал на

селяните, че беят иска един скъсан сак, с който да лови риба. Като занесъл сака на бея, последният се ядосал, че не го разбрали, набил добре селянина и го изпъдил вън. Другите селяни го запитали:

— Защо те би беят?

— Защото го наддумах.

Не; беят бил селянина, защото не го разбрал. Всички хора са опитали боя на този бей и то главно за тяхното невежество. Като невежи, те се представят за знаещи.

Един наш познат, добър, но скържав човек, често казваше: „Даването не седи в многото. Човек трябва да дава малко, но от сърце“. Не, законът на даването не е такъв. Знаете ли колко трябва да дадете на човека? Дали много, или малко ще дадете на човека, не е важно; за вас е важно да знаете, че пари не трябва да давате. Природата не работи с пари. Парите са човешко изобретение. Когато някой дойде при вас да иска нещо, дайте му от това, което природата произвежда: жито, картофи, плодове. Пари обаче не му давайте. Злато може да му дадете, защото златото се среща в природата. Какво злато можете да му дадете? Дайте му злато в естествен вид, а не златни монети, с каквито хората боравят. Колко злато трябва да му дадете? Дайте му в изобилие, както природата дава. Природата не обича скържавите хора. Тя казва: „Когато даваш, с крина давай“. Цели хамбари злато има в природата, но те се намират на голяма дълбочина. Засега хората не могат да проникнат в богатствата на природата. Ако знаеха къде е скрито златото в природата, българите отдавна щяха да платят дълговете си. Ако дадете един шиник злато на някой човек, преди всичко той не би могъл да го носи. Златото е тежък метал. Въпреки това той ще се полакоми за него, ще се нагърби да го носи. Лакомия е това.

Съвременните хора са доста лакомии. Като срещнат

някой велик учен, те веднага искат той да им каже нещо особено, някои велики идеи. Те не подозират даже, че такива идеи са много тежки, по-тежки от златото, и не могат лесно да се носят. Например някои искат да разрешат въпросите какво е Бог, откъде е дошъл, какво представят вечността, времето и пространството, но не знаят, че не могат да си отговорят на тия въпроси. Това са отвлечени въпроси, тъй щото каквито и обяснения да им се дават, пак ще останат неразбрани. Какво нещо е времето? Времето е дълъг конец, започнат от една красива жена още преди милиони години. Който иска да разбере този въпрос още по-добре, той трябва да се върне милиони години назад, да намери началото на времето, когато красивата жена е прела с хурката си. Кога ще дойде краят на времето, не зная. Зная нещо само за началото на времето. Красивата жена искала да изпреде конец за дреха, затова започнала първия конец, с който турила начало на времето. Кога ще свърши преждата за своята дреха и кога ще я изтъче, не зная. Учените могат да говорят за времето каквото искат – тяхна работа е това. Те казват, че времето е величина без начало и без край. Според мен конецът има начало, има и край – това е времето. Този конец обаче може да стане дълъг колкото искате – това представя вечността. Всъщност времето и вечността са процеси, които се извършват в мисълта, но съществуват и в самата природа. Какво е мислил Бог, като е създавал вселената, не знаем. Обаче какви ще бъдат крайните резултати от създаването на вселената, това е важно за нас. Впрочем и това не е толкова важно. За мен е важен моментът, когато се пробужда съзнанието на човека за Господа. Тогава човек трябва да се обърне към Господа с думите: „Господи, ето, милиони години вече откак създаде разумно, безпогрешно цялата вселена, съставена от малки и големи светове. Най-после Ти създаде и моят малък свят. Всички съзнателни същества Те славят и

Ти благодарят. Научи ме как да устроя моя свят, как да живея правилно и да Те славословя!“ . Щом Бог ми отговори на молитвата, аз ще започна да изучавам небето и земята, да ги търся в себе си. И тогава колкото разбере външния свят, толкова ще разбере и моят вътрешен свят. Действително: доколкото разбираме Бога, дотолкова ще разбираме и себе си. Каквото Бог ви каже, приемоте го напълно, без никакво съмнение и критика. Вярата в Бога, това е свещена идея, която всеки трябва да намери в себе си.

На мнозина съм казвал, че за всичко мога да разсъждавам, но щом дойда до живота, който изтича от Първата Причина, спирам. Този живот за мен е свещена идея, която не подлежи на никаква критика, на никакви разисквания. Имам с какво да се занимавам: работата и науката като занятия, а философията като развлечение. Всички науки ме интересуват, всички изкуства също ме интересуват: изкуство, скулптура, музика и т.н. Понякога се занимавам и с медицина, макар че я считам наука за болни, а не за здрави хора. Щом се докосна до медицината, веднага се обличам с бели дрехи. Белите дрехи не ги хващат болести. Като знаят това, лекарите носят бели престилки, които употребяват като дезинфекционно средство. Истинският лекар трябва да познава добре физиология, анатомия, психология, биология, физиогномия и ред още науки. Без тези науки, медицината е наука за патологичното състояние на човека. Който изучава патологията, той трябва да се облича с бели дрехи и тогава да започне смело да издирва причините на болестите. Който изучава психология, той трябва да изследва не само причините на вътрешните болести в човека, но и причините за неговото умствено и сърдечно разстройство. Най-малкият елемент отвън е в състояние да внесе известна дисхармония в чувствата и в мислите на човека. Една обидна дума е инжекция,

която разстройва чувствата на човека и го наскърбява. Една насърчителна, похвална дума повдига духа му и го развеселява. Кое е естественото състояние на човека: радостта или скръбта? Най-естественото състояние на човека е това, което има при изгрева на слънцето. Той трябва да задържи това състояние през целия ден. Обаче като не знае законите, с които да запази доброто си състояние след изгряването на слънцето, той вече започва да губи това състояние.

Огън дойдох да запаля. Този огън, за който Христос говори, е огънят на човешкото сърце. Различен е огънят на човешкото сърце: някъде огънят е от запалени въглища, а някъде от електрическа енергия. При горенето на въглищата се отделя повече дим, повече сажди, отколкото при електричеството. При електричеството горенето привидно е пълно, но все се отделя нещо, което се отразява върху очите. От електрическата светлина очите отслабват. В някои моменти слънчевата светлина се отразява благоприятно върху очите – усилва ги. Мнозина се оплакват от силното слънце, казват, че действало зле върху организма им. Причината за това не е в Слънцето, но в мислите и чувствата на хората. Лошите мисли и чувства образуват един тъмен пояс около Слънцето, който така пречупва слънчевите лъчи, че задържа голяма част от тъй наречената черна светлина на Слънцето. Тия черни лъчи са причина за много болести, както и за почерняването на хората. Оттук може да се извади заключение, че началото на всички болести се крие в особеното вътрешно пречупване на слънчевата светлина. Светлина, която се пречупва в низходяща степен, всякога произвежда болезнени състояния в човешкия организъм. Черните лъчи на светлината се отразяват зле и върху човешките мисли и чувства. Защо? Защото в тази светлина мислите и чувствата не могат да се проявяват. Щом не могат да се проявят, те не могат да създадат свои форми и се

подпушват. Човек е творец на своите мисли и чувства. Той сам работи в своята лаборатория и във форми излива чувствата и мислите си. Когато обичате някого, вие сте гърнчар, който прави гърнета, т.е. излива различни форми. Колкото чувствата са по-добри и по-възвишени, толкова и формите им са по-правилни, по-стабилни. Ако, като гърнчарски гърнета, формите на висшите чувства и мисли при всяко падане се трошат, какви чувства и мисли са те? Чувствата и мислите могат да се ваят. Казвате, че чувствата ви се разбили, че мислите ви се осутили. За да се разбиват чувствата ви и да се осуetyават мислите ви, това показва, че формите им не са здрави. Изкуство е човек да знае как да вае формите на своите мисли и чувства, да бъдат здрави, да издържат на голямо напрежение. Щом тия форми са хубави, съществата от невидимия свят ще пожелаят да си купят от тях. Те ще ги купуват с пари, защото струва да се плати за тях. Ако вашите гърнета не са добре направени, ще дойде някой, ще ги погледне и ще каже:

— Кой направи това гърне? Слабо е, не може да издържа големи напрежения. Вижда се, че някой неук човек го е правил.

— Ама грешен човек съм.

— Това не те оправдава.

Веднъж си влязъл в Божественото училище, ти трябва да бъдеш майстор, да знаеш добре да изливаш формите на своите мисли и чувства. Ако не знаете да изливате хубави и здрави форми, ще отидете при един от великите майстори, гърнчари на Божествената школа, ще седнете близо до него и ще гледате как той върти колелото. Ще му кажете какво искате: стомничка, саксийка или вазичка – каквото искате, ще ви се направи. Той ще върти колелото, а вие ще гледате. Като прекарате пет или шест дни при него, ще си вземете предмета, който сте поръчали. Ще платите, ще благодарите и ще си отидете. Формата, която този

грънчар ви дава, представя едно хубаво чувство или една светла мисъл. По този начин и вие се научавате да изливате формите на вашите мисли и чувства.

Огън дойдох да запала. Христос дойде в света да запали свещения огън, от който всички хора да се ползват, да пекат на него формите на своите мисли и чувства. Без този огън, хората ще си останат само със своите добри желания. Лекарят ще отиде при болния с всичкото си добро желание, за да го излекува, но няма да успее. Защо? Защото болният от своя страна трябва да направи някакво усилие. Проповедникът има добро желание да проповядва на хората, да им помогне в живота, но не успява. Защо? В него може да има някаква погрешка. Той може да знае как да предаде Божествената мисъл, но и в слушателите му има някаква погрешка. Тъй щото, за да имате известни постижения, наистина зависи и от външните условия, но главният фактор за това сте вие. Където и да отидете, когото и да слушате, нищо няма да ви се даде наготово. Вие трябва да учите. Вие трябва да изберете науката като занятие, а философията – като развлечение. Работете, учете без отлагане. Някои казват, че тук трябва да си поживеят, а като отидат на онзи свят, тогава ще работят. Не, ако тук не научите нещо, и там няма да научите. Ако някое дете е било способно и прилежно в основното училище, то ще бъде прилежно и в прогимназията, и в гимназията. Ако е било мързеливо в основното училище, ще бъде мързеливо и в по-горните училища. Изобщо, какъвто е бил ученикът в долния курс на училището, такъв ще бъде и в горните курсове. Има изключения от това правило, но те рядко се случват. Чудни са хората, които мислят, че каквито и да са на земята, глупави или прости, на небето ще бъдат умни, учени. Не, такъв закон не съществува. Какъвто е бил човек на земята, такъв ще бъде и на небето. И обратно: какъвто е бил на небето, такъв те бъде и на земята.

— Ама мога да бъда по-добър.

— От теб зависи.

Каквото си мислил на небето, това ще правиш и на земята. За каквото и както си работил на земята, това ще постигнеш и на небето. Никой не може да измени твоята съдба, освен ти сам. Човек е творец на съдбата си. И най-добрите предсказвачи и астролози да се съберат около тебе, никой не може да измени съдбата ти: каквото сам си написал горе, това ще бъде и долу.

— Искам да изменя съдбата си.

— Щом искаш да измениш съдбата си, ще започнеш от земята. Каквото направиш тук, това ще ти се приложи горе.

Казано е в *Евангелието*: *Каквото вържете на земята, вързано ще бъде на небето; каквото развържете на земята, развързано ще бъде на небето.*

Някои не разбират този закон и се плашат от мисълта, че ще умрат и пак ще се родят. Това им се вижда страшно. Нищо страшно няма в раждането и в умирането. Не само веднъж ще се роди и ще умре човек; много пъти ще се ражда и умира. На ден човек най-малко десет пъти ще умира и десет пъти ще се ражда. Докато не умира и не се ражда, човек не може да стане учен. Когато някои религиозни казват „веднъж живот, веднъж смърт“, това се отнася за глупавите хора. Само глупавият може да мисли така и да желае да бъде така. Ученолюбивият иска да живее дълго време на земята, за да учи, да се домогва до тайните на битието. Човек ще се ражда и умира, докато влезе в областта на великата наука на живота, докато придобие съвършенство, т.е. живота на безсмъртието. Щом придобие тази наука, той няма да се ражда и умира, но ще се вселява. В един от Псалмите Давид казва: *Да се всели Духът Ти в мене.* Христос казва: *Ще изпратя Духа си.*

Огън дойдох да запаля. Какъв и кой огън дойде да запали Христос? Свещеният огън. Къде ще се запали този огън? В сърцата и в душите на всички хора. В това отношение задачата на всички хора се заключава в това да пазят този огън да не загасне. За да държите този огън вечно горящ, намерете си една наука като занятие, създайте си една философия като развлечение. Кой каквото ви казва, изслушвайте го спокойно. Някой казва, че има Господ. Кажете:

- Възможно е.
- Няма Господ в света.
- Възможно е.
- Има щастие.
- Възможно е.
- Няма щастие.
- Възможно е.
- Нещастен човек съм.
- Възможно е.

Като свърши да говори, кажете му, че е отличен философ, защото едновременно поддържа, че има Господ и няма Господ. Този Господ те е създал и богат, и беден. Тъй щото, каквото и да ви говори този философ, слушайте го, но по неговия ум не ходете. Слушайте какво хората говорят, но по ума им не ходете. Ходете по вашия ум, който природата ви е дала. Ако не вярвате във вашия дух, във вашата душа, във вашия ум и във вашето сърце, работата ви няма да върви напред. В какво тогава ще вярвате? Когато някой философ казва, че Бог не съществува, с това той ви изпитва. Той е професор. Като ученик, вие ще му докажете, че Бог съществува. За да има връзка между професора и ученика, двамата трябва да имат противоположни възгледи. И професорът е прав, и ученикът е прав. Когато професорът казва, че Господ съществува и не съществува, ето как можете да разберете тази мисъл. Това значи: има слънце и няма слънце. Когато си огрян от слънчевите лъчи, има слънце. Когато не

си огрян, вечер е, слънцето е залязло. Следователно, като съберете възгледа на вярващия и възгледа на невярващия, ще образувате цяла сфера. Който вярва, той представя едната половина на сферата; който не вярва, той представя другата половина. Който вярва, той е обърнат към осветената страна на Земята; който не вярва, той е обърнат към тъмната страна на Земята.

Значи, като се движи около Слънцето, Земята създава вярата и безверието, тя прави хората вярващи и безверници. Който разбира закона за движението на Земята, той ще докаже на хората, че Бог съществува. И когато изгрява слънцето, и когато залязва, Господ съществува. Това може да се докаже и на най-големия безверник. Как? Запалвам свещта и му казвам, че енергията, която излиза от свещта, е взета от слънцето. Ако слънцето не съществуваше, свещта не би могла да гори. Веднъж свещта гори, това показва, че в този момент слънцето грее някъде. Запалената свещ представя човешкия ум. Можете ли да докажете, че свещта не гори? Не можете. Следователно щом свещта гори, т.е. щом моят ум е светлина, той прониква през тъмните места и вижда, че някъде слънце грее, че Бог съществува и там, дето не виждате и не подозирате. Наистина след 12 часа, когато свещта изгори, слънцето се показва на хоризонта. — Това е случайност. — Никаква случайност не е. Че не е случайност, ще ви докажа с това, че същото явление може да се повтори много пъти по един и същ начин. След 12 часа слънцето ще залезе, свещта пак ще се запали и ще гори 12 часа. Като изгасне свещта, слънцето отново ще изгрее. Като се повтори този опит няколко пъти, най-после безверникът казва:

— Убедих се вече, че има слънце — има Бог в света.

Огън дойдох да запала. Какво ще научите от този огън? Свещеният огън, който Христос дойде да запали на земята, ще научи хората да гледат толкова широко на нещата, че никой да не е в състояние да

смути, да размъти сърцата им. Палете свещта си и на всички доказвайте, че след няколко часа слънцето ще изгрее. Понеже вие имате знанието и опитността на миналите векове, лесно е да приемете това още сега, отколкото днес да ви го доказват. Много пъти хората са придобивали това знание и много пъти са го изгубвали. И днес пак го търсят, но като го намерят, трябва да внимават да не го изгубят. Че са го изгубили, виждаме по това, че ако днес са радостни, утре ще бъдат скръбни. Защо? Знанието им не е постоянно. Днес вярват, утре не вярват. И вярата им не е постоянна. Хората трябва да учат дотогава, докато дойдат до постоянните величини в живота, които никога не се менят. Хората имат знание, имат и вяра, но с това знание и с тази вяра те не могат да се спасят. Тяхната вяра е обикновена и изменчива. Ако вярата ви всеки ден не расте поне с един милиметър, тя не е никаква вяра. Вярата е сила, която постоянно расте и се увеличава – превръща се в знание. Вярата има отношение към теорията на живота, а знанието – към практическия живот. Дето има само вяра, там има теория, но не и приложение. Приложението подразбира знание, опит, а не вяра. С вяра само къща се не гради, но със знание, с прилагане камък върху камък. Човек се нуждае от вяра и от знание. Вярата помага на знанието. Без вяра знание не се придобива. Който има вяра, той възприема топлината на слънчевите лъчи, т.е. жизнената енергия на слънцето. С вяра човек може да се лекува от всякакви болести. Направете опит, да видите каква лечебна сила е вярата. Някой казва, че има вяра, а същевременно страда от ставен ревматизъм. Дойде при мен този човек и се оплаква, че не може да ходи. Той казва:

— Не мога да ходя.

— Щом не можеш да ходиш, това показва, че ти имаш задача, която не можеш да решиш. Тази задача е математическа и ти трябва да я решиш.

Казваш, че си излязъл от Бога, а не можеш да

решиш една проста задача, не можеш да повдигнеш числото две в десета степен. Какво можеш да направиш тогава? Ти не знаеш математика, не знаеш геометрия, а Бог работи именно с математика и геометрия. Човек казва, че е излязъл от Бога, а не разбира математика и геометрия. Малкото пиленце, малката рибка носят в себе си знанието на майка си, а човек не знае да реши задачите, дадени му от небето. И като не може да реши тия задачи, човек изпада в големи противоречия.

Огън дойдох да запаля! Мнозина се запитват съществува ли такъв огън в човешките сърца. Опитайте и ще се уверите. Турете ръцете си срещу лъчите на този огън и ще познаете запален ли е този огън във вас, или не. Свещеният огън е запален във всяко сърце, но човек трябва да знае как да се грее на неговите лъчи. Този огън е лекарят в човека. Значи всеки човек има лекар в себе си, а въпреки това не знае как да се лекува. Който може да се ползва от знанието на този лекар, на всяка стъпка той ще бъде придружаван от светли и разумни същества, от ангели. Ангелите придружават само умните хора, които са готови да прилагат тяхната наука. Голямо послушание се иска от човека. Представете си, че краката на някого се схванат от ревматизъм и не може да върви. Той се моли, обръща се към своя вътрешен учител за помощ. По едно време един ангел дойде при него и му подшушне следното: „Вземи седем глави червен лук, нарежи ги и ги счукай ситно. Сложи в тях 25 грама сол. Тури този лук на стъпалата на краката си и го дръж 10 – 12 часа. През това време ще усетиш малко сърбеж на краката. Сутринта ще махнеш лука и ще усетиш микроскопично подобрение в краката си. След това ще направиш още два такива компреса и вече ще можеш да се движиш“. Като започнете да се движете, ангелът ще ви накара да отидете на някой близък извор, за да измиете краката си с чиста вода. Ако изпълните неговите думи точно, вие ще се излекувате напълно.

Не изпълните ли неговия съвет, дълго време още ще лежите на леглото си, докато гърбът ви се протрие и косите ви побелеят.

Христос казва на съвременните хора: „Гърбовете ви са протрити и косите побелели поради това, че не слушате своя ангел“. И днес Христос казва на хората да счукат на ситно седем глави лук и да ги турят на стъпалата си. Стъпалата представят физическия живот. Компресът от седем глави лук представя полица от седем хиляди златни лева, която човек непременно трябва да плати. Ако на краката на някой болен или ако на краката на някой човек, който дължи хиляди левове, турите един компрес от седем хиляди лева златни, няма ли той да скочи от леглото? Този човек непременно ще оздравее. Скъпо струват тия компреси! В това отношение лукът представя седемте хиляди златни лева, които могат да лекуват.

И тъй, всяко лекарство има сила, когато се преведе, когато се осмисли. Щом повярвате в лука като лекарство, той ще свърши своята работа. Вие ще се излекувате и ще благодарите на здравето, на новите условия. Ако съвременните хора повярват в Бога, в онова, което Той е вложил у тях, животът им коренно ще се измени. Ние не сме за суеверието, но за онази вяра, която служи като акумулатор на енергиите в човека, която може да го направи свободен и способен за всяка работа. Ние сме за онази наука, която може да бъде постоянно занятие в живота ви; ние сме за онази философия, която може да бъде за развлечение. Щом науката стане занятие за вас, а философията – развлечение, вие сте вече кандидат за шестата раса, кандидат за Царството Божие. *Огън дойдох да запала.*

2 юни 1929 г., София

ОГЪН ДА ЗАПАЛЯ

Достоен

*Господи, не съм достоен
да влезеш под стряхата ми.*

Матей 8:8

В живота на човека има три важни момента: да говори право, да постъпва добре и всяка добра постъпка да има резултат. С други думи казано: почвата, в която човек сее, трябва да е добра, да е добре наторена, добре напоена и осветена; после семето, което се посажда, трябва да е добро, и най-после, посятото в почвата да даде добри резултати. Много от съвременните хора мязат на някои абонати на гостилници, които мислят само за ядене, за това, което гостилничарят е сготвил, и за това, което ще сготви. Обаче това не е никаква наука. Това е удоволствие. Ако синът се ражда, само за да очаква на своя богат баща, да мисли по какъв начин да вземе от него пари, за да се облича добре, да се представя пред хората като богатски син, това не са синовни отношения. Ако ученикът влиза в гимназията или в университета с цел да се представи пред хората, че е ученик или студент, това не е никакво ученичество. Ако набожният ходи на черква, пали свещи, за да покаже пред хората, че е религиозен човек, това не е никаква религиозност. Ако младият момък ходи на хорото да играе, а оттам отива с другари да пие, да се весели и с това иска да покаже на хората, че е млад, че е свободен, от никого независим, това не е никаква младост.

Като разглеждаме живота, ние виждаме едно вътрешно безсмислие и търсим причината на това безсмислие. Има вярващи, които дълго време са били християни, и по едно време става някакъв обрат

в живота им, вследствие на което изгубват вярата си и казват: „Какво постигнахме досега? Напрасно следвахме този път. Трябваше да си поживеем в света“. Това е аномално явление в живота. Други хора пък, които са живели дълго време в света, по някакъв случай влизат в духовния път и започват да съжالياват, че са изгубили времето си в света. Те съжالياват, че не са влезли навреме в духовния път. Значи едни излизат, други влизат. Има учени, които посвещават десетки години на някакъв научен въпрос, на някакво научно изследване, а после съжالياват, че са се занимавали с толкова маловажни работи. Един английски учен посветил цели 20 години за изучаване трите члена в гръцкия език, но после съжالياвал за изгубеното време. Той се специализирал по въпроса за членовете в гръцкия език, но после съжالياвал за погълнатото време. Такива специализации, за изучаване трите члена в гръцкия език, има навсякъде. Значи след като иждивил цели 20 години за изучаване на три члена в гръцкия език, този учен заявява, че не трябвало да се занимава само с трите члена, но трябвало да се занимава и с нещо по-сериозно. Кой човек не е иждивил по 20 години от живота си за изучаване на нещо обикновено, дребно, което не заслужава голямо внимание? Коя домакиня не е иждивила поне 20 години от живота си за изучаване начина на готвене, на правени баници и т.н.? Днес виждате как домакинята прави свои научни изследвания върху качеството на брашното, върху направата и опитването на баницата и т.н. И след като 20 години наред изучава правене на баници, след като ги яде, най-после казва: „Животът не се оправя само с правене и ядене на баници“. С баници работите не се уреждат. Те се уреждат с правилно разбиране на живота. Съвременните хора се намират в крайни противоречия. Учени и невежи, богати и бедни, вярващи и невярващи, любещи и които живеят в безлюбие – всички се намират в големи

противоречия. Едни влизат в противоречията, а други излизат; едни влизат в живота, а други излизат. Ако запитате някого да ви обясни научно защо влиза, и той не знае. Запитвате друго защо излиза, и той не знае. Често съм правил наблюдения върху пчелите, за да видя как живеят. Виждам: една пчела влезе в някой цвят и дълго време седи там. Влезе в цвета и се чува: „бът“. Излезе от цвета, пак се чува: „бът“. Аз зная защо пчелата седи дълго време в цвета. Някои ще кажат, че човек не трябва да се занимава с такива работи, колко време седяла пчелата в цвета, защо седяла и т.н. Защо да не се занимава човек с пчелите? Какво всъщност представя човек? За напредналите същества човек представя също такава малка мушица, малка пчелица. Те се занимават с него, намират нещо интересно в неговия живот. Всяко желание на човека представлява един малък цвят, в който истинският човек влиза и седи повече или по-малко време, според това какво може да получи. Ако в своето желание човек намери това, което търси, той се задържа в него по-дълго време. Ако друг някой е обрал от неговото желание това, което е търсил, той кацва на някакво ново желание в себе си и там започва да вади онова, което му е нужно.

Сегашните хора се намират в среда, в почва, на която всичкият мед е обран. Като ходят от цвят на цвят да събират мед, и виждат, че тук няма, там няма, те казват: „Толкова време вече откак се лутаме, но нищо не можем да намерим“. Как няма да се лутат? Ще се лутат, разбира се, мед няма по цветята. В това отношение хората мязат на Исав, синът на Исак. Той беше по-голям от брата си Яков, но Яков беше по-умен. Яков беше наследил характера на майка си; той съумя да използва всички добри условия. Исав мязаше на баща си. Той беше космат и се занимаваше с лов. Един ден Яков намисли да обере баща си незаконно, затова като видя, че баща му беше цъфнал, влезе при него и

обра всичкия мед. След Яков влезе Исав при баща си, за да получи неговото благословение, т.е. да получи от неговия мед. Като го видя, баща му рече:

— Синко, друг дойде преди теб и обра всичкия мед.

— За мен нищо ли не остана?

Сега аз привеждам този пример, за да обърна вниманието ви на това, че когато медът от цветята е обран, няма защо да влизате в празните цветове, да губите времето си. Медът там е обран вече. Вие трябва да изберете ново поле, дето медът по цветята още не е обран. Тъй щото, когато говорим за идването на новата култура, ние имаме предвид влизането на човечеството в ново поле, дето медът на цветята още не е обран. Условията, при които миналото поколение са живели, не са подходящи за сегашното поколение. Ако новото, младото поколение би живяло при същите условия, при които миналото поколение е живяло, с него всичко е свършено. Нови условия се искат за младото поколение! Това е един от великите закони на природата. Природата не търпи нищо старо. В нея всичко е младо, ново. Когато някои хора препоръчват стари методи и се държат за тях, са прави само в някои отношения, но те не разбират един от законите на природата, според който всичко е подложено на постоянно обновяване. Природата носи нов живот за хората. Всички болести, нещастия, страдания и смърт в света се дължат на стария живот. Всичко, каквото хората преживяват, не е нищо друго, освен последствие на стария живот. Ако се върнете в миналото, вие ще разберете защо животът днес носи страдания за хората. Мнозина казват, че условията са причина за лошите прояви на хората; те поддържат, че условията развалят хората, развалят и самия живот. Не, сегашният живот е отдавна развален, няма какво повече да се разваля, няма защо да се обвиняват условията за неговата развала.

Сегашните хора се намират в положението на един турски кадия, който се подкупил с гърне масло. Той бил мирови съдия. Един ден при него дошъл турчин с молба да отсъди делото му в негова полза. Той му казал:

— Господин съдия, ако отсъдиш делото в моя полза, ще ти донеса едно гърне с прясно краве масло.

Турчинът знаел, че съдията обичал прясно краве масло, затова предложил да му донесе едно голямо гърне, пълно с прясно масло. Съдията решил делото в полза на турчина. Обаче турчинът бил голям скъперник. Като дошло време да носи гърне с масло на съдията, досвидяло му да го напълни, затова турил пръст в гърнето и като останало четири-пет пръста празно, допълнил го с прясно краве масло, според даденото обещание на съдията. Като получил гърнето с масло, съдията си казал: „Нека да опитам какво е маслото до дъното“. Бръкнал навътре, но каква била изненадата му, когато напилал пръст и разбрал, че малка част от гърнето била пълна с масло. Питам: заслужава ли човек да се продава за едно гърне масло? Ще кажете, че този кадия не е бил умен човек. Колко хора днес се продават като този кадия, за такива гърнета с масло! Да е за чисто масло поне, а то — малко масло в гърнето, останалото — пръст. Аз взимам този пример в преносен смисъл.

Някой казва, че имал отлични идеи: вярвал в Бога, принадлежал към известна църква, считал се гражданин на една държава, числял се към един народ. Ако този човек принадлежи към една църква, има едно верую, а не обича Бога и ближните си, какво верую е това? Ако този човек принадлежи към един народ и нито народът е дал нещо за него, нито той — за народа, каква връзка е тази? Ако този човек следва в университет, но този университет не е дал нищо за неговото облагородяване, каква връзка може да има той с университета? Много младежи влизат в

университета като здрави грънци, а излизат спукани грънци. И обратното е вярно: много младежи влизат в университета като неопечени грънци, а излизат хубаво опечени грънци. Онези, които излизат от университета като хубаво опечени грънци, те имат високи идеали, те разбират смисъла на живота. Човек трябва да разбира живота; той трябва да знае, че веднъж дошъл на земята, дадена му е задача, която трябва правилно да реши. Задачата на човека не седи само в това да яде, да се облича, да учи, да се моли, да играе, да се смее. Не, човек трябва да работи. Аз взимам думата „работа“ като най-възвишеното нещо в света. Ако не знае как да работи, човек трябва да се труди. Ако не знае да се труди, той трябва да се мъчи. Ако не знае да се мъчи, той ще бъде осъден на смърт. Ако не знае как да умира, той ще изчезне. Най-страшното нещо за човека е изчезването му от света. Да умре човек не е толкова страшно, колкото да изчезне. Мнозина мислят, че като умре човек, всичко е свършено с него. Не, със смъртта на човека не се свършва всичко. Когато търговец фалира, намира се в състояние на смърт: капитали няма, стоката му разграбват и разпродават, него изпъждат навън гол и бос, измъчват го, затварят магазина му, унищожават името, фирмата му, но той все още остава да се мъчи, да изживява своята неразумност, своето неправилно разбиране и използване на живота. Това състояние на човека, когато душата му се намира при оскъдни средства за съществуване, когато изгубва всичко и от него остава само едно голо съзнание, само едни сухи кости, аз наричам смърт.

Съвременните хора търсят нещо, но не знаят какво. Те трябва да знаят каква задача им предстои да решават. Някои проповядват, че трябва да се вярва в Бога. Това е много общо казано. Кой трябва да вярва? Ученикът. Той не може да свърши училище, ако не вярва. Ученикът трябва да вярва, че ще свърши

гимназия, университет. Но само с вяра въпросът не се решава. Той трябва да учи, за да придобие нужното знание. Като придобие това знание, той трябва да го приложи в живота. Всички проповедници говорят за вярата, но какви условия са необходими, за да има човек вяра в себе си? И учениците Христови казвали на Христа: *Учителю, придай ни вяра!* Какво нещо е вярата? Вярата е подобна на семена и следователно тя може да расте и да се развива. Вярата се нуждае от специфична почва в човека, върху която може да расте. За да учи, за да стане учен, човек се нуждае от специфична материя, от специални условия, в които да се развива. По причина на това, че тези условия са различни за различните хора, не всички могат да се учат еднакво добре. Същото нещо може да се каже и за добродетелите. За развиването на всяка добродетел се изисква специална материя. Ако човек има тази материя в себе си, той може да прояви съответна добродетел; ако няма тази материя в себе си, той не може да прояви никаква добродетел. Чудни са хората понякога, когато мислят, че могат да бъдат добри. Човек може да бъде добър дотолкова, доколкото има в себе си специфичната материя на доброто.

Когато е бил на земята, между учениците си, Христос им е преподавал науката за живота като сила, чрез която може да се добие същественото, да се създаде една форма, удобна за живеене. Сегашните учени и философи говорят за съдържание на разума. Щом се говори за съдържание на разума, това показва, че разумът е форма, в която се налива някакво съдържание. Как трябва да се нарече съдържанието на разума? Ние го наричаме „разумен живот“. Откакто се е появило на земята, съвременното човечество е достигнало до съдържанието, т.е. до живота.

Следователно, ако разумът няма някакво отношение към своето съдържание, той нищо не струва. Като форма, разумът съществува за живота. Ценното за чо-

века, за всички живи същества, е животът. Щом изгуби живота, всичко е изгубено. Докато живее, човек има много идеи: да бъде здрав, щастлив, богат, да има знания. За да постигне нещо, за да реализира своите идеи, необходим е животът. Вън от живота човек нищо не може да постигне. За да разполага с живота, човек трябва да знае елементите, с които той оперира. Един от елементите на живота е вярата. Направете следния опит: накарайте двама души да излязат вън, да изложат гърбовете си на слънце; след това вижте какви резултати ще имат. Единият ще пече гърба си на слънце, съзнателно ще използва лечебните слънчеви лъчи и ще вярва в тях. Другият ще седи, ще става, ще се движи недоволен, пак ще сяда и няма да вярва в силата на слънчевите лъчи. Той по-скоро ще вярва в някаква течност, предписана от лекаря, отколкото в лечебните слънчеви лъчи. В края на краищата първият ще се почувства обновен и ще се върне у дома си радостен, а вторият ще съжaliaва, че е изгубил времето си и ще търси лекар, за да му даде някакви наставления, да му предпише някакво лекарство. Какво показва това? Това показва, че първият човек е умен, разбира елементите на живота. Вторият е глупав, не разбира живота. Умният човек ще се ползва от слънчевите лъчи, а глупавият ще се съмнява в лечебното свойство на слънчевите лъчи, ще боледува и ще казва, че волята Божия е такава. Умният човек, като вижда, че организъмът му е лишен от известна енергия, той я събира от слънцето. Той знае, че слънцето може да набави всякакъв недоимък от енергия в човешкия организъм. Когато се парализира известен орган на човека, крак или ръка, или когато отслабват очите, или паметта му, това се дължи на недоимък от известна енергия в организма. Слабостта на който и да е орган или мускул в организма говори за недостатъчно прииждане на храна в него. Ето защо, за да функционират правилно органите на човешкото тяло, те трябва добре да се хранят.

И тъй, за да придобият живота, хората трябва да имат стимул. Това, което стимулира човека да намери смисъла на живота, е любовта. Оттук казваме: разумът, това е форма; животът, това е съдържание, а любовта – това е смисълът. И ако човек не е придобил този вътрешен смисъл, т.е. любовта, той не може да извади необходимите елементи от живота и да ги впрегне на работа. Който не може да впрегне елементите на живота на работа, той ще бъде нещастен човек и всякога ще се утешава с думите: „Такава е волята Божия, така е определено, такава е кармата ми, това съм наследил от дядо си и от баба си и т.н.“. Той ще наследи много работи, но в низходяща степен и всякога ще отрича всичко положително. Той ще отрича съществуването на Бога, ще казва, че животът няма смисъл, че не струва да се живее, че вселената не е добре устроена, че хората са глупави, лоши и т.н. Това са все философски работи, които не допринасят нищо в живота. Обаче, ако човек намери разума, ако придобие живота и ако се стимулира от любовта, той ще поддържа положителната философия. Ако неговият разум е намясто, ако е разбрал живота и ако е приел любовта, за него светът ще има съвсем друг изглед.

Тъй както хората живеят, мнозина от тях влизат в политическия живот неподготвени. Що е политическият живот? Той представя формата на нещата, т.е. разума на хората. Политическият живот е една от формите, в която животът се излива. Когато се говори за живота изобщо, разбираме съдържанието, което се излива в различни форми: политически, обществен, семеен живот и т.н. И най-после, когато се казва, че животът трябва да се осмисли, разбираме любовта. Само любовта е в състояние да осмисли живота. Политиката не подразбира самоуправление. Да бъдеш министър, това не значи да се качиш на файтон, да вземеш камшик в ръка и да шибаш конете в галоп. Това всеки може да направи. Да живееш,

това не значи да взимаш вода от една стомна и да я преливаш в друга. Това и глупавите хора могат да направят.

Съвременните хора са изложени на голяма опасност. Те разбъркват местата на нещата или ги пренасят от едно място на друго, без да придобиват същественото. Така постъпват ония, за които се казва, че дъската им е мръднала. Влизате в една болница, гдето има много такива хора, и виждате един философ, който дълго време се е занимавал с отвличени въпроси. Като не могъл да ги разреши, най-после дъската му мръднала и започнал да се занимава със събиране на сламки. Като събере достатъчно сламки, нареди ги на купчина. На другия ден пак започне да ги брои, да прави друга купчина. Така той мести сламките от едно място на друго, брои ги, разрешава нещо. Ден след ден купчинките се увеличават, стават 20 купчинки. Този философ започва отново да ги брои и намира, че в една от купчинките има една сламка повече, отколкото в другите. Започва отново да ги изравнява. Какво придобива този философ при събиране на сламки? По-добре щеше да бъде, ако той беше събирал тези сламки в света на добродетелите. Днес той събира сламки и прави от тях купчинки, защото навремето не е събирал това, което е трябвало. Следователно, когато човек навреме не взима това, което природата му дава, той е осъден да събира сламки от земята и да ги нарежда на купчинки.

Като говоря по този начин, мнозина казват: „Ние искаме да живеем добре. Кажете ни нещо хубаво. Кажете ни нещо, което ще стане“. Това, което сега ви казвам, е най-хубавото. Какво по-хубаво от това, човек да бъде разумен? Какво по-хубаво от това, да има съдържание в този разум? Какво по-хубаво от това, туй съдържание да има смисъл? Сегашните хора са оставили хубавото, което им е дадено – разумът, съдържанието на този разум и смисълът на това съдържание. Те са

отrekli разума, отрекли са съдържанието на живота, отрекли са и смисъла на живота – любовта, и търсят онова, което не познават. Тази е причината, поради която те не разбират закона на любовта. Единственият закон, който действа в света, това е законът на любовта. Едновременно с него действа и противоположният закон – законът на омразата. Докато люби и мрази, човек живее и се развива правилно. Като престане да люби, върху него действа само закона на омразата и той започва да се втвърдява. Ние превеждаме думата „омраза“ с думата „студ“. Щом някоя планета започне да изстива, нейната песен е изпята вече. Докато младата мома играе на хорото и в сърцето си има любов, тя живее. Щом престане да люби, животът ѝ се свършва. Ако се ожени и престане да люби, между нея и възлюбения ѝ настават крамоли, недоразумения. Днес се карат, утре се карат, докато един ден къщата им запустее. Как ще запустее? Като заминат всички за онзи свят. И жената, и мъжът, и децата заминават за онзи свят, къщата им се изпразва и помен не остава от тях. В който дом влезе омразата, тя всичко ще помете. Единствените хора, от които не остава никакъв помен, това са хората на омразата. Някой казва, че мрази. С това той иска да каже, че е свободен да се проявява както желае. Ако иска, той може да изпита омразата на хората, но сам не трябва да мрази. Като обича, човек все ще изпита омразата на хората, но сам не трябва да мрази. Да мразиш, значи да изневериш на себе си, да изневериш на цялото човечество. Колцина от вас сте свободни от омразата? Кой човек може, като кажат нещо лошо за него или за веруюто му, да не се обиди, да не прояви омразата си? Има такива хора, но те са малко. Повечето хора, като ги обидят, веднага се нахвърлят върху тия, които са ги обидили, и търсят начин да им отмъстят. И след това ще се молят на Бога да махне този изедник от земята, да се освободят от него. Защо да не се помолят за този човек, да му

помогне Бог да познае любовта, да преобрази живота му? Трябва ли да искат от Бога да отнеме разума на този човек, да излее съдържанието му, да обезсмисли живота му? Какво ще стане с тях, ако друг някой се помоли на тях да се даде същото нещо?

Някои християни се хвалят с това, че Господ ги слушал всякога. За каквото се помолят, веднага им се давало. Когато казвате, че всичко, за което сте се молили, ви е дадено, то е, защото Бог ви е дал всичко това още като сте се родили. И сега, като се молите, всичко си иде само по себе си. Веднъж обещал, Господ не изменя на обещанията си. Ако някой мисли, че е получил нещо, защото се е молил, той се лъже. Казва някой: „Помолих се и ми се даде“. Обаче след два-три деня пак се моли, но ни глас, ни услишание на молитвата му. Друг казва: „Помолих се за един болен и той оздравя“. — Добре, помоли се сега за друг болен. — Молих се, но не оздравя. Не зная как да се моля за него. — Значи още не е дошло времето за този болен да му се помогне.

С празни думи работите не се уреждат. Мнозина казват, че всичко, каквото са помислили, е станало. Има учени, които твърдят същото. Те казват: „Каквото човек помисли, всичко става“. Това е криво тълкуване на закона. Този закон трябва да се изрази в следната формула: „Доброто, което човек помисли и пожелае, да стане“. Тук законът е предаден в положителен смисъл.

Двама стари светци спорили върху въпроса дали наистина, каквото човек помисли, може да стане. Единият от тях настоявал, че каквото човек помисли, става. Другият отричал тази теория. Един ден първият светия излязъл из града, за да свърши някаква работа. Вторият останал у дома и решил да сготви боб. Той сварил боба, но съзнателно не турил в него сол, с което искал да докаже на приятеля си, че нещата не стават само с мисъл. Като се върнал светията от града, седнал

с приятеля си на обяд и започнал да яде.

— Защо бобът е безсолен?

— Нищо от това. Помисли само, и бобът ще се осоли!

Често някои религиозни хора поддържат идеята, че и без пари може да се живее. Не е всякога така. Животът се нуждае от осоляване. Осоляването не е нищо друго, освен опаричване. При сегашните условия хората се нуждаят от пари, като средства за живеене. Парите осоляват живота. Ако посолите боба толкова, колкото е нужно, той става приятен, вкусен за ядене; ако не го осолите, той не може да се яде. Животът представя гърне, в което се вари боб. На боба, който се вари в гърнето, т.е. в живота, ще турите толкова сол, толкова пари, колкото да стане по-приятен. Какво ще стане с вас, ако турите в гърнето на живота повече сол, т.е. повече пари, отколкото трябва? Ако станете милионери и всеки се стреми да ви ограби, къде е щастието ви тогава? Парите са необходими като елемент в живота, да внесат известен подтик в човека. Когато говорим за богатство, за пари, ние подразбираме онази чиста материя, която е необходима за функциониране на идеалния живот на хората.

Всички хора говорят за подобряване на живота. Когато казваме, че животът трябва да се подобри, ние разбираме, че в него трябва да влезе чиста материя, чиста мисъл. Когато някой стане министър и поеме властта, той трябва да се проникне от чиста, безкористна мисъл, да вярва, че животът може да се подобри. Как може да внесе каквото и да е подобряване в живота, ако той не вярва в нещо? Ако министърът е човек с разум, с вътрешно съдържание на своя разум и с любов, той ще може да привлече към себе си, към своя народ мощните сили на природата, чрез които да подобри живота на съотечествениците си. Когато бащата е разумен, той ще изложи на слънце своя гръб,

както и гърбовете на своите деца, за да се лекуват. Като придобие това разположение към слънцето, той ще използва неговите мощни сили за лечение. Следователно, когато човек се лекува на слънце, той трябва да държи в ума си светли, чисти мисли. Той трябва да държи в ума си мисълта, че първоначално човек е бил здрав. Болестите са дошли отпосле. Без да се тревожи, човек трябва да изучи какви са били първите условия, когато хората са били здрави. Кой човек е здрав? За да познаете дали сте здрави, направете следния опит: изнесете една маса пред прозорците на къщата си и турете на нея сто лева. Оставете масата с парите вън и влезте в къщата си спокойно, без да мислите какво ще стане с парите ви. Вечерта ще отидете да видите какво е станало с тях. Виждате, че парите ги няма, задигнал ги е някой. Казвате си: „Няма нищо, спечелих един приятел“. След това повторете опита и следете какво ще изпитате. Като направите опита пет пъти и тия 500 лева изчезнат, ако сте здрав, окото ви няма да трепне. Ще бъдете доволни, че сте придобили петима нови приятели. Който не е здрав, който няма вяра, той ще съжалява за парите си. Колцина от вас могат да направят този опит без да мръдне сърцето им, без да съжаляват за изгубените пари? Здравият може да направи този опит за себе си поне; за да се увери, че е здрав. Някой казва, че обича Господа, че иска да Му служи. Казано е в Писанието: *Без вяра никой не може да угоди на Господа*. Ако Господ ви каже да изнесете масата си на пътя, да турите върху нея пари и да не мислите какво ще стане с тях, ще Го послушате ли? Вие ще започнете да философствате: „Господ ли казва да направим това, или някаква случайна мисъл е дошла в ума ни?“. Не, направете опита и не мислете повече. Ако се вкисвате, не сте здрави; ако не се вкисвате, здрави сте.

След това направете втори опит. Вземете в джоба си няколко златни монети и излезте на улицата, за

да ги раздадете. Срещате един човек, давате му една златна монета. Срещате втори, давате му две златни монети. Срещате трети, давате му три златни монети и т.н. Тия, на които сте дали по-малко, веднага ще се нахвърлят върху вас с обидни думи, с упрек, че не сте справедлив човек. Ако всичко това изслушате спокойно, без никакво смущение и горчивина, вие сте здрав човек. Обаче, ако се върнете у дома си неразположен, вкиснат, с решение в себе си никога да не давате пари на бедни, вие не сте здрав човек.

Сега ние отиваме още по-нататък. Срещате един млад човек, който има на разположение всичко. Баща му, майка му го обичат; има средства да учи, да се развива; но той е недоволен, липсва му нещо. Той казва: „Човек не може да живее сам. Едно време Бог създаде човека сам, но после видя, че сам не може да живее и му даде другарка. Човек трябва да прогресира, трябва да има нещо, което да го вдъхновява“. Прав е този млад човек. За да прогресира, за да се развива човек, нужни му са две, три, четири и повече съзнания. Като се убеди в това, той започва да си избира едно съзнание. Като го избере, той му казва: „Ти си моят ангел, моят живот, не мога без теб“. Задигне това съзнание у дома си, накичи го с цветя, облече го с бяла рокля, с панделки. После взима музика и започват тържества, веселия. След това двете съзнания започват да функционират. Още на другия ден виждате черно петно на бялата рокля. След един месец виждате две черни петна на бялата рокля. Ден след ден, месец след месец, бялата рокля се пъстри, нова тъкан се тъче. След една година гледате, че роклята съвсем се напъстрила и белият ѝ цвят съвършено изчезнал. Тогава първото съзнание, което казваше, че човек сам не може да живее, започва да се оплаква: „Чудно нещо! Едно време второто съзнание беше цял ангел, а сега нищо не остана от този ангел. Как ще се върна при това съзнание? Не ми се влиза у дома. Не ми се

живее вече“.

Сега аз правя превод на неговите думи и казвам:

— Отлична е твоята жена, ти не я разбираш. Тя е наклала огън и пече кебап за обяд.

— Остави се! Тя ще опече кебапа, но и мен ще опече.

Питам: какво ще кажете за един човек, който е взел едно съзнание у дома си и като не може да го оцени, постоянно се оплаква от него? Според мен този човек е болен. Ако жената се оплаква от мъжа си и като види, че той се връща у дома си, тя се стряска от него, това е болна жена. Ако мъжът, който иде отвън, влиза със затворено сърце у дома си, и той е болен. И ако сърцето на жената се свива, когато види, че мъжът ѝ се връща от работа, и тя е болна. Могат ли да съществуват правилни отношения между болни хора? Ще кажете, че това са наследени черти у хората, останали от деди и баби. Нито са наследени черти, нито е определено така да бъде. Хората сами създават нещастията си. Когато ви дават чаша вода, не я приемайте на доверие за чиста. Вземете чашата с вода, опитайте я и тогава пийте. В това отношение вие трябва да се учите от магарето. Магарето е специалист в познаване на водата. Ако господарят му го заведе на каквато и да е чешма и го застави да пие вода, то няма да пие, докато не се увери, че водата е чиста. Ако се окаже, че водата не е чиста, то ще отиде на няколко чешми и ще обиколи няколко извора, докато намери съвършено чиста вода. Следователно стане ли въпрос за чиста вода, пийте от извори, от които магарето пие. Ще кажете, че това е магарешка работа. Не, тази е една от най-добрите черти на магарето, на която хората трябва да подражават. То знае къде има най-хубава вода и от нея пие. По отношение на храната магарето е много скромно, но по отношение на водата е много възискателно. При това, откъдето мине магарето, всички го чуват. То обича да се показва пред хората.

Като реве, магарето иска да каже на хората: „Вие ме осъждате, смеете се на големите ми уши, но знаете ли какво означават големите уши? Те са признак на щедрост. От много години насам хората ме хулят, гонят, осмиват, но характерът си не изопачих. Пак пия само най-чиста вода и все още продължавам да издавам гласа си“. Истина е, че и до днес още магарето върви напред и води камилите, конете, овцете. Ум има магарето.

И рече стотникът: *Господи, кажи само реч, и момчето ми ще оздравее.* Стотникът имал вяра в онзи, от когото трябвало да черпи знания. Значи човек трябва да черпи знания. Човек трябва да вярва в този, който заслужава неговата вяра. Той трябва да обича този, който заслужава неговата обич. Ти не можеш да вярваш в онзи, който не заслужава твоята вяра; не можеш да обичаш онзи, който не заслужава твоята обич. Следователно ние трябва да вярваме в Бога и да Го обичаме, понеже Той заслужава това. Бог, който е създал цялата вселена, дал е всичко в изобилие, предвидил е нуждите на всички хора, здрави и болни, заслужава нашата вяра, заслужава да Го обичаме. Някои искат да убедят хората, че Бог съществува в света. Не е въпрос да се убеждават хората механично, че един Бог има в света или че едно верую съществува. Важно е всеки човек да схване Бога като вътрешна, Първична Причина на нещата, която може да внесе в него здраве, живот, сила да понесе всички мъчности и правилно да ги разреши. Това разбиране на човека за Бога внася в него сила, мощ. Съвременният живот, съвременната наука се крепят на тази вътрешна, спотаена сила. Как се нарича тази сила, не е важно. Различни имена можете да й дадете. За човека е важно, че той може да се подчини на три неща в себе си: на своята разумност, на своя живот и на своята любов. Със своята разумност той трябва да схваща външната страна на нещата. Със своя живот

той трябва да схваща съдържанието на тази сила. Със своята любов той трябва да осмисли всичко онова, което иска.

Следователно всеки, който иска да се повдигне в света, непременно трябва да бъде разумен. Той не трябва да се запитва разумен ли е, или не, но да приеме това като математическа аксиома. Защо? Защото формата може да прояви силата си, когато има смисъл. Що се отнася до живота ви, също няма да питате дали имате живот, или нямате, но всеки ще си каже: „Животът ми е влязъл вече в моята разумност и се е осмислил“. Когато съзнаете, че имате разумност, живот и осмисляте всичко, тогава само ще започнете да работите.

Като говоря по този начин, виждам какви мисли минават през главите ви. Тия мисли, тия възгледи са чужди, наследени от вашите деди и прадеди. Досега не съм срещнал нито един човек, който да има свои, самостоятелни възгледи. Всички ваши възгледи са отражение на миналото ви. Те са наследени от няколко поколения насам. Отсега нататък вие ще изработвате свои собствени възгледи. Ако някой се осмели да каже, че има свои възгледи, ще го питам: здрав ли си, доволен ли си от живота си, знаеш ли къде ще отидеш след като напуснеш земята? Здрав човек е онзи, който притежава качествата, елементите на здравето. Абсолютно здрав човек е онзи, в организма на когото няма никакви утайки. Здрав е онзи човек, в организма на когото не става абсолютно никакво гниене, никакво разлагане. Здравето подразбира свят, в който живеят ангелите. В кръвта на ангелите няма никакви условия за развитие на бактерии. Кръвта на ангелите е в сила да преобрази всеки микроб, който би попаднал там. Всеки човек може да бъде здрав. В един час, в една минута, в една секунда човек може да придобие здравето си. Как? Като се постави на влиянието на специални токове. Такива токове съществуват в

природата. В самото слънце съществуват особени лъчи, особени токове, които могат да възкресят човека. Човек трябва да има знания, да знае как и кога да възприеме тези лъчи, за да се ползва от тях. Ако турите умрял човек на действието на тези лъчи, той веднага ще се съживи. Казва се в *Евангелието*, че Христос се приближил до гроба на Лазар и казал: *Лазаре, излез вън!* Как стана това? Христос свързал Лазар с такива токове в природата, които могат да възкресят мъртвия. По този начин Той го възкресил. Тези токове се наричат „лъчи на живота“. Онези, които не разбират законите и силите, с които Христос е работил, мислят, че това става по механичен начин. Не, този процес не е механичен. Той е съзнателен процес, но на такъв процес може да се постави само онзи, който го заслужава. Защо? Защото, като придобие живота, той ще го оцени. Как ще се ползва от живота онзи, който, като го е придобил, не може да го оцени?

Речи само реч, и момчето ми ще оздравее. Почуди се Христос на тази вяра. Продължаваше стотникът: *Ето, и аз имам слуги, на които заповядвам. Каквото им заповядам, всичко изпълняват.* Питам: кое е онова, на което човек може да заповяда? Ако не можеш да заповядаш на своя разум, на своя живот и на своята любов, какъв човек си тогава? Това трябва да се разбере точно обратно. Когато казвам, че човек трябва да заповядва на своя разум, на своя живот и на своята любов, имам предвид закона за съзнателното подчинение. Човек трябва да заповядва на своя разум. Под това разбирам, че той трябва да знае как да се подчинява на своя разум. Човек трябва да заповядва на своя живот – под това разбирам, че той трябва да знае как да се подчинява на своя живот. И най-последно – да заповядва човек на своята любов, това значи да знае как да ѝ се подчинява. Когато някой каже, че трябва да заповядва на разума си, питам: кое е онова в човека, което

може да заповядва на разума? Ти, който заповядваш на разума, сам имаш нужда от него, за да извърши някаква работа, която сам не си способен да извършиш. Ако ти заповядваш на живота, а не си в състояние да извършиш това, което той върши и което той дава, твоята заповед не е намясто. Какъв смисъл има да заповядваш на живота, а не можеш да извършиш това, което той върши? Или как можеш да заповядваш на любовта, ако не можеш да направиш нищо от това, което тя прави? Следователно, ако човек не може да даде на разума, на живота и на любовта това, което те дават, как може да им заповядва? Кой не заповядва днес? Обаче заповедта на хората е фиктивна. Тя е подобна на заповедта, която един руски войник давал на своите офицери, само затова, защото временно го облекли в генералски дрехи.

В един анекдот се разправя как няколко апашии успели да облекат един войник в генералски дрехи и да го използват за свои специални цели. Те видели един пиян войник, заспал на земята, и решили да се възползват от него. Както спял, те го облекли в генералски мундир и го чакали да се събуди. По едно време войникът се събудил и започнал да се оглежда наляво-надясно, да се чуди какво е станало с него, защо е облечен в такива дрехи. Той се запитал:

— Къде съм аз?

— В онзи свят.

— Кой, какъв съм сега?

— Генерал.

Апашите използвали вярването на простите хора, според което, щом някой умре като войник на земята, в онзи свят ставал генерал. Тъй щото, когато казали на войника, че е в онзи свят и затуй е в генералски дрехи, той се убедил в това. Апашите го държали при себе си 40 дена и каквото им заповядвал, всичко изпълнявали. Те играли роля на офицери, на войници, за да поддържат в него мисълта, че наистина е на онзи

свят. Като искал ракия, казвали му, че на този свят има всичко, но ракия само няма. Щом го убедили, че е умрял, че се намира на онзи свят и затова е генерал, казали му, че ще го оженят. За тази цел те му намерили една красива мома. Един ден апашите отишли при него и му казали: „Сега ще отидем в един от големите градове на този свят, да купим всичко, каквото е необходимо за тебе и за твоята избраница“. Пазарили една хубава каляска и всички заедно, начело с генерала, отишли в Петроград, в един от най-богатите манифактурни магазини и започнали да избират най-скъпи платове, накити, скъпоценности и др. Като купили всичко необходимо, търговецът направил сметка и я представил на господата апаши. Те дали една малка сума на търговеца и се извинили, че не им достига да платят останалата сума. Един от тях казал на търговеца: „Ние веднага ще се върнем у дома, да вземем останалите пари, през което време господин генералът ще ни почака при вас“. Апашите излезли от магазина и оставили генерала да ги чака. Генералът седял, ставал, разхождал се час, два, три; апашите никакви не се виждали. Генералът излизал на улицата, пак влизал в магазина, но другарите му все още не дохождали. По едно време той видял няколко офицери, които минали покрай него без да го поздравят. Той ги извикал и ги набил. Като се вгледали в него, те забелязали, че този генерал прилича на един от техните войници и се чудили как е станал генерал. Като изследвали случката, разбрали, че тук има някаква фалшификация.

Честонякоихора изпадат в положението напияния войник, който мислил, че е генерал. В положението си на фиктивен генерал, те си представят, че могат да се разхождат с най-хубави каляски из града, че могат да правят всичко каквото желаят, докато светът ги използва напълно, вземе им всичко, което имат, подиграе се с техните вярвания и убеждения, и най-

после ги захвърли. Разочаровани от всичко в света, те казват: „Изстискаха ни като лимон, изпиха соковете на живота ни и ни захвърлиха като непотребна вещ“.

Сега аз питам разумните хора кой може да ни изстиска. Само неразумното в човека е в състояние да се изстиска. Ако човек играе ролята на пиян войник, това е неразумното в него, което не разсъждава, което не разбира Божиите закони. То трябва да се възпитава, да се учи на трезв живот, да не се стреми към излишъци, но да се задоволява с необходимото. Само трезвото, разумното начало може да направи човека щастлив. Само то може да придаде нещо на разума, на живота и на любовта в човека.

И тъй, да се върнем сега към една от основните мисли. Тя е мисълта за вярата и за обичта. Когато вярват в някой човек, той заслужава тази вяра. Когато го обичат, той заслужава тази обич. Защо? Защото Бог живее в него, и той – в Бога. Тъй щото вярата и обичта на човека се отнасят до Бога, до Първичната Причина, до Любовта. Любовта е велик фактор в живота. Тя се проявява непрестанно, като спазва законите на своето движение: приливи и отливи на любовта. Докато любовта не посети човека, той е подобен на малко дете, което всичко очаква от майка си, тя да го учи и възпитава. Щом стане голям и любовта го посети, той стъпва вече на краката си и започва самостоятелно да учи, да работи. С помощта на любовта човек създава в себе си условия за развитие на своето сърце и на своя ум. Само при тези условия любовта може да се задържи в човека. Без развит ум и без обработено сърце, любовта не може да остане в човека. Когато хората казват, че трябва да се обичат, те имат предвид това именно – да задържат любовта в себе си. Това е идеалното състояние за човека. Когато обичате някого, вие се свързвате с него и той става отзивчив към всичко онова, което ви занимава и вълнува. По този начин вие взаимно си помагате. Ако мразите някого, вие пак се

свързвате с него, но при този случай става взаимно отблъскване помежду ви, вследствие на което не можете да си помагате. Когато обичате някого, той трябва да ви се отплати с вяра, да вярва във вас. Когато някой иска да го обичате, кажете му: „Щом искаш любовта ми, готов ли си да вярваш в мен?“. Ако може да вярва във вас, вие ще го обичате. Между вярата и любовта има известно отношение. Вярата представя противоположния полюс на любовта. Когато някой мъж иска да усили вярата си, той трябва да се ожени за жена, която има много любов в себе си, която е любвеобилна. Когато някоя жена иска да усили любовта си, тя трябва да се ожени за мъж, у когото вярата е силна, който не се разколебава и при най-тежките условия на живота. Няма случай в живота, когато някой човек има абсолютна вяра във вас, а вие да не го обичате. Това е невъзможно. Вие непременно ще обичате този човек.

Идейният живот, който създава гениите, светците, великите хора в света, се крепи на двата велики закона: абсолютна вяра и пълна, съвършена любов. Тези закони управляват света. Дето има абсолютна вяра и пълна любов, там съществува разумът, като форма на нещата; там съществува великата любов, която всичко осмисля. Това са прилагали в живота си светците, гениите, адептите, великите хора, които са завършили развитието си. Това трябва да прилагате и вие.

— Ама ние сме дребни същества.

— Който няма никаква идея в себе си, той е дребнав човек. Външно може да е голям, едър, но вътрешно е дребнав, няма идея в себе си.

Който няма идея, който не обича, който няма вяра, той е дребнав човек. В него всичко е надутото като сапунен мехур и лесно може да се пукне. Щом има идея в себе си, колкото и малък да е, той прилича на скъпоценен камък със скрита вътрешна сила и красота. Всеки трябва да има велика идея в себе си, с помощта

на която да открие онези богатства, които са вложени дълбоко в неговата душа. Както в земята има скрити богатства, съкровища, скъпоценни камъни, така и в човешката душа Бог е вложил големи богатства. Човек се ражда на земята, за да придобие наследството, което му е дадено. Човек живее на земята около 50 – 60 години и като наближи деня на заминаването му, казва: „Изпълних волята Божия. Сега мога свободно да си замина“. В какво седи волята Божия? Да правим добро, да мислим добре за хората. Питам: правили ли сте такова добро, което да се отнася едновременно до всички хора? Мислили ли сте добре за всички хора едновременно? Вие правите добро, но нито другите са доволни от вашето добро, нито вие сте доволни. Защо? Защото в това добро има примесени човешки работи. Човешките работи създават нещастията в света. Водата на вашия живот е нечиста, мътна. Тя трябва да се пречисти по един от познатите ви начини: чрез утаяване, чрез прецеждане или чрез дестилация. Водата може да се пречисти още и като се пусне през нея силна струя чиста вода. Това течение ще отнесе мътилката, нечистотиите, и ще остане само бистра, чиста вода.

Следователно, за да изчистите живота си, пуснете през него силна струя вода, да го избистри. Тази силна вода, това силно течение е Божията любов. Пуснете тази Любов да тече през вас, да ви окъпе, да ви изчисти и приготви за новия живот. Любовта е силна струя, силно течение, което трябва да пуснете през вас да тече, да отнесе всички мътилки и нечистотии на миналото. Ще каже някой, че не вижда това течение. Няма защо да го вижда. Той трябва да започне първо с пипане, а после с виждане. И само с пипане може да се познае характерът на човека. Достатъчно е да се докоснете с пръсти до кожата на човек, за да се познае груб или мек е характерът му. Колкото по-нежна, по-фина е кожата на човека, толкова по-благородни

са чувствата му. Лицето на такъв човек е светло, приятно; усмивката му е красива, отворена, внася доверие в човека. Благородният човек е вътрешно красив. Той е готов всякога да заеме последно място. Той знае, че по отношение на Великото е невежа, затова не се представя за знаещ. Ще приведа пример за един многознаещ ангел. Този ангел се наричал Афоел. Един ден, като погледнал към земята, той видял големи противоречия и се произнесъл, че светът не е добре създаден. Той искал да разбере причините за противоречията, искал да разбере защо хората не живеят добре. За да си обясни причините за противоречията, Господ изпратил този ангел на земята с един голям тефтер и му казал: „В този тефтер ще записваш всичко онова, което хората искат. Всяко тяхно желание, всяко тяхно мнение ще се пише в тефтера. Този тефтер ще остане на земята в продължение на десет години, през което време няма да се реализира нищо от написаното в тефтера“. След изтичането на десетте години, ангел Афоел занесъл книгата на небето. От това време насам започнали да се изпълняват всички желания на хората, които те сами поискали да се напишат в големия тефтер, който ангел Афоел донесъл на земята. Тъй щото, ако хората намират някакви противоречия в живота си, те трябва да знаят, че сами са причина за това.

Днес ангел Афоел пак слиза на земята с една голяма книга, в която хората сами ще пишат всичко онова, което считат необходимо за изправяне на своя живот. Това, което хората писаха в миналото, днес го живеят. А това, което днес ще напишат, в бъдеще ще го живеят. Като знаете това, вие трябва да бъдете разумни, да искате от Бога разумност, живот и любов. Всичко друго отпосле ще ви се придаде. Второстепенните и третостепенните работи сами по себе си ще дойдат. Искайте разумност, живот и любов, за да бъдете здрави, да не се вкисвате и да имате

всичко в изобилие, както любовта дава. Искайте от Бога любов в изобилие, да носите всички мъчнотии без затруднения; пред обидите да не се спирате, а лошото да трансформирате в добро. Ако синът или дъщеря ви са непослушни, лоши, ще ги турите в купа, който ангел Афоел носи със себе си, и като ги извадите оттам, те ще станат чисти, светли, с нови премени. Ангел Афоел ще се яви пред всеки човек, с куп в едната ръка и с книга в другата, и ще ви слуша какво ще кажете. Ако се оплачете от нещо, веднага ще ви потопа в купа, откъдето ще ви извади преобразен. След това ще ви накара да запишете в книгата всичко, което желаете за в бъдеще.

Казвам: след десет години ще настане нов живот на земята, в който ще опитате всичко онова, което сте желали. В тези десет години с вас ще станат големи вътрешни промени, при които ще се придаде нещо ново към вашата разумност, към вашия живот и към любовта ви. Новите хора – хората на бъдещето, ще се освободят от всякакво недоволство, от всички противоречия на живота.

Кажете само реч, и момчето ми ще оздравее. И вие, като този стотник, обърнете се към Христа с думите: *Господи, кажи само реч, и момчето ми ще бъде здраво.* Това значи: Господи, кажи само една дума за моята разумност, за моя живот и за моята любов. Това трябва да искат днес всички хора от Господа. От това се нуждаят всички съвременни хора.

Разумност, живот и любов – това са трите елемента, без които животът няма смисъл.

9 юни 1929 г., София

ДОСТОЕН

Да изпълня

Не дойдох да разруша, но да изпълня.

Матей 5:17

В природата съществуват два органически процеса, с които съвременните хора са запознати. Единият процес е процес на разрушаване, а другият – процес на съграждане, на изпълнение. Кой изпълнява? Съзнателните, разумните хора, а не децата. Малките деца ни най-малко не мислят за грижите на майка си и баща си. Те нищо не разбират от техния живот, от тяхната философия. Те знаят само да искат и да заповядват, и то навреме и без време. Децата наистина си служат с военна дисциплина, според която искат, заповядват и на всички налагат мълчание. Каквото пожелаят, всичко трябва да се изпълни. Това е едно от положенията на съвършения живот, в който, каквото човек пожелает, може да стане. За съвършения живот всичко е възможно, а същевременно всичко е невъзможно. Това зависи от стремежите, от копнежите на човека. Има стремежи, има желаниа в съвършения живот, които лесно се постигат. Има желаниа, които и там не се постигат лесно. Защо? Защото тия желаниа не са нужни на човека, нищо не го ползват. Например какво ще се ползва човек от желанието си да се облече с нови, добре скроени и ушити дрехи и да се покаже с тях на приятелите си? Той ще получи само една похвала, че дрехите му са хубави, а някои пък могат да кажат, че дрехите му не са хубави. И тогава той или ще се очарова, или ще се разочарова. Всеки човек иска да споделя с приятелите си било своите преживявания, било впечатленията си от прочитането на някоя хубава книга. Защо човек обича да споделя своите преживявания и опитности с ближните си? В това отно-

шение човек мяза на извор или на чешма, които разправят на всички минаващи покрай тях какво са им направили, как са им услужили. Кой как мине покрай тях, те ще го спрат, ще му предложат от водата си и ще му разправят историята си.

Сега онези, които разглеждат живота отблизо, казват, че не се интересуват от далечното, но се интересуват от сегашното, от реалното. Под думата „реално“, разбираме онова, което се проявява във всеки даден момент и което е свързано с нашето съзнание. Безполезно е да живее човек в свят, гдето съзнанията на всички хора са заспали и единствен той се движи насам-натам, от никого неразбран, без да срещне човек, подобен на себе си. Ако това е възможно, представете си какво ще бъде положението на онзи, чието съзнание е пробудено. Той ще бъде в положението на жив човек между мъртви. Това са само предположения. Щом има закони, има и отношения между разумни същества. Когато законите не се изпълняват, това показва, че тези същества не са високо развити; когато законите се изпълняват, това показва, че тези същества са високо организирани. Например, каквото музикално произведение дадете на способния, на даровития музикант, той всичко може да изпълни. Дайте същите произведения на слабо даровития музикант, който е свирил години наред, той пак не може да изпълни всичко. Следователно, когато казваме, че човек може да направи всичко, ние подразбираме всички хора заедно, целокупно. Обаче единично човек може да направи само едно нещо. Няма човек в света, колкото и да е гениален, който може да се прояви във всички области на науката, на изкуствата и да може всичко да направи. Колкото и да е всемоушен, човек все пак не може всичко да направи.

Това, което сега ви говоря, е необходимо, за да можете във всеки даден момент да схващате какви постижения имате и какви можете да имате. За тази цел

човек трябва да изучава тялото си, мозъка, сърцето си. С една дума човек трябва да изучава всички свои органи, заедно с функциите, които те изпълняват. Човек трябва да изучава себе си, както земеделецът изучава земята, която обработва. Когато земеделецът погледне земята, той знае вече какво може да роди тя: жито, царевица, ечемик, ръж, боб или друго нещо. И вие знаете какво може да излезе от вас, но не всякога излиза според това, което знаете. Какво се изисква от дадена почва, за да роди тя боб или други растения? За да роди боб, почвата се нуждае от известни елементи. Същото може да се каже и за човека: за да излезе от него това, което се очаква, той трябва да съдържа в себе си съответни елементи. Ако няма тези елементи в себе си, желаните плодове не могат да се родят. Ето защо, ако човечеството иска да постигне своите идеали, то трябва най-малко хиляда години да прекара в покой, в пасивно състояние, без стремежи, за да складира в себе си нужната за това енергия и после да започне работата си. По-голяма част от човечеството представя инертни, недейтелни хора, които седят и само искат, желаят да им се дава наготово. Другата част от човечеството работи, проявява усилената деятелност, изкарва много, без да мисли как ще пласира стоката си. Ако хората произвеждат много стока, а няма пазар, на който да я пласират, каква полза имат от своята работа? Ако цели 20 години наред само мислите и по този начин пригответе голямо количество умствена енергия, къде ще я пласирате? Вие ще се видите в чудо къде и по какъв начин да пласирате тази умствена енергия, която сте събирали цели 20 години. Да допуснем, че след 20 години хората ще се разбират и няма да имат нужда от закони. Можете ли да предскажете как ще се уреди животът?

И тъй, като говорим за разумния живот, ние имаме предвид Божественото начало, което работи у всички хора. Това начало се проявява дотолкова, доколкото

хората са разумни. Когато хората са опърничави, своенравни, друг закон действа между тях. Какъв е този закон? Който не е изпълнил великия Божи закон, той е разбрал обратния закон – законът на света. Една майка накарала детето си да чете *Отче наш*.

— Не искам да чета *Отче наш*.

— Чети молитвата!

— Не, по никой начин нима да чета *Отче наш*.

— Тъй ли? Майката излязла от търпение, вдигнала детето си във въздуха и после го хвърлила на земята.

— Олеле, майчице, ще чета *Отче наш*.

Защо детето не искало да чете *Отче наш*, когато майка му го молила, а щом го вдигнала високо във въздуха и го ударила в земята, веднага се съгласило да чете молитвата? По същия начин и природата постъпва с хората. Като види, че някой човек не иска доброволно да изпълни Божия закон, тя го хваща, вдига го високо и после го тръшка на земята. До това време той не е бил готов да изпълни Божия закон, но щом се види в ръцете на природата, веднага се съгласява да изпълни всичко, каквото тя му заповядва. След това започва да чете *Отче наш*.

Не дойдох да разруша, но да изпълня. Кое е по-важно за човека: да разрушава или да изпълнява? Истински майстор е онзи, който едновременно съгражда и разгражда, руши и създава. Разрушаването е временен процес в живота на човека, за да се прояви възвишеното и благородното в него. С думите *не дойдох да разруша, но да изпълня*, Христос иска да предпази слушателите си от заблуждения, затова им казва, че не е дошъл да разрушава, но да изпълни закона, да внесе ново разбиране при изпълнение на законите. Понеже във времето на Христа е имало нарушаване на законите, Той искал да покаже на хората, че не е достатъчно само да съществува закона, но този закон трябва да се изпълнява разумно. Като разбере това нещо за външните закони, човек ще дойде до поло-

ДА ИЗПЪЛНЯ

жение да разбере същото и за онези закони, които се отнасят до човешката душа и ще знае, че трябва да ги изпълнява, а не да ги разрушава.

И тъй, Божественото начало в човека иде всякога, но не да разруши, а за да изпълни. Като се вглежда в ежедневиия си живот, човек най-после дохожда до убеждение, че той сам е станал причина да изгуби същественото, да се отстрани от истинския път на живота. Тази е причината, задето в старините си човек изкупва греховете на своето минало чрез страдания, болести, сиромашия и мъчения. През целия му живот Божественото начало в него му казва, че той трябва да се съобразява със законите на природата. Ако е умен, той ще схване този глас и всеки ден ще прави по едно малко видоизменение в своя живот, да го постави на начала и принципи, каквито природата е поставила. Ако не може да направи това, той всеки ден ще допринася нещо за разрушаване на Божествените принципи и закони. Обаче от момента, в който човек наруши един от тези закони, страданията започват да го следват непрекъснато. Ако вместо да тичат по Европа да търсят лекари за своите болести, хората биха се събрали заедно и биха започнали да търсят причините на своите болести и страдания, те щяха да дойдат до правия път на живота. И тогава положението им щеше да бъде десет пъти по-добро отколкото това, в което днес се намират. Например някой човек заболява от рак. Той не търси причината на това заболяване някъде в себе си, но веднага прибягва до помощта на лекаря. Лекарят изрязва мястото, гдето е ракът, и болният се успокоява, мисли, че болестта му е изчезнала. Не минава много време, болестта отново се явява: ако е била в дясната страна на тялото, сега излиза в лавата страна. Лекарят изрязва и от лявата страна. След време ракът се явява на гърба. И така, лекарят реже с нож ту това, ту онова място, докато има месо по тялото. Един ден той вдига ръце и казва, че положението се е

усложнило. Какво се постига с тези операции? Нищо не се постига. Вместо печалби, човек има загуби. Това е криво разбиране на проявите в живота.

Съвременните хора разбират живота криво, вследствие на което изпадат в големи противоречия. Те четат стиха от *Евангелието*, в който се казва: *Ако дясното око те съблазни, извади го. Ако дясната ръка те съблазни, отсечи я.* Ако тия стихове се разбират криво, ще излезе, че при всяка съблазън човек трябва да си извади дясното око или да си отсече дясната ръка. Това е буквално разбиране. Какъв смисъл има за разумния човек да вади окото си или да сече ръката си? Това са закони, методи на природата, които хората трябва да изучават и правилно да прилагат в живота си. Човек не може да разчита на щастлив или на разумен живот, ако не разбира и не изпълнява законите на природата. Засега хората едва са дошли до положение да изучават законите на обществото, както и законите, на които се гради семейството, но те са далеч още от мисълта да се занимават със законите, които оперират в техните умове, в техните сърца и в техните тела. Никой не може да се извини с незнание на тези закони.

Следователно бъдещето на всеки човек зависи от изпълняването на тези велики закони. В тези закони са предвидени нуждите, които човешкият организъм има. В тези закони са предвидени силите, с които човешкият организъм трябва да разполага. Който изпълнява тези закони, той може да се справи с всички мъчности, с всички страдания и изненади в живота. Представете си, че срещате човек с оръжие в ръка, който се готви, заради парите ви, да стреля срещу вас. Какво трябва да правите? Понеже сте човек, който разполага със сили и знание, вие веднага изваждате една спринцовка от джоба си и напънквате срещу него течност, която предизвиква кихане. От силната течност очите на този човек започват да сълзят. Той киха,

ДА ИЗПЪЛНЯ

кашля и без да иска изпуска оръжието от ръката си. По този начин вие се освобождавате. Или минавате през гъста гора. На пътя ви се изпречва една голяма мечка. Веднага вадите от джоба си един особен прах, който също така предизвиква сълзене на очите и кихане, и мечката отстъпва, отказва се да ви напада. Съвременните хора говорят за войни, за убийства. Какъв смисъл има във войните? Ако е въпрос да победите неприятеля си, това е лесна работа. Ще извадите спринцовката с особената течност от джоба си и ще пръснете от нея в лицето на този или онзи офицер, или войник. И той, иска не иска, ще отстъпи, ще се върне у дома си като герой. Какво по-хубаво от това? Има ли смисъл да ходят хората на война, да се осакатяват, да отсичат ръцете или краката си и в края на краищата да остават инвалиди за цял живот? Това не е никакво геройство. След всичко това тези хора ще се хвалят, че туй направили, онуй направили. Не, нищо не са направили, но са се осакатили. Чудно нещо! Същите тия хора се молят на Господа, искат да им каже какво да правят. Когато този велик Баща им нашепва какво да правят, те Го молят да благослови оръжието им!

Много хора се хвалят, че лесно могат да се справят с врага си. Достатъчно е да насочат револвер към него и да го убият. Това не е голямо геройство. Мечката отдавна знае това изкуство, да напада хората и да ги умъртвява.

— Ама аз ще те задуша.

— Паякът отдавна знае това изкуство. От хиляди години насам той тъче паяжината си и изсмуква кръвта на своите жертви.

— Аз ще го глътна цял.

— И това изкуство не е на човека. Рибите отдавна се гълтат цели.

Значи няма изкуство, което човек да е създал. Каквото каже човек, всички го знаят. Каквото се опита човек да направи, много същества преди него са

го направили вече. Изкуство е, когато човек направи нещо или каже нещо, което никой друг преди не го е знаел. Сега ще се изправи някой пред Господа и ще иска от Него да прости греховете му. Питам: какви са греховете му? Може ли този човек да каже един такъв грях, който никой друг да не е направил? Преди всичко той трябва да знае, че не е възможно всички грехове изведнъж да се простят. Лесно е да се каже, че Господ прощава греховете на хората, но за да ги прости, изисква се нещо от тях. Например някой човек има едно петно на дрехата си. Какво трябва да направи, за да махне това петно? Той трябва да изпере дрехата си няколко пъти, за да се премахне петното окончателно. Само с едно изпиране на дрехата петното не може да се махне. Някой човек е мислил цели 20 години, докато извърши престъпление, а иска с една молитва да се заличи престъплението му. Такъв закон не съществува. Следователно, когато човек престъпва Божествените закони, той трябва да знае, че последствията на тези престъпления са големи.

Като става въпрос за греховете на хората, ние се натъкваме на въпроса за прераждането. Някои хора вярват в прераждането, а други не вярват. Когато хората се запитват защо страдат, ние им отговаряме по два начина. На онези, които вярват в прераждането, казваме, че страданията им не са нищо друго, освен последствия на онези грехове и престъпления, които са вършили в миналото. На онези, които не вярват в прераждането, казваме, че страданията им са последствия от греховете на техните деди и прадеди. Както внуците и правнуците наследяват богатствата на своите деди и прадеди, така също, без да желаят, те наследяват и техните загуби – последствията от техните грехове и престъпления. Питате: „Защо едни хора вярват в прераждането, а други не вярват?“. Да се задава такъв въпрос, то е все едно да се пита защо слънчевата светлина минава през някои вещества лесно,

а през други не минава. Много просто: свойствата на някои вещества са такива, че могат да пропускат през себе си слънчевите лъчи, а някои вещества не могат да ги пропускат. На същото основание онези същества, които са завършили еволюцията си, знаят своите прераждания, четат ги като на книга. Тия пък, които не са завършили еволюцията си, нищо не знаят за своите прераждания. В това отношение те са слепци. Следователно пред тях стои велика наука – да изучават живота си. Те трябва да изучават живота си, да знаят отде са дошли и къде отиват. Ако ги питате отде са дошли и къде отиват, те нищо не могат да отговорят.

Казано е в Писанието, че човек трябва да почита майка си и баща си. Вие добавяте, че човек трябва да обича майка си и баща си. За изяснение на тази идея някой казва, че Господ е негов баща. Щом е така, може да се зададе въпроса: кой човек е получил писмо от своя Баща? Не е достатъчно само да се говори, но каквото човек говори, всичко трябва да бъде обосновано. Иначе всеки може да каже, че е царски син, но царски син ли е всъщност? Който казва, че Бог е негов баща, той трябва да заеме в света последно място. Ако наистина Бог е негов баща, той ще има такъв мир в душата си, че нищо не би било в състояние да го смути. Той ще гледа на всички неща философски. За него е безразлично дали ще говори с някой виден философ, или с един от най-малките бръмбари. Възможно ли е това? Възможно е. Бръмбарът е същество, което говори с Бога отдалеч, затова не му се чува гласа. Философът говори с Бога отблизо, затова се чува гласът му. В природата има бръмбари, които са цели философи. Те разрешават някои от най-трудните въпроси. Като разрешават известни въпроси, те извършват такива работи, каквито и човек понякога не може да извърши. За да разбере какви възможности се крият в тези бръмбари, човек трябва да ги постави на щателни научни изследвания. Обаче тези изследвания

са предмет на бъдещи проучвания. Забелязано е, че при някои специални случаи интелигентността на известен род бръмбари се пробужда и после пак изчезва. Когато поставите на пътя на някой бръмбар едно препятствие, в него се събужда онзи запас от енергия, която при благоприятни условия на живота му е в пасивно състояние. Тъй щото, както е възможно да се събуди енергията на един бръмбар, така е възможно да се събуди и неговата интелигентност. Такива опити са правени и с мравките. Ако пред един мравуняк поставите чиния със сладко, в скоро време те ще го преместят, ще го пренесат в жилището си. Ако пък пред мравуняка поставите няколко дребни сламки, мравките ще ги използват за постройка на мост. Следователно, ако за постигане на някои свои желания или за преодоляване на известни мъчности мравките имат свои методи, на които упоават, колко повече човек трябва да разполага със свои опитани и проверени методи за постигане на желанията си, както и за разрешаване на някои свои мъчности. Както мравките строят мостове за постигане на своите цели, така и хората трябва да прокарват пътища за постигане на свои цели и желания. Главният метод, с който хората трябва да си служат за постигане на своите цели, е законът на любовта.

Какво представя любовта? Любовта е динамична сила, която може да извърши всичко. Тя не се употребява за завладяване на нещата, но се прилага като сила, чрез която човек може да постигне всички свои желания. Чрез любовта човек постига онези свои желания, които могат да му донесат всички блага на живота. Това са желанията на човешката душа. Чрез любовта човек може да се домогне до известни условия, които внасят разширяване в живота. Това зависи от разширяването на човешкото съзнание. С една дума любовта носи живот. А това, което съвременните хора наричат смърт, не е нищо друго, освен прегради

на проявения живот. Когато съзнанието на човека минава от едно състояние в друго, това наричат смърт. Когато някой философ умира, той знае, че смъртта премахва една преграда в съзнанието му, вследствие на което за в бъдеще ще се яви с по-широко съзнание.

Следователно, който може да разшири съзнанието си, той дохожда до положение да гледа на смъртта спокойно, без никакъв страх, вследствие на което и смъртта нищо не може да му причини. Има хора, които при заминаване за онзи свят са така спокойни, като че заминават за Берлин, за Лондон или за Париж. Някои вярват в съществуването на друг свят, а други не вярват или се съмняват. Какво постигат със съмнението си? Съмнението може да изпъкне на всяка крачка. Например срещате един млад, жизнерадостен, способен човек и слушате да ви разправя какво може да постигне, какви стремежи и идеали има той за в бъдеще. Обаче, като дойде до 40, 50 или 60 годишната си възраст, той вижда, че не е постигнал желанията си и казва: „Нищо не излезе от мене“. Колкото по-стар става, толкова повече се обезсърчава и започва да се съмнява. Ако някой доживее до дълбока старост, до 100 или 120 години, той вижда, че нищо не е направил, т.е. не е постигнал своя идеал.

Какво е необходимо на човека, за да може донякъде поне да реализира своя идеал? На ваш език казано: човек трябва да има средства, земя, чрез която да придобива онова, което желае. Богатствата, средствата, парите са условия за проява на човешкия дух. Парите са ценни за човека, защото всички хора им турят една и съща цена. Каква услуга могат да допринесат парите на човека, ако няма кой да извърши известна работа срещу тях? Иначе сами за себе си парите нищо не струват. За да се намерят хора за различни услуги, те сами са изработили един установен ред и порядък на нещата в живота. Те сами са дали такава цена на парите, чрез която да се оправдае до известна степен поне,

извършената работа или услуга. Тъй щото парите се осмислят само тогава, когато в употребата им хората влагат известна идея.

Не дойдох да разруша, но да изпълня. Значи Христос е дошъл в света не да разруши, но да изпълни закона, да покаже на хората начин за тяхното изправяне. За да изпълни закона, човек трябва да повдигне съзнанието си на по-висока степен, за да подобри своето положение. Който вярва в Бога, той може да изпълни закона. Като употребявам думата *бог*, виждам, че тя няма никаква сила. Днес тази дума е почти безсъдържателна за вас. Под думата *бог* някои от съвременните хора разбират същество, което се проявява по някакъв механичен, несъзнателен начин. Под понятието *бог* ние разбираме Божественото съзнание, в което живеем и се движим. Ако не живеете в хармония с Него, изворите на богатата му ще бъдат затворени и вие нищо няма да постигнете. Обаче, ако сте в хармония с това съзнание, всички извори на Неговите блага ще бъдат отворени за вас и вие ще постигнете много неща. Като не разбирате великите закони в своя живот, вие затваряте пътищата за съобщение с онзи възвишен свят, откъдето идат великите благословения. Тази е причината за слизането на Христа от онзи свят. Той слезе на земята, за да научи хората как да изпълнят великия Божи закон. Това е важно за всички хора, а не да им се проповядва учение за щастлив живот на онзи свят. Докато живеем на земята, ние трябва да изпълняваме Божия закон. Тъй щото ние трябва да бъдем щастливи и на земята, и на небето. Един философ е казал, че след смъртта си човек не може да бъде щастлив. Ако е въпрос за щастие, човек трябва да бъде щастлив и на земята, и на небето. Обаче щастieto седи в безсмъртието. Какво щастие, какво съвършенство може да има в смъртта? Сегашният живот е проява на вътрешен живот, на вътрешно разбиране. Той е начало на бъдещия живот. Щастieto седи във вътрешното

ДА ИЗПЪЛНЯ

разбиране на живота. Ако човек не познава силата си, как ще я използва? Ако човек не знае своята красота, как ще я използва? Ако човек не разбира и не прилага своите дарби, как ще ги използва? Човек трябва да търси дарбите в себе си така, както рудокопачът търси в земята скъпоценни камъни и руди, и като ги намери, ги обработва. Съвременната наука иде в помощ на тия рудокопачи. Тя иде в помощ и на човека, да му покаже начин, по който да обработва своите дарби и как да ги използва. Майката трябва да разбира тази наука дотолкова, че като погледне детето си, да знае каква насока може да му даде. Същевременно тя трябва да знае какво могат да ѝ дадат нейните син и дъщеря. Интересни са хората: като не могат да постигнат това, което искат, започват да търсят онова, което не може да им се даде. Например някой иска да стане цар, да управлява народ, да има поданици. Това не може да му се даде. Обаче той може да стане цар в дома си, писател – в дома си, поет – в дома си. Всички хора имат високи стремежи, но в края на краищата те дохождат до най-малкото, което сами могат да извършат. Всеки човек има известни задачи, за разрешаването на които той работи по специфичен начин. Всеки човек работи за една идея в света, която е толкова възвишена, че едва ли другите хора, които са във от тази идея, могат да я разберат. Онзи, който не се интересува от никаква идея, иска да си поживее малко, че след него да става каквото ще. Разбира се, това се отнася до обикновените хора на земята, които разсъждават така. Когато някой казва, че не се интересува какво ще стане с него, той иска да каже, че не се интересува какво ще стане след смъртта му. Въпреки това той оставя пари за паметник. Ако е уверен, че изчезва, защо му е паметник? Обаче той иска да напомни на близките си да не забравят, че оставя наследство на земята. Значи човек говори едно, а вярва в друго. В дъното на душата си всеки човек вярва, че ще живее и след смъртта си.

Досега във всичките си наблюдения и изучавания на хората, не съм срещнал нито един човек, който да не вярва в някакво специфично бъдещо съществуване.

Един материалист казваше, че след като напусне земята ще влиза между цветята, в изворите, в дърветата – навсякъде ще обикаля. Като влезе в някой цвят, който мирише хубаво, всички ще го милват, ще го миришат, ще му се радват. Следователно и най-лошият човек, като стане цвят, който мирише хубаво, всички ще му се радват. Ще кажете, че това не е правилно вярване. Кое вярване е правилно? Когато някое цвете мирише, това показва, че то има развито съзнание. Цветето цъфти, защото иска да се хареса. Птичката шари, пъстри перцата си, защото иска да се хареса. Това показва известна степен на съзнание. Значи, где-то има живот, там се проявява известна степен на съзнание, и то според развитието на даденото същество.

Съвременните хора не могат да се разбират и се чудят, коя е причината за това. Съберат се двама-трима души на едно място – не се разбират. Съберат се десетина души, още повече не се разбират. Колкото повече се събират, толкова по-малко се разбират. Защо? Защото съзнанието им не е еднакво нагласено. Съберат се един англичанин и един българин, пак не се разбират. Ще кажете може би, че те не се разбират поради езика, не говорят на един и същ език. Не, причината за неразбирането на хората седи изключително в разногласието между съзнанията им. Обаче ще дойде ден, когато нивото на тяхното съзнание ще се регулира, ще дойде в съгласие и те ще разберат, че между англичанина и българина има допирни точки. Същото ще стане и с езиците. Ако дойде един гениален българин, той ще преведе всичко на английски; и ако дойде един гениален англичанин, той ще преведе всичко на български. Вземете например думата *любов* на български, на английски и на немски език. Тя има един и същ корен в различните езици, но се различава

само в произношението, което се дължи на по-малкото или по-голямото количество вибрации в думите.

Следователно, ако човек дойде до своето първично състояние, той ще започне да произнася думите така, както някога ги е произнасял. Днес хората не говорят правилно. Езикът им е изопачен. Съвременните народи трябва да се заемат да изправят езика си. Има думи в човешкия език, които имат двойко значение. Как ще се справите с една дума, която има две-три значения? Всяка дума трябва да има само едно значение. При това трябва да имаме такава наука, която да не извърта нещата логически, да вадим криви заключения. Защото истината не зависи от заключенията, които правим, но заключенията трябва да излизат от истината. Нашата мисъл трябва да бъде така построена, както истината изисква.

Казано е, че Бог създаде света. За кого е създаден светът: за нас или за Бога? Ние ли да живеем, или Бог да живее? Помнете следното: светът не е създаден за хората. Ако светът наистина беше създаден за хората, те щяха да живеят, нямаше да умират. Щом умират, това показва, че светът не е създаден за тях. След всичко това ще дойдат някои да убеждават хората, че светът е създаден за тях, те да живеят. Не, светът е създаден за съвършените същества, които изпълняват Божия закон. Всички останали същества, които не изпълняват Божия закон, живеят по благодат, от трошиците на съвършените същества.

Сега мисълта ми се свежда към следното: всеки човек трябва да се прецени точно колко струва, нито да се подценява, нито да се надценява. Някои хора се надценяват, други се подценяват. Природата не търпи хора, които се надценяват; тя не търпи и такива, които се подценяват. Например, когато се измерва диаметъра на земята, трябва да се знае точно колко е голям, ни повече, ни по-малко, а не да се измерва приблизително. В това отношение и човешкото съз-

нание представя едно малко звено в общото, колективно съзнание. Всеки човек трябва да знае големината на своето съзнание. Ако не се съзнава като едно малко звено в общото съзнание, той не би могъл да се кооперира с него, не би могъл да се нарече човек. Въпреки това днес се проповядва учението, че човек представя отделно, самостоятелно същество, независимо съзнание, равно на божество. Не е така. И животните живеят отделно. Има животни, които живеят в стадно състояние. Обаче смисълът на живота не е и в стадното състояние. Въпросът седи в това човек да се кооперира със своята разумност за постигане на известни идеи. Философията на живота се заключава в следното: всички съзнания да се кооперират чрез своята разумност за придобиване на висшето Божествено съзнание. В това постижение именно са вложени всички възможности за вашите растеж и повдигане.

Сега пред вас се разкрива нова работа, за която Христос дълго време е мислил. Той я разглеждал по един, по друг начин, докато най-после дошъл до един положителен начин за изправяне на човечеството. Той казва, че човек трябва изведнъж да ликвидира със старото. Не е въпрос да напусне старото по някакъв нера разумен начин, но правилно да се освободи от него. Той трябва да знае по какъв начин да съгради от старото нов закон, в който, като внесе хубавото, възвишеното, сам да бъде доволен. Когато двама души се разговарят за великата истина, те трябва да я разбират. И когато се говори за законите на природата, човек трябва да има възможност да разбере тези закони и да ги приложи. Когато се говори за Слънцето, за звездите, човек трябва да има възможност да ги посети. Повечето от съвременните хора са вплетени в обикновения живот, вследствие на което не могат да имат големи постижения. Те учат, придобиват знания, но приложението им е малко. Постиганията на човека се заключават в броя на неговите разумни приятели. Колкото повече

приятели има човек, толкова по-големи са неговите възможности за повдигане. Ако един българин отиде в странство и се запознае с един от видните европейски професори, след като се върне в България, той смело може да каже, че е придобил нещо. Ако не може да се запознае с един от видните професори, той ще се върне в дома си без никакви придобивки.

Следователно всеки човек трябва да се запознае поне с един от видните професори на природата, който да му помогне в трудните моменти на неговия живот. От познанството ви с професорите на природата зависи вашето повдигане. Като се ползват от тяхното познанство, мнозина изпадат в заблуждение и казват, че имали някакво откровение. Не, школата на природата с нейните видни професори е научна школа, основана на трезва, съзнателна работа, а не на сънища и откровения. Сънищата на пророка се различават от тия на обикновения човек. Виденията на пророка се различават от тия на обикновения човек. Има разлика между сънищата и между илюзиите изобщо. Някой сънува, че му казват, че точно след един час приятелят му ще дойде и ще му донесе една кошница ябълки. И така става. Точно след един час някой звъни на вратата. Става от леглото си, отваря вратата и вижда приятеля си с кошница ябълки. Друг някой сънува, че един-кой си ден, един-кой си час ще му донесат една кошница грозде. Наистина в този ден, в точно определения час пристига в дома му човек, който носи кошница грозде. Ще кажете, че това са съвпадения. Може да са съвпадения, но верни съвпадения, а не илюзии. Ще дойде някой при вас, за да ви гледа на кафе и ще каже, че след един ден ще получите отнякъде много пари. Вие повярвате и започвате да чакате. Минава ден, минават два, три, десет и повече дни, но никакви пари не се получават. Ще дойде друг някой, да ви гадае на боб. Каквото ви каже обаче, няма да се сбъдне. Така всеки може да гадае и на кафе, и на боб, и на карти. Всеки

може да каже нещо, което да не се изпълни. Живата наука почива върху истински, положителни знания и закони, опитани и проверени, а не на гадания.

Съвременните християни са забравили живата наука и си служат с предположения, с хипотези. Те казват: „Когато отидем на онзи свят, тогава ще научим Божествената наука“. Не, ако в този свят не научите тази наука, в онзи свят никога няма да я научите. Ако днес учите, и утре ще учите; ако днес не учите, и утре няма да учите. Ако здравето ти днес се подобри, и утре ще има условия да се подобри; ако днес не се подобри, и утре не ще има условия за подобряване. Следователно, за да има постоянно повдигане в живота, постоянен прогрес, хората трябва да изменят методите на възпитанието, да се възпитават по нов начин. Засега те си служат повече с отрицателни методи. Слушате някой да казва, че в света има много лъжи, много неверни работи. Да, в света има много лъжи, но има и много истини; в света има много неверни работи, но има и много верни работи. Ние сме за верните неща, за истините. Ние сме за онова, което може да внесе мощ в човешкия дух. Светът се нуждае от силни хора, от работници. Всички хора желаят изправянето на света, но светът сам по себе си не може да се поправи. Когато някоя държава иска да отвори война, тя се нуждае от ред материални средства: пари, пушки, топове, картечници – различни оръжия, различни снаряди. Също така и за разумния живот се изискват различни снаряди, като органи, с които той ще си служи. Това няма да стане в един ден, но дълго време трябва да се работи в това направление, за да се добият нужните средства. Ама докато се дойде до разумния живот, трябвало да се мине през големи страдания. Това е друг въпрос. Без страдания няма никакъв растеж, никакво развитие. Затова именно е казано в Писанието: *Призовете ме в ден скръбен, и аз ще ви се изиявя, ще ви помогна.*

ДА ИЗПЪЛНЯ

Значи от една страна се дават страдания на хората, а от друга – помощ. Въпреки това хората често изпадат в особено противоречиви положения: молят се на Бога, но ни глас, ни слушание на техните молитви. Да допуснем, че според закона на необходимостта някой човек е хванат и поставен в затвор. Той подава заявления ту до един, ту до друг министър, моли се да го амнистират. Защо този човек не се помоли на Бога, на Първата Причина в света, и от нея да иска освобождение? Духовенството казва, че вярва в Бога. Защо тогава те не се молят на Бога за освобождаването на този или онзи човек, а трябва да се молят на министри, на държавници? Молете се на Бога, Той ще ви помогне. Такъв пример имаме с апостол Петър, който бил освободен по един чуден начин. Когато апостол Петър бил затворен, стотина братя и сестри се молили усърдно на Бога за него, за да бъде освободен. Като отговор на тяхната молитва от невидимия свят бил изпратен ангел, който влязъл в затвора, бутнал оковите на Петра и казал: „Скоро излез въл!“ Когато една държава създава много закони и съгражда много затвори, това показва, че тя не е високо културна. Колкото по-малко закони и затвори има една държава, и колкото по-добре се разбират гражданите ѝ помежду си, толкова по-културна е тази държава. Същото може да се каже и за веруюто, за убежденията на хората. Когато едно верую или едно убеждение се приема от хората без закон, то е толкова по-трайно. Някои казват, че за приемане на някаква религия трябвало да съществува закон. Не, религията трябва да бъде написана в душата на човека. Престъпление е да се пишат закони за подкрепа на религията. Писано е в закона: *Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкото си сърце, с всичката си душа, с всичкия си ум и с всичката си сила.* Какъв друг закон, освен този, може да се напише? Ще кажете, че трябва да се създаде закон за поддържане на религията. Ако човек не люби Бога, какво може да

направи и да изпълни? Който люби Бога, той всичко може да направи; който не люби Бога, той нищо не може да направи, нищо не може да изпълни. Вън от любовта към Бога, нищо друго не съществува. Вън от Бога не съществуват нито черква, нито служители Божии. Това се отнася не само за служителите на Бога, но за всички хора.

И тъй, първият важен закон е любов към Бога. Казвате, че някога все ще възлюбите Бога. Кажете ли така, това значи, че никога няма да Го възлюбите. Някога, това подразбира сега. Да се отлагат нещата за някакво бъдеще, това не е никаква наука, никаква философия. Когато някои хора казват, че не вярват в Бога, те сами се лъжат. Съзнателно или несъзнателно, всички хора вярват в Бога, вярват в живота. Щом живеят, това показва, че вярват в Бога. Страданията на хората, изпитанията на държавите, сиромашията, болестите, земетресенията, наводненията, всичко това говори за разумно, вътрешно отклоняване от първичния закон – от любовта. Днес майките и бащите не са здрави, вследствие на което и децата не могат да бъдат здрави. Нито външните, нито вътрешните условия са благоприятни за раждане на здрави, силни деца. Въпреки това хората казват, че родът трябва да се поддържа. Родът трябва да се поддържа, но правилно. Когато птичката иска да мъти яйцата си, тя предварително си прави гнездо. А съвременният културен човек решава да се жени без да си е направил гнездо, без да си е съградил някаква къща. Бъдещата държава трябва да поеме грижата за младите върху себе си. Щом двама млади решат да се женят, тя трябва да им направи две стаи и кухня. Иначе какво ще правят без къща – да ходят от едно място на друго, да ги пъдят хората? Днес и да иска държавата да вземе участие в живота на младите, тя няма никаква възможност: няма пари, няма материални средства, които да остави на разположение на младите. Ако България рече да

ДА ИЗПЪЛНЯ

задоволи нуждите на младите хора, трябват ѝ стотици милиони лева. Но това не е съществено за живота. Има нещо по-важно в човешкия живот от направата на една къща. Най-важното за човека, и за младия, и за стария, е придобиване на любовта. И тъй, след като говорим за новото разбиране на Бога, вие пак се връщате към старото. След като знаете, че Бог се е явявал на пророците преди две или три хиляди години, дохождате до днешните времена и казвате: „Днес Господ не говори на хората“. Казвам: ако е вярно, че Господ сега не говори на хората, и в миналото не е говорил. И ако сега не говори на хората, и в бъдеще няма да им говори. Обаче, ако Господ в миналото е говорил на хората, и днес им говори, и в бъдеще ще им говори. Ако сега им говори, и в миналото им е говорил, и в бъдеще ще им говори. Така седи въпросът. Всеки човек може да провери тази истина. Щом я провери, той ще разбере говори ли Господ на хората, или не. За кой Господ говорим ние? Не за Господа на заблужденията и на лъжите, но за онзи Господ, който отваря сърцата на богатите към сиромасите, за Единния Господ, който смекчава сърцата на хората, кара ги да се вглеждат в страданията на своите братя и да се помиряват помежду си. Единственото нещо, което помирява хората помежду им, това е Божественото начало у тях.

Не дойдох да разруша, но да изпълня великия Божи закон. Сега и аз ви казвам, че няма да минат десет години, и всички разумни хора от целия свят, на които съзнанието е пробудено, ще си подадат взаимно ръка за обща работа. Всички добри хора от Америка, от Англия, от Германия, от Франция, от Испания, от Италия, от Китай, от Япония, изобщо от всички краища на света, са решили в продължение на десет години да направят един опит. Какъв ще бъде този опит? Той представя нова програма за света. Когато всички добри, съзнателни хора си подадат ръка за обща, велика работа, заедно с тях и вие трябва да вземете учас-

тие, да се присъедините към общото, както малките притоци се втичат в голямата река или в морето.

— Ами какво ще стане с нас?

— Не гледайте тъй дребнаво на въпроса. Това, което добрите хора вършат в света, то е за благото на цялото човечество. Този е начинът, по който човечеството може да се избави от голямата катастрофа, която виси над главата му, както и над цялата земя. Знаете ли каква катастрофа виси над цялата земя? Ако опитът излезе сполучлив, катастрофата ще се разминне; ако опитът не излезе сполучлив, тогава ще имате най-хубавото забавление, каквото светът някога е виждал. У онези, които разбират законите, веднага ще се яви желание да работят; онези, които не разбират закона, ще кажат, че тази работа е страшна. Не, не е страшна тази работа.

Христос дойде на земята преди две хиляди години с цел да спаси света от катастрофата, която се готвеше навремето. Той успя да го спаси, вследствие на което катастрофата се отложи. Днес разумните, добрите хора в света правят опити да отложат предстоящата катастрофа. По който и да е начин, светът трябва да се оправи. По стария начин не може вече да се живее. За в бъдеще трябва да се живее според закона на Божията любов. Животът трябва да се поправи във всички свои области. И тогава, като срещнете човек, който върши някакво престъпление, смело можете да му кажете:

— Не прави това нещо! Не е позволено на човек с четири факултета да върши престъпления.

Ако срещнете някой виден музикант, който свири в локал за няколко хиляди лева, можете да му кажете:

— Приятелю, не продавай изкуството си толкова евтино. Иди на друго място да свириш.

Срещате някоя мома, която търси някой млад момък, за да се ожени за него. Или срещате млад момък, който търси някоя мома, да се ожени за нея. Това са банални работи. Нека младата мома намери

един момък, който е отчаян от живота, и го спаси. А сега – момата се облякла хубаво, момъкът се облякъл хубаво, тръгнали да се харесват. Това е атавизъм. Ще видите: два-три месеца след женитбата им той седнал на една страна, тя – на друга страна – сърдити. При това положение как ще родят синове и дъщери, които да процъфтят. Не е този пътът, по който хората трябва да вървят. Любовта изисква, като обичаш някого, през целия си живот да не му кажеш една горчива или неискрена дума и никога лицето ти да не се навъси срещу него. Ще кажете, че сте готови да се жертвате за любовта. Който е готов да се жертва, той прави всичко това заради любовта, заради Бога. Той знае, че Бог живее у него. Ние трябва да вземем за основа на живота си следния принцип: ако се стремим да любим Бога, въпросите на нашия живот са разрешени; ако се стремим себе си да любим или другите да ни любят, въпросите на живота ни ще останат всякога неразрешени. Единственото разрешаване на въпросите се заключава в това да любим Бога, да любим Божественото в себе си. Само по този начин ще дойдем до истинското, до правилното разрешаване на въпросите. Тогава ще се създадат нови държави, нови майки и бащи, нови братя и сестри, нови управници и свещеници.

Не дойдох да разруша закона, но да изпълня. Единственото нещо, с което можете да занимавате умовете си, когато останете свободни, е да си кажете: „Не дойдох да разруша, но да изпълня Божия закон“. Изпълнението на този закон е в състояние да ви повдигне като хора. Не се спирайте върху това кой как изпълнява, но всеки да каже в себе си: „Аз дойдох в България да изпълня Божия закон“. И ако всеки за себе си каже така, великият опит ще даде такива добри резултати, каквито очакваме. В този опит седи спасението на човечеството.

16 юни 1929 г., София

Разумните кротки

*Блажени кротките, защото
те ще наследят земята.*

Матей 5:5

Блажени кротките. Кой човек е кротък? Мъчно може да се определи кой човек е кротък. Мъчно може да се каже какво нещо е кротостта. Някои приемат овцата като образец на кротост. Какво ще кажат те, ако видят как се бият овцете? Други приемат гълъба като образец на кротост. И гълъбът не е кротък. Виждали ли сте как гълъбицата, която минава за кротка, хваща едно от малките си за врата и го изхвърля вън от гнездото? Защо постъпва така? Тя не го иска при себе си, не го обича. От хиляди години насам все се говори за кротостта, но и досега още тази дума е останала неразбрана. Известно е, че нещо, което не се разбира, не може да се приложи. Тази е причината, поради която кротостта и до днес още не е приложена в живота. Досега не е намерен нито един човек на земята, който да изразява кротостта. Който иска да намери един кротък човек, той трябва да обиколи всички планети, да отиде на Слънцето – там все ще намери кротък човек. Досега в историята на човечеството се е намерил само един човек, който смело може да каже за себе си: „Аз съм кротък и смирен по сърце“. Този човек е бил именно Христос. В какво седи кротостта на Христа? Христос беше в сила да вдигне Земята на ръката си. Той беше в състояние да спаси човечеството, да даде нова култура, нов морал, да направи хората богати и щастливи.

— Защо не направи всичко това?

— Той го направи, но хората го развалиха. Майката е в състояние да изчисти стаята десет пъти, но

след всяко нейно излизане във децата разбъркват и изцапват всичко. За да не се развалят нещата, хората трябва да бъдат кротки.

Блажени кротките. Думата „кротък“, преведена в най-далечен смисъл от истинското ѝ значение, подразбира бял, светъл човек, който има свойството да привлича светлината. Следователно силата на кроткия човек се заключава в това, че може да привлича Божествената светлина в себе си и да я отразява навън. Кроткият е светец човек, затова е определено той да наследи земята. Кроткият човек има високо съзнание, затова може да привлича светлината. Светлината се привлича от тела или от съзнания, които са високо организирани. Светлината на съзнанието прави човека жив. Без тази светлина човек е мъртъв. Казано е в *Евангелието: Вие сте виделина на света.* Кой човек може да представя виделина на света? Само за кроткия може да се каже, че е виделина и светлина. Следователно само кротките могат да наследят земята, защото носят светлина, с която земята се обработва.

Христос казва: *Блажени кротките.* Това е едно от деветте блаженства, в които Христос изложи тайните на своето учение. Чрез кротостта всеки християнин трябва да придобие светлина в себе си, че като излиза вечер, да не търси кибрит, нито електрическа лампа, с която да осветява пътя си. Достатъчно е само да помисли за светлината, която носи в себе си, за да освети своя път. Мощно нещо е Христовото учение. Който живее в това учение и го прилага, той ще бъде в състояние с мисълта си само болни да лекува, гладни да нахранва, скръбни да утешава. Това значи да бъде човек истински християнин. Това значи да бъде човек кротък. Велика сила е кротостта. Защо? Бог се проявява чрез кроткия. Кроткият е вярващ човек. Той вярва в това, което нито се отрича, нито се твърди. Абсолютните, реалните неща нито се отричат, нито

се твърдят. Кой може да отрича съществуването на Слънцето? Или кой може да го доказва? Слънцето е огънят на живота. Ако някой си позволява да отрича Слънцето, ще го турят в огъня, да провери има ли огън в света, или няма. Ако някой отрича съществуването на въздуха, ще му отнемат въздуха и ще го питат има ли въздух, или няма. Още първата секунда той ще познае съществува ли въздух, или не. За съвременните хора въздухът е нещо неразбрано. Защо? Защото те го разглеждат само като физическо, материално вещество, съставено от кислород и азот. Това показва, че те живеят само с пипане, като в тъмнина, а не с виждане. Срещате един човек и виждате, че плаче, скърби за баща си.

— Къде е баща ти?

— Умря, заровиха го в земята.

Този човек не подозира даже, че баща му е заровен в земята като семка и след няколко години тази семка ще израсте, ще цъфне и плод ще върже. Всяко нещо, което е посадено в земята, ще израсте, ще цъфне и плод ще даде.

Да се върнем пак към думата „кротък“. Кротостта не подразбира овчедушие, мекушавост. В кротостта като важен елемент се включва разумността. Значи кротостта е вътре в човека, а не извън него. Христос казва за себе си: *Аз съм кротък и смирен по сърце*. Кроткият човек е носител на светлина, той е светец човек. Бъдещите хора, тия на шестата раса, ще бъдат светещи, кротки хора, носители на светлина. Откъдето минават, те ще светят. Лампите им няма да се палят нито с кибрит, нито с ключове, като електрическите. Всяка тяхна мисъл е светлина. Те ще светят така, както на северния полюс се забелязват особени светли сияния, на чиято светлина хората четат свободно. Тези светли сияния са едни от най-красивите явления на северния полюс. Следователно, ако ви запитат кое верую е най-право, кажете: „Истинско верую е това,

което прави хората светещи. Те сами светят, сами осветяват пътя си, не се нуждаят от никакви свещи, от никакви електрически лампи“. Кой е истинският свещеник? Истински свещеник е този, който носи светлина навред. Не е нужно да отваря *Библията* и *Евангелието*, да търси какво е казал Моисей и какво – Христос. Той трябва да носи светлината на Христовото учение в себе си. На времето си Христос е говорил много и всичко, каквото е говорил, е записано. Обаче Христос и днес продължава да говори. Той никога не е преставал да говори. Носете в себе си Словото на Христа, говорено от преди две хиляди години насам. Носете в себе си Словото на Христа, което и днес се говори. Усилвайте светлината си, за да разкривате и най-затънтените кътчета на своята душа.

Днес отваряме *Евангелието* и четем: *Блажени кротките*. Който не разбира дълбокия смисъл на тази дума, той се възмущава от този стих и казва:

— Овце ли трябва да станем?

— Не трябва да ставате като овце, защото овцата няма тази разумност, която е присъща на кроткия човек.

Разумно кроткият човек е огън и светлина. Няма сила в света, която може да го победи. Затова е казано, че кроткият ще наследи земята. Пред него всичко отстъпва. Всички прегради и препятствия отстъпват пред неговата светлина. Който може със светлината си да пробие една стена, той е кротък човек. А тъй – да мислите, че сте кротки, без да можете една стена да пробие с светлината си – това не е никаква кротост. Тъй щото не бързайте да се радвате на вашата кротост. Каква радост е тази, която ту се явява, ту изчезва? Ако радостта трае само един ден, тя е радост на мухите, ако трае два дена, тя е радост на овцете; ако трае три дена, тя е радост на воловете; ако трае четири дена, тя е радост на конете и т.н. Истинска радост е тази, която никой не може да отнеме. Каква

радост е тази, която се сменя със скръб? Учените ще кажат, че според закона на промените радостта трябва да се сменя със скръб, а скръбта – с радост. Какво ще кажете тогава, ако по десет пъти на ден човек мени състоянието си? Законът ли действа тук? Ако по десет пъти на ден бодете някой човек с игла, по силата на някакъв закон ли правите това? Не, тук никакъв закон не действа. Това става по ваше лично желание и разбиране. Когато англичанките воюваха за правата си, да бъдат избирани за министри, те влизаха в камарата, налагаха се и ако ставаше нужда да се защитават, вадеха иглите от шапките си и с тях бодяха. За да не се повтаря това нещо, държавата издаде закон, с който забрани на жените да носят големи игли на шапките си. Англичанката казваше, че когато воюва за свободата си, човек не трябва да се спира пред нищо. Съвременните хора казват, че човек не трябва да се противи на злото, но трябва да се съобразява с условията на живота, като уреди първо своите работи, а после вече мисли за Бога, за възвишени работи. Как ще уреди човек работите си и може ли въобще да уреди работите си? Покажете един човек, който, откак светът съществува, да е уредил работите си. Досега такъв човек не се е намерил. Никой цар, никой учен, никой философ не е могъл да уреди работите си на земята. Мислите ли тогава, че вие ще можете да ги уредите? Ако при сегашните условия на живота човек не внесе кротостта във всички свои действия, той ще се натъкне на същите разочарования, каквито хората са преживели до днес. Само онзи може да се справи с всички трудни положения в живота, за когото може да се приложи стиха: *Блажени нищите духом*. Под думата *нищ* не се разбира човек беден, нещастен, но се разбира човек със силна вяра, със силна любов, който дава ход на Божественото в себе си, на безграничното, на вечното. В правия смисъл на думата, нищият не знае какво нещо е ограничение,

сиромашия, болести, нужди. Нищият духом не е лишен от нищо. Какво прави обикновеният човек? Като се намери в известно затруднение, той иска да се облече във вретинце*, да посипе главата си с пепел и след това да каже: „Господи, не виждаш ли моите страдания? Не виждаш ли колко сълзи пролях?“. Чудно нещо! Този човек казва, че е роден от Бога, че иска да работи заради Него, а въпреки това плаче, роптае против страданията си. Какво трябва да прави този човек? Той трябва да вземе мотика в ръка и да се въпрегне на работа.

Срещал съм религиозни, набожни хора, които не работят нищо. Те отиват от време на време да гледат как работят селяните по нивите, по лозята. Като гледат как садят царевици например, вижда им се, че се занимават с проста работа и си казват: „Царевици са това!“. Тези хора не се спират да помислят какво представлява царевицата. В някои отношения царевицата седи по-високо от човека, който не работи. Като се мръкне, този човек мисли само за спане, да си легне на мекото легло, а царевицата и вечер работи. Тя мисли какво да направи, за да образува по-добър, по-голям кочан. Царевицата приготвя храна за човека, когато той спи и почива.

Казвате: „Как може да се говори лошо за човека, щом е създаден по образ и подобие Божие?“. Преди всичко вие трябва да знаете кой човек е създаден по образ и подобие Божие. Според мен само кроткият, нищият, нажаленият човек е създаден по образ и подобие Божие. *Кротък, нажален и нищ* са мощни думи. Какво разбират хората под думите *кротък, нажален и нищ*? Според вас нищ е онзи, който е изгубил баща си, майка си, жена си, децата си или

* Вретинце – голяма торба, чувал. Евреите и други народи носели вретинца около кръста си по време на злощастие, покаяние и скръб. (бел. ред.)

някой от приятелите си. Нажален е онзи, който е изгубил своята възлюбена или своето богатство. Този човек казва: „Натъжено е сърцето ми, счупено е сърцето ми“. Защо е счупено сърцето му? Защото не е кротък. Сърцето на кроткия е огъваемо, еластично, никога не се троши. Кроткият се движи между болни, между страдащи, на всички помага. Стъклото се троши, както се трошат сърцата на обикновените хора, понеже е лош проводник на топлината. Затова пък то е добър проводник на светлината. Със своята прозрачност стъклото обръща внимание на хората – да се освободят от своя егоизъм, да прогледат, да видят красотата на Божествения свят. Ако хората днес не виждат тази красота, това се дължи на тяхната непрогледност. Те не пропускат през себе си светлината на Божия свят, вследствие на което са тъмни.

Блажени кротките. Блажени разумните кротки, защото те ще наследят земята. Магическа сила крие в себе си думата *кротък*. Човек трябва да внесе елемента на кротостта в мозъка, в дробовете, в сърцето си, в кръвта, в цялото си тяло, за да може през него да мине Божествената светлина, да го направи мощен, велик. И най-великият гений не може да се нарече абсолютно кротък човек. Истински кроткият представя велик океан от жива вода, която постоянно се втича и изтича. Великият англичанин Нютон е казал за себе си: „Аз съм малко дете, което играе по вълните на великия океан на природата, с цел да изследва нещата, но то вижда, че много неща са скрити за човешкия дух“. Природата е скрила велики блага в себе си, които един ден ще открие на човечеството, но не изведнъж, а постепенно.

Следователно, докато човек не придобие образ и подобие Божие, той не може да се добере до гънките на природата, в които се крият нейните велики тайни. Това може да стане, само след като човек придобие

вътрешна виделина на съзнанието си, докато стане кротък, докато придобие образ и подобие Божие. Кротостта е първото условие за развиване на човешкото съзнание, за придобиване на повече светлина за ума. Човек трябва да има повече светлина в себе си, като основа за проява на Божествената мъдрост. Със светлината заедно върви и топлината, в която се образуват елементите на любовта. Тъй щото, като има любов и мъдрост в себе си, човек има вече условия за придобиване на безсмъртието. Кротостта пък развива сила, мощ в човека. Който иска да придобие кротостта, той трябва да следва пътя на Христа. Христос сам казва за себе си: *Защото съм кротък и смирен по сърце*. Кроткият е винаги буден. Той никога не спи. Той е отворена врата за разумните същества. Само грешният човек спи. Хората на шестата раса ще бъдат с отворени очи, винаги с будно съзнание. Сегашните хора спят, понеже живеят още в греха. Когато един спи, друг е буден, работи върху съзнанието на спящия. Детето спи, а майката работи върху него. Следователно, когато искате да работите върху себе си, вие трябва да станете като деца, да приспите в себе си онзи елемент, който ви противодейства. Това значи да стане човек кротък, да премине от една епоха в друга, да преобрази съзнанието си. Ще дойде време, когато всички хора на земята ще преобразят съзнанието си. Това ще се наложи, защото ще станат такива промени с нашата атмосфера, че нито един човек не би могъл да остане при новите условия. Новите условия изискват нови съзнания. Атмосферата на земята ще стане много по-рядка, отколкото е сега, а същевременно ще се намали и количеството на кислорода, както и самото атмосферно налягане. За да живее при тия условия, човек трябва да се нагоди и физически, и духовно. Изобщо всяка планета има специфични условия за живот.

Представете си, че някой човек се пренесе да живее на една от малките планети, на тъй наречените

астероиди, които се движат между орбитите на Марс и Юпитер. Знаете ли какво ще бъде състоянието на този човек? Ако отиде на един от тия астероиди лилипути, чийто диаметър достига едва десетина километра, теглото му ще се намали извънредно много и той ще скача на височина 70 – 80 километра. Следователно, ако на земята е тежал 70 или 80 килограма, на тази малка планета ще тежи само един грам. Предполага се още, че температурата на тази малка планета достига до минус 273 градуса. Обаче известно ни е, че притакава ниска температура всички тела се разрушават. Има състояния в природата, при които силите ѝ действат равномерно, без никакви препятствия, без никакви съпротивления. Наистина, ако човек се намери при условия, където температурата е ниска, при минус 273 градуса, той ще бъде свободен от всякакви изкушения, от всякакви неприятели или врагове. Кой може да нападне човек, поставен при минус 273 градуса студ? Такъв човек може да се пипа само с щипци. Доближите ли се до него, той веднага ще се разруши. Когато кроткият човек иска да бъде свободен от хората, никой да го не смущава, той изпуска светлината си, а задържа топлината си, вследствие на което понижава околната температура и не позволява на хората да се приближават към него. Когато работи за добрите хора, кроткият човек повишава топлината си, вследствие на което отваря вратата си и ги привлича към себе си. Не само хората, но всички живи същества се привличат от него. *Разумните кротки ще наследят земята.* Не казвам обикновените кротки, но разумните кротки ще наследят земята, т.е. ония разумни хора, които имат нови разбирания за светлината и топлината. Само тези хора могат да бъдат носители на новия живот. Великите хора са минали през големи изпитания и страдания, докато придобият кротостта. При сегашните условия на живота почти няма кротки хора. Когато някой каже за себе си, че е кротък, ще го пратя на

планината в бурна, тъмна нощ, сам да намери пътя си. Ако е кротък, той ще си послужи със своята светлина: ще отиде и ще се върне безпрепятствено. Кроткият носи светлина в себе си. Той не се нуждае от външна светлина. Казано е за хората: *Вие сте виделина на света*. Значи за съвременните хора може да се каже най-много, че са виделина, но не и светлина. Кроткият човек е бял. Той е направен от такава материя, която привлича светлината от пространството, затова свети. Страданията, нещастията на хората се дължат именно на недоимък на вътрешна светлина у тях. Външната светлина, от която се ползват всички хора, всички живи същества, предизвиква дразнене на всички сетива, вследствие на което тя носи и живот, и смърт. Светлината, за която Христос говори, носи само живот. Затова именно е казано, че само кроткият ще наследи земята. Само кроткият, който носи светлината на живота, ще наследи земята. Той ще бъде господар, вечно ще живее на земята. Онези хора, които нямат светлина в себе си, които не са кротки, те ще се намират под закона на прераждането, ще идват на земята, ще заминават от земята, отново ще се връщат и т.н.

Сега, като слушате да се говори за кротките, ще кажете, че разбирате тия неща, защото сте чели *Евангелието*, чели сте *Деянията на апостолите*, познавате донякъде Христовото учение. Обаче и това не е достатъчно. Не е достатъчно човек да има само опитността на апостолите или да е видял Христа, както апостол Павел го е видял. Като падна от коня си, Павел запита:

— *Кой си Ти, Господи?*

— *Аз съм този, когото ти гониш.*

Павел видя Христа, но това не беше достатъчно. Той трябваше да учи, да бъде подложен на изпитания, за да познае Христа. И след това Павел казва: *Всичко считам за измет, за да позная Христа*. Христос казва за себе си, че е кротък и смирен по сърце.

Следователно думите на Павел могат да се преведат в следния смисъл: „Всичко считам за измет, за да позная кротостта“. Който е придобил кротостта, той разполага с магическата пръчица. Без кротостта човек нищо не може да постигне. Мнозина търсят живота, но те трябва да знаят, че извън кротостта животът не може да се прояви. Всички хора имат живот, но въпреки това умират. Защо? Защото нямат кротостта, не са кротки. Без кротостта животът не може да се поддържа. Христос казва: *Това е живот вечен – да позная Тебе Единнаго, Истиннаго Бога.* Да познаете Бога, да познаете Христа, това значи да познаете любовта. Христа наричат още Син Божий, но това е титла. Че е Син Божий, ще познаете по това дали носи в себе си любовта. Някой човек е генерал, не защото носи военни дрехи, но защото е силен. Ако носи сила в себе си, и без генералски дрехи той може да бъде генерал. Не е достатъчно да кажете за някого, че е ваш възлюбен или ваша възлюбена, но той трябва да отговаря на това име. Ако е въпрос за обикновен възлюбен или възлюбена, такива възлюбени има много по света. И Ксантипа беше възлюбена на Сократ, но понякога го заливаше с вода. Един ден Сократ се разговарял с учениците си и в това време жена му влязла в стаята и го заляла с вода. Невъзмутен, Сократ се обърнал към учениците си с думите: „Моята жена иска да покаже, че когато се посее нещо, след това трябва да се полее с вода, да израсте, да даде плод“. Сократ казвал, че благодарение на жена си е станал философ. Ще кажете, че Ксантипа била лоша жена. Коя жена не е заливала мъжа си с вода? Коя жена не е ставала причина мъжа ѝ да пролива сълзи? Какво лошо има в плача? Изкуство е да заставите човека да плаче. Важно е как ще го заставите. Не е въпрос да мушнете човека с нож, за да го накарате да плаче. Това вече не е изкуство, нито е наука.

Като говоря по този начин, вие трябва да мислите, да разбирате добре. Аз говоря, без да имам предвид вашите личности. Целта ми е да ви изнеса истината тъй, както е, без никакво снизхождение. Някой бил голямо величие. Какво от това? Днес е величие, утре не е никакво величие. Някой минава пред хората за светец. Днес е светия, утре не е никакъв светия. Смъртта дойде при него, хване го за гушата и го души тъй, както задушава и обикновените хора. Когато истинският светия умира, той извиква своите приятели и се сбогува с тях. Той им казва, че е решил вече да си замине и за наследник оставя еди-кого си. Това значи кротък човек. Който не може да предупреди своите ближни, че заминава за онзи свят, и не може да се сбогува с тях, той не е кротък човек. Който страда и се измъчва, той не е кротък; който вика лекари да го лекуват, той не е от кротките; който вика свещеници и проповедници да го изповядват, той не е от кротките. Кроткият заминава съзнателно и с радост за онзи свят, като дава банкет на своите приятели и им казва определено, че отива в дома на Онзи, когото познава. Кроткият човек носи велик морал в себе си. Обикновеният морал, обикновеното благочестие са обикновени работи за него. Някой иска да се представи пред хората за свят, за благочестив човек и за да поддържа това заблуждение у тях, той ходи бос, окъсан. Не, това е измама. Светият, истински благочестивият човек е добре облечен, винаги чист и спретнат. Той живее едновременно и във външна, и във вътрешна чистота.

Един от учениците на Сократ отишъл един ден при учителя си със скъсани панталони, с цел да покаже своето благочестие и смирение. Като го видял в този вид, Сократ му казал: „Твоята гордост се вижда и през скъсаните ти панталони“. Гордостта на човека се вижда и през скъсаните, и през здравите дрехи. Кроткият човек излъчва светлина от себе си. Каква по-хубава дреха от дрехата на светлината? Който е

облечен с дрехата на светлината, той привлича към себе си любовта. Щом придобие любовта, той никога гладен не умира.

Христос казва: *Аз съм живият хляб, слязъл от небето.* Това подразбира, че само кроткият човек знае тайните, които се съдържат в хляба; само кроткият човек знае изкуството да придобива хляб, когато пожелае. Когато сатаната изкушаваше Христа в пустинята и му предлагаше да превърне камъните в хляб, той знаеше, че Христос владее изкуството да превръща материята. Хората на новата наука, хората на шестата раса ще познават тази наука и ще я прилагат. Хората на шестата раса са хора на кротостта, хора на светлината. Съвременната наука е повече в услуга на разрушението, на изстреблението. Следователно тя е временна, преходна наука. Тя открива задушливите газове, отровите, избухливите вещества. Какъв смисъл има в тия открития? Само онова откритие има смисъл, с помощта на което мъртвите могат да възкръсват. Но и при това положение има известна опасност. Опасността от откритията, които съвременната наука би могла да направи, седи в това, че всяко откритие ще се патентова и ще се използва само от богатите хора. Например открие се серум против някаква опасна и мъчно лечима болест, но струва скъпо. Богатите ще могат да си го доставят и да се лекуват, а сиромасите, поради нямаване на пари, ще умират. Тогава животът ще се продава. А Христос казва: *Блажени кротките, защото ще наследят земята.* Наистина, кротките ще разполагат с новото знание, което носи светлина и живот. Тъй щото светлината и животът не се продават, но се придобиват. Достатъчно е човек да стане кротък, за да провери това. Кроткият знае, че съществуват два свята: физически и духовен, земен и небесен.

- Възможно ли е това?
- Възможно е, разбира се.
- Ама ние не виждаме онзи свят.

— Това нищо не значи. Ако в един салон затворят стотици хора и им кажат, че въвн от него не съществува нищо друго, тия хора ще повярват ли в това?

— Няма да повярват.

— Защо?

— Защото са видели света извън салона. Следователно човек вярва в съществуването на това, което е виждал, а не в вярва в съществуването на онова, което не е виждал. Един ден, когато види онзи свят, той ще повярва и в него. Той ще види, че духовният свят е много по-красив и по-велик от този, който вижда и в който живее. Отношението между физическия и духовния свят е такова, каквото е отношението между растенията и животните от една страна, и животните и човека – от друга страна. Каквито и условия да имат растенията и животните, те са лишени от тези връзки, от тези отношения, каквито могат да съществуват между хората. Преди всичко животните и растенията са лишени от елементи, необходими за създаване на връзки, на отношения. При това не всички хора, но само някои от тях са в състояние да станат кротки, да привлекат към себе си онази светлина, която е носителка на бъдещата култура. Докато хората не станат кротки, няма да дойде безсмъртието, т.е. възкресението в света. Щом станат кротки, Христос ще влезе в сърцата им, защото Той казва за себе си: *Аз съм кротък и смирен по сърце*. Докато сърцата на хората са смутени, пълни с роптания и протести, те никога няма да видят и познаят Христа. Сегашните хора мислят, че Христос ще слезе някъде от небето, облечен в слава и великолепиe, и се готвят да Го посрещнат, да седнат едни отляво, а други – отдясно. Във времето на Христа, майката Заведеева искаше един от синовете ѝ да седне отдясно на Христа, а друг – отляво, но Христос ѝ каза, че не е в негова власт да определя местата на хората.

Колко души могат да седнат отдясно и отляво на Христа? Двама души само. Въпреки това всеки иска да

седне или отляво, или отдясно на Христа. Не, когато Христос дойде втори път на земята, Той няма да поставя хората едни отляво, а други – отдясно, но ще ги тури в една чутура, гдето ще започне такова грухане, каквото светът никога не е мислил. От всичкото жито ще остане само една чиния чисто, хубаво жито. И тогава, който е гладен, той ще отиде да си хапне от това жито и ще каже: „Господ да прости човечеството!“. Значи от цялото човечество ще остане една чиния грухано жито, полето със сока на кротостта. Който вкуси от това жито, той ще придобие елемента на кротостта в себе си. Той ще стане кротък, но сам ще си знае какво е преживял, докато стане такъв. Когато някой иска да знае какво иде за човечеството, казвам: голямо грухане иде! Без грухане няма спасение. Докато черупката на ореха не падне, той не може да изникне. Докато не изгуби богатството си, богатият не може да намери Бога. Докато не изгуби детето си, майката не може да го познае, нито може да го залюби. Докато водата не започне да се разлива, не може да полива цветята. Това са контрасти, които са в реда на нещата. Религиозните хора поддържат идеята, че човек трябва да се моли поне по три пъти на ден. Добро нещо е молитвата, но когато се прави по задължение, тя представя външно пособие. То е все едно някой да напише на дъската три-четири уравнения и да ги реши. Какво е разрешил с тези уравнения? Нищо не е разрешил. Казват за някого, че е отличен законотворец. Какво от това? Законите, които този човек пише, еднакви ли са със законите на природата? Един закон е ценен, когато е извлечен от природата. Един виден англичанин казал: „Законите на Англия са закони на природата“. Той искал да каже, че законите на природата са закони на Англия, т.е. Англия черпи своите закони от природата. Значи обществените закони трябва да изхождат от природата. Всяко общество, което се подчинява на такива закони,

ще се развива правилно. Хората на това общество взаимно ще се почитат и уважават. Всеки член на това общество ще заема точно това място, което му се пада. Той ще бъде точно на това място и ще изпълнява точно такава служба в обществото, каквато изпълнява всеки уд от човешкото тяло, който е поставен на мястото си. Ако някой член от обществото е на мястото на първия пръст на човешката ръка, ще му се отдаде съответното уважение. Само благородният човек може да отдаде на всекиго заслуженото внимание и уважение. Само кроткият човек е истински благороден. Вън от кротостта никакво благородство не съществува. Който не е кротък, той може да бъде привидно благороден, но неговото благородство лесно се губи. Кой човек не е губил своето благородство? Кой не е губил щастието си? Кой не е паднал духом? Кой не е лъгал? Кой не е крал? Това са отрицателни прояви на човека, които трябва да се извадят във външното му естество, да остане душата му чиста, свободна от тях. Когато се казва, че човек е създаден по образ и подобие Божие, това се отнася до неговата душа. Тя трябва да се прояви, да види Божието лице. Само душата може да види лицето на Бога. Затова е казано, че никой не е видял лицето на Бога. Обаче, когато човек придобие кротостта, когато даде възможност на душата си да се прояви в него, тогава той ще види лицето на Бога. Който не е придобил кротостта, той не може да види Божието лице. Затова е казано в Писанието, че който види Божието лице, той не може да остане жив. И на Моисей беше казано, че не може да види лицето на Бога. Моисей не беше кротък човек. Той режеше с нож, но времето налагаше това. *Само чистите по сърце ще видят Бога.* Срещате някой обикновен човек, който не е кротък, не носи светлина в себе си, но очаква да види Божието лице. Това е невъзможно! Моисей казваше на евреите, че измежду тях ще излезе пророк, който ще носи кротостта в себе си, който ще

наследи земята, затова те трябва да Го слушат. Който слуша този велик пророк, той може да наследи земята.

Блажени разумните кротки. Сега, ако ви кажа да станете кротки, това е механично казано, което с нищо няма да ви помогне. Обаче казвам: проявете кротостта си!

— Можем ли да проявим своята кротост?

— Можете. Повикайте Христа на помощ, защото Той е казал за себе си, че е кротък и смирен по сърце. Едно трябва да имате предвид: само онзи има право да повика Христа, който е готов да приеме кротостта в себе си. Който не е готов още, да не прави този опит, защото той сам ще се изложи на големи изпитания, които не може да издържи. Той ще изгори, ще изчезне от света. Стане ли въпрос за кротостта, Христос на никого не прощава. Щом някой се почувства готов да възприеме кротостта, той трябва да се обърне към Христа с думите: „Господи, искам да придобия кротостта, да я приложа в живота си. Ще следвам Твоя път неотклонно, без никакво колебание и съмнение“.

Кротките ще наследят земята. Които не разбират кротостта, те казват, че ако станат кротки, ще изгубят живота си и всеки ще ги тъпче. Не, кроткият е силен човек, никой не може да го тъпче. Кроткият разбира живота в неговата пълнота и смисъл. Дето минава кроткият, всички му правят път: реките отбиват течението си, правят му път да мине; растенията и животните му се кланят; хората го поздравяват. Кроткият и по земята стъпва, и във водата плува, и във въздуха се носи. Той е господар на земята, напълно я владее. Съвременните хора летят из въздуха с аероплани, но често падат от тях. Христос ходеше по водата, защото беше кротък и смирен по сърце. Когато хората станат кротки, и те ще ходят по водата, както Христос е ходил някога.

Блажени разумните кротки. Проявете кротостта си, ако искате да наследите земята, да я владееете,

както Христос е бил господар на земята. Щом Христос е ходил по водата, и вие можете да ходите. Това е възможност не само за един човек, но за всички хора, на които съзнанието е пробудено. Кротостта е достояние на всички хора. Да придобият кротостта, това е велика задача, която предстои на всички хора. Кроткият човек е бял. Една негърка казала на един бял: „Аз съм черна на лице, но бяла по сърце. Ти си бял на лице, а черен по сърце“. Някои хора са външно бели, а вътрешно черни. Други пък са отвън черни, а отвътре бели. Същото може да се каже и по отношение на кротостта. Някои са външно кротки, а вътрешно не са; други пък са вътрешно кротки, а външно не са. Кротостта е вътрешно, а не външно качество. Кроткият човек е носител на Божията светлина и се радва, че всички хора могат да се ползват от това благо.

Кротките ще наследят земята. Вложете в себе си идеята за кротостта и работете за нейното придобиване. И на вас желая да наследите земята, като кротки!

23 юни 1929 г., София

Илия вече дойде

Илия вече дойде.

Матей 17:12

Съзнателният живот на човека се отличава с три положения: възприемане, разбиране и приложение. Това, което човек не може да възприеме, не може и да го разбере; това, което не може да разбере, той не може и да го приложи. Следователно, за да се осъществи разумният живот, за да стане достъпен за всички хора, човек трябва да мине през тези три положения. Мнозина казват, че разбират живота. Те разбират живота, а същевременно страдат. Какво разбиране е това? Има нещо, което липсва в разбиранията на хората. Те казват, че причината за тази липса се дължи на устройството на държавите, на обществата, на домовете. Където и да търсят причината за страданията на хората, важното е, че нещо съществено не им достига. Например купувате един килограм хляб от някоя фурна и намирате, че брашното е прясно, хлябът е добре опечен, но солта не е достатъчна. Купувате хляб от друга фурна и намирате, че солта му е достатъчна, добре е опечен, но малко горчи, брашното не е било прясно. И в първия, и във втория случай хлябовете имат някакъв съществен недостатък. Много неща има в живота, които горчат, като старото брашно. Какво показва тази горчивина? Горчат само ония неща, които са остарели, които са изгубили своята хранителност.

Илия вече дойде. Какво означава този стих? Този стих означава уравнение, съставено от няколко числа. За да се реши това уравнение, първо трябва да се разбира смисъла на числата, които го съставят.

ИЛИЯ ВЕЧЕ ДОЙДЕ

Значи числата трябва да се разбират и прилагат. Например изброяваме няколко числа: десет, сто, хиляда, десет хиляди и т.н. Какво разбирате от тези числа? Нищо особено. Вие чувате само числа от различни големини. Обаче, ако кажа на някого, че му давам пет хиляди английски лири, това число веднага ще придобие смисъл. Следователно всяко число се осмисля и разбира само когато има отношение към човека. Няма ли никакво отношение към човека, то остава неразбрано. Щом чуете, че някой човек ви дава пет хиляди английски лири, това число става интересно за вас. Вие вече го осмисляте, разбирате и можете да го приложите в живота си. Това число е интересно за вас, но не и за другите. Те казват: „Щом ние нямаме пет хиляди английски лири, това число не ни интересува“. Същото нещо се отнася до идеите и мислите на човека. Всяка идея има смисъл за човека дотолкова, доколкото има отношение към него. Щом една идея няма никакво отношение към даден човек, тя остава безпредметна, не занимава неговия ум.

Христос казва: *Илия вече дойде*. Илия представлява законността в света. Илия представя физическия живот, в който човек трябва да се прояви. Илия представя формата, начина, по който може да се прояви грубото човешко съзнание. Той представя грубото човешко разбиране на живота. Всеки човек, който иска да си направи къща, да има жена, деца, той е Илия. Илия дойде на земята, направи си къща, ожени се, родиха му се деца, които той изучи, станаха учени, но след време той остаря, погребяха го в гроба, опяха го и всички негови ближни се провикнаха: „Отиде Илия!“.

Илия заминава за онзи свят, но оставя къщата си на своите наследници, да се съдят помежду си кой взел повече или кой кого изиграл. След наследниците идат кредиторите, които разкарват жена му по съдилища, докато вземат това, което им се пада. Децата остават на произвола на съдбата, а страданията започват да

ги следват едно след друго. Какво трябваше да направи Илия, за да не се опропасти неговия дом, да не пострада Син Человечески? Когато дойде на земята, Илия трябваше първо да уреди работите си, за да не пострада Синът Человечески. Той дойде на земята, но не можа да уреди работите си, заради което Синът Человечески пострада. Ако в държавите няма законност, няма мир, и между гражданите не може да съществува добър, правилен живот. При това положение и царе, и министри ще треперят и външно, и вътрешно. Каквито са отношенията на хората към външния свят, такива ще бъдат отношенията и помежду им. Каквито са отношенията на държавите към външния свят, такива ще бъдат отношенията им една към друга. Малките държави се страхуват от големите, но и големите се страхуват от нещо. Има една по-голяма държава и от най-голямата държава на земята.

И тъй, за да не се заблуждава от външния свят, човек първо трябва да изучи същината на своя живот, отношението му към разумната природа, към реалността, която го заобикаля. За човека не е важно какъв е той по народност: българин, англичанин или французин. За него е важно какви са отношенията му към разумната природа. Че някой бил българин, англичанин или французин, това нищо не допринася за неговото щастие. Името не прави човека щастлив, нито може да го спаси. Името може да спаси човека само тогава, когато в него има ред и законност. Истински човек е този, който има правилни отношения към природата. За такъв човек не важи дали е българин, англичанин, французин или какъв и да е. Който няма правилни отношения към природата, той не е осигурен в живота. Хората се осигуряват по различни начини, но все неосигурени остават. Защо? Защото имат един неприятел, от когото не могат да се освободят. Кой е този неприятел? Смъртта. Никой не може да избегне от смъртта. Беден или богат, учен или прост,

добър или лош, всички хора ще влязат в обятията на смъртта. Те се стремят към безсмъртието, но още не са го постигнали. Като умре човек, дойдат свещеници да го опаяват, да му четат молитви, но нищо не помага. Умрелият иска да се молят за него, да му осветят пътя, но никой не може да му помогне. Защо? Защото съвременните хора нямат отношения към живата природа, към Първичната Причина на нещата, към Първичното Начало, от което са излезли. Съвременните хора нямат представа за Бога. Те Го определят по някакъв начин, но това определяне е подобно на описанието, което дават например за българина. Те казват: „Българинът е човек, който има височина еди-колко си сантиметра, с черни или кафяви очи, с мургаво лице и т.н.“. Това е само външно описание на българина, което ни най-малко не характеризира същината му. Българин е онзи, който има абсолютно здраво тяло, светъл ум, благородно сърце, силна воля, възвишена душа и мощен дух. Българинът трябва да има здраво тяло, което да благоухае, навсякъде да разнася своя аромат; умът му трябва надалеч да свети; той трябва да има такова сърце, което всички да сгрява; той трябва да има такава воля, че дето мине – всичко да изправя; който няма тия качества, той не може да се нарече българин. Това, което се казва за българина, същевременно се отнася до всички народности.

Сега да оставим настрана този въпрос. Както и да го разглеждате, вие не можете да намерите дълбоките причини на нещата. Ако речете да търсите причините защо човек не е такъв, какъвто трябва да бъде, вие ще се натъкнете на едно кардинално противоречие. Философите на миналото, както и тия на настоящето, правят опити да обяснят причините за човешкия неуспех, но тия обяснения не са допринесли нищо за човечеството. Така и лекарите обясняват причините за заболяването, но болестта не се премахва. Те определят диагнозата на болестта, но с това болестта

не изчезва. От лекаря се иска да излекува болния. Щом го излекува, тогава има право да определя причините на заболяването. Всички хора страдат от една болест. Тя е наречена безлюбие. Най-опасната болест в света е безлюбието. Който иска да се излекува от тази болест, той трябва да приложи в живота си закона на любовта. Любовта, това е същината на живота. Ние проповядваме на хората учението на любовта. И Христос е проповядвал на хората учението на любовта. Който не разбира това учение, той нищо не може да разбере. Човек трябва да разбере какви отношения има към любовта и като я разбере, да я приложи в живота си. Щом разбере отношенията си към любовта, човек ще разбере същината на живота. За да запази равновесие и хармония в живота си, човек никога не трябва да се отделя от любовта. Ако някой помилва ръката ви и вие тръгнете след него, добре ли сте постъпили? Мислите ли, че този човек ви обича повече от онзи, от когото черпи сокове за своя живот? Чудни са хората, когато тръгват след всеки, който помилва ръката им. Ръка, която се отделя от тялото и тръгва след всеки, който я помилва, кучета ще я глождат. Когато ръката на човека не се мръдва от мястото си, това показва, че истината е в него. Следователно, за да разбере истината и любовта, човек трябва да съзнава положението си като уд на Божественото тяло и никога да не напуска мястото си. Какво ще придобият очите на човека, ако тръгнат след онзи, който ги похвали, че са хубави, че имат хубав цвят? Нищо няма да придобият. Очите на човека ще придобият нещо само тогава, когато стоят на мястото си. Всеки уд на човешкото тяло може правилно да изпълнява своята функция, докато стои на мястото си.

Съвременните хора се занимават с въпроси, които не могат да разрешат. Например те се запитват какво представлява Бог, какъв е другият свят, защо идват страданията и нещастията в света и т.н. Според мен

ИЛИЯ ВЕЧЕ ДОЙДЕ

човек първо трябва да се занимава с въпроса за любовта, да я възприеме, да я разбере и да я приложи. Щом разбере и приложи любовта, той може да се занимава с всички останали въпроси. Ще кажете, че не можете да възприемете любовта. Ако не можете доброволно да я възприемете, тя сама ще ви се наложи. Как? Ще дойде стражарят и ще ви се наложи. Възприемането е съзнателен, а не механичен процес. Само глупавият човек не може да възприема. Когато светлината влезе в очите ви, вие трябва да я възприемете – нищо повече. Човек първо трябва да възприеме любовта; после да я разбере и най-после – да я приложи. Щом я приложи, започва истинския живот. В какво седи възприемането, разбирането и прилагането на житното зърно? Като вземете житното зърно в ръката си, това е равносилно на възприемането. Вие го приемате в ръката си и го предавате от ръка на ръка. Обаче житното зърно е живо, има стремеж в себе си, иска да се прояви. Вие разбирате, че то се нуждае от почва, от светлина и влага, и го поставяте при тези условия. Посаждате го и следите как се извършва развитието му. Като израсте, житното зърно завързва плод, който след време узрява. Щом зърното узрее, вие сте в процеса на приложението, на ползването. Вашият живот зависи от плода на житното зърно.

И тъй, всяка идея, която можем да възприемем, разберем и приложим, дава плод, който осмисля живота. С други думи казано: когато човек има правилни отношения към любовта, към Първата Причина на нещата, той става уд на Божествения организъм, от соковете на който черпи и се развива. И в Писанието е казано, че трябва да бъдем удове на Божественото тяло. Когато някой пита какво нещо е Бог, това показва, че той отдавна се е отделил от Него, вследствие на което Го е забравил. Щом е дошъл до това положение, той е осъден да го глождят кучета. Какво трябва да прави този човек? Той трябва да се

обърне към Онзи, който единствен може отново да го постави на мястото му. Докато човек е уд, отделен от цялото, нищо не може да възприеме и разбере. Щом се върне на мястото си и започне да функционира правилно, той може вече да възприеме, разбере и приложи любовта. Може ли умрял човек да живее? Преди хиляди години още Господ запитал Йезекиил, един от еврейските пророци:

— *Могат ли да оживеят тези кости?* Пророкът отговорил:

— *Господи, Ти знаеш.*

— *Ти кажи на тези кости, че могат да оживеят.*

Щом казал така, костите започнали да се събират на едно място и да оживяват.

— *Тези кости могат ли да се облекат в плът?*

— *Господи, Ти знаеш.*

— *Кажи на тези кости, че могат да се облекат.*

После ще дойде Духът, който ще одухотвори тия кости.

Това е алегория, която има дълбок вътрешен смисъл. Велика наука, велико изкуство е човек да може правилно да възприема, да разбира и да прилага нещата. Мнозина казват, че трябва да се молят на Господа, за да им даде нещо. От какво се нуждаят хората? Всеки човек се нуждае от хляб. Синът седи и се моли на баща си да му даде хляб. Бащата е донесъл цяла кошница хляб, а синът се моли, иска от баща си да разбере какво нещо е хлябът. Защо трябва да се моли, когато хлябът е пред него? Той трябва да възприеме, т.е. да вземе хляба в ръката си, да го разчупи, да тури едно парче в устата си и без да мисли много, ще разбере какво нещо е хлябът. Щом го опита, той ще възприеме силата му и ще я приложи. А тъй, да седи пред хляба, да го остави да мухляса и да се вайка, че баща му не е донесъл туй, от което се нуждае, това говори за неразбиране на живота.

Какво щастие можете да очаквате при такова разбиране на живота? Някои казват, че като умре човек, тогава ще бъде щастлив. Не, човек може да бъде щастлив само когато оживее. Други казват, че като се разболе, човек поумнява. Не, човек поумнява, когато оздравее. В смъртта, в болестта няма никаква философия. Философията на живота седи в любовта. Който няма любов в себе си, той е мъртъв. Любовта носи живот, а безлюбието – смърт. Който люби и умира, той не се обезличава, той продължава да живее и след смъртта. Като умре, той може да каже: „Всичко е свършено вече!“. Това значи: „Аз изплатих дълговете си и вече съм свободен от кредитори“. Който е живял в безлюбие, след смъртта си напълно се обезличава. Той не може да каже, че всичко е свършено с него, защото кредиторите му го следват и на онзи свят. Той не е свободен от своите дългове и отново трябва да дойде на земята, за да се разплаща. Когато изплати дълговете си, човек може вече да възприеме живота, да го разбере и приложи. Да възприеме, разбере и приложи в живота, това значи да се свърже с любовта.

Сега ние говорим за съзнателния живот, който всички хора трябва да придобият. Със стария живот нищо не може да се постигне. Какво може да направи човек днес с една банкнота от пет лева? Освен едно кило хляб, с една банкнота от пет лева човек нищо друго не може да купи. Следователно животът на съвременните хора не е нищо друго, освен една банкнота от пет лева. Където и да отидете с този живот, нищо не можете да придобиете. Казвате:

— Ето, и аз имам живот.

— Колко струва този живот?

— Пет лева.

— Не, с този живот нищо не може да се постигне.

Човек може да постигне желанията на своята душа само тогава, когато разполага с живот, който струва стотици хиляди и милиони златни левове.

Такъв живот могат да имат само онези души, на които съзнанието е пробудено и които мислят сериозно. За всички останали души с ниско съзнание, дребният, обикновеният живот е достатъчен. Той може да ги задоволи. Те са още деца, не разбират живота на възрастните и на старите. Това, което децата разбират, възрастните не разбират; това, което възрастните разбират, старите не разбират. И обратното е вярно: това, което старите разбират, възрастните не разбират; това, което възрастните разбират, децата не разбират. Тъй щото, когато някой казва, че не разбира нещо, това показва, че или е дете, или възрастен, но не е дошъл още до положението на стария, на мъдрия човек в живота.

Съвременните хора говорят за човещина, за разумни, правилни отношения, но как трябва да бъдат изразени тези отношения, и те не знаят. Ще ви представя алегорично какви трябва да бъдат отношенията между разумните същества от една страна и между разумните същества и природата – от друга страна.

Един господин си направил хубава, голяма градина, в която насадил множество ароматни цветя, които разнасяли благоуханието си надалеч, вследствие на което привличали към себе си работните пчелички. Една от пчелите започнала да хвърчи от цвят на цвят и весело бръмчала. След това тя влязла в един цвят, скрила се дълбоко в него и казала: „Бът!“.

— Какво правиш там? – запитал я господинът.

— Почивам си. Хвърках от цвят на цвят, пях им свои песни, а сега влязох да си почина.

Обаче пчеличката използвала разумно своята почивка. Тя се възползвала от гостоприемството на цветя, взела си нещо сладко и отново литнала на разходка по благоуханните цветове. Тук кацне – бръм, там кацне – бръм, пее им своята песен. Отново влезе в някой цвят и каже: „Бът!“, остане известно време на по-

ИЛИЯ ВЕЧЕ ДОЙДЕ

чивка. И най-после, като събере достатъчно нектар от цветовете, заминава за кошера си, за да сподели придобивката си със своите близни. Като я питат къде е била и какво е правила, тя отговаря:

— Посетих градината на един господин, поях му малко и той щедро възнагради моята песен.

Пчелата остава спечеленото в кошера и не се връща вече в градината на познатия господин. Защо? Зима е вече. Тя остава на топло в кошера и чака да дойде нова пролет, да посети градината, да попее на познатия господин и да се разговори с него. Тя си философства по един начин, той – по друг начин. Но и при това положение те се разбират и взаимно си помагат.

Такива трябва да бъдат отношенията на разумните същества помежду им; такива трябва да бъдат отношенията на разумните същества към природата. Пчелите представят хората, а господинът представя природата, от която хората черпят. Хората са певците, които посещават природата заради благоуханните ѝ цветя, пеят ѝ песни, разхождат се, кацат от цвят на цвят, докато се скрият някъде да си починат, а същевременно да вкусат и да вземат нещо от сладкия нектар на цвета. Каквото вземат от цветовете, те го занасят в кошерите си, където остават на топло до следната пролет.

Как ще разберете тази алегория? За да я разберете, от вас се иска сериозна работа, съсредоточена, концентрирана мисъл.

Срещам един господин, здраво овързан с дебело въже. Той едва-едва се движи, пъшка, плаче и се моли:

— Дай ми някакъв съвет, да развържа това въже, да се освободя от него.

— Късно си се сетил. Ти трябваше да дойдеш за съвет при мен още в началото, когато си бил вързан само с един конец.

Ти постепенно си се обвързвал, конец след конец, докато днес се намиращ в невъзможност да се осво-

бодиш. Обаче и от това положение има изход. Както си се омотавал конец след конец, така можеш да късаш конец след конец, докато скъсаш и последния и спокойно въздъхнеш. Който сам се е вързал, той сам трябва да се развърже. За това се иска от човека сериозна работа и здрава, положителна мисъл.

Съвременните хора мислят, че могат да постъпват свободно, както намират за добре, без да носят никаква отговорност. Те сами се заблуждават. Невъзможно е човек да мисли, да чувства и да постъпва по някакъв начин, без да изпита отношението на своите мисли, чувства и действия към самия него. Като знае това, щом възприеме една идея, човек трябва да я разбира и прилага в живота си. Всяка правилно възприета идея, разбрана и приложена, ще бъде съдбоносна за човека, но в добър смисъл. Не е ли добре разбрана и приложена, тя пак ще бъде съдбоносна, но в лош смисъл. Тъй щото страданията и нещастията, които сполетяват човека, се дължат на неправилно възприемане, разбиране и прилагане на идеите. По отношение на идеите и мислите, които ви посещават, вие често проявявате известно нехайство. Например дойде ви някоя светла идея на ума, но вие отлагате реализирането ѝ за по-благоприятни условия, с което я изгубвате. Тази идея втори път няма да ви посети. Благоприятни условия са сегашните, а не бъдещите. Щом една идея ви е посетила днес, това е най-благоприятното време, най-благоприятното условие за нейното възприемане. Не изпускайте този момент.

Едно от заблужденията на съвременните хора, което ги спъва в живота, е мисълта, че са млади или стари и не могат да вършат една или друга работа. Младият казва, че е млад и не може да върши работата на възрастните и на старите. Щом е млад, нека върши работата на младите. Възрастният трябва да върши работата на възрастните. Старият трябва да върши работата, която старите вършат. Изобщо в работата си

ИЛИЯ ВЕЧЕ ДОЙДЕ

всеки човек трябва да бъде на своето място и време. Старият мисли, че трябва само да седи, да почива, а младите да му прислужват. И ако не става така, той страда, счита се нещастен. Не, това не е стар човек, това е инвалид. Да бъдеш стар е едно нещо, да бъдеш инвалид е друго нещо. Не смесвайте тези две понятия в себе си. Природата не признава никакви инвалиди. И младият, и възрастният, и старият са в природата. Тя не изключва човека от себе си, на каквато възраст и да е той. Обаче грехът, злото, нещастията са последствия на неправилния, на неразумния човешки живот. Тези неща са извън Божествения живот, извън природата. Следователно всичко нечисто, всичко глупаво и неразумно е извън Бога, извън живата природа. Така е за всеки, който разбира нещата правилно; който не ги разбира, той ще живее в заблуждения, докато някога ги разбере. Грехът носи смърт. Следователно всяко нещо, което носи смърт, е извън Бога. Всяко нещо, което носи безсмъртие, живее в Бога. Единственото реално нещо в живота е любовта. Всяко нещо извън любовта не може да живее в Бога. Отнемете любовта от кое и да е живо същество, то веднага ще престане да живее. То веднага ще изчезне, ще се разруши, ще се разпадне.

И тъй, ако човек може да разбере същината на новите идеи и ги приложи в живота си, в него ще настъпи голям преврат, коренна промяна. Той ще се намери в положението на човек, лежал от тежка болест, но изведнъж оздравял. Докато изворите на неговия живот са били прекъснати, той е бил болен. Щом изворите на живота му отново бликнат, той вече е здрав човек. Ако не дойде някой човек отвън, за да свърже болния с изворите на живота, с изворите на любовта, той не може да оздравее. Какъв трябва да бъде този човек? Той трябва да бъде свързан с любовта, с живота. Никой друг не може да помогне на болния. Ако болният не може да възстанови връзката си с любовта, с живо-

та, неговата песен е вече изпята. Той трябва да замине за другия свят, т.е. да напусне земята. След всичко това ще разправят, че еди-кой си човек умрял, отишъл при Бога. Ние казваме, че той е отишъл някъде, но въпрос е, дали е отишъл при Бога. Може ли празната каса да отиде при господаря си? Касата отива при господаря си, само когато е пълна. Само онзи човек може да отиде при Бога, който се е отказал от всички свои слабости и грехове, който се е свързал с разумната природа, който е възстановил течението на изворите на любовта в себе си. За този човек казваме, че заминава, че се освобождава, а не умира. Всеки друг, който се отделя от тялото си и носи със себе си своите грехове и престъпления, той не се освобождава, но умира. Той се освобождава само от болките на физическото тяло, но не и от своите грехове, от своите отрицателни мисли и чувства. Невъзможно е този човек да отиде при Бога. Той може да отиде при Бога дотолкова, доколкото нечестният човек може да върне парите, които е взел от приятеля си назаем. Един ден, когато Божественото съзнание в този човек се пробуди, той ще изправи погрешките си, ще се свърже с любовта и ще отиде при Бога. Това значи пълно оздравяване. В първо време този човек е бил в положението на болен: органите му били разстроени, животът му обезсмислен, близките му – чужди за него. Изобщо той се е намирал в положението на лист, преждевременно откъснат от дървото и оставен на произвола на вятъра. Щом болният възстанови връзката си с любовта, животът в него започва да тече: органите му правилно функционират, животът му се осмисля, всичко около него събужда интереса му и той става от леглото си моментално, съвършено здрав и бодр.

Следователно всеки трябва да работи съзнателно върху себе си, да използва всички условия, благоприятни и неблагоприятни, за да се пробуди в него висшето, Божественото съзнание. Щом висшето съз-

нание в човека се пробуди, той се освобождава от вътрешния си страх. Той става смел и решителен, готов да служи на Бога. Той се свързва с Него и Го разбира не външно, а вътрешно. Мнозина схващат процеса за пробуждане на висшето съзнание като външен, механичен процес. Всъщност той е дълбок, вътрешен процес. Които го разглеждат като механичен процес, те се молят на Бога и очакват Божието благословение да дойде отвън някъде. Не, Божието благословение иде отвътре. И звярът, и разбойникът отстъпват пред всеки човек, у когото Божественото съзнание е пробудено. Това значи проява на великото Божие благословение. Какво по-голямо благо можете да очаквате от това, да срещнете звяр в гората и той да ви стори път; или да срещнете разбойник на пътя си и той да сложи оръжието си пред вас, и да ви покани да споделите с него придобитото богатство? Разбойникът ще отвори торбата с парите си пред вас и ще каже: „Братко, заповядай, седни при мене да споделим благото, което придобих. Ще те помоля да ме посъветваш как да употребя спечеленото богатство“. Вие ще тръгнете с него от къща на къща, ще обиколите всички сиромаси, всички ония, които разбойникът някога е ощетил. По този начин ще го освободите от товара му, от тежкото бремe на живота му, от неговата карма. След това този човек ще ви благодари, че сте му дали възможност да прави добро. Пък и вие ще разберете, че и в разбойника има нещо добро, и в него Божественото се проявява. Обаче трябва да знаете как и къде да го пипнете. Когато Божественото в човека проговори, той е готов да изправи погрешките си. Докато Божественото в него не е проговорило, той е в положението на разбойник, който граби, обира и убива хората.

Съвременните хора се натъкват на противоречия, на нещастия в живота си и постоянно се питат защо съществуват тия неща, кой ги е допуснал в света. Има неща в живота, за които човек никога не трябва да

пита и не трябва да му се отговаря. Например никога не питай защо трябва да ядеш. Яж и не питай. Речеш ли да питаш защо трябва да ядеш, ще те сполетят най-големи нещастия. Никога не питай защо трябва да живееш. Ако река да ви отговарям на тия въпроси, ще ви заведе в една специфична област на ума, откъдето няма излизане. Не питайте за неща, на които не може да се отговаря. Някой се дави в морето. Отивам да го спася, но виждам, че на гърба му виси торба с 50 килограма злато. Бързо откачвам торбата от гърба му и я хвърлям в морето.

— Стой, не хвърляй златото във водата!

— Не може. Или тебе само мога да спася, или златото. Едно от двете ще избереш.

— И двете неща искам.

— Не може. Щом искаш и тебе да спася, и златото ти, ще видиш дъното на морето.

— Защо?

— Сега не е време за питане и за отговаряне.

Има случаи в живота, когато човек трябва да се откаже от всичко, каквото има: от богатството си, от къщата си, от нивите и лозята си. Като се откаже от всичко това, ще се намери в още по-трудно положение: жена му и децата му ще го напуснат. Той ще се огледа съвсем сам в света, без пет пари в джоба си. Възможно ли е това? Както е възможно да се отнеме торбата със златото от гърба на давящия се, за да бъде спасен, така човек трябва да се освободи от всички връзки на земята, от всичкия товар на гърба, ако иска да спаси душата си. Който няма никакъв товар на гърба си, той лесно ще се спаси. Обаче, който има товар на гърба си, той ще мине през големи страдания, докато се освободи от връзките, от ремъците на своя товар. За да се освободи от тия връзки, човек ще мине през ред опитности. Само така той ще разбере реалността на живота. Като казваме, че човек трябва да се откаже от нещо, трябва да знаем от какво имен-

ИЛИЯ ВЕЧЕ ДОЙДЕ

но да се откаже. Ако се откаже от животинския живот, за да приеме човешкия, това е в реда на нещата. Да се откаже от човешкия живот и приеме ангелския, това е в реда на нещата. Да се откаже от ангелския живот, за да приеме Божествения, това е в реда на нещата, това е в съгласие със законите на природата. Обаче да се откаже от човешкия живот за сметка на животинския или от ангелския за сметка на човешкия, или от Божествения за сметка на ангелския, това е извън реда на нещата, извън законите на разумната природа. Не може да се жертва висшето заради низшето. Божественото съдържа всичко в себе си: в него влиза и ангелското, и човешкото, и животинското; в ангелското влиза само човешкото и животинското; в човешкото пък влиза само животинското.

Следователно, когато някой казва за себе си, че е човек, това подразбира две естества: човешко и животинско. Ангелското естество е изключено от него. Той няма такава висока интелигентност, каквато ангелът има. Той се ражда, живее, без да знае какво го очаква утрешния ден. Умният човек трябва да знае отде е дошъл, къде отива и какво го очаква. Срецам един човек и той започва да се хвали, че бил високо интелигентен, че написал някакво философско съчинение и т.н. Питам го отде е дошъл – не знае. Кои са били първите му родители, пак не знае. Къде ще отиде, не знае. Той предполага, че ще отиде на онзи свят, но какво нещо е онзи свят, не знае. Предполага, че онзи свят е някакво състояние, че не заемал никакво време и пространство. Какво всъщност представя онзи свят, и той не знае. Той говори само думи, смисълът на които и за него остават непонятни. Онзи свят заема и място, и време; в него съществуват идеи, чувства, мисли. Духовният свят е нещо велико. Който влезе в този свят, той сам не се познава. Ако на земята е хранил омраза, завист, неразположение към някого, в духовния свят всичко това изчезва. В духовния свят извира само чис-

та, кристална вода. Там всички се обичат. Ако някой влезе в духовния свят с най-малка омраза към когото и да е, той веднага ще се види изоставен от всички и ще разбере, че всички хора са едно неразделно цяло. Щом изхвърли омразата от сърцето си, всички хора ще излязат въвн от него, ще го заобиколят и ще му се радват. В духовния свят няма условия за омраза, няма условия за нищо отрицателно. Следователно, когато люби всички хора, човек се намира в духовния свят. Когато мрази, той е във физическия свят. Обаче животът не седи в омразата, а в любовта.

Илия вече дойде. Докато не може да уреди материалните, физическите си работи, човек не може да уреди и духовните си работи. В този случай духовните му работи ще бъдат толкова объркани, колкото и физическите. Когато материалните работи на човека не са уредени, той започва да си служи с хитрини, дано някак ги нареди. Не успее ли и при това положение, той се отчайва от живота и търси причините за неуспеха си в обществения строй, в условията. Той изважда заключение, че за да нареди работите си във физическия свят, трябва да се огъва пред този, пред онзи. Не, в огъването няма никаква философия, никаква наука. Не е мъчно човек да се огъне. Всеки, който харчи повече, отколкото силите му позволяват, той се огъва; който яде повече, отколкото трябва, той се разболява; който се хвърля отвисоко във водата, той непременно умира. Ще кажете, че рибата не умира. От каквата височина и да хвърлите риба във водата, тя няма да умре, защото знае да плува. Ето защо човек първо трябва да научи изкуството да плува и тогава да влиза във водата. Човек трябва първо да научи изкуството да хвърчи, и тогава да прави опити да лети из въздуха. Съвременният човек хвърчи из въздуха, но не тъй изкусно, както птиците. Птицата никога не може да падне тъй главоломно, както човек пада от аероплан. Никога досега не се е чуло да стане ката-

ИЛИЯ ВЕЧЕ ДОЙДЕ

строфа с някоя птица при летенето ѝ из въздуха, а при летенето на човека с аероплан стават много катастрофи. Това показва, че в хвърченето на човека из въздуха липсва нещо. Това изкуство не е дошло още до своето съвършенство. Човек иска да завладее въздуха по механичен начин. Съвременната наука не е дошла още до положение толкова да намали теглото на човека, че като падне от аероплан, да не се повреди. Възможно ли е това нещо? За онзи, който разбира законите на смаляването, това е възможно. За онзи, който не ги разбира, това е невъзможно. Той ще се качи на аероплан, но при някаква повреда ще падне на земята и ще счупи главата си. След това ще дойдат свещеници да го погребват, да държат речи, че еди-кой си велик авиатор паднал на земята и пострадал. Не е положителна, абсолютна наука тази, чиито изобретения убиват своите изобретатели. Съвременните учени и духовни хора знаят много неща, проповядват на хората, но като се намерят в трудно положение, и те не могат да се справят. Много вярващи, много духовни хора, като се намерят пред последния час на живота си, се разколебават. И Толстой, със своята велика философия, на смъртното си легло се разколебал за момент, не могъл да си отговори какво ще стане с него. След смъртта си обаче веднага се почувствал доволен, че се освободил. Като се срещнал с един познат в невидимия свят, казал му, че искрено желае хората да поумнеят по-скоро, да престанат войните и изстребленията между тях. Значи желанието на Толстой било да поумнеят хората.

Сега, като говоря за невидимия, за духовния свят, за мнозина това е *terra incognita*, някаква чужда, непонятна област или отвлечена философия. Не, това не е отвлечена философия, но въпрос на опит, въпрос на възприемане, разбиране и прилагане. Някои искат да знаят как трябва да се отнасят със своите заминали за онзи свят. Много просто. И със заминалите си ще

се отнасяте така, както с хората на земята, които вие наричате живи. Когато искате да се срещнете с някое видно лице в държавата, в която живеете, или в друга някоя държава, вие отивате на самото място, давате картичката си, за да ви приемат и след като ви приемат започвате да се разговаряте. Същата процедура се извършва, когато искате да влезете в съобщение със същества от невидимия свят. Ако пожелаете, можете да се срещнете и с Толстой, да се разговорите върху известни въпроси. И в невидимия свят Толстой е видно лице. Той и в невидимия свят ратува за доброто на хората, както е ратувал на земята. Когато волът умре, в невидимия свят той ще бъде без рога, без копита, в съвършено друга форма, но пак ще има добро, търпеливо сърце, каквото е имал на земята. Там той ще се застъпва за животните, да не ги измъчват. По това именно ще познаете, че на земята е бил вол. Следователно благородното, което Толстой е проявил на земята, ще го занесе със себе си и на онзи свят. Същото може да се каже за всички заминали души.

И тъй, най-главното, което се изисква от човека, е да има вътрешна връзка с Бога. Тази връзка не се прави само веднъж. Човек трябва да прави връзка с Бога всеки ден. Щом стане от леглото си, първата работа, която му предстои, е да направи тази връзка. Тя трае от изгряването до залязването на слънцето, но при будно съзнание от страна на човека, за да не се прекъсне през деня. На другата сутрин той пак трябва да направи връзката си. Само по този начин човек ще придобие всичко, каквото любовта може да му даде. Освен външно знание, човек придобива и вътрешно знание. Той придобива външното знание по външен път, а вътрешното – по вътрешен път. Вътрешното знание внася в човека сила, радост, мир, но външно не може да се предава. Как ще говорите на хората за любовта, ако те я нямат в себе си? Както водата не се задържа в счупена стомна, така и любовта не седи в

пробито сърце. Ако любовта влезе в пробито сърце, тя веднага ще изтече навън. Любовта търси здрави сърца. Когато някой се оплаква, че не го обичат, това показва, че той налива любовта си в пукнати сърца, вследствие на което тя веднага изтича навън. Хората се страхуват от любовта; те казват, че са напласнени от нея. Защо се страхуват от любовта? Любовта се отличава главно с две качества: тя всякога дава. Тя е извор, който непрекъснато блика, тече, на всички дава. Любовта дава много, взима малко. Второто качество на любовта е, че дето влезе, тя разширява. Който не разбира това качество на любовта, той започва да се плаши и бяга далеч от нея. Като дойде любовта в човека, той трябва правилно да я възприеме, разбере и приложи, за да не се роди в него желание да вземе повече, отколкото може да обработи. Всеки трябва да взима от любовта само толкова, колкото му е необходимо за дадения момент. Взеде ли повече отколкото му трябва, той всичко ще изгуби. Когато друг някой взима повече от теб, не внасяй в себе си мисълта, че на теб се дава по-малко, защото си неспособен. На всяко живо, на всяко разумно същество се дава толкова любов, колкото може да възприеме и обработи. Усъмните ли се в този закон, вие сами се натъквате на страдания. Започне ли човек да се оплаква от живота си, това показва, че той е получил повече, отколкото може да обработи.

Следователно, за да не се страхува от любовта, човек трябва да измени своето разбиране за нея, за Божественото начало в човека. Човек трябва да възприема, да разбира и прилага нещата правилно. Не възприема ли и не разбира ли нещата правилно, той неизбежно ще страда. Затова е казано в Писанието: *Илия вече дойде, и не го познаха, но сториха с него, каквото щяха. Така и Син Человечески ще пострада от тях.* Същото става и в домовете. Когато бащата дойде в дома си и не го познаят, и той ще пострада,

и окръжаващите ще пострадат. Тъй щото, ако човек нареди вътрешните си работи, той ще нареди и външните. Обаче, за да дойде до това положение, човек трябва да има духовно разбиране за живота. Без духовно разбиране за живота, той ще се натъква на големи противоречия. Не разбира ли нещата по духовен начин, никакви проповеди, никакви философии не могат да му помогнат. За да дойдете до духовното разбиране на нещата, вие трябва всеки ден да правите връзка с Бога.

Мнозина слушат какво говоря, но малцина разбират. Всичко това им се вижда невъзможно. Тогава аз се намирам в положението на човек, който ви предлага да си купите лотарийни билети, които са скъпи наистина, но обещават големи печалби. Най-малката печалба е от 800 000 лева; по-големите печалби са от един милион нагоре, до пет милиона. В тази лотария има много билети, които нищо не печелят. Значи парите на много хора ще пропаднат. Едно трябва да знаете: аз говоря истината. Предварително ви казвам, че има билети, които печелят, и други, които не печелят. Всеки билет, който се възприема, разбира и прилага, той непременно печели; всеки билет, който не се възприема, разбира и прилага, той не печели. Най-малката печалба е от сто английски лири – сума, която донякъде може да осигури живота на човека.

Илия вече дойде. Илия е дошъл в миналото някога, но не го познали. Сега въпросът се поставя другояче: *когато Син Человечески дойде на земята, ще намери ли достатъчно вяра между хората?* Хората се спират пред този стих и се питат какво е искал да каже Христос с тия думи? Те се оправдават с обществения строй, с църквата, с училищата, със семейния живот и казват, че не могат да излязат вън от условията на този живот. Те са прави. Старото ще си върви по старому: старият обществен и държавен строй така

ИЛИЯ ВЕЧЕ ДОЙДЕ

ще си отиде. Волът ще умре като вол; човекът – като човек. Старото не трябва да се съприкосновява с новото. Новото ще се посади на ново място, при свършено нови условия. Когато слезе на земята, човек не влезе в съприкосновение с животните. Той имаше свое определено място за живеене. По същия начин, когато новото дойде в света, няма да влезе в противоречие със старото. Когато Бог създаде Адам, Той го постави на специално място – в райската градина. Новият човек, който ще дойде на земята, също ще бъде поставен на специално място. Той няма да влезе в стълкновение със стария. Може ли малкото дете да влезе в стълкновение със стария човек? Детето излиза на двора, пее, играе, скача, а дядото седи вътре и почива. Като се наиграе, влезе вътре, запитва дядото какво прави, иска ли нещо да му донесе и пак излиза на двора. Дядото седи и си казва: „Дано пак дойде детето, да ми донесе една-две крушки, да наквася устата си“. Детето е вън, дядото е вътре. Кой от двамата е по-свободен? Детето е по-свободно от дядото. Дядото чете една книга и се възхищава от нея, от автора ѝ, че много нещо знаел. Детето влиза в стаята при дядо си и казва:

— Дядо, излез вън! Много е хубаво на двора: птичките пеят, цветята благоухаят.

— Така е, дядовото. И аз едно време, като дете, играх и скачах, но сега съм стар, краката ми не държат.

Кой е дядото в живота и кое – детето? Дядото представя Илия, който някога е слязъл на земята. Сега той разгръща книги, чете и казва, че животът е тежък. Детето представя Син Человечески. Когато Син Человечески дойде на земята, всички хора ще бъдат млади, в положението на деца, които ще излязат вън да пеят, да скачат, да играят – да славят Бога.

21 юли 1929 г., София

Що трябва да речете

*Духът ще ви научи в истия
час що трябва да речете.*

Лука 12:12

Ще ви научи – това е едно безлично изречение. Защо? Защото не се казва кой ще ви научи. Значи, за да бъде едно изречение пълно, то трябва да има подлог и сказуемо, да се знае кой върши действието. С други думи казано: за да бъде едно изречение пълно, между подлога и сказуемото трябва да съществува известно отношение, известно съпоставяне. Съпоставяне трябва да съществува не само между думите в изреченията и техните служби, но и между всички неща. С този закон именно се отличава разумният свят. Следователно трябва да се съпоставят всички думи в изреченията, всички числа в математиката, всички мисли, чувства и действия в живота на човека, всички идеи и т.н. Законът за съпоставяне на нещата не е произволен. Той е строго определен. Който разбира този закон, той съзнава, че неговите мисли, чувства и действия са резултат на мислите, чувствата и действията на възвишените същества. Те не са негови собствени. Този човек никога не може да каже за себе си, че така или иначе е помислил, или че това и онова е направил. Той знае, че пръв Бог е започнал да мисли, а после човек. Първо Бог е създавал, а после човек. Ако Бог не беше мислил, човек никога не би могъл да мисли. Обаче не може да се каже обратното, т.е., че когато човек мисли, и Бог мисли. Майката влага своите качества в детето си, но не и обратното. Детето не може да вложи своите качества в майката. Само майката или бащата могат да кажат, че са вложили

ЩО ТРЯБВА ДА РЕЧЕТЕ

известна дарба, способност или известен талант в детето си, но детето не може да каже, че е вложило нещо в родителите си. Може да се провери, че това е така, да се подложи на опит.

Духът ще ви научи що трябва да речете. Как ще ви научи Духът? Представете си, че през малък, тесен отвор пуцам само един светъл лъч и ви давам да четете книга. Вие взимате книгата, взирате се в нея, но не можете да четете, нищо не виждате. След това през този отвор пуцам още един лъч. Взимате книгата в ръка да четете. Сега виждате по-добре, но още не можете да четете. Пуцам още един лъч. Вие виждате вече по-добре, но едва можете да четете. Постепенно усилвам светлината, като вкарвам през отвора три, четири, пет, шест лъча. Вие започвате да четете по-свободно. Колкото повече светлината се увеличава, толкова по-добре виждате, толкова по-свободно четете. Кой ви даде възможност да виждате и да четете книгата: аз или светлината? За да виждате добре, за да разбирате книгата, която четете, три фактора взимат участие: първо – светлината, която разкрива нещата; второ – аз, който пуцам светлината през отвора на вашата тъмна стаичка, като постепенно давам възможност на по-голям брой слънчеви лъчи да минават през този отвор; трето – разумното начало у вас, което прави известни съотношения или съпоставяния на нещата. Когато съпоставя явленията в природата или в живота, човек трябва да се ръководи от своята разумност, да не прави криви изводи или заключения. Например някой казва, че еди-кой си го обичал.

— Как познава това?

— По погледа.

Този човек го гледал някак особено мило. Той вижда този мил поглед, а другите не го виждат. Защо? Защото той иска да вземе нещо от него. И вълкът поглежда мило към овцата, но не и към човека. От

човека той се страхува, а от овцата не се страхува, лесно може да я задуши. Следователно мил поглед е онзи, който виждат всички хора и в който няма никакво користолюбие.

Като правят известни съпоставки между явленията в живота, мнозина ги намират за обикновени работи и се отнасят с пренебрежение към тях. Щом дойдат до някои малки работи, те казват, че са обикновени неща, че не трябва да се занимават с тях. Всъщност малките работи са най-важни. Малките неща спъват човека. От тях зависи щастието на човека. Който може да решава малки задачи, той ще решава и големи. Като не разбират смисъла на малките величини в живота, хората се стремят към велики идеи, към големи постижения, вследствие на което всеки ден преживяват все по-големи и по-големи разочарования. Като дойде при тях някой тъжен, скръбен човек, те казват, че не могат да го приемат, защото са заети с велики работи, от които зависи щастието на цялото човечество. Занимавайте се с велики работи, но не пренебрегвайте малките. Скръбният човек не иска много; той се нуждае само от една-две утешителни думи. Ако стремежите и импулсите на всички хора са правилни, човечеството трябваше да бъде спасено досега. Всички хора, всички народи искат да спасят света, да спасят човечеството. Тъй както хората искат да спасят света, той отдавна е спасен, но те трябва да се научат правилно да живеят, да ценят своето спасение. Например лекарят спасява болния, излекува го, но ако не се пази, той отново заболява. Той започва да пие, да си доставя удоволствия, да ходи по цели нощи, докато напълно изгуби здравето си. Той иска да покаже пред хората, че е герой, че от нищо не се страхува. Какво го очаква най-после? Болест, безсилие, слабост, даже и смърт. *Що трябва да речете?* За да знаете що да речете, трябва да съпоставяте нещата правилно. При всяко съпоставяне на нещата се

ЩО ТРЯБВА ДА РЕЧЕТЕ

забелязват главно три момента: двата са обикновени, а единият е необикновен – от него зависи правилното разглеждане, правилното решение или заключение. Този момент зависи от разумността на човека. Докато не дойде до този момент, човек живее като всички хора. Той води обикновен живот. Виждате, че този човек яде, пие, ходи по кръчми и кафенета, за нищо не мисли. Обаче, като разглежда и съпоставя нещата, най-после той дохожда до разумното начало в себе си и от този момент решава да живее добре. Следователно философията на живота се заключава именно в това: да дойде човек до необикновения момент в живота, до разумното начало в себе си, до познаване на същественото. Щом дойде до този момент, човек вече познава не само себе си, но и хората около себе си.

Духът ще ви научи. Где е Духът? Духът не е нито вън от човека, нито вътре в него, а при това Той е в състояние да научи човека. Когато се казва, че Духът не е нито вън от човека, нито вътре в него, това подразбира, че Духът не се намира в човешкия свят. Той не може да се ограничи с човешките разбирания за живота и природата. Човешкият свят съставя малка област от обширния свят, в който Духът живее. Физическият свят, в който човек живее, съставя малка част от духовния свят, а още по-малка от Божествения, вследствие на което не може да се каже, че Бог живее вътре или вън от човека. Никой не може да определи мястото на Бога в природата.

Като разглеждате един часовник, вие не можете да кажете, че майсторът, който го е направил, е в самия часовник. Както и да наблюдавате часовника, вие не можете да кажете къде именно са скрити интелигентността, мислите, чувствата и постъпките на майстора, който го е направил. Въпреки това, по устройството на часовника можете да кажете каква интелигентност, каква мисъл, какви чувства и постъпки е имал майсторът, който е направил

часовника. Това може да разбере само онзи, който познава законите.

Съвременните хора имат известни разбирания за нещата, които се отнасят за дадено време и за даден случай. Например официалната геометрия определя понятието за правата линия в смисъл на най-късото разстояние между две точки. Значи между две точки може да се прекара само една права линия. Двете точки представят граници на правата линия. Това определение за правата линия се отнася само за даден случай. С други думи казано: между два бряга може да тече само една река. В геометрията е известно, че сама по себе си точката е несъизмерима. Обаче щом се измерва правата линия, с нея заедно се измерва и точката. Следователно може да се каже, че правата линия е измерение на точката. Колкото по-дълга е правата линия, толкова по-голяма е силата, която я е образувала, и толкова по-дълъг е нейния път. Колкото по-къса е дадена линия, толкова по-малка е силата, която я е образувала, и толкова по-къс е нейния път. Същото можем да кажем и за човека. Колкото повече е живял човек на земята, толкова по-голяма е била неговата сила. Колкото повече разумни работи върши един човек, толкова по-голяма е неговата интелигентност. Колкото повече материал гори в огнището, толкова по-силен е огънят.

Това, което казвам за правата линия, за огъня, за водата, са обикновени работи, които не ви интересуват. От какви работи се интересуват съвременните хора? Те се интересуват от велики изобретения. Трима души седят един до друг и размишляват върху някакви въпроси. Те се запитват помежду си какви въпроси ги занимават. Първият казва:

— Четох в един вестник, че в моретата и океаните имало четири милиона тона злато и сега мисля да направя едно колело, с което да извлека всичката вода, за да извадя златото, което се съдържа в нея. Вторият казва:

— Аз мисля върху това какво колело да направя, посредством което да използвам грамадната водна енергия за осветяване на градовете с електричество. Третият казва:

— Мисля да направя такова колело, посредством което да извадя всички риби от морето, и да ги използвам за храна на цялото човечество.

Кое от трите изобретения е най-важно? И трите изобретения са фантазии. Как е възможно човек да извади всичкото злато от океана или да впрегне всичката водна енергия на океаните и моретата, или да извади всичката риба от водите за прехрана на целия свят? Така си мечтае и младата мома. Тя седи у дома си, облечена, добре сресана и си представя как царския син ще дойде при нея да я вземе за своя жена. Тя се усмихва самодоволно, представя си, че целият свят е неин, че има на разположение хубави дворци, автомобили, файтони, слуги и т.н. Като види, че седи без работа, майка ѝ я побутне оттук-оттам, пита я какво се е захласнала, че никого не вижда наоколо си.

— Дойде ми една светла мисъл в главата и седнах да си помисля как мога да я реализирам.

Другаде виждате втора мома, която си мечтае, че се е оженила вече за царския син, родила е син и дъщеря, които е изгледала, възпитала и изучила добре. Трета мома пък си мечтае, че се е оженила за царския син, отгледала е децата си и сега вече може спокойно да си живее, защото има кой да я гледа, да се грижи за нея. Трите моми седят, мечтаят си, въртят колелетата, но въпреки техните изобретения, животът не върви в естествения си път. Първото колело се върти от осем хиляди години насам и е могло да изкара от водите едва около сто милиарда в злато. Това е всичкото богатство, с което светът разполага. Второто колело е успяло да впрегне част от енергията на водите, с които движи параходи, автомобили и др. Третото колело е създавало хамбари за жито, складове за риби, с цел да се изхрани цялото човечество. Тия

колела не са илюзии, те непрекъснато работят, за да подобрят условията на живота. Съвременните хора имат на разположение и светлина, и топлина, и жито, и храна – едно не им достига: щастието не е между тях. Сегашните хора отричат щастието, наричат го илюзия. Не, щастието е идеал, към който цялото човечество се стреми. Ако човек не може да постигне щастието, той сам е виновен за това. Кой е виновен, че певецът не взима правилно тоновете? Всеки тон може да се изпее правилно, но ларинксът на певеца трябва да бъде нагласен по всички правила на музиката.

Когато музикантът не пее както трябва, това показва, че той не е много отзивчив по отношение на тоновете, не знае правилно да ги възприема и прилага, нито знае законите на музиката.

Днес всички хора говорят за идеален живот, но в края на краищата казват, че този живот е непоносим. Ние пък поддържаме, че идеалният живот е постижим. Изобщо всички идеални неща са постижими. Мнозина казват, че идеалните неща в живота са илюзии, фантазии, пред които човек не трябва да се спира. Каква по-голяма илюзия от смъртта? Срещате един тъжен, скръбен човек. Защо е тъжен? Защото баща му умрял. На другия ден го срещате весел, разположен. Защо? Защото му съобщили, че баща му не е умрял. Каква радост, какво щастие е това, което ту се явява, ту изчезва? Само положителното, само реалното носи щастие. Щастието се заключава в малките работи. Щастието се определя от разумното съпоставяне на нещата. Какво щастие можете да изпитате, ако при влизането си в родния си град срещнете човек, който ви показва пътя за влизането ви в този град? Никакво щастие няма да изпитате. Защо? Защото вие познавате всички кътчета на този град. Обаче, ако сте се изгубили в гъста гора и срещате човек, който ви показва пътя, за да излезете от гората, вие ще изпитате голяма радост, ще се почувствате един

от най-щастливите хора в света. Докато се стремите към Божествения свят, трябва да знаете, че всичко, каквото срещате на пътя си, има отношение към вашия живот. Дали съзнавате това, или не го съзнавате, не е важно. Ако го съзнавате, ще се ползвате от всичко; ако не го съзнавате, ще търсите щастieto, спасението извън вас. Следователно търсете спасението си в Бога. Къде е Бог? Бога ще намерите в Божественото начало у всеки човек, а Божественото начало, това е благородното, възвишеното у човека. Има моменти, когато Божественото се проявява и у животните.

Един човек минава през гора. Вдигнал глава нагоре, едва пристъпва, съзнава достойнството си като човек. В това време една мечка се изпречва на пътя му. Той се уплашва и от страх не знае какво да прави, накъде да бяга. Като го видяла, мечката започнала да го плюе, но не го нападнала. Защо го плюла мечката? Тя искала да подчертае неговата неразумност. Ако беше разумен човек, той нямаше да ходи тъй захласнат из гората, но отдалеч още щеше да се отбие от пътя си и да остави мечката с мечетата свободно да минат. Ще кажете, че мечката е постъпила много жестоко, по животински, като си е позволила да плюе човека. Кой е постъпил по-неправилно, това е въпрос. Какъв човек е този, който насочва пушката си срещу мечката и я убива? Каква култура е тази, която си служи с убийство? Разумният човек се учи от всичко. Като види, че някой убива животно или човек, той веднага изважда някаква поука за себе си. Като се учи от постъпките на хората, разумният събира ред опитности в живота, които осигуряват щастieto му. Ако човек не се учи от постъпките на другите хора, той сам създава нещастieto си.

И тъй, колкото по-будно е съзнанието на човека, толкова по-големи са възможностите да бъде щастлив. Ученикът трябва да бъде всякога буден. Един човек седи в стаята си и чете. В това време муха бръмчи око-

ло него и го безпокои. Той не се запитва защо мухата бърмчи. След малко повдига главата си нагоре и вижда, че мухата се оплела в паяжината на един паяк, който се готви да я изяде. Човекът поглежда към мухата, после към паяка и си казва: „Нека я изяде паякът. Това е негова работа. Затова именно той е направил паяжината си, да лови мухи и да се храни с тях. Бог го е създал, и Той ще го съди. Не е моя работа да му преча да лови мухи и да се храни с тях“. Според мен тази философия не е намясто. Това говори за човешкото нехайство. Човек, който има будно съзнание, не трябва да позволява на паяка да върши престъпления в неговата стая. С мисълта си той трябва да въздейства на паяка да не върши престъпления. Паякът е така нагоден, че дълго време може да прекара без храна. Ако паякът не го послуша, той има право да развали паяжината му и да го изхвърли вън. Когато паякът е вън, далеч от окоето на човека, той е свободен да прави каквото иска. Той сам ще носи отговорност за своите постъпки. Остане ли равнодушен към постъпките на паяка, човек ще носи отговорност за своето нехайство. От неговото нехайство ще пострадат хиляди хора. Един ден той ще плаща за страданията на своите братя.

Онези, които не разбират този закон, лесно ще се оправдаят, като кажат, че паякът прави паяжината си, за да лови мухи и да се храни с тях. Не, първоначално паяжината имала съвсем друга цел. От паяжината на паяка хората изучавали как е бил създаден светът. Първоначално е съществувал само един център и постепенно са се създавали различните светове, които са се движили около този център. Учените, които разбирали това, използвали паяжината на паяка за разни изчисления около създаването на света. Обаче сегашните учени изгубили това знание, вследствие на което паяжината няма вече онова значение, което някога е имала. Като няма онова велико предназначение, каквото е имала в миналото, днес паяжината служи на

паяка изключително за ловене на мухи. Като хване някоя муха в паяжината си, паякът ѝ казва: „Ела при мен, за да ти предам една лекция за създаване на света“. Щом започне да предава лекцията, той изпраща мухата на онзи свят, да провери всичко онова, което ѝ е говорил. Сега, като слушате тези работи, ще кажете, че не са верни. Ще ви се види чудно как е възможно между паяжината на паяка и създаването на света да съществува известно отношение. Често между някои явления в живота или в природата, наглед напълно случайни и независими едни от други, съществува известно съотношение. Например двама студенти, добри приятели, следвали едновременно в един университет. Като наближило време за изпит, те се уговорили да си подсказват, но мълчаливо, само с известни знаци. Един от професорите, при когото трябвало да се явят на изпит, бил много строг. Много от студентите, които се явили при него преди двамата приятели, пропаднали на изпита. Когато един от приятелите се явил на изпит, другият влязъл в аудиторията да слуша как професорът изпитва. Когато приятелят му започнал да отговаря на зададения от професора въпрос, вторият, който слушал, започнал да се почесва по главата, според предварително уговорените между тях знаци. Професорът забелязал, че когато студентът, който седял на чина и слушал как другарят му отговаря, се почесвал, последният давал добри отговори. Защо ставало това той не знаел, но забелязал известно съотношение между отговорите на изпитвания студент и почесването на другия по главата. С почесването по главата си, което единият от приятелите правел, умът на втория се проявявал и той отговарял добре на зададените въпроси. Дватама студенти си послужили с някои условни знаци и по този начин взаимно си помогнали. Тези, които не разбират значението на условните знаци, ще кажат, че това е някакво съвпадение. Това, което за някои хора представя съвпаде-

ние, за двамата студенти представляло условни знаци. Следователно това, което хората наричат съвпадения, не е нищо друго, освен условни знаци, с които някои същества си служат. Когато някой се почеше отгоре по главата, това напомня за съществуването на великия Божи закон, който не трябва да се престъпва. Престъпи ли човек този закон, нещастията ще го следват. Ако човек се почеше отзад по главата, това показва, че не трябва да мисли много. Както и да се почеше човек, ако разбира тези движения, той ще намери в тях известен смисъл.

Съвременните хора са изгубили смисъла на движенията, вследствие на което не могат правилно да ги използват. Няма човек в света, който, като се е почесал по тила, да не е обезсмислил живота си. За да разберете смисъла на движенията и да се ползвате от тях, правете наблюдения как се отразяват различните движения върху психиката ви или върху състоянията ви. Значението на движенията може да се забележи главно при случаи, когато човек е в лошо разположение на духа. Вземете една тетрадка и като направите едно или друго движение, или почесване по главата или тялото си, записвайте как се отразява това движение върху разположението ви. Ако разположението ви се измени и се почувствате добре, ще знаете, че едн-кое си движение или почесване е правилно. Във всяко правилно движение действат разумни сили.

Мнозина разглеждат движенията като несъществени процеси в живота на хората, вследствие на което не им отдават нужното внимание. Те не са прави. Движенията имат свой дълбок, вътрешен смисъл, заради което трябва съзнателно да се изучават. Следователно ние различаваме два вида процеси: механични, несъзнателни и съзнателни. Като наблюдавате хората, ще видите, че мнозина от тях нямат установен поглед. Като ви погледне някой, виждате, че погледът му блуждае. По погледа ще познаете дали даден чо-

век мисли, или не. Ако мисли правилно, той е човек; ако не мисли, а само чувства, това показва, че в този човек преобладава животинското. Обаче можете да срещнете човек, у когото погледът е отправен нагоре, към великото и възвишеното в света. Този човек е развил в себе си Божественото. Следователно по погледа можете да познаете кое преобладава в човека: животинското, човешкото или Божественото. Ако в него се изявява Божественото начало, този човек може да се нарече Син Божий. Що е животно? Животно е това, което не разсъждава, но върви по пътя на своите чувства. Що е човекът? Човек е този, който мисли, който върви по пътя на мисълта. Що е ангелът? Ангелът върви по пътя на вечната светлина. Какво представлява Синът Божий? Синът Божий върви по пътя на необятната Божия любов.

Духът ще ви научи. Когато ви поставят на известни изпитания, изкушения или лишения, Духът ще ви научи що трябва да речете, за да издържите изпита си. Мома обича един момък. Това е изпит за момата. В същото време друга мома се влюбва в този момък. Първата мома се нахвърля върху втората, започва да ѝ се сърди: как смее тя да обича нейния възлюбен. Тя счита момъка за нейна собственост. Това е ревност, която разваля отношенията между младите. Как трябва да постъпи младата мома и какво трябва да рече на другарката си, която обича нейния възлюбен? Тя трябва да ѝ каже: „Ако моят възлюбен те обича, аз го отстъпвам и съм готова да гласувам за тебе“. И другата мома трябва да каже същото. Каже ли и тя същото, въпросът е решен. Защо трябва тези моми да се карат, да делят момъка помежду си? Хората казват, че момъкът трябвало да избира момата. Не, никой никога не може да избере. Когато два вола се впрегнат на работа, кой ги избира? Когато две струни се поставят на цигулката, кой ги обтяга? Когато срещнете дама, облечена с хубава, модерна рокля, кой я облича? Ще

кажете, че тя сама се е облякла. Не, модата е заставила тази дама да се облече така. И след всичко това ще се говори за свобода на волята.

Какво нещо е свобода на волята? Само онзи човек има свободна воля, който носи любовта в себе си. Който няма любов в себе си, той не може да бъде свободен. Ние съпоставяме свободата с любовта. Значи свободата седи в любовта. Свобода без любов не съществува. Любовта трае само един кратък момент, а не часове или дни, както някои мислят. Именно в този момент човек се запалва и започва да свети. Кой го запалва? Запалва го едно същество, но кое е то, никой не го вижда. Щом запали човека, това същество веднага се скрива някъде и започва отдалеч да измерва каква е температурата на неговата любов. Като започне да гори, човек казва: „Не зная какво стана с мен, но сърцето ми гори. Влюбил съм се някъде“. Когато сърцето на момъка гори, това не показва още, че той люби. Момата, която е обект на неговата любов, първоначално е мълчалива, скромна, нищо не иска. Обаче, ако той за момент само забрави за нея, тя веднага започва да му изрежда какво иска да ѝ купи. Той се чувства щастлив, че тя иска нещо от него и веднага изпълнява желанията ѝ. Отначало тя иска дребни, малки работи от него, после – все по-големи, докато един ден иска той да пожертва живота си заради нея. Колкото повече желанията на неговата възлюбена се увеличават, толкова повече и огънят му се увеличава. Не се ли увеличава огънят, любовта е слаба. Докато огънят между две любещи същества се увеличава, те са подложени на наблюдение, на измерване температурата на техния огън. Именно от този огън може да се заключи какво горене става, пълно или непълно, съществено или несъществено. Какво нещо е любовта? Любовта носи безсмъртие, здраве, щастие; любовта носи богатство, слава и почести; любовта включва в себе си интелигентност, разумност, мекота. Изобщо,

каквото човек пожелае, ще го намери в любовта. Любовта включва в себе си всичко красиво и възвишено. Въпреки това всеки се оплаква от любовта. Всеки казва, че сърцето му изгоряло от любов. Един дядо се разговарял с един момък:

— Синко, любил ли си? Ако не си любил, пази се от любовта. Опасно нещо е тя. Досега три пъти съм любил, но сърцето ми е вече изгоряло.

Не е достатъчно човек само да гори, да се превърне на въглен, но той трябва напълно да изгори. Който е горял от любов, но не е доизгорял, той трябва отново да се запали, да изгори напълно. Тъй щото и за дядото има възможност да гори и четвърти път, докато напълно изгори. Колкото и да се оплаква от любовта, щом му кажете, че може да залюби някоя млада мома, той веднага се изправя, усмихва се и казва: „Божия работа е това“. Наистина това е Божия работа. Щом дядото е готов и четвърти път да люби, това показва, че не е разбрал любовта както трябва. Дядото продължава да разправя, че когато се влюбил за пръв път, бил много неопитен. После поумнял малко, но все още не е достатъчно умен. Много още има да учи от любовта. Съвременните хора говорят за любовта, но внасят в нея качества, каквито тя не съдържа. Когато любовта посети човека, тя внася в него мекота, разширение и светлина. Това осмисля живота на човека и той се ободрява, става смел и решителен; започва да се проявява, да вижда, че и от него може да излезе нещо. В любовта има само една опасност: да не се привърже човек към една форма и с това да изопачи чувствата си. Щом чувствата на човека се изопачават, той се поддава на низши влияния, вследствие на което любовта го напуска. За да не дойде до това положение, човек предварително трябва да се пречисти, да освободи ума, сърцето и душата си от наслояванията на своето минало. Истинският човек е извън ума и сърцето си. Той живее в душата си, която

има правилни разбирания за любовта. Който живее в душата си, при пръв поглед още може да познае у кого преобладава животинското, у кого – човешкото, у кого – ангелското и кой е истински човек, т.е. Син Божий. Когато животинското в човека има предимство, той трябва да мисли, за да мине в човешкото. Ако иска да се качи на по-високо стъпало, в положението на ангел, човек трябва да ходи в пътя на светлината. Ако иска да се качи на още по-високо стъпало, да стане Син Божий, човек трябва да следва пътя на любовта. Любовта е основа на Божествения свят, но без нея не може нито човешкият, нито ангелският свят. Дръжте тази идея в ума си, ако искате да се повдигнете. Днес всички хора търсят любовта в разни форми. Те са я търсили в миналото, но ще я търсят и в бъдеще. В миналото старите алхимици са я търсили под названието *жизнен еликсир*, носител на вечния живот. Това не е нищо друго, освен Божията любов. Следователно всеки, който търси Божията любов, той е алхимик. Щом се домогне до тази любов, той става безсмъртен. Да вярва човек в Бога и да Го люби, това не е обикновена любов. Това е една от задачите на вечния живот.

И тъй, когато се говори за любовта, за Бога, това подразбира възвишен, а не обикновен живот. Който не е намерил Бога и не е разбрал любовта, той не може да разбере и живота. В такъв случай той е осъден на раждания и прераждания, докато един ден дойде до положение да разбере любовта и познае Бога. Който познава Бога и разбира любовта, той разбира не само физическия свят, но и всички останали светове, които може да посещава, както прави посещенията си при хората на земята. Той лесно излиза от тялото си, прави обиколките си и когато пожелае, отново се връща на земята. Той може да се разговаря и с човеците, и с ангелите, и със Синовете Божии, защото знае техните езици. Днес всички хора се стремят към небето, но не

ЩО ТРЯБВА ДА РЕЧЕТЕ

знаят небесния език. Ако мислят, че могат да говорят на български, на френски, на немски, на английски или на друг някакъв език и да ги разберат, те се лъжат. Който отива на небето, той трябва да знае небесния език. Именно затова апостол Павел казва: *Ако говоря на човечески и на ангелски езици, а любов нямам, т.е. не зная Божия език, нищо не съм. Или, ако зная всички тайни под небето, а нямам любов, нищо не съм.* Зад всички тайни седи Божественото начало.

Духът ще ви научи що трябва да речете. Слизането на Духа върху човека е само момент. Духът слиза върху човека, когато се намира в най-голяма скръб, страдание или мъчнотия. Щом Духът го озари, в съзнанието му проблясва светлина и той вижда нещата ясно. Духът, който посещава човека от време на време, е подобен на искра, която поддържа свещения огън на човешката душа. Без тази искра, този огън е осъден на изгасване. Когато се казва, че трябва да любим Бога, ние имаме предвид силата на любовта. Дето е любовта, там смъртта отстъпва. Дето е любовта, там всичко отрицателно изчезва. Любовта не знае какво нещо е страдание, сиромашия, болести, грях, невежество, безсилие. Обаче безлюбието познава тия неща. Следователно, когато Духът или любовта посети човека, той минава от смърт в живот, от човешкото в Божественото. Като се движи между тези два полюса, той ще намери истината. Истината е граница между смъртта и живота, между човешкото и Божественото. Моментът, в който човек минава от човешкия в Божествения свят, не се забелязва. Който живее в безсмъртието, той минава между хората незабелязано, като обикновен човек. Обаче тъкмо се разговаряте с него, той изведнъж изчезва пред очите ви. Къде е отишъл, не знаете. В това отношение той минава между хората за привидение. Като не могат да си обяснят това явление, хората казват, че Божественият свят представлява някаква илюзия или фантазия. Всъщност хората на

земята живеят с фантазии, с илюзии, а Божественият свят представя нещо съществено, реално. Като умре някой от вашите ближни, вие казвате, че той отишъл на онзи свят, при Бога. Къде е онзи свят, не знаете. Къде е Бог, не знаете. Как можете да говорите за неща, които не знаете? Какви по-големи илюзии може да има от тези? Когато говорим за Бога, ние разбираме онази малка, но постоянна светлинка в съзнанието ни, която никога не загасва. Тя постоянно свети. Дали човек преживява съмнения, колебания, отчаяния, тази малка светлинка в съзнанието му постоянно свети и го напътства, коригира действията му. Тази светлина представя Божественото начало у човека. Когато не е в съгласие с Божественото в себе си, човек изпада в големи противоречия и страдания. Щом е в съгласие с Божественото начало в себе си, животът на човека е в пълна хармония. Трябва ли човек да въстава срещу Бога? Трябва ли той да коригира Неговите действия? Дойде ли до Божиите работи, човек трябва да знае, че Бог е промислил за всичко и е наредил нещата правилно и хармонично. Следователно на човека не остава нищо друго, освен да изпълнява волята Божия и да следва пътя, който Бог отначало още му е начертал.

Съвременните хора се намират в постоянни противоречия, благодарение на разочарованията, които срещат по своя път. Противоречия съществуват и в домовете, и в училищата, и в науката, и в религията. Кога хората ще се освободят от противоречията? Когато намерят истината. Влизате в едно семейство, но чувате, че мъжът и жената се карат. Защо се карат? Защото мъжът бил милосърден, обичал да дава на бедни повече, отколкото трябва. Като не може жена му да го убеди в това, че не трябва да разпилява толкова много пари, синът и дъщерята започват да му правят бележки да не дава големи помощи на сиромаси, за да не лиши тях от средства за живот. Ако не вземе тия думи под внимание, най-после идат роднините да го

ЩО ТРЯБВА ДА РЕЧЕТЕ

съветват първо да мисли за семейството си, а след това за ближните си. Ближните му намират, че е тръгнал в крив път. Какво криво има в човека, когато върши волята Божия? Каква вина има реката, която излиза от голям извор и криволичи на много страни? Изворот ли съдържа реката, или реката – извора? Щом изворот включва в себе си реката, той има право да раздава от изобилието си на всички. Реката пък трябва да се влее в океана.

Следователно задачата на всички хора е да се слеят с Бога. Какво разбирате под думите „сливане на човека с Бога“? Да се слее човек с Бога, това означава той да придобие реалността.

Съвременните хора живеят в нереалност, вследствие на което са изложени на страдания, на сиромашия и болести. Понеже не са доволни от живота си, те искат да напуснат земята и да отидат на небето, там да намерят щастие. Това е неразбиране на живота. Хората търсят щастието на онзи свят, без да знаят, че там има ангели, които са нещастни. Те не смеят да се оплачат, не смеят да кажат, че са нещастни. Защо? Защото там цари вечна хармония. Те са нещастни, защото искат нещо, което на небето не могат да намерят. Като гледат живота на хората, тия ангели пожелават да бъдат на тяхно място. Обаче щом слязат на земята, те започват да страдат, че са напуснали своя широк свят и са дошли в света на ограниченията. Те отново започват да мислят за онзи свят. Ограничението на земята се дължи на безлюбието на хората. Свободата в онзи свят се дължи на любовта, която съществува там. Всяко живо същество първо трябва да опита ограничението, за да разбере свободата. Всяко живо същество трябва да мине през противоречията. Противоречията са задачи, които трябва да се разрешат. Няма по-голямо благо за човека от това правилно да разрешава задачите на своя живот. Сиромаш си – това е задача; грешен си – това е задача; праведен си – това

е задача. Когато греши, човек губи капитала си; когато става праведен, той намира изгубения си капитал и започва да мисли къде да го вложи. Мнозина казват, че грях не съществува в света. Не, грехът съществува, но хората трябва да бъдат разумни, да не правят грехове. Много кладенци съществуват в света, но човек трябва да ги запущва, никой да не пада в тях. Всяка грешка, която човек прави, представя изкопаване на нов кладенец. Всяко изправяне на погрешката е запущване на един кладенец. Оттук вадим заключение, че всяко нещо, което Бог е създал, има свои далечни причини. Защо съществуват долините и планините, това и учените хора даже не знаят. Те знаят само как и кога приблизително са били формирани, но не знаят причините за създаването им. Защо е създаден човекът, и това не знаят. Ако човек разбираше естеството си, ако знаеше защо е създаден, ако знаеше мерките, по които е създаден, той би могъл сам да си предскаже какво му предстои да мине в живота. Мерките, по които е създаден човек, показват какво може да постигне той в сегашния си живот. Едни от тия мерки са ирационални числа, а други – рационални. Това, че наистина мерките определят характера на човека, виждаме по езика, с който хората си служат. Например често се казва: „Дълга е ръката на този човек“. Това показва, че този човек обича да краде. За друг казват, че има малка глава. Малката глава има отношение към тялото или към мозъка на човека. Когато кажат за някого, че има лукова глава, това подразбира човек с ниска интелигентност, със слаба умствена дейтелност.

Изобщо, като погледнете човешкото тяло и удове му, смело можете да кажете, че няма нищо скрито-покрито в природата. Без да разбира какви трябва да бъдат мерките на нормалния човек, някой погледне очите, ушите, носа, устата си и намира, че не са хубави, не е доволен от себе си. Той погледне ушите си, вижда, че са малки и казва, че не е доволен от тях. По

ушите на човека може да се определи колко години ще живее, каква е неговата интелигентност, каква е неговата честност. Всичко това се определя по извивките на ухото. Всеки човек има специфично ухо. Не само отделният човек, но и всеки народ има специфично ухо. Като разгледате ушите на всички народи, ще имате представа за цялото човечество. Когато ухото на човека е нормално, и чувствата, и мислите му са нормални; ако ухото му не е нормално, чувствата и мислите му са ненормални. Ухото представля плоскост, върху която светлината пада под различни ъгли; тя се отразява, пречупва по различни начини, от което зависят възприятията на човека.

И тъй, от ъглите, под които падат слънчевите лъчи върху човешкото ухо, както и върху целия човешки организъм, зависи използването на тия лъчи. Когато иска правилно да използва слънчевите лъчи, човек трябва да изложи гърба си под известен наклон. Измени ли този наклон, той няма да се ползва от разумните лъчи на слънцето. Той ще се пече, ще чернее на слънцето, но няма да се свърже с неговите разумни, интелигентни сили. Като говорим за слънцето, ние нямаме предвид само физическото слънце, но и духовното слънце, като проява на интелигентни, разумни сили, като проява на същества, носители на любов и мъдрост. Когато казваме, че слънцето е носител на живота, ние имаме предвид духовното слънце. В бъдеще, когато хората осъзнаят това, ще се лекуват само със слънчевите лъчи. Те ще знаят кои лъчи срещу какви болести и недъзи могат да се използват. Бъдещите майки ще лекуват и ще възпитават децата си изключително със слънчевите лъчи. Днес майките лесно се оправдават за лошите постъпки на децата си. Като проявяват известни слабости, те казват: „Децата са, глупави са още“. Често техните деца влизат в чужди бостани и късат зелени дини и пъпеши. Като ги разрежат, виждат, че са зелени и ги хвърлят настра-

на. Сърдят се на децата, че правят пакости, като късат преждевременно плодовете, а те сами правят същите погрешки: преждевременно откъсват своите хубави желания и ги захвърлят настрана. По този начин спират развитието си. Когато срещнат известни спънки при реализиране на своите желания, хората казват, че желанията им са непостижими, че идеите им не могат да се реализират и т.н. Не, за разумния човек всичко е постижимо. Той живее в Божествения свят и прилага Божествените закони. В този свят всичко е постижимо. Когато иска да влезе в Божествения свят, той трябва да постави десния си крак напред. Влезе ли с левия крак напред, ще го спрат още пред прага. Който влиза с левия крак в Царството Божие, той нищо не може да постигне. Влезе ли с десния крак в Царството Божие, всичките му работи ще вървят добре. Оттук можем да извадим следното заключение: всяка мисъл, всяко чувство, всяко действие, които нямат за основа любовта, се считат за престъпления. Ето защо, каквото мисли, чувства и върши човек, всякога трябва да е подтикнато от любов. Всичко, което любовта прави, е добро; всяко нещо, което не е направено с любов, не е добро. Затова апостол Павел казва: *Ако говоря с човечески и ангелски езици, а любов нямам, нищо не съм.*

В света съществуват два вида хора: едни, които служат на Бога с любов, и други, които служат на Бога без любов. Първите работят по закона на любовта, а вторите – по закона на страха. Дето е страхът, там е безлюбието. Щом страхът изчезне, веднага дохожда любовта. Христос казва: *Духът ще ви научи що трябва да речете.* Кога идва Духът? Духът може да дойде всеки момент у човека, без той да го очаква. Първото условие за идване на Духа у човека е той да се е освободил от страха. Когато Духът дойде, човек трябва да има готовност да направи всичко, каквото Той му рече. Духът влиза в хора с чисти умове и сърца, които

ЩО ТРЯБВА ДА РЕЧЕТЕ

могат да отправят към човека чист, безкористен поглед. Казвате за някой човек, че има игриви очи, а за друг – че има премрежен поглед. И двата погледа не са добри. Пепелянката има премрежен поглед, като че не вижда, но тя може крадливо да издебне човека и да го клъвне.

Духът ще ви научи що трябва да речете. За да може Духът да дойде у човека, той трябва да има будно съзнание. Будно е съзнанието на човека, когато не греши. Грехът прекъсва съзнанието на човека и по този начин внася мрак в него. Щом доброто влезе у човека, съзнанието му отново светва и връзката на човека с Бога се възстановява. Усъмни ли се човек в Бога или в пътя, по който върви, съзнанието му отново се прекъсва. При най-малкия неуспех в работите си, човек започва да се съмнява дали е в правия път, или не. Щом се усъмни в пътя, по който върви, това показва, че той е изгубил истината в живота, а с нея заедно е изгубил и свободата си.

— Покажи ми правия път и ме убеди, че като вървя в него, ще бъда добре.

— Няма какво да те убеждавам, нито да доказвам. Предлагам ти една чаша вода от тази, която пия, и казвам: заповядай, пий от тази вода и после се произнеси какво е мнението ти за нея.

— Каквото и да е мнението ми, то се отнася до мен.

— Що се отнася до теб, като пиеш от тази вода и я опиташ, тогава ще имаш думата. Като опиташ водата и придобиеш здраве, и двамата ще се разберем.

Когато двама души едновременно разберат Божия закон, те не се питат как са го разбрали, но започват да го прилагат в правене на добро. Какво значи двама души едновременно да правят добро? Това подразбира и двамата да се превърнат в котли, в съдове за носене на чиста, хубава вода. След това ще дойде красивата мома, ще тури котлите на кобилищата си и ще отиде с тях до извора, да начерпи от него чиста,

кристална вода. Момата, която е турила на рамото си кобилищата с двата адепта, превърнати в котли, има висок идеал в себе си. Адептите са се превърнали в котли с единственото желание да изпълнят волята Божия. Кога се превръщат на котли? Когато свършат мисията си, за която са слезли на земята. Кой как види красивата мома с тия котли, спира се да я гледа, да се радва на хубавите ѝ котли. Заедно с водата тя носи щастие на хората. Който няма такива котли, той е за съжаление. Всеки дом, всеки човек трябва да носи в себе си такива котли, чрез които да раздава живот, щастие на своите ближни.

Духът ще ви научи. На какво? На онази дълбока мисъл, че всичко, което Бог е определил да стане, е добро. Като мислите така, вие ще приемете нещата с отворени сърца, ще примирявате противоречията в живота си и на всичко ще се радвате. Разумният осмисля и любовта, и омразата, и греха. Той никого не мрази; той грях не прави, но от всичко се учи и помага на ближните си. Мнозина искат да знаят какво ще стане с тях, след като придобият съвършенство. Много просто – котли ще станат. За обикновения човек думата „котел“ е обикновено нещо, но за адепта тази дума съдържа нещо велико. За българина думата „лъв“ е нещо физическо, животното лъв; за англичанина обаче същата дума предизвиква трепване. Той разбира, че се говори за нещо възвишено, велико. На английски думата „лъв“ означава любов. Англичанинът разбира тази дума по-добре от българина. Българинът я туря като символ за сила на знамето си, а англичанинът – в сърцето си. Следователно разбирайте любовта като в английския, а не като в българския, т.е. дръжте любовта в сърцето си, а не на знамето си, всички да я виждат.

28 юли 1929 г., София

Който слуша моите думи

*Всеки, който слуша тези мои думи
и ги прави, ще го уподобя на човек разумен,
който е съзидал къщата си на камък.*

Матей 7:15

Който слуша моите думи. Слушането представлява едно от големите изкуства в живота. Правилното слушане се определя от това как човек поставя ухото си. Умният човек поставя ухото си по един начин; глупавият – по друг начин. Когато наблюдавате човека, веднага можете да познаете правилно ли слуша той, или не. По линиите, по формите на човешките постъпки можете да познаете какъв е човекът. Същото може да се каже и за слушането. По начинът, по който човек слуша, по ъглите, образувани от поставяне на ухото, можете да познаете какъв е той. Външната страна на човека определя неговата вътрешна страна. Това показва, че между външния и вътрешния свят има известно съотношение. Обаче кой свят е външен и кой вътрешен, това не е точно определено. Защо? Защото светът, който ние наричаме външен, за едни същества е вътрешен, а вътрешният – външен. Това зависи от степента на човешкото съзнание или от степента на Божественото съзнание в човека. Що се отнася до човека, за него е необходимо понякога да се движи и в двата свята – и във външния, и във вътрешния, т.е. в света на формите и в света на съдържанието.

Който слуша моите думи. Всички хора слушат, но не всички разбират еднакво. Двама души слушат едно и също нещо: единият разбира едно, другият – друго. Това зависи от чувствата и способностите на човека. Който каквото си мисли, това чува. Един

селянин среща съседа си, който се връща от града и го пита:

- Къде си ходил, дядо?
- Купих си калпак.
- Къде си ходил?
- Добър или лош, купих го вече.

Единият пита едно, другият отговаря друго. Разбраха ли се тези хора? Горедолу се разбраха. Единият иска да му се отговори направо, категорично, а другият му отговаря така, че изключва въпроса на първия. За първия е важно да знае къде е ходил съседът му. За втория е важно, че си е купил калпак. Срещате някого и го питате къде е ходил. Той ви отговаря, че е ходил на черква. Кое е по-важно: ходенето на черква или слушане на това, което се говори в черква. Когато някой казва, че е ходил на черква, това е все едно, когато някой казва, че трябва да си поживее малко. Обаче има обикновено живеене, има и дълбок, вътрешен живот. Да разбере човек вътрешния смисъл на живота, това значи да съпоставя нещата правилно. Следователно онзи, който слуша Христовите думи и ги прилага, само той може да се уподоби на човек, който е съзидал къщата си на камък. В Писанието е казано още: *Съзиждайте се като тела духовни, като живи камъни*. Учените разглеждат камъните в природата като мъртви тела, а Писанието ги счита за живи тела. Значи има мъртви камъни, но има и живи камъни. Писанието си служи с всичко, което съществува в природата, като условия за уподобяване, с цел духовните неща да станат понятни за човешкия ум.

Който слуша моите думи. От слушането зависи развитието на човешкия ум; от слушането зависи успеха или неуспеха в живота на човека. От вътрешното слушане зависят много работи. След като се домогне до това слушане, човек пристъпва към третата фаза на слушането – да приложи това, което е слушал. Ако

ученикът по цигулка слуша как учителят му свири, а сам не се упражнява и не прилага, той нищо няма да постигне. Да слушаш само, без да прилагаш, това е първата фаза на слушането. Ученикът трябва да слуша как учителят му свири и веднага да приложи това, което е научил. Този е правият път за създаване на връзка между ученика и учителя. Този е пътят, по който ученикът може да дойде до положението на истински музикант. Успехът на ученика зависи от начина, по който слуша. Има ученици, които още при първото отиване при учителя по музика, започват да си въобразяват, че ще станат велики музиканти, че хората ще се стичат да ги слушат. Такива ученици мъчно прогресират. Всеки ученик, който още в началото започва да фантазира, накрая загазва. Статистиката показва, че който в началото върви добре, накрая не успява. Неестествено е за малкото дете да фантазира. Това е тъй наречената мегаломания. Същото може да се каже и за всеки човек, който влиза в духовния свят и си представя, че ще постигне големи, велики работи. Той ще постигне толкова, колкото може да постигне всеки мегаломан. Някой казва, че има големи откровения. Какви са неговите откровения? Детински. Наистина ще забележите, че детето мисли едно, възрастният – друго, а старият – трето. Всяко откровение е намясто за съответната възраст, но за човека е важно да дойде до Божественото откровение на нещата. Дойде ли до това откровение, животът му коренно ще се измени. Ако някой казва, че се е домогнал до Божественото откровение, а животът му не се е изменил, той е на крив път, не е дошъл още до това велико откровение. Ако някой казва, че се храни добре, а няма никакви резултати от това хранене, той е на лъжлив път. Чистата храна всякога произвежда добри резултати. Чистият въздух всякога произвежда добри резултати. Светлината всякога произвежда добри резултати. Доброто ражда добро, лошото ражда лошо.

Като се проследят миналите епохи, през които човечеството е вървяло, както и сегашната епоха, през която минава, виждаме, че много повърхностни идеи са занимавали хората. Например една повърхностна, предвзета идея е тази: човек да мисли, че е постигнал много нещо и няма какво повече да постига. Друга предвзета идея е тази, човек да мисли, че нищо не е постигнал и не може да постигне. Едната идея е положителна, другата – отрицателна. Двете идеи са равностилни, но нищо не дават. Който мисли, че много нещо е постигнал, той нищо не дава; и който мисли, че нищо не е постигнал, и той нищо не дава. Сега вие ще се запитате какво отношение имат тези два минуса към вас. Щом се стремите към Божествения живот, те не могат да съществуват във вашия живот. Въпреки всичко обаче вие се натъквате на тези минуси и по този начин се заблуждавате. За да не се самозалъгва, човек трябва да има такава мярка, с която точно да мери нещата, да знае истинското им тегло. Ученият трябва да си служи с толкова чувствителни везни, с които да измерва теглото на най-малките величини. Същият закон има отношение не само към психическия, но и към физическия живот на човека. Например на трескавия дават известна доза хинин. Обаче, ако по невнимание му се даде по-голяма доза, животът му се излага на опасност. Ето защо, когато се дават отровни лекарства на болните, дозата на тия лекарства трябва да бъде точно измерена с най-чувствителни везни. Да си служим с такива везни и в психическия живот, това значи всеки момент да имаме будно съзнание към своите мисли и чувства, да ги различаваме като вредни и безвредни и с оглед на това да ги допускаме да минават през съзнанието ни само в точно определено тегловно отношение. Има мисли и чувства толкова отровни, че в един момент могат да отровят човека. Като са знаели това, от най-стари времена в окултните школи не се е позволявало да влизат неподготвени

ученици. Преди да постъпи в окултна школа, ученикът трябвало да различава отровните мисли и чувства от безвредните, от възвишените и да знае кои в каква доза да употребява. Онези, които не разбират този закон, мислят, че човек е свободен да мисли, да чувства и да действа както намери за добре. Не е така. Човек не е свободен да върши каквото иска. Някой вдигне камък и пукне главата на приятеля си. Свобода ли е това? Свободен човек е онзи, който може да се освобождава от ограничителните условия, при които се намира.

Съвременните хора поддържат мисълта, че човек трябва да бъде свободен, трябва да бъде свършен. Като проследяваме историята на човечеството досега, ние не сме срещнали друг човек, по-свършен и по-свободен от Христа. Въпреки това Христос беше поставен при най-ограничителните условия. И ние виждаме този свободен, свършен човек да плаче. Защо плака Христос? Той плака заради глупостите и непослушанието на хората. С плача си Той искаше да им каже: „Аз направих всичко възможно, за да ви освободя от страданията ви, но вие не ме послушахте, не изпълнихте това, което ви проповядвах. И затова, както аз плача днес, така и вие ще плачете на вековете“. Щом Христос е плакал, и хората ще плачат. Плачът на детето се определя от плача на майката: ако майката е плакала много, и детето ще плаче много; ако майката е плакала малко, и детето ще плаче малко; ако майката никак не е плакала, и детето няма да плаче. Тъй щото, за да избегне от страданията, за да може лесно да ги понася, човек трябва да има правилни разбирания за нещата.

Какво представя разбирането? Какво се иска от човека, за да има правилни разбирания? Правилни разбирания има само онзи човек, който слуша Словото и го прилага. Обаче има неща, които могат да се извършат или да се приложат само при известни усло-

вия. Например взимате снежна топка един килограм и я излагате на температура 10 градуса. Поглеждате топката, но не забелязвате никаква промяна. Увеличавате температурата до 20 градуса и следите какво става с топката. Пак не забелязвате никаква промяна. Постепенно увеличавате температурата до 30, 40, 50, 60, 70 градуса – все не се забелязва чувствителна промяна. Като повишите температурата до 75, 80, 85, 90 градуса, виждате, че снежната топка постепенно омеква и започва да се топи. Като увеличите температурата до 90 или 100 градуса, забелязвате, че снежната топка се стопява напълно и се превръща във вода. Следователно топлината от 90 или 100 градуса е крайният предел, при който снежната топка може да издържа. Над 90 градуса топлина снегът не може да издържа. Дойде ли до тази топлина, той непременно се стопява и превръща във вода. Така е само с водата, но не и с всички тела. Ако вземете парче желязо и го нагreete до 10 градуса, то няма да се измени. Ако продължавате да увеличавате градусите вече не с десетки, а със стотици, ще забележите, че едва към 600 – 700 градуса желязото започва да омеква, докато дойде до 900, 1000, 1200 градуса. Щом дойде до най-високата температура, а именно около 1200 градуса, желязото се стопява напълно и се превръща в течност.

Сега, като имате предвид температурата, при която снегът се топи, както и тази, при която желязото се топи, къде можете да приложите тези примери в живота си? Каква аналогия можете да направите между тези явления и някои явления в живота ви? При какви случаи в живота ще приложите примера за стопяването на леда и при какви – примера за стопяването на желязото? Всички свойства на водата, на желязото, както и на останалите елементи, имат приложение в много области на живота. Например съвременната медицина си служи вече и с лекуване с вода по нов начин, наречен магнетичен начин на лекуване. Тази на-

ука, този начин на лекуване не е познат още на всички лекари. Той едва сега се оформя. Забелязано е, че известни болести се дължат на излишно количество вода в човешкия организъм. За да се освободи организмът от излишната вода, лекарите практикуват първия метод: те поставят човека при такива условия, при такава топлина, при която излишната вода да се изпари. Ако пък количеството на желязото в човешкия организъм е в излишък, зараждат се друг род болести. За да освободят човека от излишното желязо в неговия организъм, необходимо е той да бъде поставен при такива психически условия, при които желязото се топи и изпарява. Следователно, когато в човешкия организъм има излишък от който и да е елемент, този излишък е причина за явяване на някаква болест. За да се излекува от известна болест, човешкият организъм трябва да се постави на голямо напрежение, на голям огън, който да премахне излишъка от ония елементи, които препятстват правилното развитие на човека.

И тъй, всяка болест се дължи на някакъв недоимък в човешкия организъм. Когато лекарите кажат за някой човек, че е анемичен, това показва, че му липсва нещо. Лекарите делят болестите на активни и пасивни, на положителни и отрицателни. Изобщо, каквато е болестта на човека, такава е и неговата мисъл. Каквато болест и да се яви в човешкия организъм, тя се дължи на мисълта на човека. Всяка отрицателна мисъл в човека ражда и съответни състояния. Когато човек се занимава изключително с погрешките на хората, той дохожда до състояние да привлича към себе си астрални бактерии, които разстройват неговия организъм. Да се занимава човек с погрешките на хората, това значи, да се свързва с тях и да носи лошите влияния на тия погрешки. Всяка лоша мисъл, всяко лошо чувство привлича съответни низши същества. Затова и Христос е казал: *Дето е мършата, там са орлите*. Лошите мисли и чувства у човека представят

мърша, около която се събират орли, за да се хранят. Ето защо всички религиозни общества, пък и самото християнство от най-стари времена е препоръчвало на хората чист живот. И досега навсякъде се говори за хигиена на ума, на сърцето и на душата. Христос казва: *Пази око̀то си чисто, за да бъде чисто ця̀лото ти тя̀ло*. Чистотата, това е хигиена на душата. Светостта, това е хигиена на душата. Чистотата, светостта е най-голямата хигиена, до която християнството е могло да достигне. Днес пък, когато говоря за любовта, аз имам предвид най-съвършената хигиена, която може да се препоръча на съвременния свят. Любовта, това е хигиена, това е висок идеал, към който човешката душа се стреми. Приложението на любовта в живота представя онова здравословно състояние на човешкия организъм, при което човек може да изпълни своето предназначение. Не прилага ли любовта в живота си, човек не може да изпълни предназначението си, за което е дошъл на земята. За изявяването на една добра мисъл се изисква съответен материал. Без материал никаква форма не може да се създаде. Този материал се взима от любовта. Всяка мисъл представлява същество, което слиза от невидимия свят. За да се изяви това същество, т.е., за да се материализира във физическия свят, то се нуждае от съответен материал. Като се облече в съответна за него материя, мисълта придобива форма и става годна за живот. Тази форма на мисълта се нуждае още и от съдържание. Така изявена, тя се възприема от ума на хората, които я прилагат в живота си. Като знаят това, хората трябва да създават красиви форми на мисълта, които да се пълнят с красиво съдържание. Това може да се постигне само с възвишената любов, която дава устойчивост на човешкия характер. Всяка мисъл, всяка идея живее толкова повече на земята, колкото е по-устойчива. Ако материята, от която е съставена идеята, не е устойчива, идеята не може да живее дълго време на

земята. Ние виждаме, че от хиляди години насам светът се пълни с идеи – едни изчезват, други се раждат, но малко са идеите, които съществуват от създаването на света досега. Истинска идея е тази, която преживява своя създател. Това са тъй наречените безсмъртни идеи. Към такива идеи човек трябва да се стреми.

Съвременните религиозни хора поддържат в себе си една преходна, неустойчива идея, вследствие на което не успяват. Те казват, че Бог ще спаси хората, ще уреди работите им и чакат да дойде това време. Това е механично разбиране за Бога. Тези хора се намират в положението на сина, който казва, че баща му ще купи обуца, дрехи, шапка, книги и ще го прати на училище. Дотук идеята е права. Бащата може да купи на сина си всичко, което е необходимо, за да го прати на училище, но влезе ли в училището, синът сам трябва да учи. Бащата не може да учи вместо сина си, той не може да го спаси. Ако бащата живее добре, неговият живот не може напълно да се предаде на сина. До известна степен синът може да се влияе от добрия живот на баща си, но вън от това влияние, той трябва да приложи и своето собствено добро. Много християни живеят със заблудението, че щом Христос е живял добре, щом е имал знания, Той ще остави това богатство в наследство на хората. Това е механично разбиране на Христа. Това, че Христос е живял добре, че е имал знания, че е бил свят човек, това не подразбира, че и хората след Него ще бъдат такива. Такава е съвременната християнска философия, в резултат на която виждаме, че светът цъфти, но не връзва. Не, когато един се мъчи, това не показва, че и другите трябва да се мъчат. Когато един живее добре, това не показва, че и другите хора ще живеят добре. Когато един се мъчи, другите трябва да търсят причините за това мъчение и да го избягват. Когато един живее добре, другите трябва да прилагат неговите методи в живота си и да му подражават. Нищо не се дава наготово. Работа, приложение се иска от всички хора.

Едно трябва да се има предвид, а именно: във всички времена и епохи е имало напреднали души, които са образували ядрото на истинските учени, на високо духовните хора в света. Тези напреднали души съставят тъй наречения народ на Бога, молитвата на които всякога е била чувана. Бог всякога се е проявявал чрез тези души. Известно е, че за да се прояви на земята, човек се нуждае от форма. Без форма той не може да се прояви. И наистина ние виждаме човека да се проявява чрез ръцете, чрез краката, чрез очите, чрез ушите и т.н. Значи всяка форма, малка или голяма, се нуждае от известни органи, които да изпълняват съответни за тях функции. На същото основание и Бог се проявява чрез различни форми, които Му служат като органи за изпълнение на някои функции. Следователно всички напреднали души представят форми, чрез които Бог се изявява във физическия свят. Те са носители на Божествените идеи. Едни от тях представят ръцете на Бога; други – Неговите крака; трети – очите, ушите, устата на Бога и т.н. Като не разбират тия неща, хората са започнали да обожават тези ръце, крака, очи, уши и са ги превърнали в идоли. Ето защо, когато Моисей извел еврейския народ от Египет, той им дал десет заповеди. В една от заповедите е казано: *Не се кланяйте на никакви богове, освен на Единния, истинския Бог.* Всички божества не са нищо друго, освен напреднали души, носители на Божествени идеи. От всички се иска приложение на тези идеи. Евреите са разбирали добре тази заповед и затова им е казано, че човек първо трябва да възлюби Господа с всичкото си сърце, с всичкия си ум, с всичката си душа и с всичката си сила, а после да възлюби и ближния си като себе си. Обаче във времето на Моисей не е имало условия, за да се изпълни тази велика заповед. След Моисей дойдоха по-добри условия, които разшириха сърцата на хората и Христос даде заповедта: *Почитай баща си и майка си, ако искаш да ти е добре.* От де-

сетте заповеди на Моисей, евреите, както и християните, са изпълнявали и до днес изпълняват само осем. Но с числото осем нищо не може да се постигне. Тази е причината за неуспеха на всички християнски народи до днес.

Когато Христос дойде на земята, Той остави настрана осемте заповеди, а се спря главно върху две от тях, а именно върху следните: *Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкото си сърце, с всичкия си ум, с всичката си душа и с всичката си сила.* По-нататък Той казва: *Върху тези две заповеди лежи целия закон.* Който изпълни тези две заповеди, останалите осем лесно се изпълняват. Числата едно и две представляват майката и бащата на нещата, затова тези две заповеди са най-важни. Обаче малцина могат да забележат разликата между горните две заповеди и останалите осем. Числото осем представя число на раздробяване. Кой човек е най-важен: който знае да дроби хляб; който знае само да го меси, а не меси; или, който знае да меси и омесва хубав хляб? Най-важен човек е онзи, който омесва хубав хляб и нахранва с него гладните. Кой е по-учен човек: който може да намалява погрешките на хората или който може да им помогне да се развие хубавото, красивото у тях? Що е красотата? Често казвате, че някой човек е красив. Кой са отличителните белези на красотата? Лесно е да се каже, че някой човек е красив, но трябва да се отбележат чертите на красивия човек, всеки да познава красотата. Като се казва, че някой човек е красив, вие трябва точно да определите формата на очите, на носа, на устата му. Не е достатъчно само да кажете, че някой човек има красиви очи, но трябва да знаете какви са красивите очи. Като са изучавали човека от естетична гледна точка, учените са се спирали най-много върху очите и носа, а най-малко върху ушите. Наистина засега човешкото ухо е в елементарно състояние; то в бъдеще ще се развива. Като го разглеждате с окото на

естета, ухото седи някак особено, прилепено отстрани на главата, сякаш има нещо неправилно. Ще кажете може би, че ухото не е важен уд, че е малко, дребно, поставено отстрани на главата, почти не се забелязва. Да, но правилно развитото ухо определя човешката разумност. Неразвитото ухо пък определя човешките заблуждения.

Има учени, художници, които изучават изключително човешкия нос и са дошли до заключение, че носът е донякъде изработен. В това направление човек е постигнал нещо повече, но все още има да работи, не е напълно усъвършенстван. Ако носът у човека е малко закривен надолу, във вид на кука, това показва, че песимизмът взима надмощие пред оптимизма. За да се освободи от песимизма си, човек трябва да измени формата на носа си. У хора, които са много любопитни, носът е вирнат нагоре. Те искат всичко да знаят, всичко да видят и разберат. Любопитството е вътрешно чувство, слабост, от която човек трябва да се освободи. Ако любопитството е нормално развито, то служи като подтик на човека да расте и да се развива.

Сега, като говоря за развитието на човешките удове, имам предвид съвършения човек. Човек трябва да работи върху себе си, да придобие възвишения, идейния живот. Съвременните хора искат да бъдат уважавани и почитани, но за да бъдат уважавани и почитани, те трябва да имат знание, любов; те трябва да бъдат силни, здрави. Може ли слабият, хилавият човек да не почита един герой като гръцкия Херкулес или като българския Крали Марко, или като израилския Самсон? Такива герои не могат да не се почитат и уважават. Те са образци и принадлежат на цялото човечество. Всички хора трябва да вървят по пътя на тия герои. Те са не само физически силни хора, но притежават и умствена, и духовна сила. Това показва, че човешкият дух трябва да се движи едновременно в три посоки: той трябва да развива в

себе си физическа, умствена и духовна сила. Който се развива едновременно в тези три посоки, той отива към съвършенство. Христос казва: *Който има уши да слуша, нека слуша*. Това значи, че само разумният човек, само героят може да слуша добре. Който не е разумен, той не може добре да слуша. Слабите натури се занимават с дребнавости, с удоволствия в живота. Те търсят нещо, без да знаят какво е това, което търсят. Слабият човек иска да бъде здрав, красив, учен, но какво нещо е красотата, учеността и здравето и как ще ги постигнат, не знаят. Те търсят лесния път. Те мязат на един младеж, американец, който завършил гимназия в Америка, но пожелал да следва философия в Германия. За тази цел той отишъл при един виден германски професор по философия и му казал:

— Господин професоре, понеже нямам много време за следване, искам в най-скоро време да завърша курса по философия. Професорът го изслушал и му казал:

— Виж, младо момче, ще ти дам два метода, за да видиш как постъпва природата. Ти ще избереш един от двата метода. Те са следните: когато природата иска да създаде дъб, тя употребява сто години; когато иска да създаде тиква, тя употребява само шест месеца. Тъй щото, ако искаш само за няколко месеца да завършиш курса по философия, и това може да стане, но и резултатите ще бъдат съответни.

Съвременните хора не успяват по единствената причина, че бързат. Те искат за малко време да имат големи постижения. Децата искат преждевременно да станат възрастни; възрастните искат преждевременно да станат стари, защото мислят, че по този начин ще придобият мъдрост и знание. Един възрастен господин, чужденец във Франция, вижда, че малко дете пуши тютюн. Той спира детето и му казва на френски език:

— Слушай, дете, не е хубаво толкова рано, на такава възраст да пушиш тютюн. Детето се обръща към чужденеца с думите:

— Господине, не знаеш ли, че във Франция няма деца?

Някои ще кажат, че това е умен отговор. Не, по-глупав отговор от този няма. Величието на една държава се заключава в това да има деца, но разумни, а не да няма деца.

Като наблюдавам живота на съвременните хора, виждам, че кой как се натъкне на някаква мъчнотия, казва: „Лесно ще се справя с тази мъчнотия. Не съм дете, я!“. Дали се справя лесно или мъчно, това е друг въпрос; важно е, че той не иска да признае своята слабост. Тъй щото, когато човек пуши тютюн, бил млад или стар, дете или възрастен, той наистина е дете. Пушенето на тютюн показва една слабост у човека, от която той не може лесно да се освободи. Когато порасне, той ще се откаже от тази слабост. Същото може да се каже и за пеленачето. Докато е в пелени, детето не може да не се цапа. Можете ли да наречете това дете герой? Можете ли да му дадете кръст за храброст? Никакъв герой не е това дете. Никакъв кръст за храброст не заслужава още това дете.

Един ден, когато порасне, когато излезе от живота на пелените, тогава можете да разчитате на неговата сила. Тогава може да се говори за него, че е герой. Ако някое от съществата на невидимия свят, у което всички сетива са развити в съвършенство, погледне към вас, ще си състави понятие като за малки деца, които едва излизат от своето детинство.

Съвременните хора се намират в положението на онези професори по музика, които преподават на учениците си по свой, специфичен метод. Ученик следвал десет години музика при един от тия професори, който го учил да свири с цялата си ръка, т.е. движението на ръката да става от рамото надолу.

Ако стане нужда да отиде при друг професор, той му препоръчва друг метод: движението на ръката да става само в китката. И ученикът започва да прилага този метод. Той свири по новия метод още десет години. Рече ли да смени и този професор, ще попадне на друг, който ще иска да приложи своя метод: движение на ръката от рамото надолу. Какво е научил този ученик в продължение на 20 годишно свирене? Нищо особено. През цялото време той е изучавал само това – как да движи ръката си. Обаче има и трети, среден метод в музиката: движение на ръката от лакътя надолу. Едно е важно за ученика: да напредва. По кой метод ще върви, не е толкова важно. И трите метода имат свои добри и лоши страни. Като свири прилежно, ученикът ще изработи свой, специфичен метод.

Всички хора се мислят за многознаещи, за учени, но кой е истински учен човек? Истински учен е онзи, който знае да превежда явленията в природата. Той трябва да познава езика на природата и да си служи с него. Например, според езика на природата, движението на цялата ръка означава едно нещо; движението само на китката – друго нещо, а движението ѝ от лакътя надолу – трето нещо. Движението на цялата ръка означава материалистично състояние. Това показва, че материализмът взима надмощие у човека. Движението на китката показва надмощие на менталния свят. Движението на ръката от лакътя надолу показва надмощие на духовния живот. Значи движението от лакътя надолу представя връзка между материалния и менталния живот. Духовният живот на човека уравновесява неговия умствен и физически, материален живот. Ако човек от сутрин до вечер работи физически, за да изкара прехраната си, той е голям материалист. Или, ако от сутрин до вечер само пише, за да изкара прехраната си, той пак е голям материалист. Следователно има разлика дали човек свири с цялата си ръка, с китката

си само или от китката надолу. Който свири само с китката си, той развива своя мозък; който свири с цялата си ръка, той развива главно стомаха си, но, ако равновесието между стомаха и мозъка се наруши, човек започва да страда от главоболие. Човек е двойко същество: от пъпа надолу той е физически човек, а оттам нагоре той е умствен човек. Докато двете естества на човека са в равновесие, той е напълно нормален. Щом се наруши това равновесие, в него настанва вече една аномалия, вследствие на което се явява главоболие, коремоболие и т.н. Когато някой страда от коремоболие и от главоболие, това показва, че е нарушил равновесието между менталните и физическите енергии на своя организъм. Този човек не се развива правилно. За да започне правилно да се развива, той трябва да престане да свири с цялата си ръка, както и с китката си, а да свири така, че да движи ръката си от лакътя надолу. Как може човек да се освободи и от едното, и от другото свирене? Като живее правилно. Правилният живот представлява истинско свирене. В този смисъл истински музикант, истински оратор или говорител е този, който не губи своята музика. Пред каквато и публика да свири, той нищо не губи. Ако музикантът губи своето изкуство и всеки ден отпада, като се оправдава с немусикалността на публиката, той не е истински музикант.

И тъй, истинският човек трябва да се развива правилно, да бъде доволен от своето развитие. Той е намерил пътя на своето развитие и никога не влиза в стълкновение чувствата си. Той никога не влиза в стълкновение със своя вътрешен свят. Докато влиза в стълкновение със своя вътрешен свят, човек не може да върви правилно в живота си. Той още не е намерил правия път на своето движение. Външните стълкновения не могат да се избегнат, но вътрешните – могат. Който не може да се справи със своите вътрешни стълкновения и не може да ги избегне, той

е осъден на разрушение. Не само той, но и целият му дом ще изчезнат. Според закона на наследствеността, всички народи, всички общества, всички семейства, всички индивиди, които не могат да се справят със своя вътрешен живот и влизат в постоянно стълкновение с него, са осъдени на постепенно израждане, на постепенно изчезване.

Христос казва: *Някой съградил къщата си на камък; и нападнаха върху нея ред изпитания, но тя устоя. Друг пък съградил къщата си на пясък, но тя не устоя.* Пясъкът представя външните условия на живота, към които всички се стремят. Всички хора се стремят към външен, охолоен живот, но не може да се разчита на този живот. Следователно онези хора, които градят живота си на външни условия, ще имат напълно различни резултати и последствия от тези, които градят живота си на вътрешни условия. Всеки, който гради живота си на вътрешни условия, той е в съгласие с цялото битие. Който разбира този закон, той е в съгласие и с Моисей, и с Христа. Той не може да бъде в противоречие с Моисей. Мнозина не могат да се докоснат даже до малкия пръст на Моисей. Казва се за него, че той е бил най-кроткият човек на своето време. За Моисей е казано, че Бог ще въздигне между евреите голям пророк. Гражданските закони, които Моисей е създал, говорят за това, че той е бил умен човек. И всеки, който не се е подчинявал на тези закони, той е трябвало да носи последствията на своето непослушание. Мнозина казват, че Моисеевият закон е имал значение само за децата. Не, моралните закони на Моисей и досега още не са изгубили своето значение.

Следователно ние трябва да бъдем в съгласие с всички хора на миналите вкове, които са имали същите стремежи, каквито имаме и ние днес. Докато не гледат на нещата по този начин, хората никога няма да дойдат до вътрешно разбирателство, никога

няма да придобият своето вътрешно равновесие. Някои ще кажат: „Толкова години вече, откак се молим. Нима още не сме придобили това вътрешно равновесие?“. До днес на всички хора е платено за всяка молитва, за всяка работа, която са свършили. Ако и в бъдеще, както и днес, за всяка молитва, за всяка работа ви се плаща, вие не ще придобиете нищо ново. До днес вашата мисъл е била валидна, но ако и в бъдеще разчитате на същата мисъл, вие сте на крив път. „Ама ние сме водили чист и свят живот“. Така е било в миналото, но така трябва да бъде и занапред. Речете ли, че достатъчно сте водили чист и свят живот, вие се връщате назад и губите всичко, каквото сте постигнали. Речете ли пък да се пресилите, да водите един неестествен живот на чистота и святост, ще минете за прекален светец. Вие знаете пословицата за прекаления светец: „Прекален светец и Богу не е драг“. Един начин има, по който може да се води чист и свят живот. Срещате един музикант, който ви казва: „Аз зная да свиря по два начина – с китката и с цялата ръка. Как искате да ви свиря?“. Не, човек не може да свири едновременно по два начина. Природата признава само един начин за правилно свирене. Всички останали начини са човешки. Природният начин на свирене се характеризира с това, че целият живот взима участие в тази музика. Музикалният човек се познава по музикалното чувство. Колкото по-добре е развито това чувство, толкова по-музикален е човек. Математикът, художникът, религиозният човек, също така се отличават със специфично чувство или със специфичен център. Външно наблюдавани, тези центрове са на големина като малки лешници. Като знаете това, вие не можете да определите кой седи по-горе – математикът, поетът, художникът или ученият. Математиците не са най-учените хора на света, нито най-умните. Обаче, ако съберете на едно място и математикът, и философът, и религиозният,

и поетът, и художникът, и музикантът, вие ще имате целокупният човек, който съдържа всички способности едновременно. Това значи съвършен човек. Съвършеният човек свири по-добре от специалиста музикант; съвършеният човек рисува по-добре от специалиста художник; съвършеният човек размишлява по-добре от специалиста философ. А по-съвършен от Бога имали? Щом Бог е най-съвършеното същество в света, тогава ние ли разбираме света по-добре, или Бог, който го създаде? Съвременните хора често се запитват защо Бог създаде света по този начин, защо хората умират, защо боледуват. Да се задават такива въпроси, това значи да критикувате Бога.

Сега да се върнем към същественото у човека. Казвате, че човек трябва да дойде до известно място в този живот, да постигне нещо. Въпреки това повечето хора умират, без да са достигнали до мястото, което им е било определено да стигнат. Много хора не са придобили даже половината от това, което им предстои, което Бог изисква от тях. Никъде няма да срещнете човек, който да е постигнал това, което му е било определено, бил той поет, музикант, художник или философ. И като не постигнат онова, което трябва, невидимият свят ни най-малко не ги държи отговорни за това, но им казва: „Не се безпокойте, бъдещето е пред вас“. Обаче, докато не завършите програмата, която ви е дадена, нищо ново не можете да очаквате.

Христос казва: *Който слуша моите думи и ги прилага, ще го уподобя на човек разумен, който е съградил къщата си на камък.* Аз засягам този въпрос, понеже цялото човечество е човечество на нещастия. Бялата раса е раса на нещастия. Защо? Защото не може да използва възможностите, които се крият в нея. Всеки високо организиран човек, който не може да използва възможностите, които се крият в него, е нещастен. Всеки мъж, който по три пъти на

ден бие своята добра, разумна жена, е нещастен. Всеки религиозен човек, който се явява пред известно общество да проповядва и нито хората го разбират, нито той ги разбира, е нещастен. Питам: бялата раса разбра ли Христовото учение, приложи ли го? Нито го разбра, нито го приложи. Онези, които сега слушат Христовото учение, приложиха ли го?

Сега от всички се иска приложение на Христовото, на Божественото учение. Да приложи човек Божественото учение и Бог да бъде доволен от него е едно нещо, а да не бъде доволен от него, е друго нещо. От гледището на съвременната наука светът представлява голяма болница. Всички се оплакват от страданията си, от болестите си и съжеляват, че благодарение на това не са изпълнили задачата си, не са изпълнили волята Божия. И за това има изходен път: ако досега не са я изпълнили, сега могат да я изпълнят; и в бъдеще могат да я изпълнят. За изпълнение на волята Божия не се изисква време и пространство. За всяко друго нещо се изисква време, но за изпълнение волята Божия не се изисква време. Например за развиване на търпението се иска време. Виждате, че за да придобие търпение болният, за когото се говори в *Евангелието*, е трябвало да чака цели 38 години около къпалнята, за да влезе във водата и да се излекува. Обаче, когато Христос дойде пред тази къпалня, Той моментално изпълни волята Божия. Той каза на болния: *Стани, дигни одъра си и ходи!* И до днес всички хора седят около същата къпалня, чакат да слезе ангел Господен от небето, да размъти водата и който от тях пръв се хвърли във водата, ще бъде излекуван. Ето, две хиляди години вече са се изминали след Христа и всеки чака да дойде неговия ред да се потопи в къпалнята, за да се излекува. Къпалнята, това е светът, болницата, в която съвременните хора прекарват по-голяма част от живота си и чакат своето изцеление. Колкото и да

чакат обаче, те няма да имат никакви придобивки. И днес Христос казва на всеки човек поотделно: *Стани, дигни одъра си и ходи!*

Сега и аз ви казвам: напуснете къпалнята! Ето, всеки от вас седи по 38 години пред тази къпалня и чака, но никакво спасение не иде. Всеки се оплаква, че няма кой да го тури в къпалнята. Докато чакате ангел Господен да слезе от небето, да размъти водата в къпалнята и да се намери някой да ви пусне във водата, все ще ви изпреварят. Обърнете се към Христа, Той да дойде при вас и да ви каже: *Стани, дигни одъра си и върви!*

И тъй, като слушате да ви се говори по този начин, казвате: „Това е непостижимо“. Да служи човек на Бога, да изпълнява волята Му, е нещо неразбрано. Не, не е неразбрано това нещо. Хората се оправдават с неразбиране на волята Божия, но всъщност много добре я разбират. Млад момък се сгодява за благородна, добра мома. Той я пита:

— Какво е мнението ти за мен?

— Ти си цял ангел. По-добър човек от теб не съм срещала.

— Не виждаш ли някакъв недостатък в мен?

— Никакъв недостатък не виждам.

Като се оженят, по невнимание той ѝ казва една обидна дума и тя веднага се нахвърля върху него с думите:

— Ти си голям грубиян, невежа, човек без култура.

— Отде извади тези качества? Защо по-рано ми казваше, че нямам никакви недостатъци?

— Защото исках да се оженя за теб. И тогава виждах всичките ти недостатъци, но исках да постигна целта си. Щом постигнах целта си, свободно мога да ти кажа какво мисля за теб.

— Тогава и аз ще ти кажа, че си лицемерна, фалшива жена. Както виждаш, какъвто съм аз, такава си и ти. И двамата сме едно и също нещо.

— Щом е така, нека се разделим, да бъдем свободни, да не се измъчваме.

Това са несъществени неща в живота, пред които ние не трябва да се спираме. Дефектите, недостатъците не са присъщи на нашето естество, вследствие на което можем да се освободим от тях.

Следователно, за да се освободи от всички свои дефекти и недостатъци, човек трябва да се свърже в съзнанието си с всички напреднали души, които са завършили развитието си. Който не е запознат поне с една от тия души, той не може да се освободи от своите слабости и недъзи.

Тъй щото, който иска да бъде ученик, той трябва да бъде във връзка с три същества: с Бога, с един от ангелите в невидимия свят и с човека, представител на човечеството на земята. Който не познава тези три същества, каквото и да се опитва да говори, всичко е празна работа. Мнозина казват: „Ние познаваме само един, който е на физическото поле. За него знаем, че съществува, но дали останалите двама съществуват, за тях нищо не знаем“. Щом единият съществува, и останалите двама съществуват. Като не могат да намерят двамата, хората казват: „Първият е Бог, който е горе някъде. Вторият е ангелът, който е в невидимия свят, някъде между ангелите, а третият е човекът, който е в човечеството“.

Сега, като се казва, че някой има възвишени идеи, уподобяват този човек на ангел, като казват, че е ангелска, чиста, възвишена душа. Когато дойдат до човек, който има високи идеи, за него казват, че е Божествена душа. Следователно човек трябва да бъде запознат с Бога, с ангелите и с цялото човечество. Който има тези три познания, той е поставил живота си на такава основа, върху която може да гради. Като влезе в училището, този човек ще бъде доволен, че може да учи и да се развива. Каквато работа започне, той ще изпитва вътрешно въодушевление и голямо

благословение. На каквито мъчнотии и да се натъкне, той ще се справя лесно. Това е идейното в живота. Ако всички, които ме слушате сега, имате това познанство, салонът, в който сте днес, моментално ще светне. Щом това не става, можем да заключим, че инсталацията на тази светлина не е здрава, има някаква повреда в нея. Като видите, че инсталацията ви е повредена, казвате: „Свършена е вече нашата работа“. Не, не е свършена вашата работа. Има начини, чрез които инсталацията може да се поправи.

Ако слушате моите думи. Така е казал Христос преди две хиляди години. Той развил тази мисъл в следните думи: *Който слуша моите думи и ги прави, ще го уподобя на човек, който е съзидал къщата си на камък.* Същото мога да ви кажа и аз: ако слушате моите думи и ги приложите, ще бъдете подобни на човек, който е съзидал къщата си на камък. Ако сте герои, подобни на Самсон, на Крали Марко, на Херкулес, вие ще приложите това учение. Ако не сте от героите, вие ще приложите старото учение, но ще имате и съответни резултати. Който иска да приложи учението на любовта, т.е. великия закон на любовта, според който е съграден сегашния живот, той трябва да изучава себе си.

Съвременните хора са дошли в развитието си до едно положение, по-горе от което не могат да се повдигнат. Защо? Защото, като им се изнесат някои истини, те започват едни на други да се подиграват. Тази черта се забелязва особено у българите, които не оценяват нещата и са готови да се подиграват, да се подсмиват. Това се дължи на факта, че религиозното чувство у тях е слабо развито. Българинът е материалист. Като придобие знание, той накриви шапката си и за нищо не иска да знае. Знанието е свещено нещо и от него зависи повдигането на човека. Знанието иде от Бога. Следователно знайте, че всеки човек, от когото иде знанието, е посредник между Бога

и вас. Затова вие трябва да имате към него всичкото уважение и почитание. Ако за знанието, което ви преподава, иска да му се плаща, той е на крив път. Ако пък не уважавате този, който ви дава знание, и вие сте на крив път. Истинското знание, истинската светлина иде от Бога. Чрез когото и да дойде, той е носител на Божественото.

И тъй, за да даде път на Божественото в себе си, човек трябва да бъде смел, да воюва със злото в себе си. Ще кажете, че това или онова е непостижимо, че хората са лоши, че условията са тежки и т.н. Не, героят не разсъждава така. Героят знае, че той трябва да уреди своя вътрешен живот, да дойде в съгласие с всички велики и мощни души, които са живели преди него. Те му казват: „Понеже ти си герой като нас, ние сме готови да те подкрепим“. И в Писанието е казано: *Страхливите няма да влязат в Царството Божие*. Значи само смелите, решителните във всяко отношение, могат да влязат в Царството Божие. В този смисъл всеки човек, който е приложил Христовото учение, той е съградил къщата си на камък. Този човек може да издържи на всички изпитания и изкушения.

4 август 1929 г., София

КОЙТО СЛУША МОИТЕ ДУМИ

Моите овце слушат моя глас

Моите овце слушат моя глас, и аз ги познавам, и те идват след мене.

Йоан 10:27

Моите овце слушат моя глас. Какво искал да каже Христос с тези думи? Какво могат да придобият овцете, които слушат гласа на своя пастир? Чрез този стих се изнася един обикновен факт в живота, а именно, че овцете слушат гласа на своите пастири. Интимната страна на тяхното послушание се дължи на обстоятелството, че пастирът ще покаже на овцете къде има хубави пасбища, къде има чиста вода. Какво заключение може да се извади от факта, че овцете слушат гласа на своя пастир? От този стих може да се извади заключението, че някои хора разбират живота така просто, така елементарно, както овцете разбират своя пастир и слушат неговия глас.

Следователно обикновените хора имат обикновено разбиране за живота, както овцете разбират своя пастир. Обаче, когато хората излязат над обикновените разбирания, когато се издигнат над обикновената мисъл, разбиранията им за живота са вече по-високи, необикновени. Такъв човек е излязъл от своето животинско състояние. Някога, в далечното минало, човек е бил в положението на овца с руно на гърба си. Някои отричат този факт, а други го поддържат, но и едните, и другите имат причини да твърдят или да го отричат. За човека е важно, че от опитността си, която е придобил докато е бил в положението на овца и е слушал гласа на своя пастир, той е извлякъл ценни придобивки, от които се ползва днес, като човек. Някои отричат придобивките от положението си като овца, но

фактът е налице. Всички ценности, които човек носи със себе си, се дължат на миналите опитности, на миналите състояния, през които той някога е минавал. Какво е придобила почвата, върху която в продължение на хиляди години са падали листа от дърветата? Много нещо е придобила. Ако листата не бяха падали върху почвата, последната не би се наторявала, не би разбогатявала. Почвата дава добри условия за растеж и развитие на всички растения и плодове, от които цялото човечество се ползва, като от блага на природата.

Моите овце слушат моя глас. Тук Христос прави сравнение между човешката душа и овцата. Както овцата слуша гласа на своя пастир, така и човешката душа слуша гласа на Бога, познава Го и тръгва след Него. Друго качество на овцете е това, че те живеят в стадно състояние, т.е. групово, което показва, че между тях съществува някаква връзка. Ще кажете, че това е обикновено стадно състояние. Не, това говори за разбирателство между души, които са взели форма на овца, с цел да си починат. Някога те са били същества от високо произхождение, с висока култура, но за да могат добре да си починат, те доброволно са взели форма на овца. Изобщо всяка по-нисша форма, в която животът може да се прояви, представя почивка за възвишените същества. На мнозина тази идея може да се види малко противоречива, но това още нищо не значи. Много идеи изглеждат противоречиви, недостъпни за хората, и то по единствената причина, че те не разполагат с възможности в себе си за тяхното възприемане. Те се намират в положението на онзи човек, който видял на пазар хубави риби и пожелал да си купи една-две от тях, но като се приближил към рибаря и го запитал за цената им, веднага се отдалечил и казал:

— Тази риба не струва.

Защо не струвала рибата? Защото бил беден, нямал пари. След малко друг човек минал покрай рибаря и веднага си купил от същата риба, като казал:

— Отлична е тази риба.

Защо била отлична? Защото имал пари в джоба си и могъл да купи колкото иска. Първият казва, че рибата не струва; вторият казва, че рибата е отлична. Кой от двамата е прав? И двамата са прави.

Следователно, когато хората дойдат до новите разбирания в живота, ония от тях, които нямат пари, т.е. на които сърцето и умът не са добре развити, казват: „Рибата не струва“. Ония пък, които имат пари, т.е. на които сърцето и умът са добре развити, казват: „Рибата е отлична“. Те си купуват от нея колкото искат и се ползват разумно. За всяко нещо трябва да се плаща. Някои казват, че и без пари може да се живее. Може да се живее без пари, но без плащане не може. Не е било време, когато да не се плаща за всяко нещо. Когато вълкът хване овцата, одере кожата ѝ, той изяжда месото ѝ и казва: „Месото е за мене, като заплаща, задето одрах кожата на овцата. Кожата може да вземе господарят“. Някога вълкът е бил слуга при човека, а сега, за да оправдае лошата си постъпка по отношение на овцата, той казва: „Аз одирам кожата на овцата заради своя господар, но като възнаграждение за тази услуга, месото задържам за себе си“. Обаче положението, при което вълкът днес живее, ни най-малко не оправдава лошото му поведение към овцата. Той не може да се извини с това, че господарят му го заставя да дере кожата на овцата. Ако вълкът може да одере кожата на овцата така, че да остави животът ѝ не нарушен, разбирам. Ще даде кожата на господаря си, а съдържанието, т.е. животът на овцата ще остане незасегнат. Понеже това е невъзможно, вълкът не може да се оправдае с нищо за своята постъпка. Какво струва кожата на едно животно, когато се разваля вътрешното съдържание на живота? Някои казват, че и кожата само им е достатъчна. Не е така. Това се отнася само до ония, които имат интерес от кожата, но не и до ония, които ценят вътрешното съдържание.

Какво ни интересува празното шише? Едно шише е ценно повече или по-малко според съдържанието, което е в него. И шишето е ценно, но то става още по-ценно, когато е налято нещо в него.

И тъй, всяка форма е необходима на своето място и на своето време. В духовния свят формата никога не може да се отдели от своето съдържание, и съдържанието никога не може да се отдели от своя смисъл. Във физическия свят обаче формата може да се отдели от съдържанието, и съдържанието – от смисъла. Това често става с човека. Срещате един религиозен, вярващ човек, който се моли на Бога по три пъти на ден. След година той се записва в университет да следва висша наука. Щом свърши университета, той се отказва от своите религиозни възгледи, намира ги за празна работа. Той намира, че с тях губи времето си и започва да ги изхвърля вън от себе си. На това, което по-рано му е причинявало радост, сега той гледа с презрение. Кое заставя този човек да изхвърли това свое съдържание навън? Причината за това е неговата форма. Формата му е малка, вследствие на което той не може да налее ново съдържание. Който отива на училище да се учи, той трябва да има ново шише за новото знание. Той не трябва да мисли, че в старо шише може да натъпче ново знание. Тази идея Христос е изказал в стиха: *Новото вино изисква нови мехове*. Следователно, каквито и да са вашите религиозни вярвания, оставете ги да стоят в тяхната форма, не ги изливайте навън. Излеете ли ги, ще се намерите пред известно противоречие. Що се отнася пък до новите разбирания, до новите идеи, за тях ще се намерят нови форми. Какво печели човек, ако днес служи на един господар, а утре го отхвърли?

Съвременните хора, като не разбират дълбокия смисъл на слугуването, казват: „Дотегна ни да слугуваме на хората“. Прави са те. Да бъдеш слуга на хората, това значи да те изтощят, да одерат кожата ти, да

пропаднеш. Има смисъл да слугува човек на хората, но заради Бога, а не за себе си. Днес всеки човек служи на другите заради себе си и като се измори, казва: „Аз искам да бъда господар“. Господар може да бъде само онзи, който никога не осиромашава, нито умира. Какъв господар е този, който днес е богат, а утре осиромашава? Истински господар е онзи, който владее живота си; истински господар е онзи, който владее своята мисъл. Той е господар на себе си не само за ден, два, за месец, два или за година, но за вечни времена. Цял свят, цял ад да го нападнат, нищо не могат да му отнемат. Хиляди и милиони комари да обявят война на слона, те не биха могли да извадят нито една кост от него. Такова нещо представя силният човек. Такова нещо представлява онзи човек, който е господар на себе си.

Сега аз правя известна аналогия между слона и човека и казвам, че каквото слонът представлява в животинското царство, такова нещо е човекът – господар на себе си пред обикновените хора. Между животните слонът е най-умен, но колкото и да е умен и интелигентен, той не може да се сравни с човека. Мозъкът на слона по тегло достига до девет килограма, а на човека – един и половина килограма, но въпреки това по интелигентност, по разумност човек надминава слона. По отношение големината на слона мозъкът му даже е малък. Учените казват, че гръбначният мозък на човека в сравнение с този на слона е по-тежък. Слонът има едно качество, по което може да се мери с човека. Това е неговата интелигентност. Дългият му нос показва голяма интелигентност. Слонът е пропадал само от много ум.

И тъй, не само слонът, но и човек пропада от много ум. Срещате един млад момък, около 30 годишен, който е завършил два факултета с отличие. Всички професори са доволни от него и му съдействат да вземе докторат. Той учи още година, две, докато получи докторат, докато стане доктор. След това го назнача-

ват на висока служба. Един ден той се запознава с една професорка, по-млада и по-учена от него. Той се заинтересува от нейната наука и желае да я научи. Тази наука ние наричаме „наука на влюбването“. По тази наука именно той трябва да държи последния си изпит. Тази професорка се държи пред него така високо, че той не знае какво да прави. На другите хора заповядва, но като се намери пред нея, седи със скръстени ръце, не знае какво да направи; чуди се кое ѝ е приятно и кое – не. Тази млада професорка току се облича с нови дрехи: днес с едни, утре – с други. И цялото си имане да изхарчи за дрехи, мисли ли тя, че с външността си само ще може да привлече този или онзи? С този метод временно само може да успее да привлече човека, но не и за постоянно. Като четете арабските приказки от *1001 нощ*, виждате, че женското сърце има много желания, на които мъчно се угажда. Там се разправя за любовта на арап към някоя царска дъщеря. Каквито и да са тия приказки, любовта на обикновените хора е много материалистична. Кажете, коя обикновена мома би се оженила за светец? Тя казва:

„Светец къща не храни. Вижте колко е хилав, какви хлътнали очи има – цял постник. Аз не мога да издържа на неговия режим: да постя, да не ям месо. Този режим на хранене съвсем ще ме съсипе“.

Хората в света се делят на духовни и светски. Светските са учените хора, които се произнасят за духовните: „Ние не се интересуваме от идеите на духовните, които не могат да се реализират; какъв е онзи свят, за който ни говорят, не ни интересува. За нас е важен този живот, да си хапнем, да си пийнем, да се разговорим с хората, да се повеселим малко – в това седи смисълът на живота. А тъй, че съществували ангели, че съществували светци, напреднали души, това не ни интересува. Това са въображаеми неща“. Кои неща в света не са въображаеми? Питам: кое е онова, което привлича човешкото сърце? Човешкото

сърце не се привлича от външната форма на нещата. Външната форма е само условие. Когато някой ви върже с въже и ви тегли, въжето ли е причина за това? Не, зад въжето се крие силата, която ви тегли. Всеки може да види тази сила. Вие хващате въжето и се мъчите да се освободите. Ако вашата сила е по-голяма от тази, която е зад въжето, вие лесно ще се освободите. Въжето е една форма, но трябва да знаете, че всяка форма съдържа известна сила. Следователно, когато една форма омотае човека, той се намира под влиянието на силата, която се съдържа в дадената форма. На това основание се казва, че каквато форма си създаде човек, такъв ще бъде и животът му. Лошият живот на хората създава лоши форми; добрият живот създава добри форми. Всяка красива форма изменя състоянието на човека. Човек не може да бъде тъжен пред красивия изгрев; човек не може да бъде тъжен пред касата на богатия; човек не може да бъде тъжен пред вида на диамант, голям като лешник, като орех или като кокошо яйце; човек не може да бъде тъжен пред красивите дрехи на своя ближен.

Сега аз говоря за онези, които разбират. Някой казва, че не му трябват дрехи. Как да не му трябват дрехи? Тялото, което човек има, не е нищо друго, освен дреха. Друг казва, че къща не му трябва. Този човек не знае какво нещо е къщата. Тялото, в което живее, е къща, която има два прозореца, две входни врати, два вентилатора, две телефонни слушалки. Господарят на тази къща има десет слуги на разположение – десет пръста. Когато от тях бутнеш, всеки е готов да служи на господаря си.

Моите овце слушат моя глас. За да разбере този стих, човек трябва да схване отношението, което съществува между овчаря и овцете, които той пасе. Питате кое е заставило овчаря да пасе овцете. Ако проследите човешката история и отидете в далечното минало, ще разберете защо човек е напуснал света и е

станал овчар. Да питате защо човек е станал овчар, то е все едно да питате младия момък защо е напуснал красивия живот и се е оженил – да се мъчи и да храни деца. Щом се е оженил, той е станал вече овчар. Жената е овца, а мъжът – овчар. Жените ще се обидят от това сравнение, но щом се обиждат, туй показва, че те не разбират дълбокия смисъл на тази идея. Каквото е отношението между овчаря и овцата, такова е отношението между мъжа и жената. Аз взимам овцата и овчаря в тяхното първоначално положение, а не каквито са днес. Когато запалите огън в огнището, между огъня и вас пак има известно отношение. Кой е по-силен в дадения случай: огънят, който гори, или човекът, който пали огъня? Кой е по силен: овцата или овчарят? Овчарят е по-силен. Но това, което в едно отношение е по-слабо, в друго отношение е по-силно. Следователно в известни случаи огънят е по-силен от онзи, който го пали, и овцата – по-силна от овчаря. В известни случаи овчарят не може без овцата: той взима вълната, млякото ѝ, за да поддържа живота си. Затова именно овчарят пази овцете. И онзи, който пали огъня, не може без него. Какво ще прави човек зимно време без огън? Който е опитал какво нещо е огънят, особено зимно време, той знае защо трябва да се кладе огън.

Моите овце слушат моя глас. За да могат овцете да слушат гласа на своя пастир, това показва, че между пастира и овцете съществува известно разумно отношение. Обаче отношението, което днес съществува между овчаря и овцете, не е още истинското отношение, което трябва да съществува между хората. Следователно, за да има правилни отношения между овчаря и овцете, последните трябва да слушат гласа на своя господар и да го разбират.

Сега ще дам едно малко разяснение. Представете си, че ви трябва дебело въже. Търсите тук-там по бакалиите да купите дебело въже. Най-после отива-

те при един бакалин и намирате точно такова въже, каквото търсите. Всички питат защо ви е това дебело въже. Вие отговаряте, че ви е нужно, за да спускате кофа в кладенеца. Какво заключение може да се извади от това? Всички ще кажат, че дебелото въже ви е нужно за вадене на вода от кладенеца. Защо трябва да се копаят дълбоки кладенци? Защото водата е дълбоко потънала в земята. Има места, в които кладенци не са нужни, но има места, където непременно трябва да се копаят кладенци. Щом се изкопае един кладенец, в който се спуска кофа за вадене на вода, непременно трябва да се знае какво е въжето. С тънко въже не може да се спуска кофа в кладенец, нито вода може да се вади. Следователно, когато Христос говори за слушането, Той има предвид онова духовно сцепление между мислите и чувствата на човека, между отделните му удове, посредством което той може да извърши известна работа. За да съществува някакво отношение между овцата и овчаря, за да върви след него, това показва, че тя има известна задача. Когато ученикът върви след учителя си, това показва, че той има някаква цел, някаква задача. Каква е целта на ученика, който върви след учителя си? Да научи нещо. Ако ученикът върви десетки години след учителя си и нищо не е научил, какъв е този учител? И ако някой вярващ с години изповядва едно верую и нищо не е научил, какво е било това верую? Ако ти вярваш, че в едно шише има някакво съдържание, без да си го опитвал и познал, какво си спечелил? Ако вярваш, че в касата на един богат човек има милиони левове, какво си спечелил? Ако вярваш, че Слънцето е милиони пъти по-голямо от Земята, какво се ползваш? Ползата седи в това, човек да възприема слънчевата енергия и тя да допринесе нещо за неговите растеж и развитие.

И тъй, човек трябва да превърне всички въглени в живота си, които му служат като спирачки, да се освободи от тях. Въглените представят стари форми,

които са изиграли своята роля. Това, което се говори в свещените книги за самоотричането, не е нищо друго, освен освобождаване на човека от старите форми на миналото, от старите възгледи, които днес могат да служат само за спънка. Следователно да се самоотрече човек от себе си, това значи да изхвърли старите форми вън от себе си и да постави на тяхно място нови форми, чрез които да подобри живота си.

Моите овце познават моя глас. Значи само онази овца може да се ползва от своя пастир, която слуша неговия глас. Само онзи ученик може да се ползва от своя учител, който слуша неговия глас. Ако едно учение или една наука не може да създаде такива условия, които да се използват разумно и да подобрят живота на ученика, какво учение, каква наука е тази? Човек нищо не се ползва от тази наука. Ако слушането не може да даде истинско разбиране на живота, какво слушане е това? Например някой заболее от ревматизъм, от коремни болки или от друга някаква болест, и казва: „Такава била волята Божия“. Не, Бог не се занимава с никакви болести. Причините на болестите се дължат на някакво отклоняване или престъпване от Божиите закони. Затова именно Бог казва на човека: *Внимавай да изпълниш закона. Ако не го изпълниш, ще страдаш.* Тъй щото всяка болест се дължи на известно нарушаване на Божиите закони. Главоболието например се дължи на нарушаване законите на правата мисъл. За да се освободи от главоболието си, човек трябва да изправи мисълта си, т.е. да приложи в живота си законите на правата мисъл. Какво правят хората, като ги заболи глава? Те търсят лекари да им помагат. От хиляди години насам лекарите лекуват и коремни болки, и главоболие, но въпреки това болестите още съществуват. За да не съществуват, хората трябва да изправят законите, които са нарушили.

Съвременните хора водят един неестествен живот. Даже и най-светите и чисти хора на земята, които

минават за праведни, се молят на Господа да ги спаси. Има светци на земята, които, като заминат за другия свят, стоят вън от рая. Те не могат да достигнат даже и пред вратата на рая. Докато тези светци са на земята, хората очакват помощ от тях. Те не могат на себе си да помогнат, че на хората ще помагат. Руснаците имаха един такъв светия – свети Николай чудотворец, който не можа да ги спаси от ръцете на болшевиките. Много риби изядоха те в негово име, но той не можа да ги спаси. Ако беше силен като божество, той трябваше да освободи Русия. Въпреки това слушате мнозина да казват: „Свещените традиции не трябва да се нарушават“. Значи, ако мостът, по който хората минават, е слаб и те рискуват да потънат, той не трябва да се премахне, да се разруши. Не, гредите на този мост са изгнили и той трябва да се премахне. Ако някой е светец, той трябва да покаже своята святост; който е божество, той трябва да покаже своята божественост. Лесно е да се каже, че този или онзи е светец. Много от съвременните хора са все светци и божества, които нито на другите могат да помогнат, нито на себе си. Време е вече човек коренно да преобразува своите възгледи, да се освободи от заблужденията си, защото те са причина за нещастията му. Всяко красиво чувство в душата на човека, всеки възвишен порив на любовта, който днес се заражда в човека, утре може да бъде смачкан от собствените му заблуждения. Единственото реално нещо в света, това е животът. Ако сегашният живот е безсмислен, кой друг живот ще има смисъл? Ама не трябвало да се живее физически, трябвало да се води само духовен и Божествен живот. Каква е разликата между тези три вида живот? Физическият живот представя камъните, тухлите, материалът за съграждане на една къща. Духовният живот представя мазилката на къщата. Божественият живот пък представя завършена къща, в която човек влиза да живее и спокойно отваря и затваря вратата,

влиза и излиза от къщата, когато пожелае, и води разумен живот. Следователно, ако всеки ден чука камъни, човек води физически живот само; ако всеки ден маже къщата си, той води духовен живот; ако всеки ден влиза и излиза от къщата си и живее разумно, човек е влязъл вече в Божествения свят. За да покаже на хората, че се е отвратил от физическия живот, някой казва: „Не искам повече да готвя“. Не искаш да готвиш, но искаш да ти готвят. Друг казва: „Не искам да слугувам“. Не искаш да слугуваш, но искаш да ти слугуват. Каква философия е тази? Ако слугуването е лошо нещо, то трябва да се отхвърли за всички. Който не иска да слугува, това показва, че той иска да господарува. Това е невъзможно. Който не иска да слугува, той не може и да господарува.

Един цар извикал млад момък при себе си и му казал:

— Давам ти дъщеря си, да живееш с нея. Момъкът се стреснал от това предложение. Царят обаче продължил:

— С две условия само – и слуга да ѝ бъдеш, и господар да ѝ бъдеш. Момъкът отговорил на царя:

— Досега съм учил само изкуството да слугувам, но не и да господарувам. Един ден, когато науча и последното изкуство, ще дам кандидатурата си за твоята красива дъщеря.

Днес всеки човек си е подал кандидатурата за царски зет, но още на другия ден го свалят от трона. Защо? Защото не знае нито да слугува както трябва, нито да господарува. В една от приказките на *1001 нощ* се разправя за един слуга, който се оженил за царска дъщеря. Тя имала голямо отвращение от чesъна. Обаче мъжът ѝ обичал да яде чesън, особено вечер, за да заспива добре. Недоволна от този навик на мъжа си, тя издала заповед да му ударят 25 тояги. От този момент той престанал да яде чesън, защото с него си създал голямо нещастие. Като го запитвали

иска ли да яде чесън, той казвал, че не иска да го види, нито помирише. Наистина понякога и най-малкото парченце чесън разваля всички добри работи. Чесънът в случая представя греха, за който човек получава по 25 тояги на гърба си. И светец да е човек, щом сгреша, веднага ще получи 25 тояги. Като греша, и за светец да минава на земята, щом отиде на онзи свят, няма да го пуснат даже пред вратата на рая. От осем хиляди години насам Адам е вън от рая. Той плака пред вратата на рая, но не го приеха. И досега още той не може да влезе в рая. Някои проповядват, че Адам е извън рая, но синовете му са в рая. Това е невъзможно. Невъзможно е бащата да е в ада, а синовете му – в рая. Дето е бащата, там са и синовете; дето са синовете, там е и бащата. Бащата още не е в рая. Той сега прави опити да влезе в рая, но както тържествено изпъдиха него, жена му и децата му, така тържествено един ден цялото му домочадие ще се събере на едно място и ще влезе в рая. Затова именно казват, че какъвто е бащата, такива са и синовете. Когато излезе от рая, Адам се обърна към Господа и каза: „Искам да направя един опит да поживея свободно“. Щом се отдели от Бога, Адам се натъкна на големи противоречия, които и до днес съществуват в света. Тази е причината, задето сегашният живот на хората не представя нищо друго, освен противоречия.

Сега не смесвайте понятието за Христа с понятието за Адам. Апостол Павел нарича Христа втори Адам, но Христос никога не е вървял по пътя на човешката еволюция като Адам, което значи, че Той никога не е грешил. Христос е слязъл от друг свят, за да опита живота на хората, но Той сам не е от човешка еволюция. В Писанието е казано, че Христос не е дошъл да помага на ангелите, но е дошъл да помага на хората. Той дойде в света да послужи като съединителна нишка между еволюцията на ангелите и еволюцията на хората, и да покаже на последните по кой път могат да придобият

Божествения живот. Вярващите мислят, че лесно могат да придобият този живот. Те казват, че с вяра всичко се придобива. Обаче между вяра и вярване има голяма разлика. Вярата е вътрешна връзка, която се образува между човешката душа и Бога, т.е. любовта. Който е успял да направи тази връзка, той е придобил истинския живот и го е разбрал. Вие изпитвали ли сте тази връзка? Познали ли сте силата ѝ? Това не трябва да ви плаши, но трябва да знаете, че тази връзка постепенно се създава. Когато ученикът свърши прогимназия, той е запознат с цялата аритметика, но не е дошъл още до алгебрата. Като влезе в гимназията, там ще започне да изучава алгебра, да се запознава с нейните правила и закони. В дадения случай алгебрата представя новите форми на живота, които човек постепенно изучава. Тъй щото, когато се говори за Бога като висше понятие, ние нямаме предвид нито аритметичните, нито алгебричните действия. Ние имаме предвид онази висша, Божествена математика, която разрешава всички неща, всички процеси, които стават и предстоят да станат.

Сега, като става въпрос за Божествената, за възвишената математика, мнозина запитват с какви задачи се занимава тя. Висшите математици, които се занимават с тази математика, имат предвид живота на всяка душа на земята. Те правят изчисления кога ще дойде една душа на земята, при какви условия, колко ще живее и т.н. Това са тънки, подробни изчисления. Това, което хората наричат възприемане на нещата по интуиция, не е нищо друго, освен свързване на човека с тия възвишени, напреднали същества, които правят изчисления из областта на висшата математика. Ако направите правилна връзка с някое от тия същества, вие можете например да го запитате кой билет печели от дадена лотария и него да вземете. Ако ви се каже, че еди-кой си номер печели, вие ще вземете този номер и ще видите, че наистина той печели. Някой ще

се запита възможно ли е висшите същества да се занимават с такива дребни работи. Ами когато някой мъж бие жена си и тя се обръща за помощ към Бога, тази жена не се ли запитва, дали Бог ще се занимава с такава дребна работа? Не е въпрос дали Бог се занимава с човешките недоразумения, но важно е защо мъжът и жената не могат да се споразумеят помежду си, а трябва да викат към Господа за помощ. Ето какъв съвет бих дал на жена, която мъжът ѝ я бие. Тя трябва да се обърне към Господа с молба да ѝ даде начин да придобие сила, че каквото хване, да струва силата ѝ. Ако хване парче желязо в ръка и го стисне – да издрънка. Ако хване стъблото на едно дърво, с корен да го изтегли от земята. И ако мъж има жена, която разполага с магическа пръчица, се опита да я бие, тя ще му даде такъв урок, който завинаги да му остане паметен. Достатъчно е само да вдигне тази пръчица из въздуха и да заповяда нещо, за да започне той веднага да ѝ се подчинява. Ще го питат след това как може да се подчинява на една жена. Много естествено. Дето магическата пръчица владее, там всички се подчиняват. Слабият трябва да се подчинява на силния; глупавият – на учения.

Съвременните хора искат да се освободят от лошите условия на живота, но за това се иска работа, усилия, готовност за нов живот. Това, че хората не са влезли още в новото учение, нищо не значи. Ето, и учените хора още не са придобили новата наука. Ще каже някой, че днес е много радостен. Питам: този човек може ли да задържи днешната си радост за дълго време? Каква радост е тази, която още утре може да се изгуби? Или каква сила е тази, която човек днес я има, а утре я няма? Когато се казва, че овцата слуша гласа на своя пастир, това показва единство, единение между овцата и нейния пастир. Следователно човек може да бъде силен, само когато има единство между човешката душа и Бога. И ако овцата винаги слуша гла-

са на своя пастир, никога вълк не би я нападал. Като я срещне, той ще я поздрави само и ще заmine. Когато овцата не слуша гласа на своя пастир, вълкът я среща и одира кожата ѝ. Тъй щото, когато човек заболяе от някаква болест, той трябва да се запита от кои вярващи е. Не е въпрос да се обезсърчава човек, но той трябва да търси причините на своето заболяване. Ако някой заболяе от ревматизъм, той трябва да хване ревматизма, да го разтърси малко и да започне да му говори, че е сбъркал пътя си и трябва да напусне организма му. Ако ревматизмът се е загнездил някъде в китката или в рамото, човек трябва постепенно да го закара към лакътя си, после към пръстите на ръката, а после да го изкара навън. След като се разговаря с ревматизма две-три седмици, най-после ревматизмът излиза от човека и го освобождава. Ще кажете, че болестите се лекуват само с лекарства. Не, болестите се лекуват с мисъл. Мисълта може да изпъжда всяка болест от човешкия организъм. Това, че мисълта е главната сила, ще познаете по това, че 20 или 30 сантиграма хинин са достатъчни да излекуват болния. Като вземе една доза хинин, той казва: „Проработи този хинин, излекува ме“. Всъщност хининът не го е излекувал, но мисълта, вярата му в хинина са го излекували. Мощна е силата на мисълта. Един от чиновниците в учреждение, като отивал на работа, още на първия етаж го срещнал един от другарите му със следните думи:

— Как си, приятелю?

— Добре съм.

— Не ми се виждаш добре. Той продължил да се качва нагоре, но на втория етаж го посрещнал вторият му другар и казал:

— Как си? Виждаш ми се малко пожълтял.

— Добре съм, нищо ми няма. На третия етаж го посрещнал третият другар и го запитал:

— Да не си болен? Виждаш ми се слаб, измъчен.

— Нищо ми няма.

Той казал на другарите си, че е здрав, но тяхната мисъл започнала да работи в него. Докато се качвал на четвъртия етаж, той вече започнал да се чувства слаб, немощен. И на този етаж го посрещнал четвъртият му другар, който дал вид, че се учудва на неговата слабост. Това било достатъчно вече, за да го убеди, че наистина е болен. Като влязъл в стаята си, той решил да отиде при началника и да го помоли за десетдневен отпуск по болест. Началникът му дал отпуск, но всичката негова работа възложил на четиримата му другари за тяхната необмислена шега.

Съвременните хора често си служат с този метод. Някой тръгне в правия път, но кой как го срещне все му казва, че нищо няма да придобие в този път. Не, този метод не е прав. Щом някой човек предприеме нещо добро, кажете му, че ще успее. Щом го насърчите, работите му ще тръгнат напред. Каквото човек каже, това става. Следователно хората сами могат да си внушават и доброто, и злото. Те сами могат да се вдъхновяват, да се поощряват към добро. Човек не може да намери истината изведнъж, но като вложи в себе си мисълта, че ще я постигне; един ден все ще я намери.

И тъй, мисълта е мощна сила, но за да се проектира, човек не трябва да допуска никакво съмнение. Кажете ли, че нещо може да стане, той трябва да остави мисълта да работи. Който оставя мисълта си да работи, той е онзи, който слуша гласа на своя пастир. Не е човекът, който слуша своя пастир, но мисълта му; не е почвата, която е създала дървото. Дървото има съвършено друг произход. Не е човекът, който е създал мисълта. Всяка мисъл има Божествен произход. Гледате, че някой поет пише хубави работи. Обаче поетът не пише по своя инициатива – някой му диктува, а той пише. Тази е причината, задето поетът пише при особени условия, а не всякога и на всяко време. Истинският поет пише всякога по вдъхновение, което иде от

висшите светове. Душата на човека е потопена в тия светове и оттам черпи своя живот. Човек е потопен в света на храната, на въздуха и на светлината. Засега учените изучават светлината в нейните най-прости прояви. Те не подозират даже, че светлината носи известни мисли с себе си. Всеки цвят поотделно също носи нещо специфично в себе си. Например, ако внесете червения цвят в организма на някой анемичен човек, веднага червените кръвни телца в кръвта му ще започнат да се увеличават и животът в него ще се засили. Ако внесете портокаловия цвят в организма на човека, той става самостоятелен, започва да мисли свободно. Ако внесете зеления цвят в човешкия организъм, човек започва да гради, да създава. Това е само пасивната страна на всеки цвят, но те имат и своя активна страна, което показва, че във всеки цвят природата е скрила известен род сили. Като знае това, чрез всеки цвят разумният човек може да придобие това, което му липсва. Чрез възприемане на червените цветове на светлината, човек може да си създаде здраво, хубаво лице. Каква по-добра козметика от действието на червения цвят върху човешкия организъм? Някой черви, пудри, маже лицето си с разни червила и помади. Не, няма по-лесен, по-естествен начин за подобряване здравословното състояние на човека и придобиване на жизнерадост от възприемане на червения цвят. Червилата, пудрите и помадите са причина за запушване на порите, както и за атрофиране клетките на човешкия организъм, вследствие на което те се осакатяват. Ако е въпрос за пудрене, само болните имат право да се пудрят. Когато някой човек има рана или когато някое дете се изприщи, веднага им се притичват на помощ с пудра. Но здравият човек да маже лицето си с пудра – няма смисъл. Това значи преждевременно човек да запуши порите си. Когато хората мият лицето си, когато се къпят, те имат предвид да отворят порите на тялото си, правилно да възприемат и дават.

Каквото е лицето на човека, такъв е и неговият живот. Ако дойдете до лицето, до неговите черти, до формата му, това представя цяла наука. Успехът на човека в живота му зависи от неговото лице. Лицето на човека трябва да бъде красиво, пластично. Мускулите на лицето трябва да бъдат възприемчиви към всичко, което ги заобикаля.

И тъй, когато се казва, че трябва да слушаме вътрешния си глас, ние подразбираме изучаването на законите от духовния и Божествения свят. Съвременните хора казват, че изучават само това, което виждат. Обаче това, което те виждат, едва съставя микроскопична част от цялата вселена. Те виждат ли цялата Земя? Чудни са хората, като казват, че реални неща са само тия, които се виждат. Не, реални неща са и тия, които се виждат, както и тия, които не се виждат. Що се отнася до ония неща, които се виждат, това показва, че хората са дошли до пряко съприкосновение с тях. Следователно, за да види цялата Земя, човек трябва да разшири своя кръгзор, да разшири своето зрение, за да види Земята с всичките ѝ части, с всички гори, морета, хора, животни и растения по нея, да има представа за целия ѝ външен и вътрешен състав, вид и форма. Първокласният адепт има свойството да вижда всичко. Със своето зрение той може да обхване цялата Земя, с всичките ѝ части: Европа, Азия, Африка, Америка и Австралия. Той може да вижда какво правят хората из целия свят и какво говорят помежду си. Това, което днес е достъпно за адептите, един ден ще бъде достъпно за малките деца. Те ще бъдат с такива дарби и способности, с каквито днес се раждат даровитите деца. Това, което един съвременен 25 годишен музикант свири, в далечното бъдеще ще го свирят малките деца. Това зависи от зрението, от полета на човешката мисъл. Следователно, когато говорим за духовния свят, ние подразбираме онези условия, при които човек може да се развива. Под думите

духовен свят аз разбирам свят на радостта. Когато някой говори за ангелския свят, аз пак разбирам света на радостта, на благата в живота. Където има блага, само там има растеж. Човешкият свят, който е лишен от Божествени блага, е свят на скърби, на отрицания. Какво добро можете да видите между хората? Ако не нахраните три деня възлюбената, на която се радвате, тя ще започне да ви гледа накриво. Ако бащата и майката не гледат детето си, то ще започне да протестира: какъв баща и каква майка са, че тъй са го изоставили.

И тъй, любовта и радостта в човешкия живот са временни. Например, докато майката и бащата хранят и отглеждат детето си, то ги обича. Щом престанат да го хранят, то веднага се отказва от тях. Следователно, когато се говори за невидимия свят, подразбират се всички блага, които поддържат живота. Който се ползва от услугите на хората, той е пак в духовния свят. Материалният свят е свят на скърби. Когато духовните радости и блага се проявяват в този свят, те го организират, както влагата, светлината и въздухът преработват почвата. Който се радва, той може и да търпи, но търпението още не е радост. И сърцето на човека може да трепне, но това още не е радост. Никой не може да отнеме истинската радост на човека. Има същества, които вървят изключително по пътя на радостта. Ангелът например никога не може да бъде тъжен. Той не знае какво нещо е тъга. Когато радостта посети един дом, това показва, че някой ангел внася радостта в този дом. Да мислите, че човекът създава радостта, това е заблуждение. Никой човек в света не може да създаде радост на своя ближен. Радостта не е произведение на земята. Тя е последствие на възвишения живот, който работи за издигане на хората. Затова Христос казва на учениците си: *Сега сте скръбни, но когато ви се явя, вие ще се зарадвате. И радостта ви никой няма да отнеме.* Апостол Павел казва: *Никой не може да отнеме радостта ми.*

Скръбта се дължи на падналите ангели. Ония ангели, които създават радост на хората, имат желание да се приближат към тях, да им служат.

Моите овце слушат моя глас. Сега и на вас желая да слушате гласа на своя пастир. Не е въпрос до механично слушане, но до вътрешно слушане, в което се крие силата, мощта на човешката душа. Да слуша човек вътрешно, това е условие на човешката душа да се развива, да придобива онези необходими качества, потребни за обширния живот, който ѝ предстои в бъдеще. Без ново разбиране за слушането, вие ще се намерите в положението на екскурзианти, които отиват на онзи свят само за няколко деня или седмица и после се връщат назад. Вие не можете да останете на онзи свят за дълго време. Какво ще правите там? Ако ви оставят да свирите в един първокласен оркестър, какво ще бъде положението ви? Вие не знаете да свирите на никакъв инструмент. Ако ви поставят между най-видните художници, за да рисувате, какво ще правите? Вие не разбирате нищо от рисуване. Ако ви поставят между небесните шивачи, какво ще правите? Вие не разбирате нищо от шиене. Представете си, че искат от вас да ушиете една дреха, която да носите най-малко хиляда години. Ще кажете, че това са приказки от *1001 нощ*. Ами когато носите скъсани дрехи, това не са ли приказки от *1001 нощ*? Благодарение на това, че вие късате дрехите и обувката си, шивачите и обувçarите поддържат своя живот. Обаче, когато Божественият живот дойде у вас, вие ще поставите живота си на нови начала.

Моите овце слушат моя глас. Следователно, ако вие слушате този глас, ще се подмладите, ще придобиете знание, което ви е необходимо за сегашния и за бъдещия живот. Който не слуша своя пастир, той не може да се моли. Слушането е свързано с вярата. Ако отиваш при свой приятел и не вярваш, че ще те приеме, той ще излезе 20 минути по-рано от определеното за

излизането му време и няма да го заваряш у дома. Обаче, ако вярваш, че ще те приеме, ще го задържиш в дома му и той ще те приеме. Ако отиваш при банкер с вяра, с любов към него, той ще извади от касата си пари и ще ти послужи.

— Ама аз искам да видя това.

— Няма как вода да виждате. Ако правите това, което аз правя, и ако постъпвате така, както аз постъпвам, сами ще го видите. Да искате да виждате нещата, без да сте направили каквото и да е от ваша страна, това е развлечение. В духовния свят развлечения не се допускат. Когато някой човек иска да живее в радостта, пращат го при ангелите. Когато някой ангел иска да изпита скръбта, пращат го на земята. Когато Христос говори за овцете, които слушат гласа на своя пастир, Той има предвид онези души, които вървят в пътя на радостта, в пътя на разумността.

11 август 1929г., София

МОИТЕ ОВЦЕ СЛУШАТ МОЯ ГЛАС

Крадецът и пастирят

*Крадецът не иде освен да
открадне, да заколи и да погуби;
аз дойдох, за да имат живот
и да го имат преизобилно.*

Йоан 10:10

Първата част на стиха представя отрицателно, болезнено състояние на човешкия живот. Обаче втората част на стиха: *аз дойдох, за да имат живот и да го имат преизобилно*, представя положителна, възходяща страна на човешкия живот. Тъй щото, когато четете *Евангелието*, човек трябва да има слюнка в устата си, да може да го смила, да го превръща в кашица, удобна за възприемане и асимилиране. Както слюнката е необходима в устата за размекване на храната, също така и в духовно отношение е нужна слюнка за правилно разбиране, възприемане и прилагане на Словото Божие.

Съвременните хора търсят положителна, духовна наука, но не знаят, че за постигането ѝ е нужен дълбок вътрешен копнеж, който се дължи на Божествения подтик в него. Невъзможно е човек да се добере до положителната наука без вътрешен, дълбок подтик към нея. Придобиването на тази наука е свързано с малки опити. Всяко знание, което има приложение в живота, е положително. Знание, което няма никакво приложение, е знание на крадеца, който има за цел да открадне и да погуби. Истинското знание запазва живота. На това именно се дължи цената му. Защото няма по-ценно нещо за човека от живота. Както и да го определяте, животът е най-голямата скъпоценност в света. Без живот човек не може да се прояви в никоя

област. Прекъсне ли се връзката на неговия живот, прекъсват се всички негови отношения. Ако физическият живот на човека се прекъсне, той се лишава от възможност да разбира небесния. Затова Христос казва: *Ако земните работи не разберете, как ще разберете небесните?* На земята човек разполага с хиляди условия и възможности. Например един живее в излишък, а втори – в недоимък. Това нарушаване на равновесието е причина за отрицателните процеси в живота: болести, страдания и други. Онези същества, които преяждат, се поддават на един род отрицателни състояния; тези, които не си дояждат, се поддават на друг род отрицателни състояния. Такова преяждане и недояждане съществува и в духовния, и в менталния свят.

Мнозина разполагат с големи знания и отиват дотам, че създават различни теории за живота на Слънцето, на Луната. Някои поддържат, че има вода на Луната, следователно там има живот. Други абсолютно отричат живота на Луната. На Луната има живот. Там живеят адепти, високо издигнати същества, които могат да се справят с условията. Те не могат да живеят на Земята, но могат да живеят на Луната. Според някои учени, на Луната има някакви светли точки, които представляват особен род предпотопна пепел. Тази пепел отразява светлината. Според тях на Луната няма нито вода, нито сняг. Ние поддържаме, че на Луната има около сто хиляди души с висока култура и знания. Някога на Луната е имало много вода, но понеже нейните жители нямали нужда от тази вода, голяма част от нея изпратили на Земята във вид на потоп, а за себе си оставили малко вода. Тази е една от теориите за потопа на Земята, както и за живота на Луната, в която може да се вярва, а може и да не се вярва.

Като слушат тази теория, някои ще се запитат как е възможно да дойде вода от Луната? Всичко е

възможно в света. Един американски проповедник разправял на слушателите си за пророк Йона, който бил погълнат от един кит и три дена лежал в утробата му. Слушателите му се чудели как е възможно един кит, на който гърлото е толкова малко, да глътне цял човек? Проповедникът се засмял на този въпрос и казал:

— От времето на Йона досега, всички учени хора повдигат същия въпрос: как е възможно един кит да глътне цял човек? Много просто! Ще приемем, че този кит е по-голям от сегашния, с широко гърло, и затова е могъл да глътне Йона. За да се уверите дали днешният кит може да направи същото, турете пред него един човек и наблюдавайте какво ще стане. Турете Йона пред кита и вижте какво ще направи. Достатъчно вече сте го измъчвали с този въпрос. От времето на Йона досега, последният още виси във въздуха. Направете опита и престанете да разисквате по този въпрос.

В това отношение религиозният свят е разделен на две: едни поддържат, че наистина Йон е пострадал от кита, а други казват, че това е някакво иносказание. Според нас този кит е съществувал някога. След три дена Йон излязъл от утробата на кита и отишъл в Ниневия да проповядва. Какво показва това? Това показва, че утробата на кита е оказала голямо въздействие върху Йона и той веднага се е върнал в Ниневия, за да изпълни волята Божия.

Съвременните учени правят ред опити в областта на животинското царство. Те изучават например какво влияние оказва музиката върху различните животни. За тази цел те отивали с различни инструменти – цигулка, китара, тръба – в някоя менажерия и свирели на животните, за да проверят доколко разните животни се поддават на влиянието на музиката и на кои от тях какъв инструмент влияе. Същото се забелязва и по отношение на хората. Някои хора обичат повече цигулка, други – китара, трети – пиано и т.н.

Има причини за това. Следователно, ако прекарате живота през формата на рибите, само рибите ще се интересуват от живота; ако го прекарате през формата на птиците, само птиците ще се интересуват от него; ако го прекарате през формата на хората, само хората ще се интересуват от него. Искате ли всички живи същества да се интересуват от живота, прекарайте го през всички форми. Само така те могат да се развиват. Когато ученият се стреми към положителната наука на живота, той има предвид своето повдигане. Животът съдържа в себе си ред условия и възможности за развитието на съществата. Не могат ли да използват живота правилно, живите същества са изложени на ред страдания. Що се отнася до човека, тези страдания могат да бъдат лични, семейни, обществени и общочовешки. Дали страданията са индивидуални или колективни, важното е, че днес както отделният човек, така и цялото човечество, са изложени на големи страдания.

Христос казва: *Аз дойдох*. За кого дойде Христос? За разумните хора, които са готови да разбират положителната наука. Христос донесе на хората ново учение. Той им показва как трябва да живеят, какви отношения трябва да имат към своите братя на земята, малки и големи, към разумната природа и към Бога. Докато не разберат тия отношения правилно, те всякога ще живеят в заблуждения. Те считат себе си за големи величини и изискват и от хората, и от Бога специално внимание. И затова често слушате роптания, недоволство от някои хора, които казват, че се молят на Бога и не получават никакъв отговор. Чудни са хората в това отношение. Те искат да се занимават само с тях. На земята съществуват много хора и много животни. Ако всички се отправят в един и същ момент към Бога, по колко време трябва да се даде на всяко живо същество? Казано е в Писанието: *Постоянно се молете!* Като се молите постоянно, все ще се оп-

редели един момент и за вас. Един момент, даден от Бога, се равнява на цяла вечност. Като не се е добрал до този момент, човек критикува своя Създател, че не се занимава само с него. А Той го пита защо не изучава Неговите закони, защо не се занимава с това, което Той е създал. Ако се интересува от всичко онова, което Бог е казал, по този начин човек ще се свърже с всички напреднали същества, които са били Божии съработници. Щом се свърже с тях, те ще му помагат. Това означават думите, че Божието съзнание прониква в цялото Битие, в съзнанието на всички живи същества.

Следователно, когато човек се нуждае от храна, безразлично е кой ще му я достави – възрастният или детето. Обаче хората са недоволни, защото искат именно Бог да мисли и да се интересува за тях. Те са прави, но невъзможно е постоянно да се мисли само за един човек. Веднъж Бог е вложил част от себе си във всяко живо същество, невъзможно е да не мисли за него. Въпросът е само за степента и силата на връзката между Бога и съществата, които Той е създал. Докато Божественото пулсира у човека, дотогава и отношенията му към Бога ще бъдат правилни. Докато човек съставя част от една система, дотогава той има отношения към нея. Например Земята, която съставя част от Слънчевата система, има отношение както към Слънцето, така и към останалите планети. Като част от Слънчевата система, човек има отношение към нея, но трябва да намери центъра на тази система и да се отправи към него. Като знае това, човек ще определи кога е излязъл от небето, какъв път е изминал и кога пак ще се върне там, откъдето е излязъл. Ако запитате някого отде е дошъл, той ще каже, че не знае. Ако го запитат къде е небето, той ще покаже нагоре.

— Къде е раят?

— Горе.

— Ами какво представят звездите?

— Светове.

Небето подразбира разумен свят, в който смърт не съществува. Със своето знание, със своята сила, този свят прониква всички останали светове.

И тъй, щом сте дошли на земята, вие трябва да се изучавате, да различавате състоянията на душата от тия на физическото си естество. Казвате за някого, че е сгрешил. Греша онзи, който живее за тялото си, за своята воля. Казвате, че еди-кой си се изцапал. Изцапва се онзи, на когото чувствата не са правилни. Или еди-кой си се опорочил. Опорочава се онзи, на когото мислите не са хармонични. Значи сгрешаването иде от волята; оцапването – от сърцето, а опорочаването – от ума. Човек се сгрешава, когато не знае как да постъпва към себе си и към своите ближни. Отношенията на човека към себе си и към ближните му определят неговия морал. За да дойде до висок морал, той трябва да придобие нова, положителна наука. Тази наука се нуждае от ред спомагателни науки. Такива са например физиогномия, френология, хиромантия, астрология и др. Като изучавате лицето на човека, вие ще познаете отде е започнал, какъв път е изминал и накъде отива. По ръката му ще познаете какво е извършил и какво му предстои да върши. Изобщо по лицето, по главата, по ръката на човека можете да видите всичко, което той е проявил в редица животи, през които е минал.

Когато горната челюст на човека е издадена навън, това показва активност. У животните най-силно развитото чувство е страхът. Няма животно, на което сърцето да не трепва от най-малкия шум. Животните нямат чело, нямат брада, както у човека, което говори за отсъствие на умствени сили и съзнателна, активна воля. Когато някое животно започва да се развива, челото му постепенно се изправя нагоре, брадата се издава напред, челюстите се огъват навътре, космите падат и т.н. Колкото по-космат е човек, при толкова по-неблагоприятни условия е живял. Щом условията

на живота се подобряват, с това заедно и космите на човека опадат. Добрите условия на живота дават на лицето на човека красива и приятна форма. Щом започне да води лош живот, отново лицето му се деформира, брадата постепенно се губи, челюстите се издават напред. Също така се деформират ръцете, краката и гръбнакът на човека. Това външно деформиране се отразява и на сърдечния, и на умствения живот на човека.

Следователно, когато се говори за здравословен, за нормален живот, това подразбира правилно изразходване на енергиите в даден организъм и правилно възприемане на енергиите от външния свят, от разумната природа. У човека има нещо, което е склонно да греши, вследствие на което природата е вложила в материята качеството да се видоизменя, т.е. постоянно да се преустройва. Учените казват, че човешкото тяло се преустройва през седем години. Значи на всеки седем години костната, мускулната, нервната и мозъчната тъкан в човека се обновяват. Някои учени пък казват, че всичко в човека може да се обнови, да се прероди даже за три месеца. Това зависи от неговите мисли и чувства. Достатъчно е човек да извърши едно престъпление, за да се опетни материята на тялото му. Обаче, ако желае, човек лесно може да пречисти материята си, да я обнови. Това се постига с чисти и възвишени мисли и чувства. Те преобразяват човека, внасят в него нови сили и възможности. Ето защо, за да преустрои тялото си, на човека се препоръчва чист живот. В това отношение човек трябва да бъде извор, който постоянно да блика и да чисти. Самият живот представя течение, което, дето мине, чисти и обновява. Онова, което не се изменя, което остава всякога едно и също, това е човешкото съзнание. Съзнанието на човека може само да се разширява.

Какво представя съзнанието? То може да се уподоби на външната форма на чешма, направена от ка-

мъни или тухли, а водата, която постоянно тече през нея, това е самият живот. Животът, както и водата, не могат да се делят на части, нито могат да се завладяват. Водата може само да се ограничи, но не и да се владее. Някой може да налее вода в едно шише и да каже, че тази вода е негова. Твърдата почва, земята, също може да се ограничи, но не и да се владее. Има неща, които човек по никой начин не може нито да ограничи, нито да владее. Кой може да ограничи или да владее светлината? Ако затворите кепенците на прозорците си, за да не влиза през тях светлина, с това вие не сте я ограничили. Преди още да турите кепенците, светлината ще ви напусне. Кой може да ограничи живота? Значи всяко нещо, което нито се ограничава, нито се завладява, наричаме истина. Истината прави човека свободен. Истината може да пипне, да ограда, да завладее човека, но той не може нито да я пипне, нито да я съгради, нито да я завладее.

Съвременните хора искат да хванат живота, да го впрегнат на работа. Те не знаят, че животът е неуловим. Щом се опитат да го хванат, той излиза навън. Животът е подобен на светлината. За да го придобие, трябва да отворите прозорците си, за да влезе в къщата ви. Колкото повече живот искате, толкова по-големи прозорци ще отворите. Обаче всеки трябва да вземе толкова живот и толкова светлина, колкото са му потребни. Мнозина искат да имат големи, силни тела, да имат повече удоволствия в живота. Удоволствията не представят живота. Удоволствията, страстите, кривите мисли и чувства ограничават живота. За да се прояви животът на човека в своята пълнота, нужни му са светъл ум, благородно сърце и възвишена душа. Без тези елементи животът не може да се прояви. Ако чрез ума, сърцето и душата си човек не е в състояние да разбере живота, как ще може да го използва? Някой казва, че не му се живее, че животът няма смисъл и затова е решил да се самоубие. Какво се придобива със самоубийството?

— Поне човек се освобождава.

— Не, да се самоубие човек, това не значи придобиване на свобода. Свободата се придобива чрез истината, чрез разумно прилагане на Божиите закони.

Кое е за предпочитане: трудолюбието или мързелът, учеността или невежеството? Трудолюбието и учението идат в помощ на живота, да освободят човека от ненужни страдания. Страданията биват от различен характер, но от какъвто характер и да са те, човек трябва да работи, да учи, докато дойде до онова разбиране на живота, което разрешава противоречията.

И тъй, когато се говори за живота, трябва да имате предвид за кой живот става въпрос: за животинския, за човешкия или за Божествения. Ако говорите за животинския, ще знаете, че там владее правото на силния. В човешкия свят владее правото на слабия, а в Божествения правото е на страната на всички. Между животните се дава право на силния, между хората се дава право на слабия, а в Божествения свят се дава право на всички. По това именно ще познаете с каква мярка си служи човек: с мярката на животните, на хората или на Бога.

Божественият принцип, който гласи, че правото принадлежи на всички, представя равнодействаща сила, която регулира всички неща в живота. Ако влезете в животинското царство и се натъкнете на кон, на вол или на друго някое животно, веднага ще разберете кой е съдията там и как той решава въпросите. Копитото на коня е неговият съдия; рогът на вола е неговият съдия. Те са сила, пред която вие веднага отстъпвате. Животните проправят своя път чрез силата.

Съвременните хора се стремят към знания, към изкуства, но въпреки това вярват и в щастие. Ще срещнете и учени, и прости, които търсят някой да им гледа на кафе, на карти, на боб, за да им каже дали ще имат успех в работата, която са предприели. От краен материализъм те отиват в крайно суеверие. Някои

вярват, че като срещнат поп на пътя си, работата им няма да се нареди и връзват възел на кърпата си, за да се освободят от противодействащите сили. Други пък се страхуват, като тръгват на работа да не се върнат за нещо, да не им тръгне на лошо. Трети се оглеждат да не срещнат на пътя си жена с празни котли или празна кола и т.н. Ако срещнат пълна кола, особено с жито, те се радват, че работите им ще вървят добре. И в края на краищата нещата стават така, както ги мислят, както вярват. Има нещо вярно и в тези работи, но за да разбере законите, които регулират щастието, човек трябва да поставя нещата на научна основа. Наистина работата ви няма да се нареди добре, ако срещнете на пътя си човек гневен, злобен, зъл, защото от него излизат противодействащи сили. От добрия човек лъха живот, радост, светлина, а от лошия – мрак, неразположение. Както разбойникът може да убие човека с пушката си, така и лошият човек, със своите мисли и чувства, може да убие човека. Лошите хора развалят добрия живот. И в Писанието е казано: *Лошите общества развалят добрите нрави*. По това можете да различите добрия човек от лошия. Добрият човек усилва доброто в живота, а лошият го разваля.

Христос казва: *Аз дойдох в света да дам живот и да го имат преизобилно*. Щом е така, у всички хора трябва да се яви желание да работят, взаимно да си помагат, да увеличат доброто в света. Те трябва да знаят, че щастието няма да дойде отвън. За съществата, които живеят в Слънчевата система, щастието ще дойде от Слънцето. Слънцето изпраща еднакво на всички същества своята топлина и светлина, обаче от самото същество зависи колко слънчева светлина и топлина може да възприеме и как то ще я асимилира. Наистина е от значение разстоянието на различните планети от Слънцето, но това се компенсира с големината им: колкото по-голяма е една планета, толкова по-далеч се намира тя от Слънцето. Някои учени казват, че животът на Слънцето е най-добър в

сравнение с този на другите планети. Как можете да примирите това твърдение с твърдението на други учени, които казват, че температурата на Слънцето е толкова висока, че там няма никакъв живот. Кой е ходил на Слънцето, че да знае какъв е животът там? Учените не знаят какво има на Луната, а още повече те не могат да кажат нещо сигурно и за Слънцето.

Учените забелязват петна на Слънцето, но какво всъщност представят тия петна – не знаят. Те са направили известна връзка между петната и събитията, катастрофите, които стават на земята: глад, болести, земетресения, войни, страдания и т.н. Според някои учени слънчевите петна представят големи тунели, от които се излъчва грамадно количество енергия към всички планети. Щом тази енергия се изразходва, и петната на Слънцето изчезват. Тия петна носят не само злощастие, но и щастие. Изобщо забелязано е, че слънчевите петна носят изобилие – на щастия и на нещастия, на радости и на скърби.

Астролозите са дошли до заключение, че между Слънчевата система и човешкото око има известна аналогия. И в човешкото око понякога се явяват петна, както на Слънцето. Окоето на човека може да се раздели на 12 кръга, които представят дванайсетте зодиакални знака в движение. Както слънчевите петна са причина за катастрофи и страдания на Земята, така и петната в окоето на човека са причина за ред болезнени състояния. В окоето се явяват петна, мъглявини, които предсказват някаква болест, която може да настъпи след десет или двадесет години. Който разбира науката за окоето, той може да се предпази от това заболяване. Пресилената умствена деятелност се отразява на окоето. На специално място в окоето се явява петно, което предупреждава човека, че след известно време той ще заболее ментално. Ако предварително вземе мерки за лечение, той може да избегне катастрофата, която го очаква. Христос казва: *Ако окоето ти е чисто, цялото ти тяло чисто ще бъде.* По

окото се съди за състоянието на ума, на сърцето и на волята на човека. Сърцето, умът и волята представят три течения в живота. Като погледнете окото на човека, вие можете да познаете кое от тези течения взима надмощие в неговия живот. Красиво око е това, в което има пълна хармония между трите течения. Тази хармония се отразява върху цялото тяло. Някои казват: „Хилави очи, хилаво тяло“. По какво се познава здравият човек? Когато здравият човек погледне вечер или денем към небето, той веднага се чувства весел, радостен, благодарен за всичко, което има. Който не може да се зарадва като погледне към небето и не благодари за всичко, което му е дадено, той е болен човек. Болният ляга на леглото си и очаква помощ от лекаря. Дойде лекарят, предпише му някое лекарство и ако лекарството не помогне, казват, че е станало някакво усложнение. Каква наука е тази, която не може да помогне на човека? Като погледне в окото на човека, ученият веднага трябва да му предскаже не само какво може да му се случи днес, но и онова, което го очаква след десет години най-малко. В странство има астролози, които срещу известно възнаграждение могат да предскажат на човека какво има да се случи в живота му, от каква болест ще заболее, какви успехи и неуспехи ще претърпи във всички свои предприятия, какви отрицателни и положителни черти има в характера му и т.н. Това са учени хора. Със своето знание те изкарват прехраната си. Ако един цигулар изкарва своята прехрана с цигулката си, той е умен човек. Не може ли да изкарва прехраната си, този цигулар не е много умен. Всяко знание, което принася полза на човека, е истинско.

След всичко това хората продължават още да цитират какво е казал Христос преди две хиляди години. Няма защо да се говори само за онова, което Христос е говорил преди две хиляди години. То трябва да се прилага, а ще се говори за онова, което Христос днес проповядва. Христос не е престанал да говори на чо-

вечеството. Той и днес говори, и в бъдеще ще говори. Аристотел, Платон и до днес още продължават да говорят, но съобразно новите условия, съобразно новите времена. Днес светът е изменен. Той не е такъв, какъвто е бил преди хиляди години. Полярната звезда, която са изучавали преди хиляди години, днес не е същата. Христос говори днес на хората другояче, а не както е говорил преди две хиляди години. Христос е казвал на слушателите си: *Ако окото ти те съблазнява, извади го и го хвърли вън. Ако ръката ти те съблазнява, отсеци я и я хвърли вън.* Какво е искал да каже Христос с тези думи? С това Той е искал да каже, че ако окото на човека е изкуствено и с него не може правилно да вижда и разбира нещата, по-добре да го извади и на негово място да тури здраво око. Ако човек има изкуствена ръка, с която нищо не може да прави, по-добре да я хвърли навън и да я замени със здрава, естествена ръка. Днес повечето хора имат по едно изкуствено око и по една изкуствена ръка, вследствие на което не виждат нещата правилно, не ги вършат както трябва и правят ред грешки и престъпления.

Двама млади, мома и момък, се оженили и десет години наред живели добре. Жената имала едно изкуствено око, но не казала това на мъжа си. Тя имала кафяви очи. По някакво особено съвпадение и мъжът имал едно изкуствено око. Той имал сини очи. И жената не знаела недостатъка на мъжа си. Те старателно криели един от друг своя недостатък. Една вечер били поканени на гости у свои приятели, където пийнали малко повече и се повеселили. Като стигнали у дома си, мъжът набързо извадил изкуственото си око и го сложил на масата, но не на мястото, където обикновено го поставял. И жената сложила изкуственото си око на масата, близо до окото на мъжа си. На другия ден тя станала по-рано от мъжа си, потърсила окото на мястото, където обикновено го криела; като не го намерила, спомнила си, че го сложила някъде на масата. В тъмнината пипала тук-там по масата, намерила едно

око и го поставила намясто. Мъжът станал по-късно от жена си и първата му работа била да намери окото си. Намерил го на масата и бързо го поставил намясто. По едно време, като погледнал към жена си, видял, че едното ѝ око било синьо, а другото – кафяво. Той се почудил какво е станало с жена му, че само за 24 часа окото ѝ изменило цвета си. След малко тя забелязала, че едното око на мъжа ѝ е кафяво. Какво може да е станало с него? Защо едното му око изменило цвета си? Скоро обаче и двамата разбрали причината за изменение цвета на очите им и разбрали лъжата, с която живели цели десет години.

Казвам: извадете изкуственото око, което имате, хвърлете го навън и се освободете от лъжата, в която живеете. По-добре останете с едно око, но здраво, отколкото с две, от които едното е изкуствено и нищо не ви ползва. Ако можете да заместите изкуственото око с естествено, това има смисъл. Не можете ли, по-добре изхвърлете вън от себе си всичко непотребно и фалшиво. Щом се освободите от непотребното, от присадките на своя живот, с това заедно ще се освободите и от лъжата.

И тъй, ако искате да постигнете желанията на своята душа, вярвайте във великото, което работи у вас. Вярвайте в това, което Бог е вложил у вас. То е мощно, то е велико. Щом вярвате в него, вие ще напредвате. То представя вашата душа. Душата не е нищо друго, освен истинският човек. Душата е неизменното, възвишеното, Божественото в човека. В нея се крият всички възможности за добро. Душата е началото и краят на човешкия живот. С една дума душата представя целокупния човек. Що е начало на живота? Началото на живота е отиване на работа. Що е край на живота? Краят подразбира връщане от работа. Значи младият отива на работа, затова излиза от дома си. Старият се връща от работа, т.е. връща се у дома си. Младият се среща с хора, старият се отдале-

чава от хората. Старият не се отличава по своята бяла коса и брада. Стар човек е онзи, който е минал последователно през всички стадии на ореха, докато даде плод, облечен във външна, зелена черупка, средна – корава черупка и вътрешна – ядка, която е годна за ядене. Обаче дойде ли до втората черупка, старият отново се посажда в земята, откъдето след време пак се проявява като млад, нов човек. Това значи стар човек да се подмлади. За да се подмлади, старият трябва да намери някой да го обича. Тогава той хвърля брадата си, започва постепенно да се отваря. Той е готов вече да се пожертва за младия човек, т.е. да го осинови.

Аз дойдох, за да имат живот и да го имат преизобилно. Природата обича онези, които изпълняват нейните закони. Тя ги повдига, дава им живот преизобилно. Който не изпълнява законите ѝ, тя го счита недостоеен за нейните блага и го лишава от всички права на своето царство. Такъв човек е изложен на ред болести и нещастия. Той може да се освободи от тях при условие, че възстанови отношенията си към природата. Ще кажете, че този човек не вярва в Бога. Ако не вярва в Бога, нека вярва в добрите хора, които са живели на земята, които са имали противоречия като него, но са ги разрешили правилно. Като вярвате в добрите хора, те ще ви кажат как са живели, как са разрешили мъчнотиите и противоречията в своя живот. Това, което хората наричат морал, не е нищо друго, освен очертаня път, по който са вървели добрите и великите хора. Ще кажете, че има неприложими неща в живота. Кое например е неприложимо? Ще кажете, че неприложим е стихът, в който Христос казва, че човек трябва да се отрече от всичко и да раздаде имането си на сиромаси. Питам: какво трябва да прави онзи човек, който заминава в странство и не мисли повече да се връща в родната си земя? Ако е богат, той трябва да раздаде на своите близки всичко, което има. Дори и да иска да задържи богатството и вещите си или да

ги вземе със себе си – не може. Не е ли по-добре тогава да направи това нещо доброволно? Раздайте всичкото си имане на сиромасите, за да приемете новия живот.

Нов живот, нова епоха иде в света. Всички трябва да бъдете готови да възприемете този живот. Който е готов, той ще приеме нова светлина, ново знание, нова свобода и ще се радва на новите придобивки. Който не е готов, той ще остане със стария живот, пълен със скърби и страдания, с недъзи и горчивини. Новият живот ще освободи човека не само от икономическото робство, но и от смъртта – най-големият враг на сегашното човечество.

Христос казва: *Аз дойдох*. Значи, като дойде Божественото в човека, то ще го освободи от старото и ще го въведе в новия живот, в новата религия, в новата наука. Новата религия не се заключава във външни форми, но в дълбок вътрешен живот, който почива на закони и правила, писани от Бога. Под думата „религия“ в широк смисъл се разбира целокупния живот. Вън от живота всички неща са условия. Науката е условие за придобиване на свобода. Изобщо светлината, топлината, свободата, знанието, това са условия, необходими елементи за придобиване на новия живот и за правилното му развитие.

Следователно три елемента са нужни за придобиване на новия живот: любов, която изключва страданията; мъдрост, която изключва тъмнината, и истина, която изключва всички ограничения. Новият живот носи безсмъртие. Казва се, че безсмъртният е господар на своята съдба. Той може да бъде господар на своята съдба, но не и господар на хората. Когато човек осъзнае това положение, той ще подаде ръка на всички свои ближни. Един ден, когато всички хора се обединят, те ще изпълнят великата задача, за която са дошли на земята.

1 септември 1929 г., София

СТОТНИКЪТ

*Отговори стотникът и рече му: Господи,
не съм достоен да влезеш под стрехата ми;
но речи само реч и ще оздравее момчето ми.*

Матей 8:8

В обикновения живот нещата стават по обикновен начин, в простия живот – по прост, а в необикновения – по необикновен начин. Простите хора говорят за прости, за обикновени работи; учените – за учени работи, а необикновените – за необикновени работи. Необикновените работи са красиви неща; те идат в света периодично. Необикновените неща не са присъщи на физическия свят. Обаче обикновените са присъщи на света, в който живеем, т.е. на физическия свят. Например човек всеки ден трябва да яде, да спи, да се движи, да диша, да говори и то все за обикновени работи. Обикновените, дребните неща са причина за спорове, за недоразумения в света. Обикновените хора, прости или учени, с години могат да спорят за една къща или за някакво имане. Чие е това имане? На баща им. Този баща обрал дърветата из горите, камъните от канарите и от тях направил къща, която нарекъл своя собственост. След смъртта му, за тази къща именно, синовете и дъщерите му ще се карат кой от тях да вземе по-голям дял. В това отношение съвременните хора постъпват като крадци и разбойници, които взимат от природата онова, което не е позволено. След това ще дойде някой да се оправдава, че имал право да реже дърветата и да чупи канарите. Ако наистина човек има право да сече горите и да кърти канарите, в резултат на това между природата и човешкия живот би трябвало да съществува пълна хармония.

Какво виждаме всъщност? Тук-там е станало някакво земетресение или наводнение, което отнася един или двама от членовете на някои семейства. Човек сече горите, а природата сече хората от домовете им; човек чупи камъните в природата, но и тя изнася хората от домовете им.

Като не разбират законите на разумния живот, хората намират, че тези работи са в реда на нещата, че човек трябва да се ражда, да живее, да страда, да боледува и като умре, отново да се роди. Това е цигански жаргон, който нищо не обяснява. Бог, който е създал света толкова мъдро, пита хората защо трябва да умират за глупави работи. Той не се нуждае от сиромашия, от болести и страдания, от глупостта и невежеството на хората. Какво се ползва бащата от куклите и къщичките, с които детето играе? Единствената полза за бащата се заключава в това, че като се занимава само, детето дава свобода на баща си, за да гледа работата си. Ако детето нямаше кукли и кончета, с които да се занимава, често би отивало при баща си да играе с него: ще го дърпа за косата, за ръцете, за панталоните и т.н. А тъй и детето е доволно, и бащата – свободен. Какво правят съвременните хора? Те стоят сериозни, замислени, искат да минат за умни, за учени хора. Всички хора минават за умни, за силни, но и те търсят истината. И те се намират в големи противоречия. В какво седи силата на човека? Силата на човека седи във въздуха, във водата, в светлината, в топлината и в храната. Извън тези елементи не може да се говори за сила. Човек говори за своята сила, за своето съзнание, но все трябва да има нещо, което да действа външно върху неговото съзнание. Вие казвате, че човек е мислещо същество, че има мисъл, че има съзнание, но кой действа върху мисълта и съзнанието му, не знаете.

Какво значи човек да мисли? Да мисли човек, това подразбира да има непрекъсната връзка между неговото съзнание и съзнанията на всички мислещи

същества, да разбира средата, в която живее и да бъде господар на своите състояния. Докато при всеки силен гръм или при всяка загуба на пари, човек се стряска и прекъсва връзката на съзнанието си, той не е господар на себе си. Ако някой изгуби хиляда лева и благодари за тази загуба, той е човек с будно съзнание. Трябва ли за всяка загуба, била материална или духовна, да търсите утеха? Ще дойде някой лекар да ви превързва раната или да ви дава лекарства, и вие ще се утешите. Ще се съберат няколко лекари да се съветват как да ви лекуват или да търсят причината за вашето заболяване. Много просто! Този човек имал хубава, млада жена, която му изневерила, и с това наранила сърцето му. Граната е паднала върху този човек и тежко го е ранила. Като оздравее, ще му турят кръст за храброст и ще мине за голям герой. На друго място момък излъгал някоя мома, ранил я в сърцето. Казвате, че животът е такъв и трябва да се носи. Не, животът не е лош, нито мъжете и жените са лоши, но има нещо в живота, в отношенията на мъжете и жените, както и на всички хора изобщо, което остава неразбрано. Мъжът или жената се гневят, карат се, а после се примиряват. Защо се гневят и защо се карат, и те не знаят. Защо се примиряват, и това не знаят. Някоя жена напуснала мъжа си. Защо? Не е била негова жена. Тя е дошла при него временно, като гостенка, за няколко дни, седмици или месеци. Защо трябва мъжът ѝ да се сърди и да страда за това? Казвате, че някоя мома пристанала на един момък. Какво особено има в приставането? Всеки човек, бил той мъж или жена, все пристава на никого. Когато умира, човек пристава на някое същество от невидимия свят. Той напуска близките си на земята и отива на онзи свят, при своя възлюбен или възлюбена. В народните песни се казва, че някоя мома пристанала на някой змей. Този змей представя същество от другия свят. След всичко това хората разправят, че като умира, човек отивал при

Бога. Каква нужда има Бог от хората? Защо трябва те да умират? Да се мисли така, това показва, че хората имат изопачени, ограничени разбирания за Бога. За да разбере правилно явленията в живота и в природата, човек трябва да се освободи от своите криви възгледи за нещата. Щом се освободи от заблужденията си, той ще се домогне до вътрешната наука, до познаване на Бога.

Познаването на Бога представя велик, кардинален въпрос. Това, което съвременните хора знаят за Бога, е толкова вярно, колкото е вярно, че Слънцето е малко, светло тяло. Простият човек вижда, че Слънцето е малко тяло и така го познава. Обаче щом се срещне с някой учен човек, последният ще му докаже, че Слънцето е грамадно тяло, а не както го вижда – малко, светещо тяло. Наистина учените трябва с години да доказват на хората известна истина, докато най-после я възприемат. Значи, за да се домогне човек до реалността на нещата, до тяхната същина и да я приеме такава, каквата е, ред умове трябва да му я доказват. И след като приеме известна истина, човек още не може да си я представи такава, каквата му се доказва. Той е убеден вече в големината на Слънцето, на звездите, но стане ли въпрос да си ги представи, не може. За него те остават чужди, далечни тела. След като хората повярват, че Бог е всемогъщ, безграничен, всеблаг, вечен, те пак не могат да си представят какво всъщност е Той. Каква вяра е тази, която няма приложение? Мнозина вярват в Бога, в безсмъртието на душата, а щом умре някой от близките им, те веднага се разколебават и престават да вярват. Истинската вяра изключва смъртта, страданията, нещастията. Защо? Защото в Бога няма смърт, няма страдания, няма никакви противоречия. Който умира в любовта, той само се видоизменя, но не умира.

Реалността на живота седи в онова, което човек не вижда, а не в това, което вижда. Вие казвате, че само физическият живот е реален, а щом човек умре, казвате, че всичко с него е свършено. Защо? Защото не го виждате. Учените хора са правили опити да видят двойника на човека, който обикновено е невидим, и наблюдавали какви промени стават през това време с физическия човек. Докато траел опитът, физическият човек прекарвал в дълбок сън. Като извадели двойника на човека, те го изправяли до стената близо до спящия и започвали да му дават различни неща за ядене. На мястото, дето се намирала устата на двойника, приближавали парче захар и забелязвали, че спящият човек почвал да прави движения с устата си, като че яде захар. Това показва, че между двойника на човека и физическото му тяло има връзка. След това пред очите на двойника поставяли книга за четене. Двойникът нямал очи, уши, уста, като физическия човек, но по някакъв начин възприемал напечатаното в книгата и го предавал на мозъка на спящия, при което забелязвали, че последният започвал да прави особени движения с мускулите на лицето, на устата, мъчил се да говори. Това показва, че той е възприел онова, което иде от двойника. Значи реалността на нещата се заключава извън тялото, а не в самото тяло. Как се вади двойникът на човека, това можете да изучавате от съчиненията на учените. Оттук можем да извадим следното заключение: красивото, великото в света седи в това, което не се вижда и не може да се определи. Ако стоите пред море или пред океан и не виждате бреговете му, трябва ли да считате, че те не съществуват или че не са реални? Вие изпитвате особени чувства пред величието на океана и казвате, че той представя особен свят. Такова нещо представя невидимият свят, който се открива на хората отчасти само, според степента на тяхното развитие. Който малко е проникнал в този свят, той не може да не изпитва благогове-

ние пред неговото величие и необятност. Такова нещо представлява Бог. Човек не може да Го види, не може да Го обхване, но може да влезе в съприкосновение с Него. И това, което възприеме от Него, е реалност, към която той се стреми. Много пътища има, чрез които човек може да се домогне до тази реалност. По който от тия пътища да тръгне, човек все ще научи нещо. Страданията, които съвременните хора преживяват, не са нищо друго, освен методи на разумната природа, чрез които иска да застави хората да вървят в пътя, който води към реалността. Чрез страданията разумната природа иска да научи хората на нейния език. Те се блъскат в света, падат, стават, а не се обръщат към природата, лесно да научат нейния език. Езикът на природата е Божествен език.

Съвременните хора изучават Божествения език, без да съзнават това. Всяко страдание представя една от буквите на великата, Божествена азбука. Тъкмо научи човек една буква и след няколко деня я забравя. Днес умре някой ваш ближен – вие научите една буква. Утре се роди някое дете – научите втора буква. Спечелите нещо – научите трета буква. Изгубите нещо – научите четвърта буква. Ден след ден учите букви; едни забравяте, други остават в паметта ви за вечни времена. Много са буквите на Божествената азбука! Те са повече от 35 милиона. Представете си какъв ще бъде речникът на Божествения език, който има 35 милиона букви! Оттук можете да разберете какво е човешкото съзнание, сравнено със съзнанието на възвишените същества, които могат да си служат с Божествената азбука. Оттук можете да разберете какво богатство, какво разнообразие на звукове съществува в живата природа. Какво могат да постигнат сегашните хора, които от гледището на една азбука от 32 букви, като българската, или от 22 букви, като еврейската, искат да приведат нещата към общ знаменател? Как е възможно от гледището на коя и да е човешка азбука,

да се разрешават проблеми на азбука от 35 милиона букви? Малкото ли определя голямото, или голямото определя малкото? Детето ли учи философа, или философът – детето?

Сегашните учени казват, че най-късото разстояние между две точки е правата линия. Те казват още, че между две точки може да се прекара само една права линия. Това е вярно при известно положение. Обаче новите учени казват, че между две точки могат да се прекарат безброй прави. Защо? Защото правата линия не е нищо друго, освен сбор от много точки, които се движат в една и съща посока, в едно поле. Тия точки образуват все прави линии, но едновременно само две точки могат да се движат и да образуват права линия. Възможността на правата линия е разширяването. Правата линия може да се разширява и да образува плоскост. И плоскостта има свои граници и възможности, до които се простира. Крайният предел, до който плоскостта може да се развие, е тялото. Значи плоскостта е сбор от много линии, които се движат в две посоки: на дължина и ширина.

Сега това са ред разсъждения, които трябва да приложите за живота си. Представете си, че някой човек пожелае да стане господар, да има слуги на разположение. В дадения случай господарят и слугата представят две точки, между които се образува права линия. Като получава пари от господаря си, слугата иска да стане богат. А като използва труда на слугата си, господарят иска да запази богатството си. Желанието и на двамата е едно и също, но начинът за реализиране на това желание е различен. Пожелае ли слугата да стане богат по същия начин, както господаря си, и той ще търси хора, които да му служат, да има слуги на разположение. Какво ще стане между господаря и слугата? Сблъсък. Изобщо, когато се срещнат две еднакви желания, които имат един и същ начин на реализиране, те всякога се сблъскват. Това се забелязва

и в психическия живот на човека – в неговите мисли и чувства. Едни от мислите и чувствата на човека са господари с различни положения – царе, князе, графове, а други са слуги. За да не стават вътрешни конфликти и сблъсъци между мислите на човека от една страна, и чувствата му – от друга, те всякога трябва да запазват помежду си отношения на слуги и господари и да образуват права линия.

Ако не знаете да управлявате мислите и чувствата си, вие всеки ден ще се натъквате на противоречия в самите вас, както и на противоречия с окръжаващите. Това ще ви доведе до положение да се възмущавате от себе си и от хората. Вие ще се възмущавате от хората, но и те ще се възмущават от вас. Господарят се възмушчава от слугата си, че не изпълнява службата си както трябва. Учителят се възмушчава от ученика си, че не го слуша и не учи. Свещеникът се възмушчава от своите пасоми, че не изпълняват това, което слушат да им се проповядва. Навсякъде в живота виждате противоречия, недоволства, възмущения. Ако влезете в православната църква, ще видите как един друг се осъждат, че еди-кой си не запалил свещ или не знае как да я запали. Изкуство е човек да може да запали свещ! Важно е каква свещ трябва да запали. Восъчните свещи се палят лесно, но и се гасят лесно. Някой говори за своята запалена свещ. Ако той иска да знае запалена ли е свещта му както трябва, нека я изнесе вън, на открито. Ако вятърът не изгаси свещта му, тя е запалена както трябва; изгаси ли я, свещта му не е запалена както трябва. Всяко нещо, което се запалва и изгасва, се отнася към илюзиите на живота. Когато някой иска да разбере дали молитвите му отиват до Бога, нека се помоли за някой болен. Ако болният оздравее, молитвата му е приета; ако не оздравее, молитвата му не е приета. Така може да се провери богатството, учеността, силата на човека. Пратете богатия човек при някой скръбен и вижте какво влияние ще окаже богатството

му върху скръбта на този човек. Ако скръбта му се замени с радост, богатството му е намясто. Не може ли да направи това, богатството му е товар. Всяко благо, което допринася нещо за човешката душа, е реално. Тъй щото става ли въпрос до реалността на нещата, човек трябва да прави опити. Само така той ще разбере какво представя физическия свят и какво – духовния.

И тъй, разликата между духовния и физическия свят се заключава в това, че съществата от духовния свят се стремят към един общ център, при което всяко същество поотделно образува специфичен център за себе си. Каквото и да правят, погледът на тия същества е обърнат всякога към общия център. За съществата от физическия свят може да се каже точно обратното: погледът им е обърнат само към себе си. Те мислят изключително за себе си, за своите страдания, но не и за страданията на своите ближни. Тази е причината, задето между хората не съществуват дълбоки вътрешни отношения. Какво отношение може да съществува между един лихвар и един беден човек? Лихварят мисли да вземе колкото може повече лихва от бедния. Той не иска да знае как бедният ще плаща тия пари. Колкото по-голяма лихва може да вземе от бедния, толкова по-голяма е радостта на лихваря. Главният процес в духовния свят е процесът на разширяване, а във физическия свят – процесът на сгъстяване, вследствие на което между съществата от този свят се предизвиква голямо налягане. Съществата от духовния свят се стремят към периферията, където има един общ център. Те насочват погледа си отвътре навън. Когато духовните хора казват, че искат да обърнат някое общество към Бога, това подразбира, че обществото е спечелило много пари, с които купува ниви, лозя, къщи. Обаче, за да обработва тези ниви и лозя, то има нужда от работници. Тази е причината, задето духовните хора обръщат погледа си навън. Да се обърне даден човек или дадено общество към Бога,

това значи да насочи погледа си към периферията, т.е. да се разшири. Обаче в това не се заключава реалността на живота. Значи, докато носят човека на ръце, той е доволен. Тогава той се намира във физическия свят. Щом го оставят на земята, той започва да страда, да скърби, защото му отнемат удобствата. Духовният свят пък е този, който човек не вижда. Божественият свят се заключава в реалността, която прониква навсякъде. Ако имате приятел от Божествения свят, той може да бъде невидим, но съзнанието му всякога ви придружава, всякога върви с вас. При това положение човек всякога е спокоен, за нищо не се тревожи. Той не се страхува, че може да изгуби онова, което обича. Щом обича нещо, то не се губи, независимо от това дали го вижда, или не.

Следователно физическият, духовният и Божественият свят съществуват едновременно. Те са три неразделни свята, които ние сами сме отделили един от друг. За да влезем в реалността на живота, ние трябва да ги съединим в съзнанието си и никога да не ги отделяме един от друг. Физическият свят е отражение на Божествения, а духовният е посредник между двата свята. Съществата от духовния свят са служители на онзи свят, който се намира между Божествения и физическия. Те са съединителна връзка между тия два свята. Който разбира това, той няма да се насилва да стане духовен, защото духовността е вътрешен процес. Без да се стреми към духовност, човек може да бъде духовен. Духовното начало у човека е напълно независимо както от физическото, така и от Божественото, между които расте и се развива. Например може ли човек да стане ангел? По служене, по работа той може да бъде ангел, но не и по същество, по форма. Човек не може да приеме ангелска форма. Защо? Защото ангелът не върви по пътя на човека. Ангелът например не знае какво нещо е грях, а човек знае. Съзнанието на ангела е абсолютно чисто. Ангелският свят се осветя-

ва отвсякъде, а човешкият – само от една страна. И в ангелския свят има нещо, което не е напълно осветено. Неосветеното именно им дава стремеж да вървят нагоре, да се усъвършенстват. Техният стремеж е насочен към придобиване на вечна, на абсолютна хармония. В това отношение ангелът е подобен на виден музикант, който сам създава хармонията и се радва на тази хармония. Човек пък се стреми да се освободи от дисхармонията, която сам е създал. Значи от една страна човек работи за създаване на хармония, а от друга – за освобождаване от дисхармонията. Тъй щото смело може да се каже, че човек работи едновременно в две посоки.

Това са мисли, които трябва да имате предвид, за да се освободите от заблужденията. Съвременните хора искат да бъдат щастливи, да бъдат вярващи, да живеят в пълно съгласие и хармония помежду си. Лесно е да желае човек нещо, мъчно е обаче да го придобие. За да живеят в хармония помежду си, хората трябва да се разбират. За да имат вяра в нещо, те трябва да разбират това нещо. Вярата не е външен, механичен процес. Тя почива на опитности, на знания. По отношение на вярата в нещо, съвременните хора са в положението на идолопоклонници: създадат си някаква идея, кланят ѝ се и вярват, че тя ще ги спаси. Не, идеята не може да спаси човека. Колкото идолите спасиха хората едно време, толкова и идеите могат да ги спасят днес. Може ли чукът да спаси човека? Чукът е направен за услуга на човека, но не и за спасяването му. Това, което човек създава, по никой начин не може да го спаси. Има нещо, което е в състояние да спаси човека, но то произхожда от друг източник. Отнемете светлината, топлината, въздуха и храната, и вижте тогава какво представят човешките идеи. Идеите на съвременните хора представят нещо подобно на виното, което те употребяват. Щом в ума им дойде някоя идея, те взимат перото и започват да пишат.

Поетът пише: „Заплакала е гората; гората и планината“; или: „ходила е Мара за вода студена“. Мара е еврейско име и означава „горчив“. Българите казват Мара, но правилно е ударението да пада на втората сричка – Мара́. Който пише нещо за Мара, той всякога се изцапва. Той е приел нещо горчиво, което не е могъл да асимилира. Тъй щото добре е човек да има идеи, но той трябва да знае, че човешките идеи изобщо не могат да спасят света. Тяхното влияние е ден и половина – колкото и влиянието на виното. Щом влиянието на виното се прекрати, едновременно с това изчезват и идеите.

Днес всички хора разискват върху злото, искат да разберат какво представля то, отде иде и т.н. Това не е тяхна работа. Който се е занимавал със злото, той всякога се е оцапвал. Не само обикновените хора не трябва да се занимават със злото в света, но даже и учените, и адептите не трябва да се занимават с него. Те знаят, че най-малкото докосване до злото е в състояние да ги опорочи. За да обяснят произхода на злото, някои философи го свързват със слизането на Луцифер на земята. Това са детински разбирания, детинска философия. В това твърдение няма никаква истина. Изворот на злото се крие в самия човек – нищо повече! Например красивата мома е в състояние да накара някой момък да направи престъпление. Обаче ангелът никога не може да застави момъка да извърши някакво престъпление. Значи от една страна злото се крие у момата, която оказва лошо влияние върху момъка; от друга страна злото се крие у момъка, който веднага се поддава на влиянието на момата и върши престъпления. Всички желания у човека, които водят към престъпления, са неестествени. Ще кажете, че тази красива мома е невинна. Не, тя е в състояние да завърти ума на сто момци и да ги продаде. В това отношение красивата мома мяза на целина, която ще одере кожата на много господари, докато я разработят.

Един гръцки свещеник купил една такава нива и се обърнал към нея с думите:

— Да знаеш, че свещеник ще те владее сега! Нивата му отговорила:

— На колко хора като тебе съм одрала кожата!

За красивата мома пък може да се каже: „Колко млади момци е отбила от пътя им!“.

Красотата не е нещо физическо. Тя е израз на идея, която не може да се осъществи на земята. Красотата принадлежи на един далечен свят, но понякога човек мисли, че може да завладее красотата, а с нея заедно и света, към който тя принадлежи. Като не разбират това, хората се стремят към богатство, към знание, за да станат щастливи. Те не подозират даже, че като придобият богатство, вместо да станат щастливи, ще се натоварят с излишен багаж. Като придобият знание, вместо да станат учени, ще изгубят и това, което имат. Има едно богатство, едно знание, от което хората не само че не стават щастливи, но всичко загубват. То е човешко, материално богатство и знание. Обаче има и такова богатство и знание, от което човек става и щастлив, и учен, и здрав. То е Божествено богатство, Божествено знание. Други пък мислят, че като остаряват, ще станат по-умни, по-учени. Ако те са служили на човешкото в себе си, не само че няма да станат учени, но ще станат за посмешище на хората. Религиозните пък казват: „Като отидем на онзи свят, тогава ще научим всичко“. Те ходили ли са на онзи свят, че да знаят какво има там? Казвате, че пророците са говорили за онзи свят.

— Ти самият имаш ли някаква опитност за онзи свят?

— Имал съм малки прозрения.

— Това още нищо не значи. Да видиш парите отдалеч или да ги имаш в джоба си, това са две различни неща. Следователно само онзи може да отиде на онзи свят и да се ползва от условията му,

който и на земята е разполагал с положителни знания. Той трябва да познава добре живота на земята, за да се ползва от живота, науката и културата на онзи свят. Само този човек ще разбере законите на онзи свят, ще ги използва добре и ще види, че във всяко отношение онзи свят седи по-високо от физическия. Иначе, и да влезе в онзи свят, нищо няма да разбере. Както е влязъл, така ще излезе – без никакви опитности и знания.

Когато говорят за онзи свят, съвременните хора си го представят като нещо въздухообразно, което се намира някъде в пространството. Не, онзи свят не е въздухообразен. Когато говори за нещо, човек трябва да има ясна, точна представа за нещата, а не само да си ги въобразява. Мнението на мнозина за онзи свят е такова, каквото е мнението на мравката за човешкия свят. Ако запитате мравката де е човешкия свят, тя ще каже, че е някъде далеч от нея, в пространството. Защо е така? Защото човешкият свят е отдалечено понятие за мравката. Всъщност мравката и човекът живеят на едно и също място. Разликата е само в съзнанието им. Следователно този и онзи свят са на едно и също място. Дето човек живее, там и ангелите живеят. Както мравката лази по човека и той я хвърля долу, така и човек понякога се качва на врата или на гърба на някой ангел, който му казва: „Слез долу, мястото ти не е тук“. За небето, за онзи свят може да се каже следното: нито око е видяло, нито ухо е чуло това, което небето представлява. Както мравката няма представа за живота, науката и културата на човека, така и хората нямат представа за живота на небето, за науката и културата на съществата, които живеят там.

Стотникът казва на Христа: *Кажи само реч, и момчето ми ще бъде здраво!* Не само момчето на стотника е било болно преди две хиляди години, но когото и да запитате днес за здравето му, всеки ще каже, че не е напълно добре – все го боли нещо. В който

дом и да влезете, все ще намерите някой болен: или момчето, или момичето, или майката, или бащата.

Кажете само реч, и момчето ми ще оздравее. Момчето представлява човешкия ум; момичето – човешкото сърце. Заболее ли умът или сърцето на човека, той трябва да се обърне към Христа, за да го излекува. Само Христос е в състояние да излекува ума и сърцето на човека. Човешката мисъл, т.е. момчето в човека трябва да вземе ралото и да започне да пише и да рисува върху земята, за да оздравее. И ако човек с ума си не може да разреши задачите, които животът му представя, защо му е този ум? Ако сърцето у човека не може да реши задачите, които животът му представя, защо му е това сърце? Ние знаем, че сърцето на човека, с милиони и милиарди клетки в него, изпраща кръв по цялото тяло. Същото сърце трябва да се подхранва от велики и благородни чувства. Мнозина казват, че човек не трябва да бъде много чувствителен, за да не страда. Щом е така, тогава и сърцето на човека не трябва да изпраща кръв по тялото. Не, както сърцето храни тялото чрез кръвта, така също и чувствата са необходими за храна на сърцето. Мисълта на човека представлява нервната система, която трябва да се храни с артериална кръв. Ако артериалната кръв престане да функционира, с нея заедно престава и нервната система. Значи между кръвта в сърцето и кръвта в мисълта на човека има тясна връзка. Ако човек осакати сърцето си, ще осакати и мозъка си.

Следователно, за да се развива правилно, човек трябва да храни ума си с велики мисли, сърцето си – с възвишени и благородни чувства и волята си – с благородни постъпки. Ако човек не се подхранва с такива мисли, чувства и постъпки, той не може да се нарече истински човек. Може ли да се нарече човек този, който цял живот е давал пари с лихва на хората, и след смъртта си оставя сто хиляди лева за погребение, с желание да го погребат на еди-кое си място, с

еди-колко си свещеници? Това не е човек, това е по-смешница на света. Като наближи смъртта на човека, той трябва да каже на близките си никъде да не го погребват и никой да не го опъва. Запитват как е възможно това. Възможно е, разбира се. Когато детето се роди, опъват ли го? Защо тогава, когато същият човек умре, викат свещеници да го опъват и заравят в земята? Какъв смисъл има тогава животът? Какъв смисъл има раждането, ако между него и смъртта няма никаква връзка? Често хората питат: „Какъв ще бъде краят на нашия живот?“. Под край на живота си те разбират смъртта. Според нас нито раждането е начало на живота, нито смъртта – край. Човек е съществувал и преди раждането си, ще съществува и след смъртта си. Раждането и смъртта са само възможности за човека да научи, да придобие нещо, а същевременно и да се освободи от известни ограничения.

— Докажи това!

— Няма какво да го доказвам. Преди още да се е родил някой човек, аз съм се разговарял с него. Преди да дойде на земята, Христос се разговаряше с учениците си. След възкресението Той пак се разговаряше с тях. Преди да слезе на земята, Христос е бил по-велик. Обаче, като слезе на земята, Той се смири, прие рабски образ. Не само Христос, но и обикновеният човек се ражда с големи проекти за бъдещето, с голяма програма за работа, за открития и постижения, но като умре, отпусне ръцете си и казва, че нищо не е постигнал. Обаче близките му ще го облекат, ще го турят в хубав сандък, ще му държат надгробни речи, докато най-после го пуснат в гроба, затиснат го отгоре с пръст и кажат: „Бог да го прости!“. Как ще го прости Бог, като го турят в черната земя и го затиснат отгоре с пръст? Сама по себе си тази мисъл е невярна, изопачена, вследствие на което разваля човешкото съзнание. И за Христа се казва, че бил погребан, но Той прекара в гроба само два и половина

деня. След това ангел Господен слезе от небето, свали камъка от гроба и Христос възкръсна.

Днес всички хора разискват върху въпроса дали наистина Христос е възкръснал. За да се убеди човек във възкресението, трябва да се пишат цели трактати. Преди да се докаже възкресението, трябва да се запитате възможно ли е човек да умре? Първо трябва да се докаже дали наистина човек умира, а после – дали човек може да възкръсне. Според мен е невъзможно човек да умре. Щом не признавам смъртта, като естествено последствие иде възкресението. Ще кажете, че човек умира, защото сърцето му преставя да работи. Ами преди да се роди човек, сърцето му пак не е работило. Това не значи, че той е бил мъртъв. Ако беше мъртъв, той нямаше да се роди. Хората са съгласни по-скоро да приемат негативните, отрицателните величини в живота, отколкото положителните. Те по-скоро приемат твърдението, че човек умира, отколкото това, че човек може да възкръсне. Първото твърдение приемат като аксиома, а второто отричат. Те казват: „Ще се мре – нищо повече“. В това отношение те мязат на затворника, който казва: „Няма какво да се прави, ще се лежи в затвор“. И мързеливият ученик, който е повтарял няколко класа, казва: „Няма какво да се прави, ще ме изключат от гимназията“. Тъй щото, когато някой казва, че ще се мре, това значи, че той се признава за неспособен ученик, когото изключват от училище. Смъртта не е нищо друго, освен изключване от училището. Вие знаете, че само неспособният ученик изключват от училище, а способният ученик минава от клас в клас, от едно училище в друго, докато се усъвършенства. В народното събрание има квестори, които изпъждат навън всеки, който говори повече, отколкото трябва. Вземат думата му и го изпращат на мястото му. В това отношение смъртта е квестор, който задига със себе си всеки неспособен, мързелив ученик.

И тъй, за да се справите с проблемите на живота, мислете като разумни, а не като обикновени хора. Мислите ли като обикновени хора, вие опетнявате Господа в себе си. Който приема, че Бог живее в него, той не може да допусне, че Бог в него ще умре. Или щом приема, че той живее в Бога, и за себе си не може да допусне, че ще умре. Казано е в Писанието: *Аз съм пътят, истината и животът*. Докато живее на земята, човек може да греши, да се натъква на ред противоречия, но никога не трябва да мисли, че ще умре. Да допусне човек, че ще умре, това е неразбиране на живота. Ако смъртта разрешава въпросите на живота, има смисъл тя да се приеме. Но ако смъртта нищо не разрешава, тя не може да се приеме. Кой човек е бил щастлив, когато някой от близките му е заминал за онзи свят? Когато някои са загубвали близките си, идвали са да ме питат има ли друг свят, могат ли да видят своя близък. Казвал съм им, че има друг свят и когато пожелаят могат да видят своя близък. Те могат да го видят, но той не може да отиде при тях, защото вратата за този свят е много тясна. Който иска да отиде на онзи свят, той трябва да се смали, съвършено да се разтовари, да няма никакъв багаж със себе си. Мнозина питат могат ли да разговарят с мъртвите. С мъртвите не могат да разговарят, а с живите; но мъртвите са живи. Щом мъртвите са живи, вие можете да се разговаряте с тях. Както човек може да излезе от къщата си, да се среща с хора и да се разговаря с тях, така и заминалият за онзи свят може да излезе от тялото си и пак да е жив.

По отношение на въпросите за смъртта и за живота, както и за ред още въпроси, хората се намират пред противоречия или пред големи заблуждения поради това, че не могат да се домогнат до истината. От заинтересувани хора те чуват най-противоречиви неща за това кое е право учение и кое – криво. Според нас всяко учение, което помага на човешкия ум да до-

бие своята първоначална светлина, е право; всяко учение, което помага на човешкото сърце да добие своята първоначална чистота, е право; всяко учение, което помага на човешката воля да добие своята първоначална сила, е право. Всяко право учение пък е Божествено. Всяко друго учение, което помрачава човешкия ум, огрубява човешкото сърце и обезсилва човешката воля, е криво. Кривото учение не може да бъде Божествено. Божественото учение трябва да се отдели от човешкото. То носи живот в себе си. Човешките учения носят повече смърт, а по-малко живот. Следователно човек сам си създава смъртта. Докато човек разреши проблема за живота и смъртта, главата му ще побелее. Какво по-красиво от това да побелее главата на човека? Когато платното е небелено, то не е хубаво. Щом се избели, то става за работа. Същото може да се каже и за човека: когато косата на човека побелее, той вече става за работа. Хората мислят тъкмо обратното. Те казват: „Човек мисли право, докато косата му не е побеляла. Побелее ли веднъж, той вече изветрява“. Според нас човек, на когото косите не са побелели, минава за ветрен човек, за човек на настроения. Когато мома или момък види първия бял косъм на главата си, въздъхва дълбоко и казва: „Започнах вече да остарявам“. Щом види втори бял косъм, пак въздъхва и казва: „Стареея вече. Губя силите си, губя красотата си“. Ден след ден белите коси се явяват на главата му и той все повече съжaliaва, че старостта иде. Не съжaliaвайте за черните коси, а за всичко благодарете. Благодарете и за черните, и за белите коси и се ползвайте от условията, които те носят със себе си. Какво носят белите коси? Те носят същото благословение за човека, каквото и черните коси. Който иска да има черни коси, той не трябва да чака времето косите му да побелеят и тогава да ги черни, но още сега да пристъпи към опита: да направи косите си черни и същевременно да се подмлади. В продължение на най-много пет

години човек може да се подмлади. За да постигне това той трябва да пристъпи към следния опит: всяка вечер, като си ляга, да си каже, че на сутринта ще намери на главата си един черен косъм. На другата вечер да си каже пак същото. И наистина всяка сутрин той ще намира по един почернял косъм. Ден след ден космите му ще почерняват, докато една сутрин види, че цялата коса е станала черна. Това зависи от силата на мисълта му и от неговата вяра. Сила е човешката мисъл, но тя трябва да се постави в действие. За това обаче се иска нова философия, нов начин на мислене. Без новата философия на живота, без новата мисъл никакви педагогически правила не са в състояние да изменят човека. Съвременните учени прилагат ред педагогически правила за възпитание на младежта, но в края на краищата хората умират и с педагогика, и без педагогика. Те се изопачават и с педагогика, и без педагогика. Какво трябва да се прави тогава? Човек трябва да се стреми към вътрешната, положителна наука, която осмисля живота. За да се домогне до тази наука, човек се нуждае от вяра. Вярата му трябва да бъде толкова силна, че при най-големите изпитания да не се разколебае. Колкото повече издържате на изпитанията, толкова повече вярата ви ще се усилва. Колцина от вас се наемат с опита да почернят косата си? Ще кажат някои, че не е добре човек да прави косата си черна. Ами добре ли е направил, като я е побелил? Колкото добре е направил, като я побелил, толкова добре ще е, ако я почерни. Ако почерняването на един косъм е в състояние да повдигне съзнанието на човека и да увеличи вярата му в Бога, заслужава да се направи този опит. По-добре е човек да почерни косата си със силата на своята мисъл, отколкото да прибегва до различни козметични средства.

Речи само реч, и момчето ми ще оздравее. Привилегия е за човека да получи отговор на своята молитва от Христа или от Бога. Всеки човек има по един

лотариен билет и чака времето на неговото теглене, за да види печели ли, или не. Докато върви по пътя на невежеството, човек не може да очаква никаква печалба. Ако спечели нещо, това ще бъде някаква случайност. В Англия има щастливи случаи на печалби, но те почиват на знание. Някой човек иска да спечели, но преди да купи лотариен билет той отива при знаменит астролог, дава му десет хиляди лева и го моли да направи точно изчисление кой номер от билетите печели. Астрологът прави изчисление и намира един от номерата на печелившите билети. Този господин намира посочения номер и в деня на тегленето се оказва, че печели 30 000 лева. Значи той е платил 10 000 лева, но е спечелил 20 000 лева. Астрологът може да прави такива изчисления, но не за себе си. Той има право да услужва на хората, но що се отнася до него, това не му се позволява. Достатъчно е да вземе от десетина души по десет хиляди лева за услугата, която им е направил. Ще питате дали е позволено на човека да използва знанията на учените, за да спечели някаква сума. Позволено ли е да безпокоите Господа с вашето недоволство? По-добре е човек да плати известна сума на един астролог и да си купи билет, който печели, отколкото всеки ден да безпокои Господа със своето недоволство. Добре, че съществува закон, чрез който човек може да провери известна закономерност в природата. Той трябва да благодари, че по този начин се домогва до известно знание. Ако майката знае тази наука, чрез изчисления тя ще разбере дали болното ѝ дете ще оздравее, или не. Ако някое дете се разболее в периода на празнене на луната, то непременно ще оздравее. Ако се разболее през времето, когато слънцето отива към южното полушарие, от 22 септември нататък, то непременно ще оздравее. Но и при тези благоприятни условия за оздравяване на детето, със своите отрицателни мисли майката може да усложни състоянието му и преждевременно да го

изпрати на онзи свят. Тя ще се тревожи, ще вика един, втори лекар, ще правят инжекции на детето, докато най-после вложи и в своята глава, и в главата на детето отрицателната мисъл, че ще умре. Както е мислила, така става – детето умира.

Има неща в света, които са възможни, но има и такива, които са невъзможни. Така че човек трябва да знае каква е вероятността да стане нещо или да не стане. За всеки даден случай човек трябва да знае каква е вероятността да умре или да остане жив. Дойде ли до смърт, небето всякога предупреждава човека да я избегне по някакъв начин. Страданията, изпитанията не са нищо друго, освен предупреждения от невидимия свят, които имат за цел да предпазят човека от смърт. Без тях човек би отивал към смъртта, както мухата – към огъня. Като не подозира колко много е изложен на изненади в живота си, човек иска да бъде щастлив. Той не знае, че тъй, както живее, не само не може да бъде щастлив, но големи нещастия го чакат. Строго определено е кога човек може да бъде щастлив. Не е голяма наука да определите на човека може ли да бъде щастлив, или не. Не е нужно да търсите специални гадатели, за да ви предсказват дали ще бъдете щастливи. Когато астрологът погледне в хороскопа на някой човек, той вижда неща, които другите не виждат. Когато химикът анализира кръвта на някой човек, той веднага ще му каже, че кръвта му е нечиста и същевременно ще му препоръча метод за пречистването ѝ: начин на хранене, на живот и т.н. Всяка майка е в състояние да помогне на своите деца, да им покаже начин да живеят правилно. За това обаче тя самата трябва да води чист, свят живот. Ако майката не води добър, чист живот, тя сама ще умори децата си. Как? С храната, с начина, по който ги учи да живеят.

Един млад българин прекарал шест години във Франция, където се научил да яде малко. Като се

върнал в България, майка му започнала да готви най-различни ястия, да го задоволи, да го изхрани добре, защото ѝ се виждал слаб. Синът винаги протестираше, защото отвикнал от много ядене и казвал на майка си, че докато бил във Франция винаги ядял малко, но сладко. Откакто се върнал, не се чувствал добре.

Сега и на вас казвам: малко ще ядете, но спокойно, с благодарност, че сте яли сладко. Англичаните ядат по три пъти на ден, а лордовете по четири пъти, но това не говори за никаква висока култура. По отношение на храната англичаните водят много нехигиеничен живот. Например след като изпият едно горещо кафе, те изяждат най-малко 250 грама сладолед. Тази е причината зъбите им лесно да падат, а същевременно и стомахът им се разстройва. Обикновено рязката промяна на температурата се отразява зле върху човешкия организъм. По-разумните англичани започват да избягват този начин на хранене, на живот. След всичко това хората обичат да подражават на западноевропейските народи, като на високо културни. Според мен, ако искате да подражавате на западната култура, приемоте от нея само онова, което е хубаво и правилно.

Какво правят някои от съвременните хора? Като наблюдават как известни лица, общества или народи правят гимнастика рано сутрин, как посрещат изгрева на слънцето и се пекат на ранните слънчеви лъчи като най-полезни, те ги осъждат. Въпреки това, в който народ отидете днес, навсякъде ще намерите хора, които използват ранните слънчеви лъчи, чистия въздух, гимнастиките, пиене на гореща вода, за да подобрят здравето си и да усилят своя организъм. В България мнозина се противопоставят на тия неща и всеки, който излиза на разходка сутрин преди изгрев слънце, наричат го идолопоклонник. Като физическо същество, човек трябва да прави упражнения – нищо повече. Той трябва да става рано сутрин, да излиза

вън на чист въздух, да посреща първите слънчеви лъчи, които съдържат специфична енергия, полезна за всички живи организми. Който се лени да става рано, да посреща ранните слънчеви лъчи, колкото и да се грее на обедните лъчи на слънцето, той нищо няма да придобие.

Съвременното човечество се нуждае от ново възпитание, нова наука, нова философия, които да съединят духовния живот с физическия. Физическият живот е израз на Божественото в света, а духовният е среда, в която Божествения живот се проявява и реализира. Без духовния живот физическият не може да даде на човека нищо вечно и неизменно. Духовният живот осмисля физическия. Без духовния живот физическият огрубява човека. Възвишеното, красивото, чистото у човека, това е духовното начало в него. То представя истинския човек. За да не губи духовното в себе си, човек трябва да се пази от физическото, от животинското, което го прави груб, втвърдява мускулите му, и той губи всякаква пъргавина и подвижност в себе си. Огрубее ли, човек губи красотата си, губи своята пластичност. Щом стане груб, той е изложен на смърт. Животинското, физическото начало у човека се отличава от духовното по това, че първото е смъртно, а второто – безсмъртно.

Сегашният човек трябва да работи усилено върху себе си за създаване на ново тяло, на нов тип. Новият човек живее в областта на безсмъртието. По това именно се отличава новият човек от стария. Като се взрете внимателно в лицето на човека, вие веднага ще определите колко години ще живее. Всичко е написано върху лицето на човека. Някой иска да му се предскаже каква съдба го чака. Всичко, което е определено да мине, може да се предскаже, но той не е готов да го чуе – от страх ще умре.

Един ден чумата отивала в Багдад. Един човек я срещнал и я запитал:

- Къде отиваш?
- В Багдад.
- Колко души ще вземеш?
- Хиляда.

На връщане от Багдад същият човек я срещнал и я запитал:

- Свърши ли си работата?
- Свърших.
- Колко души взе?
- Около 20 000.
- Ами нали каза, че ще вземеш само хиляда?
- Да, аз взех само хиляда души, но останалите 19

000 умряха от страх.

Наистина, ако проследите процента на смъртните случаи в човешкия живот, ще видите, че голяма част от хората умират от страх. Когато срещнете днес, все за смърт говори. Всеки казва, че ще умре, ще го опяват, ще го погребат в черната земя и т.н. Малцина говорят за живота, като за нещо реално и вечно. Това са само ония, които вярват в Бога, вярват в живота, в любовта и упоават на великото и възвишеното.

Един свещеник, добър и чистосърдечен човек, разправяше един ден какви мрачни мисли го занимавали.

— Ето, 30 години вече служа на Бога, но виждам, че вярата ми е слаба. Често си мисля какво ще стане с мен като умра.

— Нали вярваш в Бога, в онзи свят? Защо се смущаваш?

— Вярвам, но се безпокоя какво ще бъде състоянието ми, докато вляза в онзи свят. Какво ще правя в гроба? Дано не прекарам много време там.

Новото поколение се нуждае от нова наука, от светлината на Христовото учение, от положителната философия на живота. При тези условия на живота човек има по-големи възможности да живее, отколкото да умира; той има по-големи възможности

да бъде богат, отколкото сиромаш; той има по-големи възможности да бъде здрав, отколкото болен; той има по-големи възможности да бъде учен, да разполага с положителни знания, отколкото да бъде невежа или човек, натоварен с голям багаж от знания, които не може да приложи в живота си. Какво виждаме всъщност? Точно обратно: повече смъртни случаи, повече болни, отколкото здрави; повече сиромаси, отколкото богати; повече невежи или привидно учени, отколкото истински учени. Например днес хората боравят с числа, пишат ги, извършват с тях различни действия, без да подозират, че всяко число крие в себе си ред положителни или отрицателни сили, които могат да се използват в живота на своето време и място. Ако хората могат да използват съзнателно силите, които са вложени в числата, те коренно ще се преобразят. Понеже не могат да се справят със силите, вложени в числото тринайсет, хората се страхуват от него. Тази е причината, задето мнозина избягват да живеят в къща, която има номер тринайсет или в стая на хотел с номер тринайсет, или да започнат работа на тринайсетото число и т.н. Казвате, че две по две е равно на четири или четири по четири е равно на шестнайсет. Какво означава числото четири или числото шестнайсет? Някой продал двата си петела по два лева. Два петела по два лева правят четири лева. Значи той се лишил от петлите, които всяка сутрин кукуригали и го събуждали, за да получи от тях четири лева. Такова смятане с числата обаче не разрешава важните житейски въпроси.

Какво представя петелът? Петелът може да се уподоби на човешкия ум. Ако човек продаде петела си, т.е. своя ум за няколко лева, той ще кукурига ли? Или ако човек направи някакво престъпление, петелът, т.е. умът му ще кукурига ли? Няма да кукурига. Той ще престане да пее, ще се затвори в себе си и ще млъкне. Всяко престъпление води след себе

си отдалечаване, изгубване на петлите, преставане на кукуригането. Когато петелът на човека престане да пее, непременно в живота му ще се случи някакво нещастие. Докато петлите на хората кукуригат, те могат да се радват на щастлив, добър живот. Каква по-красива музика искате от тази, да слушате как петлите един след друг се изреждат да пеят своята песен? Това е цяла симфония. Не всички петли пеят еднакво: едни пеят по-хубаво, други – по-лошо.

Студент отива да следва в странство. Петелът се обръща към него и започва да кукурига. Това не е случайно явление. Петелът предсказва на този младеж, че като отива в странство да учи, ще свърши науките си добре и ще се върне у дома си с големи придобивки. Ако студентът разбира езика на петела, трябва да му благодари и като се върне от странство, да го възнагради добре. С кукуригането си петелът иска да каже на студента: „Бъди умен, смел, като мене, кукуригай и от нищо не се страхувай!“. Не мислете, че това са празни думи. Не, в кукуригането на петела има строго определена мисъл. То не е случайно. Природата използва разумно всичко, което е създала. Тя си служи с живите същества като със символи. Те представят нейния език. Тя говори чрез тях. Във всяко нещо се крие една Божествена идея. Както и да разглеждате живота и явленията в него, във всичко се крие вътрешна разумност, която има правилни отношения към хората, както и към всички живи същества. Който разбира тази разумност и ѝ се подчинява, той ще бъде в състояние да подобри живота си.

И тъй, две по две е равно на четири. Обаче не казвайте, че трябва да продадете двата петела, които имате, по два лева, за да получите от тях четири лева, но кажете си: „Ще давам всяка сутрин по малко житце на петлите си, да пеят добре. В продължение на една година ще изразходвам четири килограма жито, но ще ги възнаградя за хубавото кукуригане“.

Това е правилното разрешение на въпроса, а не да продаваме петлите, които кукуригат хубаво. Хранете петела си с жито! Това значи: хранете ума си със светли и възвишени мисли! Четете хубави книги, в които се говори за Слънцето, за Луната, за звездите, за животните, растенията и минералите – за всичко, което живата, разумната природа е създала. Така само ангели ще слязат отгоре, ще ви благословят и ще кажат: „Идете у дома си! Момчето ви ще бъде здраво!“. И ще оздравее момчето ви в този час.

8 септември 1929 г., София

Обикновени и необикновени процеси

*И там имаше някой си
човек, болен от 38 години.*

Йоан 5:5

Често хората говорят за хубави, за красиви работи и се произнасят, че те са необходимост в живота. Дойде ли въпрос до здраве, до богатство, хората разглеждат тия неща като обикновени, като естествени процеси в живота, вследствие на което не ги ценят. Що се отнася до сиромашията, те я разглеждат като необикновен, неестествен процес. Въпреки това богатият може да стане сиромаш и сиромашът може да стане богат. Значи и в живота, и в природата може да става преминаване от необикновен в обикновен процес и от обикновен в необикновен.

Следователно, когато минаваме от едни процеси в други, които не са от еднаква степен, ние придобиваме ново познание за нещата. Достатъчно е природата да постави богатия при положение да изгуби богатството си и да стане сиромаш, за да придобие той трезви идеи за живота. Само като сиромаш той може да има ясна представа за сиромашията и да се произнася за нея правилно. Ако богатият не е познал сиромашията, той ще говори само за своето богатство: за имотите, за къщите за говедата си и т.н. И ако сиромашът не е познал богатството, той ще говори само за своята сиромашия, за скъсаните си дрехи, обуца и т.н. Ако срещнете един здрав човек, който никога не е боледувал, той ще ви разправя за своите мускули, за това какво може да направи с тях. Ако посетите човек, който е боледувал дълго време, той ще ви разправя изключително за

болестта си. Интересно е, че когато Христос беше на земята, не се срещаше с царе, с князе, с патриарси, но се движеше повече между страдащи, болни, сакати и с тях се разговаряше. Той посети къпалнята, в която отиваха болни да се лекуват, и там срещна един болен от 38 години, с когото започна да се разговаря. Какво ще му каже този болен? Ще му разправя за своите болки, за своите нещастия. Христос го запита:

— Защо си дошъл в това училище? Какво те доведе тук? Болният отговори:

— Учителю, от 38 г. съм в това училище и още не мога да го завърша. Професорите постоянно ме късат. На всички изпити пропадам. Мнозина идват в това училище, поседят година, две, три, завършват и излизат в живота, а аз всяка година оставам с надежда дано другата година да свърша, но пак оставам да повтарям.

— Искаш ли да свършиш училището?

— Искам, разбира се.

Христос извади един диплом от джоба си, подписа го, подаде го в ръката му и каза:

— Хайде, вземи диплома и върви у дома си!

Този болен беше единственият човек, на когото Христос подписа диплом за завършване на учението по всички правила и изисквания. В *Евангелието* не е писано, че Христос е дал диплом на този болен, но това е скрита мисъл, изказана в друга форма. Когато болният излязъл от училището, мнозина го запитвали:

— Кой беше човекът, който те излекува?

— Не зная.

— Как да не знаеш? Как се казва?

— Исус е името Му.

Какво представя болестта? Едно неестествено явление в живота. Значи по отношение на физическия свят болестта е неестествено явление, но по отношение на духовния свят тя е естествено явление. Грехът пък е

неестествено явление по отношение на духовния свят, а естествено – по отношение на физическия. Човек казва: „Веднъж съм дошъл на земята в тази форма, не мога да не греша, не мога да не лъжа. Малко поне, но все ще поизлъжа някога“. Когато се разправя какво направил някой човек, как излъгал, как откраднал, как се скарал или сбил с някого, всички хора наоколо слушат и се смеят, като че се говори за някакви велики подвизи. За духовния свят обаче грехът е неестествено явление и като такова, там той не е познат. Както влизането на някоя опасна болест в един дом внася страх и трепет, такъв страх и трепет произвежда грехът в духовния свят. Мнозина искат да влязат в духовния свят, но като са неподготвени, те ще видят много неща, които не ще могат да обяснят. Там и доброто, и злото са еднакво застъпени. Ако надникнете в духовния свят, ще видите грамадни, светли здания, с големи прозорци, които ще приемете за училища. Всъщност те са затвори. Ако се спрете върху проявите на доброто в духовния свят и ги сравните с тия на земята, ще видите, че в последните почти не се забелязва никакъв прогрес. На земята има по-голям прогрес в отрицателното, отколкото в положителното. И на земята има добро, добри хора, но ако тия хора отидат в духовния свят, там ще минат за престъпници. Днес хората прогресират повече по отрицателен, отколкото по положителен път. Най-големият светец на земята, сравнен с един от светците на небето, минава за затворник, за престъпник. Ако пък сравните земния престъпник с един от светците в духовния свят, земният престъпник изглежда като първокласен светец. Следователно в духовния свят и доброто, и злото са силни, големи. Затова често някой казва: „Не струва човек да бъде добър“. Той не иска да бъде добър, защото, ако с тази доброта влезе в духовния свят, ще мине за престъпник. Ако пък е лош, и с лошавината си влезе в духовния свят, между лошите хора, там той ще изглежда като светец.

Какво нещо е духовният свят? Той не може нито да се разбере, нито да се опише. Който и да се заеме да го описва, той ще опише един свят, подобен на физическия. Духовният свят е много по-необятен в своите простори, много по-величествен от физическия. Само онзи може донякъде поне да опише духовния свят, у когото висшето съзнание е пробудено. Когато се говори за духовния живот, наричат го „вечния живот“. Под „вечен живот“ се разбира живот без никакви ограничения, нито по обем, нито по прояви на доброта, любов, разумност и т.н. Мнозина са правили опити да опишат духовния свят, но не са могли. За да се опише, той трябва да се види от човек с висше съзнание, който да разбира какво вижда там, за да може да го преведе в образи, съответни на земните. Само така той може донякъде да стане понятен и разбираем за хората. Който е ходил в духовния свят, може да каже само, че той е много красив, но по никой начин не може да го опише. Никое човешко перо не е в състояние да опише красотата на духовния свят. Никой не може да разбере къде се крие красотата на добрия, на любящия човек. Ще каже някой, че красотата на човека седи в неговия нос. Не, красотата на човека не е нито в носа, нито в очите, нито в устата му. Красотата е нещо вътрешно, което се проявява и в очите, и в носа, и в устата, но къде именно, на кое място – не може да се каже. Ако кажете, че красотата на човека е някъде в устата, в носа или в очите му, все ще сгрешите. Защо? Защото устата, очите, носът, ушите, езикът са органи, предназначени за някаква служба, но не и за израз на красота. Очите са орган за възприемане на светлината; ушите – за възприемане на звука, устата – за хранене и за говорене; езикът – за вкусане и за говорене, носът – за обоняние. Тъй щото, щом се говори за красота, ние разбираме нещо вътрешно, нещо неуловимо. Който има любов, той е красив. Вън от любовта никаква красота не съществува. Много хора имат красиви очи, правил-

ни носове, красива уста, правилни черти на лицето, но въпреки това не са красиви. Защо? Любов нямат. Дето е любовта, там е красотата, там е изобилието.

Болен от 38 години. Да бъде човек цели 38 години болен, това е изключително явление в живота. Мнозина се оплакват, че страдат, че боледуват, че ги мъчи нещо. Това е естествено положение за съвременния човек. Повече или по-малко, човек все ще страда. Защо и за какво страда, не е важно – все има никаква причина. Някой млад човек завършил университет, иска да стане професор. Ходи насам-натам, среща се с учени, с видни хора, всички му обещават да го направят професор, но в края на краищата не успява. И той боледува цели 38 години, че не могъл да стане професор. Друг млад човек срещнал една красива мома, влюбил се в нея, искал да я вземе за жена. Обикалял насам-натам, не смее да ѝ предложи. Докато се решил да ѝ предложи, тя се оженила за друг. И след това този млад човек боледувал цели 38 години, защото не могъл да се ожени за красивата мома, която обичал. Друг някой иска да стане милионер, но не може да успее. Някой пък е роден слаб, хилав, иска да придобие здраве, но не може. И най-после, като не могат да постигнат желанията си и като не разбират причините за своя неуспех, казват: „Божия работа е тази“. Това значи, че само Божият ум е в състояние да разбере онова, което за човека е неразбрано. И след като човек боледува 38 години, ще дойдат един, втори, трети да го утешават по един или друг начин. Това са празни работи. За да не става нужда да утешават човека, нека по-добре той бъде доволен от това, което има. Няма защо да търси красива жена. И неговата жена не е грозна. Тръгне ли да търси друга, по-красива, той ще се натъкне на противоречия, с които не може да се справи. Щом ви дават говеждо месо, бъдете благодарни и на него. Няма защо да търсите кокоше месо. Ще кажете, че сте вегетарианци, не търсите нито говеждо, нито кокошо

месо. В едно отношение сте вегетарианци, но в друго сте още месоядци, мязате на културните хора, които обичат да ядат месо.

Ако на месоядеца предложат печена кокошка или парче пастърма, той ще предпочете кокошката. Тъй щото дойде ли някой да ви убеждава, че можете и без красива жена, че и без професорска катедра можете да живеете, той е човекът, който иска да ви застави да предпочетете пастърма пред кокошка. Видите ли, че някой човек страда за непостигнатите си желания, не му казвайте, че не трябва да скърби, но запитайте го колко време чака, за да постигне желанията си. И, ако ви каже, че 38 години вече са изминали откак очаква да постигне едно свое желание, кажете му, че заслужава не само 38 години да чака, но и 60 години има смисъл да чака. Когато видите, че ученият работи, прави усилия, за да стане професор, кажете му, че не само един живот трябва да се стреми към професорство, но има смисъл и десет живота наред да работи в това направление, само да постигне желанието си. На младия момък, който търси красива мома, кажете да не се обезсърчава. Десет живота наред нека търси, докато най-последно я намери. Човек трябва да прави усилия в живота си, да работи, докато постигне своя идеал. Насърчавайте се едни други в постигане на своя идеал, на своите възвишени желания.

Там имаше някой си човек, болен от 38 години. Когато видя този болен, Христос го запита:

— Защо седиш тука?

— Скъсах ме професорите ми. Пропаднах на изпита, а сега чакам реда си, за да бъда отново изпитан.

Христос го подложи на изпит. Той замести изпитната комисия. Болният издържа изпита си. Тогава Христос му каза:

— Бъди здрав! Влез в живота да работиш.

В този час болният оздравя и напусна къпалнята. Като влезе в живота, между хората, той започна да разказва как е оздравял, какво е научил през тези

38 години: „Научих се да чакам, придобих търпение. След това трябваше да дойде най-главният професор да ме изпита и да ми даде диплом за завършено образование“. Човек трябва да има висок идеал, да желае да бъде изпитан от най-видния професор в света и от него да получи диплом. Красивият момък трябва да се ожени за красива мома. С години ще я чака, но красивата мома трябва да бъде идеал на неговата душа. Дотегне ли му да чака и намери ли друга мома, пак красива, той няма висок идеал. Красивият момък може да се ожени само за красива мома. Ама дошла някаква болест. Нищо от това. И като болен, и като здрав ще чакаш красивата мома, ще чакаш най-видния професор в света. Измениш ли на своя идеал, с теб всичко е свършено.

Какво нещо е болестта? Да боледува човек, това значи всички частици на тялото му да бъдат засегнати: да го боли мозъка, сърцето, дробовете, стомаха – да няма частица от тялото му незасегната. Да боледува човек, това значи така да бъде засегнато тялото му, че да няма мир нито във физическия, нито в духовния, нито в умствения свят. Някой казва, че е болен, но все още има надежда за оздравяване. Това не е страшна болест. Истински човек е онзи, вярата на когото не се разколебава при никакви условия. Когато дойде в положение да изгуби подкрепа отвсякъде, той пак трябва да остане непоколебим и твърд в убежденията си. Има нещо у човека, което никога не отпада. При каквито условия и да попадне, той все вярва, че ще изплува по някакъв начин. Това е Божественото у човека, което никога не отпада. Изгуби ли вяра и в него, човек тръгва по врачки, по гадатели, дано му кажат какво да прави, какво му предстои да преживее и т.н. Според мен всеки човек може да бъде гадател на себе си. По-добър гадател от самия него няма. Ако човек сам не знае какво ще му се случи, как ще могат да му гадаят външни хора? Някой има да плаща няколко полици, които постоянно отлага. Не знае ли той, че

ще дойде ден, когато изплащането на тия полици ще му се наложи? Трябва ли това нещо да му предсказват различни гадатели? Като не плащаш задълженията си, ще те бият, ще те затварят, ще ти налагат глоба и т.н. Трябва ли при това положение да търсите някой да ви гледа на восък, на боб или на карти? Трябва ли да търсите астролог, за да ви предсказва бъдещето? Как познава астрологът бъдещето ви? Той взима датата на рождението ви и по дадена таблица изчислява какво е било съчетанието на планетите в момента на раждането ви. След това той ще каже, че известни планети влияят благоприятно, а други – неблагоприятно върху вас и оттам определят вашето щастие или нещастие.

Итамимаше някой си човек, болен от 38 години. Какви бяха планетните влияния върху този болен? В момента на неговото раждане Слънцето, Марс, Венера и Юпитер били в своя залез, а не в изгреви. Това бяха все лоши съчетания, лоши влияния на тия планети. Земята само се е намирала в своя изгрев. Цялото небе е било затворено за него. Единствената му надежда е била в земята – на нея само той разчитал. Цели 38 години този болен се е намирал при неблагоприятното влияние на тия планети, докато е дошъл най-после Христос, един велик човек, който му помогнал. Той станал причина за обръщането на тия планети в друга посока, благоприятна за дадения болен. До срещата му с Христа, неговата земя беше спряла движението си. Щом видя Христа, земята на болния се раздвижи, съзнанието му се издигна нагоре и всички планети, които не му благоприятстваха, влязоха в зоната на своя изгрев. Думите на Христа *Дигни одъра си и ходи*, отправени към този болен, означават: „Напусни старите идеи, откажи се от живота, който досега си живял, и върви напред!“.

Следователно, ако искате и вие да се освободите от старото, което ви е измъчвало досега, напуснете леглото си, вдигнете одъра си и вървете напред.

Никога не дръжте в ума си спомена за някоя своя болест или за някакво минало нещастие. Запазете в съзнанието си опитностите от всичко преживяно, но не и техните горчивини. Казвате: „Как да забравим загубите, които сме преживели? Как да забравим деня, когато разбойници влязоха в дома ми и обреха всичкото ми злато?“. Считайте, че тия разбойници са ви направили едно голямо добро. Представете си, че трябваше да носите това злато на гърба си. Какво щеше да стане с вас, ако сърцето ви беше слабо? Всред пътя щяхте да капитулирате. Сърцето ви щеше да се пръсне, а вие щяхте да паднете мъртъв на земята. Какво ще ви ползват парите, ако изгубите живота си? Радвайте се, че разбойниците са ви освободили от един голям товар. Обаче кой от днешните богати хора би счел това за привилегия? Той ще се оплаква, че дошли разбойници и го обрали. Едно трябва да знаете: един ден смъртта ще дойде по-страшна от всички разбойници на земята и ще вземе не само парите ви, но ще оголи костите ви, ще изпразни главата ви и тогава ще си отиде. От вас ще остане само един празен череп, по който учените ще изучават вашия минал живот. Питам: къде остана богатият човек, който разполагаше със злато, с къщи, с имоти?

Ще кажете, че това е философия. Философия е наистина, но такава философия, която изключва всички залъгвания, всички заблуждения. Философията на съвременните хора е преходна. Тя залъгва хората по същия начин, по който се залъгват свинете в кочината. По три-четири пъти на ден господарят им ги храни, наглежда ги с искрено желание да ги угои. Като не разбират неговата интимна мисъл, те се радват на господаря си и се произнасят за него, че е добър човек. Дойде ли Коледа, господарят им взима нож и влиза в кочината. Като изяде месцето и остави само костите им, той е доволен, счита, че трудът му е възнаграден. Неговият труд е възнаграден, но свинете са

отишли вече на онзи свят. Каква е тази философия? Философия на смъртта. Обаче смъртта е враг не само на животните, но и на хората. Последният враг, срещу който духовният свят се бори, това е смъртта. Той иска да освободи човечеството от този враг, който безпощадно го съблича. Тя е оголвала и оголва и грешни, и праведни хора.

Сега всички хора искат да станат щастливи и то при най-неблагоприятни условия на живота. Само онзи може да бъде щастлив, който служи на Бога. А само онзи може правилно да служи на Бога, който се е освободил от смъртта. Тъй щото, когато някой пита как трябва да служи на Бога, казвам: за да служиш на Бога, ти трябва да се освободиш от смъртта. Докато не се освободиш от смъртта, ти не можеш да служиш на Бога. Някой иска да се ожени. Казвам: докато не се освободи от смъртта, въпрос за женитба не може да става. Щом живее в закона на смъртта, и той, и жена му, и децата му ще станат нейни жертви.

— Ама аз съм силен човек, ще запазя и себе си, и жена си, и децата си.

— Ти ще ги запазиш толкова, колкото жабата могла да запази квачката и пиленцата ѝ от ноктите на орела.

Някога, в миналото, жабата била поставена на служба — да пази една квачка с пиленца. Жабата се облякла в униформа — в мундир с еполети на рамене, със златни копчета — и така встъпила в длъжността си. Тя взела една дълга връв и за единия ѝ край вързала квачката с пиленцата, а другия край на връвта закачила на себе си. Като се убедила, че ще опази кокошката и пиленцата ѝ по нов начин, тя се успокоила и дълбоко заспала. Един орел съзрял кокошката и бързо се спуснал от височината, грабнал я и бързо се издигнал нагоре. Заедно с кокошката, орелът задигнал и пиленцата, и жабата, която ги пазела. Така са вързани за крака на жабата всички съвременни хора и мислят,

че са осигурени в живота си, защото жабата ги пази. Обаче от невиделица някъде орелът ги вижда, спуска се от височината и ги задига със себе си.

Като не разбират дълбокия смисъл на живота, хората се стремят към велики работи, искат да направят нещо, за да увековечат паметта на великите, на заслужилите хора в света. Къде са тия велики хора? Паметниците им седят, но къде са те? Ще кажете, че има велики хора, има светци, гении, таланти в света. Да, целият свят е пълен с велики хора, със светци, с гении и таланти. Ако е въпрос за светци, те се срещат навсякъде, но светията трябва да се отличава от обикновените хора. По какво? По степента на своята светлина. Дето ходи, той свети. Не само неговият път е осветен, но и пътят на всички, които са в контакт с него. За да запази светлината си, светията никога не трябва да греши. Щом греши, той не може да се нарече светия. Той може да е светия, но мъртъв, а не жив. Природата се нуждае само от живи светии. Най-големият грешник в света струва повече от бюста на един светия. Жив е грешникът. Той има условия да расте и да се развива. Щом расте, той ще се очисти и един ден ще почне да свети като истински светия. В душата и на най-големия престъпник се крие нещо добро. Кой човек е престъпник, това още не може да се каже. Пред хората някой човек минава за престъпник, обаче за невидимия свят не е престъпник. И Христос умря като престъпник. И светиите минаваха за престъпници. Въпреки това Христос беше Син Божий и възкръсна. Светиите и до днес се ползват с почитание. Във времето на Римската империя светиите минаваха за престъпници, а след това ги признаваха за светии. Значи има разумни закони в света, които изменят възгледите и отношенията на хората. Следователно, който разбира законите в живата геометрия и математика, той поставя нещата на местата им. Който не разбира тия разумни закони, размества нещата и създава вън и вътре в себе си дисхармония.

И там имаше някой си човек, болен от 38 години. Най-после Христос дойде при него и го излекува. Защо идат страданията в света? За да дойде Христос. Ако вие не сте болни, ако не страдате, Христос никога няма да ви посети. Кого носят майките на ръцете си: малките деца, или старите баби и дядовци? Всички майки, прости и учени, носят на ръце само малките си деца. Щом пораснат, те ги оставят сами да вървят. Дядото и бабата се оплакват от живота си и казват: „Никой не ни обича“. За да ви обичат хората, вие трябва да станете като малките деца. Съвременните хора имат крива представа за живота. Като дойдат до една по-голяма възраст, те казват: „Ние не сме деца вече. Ние сме големи, всичко разбираме, няма какво повече да учим“. Не, докато живее, човек трябва всякога да се чувства дете. Той трябва да бъде разумно дете, готово всякога да възприема, да учи. Има три вида деца в природата: първата категория наричат „деца на забавленията“, които природата забавлява само, а не ги учи. Те се наричат „галени деца на природата“, защото само играят във и се забавляват. Втората категория се наричат „разумни деца на природата“, които непрекъснато учат. Третата категория се наричат „деца мъдреци“, които прилагат това, което са научили.

От най-ранното си детство до най-късната си старост, човек трябва да запази в себе си детинския дух. Рече ли човек да мисли, че е възрастен, че е стар, той преждевременно е остарял. Защо трябва като воденица да повтаря едни и същи неща? Защо трябва да съжaliaва за онова, което някога е било, или за това, което сега става? Ако искате да станете гениални, никога не повтаряйте едно и също нещо по два еднакви начина. Пазете се от повтаряне на нещата! Не повтаряйте историята на живота си по два еднакви начина. Казвате: „Едно време, като бях млад, всичко можех да направя, но сега за нищо не съм способен“. Питам: защо туряте хубавите

неща в своята млада възраст, а лошите – в старата си възраст? Един младеж разправя, че наскоро се запознал с благородна, красива мома. Питам: защо като остарее този човек, не разправя, че в младините си някога излъгал дъщерята на една бедна вдовица и я изоставил? Човек може да говори за своята младост само тогава, когато е влязъл само в един дом, в който е живяла млада, красива мома. Влизал ли е в два такива дома, той нищо не трябва да говори за своята младост. Колкото и да го заставят да каже нещо из своята младост, той трябва да отговори: „Нищо не мога да ви кажа, защото животът ми не е бил красив“. Не само животът на обикновения човек не е красив, но даже и животът на светците не може да се изнесе още като красив. Не е време да се изнася живота на хората. В живота на всеки човек, покрай доброто има и нещо лошо. Ако човек преждевременно иска да стане светец, той трябва да знае, че наред със светостта му ще вървят и неговите престъпления. Зад мантията на вашето величие, на вашата святост, се крият множество бръмбари – символи на вашите грехове и престъпления. В гъстите гори се въдят най-свирепите животни, които вършат най-големи престъпления.

Там имаше някой си човек болен от 38 години. Той чакаше да дойде времето, часа на неговото спасение, да излезе от болницата. Когато излезе от болницата, човек може вече да разправя историята на своя живот. До този момент той няма право да разказва нещо от своя живот. Значи има една страница в живота на човека, която той трябва да заличи, да не я споменава. Тя е онази страница, в която е описан греха, престъплението на човека, което го е отклонило от Бога. За тази страница именно е казано в Писанието: *Ще залича греховете им.* Какво може да разправя човек за себе си, докато е в болницата? Ако рече да изнесе една своя добродетел, ще види, че в друго отношение тази добродетел е престъпление.

Какво ще се хвали банкерът със своята пестеливост, ако чрез нея той е станал причина да се отнеме хлябът на стотици хора? Как ще се хвали момата със своята красота, ако за тази красота са се сбили десетина момци? Божествената красота вдъхновява човека, събужда в него високи идеи и подтици. Който срещне тази красота, той казва: „Радвам се, че видях един красив човек, който осмисли моя живот и внесе в мен радост и веселие“. Ако красотата и богатството на човека служат за съблазън на другите, по-добре да останат скрити от техния поглед, да не се изнасят навън. По-добре е някога човек да облече дрехата на болестта, отколкото чрез една от своите добродетели да съблазни своя брат. Красива е дрехата на здравето, но красива е и дрехата на болестта. Това не значи, че здравият трябва да сгреша, да престъпи някой закон, за да се разболе. Ако той несъзнателно сгреша и заболя, нека се радва на болестта. Защо? Болестта ще го доведе до разкаяние, да осъзнае грешката си и да я изправи. Не е болен онзи, който постоянно се оплаква и роптае против съдбата си. Истински болен е онзи, който непрестанно се моли, който съзнава грешката си и я изправя. Такъв болен беше онзи, който е боледувал цели 38 години. Като го видя Христос, запита го:

— Искаш ли да придобиеш това, което си загубил?

— Искам, Господи, но няма кой да ми го даде.

Христос му върна загубеното, и в един момент той оздравя.

Съвременните християни следват Христа, подвизават се в Неговия път, но в края на краищата се разочароват, че нищо не са постигнали. Да, те са родени християни, записани са такива, но какво са приложили, докъде са стигнали, те сами ще си отговорят. Коя красива мома, родена християнка, би се отказала заради своите идеи, от предложението на някой княз да му бъде жена? Кой красив момък би се отказал от зестрата на някоя млада, красива мома? Щом му се пред-

ложат 15 000 долара, той всичко ще остави настрана: и убеждения, и идеали. Щом красивата мома види княжеския син, тя ще закачи на стената своите убеждения, своето верую. Питам: какви са тия убеждения, които така лесно се закачват на стената? Какво могат да допринесат за вас убежденията ви, щом така лесно се продават? Следователно, ако не сте родени с добродетели, никой не може изкуствено да ви ги присади; ако сте родени с добродетели, никой не може да ви ги отнеме. Същото може да се каже и за здравето, за знанието, за дарбите на човека. Те нито се предават, нито се отнемат. Здравето може само да се закрепва, но не и да се предава. От човека зависи да задържи и разработи в себе си онова, което природата е вложила в него, но не и да го придобие отвън. Какъвто и учител да ви поеме, той не може да направи от вас повече от това, което природата е вложила в вас. Това не е за обезсърчаване, но за насърчаване. Защо? Защото природата е вложила в човека повече възможности, отколкото той предполага. От него се иска работа, постоянство, за да развие дарбите и способностите си. За да постигне това, той трябва да се свърже с живата природа. С други думи казано: той трябва да се свърже с живия Господ, да Му служи с любов. Де е Господ? Навсякъде. Хората сами се заблуждават, като търсят Бога някъде на небето.

Какво нещо е небето? Това, което хората наричат „небе“, ни най-малко не е небето, което виждаме. Под думата „небе“ те разбират посока, направление. Затова, когато се говори за Бога, те отправят погледа си нагоре, към небето. Следователно идеята, която хората влагат в понятието „небе“, е свършено различна от понятието „небе“, като място, като пространство. Тогава, когато престане да мисли за земята, човек е вече на небето. Щом престане да мисли за небето, той слиза на земята, в ада. Щом слезе в ада, човек започва да греша. Щом греша, това показва, че той е свободен.

Значи човек има свобода само в едно отношение – когато греши. Дойде ли въпрос до правене на добро, там човек не е свободен. Да прави добро, това е длъжност на човека. В правене на грехове обаче, той е свободен. Всеки човек е свободен да греши. Някой пита:

— Защо греша?

— Защото си свободен.

— Ама аз не искам да греша.

— Щом не искаш да грешиш, ти трябва да се ограничиш.

Лесно е човек да се ограничи, но мъчно е да придобие свобода. Лесно е да се ограничиш в разпиляване на богатството си, но мъчно е да го придобиеш. Да имаш голямо богатство, това не зависи от теб. Много условия, външни и вътрешни, са нужни, за да стане човек богат.

Противоречията, на които човек се натъква, имат за цел да го заставят да мисли, да реши въпроса защо е дошъл на земята. Вие искате да бъдете щастливи, но, за да придобиете щастие, трябва да познавате условията и законите, върху които почива то. Не е истинско щастие онова, което трае само един ден. Истинско щастие е онова, което веднъж придобито, никога не изчезва. Никой не е в сила да отнеме това щастие на човека. Какво по-голямо щастие от това, да има човек приятел, на когото да разчита напълно? Какво по-голямо щастие от това, да има човек такова знание, което от нищо да не се разклаща? Какво знание е това, ако всеки философ може да го разколебае? Каква вяра е тази, която от най-малкото изпитание се разколебава, и човек започва да се съмнява, съществува ли Бог, или не, има ли душа или не, има ли дух, или не? Ако човек се разколебава в съществуването на тия неща, къде остават убежденията му? Има четири неща, в съществуването на които човек никога не може да се

усъмни: в съществуването на неговия дух, на неговата душа, на неговия ум и на неговото сърце. Убеден ли е в съществуването на тия четири неща, човек ще дойде до великото знание – до познаване на Бога. Който не вярва в съществуването на душата си, той не може да вярва и в съществуването на Бога. Познаването на Бога започва от познаване на душата. Докато не познаете душата си, за Бога можете да имате само една абстрактна идея. Каква идея има слепият за светлината? Абстрактна идея. Каквото е понятието на слепия за светлината, такова е понятието на човека за Бога.

Какво представлява душата? Душата е това, с което човек преживява най-красивото, най-мощното, най-възвишеното, най-благородното. Никой не може да се отдели от душата си. Тя е неразделна от човека. Рече ли да се отдели от душата си, човек или ще умре, или ще заспи. Както човек не може да отдели живота от съзнанието си, така също не може да отдели душата си от самия себе. По-лесно човек може да отдели съзнанието от себе си, отколкото самия живот. По-лесно може да отдели идеята за смъртта от себе си, отколкото идеята за живота. Дали вярвате в това, то е друг въпрос. Важно е, че безверието внася всички нещастия и страдания в човешкия живот. Причината за безверието на хората се дължи на това, че те искат да отделят душата си от своето съзнание. Хората не подозират даже, че нещастията и страданията им се дължат именно на отричане на душата или отричане на самия живот. Под думата „живот“ разбираме общата, целокупната душа, която функционира в живата природа. На математически език казано: нашите души представят удове или части от великата душа, т.е. те са нейното дихание. Казано е в Писанието: *И вдъхна в ноздрите му дихание на живота, и човек стана жива душа.*

Следователно всеки човек трябва да държи в себе си идеята, че е безсмъртна душа. Той трябва да вярва,

че душата не може да се опетни, не може грях да я засегне, не може да умре. От човека зависи да умре, или не. Христос казва: *Имам власт да положа душата си, имам власт и да я взема*. Това значи: „Имам власт доброволно да умра, имам власт и доброволно да живея“. Христос е човекът, който знае кога и как да постъпи. В широк смисъл, думата „смърт“ означава ограничаване, а не изчезване. Смъртта е крайният предел на ограничаването. Оживяването, възкресението подразбира крайният предел, до който животът може да се развие и прояви. Ако ограничаването произлиза от самия човек, той е господар на живота си; ако ограничаването произлиза от други хора, от външни причини, той е роб, слуга на условията. Без душа не могат да функционират нито духът, нито умът, нито сърцето на човека. Душата е велико звено в природата. Тя крие в себе си велики тайни. Дойдете ли до душата, за нея ще имате такова понятие, както за Бога. Единственото ценно нещо в човека, това е неговата душа. Христос посети болния от 38 години главно затова, че той вярваше в душата си. Той беше първият, който повярва в думите на Христа, че има душа. Той има вяра да чака цели 38 години пред къпалнята, да влезе във водата след размътването ѝ от ангел Господен. Докато дойде неговият ред, други го изпреварваха и той трябваше да чака следната година, за да слезе ангелът и отново да размъти водата. Но все не можеше да се вреди. Защо? Защото ангелът слизаше за другите болни, а не за него. Христос беше изпратен специално за него. Христос, най-великият човек в духовния свят, дойде при този болен и му каза няколко утешителни думи, даде му диплом за завършен курс на науките и след това каза: „Хиляди години ще се проповядва това, което се случи днес“.

Кой от вас не би желал да бъде в положението на този болен, да лежи цели 38 години, за да дойде Христос при него и да го излекува? Днес колко години

най-много може да бъде човек болен? Най-много 10 – 15 години. След това от невидимия свят ще изпратят за него специален човек, който да го излекува. Като го излекува, всички хора ще говорят за него, по какъв чуден начин е бил излекуван.

И тъй, който иска да бъде почитан и уважаван, той трябва добре да разбира идеята за душата, да знае, че душата е свободна, независима. От човека зависи да бъде свободен или да се ограничи. Съзнателният човек и като умира, и като живее, превръща всичко в добро. Съзнавате ли това, можете ли доброволно да го приемете, вие сте в положението на човек, когото Христос може да посети. Човекът, който лежа 38 години болен, беше съзнателен, разбираше смисъла и на смъртта, и на живота, затова Христос, т.е. Божественото, великото в света го посети и излекува. Който е болен, който има недоразумения, той трябва да има характера на онзи човек, който е боледувал 38 години. Този характер ще му помогне да се излекува, да се справи с всички изпитания и мъчнотии в живота си. Когато знае причината на своята болест, човек лесно може да се лекува.

Коя е причината за болестите? Главната причина за болестите се дължи на дисхармония между двойника и физическото тяло на човека. В предната част на мозъка се намират особен вид бели мозъчни влакна или нишки, чрез които се проявява дейтелността на човешкото съзнание. Съзнанието е свързано с двойника, тъй нареченото второ тяло на човека или посредник на силите в природата. Значи двойникът е апарат, чрез който се проявяват силите, енергиите на природата. Физическото тяло на човека живее благодарение на своя двойник. Следователно, ако отношенията между двойника и физическото тяло са правилни, хармонични, човек всякога ще бъде здрав. Ако тия отношения не са хармонични, в човека се зараждат ред болестни състояния. И обратно: когато някой от органите на

физическото тяло заболее, хармонията между двойника и физическото тяло се нарушава. Ето защо, за да се излекувате от болестта си, първата ви работа трябва да бъде насочена към възстановяване правилни отношения между духовното и физическото тяло.

Един млад доктор разправяше своя опитност във връзка със своето духовно тяло. Една вечер жена му се върнала по-късно от обикновеното време, вследствие на което малкото им дете било оставено на него. По едно време детето започнало да плаче. Докторът го взел на ръце, носил го, люлял го, но вместо да престане, то все повече усилвало плача си. Той започнал да му дава мляко, кашичка, дано го залъже по някакъв начин, но всичко било напразно. Плачът се усилвал, а докторът се видял в чудо, не знаел как да се справи с това положение. Най-после му дошло наум да се моли. Започнал да се моли ту на един, ту на друг светец, за да му помогнат, но никаква помощ не му дошла. Като се молил известно време, той изпаднал в особено духовно разположение, успокоил се малко и се обърнал с молба към Христа, Той да му помогне. Наистина след малко детето престанало да плаче и заспало. Когато майката се върнала, намерила детето заспало. Докторът ѝ разправил цялата история и се зарекъл друг път да не остава сам с детето. Причината за плача на детето се дължи на някаква дисхармония между двойника и физическото тяло на детето. Молитвата на бащата е помогнала да се възстанови хармонията между двойника и физическото тяло на детето. Щом хармонията се възстановила, детето моментално заспало.

Следователно, ако една болест е в състояние да застави човека да потърси Бога, тя е на мястото си. Философите и учените ще кажат, че не молитвата на доктора е помогнала за заспиването на детето, но случило се е така, че заспало. Те ще отдадат това на случайността или на някакво съвпадение. Какво мислят

учените, не е важно. Питам обаче: каква случайност, какво съвпадение е това, което се извършва постоянно, по един и същ начин? Какво ще кажете, ако при сто такива случаи няма нито едно изключение? Значи детето не е заспало, защото времето му дошло, но за да се убедите, че в света съществува велик закон, който регулира всички явления. Ако искате да разберете как действа този закон, вие трябва да се свържете с него.

Като изучавате живота съзнателно, ще видите, че и обикновените, и необикновените явления се регулират от един и същ закон – законът на любовта. Например болният, който лежал 38 години, се срещнал с Христа и оздравял. Както виждате, станала е една обикновена среща. Привидно срещата е била обикновена, но резултатите ѝ са били необикновени. Какво по-необикновено нещо можете да видите от моменталното излекуване на човек, който е боледувал цели 38 години? От този момент животът на този болен коренно се е изменил. Това именно показва, как действа законът на любовта. Къде е този болен днес? Според закона за прераждането, навярно той е пак на земята и като виден професор държи лекции в някой университет и разправя на слушателите си как преди две хиляди години Христос дойде при къпалнята и излекува болния, който лежал 38 години. Ако този човек дойде при вас и ви каже, че той е същият, когото Христос е излекувал преди две хиляди години, ще му повярвате ли? Ще кажете, че дъската на този човек е мръднала или живее с въображение. Обаче има начини, посредством които може да се провери дали известен факт е верен, или не. Необикновените явления, които стават в живота и в природата, имат за цел да събудят в човека духовното, да го насочат към нещо по-велико и красиво. В истинския живот няма измама, няма заблуждения. В него е реалността. Можем ли да схванем и приложим тази реалност, ние сме разбрали дълбокия смисъл на живота.

Сега ще представя живота в три различни форми: първата форма се отнася до външния, до физическия свят; втората форма – до духовния свят, а третата – до Божествения. Първата форма може да се представи като човек, облечен с хубави, изящни дрехи. Като го погледнете, той ви внушава доверие и у вас се събужда желание да се запознаете с него. Той може да се уподоби на едно красиво шише, с хубава форма, от чисто, доброкачествено стъкло, с красиви надписи, обаче нищо не знаете за съдържанието му. Съдържанието му може да бъде хубаво, а може да бъде и лошо. За да се произнесете за съдържанието на шишето, вие трябва да го опитате. Такова нещо представя физическият човек. Външно може да е красив, добре облечен, но за да се произнесете за вътрешното му съдържание, вие трябва да го опитате. Втората форма на живота може да се уподоби на ястието, което добрият гостилничар е сготвил. Щом вкусите от това ястие, вие веднага се задоволявате. Веднага познавате, че е добро. Ястието на добрия гостилничар представя духовния свят. Третата форма на живота се изразява в хубавите книги, които повдигат човешката мисъл във възвишения свят. Който може да ви донесе такива книги, той е Божественият човек – изразител на Божествения свят. Следователно, за да има представа за целокупния живот, човек трябва да съедини физическия, духовния и Божествения свят в едно цяло. Тези три форми са неразривно свързани помежду си.

Ще кажете, че облеклото не е важно за човека. Облеклото не е важно за болния човек, покрит с циреи и струпеи, но за здравия човек то е от особено значение. Какъв смисъл имат копринените дрехи за болния? Каква любов може да прояви болният? Каква воля може да прояви той? Изобщо болният става слабоволен и лековерен. Кой каквото лекарство му препоръча, той ще го достави. Ще събере около себе си 10 – 20 различни лекарства и мисли, че като ги употреби, ще се излекува. Докато вярва в методите

и лекарствата на десет лекари, болният никога няма да оздравее. За да оздравее, той трябва да се предаде в ръцете само на един лекар и напълно да му вярва. Само онзи лекар може да лекува, в когото болният вярва напълно. Лечебните сили се крият в елементите на природата: във водата, във въздуха, в светлината и в храната. Лекарят е проводник между природата и болния. Следователно, щом болният вярва в своя лекар, последният може да извади жизнената сила от тия елементи на природата и да си послужи с тях. Ако болният не вярва в лекаря си, той не би могъл да се ползва от жизнените сили на природата. Всеки човек е проводник между природата и себе си, поради което той сам може да се лекува. Не вярва ли в душата си, той се нуждае от външно лице, от човек, който ще послужи като проводник между природата и него. Този закон работи и в духовния, и в менталния свят.

Тъй щото достатъчно е да влезете във връзка с един разумен, интелигентен човек, за да просветне ума ви, да започнете да работите, да учите. Свържете ли се с някой невежа, и вашият ум потъмнява. Затова е казано: „С какъвто дружиш, такъв ставаш“. Свързвайте се с добри хора, за да станете и вие добри.

— Как можем да познаем кой човек е добър и кой не?

— С термометър. Когато човек заболее, веднага турят термометър и определят температурата му. Видят ли, че температурата се качва над 37 градуса и стигне до 41 градуса, всички започват да се страхуват и казват, че болният свършва. След това температурата постепенно спада и болният започва да оздравява. Добрият човек се познава по това, че ако влезете в общение с него, вие се разширявате, искате да учите, да работите, да правите добрини. Добрият човек се познава по някои черти на лицето, но за това познаване се изисква голяма наука.

Като изучават физиогномията, мнозина казват че еди-кой си човек е учен, умен, защото има високо, широко чело.

— Има и крадци с широки, с големи чела.

— Ушите им поне не са големи.

— И ушите им са големи.

— Носовете им не са правилни.

— Има крадци с правилни носове.

— Ами какви бради имат?

— Не, добротата, разумността не се заключава само в големината на челото, на носа, на ушите, но в особените линии, които те имат.

Само гениалният човек може да чете по тези линии. Тези линии са едва уловими. Те постоянно се движат. Дали човек е весел, или сериозен, тези линии постоянно се менят. Само опитното око може да ги схваща. Човек, на лицето на когото съществуват тези линии, е всякога красив – и като весел, и като сериозен, замислен. Той никога не губи своята красота. Тези линии не са нито на носа, нито на ушите, нито на челото или на брадата на човека. Те се крият в неговия двойник. Външно носът на човека може да не е много красив, но вътрешно погледнат, в двойника му има една особено красива линия, която прави носа му красив. Има хора, които, като се засмеят, стават грозни, а като са сериозни, стават красиви. Грозотата и красотата на човека зависят от неговия вътрешен духовен живот. Някои хора съзнават това в себе си и се стараят по външен начин да се прикрият. За да не издадат своята вътрешна дисхармония, те или се засмиват, или стават сериозни. Колкото и да се крият, не могат да излъжат нито себе си, нито другите. Пред невидимия свят всичко е открито. Там няма нищо скрито-покрито.

За да се върне човек към своята първична красота, той трябва да работи върху себе си, да се пробуди неговото висше съзнание. Като се пробуди съзнанието му, той постепенно ще се освобождава от всички стари навици, стари разбирания, които не отговарят на неговия живот. Тъй, както сте сега, със своите стари разбирания, със своето тяло, не можете да влезете в

духовния свят. Вие не сте готови още за новите условия. Една година само да поживеете там, вие веднага ще се затъжите за земята и ще искате да се върнете назад. Там ще ви бъде или много топло, или много студено. Съществата от духовния свят ще минават и заминават покрай вас, без да ви кажат една дума. Те не са горди, но не могат да влязат във връзка със същества, които не са отворени още за тях. Подобното подобно привлича. Щом срещнат някой разумен, интелигентен, добродетелен човек, те веднага влизат във връзка с него. Както човек не може да влезе във връзка с мечка или с боа, така и тия същества стоят далеч от лошите хора. Лошият човек и на земята, и на небето е все лош. Когато ангел срещне някой грешник, той изважда меч и си срещу него, завърта го няколко пъти, докато грешникът се простре на земята от страх. Голяма е силата и светлината на ангела. Той му казва: „В този свят царува чистота и святост. Който иска да влезе вътре, той трябва да бъде чист и свят. Ако иска само отдалеч да гледа, това е друг въпрос“.

Ангелите слизат на земята за онези души, които се разкайват, които искат да се освободят от греха, да придобият своята чистота. Колкото и да се изчистят, все ще им остава едно малко петно, една малка дупчица. Срещате едного, облечен с нови, хубави дрехи, обут със здрави обуца и чорапи, но като се вгледате внимателно в него, все ще намерите една малка дупчица, било на дрехите, на обувките или на чорапите. Не, никакви дупчици не се позволяват. Човек трябва да носи здрави дрехи, здрави обуца. Той трябва да бъде облечен в нови дрехи и нови обуца – всичко ново. Щом износите дрехите си, залейте ги с газ, турете им една клечка кибрит и не мислете повече за тях. Старото трябва да изгори! Не давай старите си дрехи на бедни. Както ти искаш да се облечеш с ново, така и бедният се стреми към ново. Това е идеалът на човешката душа. Изгори дрехите, с които си боледувал, и си

купи нови. Изгори книгата, която си писал в отчаянието и в обезсърчението си, и напиши нова. Зачеркни стария живот и започни нов.

Сега желая всеки от вас да напише една нова книга, да нарисува нова картина и да започне нов живот. Някой казва, че живее. Радвам се, че живееш, но като живееш, опиши най-новото, най-хубавото от своя живот. Работете съзнателно, че когато Христос дойде при вас да ви лекува, веднага да станете от леглото, на което сте лежали 38 години, и да издържите изпита си. Не е въпрос да се апелира към Божията милост, но да учим, да работим, да издържим изпита си пред Него. Като ученици, вие трябва да учите уроците си без никакви отклонения, без никаква лъжа. Отидете ли при Бога, едно желайте – да учите.

И там имаше някой си човек, болен от 38 години. Като цитирам този стих, не ви желая същата опитност, но ви изнасям един герой, живял преди две хиляди години. Аз бих желал и в сегашния век да има такива герои, като образци. Човек трябва да бъде герой, че и 38 години да лежи, да бъде готов да посрещне онзи велик човек, когото Бог изпраща при него, да го познае и разбере, и да каже: „Видях Го и познах Го! Че Го видях и познах, доказателството е налице – боледувах цели 38 години, лекувах ме много лекари, но те лекувах само тялото ми, а не сърцето и ума ми. Лекувах ме, без да ме излекуват. Един ден дойде при мен човек, каза ми да дигна одъра си, и аз го дигнах. Сега съм вече здрав по тяло, по ум и по сърце“. Този е смисълът на разказа за болния, който лежал 38 години. Ако изтълкувате този разказ правилно и можете да го използвате, вие ще се свържете вътрешно с живата природа и ще придобиете от нея онова, което ви липсва.

15 септември 1929 г., София

Духовното в човека

*И доведоха книжниците и
фарисеите при Него една жена,
хваната в прелюбодейство.*

Йоан 8:10-11

Човек вижда своите грешки, както и тия на другите само когато има светлина. Докато няма светлина, той не може да вижда никакви грешки. Тогава книжниците и фарисеите доведоха при Христа една жена, уловена в прелюбодейство, и като я поставиха наред, рекоха Му: Учителю, тая жена биде хваната в самото прелюбодейство; а Моисей ни е заповядал в Закона такива с камъни да убиваме; Ти, прочее, какво казваш?

Значи човек, който има някаква рана или някакъв тумор, веднага трябва да му се направи операция, за да се изхвърли болната част навън. Христос пък отговаря: *Който е безгрешен, той пръв нека хвърли камък върху нея.* С други думи казано, само на майстора се позволява да прави операции, а невежият да мълчи и да не се проявява.

Сега, като четат Библията и Евангелието, някои от вас ще кажат: „Много нещо прочетохмe“. Казвам: въпросът не седи в многото четене, но в това, което човек запомни и прилага; смисълът на яденето не седи в многото ядене, но в това, което човек асимилира и задържа в себе си; смисълът на ученето не седи в многото учене, но в това, което човек задържа в ума си и прилага в живота си. Често някои хора, като слушат да им се проповядва едно учение, казват: „Ние знаем тия работи, повече знания не са ни нужни“. Не е така. Материалът, от който може да се направи една

колиба, не е достатъчен да се направи един палат. От това знание, което сте придобили досега, може да се направи само една малка колибка с една стая, без кухня даже. При това тази стая ще има само два метра широчина и три метра дължина. Ако в тази стая ви дойдат двама души на гости, няма де да ги поканите. Само вие заемате едно пространство от два метра дължина и един метър широчина. Де ще се поместят гостите ви? Значи колко квадратни метра ще има тази стая? Всичко шест квадратни метра. Колко души могат да се поместят в нея? Двама души, а в краен случай и трима, но те ще бъдат набутани, като сардели. Кой е виновен за това? Всеки сам си е виновен. Колкото са неговите знания, толкова голяма ще бъде и стаята му. Вследствие на тази теснота, у човека се ражда известно недоволство. Лишението на човека от външен простор, от широта, се дължи на вътрешно тесногърдие. Човек може да има широки, обширни идеи, а може да има и ограничени идеи, според степента на своето развитие. Причината за богатството на хората се дължи на грамадните пространства земи, с които те разполагат. Тия грамадни пространства са добри условия за тяхното развитие. Сиромасът може да си купи само 200 – 300 метра земя. Какво ще направи той с толкова малко място? Ще направи къща на 100 метра и ще му остане 200 метра свободно място. Какво ще сее на 200 метра и как ще се прехранва? По нямане на собствена земя, той започва постепенно да разчита на хората и казва: „Наистина, аз нямам достатъчно земя, но еди-кой си има, от него ще взема назаем“. Дойде ли човек до положение да взима земя, пари и други неща назаем, той е загазил вече.

Обаче съществува едно общочовешко разбиране, което почива на известно вътрешно суеверие, на известно невежество. Според това разбиране някой казва: „Объркал съм се много, но нищо, ще се оправят работите ми“. Този човек мисли, че работите сами по

себе си ще се оправят. Вярно е, че работите всякога се оправят сами по себе си, но кога ще стане това? Какво ще правиш, докато дойде това време? То е все едно да кажеш, както мнозина казват, че пролетта ще дойде. Да, пролетта ще дойде, но какво ще правиш, докато тя дойде? Това, че ще дойде пролетта, е истина, но тази истина ни най-малко не помага пролетта да дойде по-скоро. Като кажеш една истина, с това положението ти не се подобрява. Действително, когато пролетта дойде, работата ти ще се уреди, но сега е мъчно, докато още пролетта не е дошла. Казваш:

— Не говоря ли истината?

— Ти говориш истината, но тя се отнася за бъдещето, не за сега.

— Но аз сега я казвам.

— Ти сега я казваш, а тя ще се реализира в бъдеще. Днес ти не можеш да се ползваш от тази истина.

Днес съзнанието на човека е дошло до положение да изказва и разбира истината по три начина. Например дойде при тебе някой и ти казва: „Миналата година аз ти дадох 1000 лева“. Този е първият начин за изказване на истината. Питам: какво те ползва обстоятелството, че някой в миналото ти е дал 1000 лева? Ти още тогава си изхарчил тия пари и си ги забравил вече. След това дойде друг човек при тебе и казва: „За в бъдеще, когато дойде пролетта, аз ще ти дам 1000 лева“. Този е вторият начин за изказване на истината. Питам: какво те ползва обстоятелството, че някой ще ти даде в бъдеще 1000 лева, когато ти днес именно се нуждаеш от тези пари? И най-после дойде при тебе трети, изважда от джоба си пари и казва: „Заповядай, давам ти още сега 1000 лева!“. Този е третият начин за изказване на истината. Питам: кой момент е най-важен? Последният момент е най-важен, защото човекът иде при тебе, изважда парите и ги дава. Значи настоящият момент, в който се постигат нещата, е най-важен в живота на човека.

Същите три положения, три момента, ние виждаме и в процеса на разбирането. Например някой казва: „Аз разбрах тази работа“. Действието е станало в миналото. Какво се ползва човек от това, че някога нещо разбрал? Друг казва: „Аз ще разбера тази работа!“. Действието се отнася за бъдещето. И този момент не е много утешителен. И най-после трети казва: „Разбирам тази работа“. Действието става сега. Значи настоящият момент в разбирането, в даването, в ученето, в яденето и в ред още процеси е най-важен. Важен е сегашният ден; важно е усилието, което днес, сега, в този момент правиш. Че някога си правил усилия, че ще правиш усилия в бъдеще, това не е толкова важно. На днешните усилия се надявай, от тях очаквай плодове! Известно е на всички, че глаголят има три основни времена: сегашно, минало и бъдеще, които характеризират три епохи на човечеството – настоящата епоха, миналата и бъдещата. Тези три времена, тези три епохи имат връзка една с друга, но реалността на живота седи в настоящата епоха. Казвам: някой човек живее само с миналото, друг – с бъдещето, а трети – с настоящето. Човекът на миналото казва:

— Добър човек съм бил.

— Да, в миналото си бил добър. Човекът на бъдещето казва:

— Добър ще стана.

— Да, в бъдеще ще станеш добър човек.

Питам: какво трябва да каже човекът на настоящето? „Добър човек съм.“

Сега, щом се говори за истината, ще ви дам един пример, с който да обясня причините на известни страдания и мъчности, които ви сполетяват. Представи си, че си гладувал цели три дена и никой не се сеща за тебе, от никъде помощ не иде. Най-после какво правиш ти? Заключваш се в стаята, за да не те смущава никой и започваш да се молиш на Бога да ти помогне. Невидимият свят чува молитвата ти

и в резултат на нея казва на хляба: „Иди на гости у еди-кой си човек, той те вика!“. Тръгва хлябът на път, крачи ли крачи. Като дойде до вратата, той похлопва, иска да му отвориш, да влезе в стаята. Обаче ти не прекъсваш молитвата си, продължаваш да се молиш и питаш:

— Кой е там?

Няма защо да питаш кой е там, но стани, отвори на хляба и го покани вътре.

Хлябът ще похлопа три пъти на вратата ти и ако не му отвориш, той ще се върне назад. Ти още продължаваш да се молиш и казваш:

— Чудно нещо, защо не дойде никакъв отговор на молитвата ми!

Защото не ставаш да отвориш на хляба, който чака вън. Ти казваш:

— Много дълго се молих, но отговор не получих.

Каже ли този човек така, аз разбирам вече колко умен е той. Няма защо да се моли човек толкова много време. Като се помоли искрено, да прекрати молитвата си и да чака вече отговор. Трябва да настане в него тишина, за да чуе хлопането на хляба отвън. Той трябва да бъде нащрек, та още при първото похлопване да стане, да отвори вратата и веднага да покани хляба в стаята си. Щом го покани, ще му стане слуга. Станеш ли слуга на хляба, и той от своя страна ще помисли с какво още да ти помогне. А ти седиш на стола като някой аристократ и като чуеш, че се хлопа отвън, казваш:

— Влез!

Как ще влезе хлябът, като си заключил стаята отвътре с ключ? Не, стани, отключи вратата на стаята си, отвори я и покани хляба на гости. Щом хлябът влезе в стаята ти, ще каже:

— Изпратиха ме от невидимия свят, понеже в стомаха ти е имало някакво смущение, та като специалист да уредя този вътрешен безпорядък.

Следователно, когато Божиите благословения идат в света, ти ще станеш, ще отвориш вратата на стаята и ще ги поканиш да влязат вътре. Всеки човек има три врати, през които посреща своите гости: едната врата е за обикновени гости, от материалния свят; втората врата е за гостите от духовния свят – за ангелите и третата врата е за гостите от Божествения свят – за най-възвишените същества. Някой казва: „Аз много мислих по тази работа, но нищо не излезе“. Който много мисли, прилича на онзи, който много се моли. Няма защо да се молиш много, нито да мислиш много. Чуеш ли, че някой хлопа на вратата ти, стани, отвори вратата и покани този, който иде. Той е изпратен от невидимия свят, да ти донесе някакъв отговор, от който да оправиш работата си. Ако се молиш много, ако мислиш много и ако чувстваш много, а не отвориш вратата си на този, който хлопа отвън, никой няма да влезе при теб и работите ти ще останат неуредени. Казваш: „Не мога да отворя, работа имам, моля се сега“. Питам: молитвата работа ли е? Да взимаш пари назаем, работа ли е? Да мислиш, работа ли е? Да чувстваш, работа ли е? Човек всякога трябва да прави вътрешен анализ на всички идеи, които функционират в съзнанието му, за да се ползва от тях. Не прави ли такъв анализ в себе си, той няма да има правилни разбирания и работите му всякога ще останат неуредени.

Днес хората мъчно разбират нещата. Ще срещнете хора, които са свършили няколко факултета и разбират много сложни въпроси, а не разбират най-елементарните работи в живота. Често те се натъкват на някоя истина, която и децата разбират, а те не могат да я разберат. Например някои учени не могат да разберат защо човек трябва да се моли. Молитвата е акт на сърцето, а не на ума. Тя принадлежи към един особен свят, а понеже учените живеят в съвсем друг свят, трябва да им се направи превод що е молитва и

тогава те ще я разберат. Ученият казва: „Да се моля на Бога, това подразбира да искам нещо от Него. Тогава защо трябва да занимавам Бога със себе си?“. Ученият е прав само в едно отношение, което ще изразя със следния въпрос: трябва ли богатият човек да се моли на фурнаджията за хляб? Не, той ще даде пари на слугата си и ще го прати до фурната, за да вземе колкото му трябва хляб. Богатият няма да се моли на никого да му направят къща. Той ще извади от джоба си пари, ще даде на един работник, на втори, на трети и къщата му ще се направи. Само бедният се моли, защото няма пари; само невежият се моли, защото не знае и не разбира нещата. В молитвата има едно естествено, непринудено, божествено състояние. Дойде ли човек до това състояние, той трябва да се моли.

Понякога човек не трябва да се моли, не трябва да смущава Божественото съзнание. Защо? Защото или Бог е зает с нещо и молитвите няма да стигнат до Него, или пък не трябва да се моли за неща, които утре ще донесат разочарования и нещастия. И тогава Бог не обръща внимание на никакъв плач, на никакви сълзи и викове. Трябва ли реката, която се влива в океана, да се интересува от това дали Господ забелязва, че тя върши някаква работа? Каква работа е свършила тя? Реката казва: „Много вода влях в океана“. Права е реката, много вода е дала на океана, но защо не казва колко е взела от него? Ако направи един баланс на своите търговски сметки, тя ще види колко е дала и колко е взела. Същите отношения на вземане и даване съществуват и между хората. Бедният човек казва:

- Аз се молих.
- На кого?
- На банкера.
- За какво?
- Да ми даде няколко хиляди лева назаем, като ми обещах, че в най-скоро време ще ги върна.

Той се моли и взима пари. След това не отива повече при банкера да му се моли. Сега банкерът отива при него да се моли. Защо? Чака месец, два, три – не получава парите си. Тогава той пише една бележка на бедния човек: „Господине, на еди-коя си дата Вие взехте от мене толкова и толкова лева назаем. Умолявам Ви, в най-кратък срок да изплатите задълженията си“.

Значи молитвата има две страни: някога ние се молим да придобием нещо, а някога се моли този, който ни е дал нещо, иска да му го върнем назад. И момата, и момъкът се молят. Най-първо момата се моли да се ожени, да намери добър момък. Тази молитва подразбира взимане пари назаем. Невидимият свят чува молитвата ѝ и изпраща един момък да я вземе за жена. Момъкът е капиталът, който ѝ се дава назаем. След няколко години се раждат деца. Те представляват лихвите на този капитал. Не се минава много време и едно от децата заболява. Майката пак започва да се моли, но вече за друго нещо. Тя не иска втори мъж, но се моли за детето, да оздравее, т.е. да се подобри капиталът ѝ. Както виждате невидимият свят има голямо доверие към една млада мома, като ѝ дава на разположение такъв голям капитал, който тя пуца в обръщение. Същото се отнася и за момъка. Това не са само отношения между мъж и жена или между дъщеря и син, както се представят външно, но това са отношения между две души.

И тъй, който не разбира вътрешните връзки, вътрешните отношения в живота, ще каже: „Взел съм, ще взема, взимам“; или: „Дал съм, ще дам, давам; живял съм, ще живея, живея“. Да говори човек за тия форми само като известни действия, без да разбира техния вътрешен смисъл, това значи да се намери в положението на поговорката: „Теле дойдох, вол си отивам“. Ако човек върви по пътя на съвременната философия, той ще се намери в безизходно положение. За да се

реализират нашите мисли, чувства и действия, изисква се правилно разбиране на живота и на природата. И тогава усилията, които правим в живота си, ще имат добри резултати. Работим ли съгласно законите на разумната природа, ще можем правилно да градим; не работим ли съгласно тия закони, тогава ще се родят ред противоречия вътре и вън от нас: един ще каже, че е дал пари; друг ще каже, че някога ще даде; трети ще каже, че сега дава. Казвам: всички тия хора са прави. Който е дал пари, нека отиде да си ги вземе. След това иде някой при вас да ви иска пари назаем и вие му давате. После пък вие ще отидете при него да му се молите да ви даде парите назад. Сега ще видите дали той ще ви слуша, както вие едно време го слушахте. Който казва „давам“, той трябва да намери човек, комуто да даде тия пари.

Всеки, който се е молил някога, или който сега се моли, трябва да знае как да се моли и кому да се моли. Някой се моли, но сам не вярва дали молитвата му ще бъде чута. Защо? Защото не познава характера на онзи, комуто се моли. Ето защо човек първо трябва да проучи характера на онзи, от когото ще иска пари. Срецам едного, който ще иска пари назаем от един банкер, и го питам:

— Какъв човек е този банкер? Познаваш ли го ти?

— Познавам го. Той е добър, справедлив, честен човек.

Значи този човек предварително е събрал сведения за банкера и сега вече смело може да пристъпи към него за услуга. Защо? Има данни, на които разчита. Това подразбира, че касата на този банкер е пълна. Молиш ли се на банкер, когото познаваш, той казва: „Аз влизам в положението ти, готов съм да ти услужа“. Бръква в касата си, изважда няколко златни звонкови и ги наброява. След това изважда една полица, написва я, определя срока на изплащането и ти я дава да се подпишеш. Такъв човек постъпва умно, понеже

е научил характера на банкера. Той взима парите и си отива.

Сега има и друго положение. Гледам, един човек се изправил и се моли на Господа. Питам го:

— Де е Господ?

— Не зная.

— Виждал ли си Го?

— Не съм Го виждал?

— Тогава как се молиш на Бога, когото нито си виждал, нито знаеш де е?

— Аз зная, че трябва да се моля, а де е Господ, това не зная.

Съгласен съм, човек трябва да се моли. Човек трябва да иска пари. Обаче какъв смисъл има да се молим по няколко пъти на ден пред празната каса и нищо да не получаваме? Такава е молитвата на всеки бедняк, който иска пари от някой банкер, когото никак не познава. След това беднякът казва: „Не струва да се моли човек!“. Съгласен съм и с това. Престанете да се молите пред празните каси! Молете се пред пълните каси на банкерите и то по всички правила на учтивостта. Молите ли се по този начин, ще получите. Някой казва: „Унизително е за човека да се моли за пари на този, на онзи. С това той ограничава свободата си“. Вярно, унизително е човек да иска пари назаем, но питам: не е ли унизително за него да взима всеки ден от природата по няколко чека? Това не ограничава ли също свободата му? Свободен човек е само този, който може да дъвче въздуха, а не да го смуче. Какво ще кажете на това отгоре? Има същества, които дъвчат въздуха също така, както ние дъвчем хляба. Трябва ли да се доказва, че въздухът може да се дъвче?

Казвам: всички хора трябва да дойдат до едно вътрешно просветление, до едно вътрешно разбиране. За да се постигне това, те трябва да работят върху себе си и да се молят. Някой се изправил пред празната каса и се моли, като казва: „Колко ли ще ми даде тази

каса?“. Нищо няма да ти даде. Оставете настрана тия молитви пред празната каса! Молете се пред пълната каса, с будно съзнание и разбиране на това, което искате. Друг някой казва: „Аз мога да се моля и вкъщи, а мога да се моля и в църква“. Казвам: ако се молиш само по форма, нито вкъщи е приета молитвата ти, нито в църквата. На същото основание богатите родители казват: „Ние можем да учим децата си и в училище, можем да ги учим и вкъщи“. Не е въпросът де се учат децата, но как се учат. Ако детето прекара седем-осем години в училище, но нищо не учи, какво е придобило? Мнозина казват, че знанието ще изникне само по себе си, животът ще го донесе. Възможно е и това. Има случаи, когато някои хора никъде не са учили, но знаят много неща от живота. Обаче така придобитото знание предизвиква вътрешно страдание у човека. Защо? Защото тези знания не са поставени на своето място. Вследствие на това много от страданията и противоречията на съвременните хора се дължат на обстоятелството, че не всяко нещо в живота е поставено там, където трябва. Щом е така, ние трябва да приемем, че причината за всички страдания и противоречия в живота сме ние самите. Дойде някой човек и ти даде някаква книга или пари. Ти ги поставиш набързо някъде и не помниш, де ги слагаш. На другия ден ги търсиш, не можеш да ги намериш, не помниш къде си ги сложил. Не ги ли намериш, започваш да се смущаваш. Това показва, че нямаш заведен ред, система да поставяш всяко нещо на своето място. Разумният човек ще постави и книгата, и парите на такова място, та като ги потърси, да знае де са и да не се смущава.

И тъй, ще знаете, че добрите хора, дето и да са, имат следното свойство: те всякога са и близо, и далеч. Това значи: те са близо за себе си, далеч – за хората; близо за тези, които ги обичат, далеч – за онези, които не са разположени към тях. Като слушате тия

неща, вие попадате в света на приказките от *1001 нощ*. Това е така за онези, които не са работили съзнателно върху себе си в миналото. Ако бяха работили, те щяха да прилагат тия неща и да ги разбират. Ако обаче сега работите съзнателно, ще сте годни в бъдеще да прилагате всичко онова, което днес ви се вижда приказно и невъзможно. И тогава човек ще може да се моли където иска и както желае, без да се смущава от нещо. Истинската, дълбока молитва подразбира един кратък момент. Този момент обаче продължава дълго време. Той е като Божествен лъч, който минава и заминава, но оставя своите последствия за дни и години, за векове и хилядолетия.

Казвам: от Божествено гледище молитвата представлява велико нещо. Тя е Божественият лъч, който излиза от душата на всеки човек. Щом е така, този лъч непременно трябва да мине през душите на всички хора, от най-малките до най-големите, които живеят по лицето на земята. След като направи този кръг, лъчът пак ще се върне при този човек, от когото е излязъл. Това време може да трае минута, може и един час или един ден, а може би месеци и години – зависи от интензивността, с която молитвата е изпратена в пространството. До това време човек постоянно трябва да се моли, да поддържа силата на този лъч, за да може той да направи своята обиколка. Някой хора мислят, че като се помолят веднъж за нещо, това е достатъчно. Не, хванеш ли се веднъж на доброто, и да искаш вече да се пуснеш, не можеш. Защо? Законът е такъв. Помолиш ли се веднъж, твоята молитва трябва да мине през душите, умовете и сърцата на всички хора и след това пак да се върне при теб. Щом се върне при теб, ти вече си свободен. Някой човек, като се помоли веднъж и получи веднага отговор, казва: „Няма да се моля повече“. Обаче помолил ли се е веднъж, природата вече го заставя да продължава молитвата си. Той вече носи последствията на своята

молитва. Тя е тръгнала из пространството и пътува. Ти седиш спокойно, забравил си, че някога си се молил и току изведнъж чуваш някой да звъни на твоя телефон: „Моля, изкажи се по-ясно, не те разбрах какво искаше“. Едва се справиш с него, друг някой те вика по телефона: „Моля ти се, господине, не се чува добре, по-ясно говори, искам да разбера какво е твоето желание“. След него звънят на телефона ти трети, четвърти и т.н. Ти си длъжен да обясняваш на всички, които ти искат осветление, защото иначе или молитвата ти ще се предаде криво, или ще спреш предаването ѝ. Понеже всички хора подеват своята молитва, ти не можеш да се освободиш от нея, докато тя отново не се върне при теб с известен отговор. Трябва да чакаш да се изредят два милиарда хора и тогава да се освободиш. И затова, ако човек иска по-скоро да получи отговор, молитвата му трябва да бъде кратка, ясна, чиста и интензивна. Който е отправял неправилно молитвата си, казва: „Повече не се моля! Тази работа няма край!“. Това са безверниците в света. Туй обаче е едната страна на молитвата.

Значи молитвата има и друга, положителна страна. Тя се заключава в правилното предаване на мислите, желанията и чувствата. Който се моли по този начин, той е разбрал вътрешния смисъл на живота; той е разбрал вътрешната връзка, която съществува между всички хора на земята. Питам: знаете ли например кога се е родила мисълта, която минава в този момент през ума ви? Ще кажете, че тази мисъл се е родила сега, в този момент. Не, като знаете какво нещо е молитвата в нейния дълбок смисъл, ще знаете, че всяка мисъл, която минава в даден момент през вас, се е родила преди вас. Както вашите мисли минават през ума на всички хора, така и мислите на тия хора ще минат през вашия ум. Значи както твоите мисли имат свободен път да минават през умовете на другите хора, така и техните мисли ще минат през

твоя ум. В това именно седи красотата и хубостта в света. По този начин ти изучаваши мислите на другите хора, а те изучават твоите. Понякога през вашия ум минават велики, възвишени мисли, които са изпратени от разумни, велики същества от невидимия свят. Дали съзнавате това, или не, безразлично е, но това е дълбока философия и наука, която всички хора трябва да опитат и проверят.

Някой казва: „Това може да са само предположения, които подлежат на щателно проучване и доказване“. Не, ние не говорим по предположения. Когато говоря за един извор, аз съм бил при него, пил съм от водата му, изследвал съм я и я познавам. На връщане напълвам шишето си от водата на извора и я донасям пред вас, като казвам: аз бях на извора и нося тази вода оттам. Много от съвременните хора сега седят, чакат наготово да им дойде нещо. Нещата не могат да дойдат наготово. Станете, вземете шишето си и сами идете на извора, да си налеете от него чиста, кристална вода.

Казвате: „Като се молим, все ще се наредят някак работите ни“. Казвам: ако вие не знаете правилно да се молите, работите ви няма да се наредят. Молитвата не седи в механично произнасяне на думи. Когато човек се моли или когато мисли, в ума му все трябва да остане нещо от тази молитва или от този мисъл. Ако човек е кюнец, през който водата само минава, без да остави нещо, този кюнец след време ще се изтрие. В съзнанието на човека всякога трябва да остава нещо, и то най-хубавото и най-красивото. Такъв трябва да бъде неговият идеал. Когато отива при някой извор, той трябва да напълни шишето си от главата на този извор. Той трябва пръв да напълни своето шише. Напълни ли го по този начин, той става извор и за другите хора. Напълни ли шишето си от опашката на този извор, той става чешма за другите хора. В първия случай човек ще разбере едно нещо, във втория случай

– друго. Който не разбира този закон, ще каже: „Много скъпо ми излезе това шише, да ходя на извора да го пълня!“. Казвам: според мен скъпо излиза шишето, което е напълнено от опашката на извора.

Сега вие се молите на Бога, песни Му пеете, но какви са резултатите от вашите усилия? Ставате, лягате, пак ставате и всяка сутрин забелязвате по един нов бял косъм на главата си. Искате да се движите, да работите и виждате, че краката ви вместо да заякват, започват да отслабват, да треперят. Наместо да ставате по-здрави, вие губите силите си и заболявате. Запитвате: „Защо става така? От толкова години вярвам в Бога, постоянно се моля, а получавам обратни резултати. Побелях, остарях, хората престанаха да ме зачитат“. Ако живеете със старите възгледи, никакви молитви няма да ви помогнат. Истинска молитва е тази, от която почерняват косите на стария човек. Когато пък младият се моли, косите му трябва да побелеят. Ако старият се моли и косите му не почерняват, той не се е молил както трябва. И ако младият се моли, а косите му не побеляват, и той не се е молил както трябва. Някой казва:

— Аз много се молих на младини.

— Побеля ли косата ти?

— Не.

— Тогава не си се молил.

Друг някой казва:

— Аз много се молих на стари години.

— Почерня ли косата ти?

— Не.

— Тогава и ти не си се молил.

След усърдната молитва на стария, ако не му изпратят малко черна боя, с която да боядиса косите си, каква е била неговата молитва? Това се вижда малко смешно на хората, но смешните неща са верни.

Всички хора трябва да дойдат до едно дълбоко, вътрешно разбиране на молитвата, да разберат,

че тя съдържа три качества в себе си. Истинската молитва трябва да остави в ума на човека поне една положителна мисъл, в сърцето му – поне едно положително чувство и в душата му – поне един малък подтик към възвишено и благородно действие.

Ако молитвата остави в човека тия три неща едновременно, тази молитва е реализирана вече, тя е изминала целия кръг. Да се реализира една молитва, това подразбира да донесе на човека онзи капитал, който той очаква. И когато Господ не отговаря веднага на вашите молитви, причината за това е, че те не са минали още през умовете на всички хора, не са направили пълния кръг на движение. Когато молитвата на някого се препраща в пространството, тя минава през умовете на всички хора, и на тях се предоставя правото да се произнесат дали трябва да се даде това, за което той се моли, или не трябва. Значи произвежда се един вид референдум. Всички хора гласуват: едни за вас, други против вас и от болшинството на гласовете зависи какъв ще бъде отговорът на вашата молитва. Ако повечето не са гласували във ваша полза, вие пак ще работите върху себе си, пак ще се молите, докато един ден получите положителен отговор. Значи вашата молитва е реализирана вече.

Природата си служи със същия закон и в процеса на храносмилането. Ако храната, която влиза в устата, не се сдъвче добре, тя и в стомаха не може да се смели добре и не може да се използва правилно; ако в стомаха не може да се смели добре, тя не може да се използва правилно и от белите дробове; ако и белите дробове не я използват правилно, и мозъкът не може да я възприеме и преработи както трябва. По този начин възприета, храната не може да ползва човека. В този смисъл храносмилането е важен вътрешен процес. Не е достатъчно само да се нахрани човек и да мисли, че процесът е завършен. Той трябва да държи съзнанието си будно, докато целият процес в него се завърши. И

след това, ако е ял правилно, той ще почувства в себе си вътрешен глад, едно приятно разположение към яденето. Не е ли извършен процесът правилно, той ще седне пред трапезата да се храни и ще каже: „Ще ям, защото трябва да се яде, но не съм разположен нещо, не ми се яде“. Не се ли храни правилно, човек може да изчисли след колко години ще се яви някакво разстройство, някаква дисхармония в организма му. Ето защо съвременните хора трябва да проучват новите разбирания за храносмилането.

При изнасяне на тия истини човек понякога се намира пред опасност да изгуби присъствие на духа. Който губи присъствие на духа си, той се намира в положението на онзи юнак, когото товарят пряко силите. Турят на гърба му най-напред един килограм и постепенно увеличават до сто и повече килограма. До колко килограма може да носи един юнак на гърба си? Започне ли товарът да надминава стоте килограма, юнакът чувства вече тежестта му. Всеки трябва да знае колко килограма може да носи на гърба си. Умният човек познава своята сила. В това отношение той прилича на извор, който постоянно се излива. Защо се излива изворът? За да не се претоварва. Дойде ли неестествено увеличение на водата в него, той започва да прелива. Както се товари един извор с вода, така и човек трябва да се товари. Той не трябва да взима товар повече, отколкото може да носи. Изворът представя една естествена мярка. Някой казва:

- Как трябва да върша работата си?
- Както изворът.
- Колко трябва да се товари?
- Колкото изворът.
- Колко трябва да давам?
- Колкото изворът.
- Колко трябва да взимам?
- Колкото изворът.
- Де трябва да се вливам?

— В най-голямото море.

— Отде трябва да мина?

— Откъдето искаш, но в най-голямото море се влей.

— Все направо ли трябва да вървя?

— И направо, и накриво върви, навсякъде можеш да лъкатушиш, но гледай навреме да се върнеш и в морето да се влееш. Човек може да постигне всичко, което желае, но усилията, които прави, трябва да имат не само външен, но и вътрешен резултат.

Днес ние се намираме пред една нова епоха, която изисква хора с пробудено съзнание. Какво означава пробуждане на съзнанието и с какво се придружава то? Ще обясня с един пример с какво се придружава пробуждането на съзнанието. Представете си, че вие имате няколко деца, които спят. Докато децата спят, те нищо не искат, защото нищо не ги смущава. Те представляват човек със заспало, с не пробудено още съзнание. Щом се събудят, децата веднага се обръщат към майка си и започват да викат: „Мамо, дай хляб!“. Ако хлябът не е готов, трябва ли да се събудят те? По-добре нека поспят още малко, до обяд, докато хлябът се приготви. Като се приготви хлябът, тогава ги събудете. Иначе ще ви безпокоят. Някой казва:

— Време е вече и моето съзнание да се пробуди.

— Като се пробуди съзнанието ти, хляб ще искаш ли?

— Ще искам.

— Имаш ли?

— Нямам.

— Тогава нека съзнанието ти поспи още малко, докато приготвиш хляба.

Това значи, че когато нашето съзнание се пробуди, трябва да имаме необходимата за него храна. Нямаме ли нужната храна, страдания ни очакват.

И тъй, първото положение, което трябва да спазвате в живота си, е следното: похлопа ли хлябът на

вратата ви, прекратете молитвата си, станете, отворете му, поканете го най-учтиво в стаята си и започнете да му слуговате. Второто положение, което трябва да спазвате в постъпките си, е следното: вглеждайте се в живота на извора и всякога постъпвайте като него. Това е учението на Всемирното Братство. От хиляди години насам Белите Братя са такива, каквито днес ги знаем. Те се раждат готови души, а не стават такива на земята. Мнозина казват: „Ние, Белите Братя...“. Вие още не сте Бели Братя, а сте само оглашени*. Много време има още, докато станете Бели Братя. Сега сте само сенки на Белите Братя. Някой казва: „Аз искам да видя един Бял Брат“. Знаете ли какво ще произведе във вас срещата ви с един такъв брат? Представете си, че вашият стомах е малко слаб, нежен, не е пригоден за силна храна. Обаче вие виждате някъде хубава, добре приготвена баница с орехи, масло, със захар и силно желаете да си хапнете от нея. Най-после вие не можете да откажете на това силно желание и хапвате от тази баница. Не минава дълго време и стомахът ви се разстройва силно: явява се хлопане, чукане, преобръщане вътре и докато не изхвърлите баницата навън, никакво спокойствие не настава у вас. Казвам: каквото разстройство предизвиква ореховата баница на слабия стомах, също такава дезорганизация представлява срещата на обикновения човек с един Бял Брат. Белите Братя не искат да причиняват никому страдания, но често пъти, в желанието си да направят някакво добро, се получават обратни резултати. Това се дължи на обстоятелството, че хората още не са готови за такива срещи. За готовите хора срещата с един Бял Брат е голямо щастие.

* оглашен – 1. Човек, който официално е назначен, определен, упълномощен за някаква дейност, задача; 2. Който е подготвен, одобрен за участие в организация, общество или движение, но още не е приет, посветен; 3. Като същ.: Лице, което е подготвено да приеме християнската вяра, да бъде покръстено. (бел. ред.)

Ще приведа един пример от стария български живот, да се уверите, че наистина неподготвеният човек не може разумно да се ползва от великите Божии блага. Едни богати и почтени родители имали единствено дете, момченце, което много обичали. Всички го наричали „галеното дете“. Каквото пожелавало това дете, всичко му се доставяло. На училище не го пращали; между чужди и непознати хора не го пуцали и то си останало „галеното детенце“. Бащата бил учен човек, философ и много богат. Между хората той минавал за виден маг. Когато умрял, той оставил на жена си голямо наследство – пари и няколко магически предмети: пръстен, тояжка, чаша и кесия. Като завещание при смъртта си, той ѝ казал да се ползва от парите всякога, когато ѝ се яви нужда, а магическите предмети да задържи за тежки дни в живота си. Докато детето било малко, то седяло при майка си, но щом пораснало, станало голям момък и пожелал да отиде в света, там да поживее малко. Майка му се съгласила, пригответила го за път, като му дала една голяма торба с пари, да не прекарва труден живот.

Синът отишъл в съседното царство и спрял да пренощува в една странноприемница. В една от съседните стаи той чул да се говори, че царят на това царство имал много красива дъщеря и който искал само да я зърне отдалеч, трябвало да даде голяма кесия, пълна със злато. Който искал да я види отблизо и да се разговаря с нея, трябвало да даде един чувал със злато. Като чул това нещо, младият момък пожелал да види царската дъщеря и си казал: „Още утре ще отида да видя тази красива царска дъщеря“. Станал той рано сутринта, пригответил се, взел със себе си пълна кесия със злато и се запътил към двореца на царя. Влязъл вътре и казал на слугите: „Искам да видя царската дъщеря“. Дал кесията със златото на един от дворцовите слуги, който го завел в една стая, откъдето през една малка дупчица трябвало да

види царската дъщеря. Навел се той пред дупчицата и успял да види само очите и устата ѝ. Върнал се в странноприемницата, но в него вече силно растяло желанието да види изцяло царската дъщеря и да се поразговори с нея. Обаче за реализирането на това свое желание той нямал достатъчно пари, затова се върнал при майка си, да иска от нея пари. Започнал да разправя на майка си, че се заел с някакво голямо търговско предприятие, за което му трябвали много пари. Майка му казала: „Синко, пари нямам, но баща ти ми остави една кесия, която струва повече от всякакви пари. Тя има свойството, като я натискаш, да пуца пари.“

Синът взел кесията и отишъл пак в царството на красивата царска дъщеря. Влязъл в една странноприемница и започнал да натиска кесията: той я натискал, тя пуцала златни пари, докато напълнил един вагон със злато и тръгнал към двореца, да види добре царската дъщеря. Отишъл в двореца и казал на същия слуга: „Искам да видя царската дъщеря!“ . Въвели го при нея – цяла потънала във великолепието и красота. Като го видяла, тя се зачудила отде може този млад човек да разполага с толкова много злато, затова го попитала:

— Ти да не си някой царски син?

— Не съм.

— Тогава отде имаш толкова много злато?

— Имам една особена кесия, с такова свойство, че като я натискаш, тя все пуца злато.

— Донеси да видя кесията!

Той дал кесията на царската дъщеря, за да я разгледа само, но тя я задържала за себе си, а него изпъдила вън. Значи младият момък видял красивата царска дъщеря, но загубил чудната кесия.

Питам: какво ще придобиете, ако видите красивата царска дъщеря, а изгубите чудната кесия? Галеният син взел от майка си и другите магически предмети,

но като не бил разумен, той всичко изгубил. Докато човек върши глупости в живота си, той всякога ще губи кесията си. Пътят, по който сега вървите, иска хора с будни умове, които да познават Белите Братя. Ако един от тези Братя дойде при вас, той ще ви даде магическата кесия, но вие ще отидете да видите царската дъщеря, която ще вземе кесията, а вас ще изпъди навън. В този разказ майката представлява един от Белите Братя. Царската дъщеря също така представлява един от Белите Братя. Парите пък представляват разумността в човека. Това значи: за да видиш един Бял Брат, ти трябва да имаш правилни мисли, желания и постъпки. Имате ли тези три качества в себе си, Белият Брат ще остави в душата ви нещо възвишено и красиво. Нямате ли тези качества, той ще произведе във вас обратни резултати, ще вземе кесията ви, а вас ще изгони навън. Именно по тази причина някои хора не могат да намерят Истината. За такива хора, при съзнанието, в което се намират, по-добре е да не знаят истината. Знаят ли я, тя ще им създаде големи страдания.

Като привеждам този разказ, това не значи, че човек не трябва да се стреми към Истината. Напротив, той трябва да работи, да се занимава с нещо, да търси Истината по начин, който намира за най-добър. Един ден той все ще се добере до Истината, която ще го направи свободен. Засега хората още не са свободни, вследствие на което все ще имат изпитания. Физическият живот не може без изпитания. Обаче дойдат ли изпитанията във вашия живот, вие трябва да ги разглеждате като наука. Нашите изпитания са предметно обучение за други същества. Когато ние страдаме, други се радват. И обратно: когато ние се радваме, други страдат. Когато ние започваме работа, други завършват този процес.

Такива връзки, такива отношения съществуват между съществата и явленията в природата. Не схва-

пцате ли така нещата, вие ще имате крива представа както за Бога, така и за онзи ред и порядък, в който Той действа. И тогава всяка неправилна мисъл за Бога ще се отрази вредно върху вас. Причината за това не се крие в Бога, но във вашите неправилни мисли по отношение на Него. Тези неправилни мисли се връщат пак към вас и вие изпитвате техните лоши последиствия. Нищо лошо, нищо нечисто не може да отиде до Бога. По същия начин добрите и чистите мисли, които отправяте към Бога, пак ще се върнат към вас и вие ще изпитате тяхното благотворно действие. Каквито мисли храним към Бога, такива ставаме и ние. Ако мислим, че Бог е всемъдър, съвършен и справедлив, такива ще станем и ние. Тъй щото свободни сте да мислите и добро, и лошо, но няма да се избавите от последиствията на вашите мисли.

Сега, като знаете, че всеки носи отговорност за своите добри и лоши мисли и чувства, това не подразбира да се върши всичко под страх. Какво ще роди страхът? Пак страх. Какво произвежда любовта? Пак любов. Със страх или без страх, всеки трябва да работи върху себе си. Ако ти сам не работиш върху себе си, други ще работят върху тебе; ако ти сам не се присадиш, други ще те присадят; ако ти сам не ядеш, други ще ядат заради тебе; ако ти сам не учиш, ще станеш предметно обучение за други. Всички същества в света, от най-малките до най-големите, имат свое предназначение. На всички хора сега предстои да извършат по една работа за Бялото Братство, т.е. за идване на Царството Божие на земята. Апостол Павел казва: *Горко ми, ако не проповядвам!* Това подразбира: ако човек не оре и не сее, гладен ще ходи; ако не си шие дрехи и обуца, гол и бос ще ходи; ако не си съгради къща, ще бъде изложен на всички природни стихии. Човек трябва да си съгради една къща за физическия свят, друга – за умствения и трета – за духовния свят. Щом си е съградил жилище

за всички светове, той ще се избави от страданията, които могат да го сполетят.

Някой казва: „Господ ще ни уреди работите“. Питам: ти, като си съграждаш къща, с това не уреждаш ли работите си? Не е достатъчно човек само да има къща, но тя трябва да бъде съградена по всички правила на хигиената. Какво ще се ползва той от своята къща, ако тя не бъде съградена според хигиената? Каква полза ще му принесе неговата къща, ако тя бъде слаба и всеки момент може да се събори отгоре му и да го затрупа? Какво ще се ползва той от своята къща, ако тя бъде тясна, тъмна и влажна? Това не е къща, а затвор. Може ли човек да съгради добре къщата си във физическия свят, той ще я съгради добре и в умствения, и в духовния свят. И обратното е вярно: не може ли човек да съгради добре къщата си във физическия свят, той не ще може да я съгради добре и в умствения, и в духовния свят. Това показва, че между физическия, умствения и духовния свят съществуват известни отношения.

Мнозина казват: „Не струва да си гради човек къща“. Това подразбира, че не струва да градите къща, която да давате под наем. Съградиш ли си къща, живеи сам в нея, не я давай под наем. Смешно е аз да съм шивач, да шия на хората дрехи, а сам да нямам хубави дрехи. Ако съм шивач, ще нося най-хубавия костюм. Аз ще съм реклама за себе си. Няма защо да казвам: вижте какъв костюм уших на този или на онзи господин. Ще кажа: вижте моя костюм! Харесва ли ви? Ако ви харесва, ще знаете, че аз съм майсторът на тия дрехи. Майстор шивач е само този, който може да ушие за себе си хубави дрехи. Какво виждаме в света? Обущарите шият хубави обуца на хората, а за себе си не могат; шивачите шият хубави дрехи на хората, а за себе си не могат. Законът обаче изисква човек да шие най-хубави обуца и най-хубави дрехи за себе си. Може ли да направи за себе си това, той и за другите

ще бъде еднакво добър майстор. Казано е в един от стиховете на Писанието: *Дадоха им бели дрехи да се облекат*. Това се отнася за ония същества, които не знаят да шият. Обаче всеки, който се стреми към Божествения свят, той трябва да научи изкуството да шие. Ангелите сами си шият дрехите. Съвременните художници никъде не рисуват Христа облечен с дрехи. Вземете картината, която представлява възкресение Христово и ще видите, че и там Христос не е облечен. Това показва, че художниците са дошли до истината – Христос сам шие своите дрехи, които никой не е видял. Христос още не е дал модел за това какви трябва да бъдат дрехите на хората. Църквата представя Христа в различни дрехи, но никой от тях не Му прилягат. Тъй както днес църквата облича Христа, работите ѝ никак не вървят напред. Тъй щото не са важни дрехите, които човек може да си представи във въображението, но важни са онези дрехи, които той изработва със своята мисъл, със своето чувство и със своето действие. Тази дреха никой не може да ви отнеме. Тя е реалната, съществена дреха на човека.

Някой казва: „Да имам и аз една такава чудна кесия, много нещо бих направил“. Какво бихте направили с тази кесия? Ще отидете с нея при царската дъщеря, която ще вземе кесията ви, а вас ще изпъди навън. Голямо изкуство е да знае човек как да задържа в себе си хубавото, което придобива. Представете си, че някой ви даде тази чудна кесия, да разполагате с нея както разбирате. Първо вие се чувствате силен, мощен, мислите, че всичко можете да направите. Казвате: „Имам ли тази кесия в ръката си, целият свят е мой!“. След това пожелавате да видите царската дъщеря. Отивате при нея и тя взима не само кесията ви, но и пръстена, и чашата, и тояжката ви, и вие оставате сам сред пътя, в лишения и мъчности. Какво ще правите? Това, което и галеният син направил. Той се принудил да отиде на един самотен остров,

далеч от хората, далеч и от майка си, от която взел всичко, което имала. На този остров растели ябълки и смокини. Хапнал той една от ябълките, да ги опита, но какво било учудването му, когато се видял с рога? Значи от ябълките му израснали рога. После хапнал от смокините и забелязал, че рогата му паднали. Това го навело на една хубава идея: да напълни две големи кошници от плодовете, които намерил на острова: едната кошница да напълни с ябълки а другата – със смокини. Сега вече той намерил начин как да си отмъсти на царската дъщеря.

Качил се той на един кораб и отпътувал с него за царството, гдето живеела красивата царска дъщеря. Влязъл в столицата на царството и отишъл в дома на една стара баба, дето оставил кошницата със смокините, и излязъл из града с кошницата, в която имало ябълки, за да ги продава. Обикалял той около двореца и продавал ябълките си, хубави, едри, червени, подобни на които никъде из царството не можело да се намерят. Царските слуги видели този човек и го извикали в двора, за да купят и те от тези хубави ябълки. Сложили от тях на масата пред царя и всички ги опитали: и царят, и жена му, и дъщеря му, както и много от неговите придворни. Веднага след това израсли рога на всички, които яли от ябълките. Царят издал заповед да намерят продавача на ябълките, но всички усилия отишли напразно – никъде не могли да го намерят. Царят се видял в чудо и започнал да вика един след друг лекари да махнат рогата на всички, които яли от ябълките, но не се намерил такъв лекар. Дошъл един лекар да лекува царя, но не успял. Дошъл втори, и той не могъл да го излекува. Една след друга падали главите на лекарите, които не могли да излекуват болните, но рогата още седели върху царските глави. Най-после царят обещал да даде дъщеря си и половината царство на онзи лекар или учен, който може да им снее рогата.

През това време галеният син си пуснал дълга брада, да не го познае никой и отишъл в двореца, където се представил на царя като учен човек, като велик маг. Той казал на царя: „Чух, че вие и много хора около вас страдате от някаква особена болест. Аз съм учен човек и се наемам да ви излекувам“. Които го видели да влиза при царя с такава сериозна задача, споглеждали се помежду си и казвали: „Горкият човек! И неговата глава ще отиде като на другите. Навярно нещо му е дотегнал животът“. Ученият човек продължил: „Аз видях много хора във вашето царство с рога, както и тук, в двореца, но владее изкуството да снемam рога. Мъчно е това изкуство, цяла наука е, но разбирам от нея. За целта обаче са ми нужни няколко пособия: първо имам нужда от една кесия.“ Царят заповядал да му донесат някоя хубава кожена кесия. Донесли му една кожена кесия.

— Не такава.

Донесли му втора, от някаква особена материя, цяла обсипана с диаманти.

— И тази не може да се употреби.

Най-после царят отишъл при дъщеря си и намерил чудната кесия, но дъщерята не я давала. Бащата я взел и я дал на учения лекар. Той поискал още неща: пръстен, чаша и една тояжка, и то тези именно, които царската дъщеря взела от него. При това той казал на царя, че ще задържи всички тия предмети за себе си, защото само по този начин лекарството ще може да действа. Като получил исканите предмети, той дал от смокините на царя и на царицата. Те изяли по една смокиня и рогата им паднали. Като дошло ред до красивата царска дъщеря, лекарят казал на царя:

— Вашата дъщеря има много грехове и за да ѝ подейства лекарството, тя трябва предварително да се изповяда.

След като царската дъщеря се изповядала, той снел и от нея рогата. Значи галеният син трябвало да

изгуби всичко, за да стане умен, учен човек.

Сега остава още малко време, докато изтече 1929 година. Вие трябва да използвате тази година разумно, за да можете през 1930 година, която иде, да си вземете изгубените неща. За това се изисква правилно разбиране, правилна връзка. Аз ви желая да придобиете хубаво вътрешно състояние на мир; ако не можете да придобиете този мир в себе си, пазете поне хубавото, което придобивате. Не мислете, че лесно се влиза в Царството Божие. Това е сериозна задача. Ако човек влезе неподготвен в Царството Божие, той пак ще излезе. Всички трябва да работят и върху себе си, и върху другите. Животът на земята трябва коренно да се преобрази и ще се преобрази. Затова обаче се изискват разумни работници. Всички, които искат да бъдат работници, трябва да използват днешния момент – той е най-важен. Какво сте работили в миналото, това е свършен факт; какво ще работите в бъдеще, и то е хубаво, но днешният момент е най-важен. Каквото свършите днес, то ще създаде условия за бъдещата наука.

И тъй, желанието на вашите напреднали братя е да имате правилно разбиране за живата природа, за да влезете във връзка с нея. Придобиете ли това разбиране, вие ще схващате дълбокия смисъл на всички явления в цялата природа. И тогава, където и да минете, всяко място ще бъде живо за вас. Не сте ли във връзка с живата природа, ще бъдете слепи и за най-хубавите места в природата. Запитайте един banker какво беше времето днес, той нищо не би могъл да ви каже. Защо? Защото през целия ден той е бил наведен над тефтерите си, правил е сметки и изчисления. Какво особено е придобил от тия сметки? Запитайте някой виден бактериолог какво особено е придобил, след като цели 20 години е посветил изключително върху изследването на бацила на чумата? Нищо друго, освен славата на учен човек. Какво значение

ще има един ден този бацил, когато хората ще бъдат със съвършено чиста и здрава кръв? Бацилите живеят само в хора с нечиста кръв. Докато хората водят нередовен, неразумен живот, бактериологията има смисъл, но щом заживеят разумно, и бактериологията изгубва своето значение като наука. Обаче човек трябва смело да изучава пътищата на злото.

Казвам: молитвата е необходим акт за духовния човек. Докато човек се срамува да се моли, той не познава смисъла на молитвата. Докато се запитва защо трябва да се моли, той не е на прав път. Да задава човек такъв въпрос, то е все едно да се запитва: „Защо трябва да пия вода?“. Тогава запитай се и обратното: „Защо не трябва да пия вода?“. Или: „Защо трябва да бъда богат човек? Защо не трябва да бъда богат човек? Защо трябва да бъда сиромаш? Защо не трябва да бъда сиромаш?“. Всеки, който не може да носи и богатството, и сиромашията на гърба си, той не е силен човек. Приеме ли човек богатството, той трябва да приеме и сиромашията; приеме ли сиромашията, той трябва да приеме и богатството. Приеме ли знанието, ще приеме и невежеството; приеме ли невежеството, ще приеме и знанието. Приеме ли доброто, ще приеме и злото; приеме ли злото, ще приеме и доброто. Тия неща вървят паралелно. Такъв е законът.

Кои са дълбоките причини за съществуването на този закон в битието не знаем, обаче този вътрешен паралелизъм съществува навсякъде в света. Човек не може да разреши задачите в живота си само със събиране; той не може да ги разреши и само с изваждане; той не може да ги разреши и само с умножение, нито пък само с деление. При решението на житейските задачи трябва да се прилагат и четирите действия. Така човек ще се добере до вътрешния смисъл на живота. Всяко действие има своя положителна и отрицателна страна. Ако човек събира лоши слухове – какво се говори за този, за

онзи, или пък събира болни хора около себе си, той ще има един резултат. Обаче, ако събира около себе си все учени, способни хора, той ще има друг резултат. Най-доброто събиране е, когато учителят учи само способни, талантливи деца. Може ли учителят да направи такова събиране, той вече излиза от закона на пертурбациите.

Когато се говори за молитвата, подразбираме будност на съзнанието. И тогава всеки човек ще осъзнае, че той живее за всички и всички живеят за него. Първият момент на истинския, на съзнателния живот започва с молитва. Пробуждането на съзнанието започва с молитва. След пробуждане на съзнанието се проявява мисълта, после – чувството и най-после действието. Молитвата е личен акт. Човек се моли за себе си по свой вътрешен подтик, а не защото хората го принуждават. Само човек може да се моли. Това значи: молитвата е достояние само на същества с будно съзнание. Мнозина мислят, че учените хора не се молят. Сам Христос се молеше. Той отиваше на планината да се моли. Питам: ако е вярно твърдението, че учените не се молят, защо Христос се молеше? Ние знаем, че всички учени, всички велики хора се молят. Няма по-красиво нещо от молитвата на човек, на когото съзнанието е пробудено. Този човек има вече правилна мисъл, правилни чувства и правилни действия. Това са три области, от които човек черпи своите богатства. Мъдростта се проявява в мисълта, любовта – в чувствата, а истината – в действията. Не се ли молим правилно, нищо не може да се постигне. Щом разберем дълбокия смисъл на молитвата, ще знаем, че Бог мисли, чувства и действа чрез нас. Това наричаме ние вдъхновение. Значи човек трябва да се моли, за да се проявят и заработят чрез него Божиите мисли, чувства и действия.

Сега иде вече новото в света, което наричаме пробуждане на съзнанието. Щом дойде пробуждането,

иде и молитвата, която носи със себе си прави мисли, възвишени чувства и красиви действия. Дойде ли това пробуждане в човека, той се наема с красива и сериозна работа. Затова и Христос казва: *Аз съм пътят, истината и животът*. За да намерим този път, ние се нуждаем от светлина, от мъдрост. За да дойдем до истината, ние се нуждаем от красиви действия. И най-после, за да дойдем до живота, ние се нуждаем от чисти и възвишени чувства и желания. Придобием ли всичко това, ние ще имаме положителна, Божествена наука, с която ще можем да работим.

22 септември 1929 г., София

Дух Господен

*Дух Господен е на мене, защото ме
проводи да благовествам на сиромасите.*

Лука 4:18

Учените, както и простите хора, често се запитват какво може да им се говори и трябва ли да им се говори. Някои хора казват, че трябва да им се говори, а други, че не трябва. За да докажат правотата на своя възглед, последните се спират върху животните и казват: „Ето, никой не говори на животните, но въпреки това те живеят, растат и се размножават“. На същото основание и на хората може да не се говори, и те пак да си живеят, да растат и да се развиват. Да говори човек, това е тъй необходимо, както и да яде. Значи между яденето и говоренето има известно съотношение. През целия си живот човек яде и говори. Ако човек само един или два пъти яде, това още не разрешава въпросите на живота. И като яде, и като не яде, в края на краищата човек все ще умре. Но в първия случай смъртта ще настъпи скоро, след няколко дена, а във втория случай – в продължение на десетки години. Бавната, продължителна смърт е подобна на опънат конец, който постепенно се изтънява, докато най-после се скъса. Тъй щото въпросът не седи в яденето или в не яденето, но в правилното хранене. Човек трябва правилно да се храни, право да мисли и да чувства, както и право да действа.

Съвременните хора казват, че човек трябва да има вяра. Какво може да допринесе вярата на човека? Някой вярва, че някъде на планината има чист извор. Той тръгва по направление на този извор и след няколко часа се намира пред него. Какво е придобил от

вярата си в този извор? Друг вярва в хляба и си купува един хляб. Трети пък вярва в парите и се стреми към придобиване на богатства. Какво може да придобие човек с вярата си в хляба или в парите, ако стомахът му е разстроен и не може да яде? Какво ще се ползва той от вярата си в извора, ако не може да пие от неговата чиста, кристална вода? Вярата на човека в нещо има смисъл само тогава, когато това нещо може правилно да се използва и приложи в живота. Възможностите на човека са два вида: външни и вътрешни. Външно богатият има възможност да си купи всичко каквото пожелае, но няма вътрешна възможност да се ползва от това, което си е купил: стомахът му може да е разстроен или пък не знае правилно да се храни. В първия случай той всякога ще бъде гладен, а във втория – всякога ще преяжда. Вътрешно сиромасът има здрав стомах, знае правилно да се храни, но няма пари, не може да задоволи желанията си, да си купи каквото иска. Първият казва: „Да имам здрав стомах!“. Вторият казва: „Да имам пари!“. Какво трябва да направят тия двама души? Богатият, който разполага с много пари, трябва да даде част от богатството си на сиромаса. Сиромасът пък, който разполага с вътрешно богатство, трябва да даде част от своето знание и разбиране на първия. Така именно ще стане правилна обмяна на енергиите между двамата. Всеки човек трябва да даде нещо от себе си. Като съзнава това, той никога няма да се осмели да простре ръка за просия. Докато между хората става правилна обмяна, бедни няма да има, а просияци – още повече. В такъв случай просията напълно ще изчезне. Днес обаче една част от хората са външно богати, а вътрешно сиромаси, лишени от възможности да приложат своето богатство. Втората категория хора са външно сиромаси, а вътрешно богати, но и те са лишени от условия да приложат своето богатство.

Религиозните хора разчитат на своята вяра в Господа, в Исуса Христа и мислят, че като умрат, ангели

ще слезат от небето и ще ги занесат при Господа. Там ще ги посрещнат със слава и почести. В това отношение те мязат на турците, които си въобразяват, че като отидат на онзи свят, ще се намерят пред планини от сладък пилаф, от който ще ядат до насита. Въпрос е дали ще намерят на небето това, което си представят. Добре е понякога хората да си въобразяват, че ще станат богати, учени, силни. Това ще ги насърчи да могат да работят, да се стремят към нещо. За човек е важно да гледа на настоящето – какво днес може да постигне. Какво е бил в миналото и какво ще стане в бъдеще, не е важно. Той трябва съзнателно да използва условията на настоящето, да си приготви светло бъдеще. Какво трябва да направи богатият в този си живот? И какво трябва да направи сиромасът? Богатият трябва да пренесе богатството си от едно място на друго. Всички клиенти на богатия човек са сиромаси. Ето защо той трябва да пренесе част от богатството си при тях, в натура – във вид на жито, царевица, дрехи, обувки и т.н. Сиромасът пък, като счетоводител – приема нещата и записва какво е получил. Той държи точна сметка – какво и колко дават богатите. Богатите ще бъдат съдени по списъците на сиромасите. Когато в невидимия свят съдят някой богат, сведения за неговите добри и лоши дела се взимат от сиромасите. Ако наказанието му е по-голямо отколкото трябва, богатият има право да апелира, да се провери дали сиромасите не са направили някаква грешка в изчисленията си. Богатите пък ще дават сведения за сиромасите. Те ще се произнасят върху наказанието на сиромасите. И богати, и сиромаси, всички ще бъдат съдени. Ако сиромасите са наложили по-големи наказания върху богатите, и ако богатите са наложили по-големи наказания върху сиромасите, делата се прекратяват. Тогава и богатите, и сиромасите се изпращат отново на земята, да изравнят сметките си. Ако сиромасът е научил урока си като сиромас, той се отказва от счетоводителската

си служба и заема друга някоя. Той казва: „Не искам вече сиромаш да бъда. Наситих се на затвори, на съдилища“. Тук откраднал 20 лева, там откраднал един хляб – хайде в затвора. Като полежи в затвора месец или два, той започва да се оправдава със сиромашията си. Ами ако богатият е в затвор, той с какво може да се оправдава. Богатият се оправдава с това, че не занесъл навреме част от богатството си на сиромасите. Като му дотегне затвора, той казва: „Не искам повече богат да бъда. По-добре да осиромашея, отколкото да се занимавам с разнасяне на богатството си от едно място на друго“. И богатият, и сиромашът носят отговорности. Следователно човек не трябва да бяга от отговорности в живота, но да ги изпълнява точно, навреме и правилно. Щом и богатият, и сиромашът изпълняват отговорностите си, и богатството, и сиромашията са на място. Чрез богатството човек може да развива такива добродетели, каквито чрез сиромашията не може. И обратно: чрез сиромашията може да развива такива добродетели, каквито чрез богатството не може.

Съвременните хора не разбират смисъла на богатството и сиромашията, и без да мислят много, някои набързо се произнасят, че богатите хора са крадци и разбойници. Други пък казват, че сиромасите са крадци и разбойници. Не, не е така. Това е пристрастно заключение. Нито всички сиромаси, нито всички богати са крадци. Има крадци в света, но те не са нито само сиромаси, нито само богати. Другаде слушате да се казва, че учените развалят света. И това не е вярно. Има невежи хора, които развалят света така, както и някои учени. Кой обръща колата: който знае пътя, или който не го знае? Който знае пътя, той може да обърне някъде колата, но пак ще я оправи и ще продължи пътя си. Обаче, който не знае пътя, той може да попадне в някоя задънена улица и мъчно може да се оправи. Който иска да бъде господар на положението, той трябва да върви пеш,

че нито да обръща колата сред пътя, нито да влиза в задънени улици. Като не разбират законите на живота, мнозина казват: „Да се оправи веднъж светът, че и аз да се оправя!“. Отде знаят те, че светът не е оправен? И защо трябва да чакат светът да се оправи, че след това те да се оправят? Ако чакат светът да се оправи, ще минат хиляди и милиони години. Това е криво разсъждение. Трябва ли човек да чака всички хора да минат пред него, че тогава той да поеме същата пътека? Много пътища водят към бащиния му дом. Щом види, че много хора се блъскат по една и съща пътека, той трябва да вземе друга посока и по нея да се върне у дома си. Ако рече да чака всички хора да се извървят, той трябва да се въоръжи с търпение. След хиляди години ще дойде неговият ред, но той ще бъде много изостанал. Защо трябва да чака той хиляди години наред? Ще кажете, че тук работи законът на еволюцията. Хората не разбират този закон. Еволюция съществува само при чист и свят живот. В грешния живот обаче има само инволюция. „Все ще придобием някаква опитност“. Каква опитност може да придобие човек, който ден след ден трупа дългове? Колкото повече дълговете на човека се увеличават, толкова повече расте и отчаянието му, докато един ден си тегли куршум и свършва. Каква еволюция има в това? Така работите не се оправят. Куршумът нито оправя работите, нито разрешава задачите на живота. Той представя край на една философия, в която няма никаква логика, никакво оправдание.

Христос казва: *Духът Господен ме прати да благовествам на сиромасите.* Духът Господен представлява разумното, възвишеното начало, което може да посети човека и да работи в него. Дали ще Го приеме човек в себе си, или не, това е друг въпрос. Важно е, че Духът прави човека истински човек. Когато Духът Господен влезе в човека, той го праща да благовества на сиромасите разумното Слово. Ако

Духът не влезе да работи в човека, неговата участ ще бъде като тази на животните. Той не би се различавал от тях. Без Духа Господен, човек не може да има никакво светло бъдеще. Това се отнася не само за отделния ученик, но и за семействата, за обществата, за народите, както и за цялото човечество. Всеки индивид, всяко семейство, всяко общество, пък и цялото човечество имат своя специфична мисия, която трябва да изпълнят. Ако индивидът, семейството, обществото, народът и цялото човечество не изпълнят мисията, за която са предназначени, очакват ги страдания, разочарования и смърт.

Духът Господен е на мене и ме помаза да благовествам на сиромасите. Помазването е реална опитност, която човек изживява вътре в себе си. Всички хора могат да минат през процеса на помазването, но по различен начин. Всеки човек минава през специфични опитности. Невидимият свят никога не дава еднакви опитности. Няма двама души в света, които да са минали през еднакви опитности. В разнообразието именно седи красотата на живота. Всеки човек има своя специфична основна идея, която го отличава от другите хора, но тази идея го свързва с великото начало на живота. Тази идея представя център на вселената. Значи всички хора, като се движат по точките на окръжността, със стремежа си към своята основна идея, се срещат в центъра на вселената, в центъра на битието. Като се движат по периферията, те образуват окръжността, т.е. орбитата на битието, на вселената. Това виждаме и в геометрията. Когато една точка при движението си образува крива линия, еднакво отдалечена от една вътрешна точка, наречена център, получаваме окръжност – крива линия и кръг – пространство, заградено от тази крива линия. Всички точки на окръжността са еднакво отдалечени от центъра, но нямат еднакви прояви. Ако това разнообразие не съществуваше, кръгът не би могъл да се образува.

Сега, като се говори за душа, някои от съвременните учени и философи си задават въпроса как е възможно душата, която е безпространствена и е духовно начало, да живее във физическото тяло на човека, което заема място в пространството? Какво представя безпространствеността, те не могат да обяснят. Донякъде само геометрията разглежда въпроса за безпространствеността. Тя казва, че точката не заема никакво пространство. Следователно точката е безпространствена, без никакво измерение. Обаче, ако точката придобие някакъв импулс и започне да се движи, тя ще образува права линия, която заема пространство и придобива едно измерение – дължина. И тук можем да зададем въпроса: как е възможно нещо безпространствено, при движението си да образува нещо пространствено? Ние можем да отговорим на въпроса по следния начин: всяко безпространствено нещо, при движението си образува нещо пространствено. Пространственото е резултат на безпространственото. Правата линия има само едно измерение – дължина. От движението на правата линия обаче, се образува плоскост, която има две измерения – дължина и ширина. Ако плоскостта продължава да се движи под прав ъгъл, тя образува тяло, което има три измерения – дължина, ширина и височина, или дълбочина. Тъй щото правата линия, плоскостта и тялото са резултати, получени при движението на точката, на безпространственото в три различни посоки.

Духът Господен е на мене. Казвате: „Как е възможно Духът Господен, духовното начало, да присъства във физическия човек?“. Много естествено. Сегашният живот на човека не е нищо друго, освен резултат от действията на Духа. Ще каже някой, че не вярва в това. Който не вярва в това, той прилича на човек, който дължи на някого десет хиляди лева, но ги отрича, като казва, че нищо не му дължи. Какво печели той с отричането си? Колкото и да се отказва

от дълга си, това е външен процес. Дълбоко в себе си той знае, че дължи десет хиляди лева, но ги отрича, казва, че нищо не дължи. Каквото и да прави човек, както и да се отказва от задълженията си, в края на краищата законът ще го улови. Има хитри хора, които си служат с ред незаконни начини, за да се освободят от задълженията си.

Отива един длъжник при банкера, свой кредитор, и го пита: „Колко ти дължа? Кога е срокът за изплащане на полицата ми? Моля ти се, покажи ми полицата, да видя кога трябва да я платя, забравил съм срока ѝ!“. Банкерът изважда полицата, подава му я в ръката, да си вземе бележка за сумата и срока на изплащането ѝ. Длъжникът сграбчва полицата, бързо я скъсва и избягва. Какво ще прави банкерът? Погледне насамнатам, не вижда никакъв човек около себе си, който да се яви като свидетел. Обаче съществува един закон, според който никой не е в състояние да скъса полица, подписана от природата. Полиците на природата са написани на пергамент, който нито се разваля, нито се къса. Рече ли някой да къса този пергамент, той се полепва върху него и след това никаква сила не може да го отлепи. В това отношение съвременните хора са дошли до заключение, че няма дело, извършено от човека, добро или лошо, което да не се отпечата върху лицето му или върху кой и да е от удове му. Престъпленията на човека се отпечатват на едно място, а добродетелите му – на друго. Кой каквото е вършил през живота си, добро или зло – всичко е отпечатано върху човека. Затова е казано в Писанието: *Няма скрито-покрито в природата. Няма тайна, която да се не узнае.*

В бъдеще от делата на хората могат да се създадат интересни филми. Всеки човек играе роля на първо-класен киноартист. За такъв киноартист днес плащат големи суми. За онзи, който не знае каква роля играе в живота, това са празни думи. Обаче в живота на хо-

рата това са истински положения. Без да подозира, човек непрекъснато играе роли в живота си, от които той сам се учи, а покрай него и ближните му. Когато някой се оплаква от себе си, че е нетърпелив, това не се дължи нито на майка му, нито на баща му, но на самия него. Чувството за време не е развито в него. Този човек не знае какво представя ритъмът на живота. Той започва една работа, постоянства в нея ден, два, три и като изгуби търпение, напуска я. Щом напусне работата си, спънката, която му е противодействала, веднага се премахва. Неуспехите на хората се дължат именно на отсъствие на търпение в тях. Те започват работите си и не ги завършват.

И тъй, причината за неуспехите на съвременните християни се дължи на отсъствие на търпение и постоянство в тях. Благодарение на това техните опити са излизали несполучливи. Един християнин отива при болен, иска да му помогне. Той започва да се моли за него, да оздравее, но болният не оздравява. Християнинът си казва: „Втори път не правя такъв опит, да се излагам“. Много скоро се обезсърчава този християнин. Той трябваше да постоянства, да приложи всичкото си търпение и тогава да очаква някакъв резултат. Един руски баптистки проповедник попаднал в Русе, где то държал хубави проповеди, придружени с живи примери, в които всякога имал успех. Един ден проповядвал за слепия, на когото Христос отворил очите. Като свършил проповедта си, той чул един тих глас да му говори отвътре: „Излез на улицата и пред вратата на зданието ще видиш спящ човек. Тури ръката си на очите му и кажи: „В името на Господа Исуса Христа, ти трябва да прогледаш!““. Проповедникът веднага напуснал амвона и се отправил към слепеца. Придружен от последователите си, той се спрял пред него, турил ръката си върху очите му, но в момента, когато трябвало да произнесе думите: „В името на Господа Исуса Христа, прогледай“, дошло

съмнението. Той си казал: „Ами, ако не прогледа?“. Като видял, че може да се изложи пред хората, той се спрял, започнал да се колебае, да мисли какво да прави и решил да се помоли у дома си за слепеца, да не би опитът му да излезе несполучлив. След този несполучлив опит той се върнал в Русия.

В *Стария Завет* се разправя за тримата момци в огнената пещ. Вавилонският цар по онова време издал заповед към всички свои поданици да отидат и да се поклонят на техните идоли. Всички негови поданици отишли да се поклонят на идолите, но тримата момци се отказали да направят това. Завистници ги наклеветили на царя, че не искат да изпълнят заповедта му. Царят ги заплашил, че ако не се поклонят на идолите, ще ги хвърли в огнена пещ. Те му отговорили: „Нашият Бог, на когото служим, е в състояние да ни избави от пламъците на огнената пещ, но и да не ни избави, ние няма да се поклоним на вашите идоли“. Това значи вяра. Каква вяра е тази, която може да се разколебае от една огнена пещ? Това е вяра на жабите, а не вяра на човек, който познава Бога.

Някога заекът държал изпит за градоначалник. За тази цел Бог му дал два револвера, да се брани срещу неприятелите си. Като се въоръжил добре, заекът си казал: „Сега мога свободно да отида в гората, гдето ще държа изпита си. Като издържа изпита си, ще бъда назначен за градоначалник в един от Божиите градове“. Заекът закачил револверите от двете си страни и влязъл в гората, като си казал: „Да смее само някой да излезе срещу мен! Всеки, който се осмели да ме нападне, ще опита силата ми!“. В това време нещо зашумяло в храстите. Заекът се вслушал, но толкова се уплашил, че хвърлил револверите и хукнал да бяга. Като се убедил, че е вън от всякаква опасност, той се спрял и си казал: „Господи, тази служба не е за мене. Дай ми друга някаква служба“.

Следователно, който решава големи, трудни задачи в живота, той не трябва да има заешко сърце. Няма човек в света, който да не е минавал през мъчнотии. Всички хора са минавали и минават през мъчнотии, с единствената разлика, че едни са устояли на мъчнотиите; други пък още в началото не са устоявали. Онези, които са издържали на мъчнотии, както тримата момци в огнената пещ, и до днес още служат за образци. За да развие в себе си нужната устойчивост, човек не трябва да се задоволява само с един опит. Много опити, много усилия трябва да направи той, за да развие в себе си морален устой.

Съвременните хора предприемат ред опити, но малцина успяват, защото лесно изпадат в съмнения и колебания. Някой започва една работа и още при първия неуспех се отказва. Той мисли, че Бог не го слуша и се обръща към други, те да се молят за него. Всеки може да се моли за вас, но първо вие трябва да имате вяра. Вярата подразбира връзка с Първичното съзнание. Никой няма право да престъпва Божиите закони. Мнозина искат да отидат направо при Господа. Това е физическо разбиране. Бог работи вътре в човека, а резултатът на Неговата работа се вижда отвън. Търсете Бога в себе си, а резултатът на неговата работа – вън от себе си. Мнозина запитват къде е духовният свят. Англичанинът Хиншън изучавал десет години наред четвъртото измерение, но въпреки това не могъл да си обясни къде се намира духовният свят и къде – Божественият. За да разбере само донякъде духовния свят, човек трябва да се вгълби в себе си, в своето съзнание. По този начин той отива в духовния свят. Щом разреши въпроса, той излиза от съзнанието си, т.е. от духовния свят. За да се разреши даден въпрос или за да се реализира известно желание, то първо трябва да мине през съзнанието на човека, там да узрее и после да излезе навън. Например някой иска да стане певец. Той започва да мисли върху това свое желание. Той

пренася желанието си в мозъка, където узрява. Къде именно в мозъка става това узряване на желанието му, и той не знае. Обаче не минава много време, той започва да пее. Всички около него чуват гласа му и се възхищават. Щом престане да пее, и гласът не се чува вече. Изгуби ли се гласът? Не, той отново ще се чуе. Това, което е излязло от човека при пението, ще продължава пространството, но по-далеч от слънцето няма да отиде. Един ден това нещо пак ще се върне при човека, от когото е излязло, и ще повдигне неговия дух. Докато гласът на човека се върне обратно при него, той ще бъде нетърпелив, неспокоен, като че очаква нещо. Ако гласът на човека стигне до Слънцето, той ще стане певец на Слънцето. До която планета стигне гласът на човека, такъв певец може да стане той: ако гласът му стигне до Марс, той ще стане певец на Марс; ако стигне до Юпитер, той ще стане певец на Юпитер; ако стигне до Меркурий, до Венера или до Сатурн, такъв певец ще стане той. Певецът на Венера обича да пее вечер, пред прозореца на някоя млада мома. Той взима китара в ръце, пее и свири на младата мома, докато се ожени за нея. Щом се ожени за нея, той захвърля китарата настрана и престава да пее. Други певци се явяват на сцената: сопрани, алти и тенори. Бащата е главният капелмайстор, майката – концертмайсторът. Тя свири първа цигулка. Децата пък са оркестрантите. Така върви животът ден след ден.

Тъй представен животът, това е една от неговите красиви страни. Когато човек се стреми към богатство, към придобиване на слава и величие, това не е живот. Ако е въпрос за слава и почести, ако е въпрос името ви да бъде записано някъде, нека се напише там, дето никой не е в състояние да го заличи. Какъв смисъл има да се напише името ви на дъска, откъдето на другия ден още може да се заличи? Като не могат да реализират стремежите си в света, хората казват: „Трябва да вярваме в Бога!“. Не, човек трябва да отиде

по-далеч в своята вяра. Не е достатъчно само да вярва в Бога, но вярата му трябва да бъде такава, че да създаде от него истински човек. Ако вярата ви в Бога не е в сила да ви пресъздаде, да ви направи талантиливи, гениални и свети хора, каква вяра е тази? Мнозина мислят, че като отидат на онзи свят, там всичко ще постигнат. Много се лъжат. На онзи свят не приемат бездарници и грешници. На онзи свят приемат само съвършени хора. Затова е казано в Писанието: *Бъдете Съвършени, както е съвършен Отец ваш, Който е на небето.* Човек не може да бъде едновременно и музикант, и поет, и художник, и учен, и философ, но каквото клон от науката или изкуството избере, да го усъвършенства.

Често религиозните и учените хора спорят кое верую е най-право. Най-право учение е това, което може да направи хората талантиливи, гениални, светци, учени, философи, музиканти, истинолюбиви, любещи и т.н. Обаче да бъде вярващ човек, това не значи, че трябва да принадлежи към православната, към евангелската, към католическата или към каква и да е друга църква. Човек се е родил само с живот, без никакво външно верую. Човек се ражда с нещо красиво в себе си, но за да може красивото да се развива, Духът Господен трябва да дойде върху него. Всеки човек има свой определен път, по който трябва да върви, за да се развива правилно. Така и планетите имат свой определен път на движение. Те отдалеч изпращат поздравите си, не се доближават. Най-малкото доближаване на планетите една към друга води към катастрофа. Така трябва да живеят и хората помежду си. Всеки човек трябва да се движи по своя път, а на ближните си да изпраща от своята светлина. Когато завършат развитието си, планетите ще се посещават една друга. Слънцето, най-големият брат между планетите, ще покани всички планети на гости. За тази цел то ще разполага с грамаден салон за

гости. Като им устрои голям пир, всички планети ще се сбогуват и ще отидат по местата си. По този начин ще се създаде нов свят, с нови закони и условия за нов живот.

Съвременните хора имат човешки разбирания за небето, за онзи свят. Те казват: „Човек се ражда, живее, умира и отива на небето, откъдето е дошъл“. След 40 – 50 години той отново се ражда на земята. От живота, който днес прекарвате на земята, зависи вашият бъдещ живот. От вас зависи – да бъдете цар или просяк.

Един персийски шах, богат и учен човек, не знаел какво нещо е нещастieto. Един ден той излязъл вън от града на размишление. На пътя го срещнал просяк, който го спрял, за да иска помощ. Шахът погледнал просяка и се почудил на смелостта му. Той си казал: „Как смее този човек да ме спира на пътя!“. Шахът не му обърнал никакво внимание и си заминал. Понататък една бедна вдовица с дете на ръка срещнала шаха и го спряла с молба да ѝ помогне. Той погледнал към нея, почудил се също за смелостта ѝ и продължил пътя си, без да ѝ обърне внимание. Най-после шахът видял на пътя един сакат човек, без ръце и крака, който проговорил нещо. И той искал някаква помощ. Ядосан от тези срещи, шахът се върнал у дома си. Той си казал: „Отде се намериха тези хора, да ми развалят мира!“. Като се уединил, шахът започнал да размишлява върху това, което видял, и сега едва разбрал какво нещо е нещастieto. Той веднага извикал своя адютант, дал му една торба със злато и казал: „Вземи тази торба и иди в града да намериш онези трима души, които днес срещнах на пътя си. Като срещнеш просяка, ще му дадеш една шепя злато. На бедната вдовица ще дадеш две шепи злато, а на сакатия ще дадеш останалото“. От този ден той редовно изпращал по един от слугите си в града, за да раздават пари на бедни и нещастни, че като излиза

на разходка, да не го спират и безпокоят с молбите си. Така той могъл свободно да се отдава на своите размишления. Като умрял, шахът се явил при Бог Ормузд и му казал:

— Докато бях на земята, живях съобразно твоята воля. Не бях свършен, но богатството си раздадох на бедни и нещастни.

— Да, ти раздаде богатството си на бедни, но не от любов, а от желание да не те безпокоят. За да се научиш да служиш на ближния си от любов, ще те изпратя пак на земята, но не като цар, а като работник.

И наистина шахът се преродил на земята като син на беден работник. Бащата предал занаята на сина си. Един ден синът работил на високо здание, откъдето паднал и счупил краката си. Неспособен вече за работа, той се принудил да стане просяк. От време навреме Ормузд го запитвал: „Как ти се вижда това положение?“. При това, които минавали покрай него, хокали го, съдили го, че станал просяк. В момента, когато положението му станало много тежко, една бедна вдовица го прибрала в дома си, за да го гледа докато е жив. Тя изпълнила това задължение от любов. По този начин той научил закона на великата жертва.

Питам: каква полза имате от Христовото учение, ако не искате хората да ви смущават? Това значи да носите само името християни, без да сте приели Христа в себе си.

Един индус решил да изучи живота във всички негови прояви. Като дошъл до духовния живот, той се натъкнал на големи противоречия, на въпроси, които не могъл да разбере, нито да приложи. Това го довело до отчаяние, заради което решил да се самоубие. Преди да изпълни решението си, той се обърнал към Бога със следната молба: „Господи, моля ти се, покажи ми правия път. Дошъл съм до отчаяние и ако не мога да се справя с положението си, ще се

самоубия. Скоро след молитвата му Христос се явил при него и му казал: „Ти знаеш, че аз дойдох да спася света, като се пожертвах за него. Ако искаш да ме следваш, започни да работиш. Така животът ти ще се осмисли и ще научиш и разбереш всичко, което днес не разбираш“. Индусът изпълнил съвета на Христа и започнал съзнателно да работи. От този ден животът му коренно се изменил. Той преживял такива неща, за които, като апостол Павел, смело могъл да каже: „Око не е видяло и ухо не е чуло това, което преживях“. Защо този индус е дошъл до такива опитности? Защото е мислил право. Ако не беше мислил право, нищо не би постигнал. Много хора, религиозни и светски, мислят върху проявите на живота, но не могат да дойдат до такива духовни постижения, защото не мислят право. Съвременните религиозни хора не се нуждаят само от вяра в Бога или в Христа. Те се нуждаят от нещо съществено. Тяхната вяра може да се уподоби на хубава, доброкачествена свещ и кибрит, с които постоянно се хвалят. Те трябва да запалят своята свещ и да четат на нея. С кибритените клечки те трябва да запалят своя огън, на който зимно време да се греят и да си варят вода за пиене. Веднъж свързани с Първата Причина на нещата, вие трябва да пазите тази връзка; и във всички моменти на изпитания и мъчнотии, да съзнавате, че в нея е животът, в нея е свободата.

Днес хората постоянно отлагат нещата за благоприятни времена и казват: „Сега ще си поживеем, а като остареем, тогава ще служим на Бога“. Не, това не е право разсъждение. Човек трябва да служи на Бога именно като млад. Остарее ли, той вече не е способен за тази работа. Докато е на земята, човек трябва да работи, да служи на Бога. Щом отиде в другия свят, той трябва да учи закона на жертвата. Както животът има свое велико предназначение, така и смъртта има свое предназначение. Докато е млад, човек трябва да служи на Бога, за да не дойде до положение да се

поквари и да носи последствията на греховете си. Като служи на Бога, човек ще познае радостта и щастието, ще разбере, че любовта царува в радостта. Защо се жени младата мома? За да намери своя възлюбен – детето си, в което да внесе своята вяра, надежда и любов. Който служи на ближния си с любов, той е изпълнил предназначението си, а с това заедно, той е осмислил живота си. Щом изпълни волята Божия, човек изпитва радост. Тази радост осмисля неговия живот и той съзнава себе си като човек. Този човек е готов на всички страдания. Той понася страданията и изпитанията в живота си с радост и съзнание, че изпълнява волята Божия.

Духът Господен е на мене и ме води да благовествам на сиромасите. Няма по-велико нещо от това, Духът Господен да е на човека. Това значи Бог да е задна стража на човека, а човек да Му служи. Човек трябва да държи в ума си мисълта, че Бог е с него, заради което трябва да изпълнява волята Му с всичката си чистота и безкористие. Щом е с Бога, човек всякога ще се ползва от Неговото благословение. И в ада да се намира, Бог ще смекчи страданията му. Всеки трябва да дойде до тази опитност, да направи връзка с Бога. В тази връзка именно се крие силата на отделния човек, на семейството, на обществото, на народа, както и на цялото човечество. Чрез тази връзка Бог се проявява навсякъде. Тази връзка е толкова необходима за човека, колкото му е необходим чистият въздух. Ако човек попадне в херметически затворен салон, той може да прекара в него само известно време. Скоро след това той ще почувства нужда от чист въздух. Не проникне ли отнякъде чист въздух, той е осъден на задушване, на смърт. Следователно, ако човек приеме такова верую, което прекъсва връзката му с външния свят, с чистия въздух, той неизбежно ще се задуши. Всяко верую, което внася светлина в човешкия ум, топлина в сърцето му, а същевременно увеличава неговата до-

брота и разумност и го следва непрестанно в живота му, е верую, което създава истинска връзка между човешката душа и Бога. Кой може да се съмнява в такова верую?

Духът Господен е на мене, защото ме води да благовествам на сиромасите. Докато Духът Господен не е между хората, те се делят на близки и на далечни, на хора от различни народности и вери. Щом Духът Господен дойде между тях, всички народности, всички вери изчезват пред лицето им и те се чувстват като братя. Тогава всички противоречия между хората изчезват. Не всички хора са еднакво готови да възприемат истината, обаче няма защо да се чака всички едновременно да я възприемат. Който е узрял, той трябва да се прояви. Когато един от плодовете узрее, той пада от дървото, никого не чака. Не е достатъчно само да узрее плодът. Узряването на плода не разрешава всички въпроси. Узряването на плода е само една възможност за проява на любовта. Някой мисли, че като е узрял, като е станал Син Божий, всичко е разрешил, т.е. дошъл е до разумното служене на Бога. Да станеш Син Божий, това значи да проникнеш в истинския живот, без да си го придобил. Към този живот трябва всеки да се стреми. Като Син Божий, човек има задача да въплъти Бога в себе си, в съзнанието си. Без постигане на тази задача, всички учения остават безпредметни. Постигне ли това нещо, човек става господар на условията. Той се радва на опитността, която е придобил. Той се радва, че е разбрал смисъла на познаването.

Представете си, че някъде на планината има един чист, дълбок извор. Вие харесвате този извор и пожелавате да прекарате водата му във вашия дом. За тази цел започвате да копаете, за да пробиете път от дома ви до извора. Големи усилия, продължителна работа се изисква, за да постигнете това желание. Вие копаете ден, два, три, месеци, години, векове, докато водата

от извора потече във вашия дом. Един ден поглеждате към работата, която сте свършили, и виждате, че ви остава само един метър земя, която трябва да изкопаете, за да постигнете целта си. Този метър земя не е нищо друго, освен сегашният ви живот, през който също така трябва да направите известни усилия. Щом го разкопаете, водата ще бликне и във вашия дом. Тъй щото, когато казвате за някой човек, че е щастлив, че работите му вървят добре, това се дължи на факта, че той е работил в миналото си, а сега е разкопал останалия метър и се ползва от резултата на своите усилия. Това значи да бъде човек помазан. Когато казваме, че някой човек е нещастен, причината за това се дължи на неговата леност. Той отива до извора, връща се, но не работи. Като се намери в трудно положение, започва да копае, но вижда, че е закъснял. Човек трябва да работи непрестанно. От деня на слизането си от небето, до днешния ден, той трябва постоянно да работи, да не прекъсва връзката си с Бога. Щом му остане само един метър да разкопае, той е дошъл вече до прага на Царството Божие. Ще разкопае и последния метър, и водата на извора ще бликне в неговия дом. Както човек може да пренесе водата от великия извор на живота в своята душа, така и богатството на своята душа трябва да занесе на небето.

И тъй, каквото спечели на земята, човек трябва да го пренесе на небето. Не може ли да направи това, неговият живот остава безпредметен. Човек трябва да знае, че на земята не го чака щастие, удоволствия, но му предстои усилие, труд и работа. На земята ще печели, ще придобива богатства, които трябва да занесе на небето, и там да разполага с тях. Това значи Духът Господен да бъде на вас и да ви помага, да благовествате на сиромасите.

Като се натъкват на въпроса за небето, за вечния живот, мнозина считат тия работи отвлечени. Какво означава на български език думата „отвлечена“? Каз-

ват: „отвлечена идея“, „отвлечена мома“. Отвлечената идея подразбира нещо неразбрано. Отвлечена мома означава също нещо неразбрано. В отвлечането на момата няма нищо лошо. Лошото обаче седи в това, че тя е отвлечена там, дето не трябва, т.е. не е занесена, дето трябва. Мислете върху идеята: *Духът Господен е на мене и ме помаза*. Разберете ли дълбокия смисъл на тази идея, и вие, като слепия, който прогледал, ще кажете: „Сляп бях едно време, но сега вече виждам“. Много слепи хора има на земята: едни са слепи за физическия свят, а други – за духовния. Човек трябва да има отворени очи и за двата свята. Само при това положение той може да се нарече човек с отворени очи. Той работи и на земята, и на небето едновременно: корените му са в земята, а клоните – на небето, в духовния свят. Физическият и духовният свят взаимно се преплитат: духовният свят съдържа възможностите на физическия, а физическият – съдържа възможностите на духовния.

Дух Господен е на мене, защото ме води да благовествам на сиромасите. Дето е Духът Господен, там е творчеството. Той съдържа възможностите на този и на онзи свят. Без Духът Господен, те остават нереализирани. Духът Господен е разумното в човека, което го води в пътя на Любовта, Мъдростта и Истината.

29 септември 1929 г., София

Забранихме му

*И понеже не следва с
нас, забранихме му.*

Лука 9:49

Съвременната култура си служи с методите на забраната, на ограниченията и наставленията. Навсякъде се прилагат закони и правила. Навсякъде се чуват наставления, морализирания – това да не правиш, онова да не правиш. Дето и да се обърнете, навсякъде чувате как и какви дрехи, обувца и шапки трябва да носи човек; какви трябва да бъдат косите му – къси или дълги, къдрави или гладки; как трябва да нарежда и чисти къщата си; как трябва да готви и каква храна да употребява – месна или вегетарианска. Не само това, но между хората се повдига въпросът колко време трябва да учи човек; трябва ли да се специализира и т.н. Изобщо светът е пълен с правила и закони, които човек трябва да изучава и прилага в живота си. Тъкмо научи тия правила, чувате един ден, че го задигнали за онзи свят. Защо? Защото и за онзи свят са нужни учени хора. Докато е на земята, човек все има какво да учи. Ако нямаше какво да учи, той щеше да напусне земята и да отиде на онзи свят, дето се нуждаят само от учени хора. На земята има и учени, и прости, а на небето – само учени.

Сегашните хора постоянно повдигат въпроса за свободата: едни поддържат, че човек трябва да бъде свободен, а други – че не трябва и не може да бъде свободен. Докато е обикновен от правила и закони за това какво да прави, как да се облича, какво да яде, какви отношения да има с ближните си, човек не може да бъде свободен. Бащата в един дом е месоядец, а синът

– вегетарианец. Те започват да спорят кой от тях има право. В дадения случай бащата има право, защото синът се е родил чрез него и трябва да следва неговия път. Вълчето няма право да се отказва от храната на баща си вълк.

Обаче и агнето няма право да се отказва от храната на баща си овен. По закон е така, но важно е да се знае кой и какъв е бил истинският баща на сина. Днес хората са размесени: някои от тях са били месоядци, а впоследствие са станали вегетарианци; други пък са били вегетарианци, а отпосле са станали месоядци. Това смешение в начина на живеене, на хранене е създавало ред противоречия между хората.

Някога, в далечното минало, вълкът чел една свещена книга и под влияние на великите Божии принципи решил да изправи живота си. Като проследил живота на своя род, той си казал: „Не може повече да се върви в този път. Нашият род е извършил големи грехове и престъпления, които трябва да се изправят. Не изменим ли живота си, наказанията неизбежно ще ни следват“. Въодушевен от решението си, той започнал да се моли, да пости, отказал се от месо и тръгнал по света да проповядва вегетарианство и добър живот. В което село влизал да проповядва, навсякъде го били. Който и да го чувал да проповядва за вегетарианството, никой не му вярвал. В това село го били, в онова село го били, от тук и от там го пъдили, нищо не му давали да яде, вследствие на което той измършавял, отслабнал, станал неузнаваем. Три дена гладувал и най-после си казал: „Нищо няма да излезе от моята проповед. Хората не са готови още за нов живот. Ако продължавам по този начин, и от мене нищо няма да остане. Ще продължа пътя си и когото пръв срещна, ще го изям. Не искам вече да проповядвам на тия некултурни хора!“.

Вълкът тръгнал на път и гледал – дано намери нещо за ядене. Първият, когото срещнал, бил един кон, който спокойно пасял трева.

— Какво правиш тук?

— Трева паса.

— Знаеш ли, че мога да те изям? Цели три дена нищо не съм ял.

— Зная, че можеш да ме изядеш. Слушай, преди да направиш това, послужи ми с нещо, от което ти пръв ще се ползваш.

— Съгласен съм. Каква услуга искаш да ти направя?

— Задните и предните ми крака са подковани, петала имам. Като ме изядеш, петалата ще влязат в гърлото ти и ще те задавят. Баща ми беше благороден по характер и понеже и аз нося тази черта, не искам да ти причиня никакво зло. Затова иди отзад, при задните ми крака, и се опитай да извадиш петалата ми. После ще извадиш петалата на предните ми крака и свободно ще ме изядеш.

Вълкът веднага пристъпил към работа, но в това време конят му ударил два силни ритника по главата и вълкът се търкулил на земята. Доста време трябвало да мине, докато се окопити и стане от земята. Конят хукнал да бяга и се скрил от погледа на вълка. Като видял как конят го излъгал, вълкът си казал: „Чудна работа! Четох свещената книга, ходих да проповядвам, просветих се, а можах да повярвам на един кон, че за да го изям, трябва да вадя петалата му. Сега вече никого не слушам. Тръгвам нататък и когото срещна, ще го изям. Втори път не ставам налбантин, да вадя петалата на коня!“.

Като вървял по-нататък, вълкът видял два овена. Той спрял пред тях и ги запитал:

— Какво правите?

— Спорим нещо за тревата.

— Е, сега поне вие няма да ми избегнете. Преди да се срещна с вас, видях един кон, който ми каза, че за да го изям, трябва да сваля петалата му. Аз започнах да свалям петалата му, но той ме ритна и избяга.

— А, ние няма да постъпим като него. Ние сме готови да ни изядеш, но с условие да ни оставиш

свободно да се затичае и когото от нас пръв хванеш, ще го изядеш днес; когото втори хванеш, ще го изядеш утре. Така ще се осигуриш за два дена.

Вълкът се съгласил на това условие и се отдалечил малко от тях, да им даде възможност да се засият. Овните се засилили и се хвърлили право към него с рогата си. По този начин те счупили четири ребра на вълка, повалили го на земята и избягали. Като видял, че и този път останал излъган, вълкът направил голямо усилие да се повдигне от земята и продължил пътя си, като си казвал: „Не вярвам вече на никого. Когото срещна сега, нито петалата му ще вадя, нито ще го оставям свободно да тича, за да се осигурявам за два дена. Достатъчно ми е, каквото днес намеря. За утрешния ден няма да мисля“.

Излъган и разочарован от живота, вълкът срещнал една добре угоена свиня.

— Стой, ей сега ще те изям! Не искам да се разправам с тебе. Два пъти съм лъган, трети път не се поддавам на никакви лъжи. Конят ме излъга, ритна ме с крака си, счупи ми няколко зъба и избяга. Овните ме удариха в ребрата, счупиха ми четири ребра и избягаха. С тебе вече лесно ще се справя.

— Постъпи, както знаеш. — казала свинята.

— Аз отдавна те чакам да дойдеш. Преди да ме изядеш искам да ти изпея една песен. Ние, свинете, сме добри певци. Като ме изядеш, ще помниш поне, че си чул една хубава песен.

— Виж, щом става въпрос за песен, съгласен съм да те изслушам. Аз обичам песните.

Свинята веднага започнала да грухти, да вика, но толкова тревожно, че събрала около себе си много свине. Всички заедно погнали вълка и се освободили от него.

Съвременните хора се намират в положението на този вълк. Щом се намерят пред някаква мъчнотия, те започват да мислят как да излязат от нея. Щом объркат

работите си, те започват да мислят как да ги оправят: все ги оправят и все неоправени остават. И най-после, като не могат да ги оправят, те казват: „На онзи свят ще се оправим“. Ако човек не може да нареди работите си на земята, на онзи свят никога няма да ги нареди. В онзи свят работите са наредени, но човек трябва да се запита може ли да влезе в онзи свят. Работите в училището са наредени, но важно е дали човек може да постъпи в това училище. Защо работите на хората остават неуредени? Защото те живеят изключително със закони и правила, с ограничения и наставления. За да изпълни всичко, което му се заповядва, човек всеки ден се зарича това да не прави, онова да не прави и върши тъкмо това, което не иска. В това отношение човек мяза на вълка, който казал, че втори път няма да вади петалата на коня, няма да се лакоми за двата овена, няма да иска песента на свинята и т.н. Въпреки това той върши всичко онова, което се зарича да не прави. Науката на XX век се е развила много. Тя е дошла до големи постижения във всички области – музика, изкуство, литература, медицина, архитектура, но въпреки това по-голямата част от хората са болни и нещастни: 25 процента от съвременните хора страдат от туберкулоза, 35 процента – от неврастения, 15 процента – от вътрешни болести, 20 процента – от кожни и мускулни заболявания. Едва ли и 5 процента от хората на земята могат да се радват на абсолютно здраве. И това са гениите на човечеството, които разбират и прилагат законите на здравето.

И понеже не следва с нас, забранихме му. Както виждате, и Христос дойде в света да помага на хората, но понеже не ходеше по техния път, разпнаха Го. Обаче Христос казва: *Който не е против нас, той е с нас.* Христос гледа широко на нещата. Ако влезете днес в православната църква, веднага ще се натъкнете на ред правила: трябва да се кръстите, да палите свещи, да целувате икони и т.н. Ако влезете в евангелска църква,

трябва да седнете на стол, да се молите, да пеете. В която църква влезете, навсякъде ще се натъкнете на специален начин на молене. Който не се съобразява с методите и правилата на дадена църква, той минава за еретик, за чужденец. Иска ли да остане в дадена църква, веднага ще почнат да го учат как трябва да постъпва. Влезете ли между учени, философи или писатели и започнете да говорите с тях, веднага ще ви направят бележка, че не говорите граматически правилно, че не знаете последните открития на науката и т.н. Добре е да се правят бележки на човека, но виждаме, че ония именно, които държат много на правопис, на стил, на изложение, които знаят много неща, не прилагат в живота си това, което знаят.

Един баща имал двама сина. Един ден той ги извикал и им казал: „Вие трябва да заминете за чужбина, да се учите. За тази цел на единия давам половин килограм сирене, а на другия – кило брашно. Като намерите вода, ще турите брашното в нея и ще го замесите. После ще измиете сиренето добре, ще го залееете с вода и ще го оставите във водата, да видите какво ще стане“. Братята тръгнали на път и гледали къде ще намерят вода. Най-после спрели пред едно блато. Единият от тях застанал на северната страна на блатото и сипал брашното в водата. Той наблюдавал как брашното се размивало в водата, постепенно потъвало, докато съвсем изчезнало. Вторият заел южната страна на блатото. Той извадил парчето сирене, измил го малко и го хвърлил в блатото. В скоро време сиренето изчезнало, изяли го рибите и жабите, които живели в това блато.

Какво представят брашното и сиренето? Те представят таланти, които човек трябва да развива. Какво правят хората с талантите, които са им дадени? Те тръгват с тях, обикалят света, но не работят. Те искат с малко труд да придобият големи резултати. Големи постижения има само онзи, който прилага таланти-

те си в работа, т.е. онзи, който прилага Божествените закони. Само така той вижда, че в Божествения свят няма никакви противоречия. Който прилага Божествените закони в живота, той може да разреши правилно всички въпроси: индивидуални, семейни, социални и общочовешки. Решава ли ги само научно, по пътя на ума, и след хиляди години той няма да ги разреши. Хиляди години вече са изминали, откакто хората решават тия въпроси, но не са ги разрешили. Още хиляди години ще минат, и пак няма да ги решат. Защо? Защото ги решават по личностен път. Където личността работи, там има обезсърчение, разочарования, противоречия, отлагания и т.н. Ако решават въпросите от обществено гледище, в края на краищата хората ще кажат, че обществото не е готово още, не е време сега да се разглеждат въпросите на живота. Обаче дойдат ли до Божествено разрешаване на въпросите, хората се натъкват на голямо изобилие. Изобилието решава въпросите.

И тъй, личното разрешаване на житейските проблеми подразбира очакване на материални блага. Младият момък иска да се ожени за умна и красива мома, да я повдигне пред хората, всички да говорят за неговата жена. Щом се ожени за нея, той обръща друг лист: започва да ѝ се налага, да върши само това, което му е приятно, да се облича по негов вкус, да не говори с други мъже и да не гледа към тях. Какво е придобил този мъж от своята умна и красива жена? Не само, че нищо не е придобил, но даже я е съсипал. Тя изгубва свободата си, красотата си и вместо да се радва на живота, тя напълно се отчайва. Ревността, било от страна на мъжа или от страна на жената, ограничава човека. Никой няма право да се налага на другите, да ги заставя да мислят, да чувстват и да постъпват така, както той мисли, чувства и действа. Това виждаме не само в семейния живот на хората, но и в религиозния им живот. Ще влезе някой човек в едно

религиозно общество и веднага ще го заобиколят, ще започнат да го учат как да се държи, как да се моли, какви правила да изпълнява и т.н. Не се ли поддаде на тези наставления, веднага го признават за некултурен и го заплашват, че с тези разбирания той не може да влезе в Царството Божие. Не само това, но понякога човек започва да се налага и на себе си, да си внушава различни отрицателни мисли, да се съмнява в Бога, в Христа, дори и в себе си. Понякога пък си внушава, че всичко може да направи. Той си казва: „И аз мога да бъда Син Божий, като Христа“. И ти можеш да бъдеш Син Божий, и ти можеш да бъдеш като Христа, но трябва да имаш Христовия дух в себе си. Това значи: каквото Христос прави, и ти да го правиш. Който иска да бъде ученик на Христа, той трябва да върви по Неговите стъпки, да знае всичко, което Учителят му е преподавал.

Дето са двама или трима, събрани в мое име, там съм и аз. Какво приложение има този стих в живота? За да се познае присъствието на Христа между хората, нека двама или трима души се съберат на едно място и се помолят в името на Христа за някой болен. Ако болният оздравее, Христос наистина присъства между тях. Съвременните хора минават за християни, без да изпълняват Христовото учение. Например някой човек има лошо разположение на духа, мъчи се от мрачни и отрицателни мисли, без да може да си помогне. Казано е обаче в Писанието: *Този дух не излиза, освен с пост и молитва.* Ако кажат на този човек да пости, той отрича поста, отрича молитвата. Постът, молитвата допринасят нещо на човека. Чрез пост човек придобива въздържание. Който яде навреме и умерено, той пости. Съвременните хора не ядат навреме, а когато им дойде наум. Те не се съобразяват с времето, което природата е определила. Тя точно е определила времето, когато човек трябва да яде. Никой народ, никой човек не се храни на

определеното от природата време. Защо? Защото се натъкват на ред отрицателни мисли и чувства, които развалят разположението. Тъкмо се храните и кредиторът ви, с полица в ръка, влиза в стаята при вас, иска да му платите. Това разваля разположението ви. Ученик отива на изпит, но пропада. Връща се у дома си неразположен, без желание да яде. Жена готви обяд на мъжа си, но по невнимание яденето прегаря. Връща се мъжът от работа и като хапва от прегорялото ядене, започва да се сърди на жена си. След това и двамата не могат да ядат, недоволни са един от друг.

Съвременните хора въпреки науката, с която разполагат, са дошли до положение други да ги учат как да се хранят, каква храна да употребяват и т.н. Срещате една млада майка и тя веднага ви запитва как и с какво трябва да храни детето си. Много проста работа: щом е родила, щом е станала майка, тя трябва да кърми детето си със своето мляко. Ако няма мляко, не е трябвало да ражда. Дете, което не е кърмено от майка си, не може да стане човек. Дете, което не е кърмено от майка си, не може да стане гений, нито светец. Когато майка кърми детето си, три години наред тя трябва да живее чист живот, без да допусне една отрицателна мисъл в ума си. Че къщата им изгоряла, че мъжът ѝ я напуснал, това не трябва да нарушава нейния мир. През тези три години тя трябва да бъде тиха и спокойна. Какво правят сегашните майки? Те хранят децата си с различни каши от овес, от просо, ечемик и т.н. Тези каши не могат да предадат на детето онези елементи, които майчиното мляко съдържа. В млякото на жената се съдържат разумни сили, които в никаква друга храна не можете да намерите. И овчето, и кравето мляко са добри, но те изключват от себе си онези разумни сили, които млякото на жената съдържа. Ето защо ние се чудим, когато хората, при науката и знанието, които носят в себе си, не знаят как да се хранят и как да

живеят. Овцата знае как да храни малките си, а човек, създаден по образ и подобие Божие, не знае. Казано е в Писанието: *Колко по-горе седи човек от овца!*

Като изучаваме живота, науката, културата на съвременните хора, виждаме, че всичко върви по обратен път. Градинарите отглеждат цветя, зеленчуци, плодни дървета не по нови начини, но по стар път. Новият път предвижда работа с любов: сам ще садиш, сам ще поливаш, без да отпратиш една лоша дума, едно лошо чувство или желание към когото и да е. Ще садиш, ще разкопаваш и ще поливаш с песни, с красиви и светли мисли в себе си. Сам ще режеш лозите си, сам ще ги завързваш. Това, което сегашните градинари правят с лозите и с плодните дървета, не е никаква култура. Това е чисто варварство. С такава култура нищо не се постига. Дърветата могат изобилно да раждат, но плодовете им не носят никакво здраве, никакво благоденствие на човечеството. Плод, който е отглеждан с любов, не гние лесно. Той запазва свежестта си с месеци. Направете опит. Посадете едно плодно дръвче и в продължение на 12 години го отглеждайте с песен, с молитва, с разположение и вижте след това какви резултати ще имате. Плодовете на това дърво ще носят благословение за целия ви дом. Същото може да се приложи и при отглеждане на децата. Ако при отглеждане на детето си майката вложи своята любов, сила и дух, от това дете велик човек ще стане. До 21 годишна възраст тя не трябва да позволява да се докосват до сина или до дъщеря ѝ. Докато момата и момъкът не станат на 21 години, освен майката и бащата, никой няма право да се докосне до тях. През периода на бременността жената трябва да води съвършено чист живот: по мисли, по чувства и по действия. Същото се изисква и от бащата.

Съвременните хора прилагат ред методи при възпитание на децата, работят за изправяне на света, но при всичките си усилия те нямат успех. Защо?

Методите им са отвън само нови, а вътрешно – стари. По този начин светът не може да се оправи. В света идат такива страдания, каквито хората не могат да си представят. Страданията ще оправят хората. От дума само те не се учат, не се възпитават. Българинът има една лоша черта в характера си, която не се възпитава лесно, а именно: разрушителността е силно развита в него. Когато българинът мине покрай оградата на своя съсед, той ще вземе един прът от нея, да си послужи с него. Втори, трети минават, и всеки си взима по един прът. Като видят съседа си, те ще му кажат, че са си взели по един прът. „Няма нищо“, спокойно отговаря съседът. Обаче след известно време тук-там на оградата му се явяват дупки, откъдето свинете на съседите му започват да се провират. Това говори за разрушителността на българина. Ако той е толкова силен в творчеството, колкото в разрушителността, от него гений би излязъл. Защо българите досега не са дали нито един гениален човек? Защото в характера си имат известни черти, които трябва да се възпитават. Тези черти пречат на гениалния човек да се прояви. За да се развие доброто, красивото в славяните, те трябва да минат през страдания. Ето защо днес никой от славянските народи не минава през такива големи страдания, както Русия. Лошото, което съществува в славянските народи, днес излиза. Злото, което днес виждаме в света, е било скрито в човека и сега излиза навън. Нечистотиите, които се крият в кръвта на човека, трябва да излязат навън във вид на цирей. Само по този начин злото ще се изчисти, ще излезе вън от човека.

Забранихме му. Христос казва: *Не им забранявайте!* Това значи: „Не забранявайте на душата си да прояви това, което Бог е вложил в нея“. Човек трябва да изявява навън само онова, което е присъщо на душата му. Ако душата на човека иска от него да се помоли на Бога, той трябва да я послуша. Ще каже-

те, че материалистичната наука отрича молитвата, отрича съществуването на Бога. Чудна работа! Какъв син е този, който не споделя с баща си няколко топли, искрени думи, от които и на двамата да им бъде приятно? Какъв човек е този, който не познава своя Създател и не отправя към Него две синовни думи? След всичко това хората четат молитвата *Отче наш*, който си на небето. Как е възможно човек да счита себе си за Син Божий, а да не познава своя Баща? Някои проповядват материализъм на хората, казват им, че Бог не съществува, че няма защо да Му се молят и т.н. Други пък казват, че молитвата не е нужна, защото Бог всичко знае и отговаря на нуждите на човека, преди да Му се е помолил той. Ако това е така, защо синът на някои от тези проповедници, като отиде в странство, веднага пише писма на баща си да му изпрати пари? Щом Бог знае всичко, нека Той внуши на бащата да изпрати пари на сина си, без да става нужда последният да пише писмо на баща си. Едно нещо трябва да имате предвид: когато говорите върху даден въпрос, вие трябва да бъдете последователни и логични.

Що е молитвата? Молитвата подразбира контакт, допирна точка с Бога, с разумните и възвишени същества. Без молитва, човек не може да има никакъв контакт с живите същества. Някой има нужда от пари. Какво трябва да направи? Ще отиде при един банкер и ще му се помоли:

— Братко, услужи ми за известно време с две хиляди лева. Щом се улесня, ще ги върна. Банкерът го поглежда в очите и му казва:

— Заповядай!

Той не го пита истина ли говори, или не. Банкерът знае, че и да го излъже, само един път ще успее. Втори път същият човек не може да го излъже. Това е Божествен закон. Той гласи, че никой никого не може да излъже два пъти по един и същ начин. Щом веднъж

те излъжат по един начин, ти имаш вече една опитност. Ако втори път те излъжат, тази лъжа ще бъде изнесена по нов начин. Нещата и явленията в природата не се повтарят. Природата обича разнообразие.

Време е вече човечеството да се върне към новата, към положителната наука. За тази цел всичко, каквото хората знаят, трябва да го обобщят, да го свържат в едно цяло. Много отрасли от науката не са още засегнати, вследствие на което хората постоянно се лъжат. Те познават много неща вън от себе си и далеч от себе си, но себе си именно не познават. Как е устроено човешкото лице, какви са неговите вътрешни и външни органи, мускули и клетки по форма, по строеж, по цвят – те не знаят. Какво значение имат формата, цвета на лицето, на кожата, както и устройството на всички техни органи – и това не знаят. Като не знаят тия неща, те даже не подозират пакостите, които сами си причиняват, посредством своите мисли и желания. Една отрицателна мисъл е в състояние да разруши красивото, което Бог е вложил в човека. Ако една мисъл разруши тялото му, какво остава от него? Разруши ли физическото си тяло преждевременно, човек остава за дълги години инвалид. Физическото тяло на човека е утроба, в която духовното му тяло се развива. Апостол Павел казва: *Ако физическото ни тяло се разруши, ние ще живеем с духовното*. Така може да каже апостол Павел. Обаче какво ще каже онзи, който никога не е работил духовно върху себе си? Който възкръсне от мъртвите, той ще продължава да живее с духовното си тяло, което е съградил.

Това, което говоря днес, се отнася до учениците, до вярващите, до ония, които искат да следват Христа. Едно трябва да знаете: никой човек не е в състояние да разреши противоречията в света, нито да изправи греховете на хората. Сам човек, бил той цар, княз или какъв и да е, не е в състояние да изправи човечеството. Всички хора на земята могат да изправят човечеството.

Светът може да се оправи само когато всички хора поотделно се проникнат от съзнанието, че трябва да служат на Бога. Каквито закони и да съществуват на земята, писани или неписани, те не са в състояние да оправят свята. Един закон е ценен само когато разполага с методи за приложение. Ако за пълното развитие на едно дърво са нужни 12 години, колко повече години са нужни за развитието на човека? Днес хората не успяват, защото бързат. С бързана работа не става. Всички, които са бързали, са отишли на онзи свят. Които пък са заминали преждевременно и неподготвени, те не са влезли в онзи свят, но са още на земята, дето водят усилена борба за съществуване. Страшно нещо е да умре човек преждевременно. В борбата си за съществуване той причинява големи пакости на живите хора. Тази е причината, задето срещате двама души, които вчера се обичали, а днес се карат. Брат и сестра се карат, мъж и жена се карат, учители и ученици се карат. Навсякъде чувате спорове, недоразумения, бой. Защо съществуват тия недоразумения между хората? Ако сте живели между българите, когато турците ги измъчвали, ще кажете, че турците били причина за техните нещастия. Днес вече българите са свободни. Коя е причината за сегашните им страдания и недоразумения? Значи причината за нещастията на хората се крие далеч някъде.

Всички хора искат да се осигурят: някой се нахрани днес добре, но пак не е доволен, мисли как да се осигури за утрешния ден. Друг си направи къща от две стаи и кухня, но вижда му се малка, иска да се разшири, защото децата растели, нямало да има за всички място. Започва да се разширява, но средства няма и задлъжнява. Някой се впуска в едно предприятие, за да забогатее повече. Вложи всичките си пари, но пропада, изгубва и последната стотинка. Не, при такова разбиране на нещата човек не може да бъде щастлив. При такова разбиране на живота, човек не може да

служи на Бога. Мнозина мислят, че като отидат на онзи свят, между ангелите, ще живеят добре. Наистина при ангелите се живее добре. Там престъпления не могат да се вършат, но това е механично постижение, а не органично. За предпочитане е да имаш едно глупаво дете, отколкото един умен вол. След време глупавото дете може да стане умен човек и да извърши велики работи, но умният вол не може да стане човек. Волът може да свърши някаква работа, каквато ти искаш, но под остен, а не по своя инициатива.

И тъй, каква цена имат за нас мраморните чешми, ако водата им е пресъхнала? Каква цена имат дърветата, които са изсъхнали и не дават плод? Какво ни ползват обширните земи, ако не могат да се превърнат в плодородни ниви и лозя? Обаче, ако сухите чешми потекат, ако изсъхналите дървета прораснат и ако неплодородните земи се превърнат в плодородни, те се осмислят. От тези примери ние отиваме към човешкия живот и търсим причината на злото, което е подпушило изворите на живота. Като не мислят правилно, хората казват, че причината на злото седи във външните условия, в този, в онзи и т.н. Не, всичко това е само повод за идване на злото. Злото се крие дълбоко в човека. Всеки сам е причина за своето нещастие и за своя неуспех в живота, а външните условия и окръжаващата среда са само повод за отваряне врата на злото.

— Ама еди-кой си ме излъга.

— Колко пъти те е лъгал? Щом те е излъгал веднъж, той ти е предал един урок. Ти трябваше да си научиш урока и втори път да не се оставяш да те лъже.

— Ама слабости имам, невежа съм.

— Това не е извинение.

Злото в света седи в това, че хората са забравили основния закон на живота. Те са изгубили правата посока в живота. Когато и да попитате днес отде е дошъл, от колко години живее на земята, ще ви

отговори, че не знае. Той ще ви каже, че е дошъл на земята от преди 30 – 40 години. Това не е знание. Той трябва да знае историята на своя живот, от началото на създаването на света, досега. Ще кажете, че сте готови да вярвате на всеки, който би разправил историята на вашия дълъг живот. Не е въпрос до вярване. Човек трябва да се домогне до онази положителна наука, която сама ще му разкрие всички тайни на живота. Който знае нещата положително, той е силен в своите убеждения. Какви убеждения може да има човек, който вярва в сиромашията, в болестите, в невежеството, в робството? Каквито са вярванията му, такива ще бъдат и убежденията му. Такъв човек никога не може да се повдигне. Обаче, който не вярва в робството, който познава своето високо произхождение, той е свободен човек. Свободата на човека зависи от мисълта му. Свободният човек има права мисъл. Той гледа на нещата широко, според както Бог ги е създал. В чувствата си той е положителен, от нищо не се разколебава. Дойде ли до отношенията му към хората, той желае и за тях всичко онова, което желае и за себе си.

Следователно права мисъл, широки и благородни чувства и безкористна любов – това са условия за изправяне на човечеството. За да върви по този път, човек трябва да бъде внимателен към ума, сърцето и волята си. Той трябва да живее така, че да не се отклонява от пътя, който Бог му е начертал. Запази ли това, животът му ще върви според българската поговорка: по мед и масло. „Как ще познаем кой е пътят, определен от Бога?“. Наблюдавайте какво прави котката, когато заболее. Тя се лекува с пост. Преди да започне поста, тя изяжда няколко стръка от особена трева, която ѝ действа очистително. След това пости няколко дена, докато оздравее. Щом оздравее, става весела, игрива, храни се добре, както по-рано, като здрава. „Как котката познава тревите? Как знае да

се лекува?“. В нея е вложено едно специално чувство, посредством което тя сама си помага. Това чувство ѝ подсказва какво трябва да прави. Ако котката може сама да се лекува и знае как да се храни, колко повече това е достъпно на човека! С помощта на своето вътрешно чувство човек може да познае върви ли в пътя, който Бог му е определил, или се е отклонил. Хиляди начини има, когато трябва да се помогне на човека. В такива случаи човек казва, че Бог му е проговорил. По какво познавате, че Бог е проговорил на човека? Щом Бог му е проговори, всичките му слабости и недъзи се свалят от него, както се сваля кожата на змията. Той се чувства напълно обновен и прероден. Човек, на когото Бог е проговорил, кесията му винаги е отворена, къщата му – на разположение на бедни и нуждаещи се. Този човек се разбира с всички хора. Той е разрешил същественият въпрос в своя живот. За себе си той нищо не говори, но хората говорят за неговата доброта. Той е добър, защото е свързан с източника на живота. „Как можем да станем добри?“. Като се свържем с Първата Причина. Това може да се постигне в един момент. По естество човек е добър, но днес трябва да възстанови връзката си с Бога, която някога е прекъснал. Щом искрено пожелае това, той моментално може да стане добър. Сегашният момент определя човека. Българската поговорка казва: *Малкото камъче прекатурва колата*. Същото може да се каже и за човека. Една погрешка в сегашния живот на човека е в състояние да засенчи 20 годишния му добър, благочестив живот. За да не изпада в такива положения, човек трябва коренно да пречисти къщата си, да я замаже и изправи, да не остави нито една дупчица, през която злото може да се промъкне. Ако грешникът се откаже от своя път и тръгне в пътя на праведния, греховете му ще се заличат. Но и ако праведният се отклони от пътя си, правдата му няма да се зачете.

Съвременните хора се нуждаят от следното: да възстановят вътрешната връзка с живота. Чрез тази връзка именно, човек може сам да отиде при великия извор на живота и да пие от неговата вода. Мнозина могат да му говорят за водата на този извор, но той сам трябва да я опита. Като я опита, той ще се произнесе дали водата на този извор е добра, или не. От разположението или неразположението, което водата оказва върху човека, се съди за нейните качества. Същото може да се каже и за всяко ново учение. Всяко учение, което се отразява благотворно върху човека, което носи свобода и живот, иде от Великия извор на живота.

Понеже не следва с нас, забранихме му. Ако при сегашните условия на живота Христос дойде на земята, какво ще проповядва на хората? Той ще им проповядва три неща: абсолютна чистота и свобода на мислите, на чувствата и на действията. И след това ще каже на кого не трябва да се забранява да се прояви. Всеки човек, всяко живо същество има право да се проявява свободно, според както Бог го е създал. Ябълката ще се прояви като ябълка, крушата – като круша, животното – като животно, човекът – като човек. Само при тези условия всеки ще прояви и разкрие в себе си това, което отначало му е дадено. Красотата на живота седи в голямото разнообразие. Мъже и жени, братя и сестри, слуги и господари, учители и ученици представят условия за проява на Божествения живот. Растенията и животните също представят условия за проява на Божествения живот. Тъй, както бащата може да се прояви в любовта, друг не може; така, както майката може да се прояви в любовта, друг не може; така, както братът и сестрата могат да се проявят в любовта, друг не може; така, както слугата може да се прояви в любовта, друг не може; така, както господарят може да се прояви в любовта, друг не може. Бащата не може да прояви любовта на майка-

та, нито майката може да прояви любовта на бащата. Братът не може да прояви любовта на сестрата, нито сестрата може да прояви любовта на брата. Слугата не може да прояви любовта на господаря, нито господарят може да прояви любовта на слугата. Това показва, че всеки човек е на мястото си. Заеме ли веднъж човек мястото си, никой друг не може да го заеме. Никаква сила в света не е в състояние да измести човека от положението, което му е дадено от Бога.

Съвременните хора често се обезсърчават и казват: „Нашата работа се свърши“. Не, така не се говори. Така не се разрешават въпросите. Това е най-лесното разрешаване. Това значи да се отказва човек от дълговете си. Щом сте взели пари назаем, непременно трябва да ги върнете. Ще срещнете банкера и ще му кажете, че ще работите, ще употребите всичките си сили, само да се издължите. „Ама те са крадени пари!“. Това е друг въпрос. Не е важно кой как е печелил пари; важно е ти, като честен човек, да изплатиш дълга си точно навреме. Щом ти постъпиш честно, и банкерът ще бъде готов да ти прости лихвите. Тогава и двамата ще вземете решение да дадете лихвите на някоя бедна вдовица или на някое сираче. Мнозина се страхуват да проявят щедростта си, да не би да пропаднат в живота. Напразно се страхуват. Ако всички хора на земята работят и мислят едни за други, животът ще се подобри и хората ще се познаят, ще заживеят братски. Който дава, и на него се дава. Няма случай в живота, когато човек да е давал от любов и да е пропаднал. Обаче изправянето на света не става с изправяне само на един човек. Българската пословица казва: *С един камък къща не става*. Всички разумни, съзнателни хора трябва да бъдат носители на Божественото учение в света.

Забранихме му. Христос пък казва: *На никого не забранявайте, но поощрявайте се едни други! Поощрявайте ония, които правят добро. Правете добро*

без користолюбие, без съблазни за себе си или за другите. Каквото и да прави човек, той трябва да се проявява естествено, свободно, без никакво лицемерие. Например като се облича, човек трябва да бъде чисто облечен, всякога спретнат. Някой се облича добре, чисто, с цел да се хареса на хората. Друг пък се облича скромно, с прости дрехи, да се представи за духовен човек, за човек, който не се интересува от светския живот. И едното, и другото е лицемерие. Чистотата е необходимо качество за всеки човек. Да бъде човек чисто и добре облечен, това е в реда на нещата. Това е така необходимо за човека, както е необходимо да бъде здрав. Здравият човек е винаги бодър, свеж в мисълта си. В постъпките си той е експедитивен и съобразителен. Той никога не се обезсърчава. Когато му дойде часа да напусне земята, той поканва приятелите си на угощение и им казва: „Викат ме вече в отечеството ми, в моя дом. Искам да си поговорим малко, да се простим и да си замина“. Здравият човек гледа еднакво и на този, и на онзи свят. Той не се страхува от смъртта. Какво правят хората, когато почувстват, че трябва да напуснат земята? Те казват: „Страшно нещо е смъртта! Няма какво да се прави, ще мрем“. Според тях смъртта е свършване с живота. Някои вярват, че и след смъртта има живот. Други пък считат смъртта за най-голямото страдание в света. Когато страдал, Христос усилено се молил. И в такива случаи Той казвал: *Господи, да бъде Твоята воля, а не моята*. Чрез страданията си човек се свързва с Бога. Тогава той усърдно се моли. Колкото по-големи страдания има човек и ги носи с вътрешна радост, толкова по-голям герой е той. Така са носили и носят страданията си великите учители, светците и гениите. Когато хората започнат геройски да носят страданията си, светът ще се подобри. Светът още не може да се изправи, защото хората избягват страданията, а търсят радостта, щастieto, богатството.

— Кой е пътят за постигане на щастието?

— Любовта.

Единственият път за постигане на щастието е любовта. Който не е опитал този път, той се съмнява. Обаче между съмнението, заблуджението, внушението от една страна и действителния живот от друга страна, има голяма разлика. Който живее с великото и красивото в живота, той никога не се съмнява. От ден на ден той все повече и повече закрепва и във физическо, и в духовно отношение. Той живее в радост и е готов да помага на всички, които искат от него услуга.

— Какво да правят другите хора, които още не са дошли до това положение?

— Те трябва да стоят в болниците, докато се излекуват. Щом някой се излекува, той трябва да излезе от болницата. Като се почувства здрав, веднага трябва да излезе от болницата, да не чака лекарите да се произнасят за него, здрав ли е, или не.

Какъв човек е този, който не може да излезе от лошите условия на живота? Който не прави усилия да излезе от лошите условия, той ще остане в живота на ограниченията, ще се върти на леглото си с наставления, дадени от окръжаващите: кога да яде, какво да яде. Това е живот на ограничения, живот без свобода и светлина. Човек може да бъде свободен само когато е извън болницата.

И тъй, излезе ли от болницата, човек не се нуждае вече нито от лекари, нито от сестри милосърдни. Той трябва да се вслушва в своето вътрешно чувство, което му подсказва каква храна да употребява, каква вода да пие и как да я пие. Искан ли да бъде здрав, човек трябва да знае как да се храни, как да пие вода, кога и как да почива и т.н. Пие ли вода, той трябва да вземе пример от кокошката, да пие вода на глътки. Както за стомаха на човека са нужни добра храна и чиста вода, така той трябва да държи в ума си светли мисли, в сър-

цето си – възвишени и благородни чувства. По този начин човек може да съгради не само здраво физическо тяло, но и здраво духовно тяло. Задачата на човека седи не само в работа върху своя ум, сърце и воля, но и в работа върху окръжаващите. По какъв начин ще работи върху тях? Като работи съзнателно върху себе си, човек едновременно работи и върху другите. Като работи с мисълта си, мислите му се пренасят в пространството и се възприемат от просветените умове.

Представете си, че някой човек се е отчаял от живота и е намислил да се самоубива. Като доловите това, вие веднага отправяте към него своята насърчителна, положителна мисъл. Този човек се сепва, започва да мисли и се отказва от решението си. Другаде виждате, че няколко души намислили да вършат престъпление. Вие отправяте към тях една положителна мисъл за отговорност на човека пред Бога и те се спират, отказват се от намерението си да вършат престъпления. Следователно положителната, възходящата мисъл на човека е в състояние да помага на малък или голям брой хора – зависи от интензивността и чистотата на мисълта. Значи човек носи отговорност по отношение на цялото човечество. Като знае това, той трябва да бъде внимателен към своите мисли и чувства, да не допуска в ума и в сърцето си мисли и чувства, които действат убийствено върху хората. Мисълта е сила, която трябва съзнателно да се използва. Който не схваща отговорността, която носи по отношение на цялото човечество, той не мисли правилно и казва: „На мен да е добре, а какво ще става с хората, това не ме интересува“. Така мислят обикновените хора, но не и тия, които вървят в Божествения път. Ето защо всяка сутрин човек трябва да изпраща към всички хора на земята своите добри мисли и пожелания. Няма да мине много време, той ще получи отплата за това, което е направил. Онзи, който го е създал, ще му изпрати своето одобрение, което ще повдигне духа му.

Забранихме му. Като отговор на това запрещение, Христос казва: *Не забранявайте на никого!* Христос не е създал сегашните църкви, които не престават да водят борба за превъзходство една над друга. Христос не държи за каменните църкви, нито за техните служители. Защо? Защото Той е против делението, против ония проповеди, в които се говори за Неговите страдания. От две хиляди години насам се говори за страданията на Христа, а Той изисква вече от хората приложение на Божията любов. Ако питате Христа на коя църква да служите, Той ще ви отговори: „Служете на която и да е църква, но прилагайте Божията любов“.

— Коя църква е най-права?

— Всички църкви, които прилагат любовта, са прави.

— Кой народ е най-добър?

— Всички народи са добри, щом са носители на любовта.

— Защо ние не успяваме?

— Защото не спазвате законите на Любовта. Майката храни, пере, чисти детето си, но щом излезе вън, то веднага се изцапва и се връща у дома си мокро, нечисто.

— Какво трябва да правим тогава?

— Да се миете и къпете често. Вода гореща и сапун има достатъчно. Ще изперете дрехите си, ще се измиете, изкъпете и пак ще излезете чисти и облечени пред света. Който не може сам да се пере и мие, той очаква на майка си, тя да го пере и мие. Обаче, който може сам да се чисти, той се ползва от добрите условия, които майка му е създала, и не само себе си чисти, но помага и на малките си братчета и сестричета.

И тъй, каквото представят децата във физическия свят, такова нещо представят възрастните хора в духовния свят. В духовния свят хората са толкова немошни, колкото и децата във физическия свят. Във физическия свят обаче хората минават за герои. Те

отиват на бойното поле, бият се, завладяват земи. Ако човек се осмели да им каже, че не трябва да грешат, да лъжат, да вършат престъпления, те веднага се противопоставят и казват, че не може без лъжа, без грехове. Като им се говори за почивка, те казват, че човек трябва да работи неуморно, да осигури бъдещето си. Какво ще кажете тогава за почивката, която Бог е направил в седмия ден? Казано е в Писанието, че Бог работил шест дена, а в седмия си починал. Не само хората, но и животните трябва да си почиват. Като работи шест дена, на седмия ден и волът трябва да си почине. На седмия ден добрият господар ще пусне вола си в гората, на свобода, на почивка.

— Ами ако го изяде вълк?

— Който служи на Бога, той е защитен от всякакви вълци. На такъв човек и богатството, и имотът, и добитъкът са запазени от външни нападения и посегателства. Който служи на Бога, бил той българин, англичанин, руснак или какъв и да е, той всякога е свободен. Дето и да отиде, той знае, че е поданик на една велика държава, чиито закони седят над всички световни наредби и постановления.

Един индус отишъл в Тибет да проповядва. Като обикалял градовете, той попаднал в енорията на един лама. Ламата го извикал при себе си и му казал: „Ти направи едно голямо престъпление, за което си осъден на смърт“. За тази цел било заповядано да го спуснат в дълбока яма, здраво затворена отгоре, да не може никой да отвори и да го извади. Като го спуснали в ямата, той се видял обиколен с умрели хора, от които се разнасяла отвратителна миризма. Така прекарал той цели три дена в усърдна молитва към Господа, да го избави по някакъв начин от това нещастие. Една вечер той видял ръка, която вдигнала капака и спуснала едно въже. В това време той чул глас: „Хвани се за въжето и излез вън на свобода“. Той моментално хванал въжето и излязъл вън от ямата. Като се огледал, не ви-

дял никакъв човек около себе си. Силно замислен, той дошъл най-после до заключение, че навярно ламата е изпратил някои от своите хора да го извадят от ямата. Убеден в това, той се отправил към ламата да му благодари за освобождаването. Като го видял свободен, ламата се почудил, но му казал: „Махни се оттук! Радвай се на свободата си. Благодари на Онзи, който те е освободил. По всичко се вижда, че ти служиш на силния Бог“. Кой го е освободил? Христос. Съвременните християни цитират примери из Библията, за тримата момци в огнената пещ, за пророк Данаил в ямата между лъвовете, но забравят, че и днес има ред примери за чудно избавяне на хора от явна смърт. И ако трябва да изнесат тези примери, те ги обясняват с някакво случайно избавяне, а не като примери, в които взима участие сам Христос или Божията ръка.

Следователно, ако човек не вдигне кръста си и не възлюби Бога с всичката си душа, с всичкия си ум, с всичкото си сърце и с всичката си сила, той нищо не може да направи. Ако молитвата ви не стига до Бога, къде е вашата сила? Ако молитвата на индуса била приета от Бога, защо и вашата да не се приеме? Щом молитвата на човека е чиста, дълбока, тя всякога се приема. Бог не прави разлика между душите. Христос казва на учениците си: *Идете и проповядвайте на хората, и аз ще бъда с вас до скончанието на века. Защото даде ми се всяка власт на небето и на земята.* Тъй щото, като знаете, че Христовият Дух живее вечно и разполага със сила и власт, не се обезсърчавайте. Вие всякога можете да Го призовете и да получите Неговата помощ. Всеки човек носи Христовата сила в себе си. Той трябва само да работи върху себе си, да развива тази сила. Щом развият тази сила в себе си, хората ще познаят какво нещо е Бог, какво представя Божественото начало в човека.

Съвременните религиозни очакват идването на Христа по начин, по какъвто Той няма да дойде. Сам

Христос казва: *Когато Син Человечески дойде на земята, ще намери ли достатъчно вяра?* Значи вярата е едно от условията, чрез което хората могат да познаят Христа и да Го приемат в себе си. Докато хората не приемат Христа вътрешно, по какъвто външен начин и да им се изяви, те няма да Го познаят. Вярата разбира вътрешна опитност. Казано е в Писанието: *Пазете се от кваса на фарисеите и садудеите!* Сега ние казваме на съвременните християни: пазете се от онези плодове на живота, които носят смърт. Пазете се от учения, които носят страдания и смърт. Хранете се с такива плодове, които носят здраве за тялото, светлина за ума и свобода за душата. За тези плодове е казано в *Битието*: *Който яде от дървото на живота, той ще придобие безсмъртие*“. Тези плодове водят човека към познаване на абсолютната, истинската вяра. За да се развива това дърво правилно, нужни са специални енергии, специална почва. Почва, на която е убит човек или животно, носи проклятие в себе си. За да се използва, тази почва трябва да се остави седем години на покой, да работят върху нея природните сили, коренно да я пречистят. Докато не се махне и последната следа от извършеното престъпление, тази почва не трябва да се използва. И ако днес хората са болни, нервни, страдащи, това отчасти се дължи на храната, която употребяват. Те се ползват от плодовете на земята, която е напоена с кръвта на хиляди и милиони жертви – хора и животни. Земята е пропита от човешка кръв и тя трябва да се пречисти. Тя може да се пречисти само като мине през Божествения огън – огънят на любовта.

Забранихме му. Христос казва: *Не им забранявайте!*

— В какво?

— В правене на добро. И аз казвам: правете добро.

— Време ли е за правене на добро?

— Закъснели сте даже.

И ако в продължение на няколко години още не влезете в новия живот, от вас нищо не може да излезе. Човек трябва да се повдигне сега или никога! Следователно онези, които не са взели решение да следват пътя на Божественото учение, да решат това още сега. Тези, които са взели решение, те да не се колебаят, да тръгнат напред. Които пък са тръгнали, те да вървят, без да се обръщат назад. Който е взел мотиката на рамо, той не трябва да се обръща назад. Защо да се обръща назад? Да гледа, да не го следи някой. Силният човек не се интересува дали някой го следи, или не. Той върви напред. Който е тръгнал в правия път, той не иска да знае следват ли го други, или не. Сам да остане в пътя, той върви напред, нищо не го спира.

— Не трябва ли да се обърнем назад, да видим колко път сме извървели?

— Никакво обръщане назад не се позволява. Щом стигнете на високия връх, там ще се спрете и ще огледате пътя, който сте извървели. Като вървите в правия път, няма да се интересувате за резултатите.

И тъй, докато следвате Божия път, вие лесно ще се справяте с мъчнотиите и страданията си. При това положение и на смъртно легло да сте, изоставени от лекари, от близки, достатъчно е да се обърнете с молба към Бога да ви повдигне и оздрави, за да разберете, че Той е единственият, към когото можете да се обърнете. Само при такива случаи човек може да познае Бога и да опита Неговата любов.

— Ама защо се разболях?

— Да опиташ Божията любов.

— Защо осиромашах?

— Да опиташ Божията любов.

— Защо изгубих общественото си положение?

— Да опиташ Божията любов.

Всички несгоди, мъчнотии и страдания, които човек преживява, имат за цел да запознаят човека с любовта. Тези опитности струват повече от най-голя-

мото земно богатство. Това значи да се свърже човек с невидимия свят, с Христа, с Бога. Няма по-велико състояние за човека от това, да се свърже с Великото в света, с любовта, в която няма никаква промяна. Единственото нещо, на което човек може да разчита, това е любовта на Бога. Няма по-велико нещо за човека от това, да е свързан с Бога и да върши Неговата воля. Да изпълни човек волята Божия, това значи да придобие вътрешен мир и вътрешна радост в себе си. Щом придобие тези качества, човек може да се домогне до вътрешната философия на живота, до положителната наука.

Понеже не следва с нас, забранихме му. Христос казва: Който не е против нас, той е с нас, затова не му забранявайте. Сега и аз ви казвам: не се отричайте от добрите си намерения! По-нататък Христос казва на учениците си: *Понеже аз пострадах, и вие ще пострадате. Понеже аз умрях, и вие ще умрете. Но ако вървите в стъпките ми, както аз възкръснах, така и вие ще възкръснете.* Христос донесе в света учение на любов, на братство между хората. Всички хора трябва да осъзнаят, че са братя, че имат един и същ баща – Бога. Всички хора четат *Отче наш*, но само на думи. Защо? Един чете *Отче наш*, но когато някой дойде да му иска пари назаем, той ще му наложи 30 – 35 процента лихва. Друг чете *Отче наш*, но като дойде някой беден при него да му иска малко жито, той казва, че няма, а хамбарът му е пълен. Който обича Бога, той е готов всякога да дава: сърцето му е отворено и готово да дава; лицето му е светло от добрите дела, които прави. Това означава човек, на когото огънят вечно гори и свещта постоянно свети. Изворът на този човек всякога тече и раздава на всички хора – бедни и богати, учени и прости. *Не им забранявайте!* – казва Христос. *Който не е против нас, той е с нас.*

6 октомври 1929 г., София

Вечно благовестие

*И видях друг ангел,
че летеше по небето, като
имаше вечното благовестие.*

Откровение 14:6

Вечно благовестие. За да се благовества на човека, той трябва да има известно разбиране. Всеки човек има опитност, знае какво представлява прогресивно, последователно говорене. Всяка реч, която не е прогресивна, е еднообразна. Обаче в еднообразието няма нищо Божествено. В еднообразие живеят всички хора, които не разбират Божествените закони. Влезете ли в дом, където живеят хора на еднообразието, навсякъде ще чуете все една и съща песен: „Цвете мило, цвете красно“. Който не знае да свири и да пее, а като грамофон повтаря все една и съща песен, той нищо не се ползва. Какво от това, че цветето е мило и красно? Какво отношение има това цвете към човека? За човека е важна прогресивната реч, в която има разнообразие. Какво се ползва той от едно вкусно, добре сготвено ястие, ако не може да го опита? Следователно, ако между думите на речта няма никаква връзка, тази реч ще ползва човека толкова, колкото вкусното ястие, което той не може да опита, и колкото красното и мило цвете, чийто аромат не може да възприеме.

Съвременните хора се възхищават от философията на този или на онзи учен. Лесно е да се възхищават, но приложили ли са тази философия в живота си? Какво им е дала тази философия? Могли ли са те посредством нея да разрешат мъчнотиите в своя живот? Като четат философията на някой знаменит философ, хората казват: „Отлична е тази философия“.

Отлична е, наистина, но тя още не е разрешила мъчнотиите в живота. Слушате някой човек да говори и казвате: „Отлично говори този човек, като че звездите сваля от небето“. Според мен това не е голямо изкуство. Ако с говора си един човек може да сваля звездите от небето, това показва, че тези звезди трябва да са малки, микроскопични. Невъзможно е човек да сваля звездите от небето. В буквален смисъл това е невъзможно, а в преносен смисъл свалянето на звездите подразбира нещо друго, то е някакъв символ.

И видях друг ангел, че летеше по небето, като имаше вечното благовестие. Този ангел представя двехилядната година, която наближава. Като идея, вие можете да си го представите във вид на голям аероплан, с грамадни крила, който хвърка по небето. Отдалеч той изглежда като човек. Ангелите са същества от висша йерархия. Те са членове на Бялото Братство, което има задача да управлява света. Където и да отидете, навсякъде ще видите, че Белите Братя управляват целия свят, както и цялата природа. Едни от тях определят отношенията между елементите; други – управляват водите; трети – огъня; четвърти – човешкия живот; пети – природните сили – електричество, магнетизъм; шести – регулират кръвообращението и т.н. Учените казват, че кръвообращението се обуславя от свиване и разпускане на сърцето. Ако това е така, сърцето много често би преставало да пулсира, вследствие на съпротивленията, които среща в пътя на своето движение. Значи свиването и разпускането на сърцето се обуславя от електрическата енергия, която иде от пространството.

И видях друг ангел, че летеше по небето, като имаше вечното благовестие. Този ангел има отношение към любовта. Той иска да покаже на хората, че благото е в любовта. За да придобие това благо, човек трябва да бъде разумен. Разумността се заключава в прогресивната мисъл. Ако мисълта на човека не е

прогресивна, той не може да направи никаква връзка с Първичната Причина. Щом се е отделил от Първата Причина на нещата, човек се чувства сам в света и не може да намери своето място. Няма ли прогресивна мисъл, човек не знае какво е отношението му към неговите близки, към битието. За да даде подтик на хората към правене на добро, той сам трябва да прави добро, да има прогресивна мисъл, да е свързан с Първата Причина. Всяко нещо, което човек прави, трябва да има цел, смисъл. Ако ученето няма цел, ученикът няма защо да учи. Учение, което няма цел, няма смисъл, представя тежест, излишен товар за човека. Някой има много знания, но е беден, не може да задоволи нуждите си. Той си казва: „Какво учение е това, което не ми дава условия за добър живот?“. Наистина какво учение, каква наука е тази, при която човек ходи немил-недраг, няма пет пари в джоба си? За такъв човек смело може да се каже: „Вода гази, жаден ходи; хляб носи, гладен ходи“.

И тъй, човек трябва да има прогресивна мисъл: да мисли, без да се спира върху временните неща, които отвличат вниманието му. Има временни блага, които отвличат човека от великата цел на неговия живот. Не е забранено на човека да се стреми към тия блага, но когато се стреми към духовния, към моралния живот, временните неща представят спънка за него. Щом е дошъл на земята, човек първо трябва да определи отношенията си към космическия свят, после към народа, към обществото, към държавата, към семейството и най-после към себе си и своя близък.

И видях друг ангел, който имаше вечно благовестие. Този ангел отдавна благовества на хората, но те не се въодушевяват. Те казват:

— Мъка имаме.

— Защо?

— Пари нямаме, къщичка нямаме, знание нямаме, почести нямаме...

— Мъка ли е това? От вас зависи всичко да имате.

Човек може и пари да има, и къща да има, и знание да има. Той може в един ден да придобие толкова знания, колкото за хиляда години. Ако човек се движи с бързината на светлината в продължение на осем минути, той ще отиде от Земята до Слънцето; ако се движи с бързината на трен, той ще измине същото разстояние за 250 000 години; ако пък се движи с бързината на биволска кола, той ще го извърви за осем милиона години. Ето защо, когато някой казва, че известна работа е непоправима, това показва, че този човек се движи с бързината на биволска кола. Кажете ли, че тази работа ще стане след много години, той се движи с бързината на трен. И най-после, ако каже, че работата ще стане много скоро, той се движи с бързината на светлината. Много хора са придобили знанието си моментално, по вътрешен път, чрез прозрение. В един ден те са придобили знанието на целия свят. Има такива знания, за които учените не са мислили даже, нито могат скоро да ги достигнат. И детето има знания, и философът има знания, но голяма е разликата между едните и другите знания. В мисълта на детето няма прогресивност. Ако между знанието на философа и това на детето няма никаква връзка, те не са в правия път. Ще каже някой, че иска да бъде независим. В какво седи независимостта? „Аз искам да бъда свободен.“ В какво седи свободата на човека? Свободен човек е онзи, който се движи с бързината на светлината.

Съвременните хора говорят за свобода, но въпреки това не са свободни. Те говорят за робството като за нещо минало и въпреки това сами се заробват. Някой станал пръв министър в своята държава и като такъв подписва ред смъртни присъди. Това не е ли робство? Какво по-голямо заробване може да си представи човек от това да подпише смъртна присъда на когото и да е? По цели дни той ходи насам-натам, не

е свободен. Като го срещнеш, все бърза. Къде отива? Да оправя света. Римляните, които написаха закони, оправиха ли света? Не го оправиха. Моисей, който написа еврейските закони, оправя ли своя народ? Не го оправя. Моисей беше учен, посветен човек, завърши науките си в Египет, но не можа да оправя еврейския народ. Като дойде Христос, същите тия евреи Го разпнаха. След като им се дадоха такива велики закони, след като с години очакваха своя месия, когато дойде, те не Го познаха и Го разпнаха. На времето си още Моисей се оплакваше от евреите, че въпреки грижите, които полага за тях, те са готови да го убият с камъни. Защо щяха да го убият с камъни? Има причина за това. Когато човек стане положителен, хората около него също стават положителни и започват да се отблъскват. Когато богатият дружи с бедни, той събужда в тях същото желание – да станат богати. Бедните казват: „Вълк е този човек, изяде ни“. Какво лошо има в това, че вълкът изял една овца? Вълкът обича овцата, затова ходи около нея, пише ѝ любовни писма, пее ѝ хвалебствени химни. Щом я хване за врата, всичко се свършва. В първо време овцата се тегли, не иска да отиде след него, но после му пристава. Той започва да ѝ говори за любовта си, за жертвата, която прави за него. И най-после казва: „Вместо да те изяде човек, по-добре аз да те изям“. Това е иносказателна реч, в която няма никаква последователност. Вълкът има голяма любов към овцата. Като приближи до някое стадо, той цял се изменя. Щом задоволи желанието си, в него настава мир и той се успокоява. На другия ден пак започва да мисли за някоя овца. Как се е създала тази връзка между вълка и овцата, не е важно. Важно е, че вълкът има голяма любов към месото на овцата. Обясненията не разрешават въпросите. Следователно човек може правилно да разрешава въпросите си, без да знае причината и произхода на нещата. Когато изучаваме морето, ние се спираме върху въпроса за

неговото образуване, без да обясняваме защо морето се вълнува. Ученият констатира, че на известна дълбочина в морето става някакво голямо вълнение на водата, но защо става това вълнение, той не обяснява. Обаче между причината за създаването на морето и причината за вълнението му има известно съотношение. Следователно може да се каже, че както между причините и последствията на нещата има известна връзка, така също има връзка между причинния свят и физическия, който се явява следствие на първия. Значи всеки дисонанс не е нищо друго, освен резултат на причината, която го произвежда. Когато две тела се сблъскват, непременно има някаква причина за това. И тогава по-слабото тяло ще пострада. Ако човек се изпречи на пътя на тия тела, той неизбежно ще пострада. Умният, силният човек, който има будно съзнание и владее законите на своето тяло, ще може като с манлихеровите пушки да удари някого и да го изпрати на голямо разстояние от себе си. Това той може да направи с мисълта си, а не с някаква пушка. Човешката мисъл е сила, която, употребена на място, дава добри резултати. Адептите се отличават със силна мисъл. Никаква външна сила не е в състояние да им се противопостави.

И видях друг ангел, че летеше по небето, като имаше вечното благовестие. Да благовествате, това значи да служите на Бога. Който служи на Бога, той забравя себе си. На първо място той поставя Бога, а после себе си. Понеже е излязъл от Бога, човек трябва да пази връзката си с Него. Прекъсне ли тази връзка, той е осъден на смърт, тъй както реката, която се отказва да черпи вода от главния извор, е осъдена на пресъхване. Както реката трябва да черпи вода от главния извор, за да поддържа живота си, така и човек трябва да е свързан с Първата Причина, за да запази своята сила, своя живот. В който момент се усъмни и се отдели от Бога, човек се помрачава, изпада в ста-

тично състояние и остава на едно място, като стълб. Такива стълбове в природата не съществуват. Всичко в природата е в движение. Тя не търпи никакво статично състояние.

Следователно служенето на Бога подразбира вечно благовестуване, вечно движение. Седи някой и се оплаква, че е гладен, не знае какво да прави. Много просто! Щом е гладен, ще благодари на Бога за това. Хората мислят, че трябва да благодарят само когато са получили нещо. Те казват: „Има смисъл човек да благодари, но когато се нахрани, когато задоволи някаква своя нужда. Защо трябва да благодари, когато е гладен?“. И като гладен, и като сит, човек трябва да благодари, защото и в двата случая има възможност да познае Бога, да се свърже с Него.

— Големи страдания имам.

— Благодари, че Бог те е удостоил със страдания.

Казано е в Писанието: *Когато Бог обича, него наказва*. Забележете, когато някой иска да обърне внимание на своя познат, той минава покрай него и го закача по някакъв начин. Много учители минават покрай учениците си и едва свалят шапка, за да ги поздравят. Правилно е и учителите, и учениците да поздравяват. Ако не поздравяват, това показва, че те нямат прогресивна мисъл. Учителят трябва да бъде внимателен към учениците си, винаги да ги поздравява. Щом той ги поздрави, и те ще го поздравят. И умният градинар постъпва добре с децата. Като види, че няколко деца обикалят около градината му, търсят начин да си откраднат някакъв плод, той се приближава внимателно към тях и ги пита какво правят. Те започват да му разправят, че са се събрали около градината да си поиграят. Той знае, че те го лъжат, но се прави, че не ги разбира и ги пита:

— Обичате ли плодове?

— Обичаме.

Той откъсва няколко плода от градината си и дава на всички да си хапнат. Щом получат по един-два плода, децата се задоволяват и тръгват по домовете си. Неразумният градинар обаче, взима прът и започва да ги гони. Този градинар няма прогресивна мисъл. За да не изпадат децата в изкушения, вие трябва да им давате по една-две ябълки, да задоволите желанието им. Адам и Ева, които бяха учени хора, които минаваха за философи, се изкусиха от една ябълка. Какво остава тогава за децата? Изкушението е съществувало във времето на първите човеци, но съществува и днес, в нашите времена.

И видях друг ангел, че летеше по небето, като имаше вечното благовестие. Къде се благовества на съвременните хора? Навсякъде. Дето и да се обърнете, навсякъде се благовества: и в науката, и в музиката, и в изкуствата, и в добродетелите, и в живота, и в смъртта, и в радостите, и в скърбите и т.н. Ангелът благовества на хората: „Радвайте се и веселете се за всичко, което става в света, защото и злото ще се превърне в добро за онези, които разбират великия закон на живота“. Който не разбира този закон, той ще бъде лишен от прогресивната мисъл и ще гледа на хората като на свои врагове. Който следва Христовия път, той трябва да гледа на ближния си като на свой брат. Това е проповядвал Христос и това трябва да прилагате. Не допускайте никакви отрицателни мисли в себе си. Една мисъл съществува в природата: да живеем добре и да се ползваме от Божиите блага. Ако не използваме Божиите блага правилно, ние нарушаваме великия ред и порядък в света. Някой казва, че не може повече да търпи. Питам: какво трябва да прави този човек, ако се намира в параход, всред вълните на морето? Ще не ще, той трябва да дочака времето, когато параходът ще спре на пристанището. Когато параходът спре, той ще слезе на сушата и ще продължи своя път. Какъв смисъл има преждевременно да се хвърля в морето?

Ако знае да плува, както и да е, все ще излезе на брега, но ако не знае, смърт го чака. Друг пък иска да се самоубие, защото животът му дотегнал. Добре е намислил, но той трябва да знае как да се самоубие. Щом е решил да се самоубива, той трябва да бъде смел, геройски да умре, а не да търси някакъв лек начин. Нека се подложи на гладна смърт, да гладува 50 – 60 деня.

— Ама, нещастен съм, искам по-скоро да туря край на живота си.

— Не си само ти нещастен. От времето на Адама, досега не съм срещнал нито един щастлив човек.

Съвременните хора търсят щастието, но намират нещастieto и се питат защо съществуват противоречията, защо съществува смъртта и т.н. Противоречията, страданията, смъртта са резултат от някаква причина. Потърсете причината и ще я намерите. Не мислете, че тия неща са дадени от Бога. Желанието на Бога е ние да бъдем здрави, а не болни. Желанието на Бога е да живеем, а не да умираме. Той не е създал човека, за да се стреми към богатство, към слава. Богатството и сиромашията са дадени на човека като задачи, които го водят към усъвършенстване. Човек е дошъл на земята да учи, да разбере, че всички хора имат един Баща и трябва да изпълняват Неговата воля. Една мисъл, едно чувство, една воля има в света. Осъзнаете ли това, вие дохождате до онова единство, към което човешкият дух се стреми. Именно в това единство седи свободата на духа. Човешкото тяло е организирано според законите на тази абсолютна свобода. Клетките на тялото живеят според законите на великата свобода, която изисква абсолютно задължение – задължение от любов, а не чрез насилие. Като е приела абсолютната свобода, клетката се е задължила същевременно да бъде абсолютно изправна в задълженията си. Ако хората биха се подчинили на законите на абсолютната свобода, те биха създали идеални

семейства, идеални общества, идеални държави, с велик ред и порядък на нещата.

Вечното благовестие. Ангелът и до днес благовества на хората по различни начини. Когато момък за пръв път се влюбва в някоя мома, той ѝ пише любовно писмо, с което ѝ благовества. Обаче второ писмо по никой начин не трябва да ѝ пише. Напише ли ѝ второ писмо, той туря кръст на своята любов. Второто и третото любовно писмо показват, че в мисълта на този момък липсва последователност, липсва прогресивност. Казвате: „Нима огън се пали само с една клечка кибрит?“. Да, огън се пали само с една клечка. Щом употребиш една клечка кибрит за огъня, от втората клечка няма нужда. Достатъчно е огънят да се запали. Като се запали веднъж, след това трябва само да се духа. Духайте дотогава, докато огънят се разгори добре. Духането на огъня представя постоянство на мисълта. Щом огънят се разгори, трябва да го изнесете вън, да изгорят отровните газове и след това можете да го внесете в стаята. Как палят огън някои хора? Те драснат една клечка кибрит, но тя изгасне, не може да запали огъня. Драснат втора, трета, четвърта клечка, но огънят все още не се запалва. Ядосани, те хвърлят кибрита настрана и казват: „Този кибрит не струва, долнокачествен е, трябва да се вземе друг“. Наистина кибритът може да има донякъде вина, но дали тя е в кибрита, или в самия човек, това е важно да се знае.

Следователно за запалване огъня на сърцето трябва да се употреби само една клечка. Щом огънят на сърцето се запали, той трябва да се духа, да се разпалва и да не престава да гори. Човек трябва да държи в себе си само една мисъл, едно чувство, една дума, които постоянно да се духат, за да се усилва светлината и топлината им. Силата на огъня не седи в бързото му и буйно горене, но в неговото непрестанно горене. Светлината на ума и топлината на сърцето

никога не трябва да се прекъсват. Горенето е процес, при който се отделя светлина и топлина. Ето защо, докато умът на човека свети и сърцето му изпуска топлина, ние казваме, че той е жив. Щом умът му престава да свети и сърцето му престава да отделя топлина, той е мъртъв. Когато престане да мисли, човек слиза в областта на животните. Като животно, той работи с животинския, с обективния ум, който няма големи постижения.

Вечно благовестие. Какво означава благовестването? Казва се, че ангел благовествал, но какво именно е благовествал, хората не знаят. Те четат *Откровението*, тълкуват различни стихове от него, но в края на краищата тази книга и до днес още остава затворена за човечеството. На съвременните хора трябва да се благовества следното: за всеки човек е точно определено времето, часа и минутата, когато той трябва да стане от сън. Не стане ли в този момент, всичките му работи ще останат назад. Често неразположението на хората се дължи именно на това, че не стават в определения за тях момент. Наблюдавайте състоянията си, когато ставате навреме и без време, да видите какви резултати ще имате. Ако електротехникът не спазва в най-голяма точност съединяването в електрическата мрежа, той няма да получи светлина. Щом между ума и сърцето на човека няма връзка, няма никакво съединяване, няма да се получи никаква светлина. Значи контакт, съединяване трябва да става, както в отделния човек, така и между всички хора.

И видях друг ангел, че летеше по небето, който имаше вечно благовестие. Този ангел благовества на хората за великия живот, в който протича Божията любов. Човек трябва да даде път в себе си именно на този живот. Който не е дал път на Божията любов в себе си, той не може да каже, че живее. Любовта е мощна сила, която при преминаване от един човек в друг, трябва да претърпи известна трансформация.

Забелязано е, че когато двама души с различни култури, с различно устроени организми се съединят, всякога по-силният надвива по-слабия. Последният трябва по някакъв начин да се приспособи, да издържи на енергиите на по-силния. Като знаят този закон, земеделците избират силна присадка, за да могат да присаждат плодните дървета. Иначе, ако е по-слаба присадката, тя не може да издържа енергиите на дървото, на което ще присаждат. Същият закон се забелязва и при съединяване на мъже и жени от различни раси. Например, ако хора от черната раса се женят за бели, те измират, не могат да издържат на енергиите на белите. Затова такива женитби не се препоръчват. Ако се случи, че черните не измират, тогава пък поколенията им са хилави и след време напълно се израждат. Този закон действа не само между хора от различни раси, но и между хора от една и съща раса, но с различни умствени и духовни стремежи. Децата на такива родители обикновено са болни, хилави. Хилавите деца са резултат на греховни състояния. За да оправдаят живота на страстите, хората казват, че не могат да не задоволяват страстите си. Не ги ли задоволят, те са осъдени на заболявания и нервни разстройства. Според духа на новото, тъкмо този, който не може да въздържа страстите си, той е болен човек. Когато един от органите на човешкото тяло е по-силно развит от другите, ражда се някакво болезнено състояние. Природата не търпи това. Тя не позволява да се изменя строежа на нейните форми. Например, ако мускулите на дробовете, на стомаха или на някой друг орган са по-силно развити от мускулите на другите органи, това създава ред болезнени състояния в човешкия организъм.

Вечно благовестие. Желанието на природата е да ни върне към това благовестие. Ангелът на това благовестие се обръща към всички народи, с думите: „Като християнски народи, вие не трябва да воювате

пomeжду си. Брат брата си не трябва да измъчва. Богатият трябва да помага на сиромаша; вярващият – на слабия във вярата; силният – на слабия“. Който има прогресивна мисъл, той трябва да помага на онзи, който не е придобил още тази мисъл. Да придобие човек прогресивна мисъл в себе си, това значи дълбоко да осъзнае, че всичко, което Бог е създал, е добро. Като гледа на нещата по този начин, човек ще различава човешките от Божиите работи и ще може правилно да ги преценява.

Съвременните хора си служат с логическа реч, с логическа мисъл, но логическата мисъл не е още прогресивна. Например те казват: „Човек е същество с два крака. Кокошката има два крака. Следователно всяко същество, което има два крака, е човек“. Заключение е вярно по форма, но не и по смисъл. То е логично, но в тази логика няма никаква прогресивност. Кокошката е същество от съвсем друга категория и по нищо не прилича на човека. По форма и по строеж човек коренно се различава от другите животни. По мисли, по чувства и по способности, човек коренно се различава от останалите животни.

Вразвитието си човешкият дух е минал през всички форми, които съществуват в космоса. Растенията, животните са фази, през които човешкият дух е минал, и днес ги използва като свои слуги. Това не значи още, че човек е бил животно. Като дух само, той е минал през фазите на растенията и животните, но произходът му е Божествен. Той е минал през низшите форми, но не се е спрял при никоя от тях и е продължил пътя си. Той и до днес още продължава да създава различни форми. При създаване на различните форми, човешкият дух си служи с творческия закон.

Вечно благовестване. За да разберете това благовестване, вие трябва да благодарите за всичко, което се случва в живота ви. Щом се обезсърчите, благодарете на Бога, че Той ви учи нещо. Чрез обезсърчението

вие ще научите някакъв урок. Лесно е човек да каже, че ще се самоубие, но самоубийството и убийството не разрешават въпросите на живота. Щом се обезсърчи, човек трябва да пости, докато се роди в него желание да живее. Който мисли за самоубийство, той не може да се нарече човек. Някой се обезсърчи и започва да мисли как да се самоубие: да се отрови, да се убие с куршум, да се хвърли от някоя висока канара или да се удави. Какъвто и начин да избере, това не е геройство. Истински герой е онзи, който с радост понася всички изпитания и страдания. Дойдат ли до слабости и заблуждения, и духовните, и светските хора си приличат. Духовните хора казват: „Знаете ли, че ние вярваме в Бога и с тази вяра чудеса можем да направим?“. Какво могат да направят? Нищо особено. Това, че вярват в Бога, още нищо не значи. Бог не се лъже, нито се подкупва. И евреите вярваха в Бога, в Мойсей, но разпнаха Христа. Като Го разпнаха, Христос се обърна към Бога с думите: *Отче, прости им! Те не разбират какво правят. Ако ги съдиш заради мене, прости им, аз не искам да се свързвам с тях. Обаче, ако ги съдиш за това, че са престъпили великия закон на живота, това е друг въпрос.* Въпреки всичко, евреите и до днес още носят последствията на своето престъпление.

Като се говори за вината на евреите, това се отнася до всички народи, до всички хора на земята. Лесно е да се оправдава човек с евреите, както се оправдава и с Ева, като виновница за грехопадението на човечеството. Страшното е не само в това, че някога, в далечното минало Ева, нашата прамайка, е сгрешила, но в това, че и до днес още нейните дъщери и синове не престават да вършат същия грях. И до днес още хората си служат с лъжата, както Ребека научи сина си да излъже, за да получи благословение от баща си Исак, вместо по-големия си брат, Исав. Какво придоби Яков с това? Той получи благословението на баща си, но с

това си навлече омразата на брата си, който се заклани да му отмъсти след смъртта на баща си. За да избегне гнева и отмъщението на брата си, Ребека посъветва Яков да отиде при чичо си Лаван, докато премине гнева на брата му. Тук Яков трябваше да работи цели 14 години, за да вземе за жена своята възлюбена. Той беше излъган от чичо си и заставен да му работи без пари, за да изкупи своя грях към брата си и да придобие смирение. Най-после Яков получи от чичо си говеда и пари и тръгна към брат си Исав, за да се примири с него. Любовта изглади престъплението на Яков. Тя единствена можа да примири двамата братя.

И тъй, силата на човека не седи в самия него, но в любовта, в Бога. Когато двама души себият, Бог ги гледа спокойно и от време на време им казва, че това, което правят, не е добро. Не Го ли послушат, те ще понесат последствията на тази борба. В края на краищата един от двамата ще бъде ошетен, ограбен и ще отиде да се оплаква на Бога, че брат му го обрал. Наистина в дадения момент освен Бог, никой друг не може да му помогне. Бог ще му възвърне четирикратно това, което е изгубил, като му даде добър урок как трябва да постъпва със своя ближен. Човек трябва да бъде свободен в мисълта и в действията си, но тази свобода да носи благо както за него, така и за ближните му.

Сега, като говорим за любовта, ние имаме предвид закона на жертвата. Този закон е във връзка с любовта. Следователно, каквото и да прави човек, всичко трябва да става от любов. Той трябва да даде място на любовта в себе си, да се изявява като течение – отвътре – навън. Една река е толкова по-мощна, колкото течението ѝ е по-бързо и по-силно. Мнозина са правили различни опити из областта на любовта, но много от опитите са излезли безрезултатни. Защо? Защото не са били свързани с Бога. Следователно, когато иска да прави опити с любовта, човек непременно трябва да бъде във връзка с Първата Причина.

И тъй, първото нещо, което се изисква от човека, е да има връзка с Първата Причина. Това не се постига по някакъв външен начин, но чрез работа, чрез усилия на духа и на душата на човека. Само по този начин човек може да разбере какво изисква Бог от него. Ако човек е готов да ходи по волята на своя приятел или по волята на своя учител, защо детето да не е готово да изпълнява волята на своя баща? Защо човек да не е готов да ходи по волята на своя велик Баща? Защо и вие да не сте готови да направите това, което Той изисква от вас? Има един език, по който детето разбира волята на баща си и я изпълнява. Също така и възрастният човек трябва да разбира езика, чрез който може да влезе във връзка с Бога и да върши Неговата воля. Да вършим волята Божия, това не значи, че Той се нуждае от нас. Обаче Бог има желание да направи хората щастливи, да станат като Него. Това желание на Бога събужда стремеж в хората да вървят напред. Този стремеж обаче среща големи препятствия от същества, които са изпълнени с ревност. Те казват: „Не бързай толкова! Ние с години чакаме да се повдигнем, а ти едва си влязъл в пътя и искаш безпрепятствено да вървиш напред“. Всеки човек е изпитал и познал ревността. Срещате двама братя или приятели, които живеят добре помежду си. Достатъчно е да влезе една мома между тях и единият от двамата да се влюби в нея, за да се скарат моментално. Вместо да се карат и бият помежду си, ето какво трябва да направят: да оставят момата свободна, да си избере когото тя иска и след това двамата братя или приятели да се целунат един друг, да целунат и момата, и да си подадат ръка за взаимна дружба. Онзи, който остава сам, той трябва да се радва, че брат му или приятелят му е предпочетен. Щом единият е щастлив, и другият трябва да бъде щастлив. Казано е в Писанието: *Които са с жениха, и те трябва да се радват*. Това е Божественият начин за разрешаване на този въпрос.

Съвременните хора разрешават въпросите по крив начин, благодарение на заблужденията, в които се намират. Днес учени и прости, религиозни и светски хора – всички живеят в заблуждения. Като се натъкнат на някаква нова идея или на някое ново учение, те веднага се опълчват срещу него и започват да му препятстват. Те казват: „На такива хора не трябва да се дава никаква работа. Нека умират от глад!“. Няма защо да съдите тези хора. Каквото ново и да носят, то не е абсолютно ново. То е известно на хората от най-стари времена. Право или криво говори човек, това трябва да се остави на Бога. Той има право да съди хората, да се произнася за техните дела.

Преди години ме среща един познат и ми казва:

— Знаеш ли какво пишат вестниците за теб?

— Не зная и не се интересувам.

— Лоши работи пишат.

— Каквото и да пишат, едно зная положително, а именно, че не са подкупени от мен. В това отношение те са напълно безкористни: пишат, без да им е платено от наша страна. Други може да са им платили, то е друг въпрос. За това ние не отговаряме.

Това е човешка работа. Ние не сме против старото, нямаме намерение да го рушим. Ние се интересуваме от новото, което съгражда нещата. Ако новото гради, то ще съгради нови къщи за хората. Щом видят своите нови къщи, те сами по себе си ще се откажат от старите и ще ги оставят на ония, които се държат за старото и не отстъпват от него. Старите къщи ще останат за слугите на новите хора. Ние не сме за онези, които събарят старото, без да градят новото. Ние сме само за ония, които едновременно събарят и градят. Ако старото дърво не дава нови клончета, неговият живот е безсмислен. За да се развиват дърветата добре, те трябва да се намират при благоприятни условия. Много борове днес изсъхват, благодарение на противоположните течения, на които са изложени.

Тези противоположни течения са резултат на борбите, които съществуват между хората в религиозно и умствено отношение. За да се възстанови нормалния ред в живота на хората, трябва да се изменят техните умствени и религиозни възгледи. В това отношение в помощ на човека може да дойде вярата. Силната и непоколебима вяра укрепва ума на човека. Ако храносмилането не става правилно, човек неизбежно ще заболее. Така и кривите вярвания причиняват ред психически разстройства на човека.

Съвременните хора се спират върху въпроса как ще се оправи външния свят. Не, те трябва да се интересуват от въпроса как ще се оправи техния вътрешен живот и върху това да работят. Мнозина се стремят към придобиване на богатство. Те искат да станат богати, щастливи, учени. Що се отнася до богатството, това лесно може да се постигне. Достатъчно е човек да развие своята вътрешна способност да открива скритото богатство в земята, и ще стане богат. Както човек се нуждае от външно богатство, от външно злато, така се нуждае и от вътрешно злато, от органическо злато в своята кръв. Болестите на съвременните хора показват, че липсва злато в кръвта им. Днес в целия свят има около сто милиона злато ефектив, обаче бялата раса има в кръвта си едва един килограм злато. Всъщност би трябвало тя да има около десет килограма органическо злато в кръвта си. Като имате предвид, че бялата раса представлява около 500 милиона хора, и разделите един килограм злато на това число, вие ще имате представа какво количество злато се пада на човек. Какво ще кажете тогава, ако този килограм злато разделите не само на 500 милиона хора, но на два милиарда, колкото са всички хора днес по лицето на земята? Изобщо колкото е по-голямо количеството на вътрешното, органическо злато в човека, толкова по-големи са и неговите външни блага в живота. Колкото

повече се увеличава количеството на златото вътре в човека, толкова повече се увеличава и външното злато в него. Да бъде човек милиардер, това значи да разполага с големи добродетели, да бъде умен човек. Такива са американските милиардери. Чрез своето богатство имат желание да помагат на своите близки, да им дават работа. Много от тия милиардери водят чист, добър живот. Те са готови да делят хапката си със сиромасите. Те работят за човечеството. Те искат да създадат нов начин на живот, без обаче да целят разрушаване на стария строй на живота.

Следователно преди да сте съградили новото в себе си, не разрушавайте старото. Не се стремете да победите плътта в себе си. Духовното в човека не може да се развива без плътта. Тя е подобна на подложката при растението, върху която става присаждането. Плътта е подложка, а духът – присадка върху тази подложка. Между плътта и духа има борба, която продължава дотогава, докато духът, т.е. присадката се прихване добре върху подложката и започне свободно да се развива. Когато соковете от подложката започнат правилно да се движат – нагоре към присадката, а тия от присадката се движат правилно – надолу към подложката, животът се развива нормално. Тогава ние казваме, че борбата между плътта и духа е завършена. Това наричаме още „трансформация на енергиите“. Всеки човек трябва да знае този закон и да го прилага в живота си. За да може правилно да прилага този закон, човек трябва да се моли. Без молитва нищо не се постига. Някои питат трябва ли да се молят. Щом яде, човек трябва да се моли. Щом яде, той непременно трябва да плаща. Който не иска да плаща, той не трябва да яде. Като не яде, той ще умре; щом умре, ще излезе вън от живота на задълженията. Тогава той няма да има никакви задължения и ще бъде лишен както от страдания, така и от радости. Такъв живот се отличава с непоносима мъка за човека. Той се движи навсякъде,

но в пълно усамотение, без смисъл в живота. Като се намери в известно затруднение, човек казва: „Искам да умра, да се освободя от страданията“. Ако човек умира, за да придобие живот, смъртта има смисъл; но ако умира, за да влезе в още по-голямо мъчение, тогава смъртта е безпредметна. Попадне ли в този живот на мъчение, и великият адепт, и светията едва могат да преживеят един ден. Страшен е животът на самотата. По-голямо мъчение от самотата не съществува. Когато обикновеният човек попадне в тази зона на живота, той непременно иска да се самоубие.

Вечно благовестие. Смисълът на човешкия живот не се заключава в разбиране тайните на битието, нито в разбиране на благовестването на ангела, но в това човек да намери начин да подобри своя живот. Да се въодушеви от една идея за ден-два или за година, това още не подобрява неговия живот. Да вярва в думите на пророците, и това още не разрешава въпросите на неговия живот. От всичко, което чете, слуша и разбира, човек трябва да се ползва за подобряване на своя живот, за разрешаване на своите трудни задачи. Това именно благовества ангелът. Вие трябва да бъдете носители на Божията любов, на великата чистота в живота. Мнозина се хвалят със своите чувства. Те казват, че чувстват Божията любов. Не е въпрос до чувствата, които се изпаряват като водата: днес ги има, утре ги няма. Такива чувства имат някои млади момичета и момци. Като се влюбят, те стават щедри, готови на всички жертви, но щом се оженят, всичко изчезва. Те се чудят къде е отишло онова красиво, велико чувство, което ги е вдъхновявало. Много естествено! Това не е любов, това са чувства, влюбвания, които както се явяват, така изчезват. Това, което всеки ден се мени в човека, не е любов. Истинската любов никога не се променя. При тази любов не стават никакви промени – нито в сърцето на момата, нито в сърцето на момъка. При истинската любов не стават никакви вътрешни

промени и колебания. Вътрешно човек е тих и спокоен, без никакви вълнения, като здрав, добре построен параход. Външно може да се вълнува, но вътрешно е тих, без никакво вълнение. Параходът може да се движи, да се клатушка на една и на друга страна, но има една точка в него, която винаги запазва своето равновесие. Изгуби ли равновесието си в тази точка, параходът неизбежно ще потъне. Такава точка на равновесие съществува и в човешкия живот. Човек може да се обезсърчава, да скърби и да плаче, но никога не трябва да изгубва равновесието в тази точка.

Съвременните хора говорят за любов, търсят я, плачат за нея, разискват върху нея, но все още не са дошли до истинската любов. Днес всички хора са поставени на изпит, те сами да видят докъде са стигнали в любовта. Например добра жена се оженва за лош, неразбран мъж, за да види доколко тя е готова да изяви Божията любов. Ако има тази любов в себе си, тя ще бъде готова и като я тормози мъжът ѝ, да му покаже, че Бог живее в нея. Рече ли да бяга от мъжа си, тя не е проявила правилно Божията любов. В лицето на лошия мъж жената трябва да вижда един от любимите синове на Бога, тя трябва да го обича заради Господа. Същото се отнася и до мъжа. В лицето на своята лоша и упорита жена, мъжът трябва да вижда Бога и да я обича заради Него. Този е последният изпит, на който се поставя всеки човек, бил той мъж или жена. Ако жената е лоша и постоянно ругае, хока, бие мъжа си, той трябва да ѝ отговаря с любов, с търпение. Ако мъжът е лош, жената трябва да се отнася към него с търпение и любов. Лошата жена и лошият мъж при Бога са отлични души, Негов възлюбен син и Негова възлюбена дъщеря. Ако мъжът се оплаква от жена си и жената – от мъжа си, това е стара философия, която е отживяла вече своето време.

Питам: колко от съвременните хора могат да издържат на този изпит? Досега аз съм срещнал само

един такъв човек, и то – българин. Жена му го бие, хока, а той се моли за нея Бог да я благослови. Както и да се отнася с него, той счита себе си виновен за всичко. Той казва: „Жена ми е добра, но аз съм лош човек. Ако бях добър, нямаше да я предизвиквам да ме бие“. Като гледа как издържа на всичко, най-после жена му се трогва от него, започва да го жали и да му се извинява, че е постъпила зле с него. И в края на краищата той побеждава. С търпението, с любовта си, той понася всичко геройски. Този е единственият българин, който е разрешил добре изпита си. Той е солта на българите. Не е лесно човек да издържи на такива ругания, без да се вкисне вътрешно, без да изгуби своето достойнство и отгоре на това да благодари за всичко. Той казва: „Ако бях умен човек, жена ми нямаше да ме бие“. Това значи търпение, съзнание и убеждение. Този човек има убеждение и затова издържа на всички изпитания. Като издържи изпита си, невидимият свят го признава за герой и го възнаграждава.

Съвременните хора са поставени на същия изпит, но малцина могат да го издържат. Някой казал една обидна дума на някого и той веднага се оплаква. Какво е видял той? Нищо още не е получил. Една обидна дума е едно малко драсване някъде по тялото. Каква болка може да причини на човека малкото драсване? Много има още човек да страда. Желанието на Бога не е да направи човека мекушав, нито суеверен, но да се стреми да пробуди в себе си Божественото начало, че като минава през вода и през огън, да остане чист като злато, да не се окислява.

И видях друг ангел, че летеше по небето, който имаше вечното благовестие. В благовестието седи силата, към която човек се стреми. В благовестието се заключва вътрешното търпение на човека.

Две слугини на богати господари били задължени да занесат някъде две кошници, пълни с нещо, което

тежало 20 килограма. Едната носела кошницата си и от време на време пеела. Втората носела кошницата, но през всичкото време мълчала. Като гледала как другарката ѝ върви напред и пее, тя я запитала:

— Не тежи ли кошницата ти, че можеш и да пееш още?

— Не ми тежи.

— Защо? Нали и тя тежи 20 килограма, като моята?

— Да, но аз имам в кошницата си едно особено цвете, което намалява нейното тегло.

— Как се казва това цвете? Дай и на мене от него.

— Това цвете се казва търпение.

Съвременните хора нямат нужното търпение, вследствие на което се оплакват едни от други. Майката се оплаква от дъщеря си и от сина си. Дъщеря ѝ и синът ѝ са много добри, но тя не ги познава. Децата се оплакват от родителите си. Много добри са родителите им, но те не ги познават. Учителите се оплакват от учениците си, учениците – от учителите си, защото не се познават. Днес хората не могат да се търпят, само защото не се познават. Те не се познават помежду си, но и Бога не познават. Щом не познават Бога, те не познават и любовта. Кога хората ще се познаят? Когато започнат да любят. Любовта разрешава всички въпроси. Дето е любовта, там е истината. Дето е истината, там е свободата.

И видях друг ангел, който имаше вечното благовестие. Когато ангелът на благовестието дойде при вас, благодарете, че ви предстои работа. Каквато работа и да ви се даде, приемете я с благодарност, без никакво роптание. Работата повдига човека, а не го унижава. Не работата, а роптанието унижава човека. Колкото по-съзнателно работи човек, толкова полесно урежда работите си. От степента на съзнанието зависи дали човек ще уреди работите си в един момент, или в продължение на хиляда години. Само Бог е в

състояние да уреди живота на всички същества, но затова се изискват правилни отношения към Него. Бог е в състояние в един миг да направи човека щастлив и богат, но той трябва да бъде готов да получи това щастие и това богатство. Не е ли готов, щастieto и богатството, които може да придобие, вместо радости ще му създадат страдания. Когато някой дойде при мен и ме пита какво трябва да прави, за да бъде щастлив, аз му казвам: тръгни след мен! Той тръгва след мен и гледа какво правя. Аз взимам лопата в ръка, и той взима лопата. Гледа лопатата и се чуди за лопата ли е роден. За да не изпада в противоречие, човек трябва да научи смисъла на лопатата. Лопатата символизира човешкия език. Ако с помощта на своята лопата, т.е. със своя език, човек не може да изхвърли всички лоши думи от устата си и лоши чувства от сърцето си, езикът му е безпредметен. При това той така трябва да изхвърли лошото от себе си, че никой да не го забележи. За тази цел той трябва да си послужи със свещения огън на любовта, който всичко изгаря. От устата на човека трябва да излизат само чисти неща. В това седи новото учение. Ако религиите и сектите съществуват само за спор кое верую е по-право, те нямат смисъл. Обаче, ако религиите, сектите и ученията имат за цел да посочат на човека правия път за придобиване на любовта, на мъдростта и на истината, и да го научат да се жертва, да посвети живота си в служене на Бога, тяхното съществуване има смисъл.

Всички хора трябва да работят: с чукове, с лопати и мотики, с пера, с четки и бои в ръка; те трябва да изпращат в света своите велики мисли и чувства. Каквото човек изпрати или даде от себе си, един ден ще му се върне даже с лихвите. Това значи да се даде на човека право да участва във великите Божии блага. Ще дойде ден, когато страданията, болестите, недоразуменията, сиромашията ще вдигнат своите

вещи и ще си заминат. Това може да стане още сега, но хората не са готови да повярват в тези възможности. Онези, които не разбират законите на живота, казват: „Какво и по какъв начин ще служа на Бога, щом не съм наредил още работите си. Първо трябва да свърша училище, да се ожения, да родя деца, да ги отгледам, че тогава ще служа на Бога“. Не, чака ли да нареди работите си и тогава да служи на Бога, човек никога няма да дойде до това положение. Дойде ли до служене на Бога, и мъжът, и жената, и децата, и говедата на човека трябва да се посветят на това служене. Човек трябва да служи на Бога при всички условия на живота си. Като господар, човек трябва да даде възможност и на животните около него да почувстват, че той служи на Бога. Как ще им покаже това? Като им даде възможност поне един ден в седмицата да си починат от работа. Той трябва да си каже: „Както аз работя шест деня, а седмият посвещавам изключително на Бога, така също и на животните трябва да дам този ден почивка“. Човек трябва да работи шест деня през седмицата по осем часа на ден, а седмият ден да почива. Конят пък трябва да работи всеки ден по два часа, а седмият ден – осем часа. Колкото пари спечели този ден, господарят му трябва да ги раздаде на бедни. Това значи служене за Бога. Някой иска да знае колко пари трябва да дава на просяци. Защо задава такъв въпрос? Защото няма правилна мярка за даване. Когато обичате някой човек, питате ли колко трябва да му дадете? Щом обичате някого, вие не питате колко и какво трябва да му дадете. Щом не го обичате, питате колко трябва да му дадете. Следователно, ако искате да знаете колко и как трябва да дадете на някой човек, вие трябва да го обикнете. Любовта определя даването. Когато давате според законите на любовта, този който приема парите, ще задържи за себе си само толкова, колкото са му нужни, а останалите ще върне назад. Който няма любов, той всякога е готов да вземе

повече пари, отколкото му трябват. Той ще започне да разправя, че има жена, деца и се нуждае от повече пари.

И тъй, стане ли въпрос за даване пари на човека, за предпочитане е да му се помогне по всякакъв друг начин, да му се създадат условия да работи, да изкарва сам прехраната си, но да не очаква на милостта на хората. Парите развалят хората. Получи ли някаква парична помощ, човек очаква на втора, на трета и по този начин губи вяра в себе си. Бог изисква от всички хора да работят с любов, с мъдрост и знание, с истина и свобода. Като работят така, те ще разрешат всички противоречия в живота си. Така те ще се домогнат до положителната наука в живота, до науката на великата любов.

Вечно благовестие. Това благовестие се отправя към всички народи, за да се обърнат към живия Господ, който дава живот на всички същества на земята. Щом се обърнат към Бога, всички народи ще се насърчат, ще тръгнат в правия път.

13 октомври 1929 г., София

От всичките най-много

*Истина ви казвам, че тази сирота
вдовица тури от всичките най-много.*

Лука 21:3

Великото в живота се изразява не само чрез външните форми на нещата, но и чрез тяхното съдържание. В природата всяка външна форма отговаря на своето съдържание. Въз основа на това по външната форма човек може да познае съдържанието на нещата. Ако между формата и съдържанието на нещата не съществуваше никакво съответствие, човек мъчно би могъл да се добере до онази положителна, вътрешна наука, към която се стреми. По лицето на човека, по неговата външна форма може да се познае характерът му. Това и животните разбират. Още отдалеч кучето познава дали даден човек е добър, или лош. Като види, че в двора на господаря му влиза лош човек, кучето веднага излиза срещу него и започва сърдито да лае, с което съобщава на господаря си да вземе мерки, да се предпази от този човек. Ако в двора влезе добър човек, кучето започва да лае, но приятелски, с което съобщава на господаря си да излезе, да посрещне добрия гост. Ако кучето може да познае дали даден човек е добър, или лош, колко повече човек, като разумно същество, може и трябва да познава хората по лицето им и да чете техния характер. Когато видите мечка, вълк или лисица, вие ги различавате. По какво? По външната им форма. Всяка животинска форма говори за известно съдържание, по което се различава от отживели култури на миналото. Било е време, когато паякът е владел едно ценно качество, което днес вече е изопачено. С това качество паякът днес лови жертвите си.

ОТ ВСИЧКИТЕ НАЙ-МНОГО

Той майсторски тъче паяжината си и я използва само за прехрана. Като лови мушици с паяжината си, той мисли, че върши нещо добро. Такива са неговите разбирания. Той счита, че мухите са негови неприятели, вследствие на което има право да ги лови.

Съвременната наука разглежда животните само като външни форми, без тяхното вътрешно съдържание и смисъл, вследствие на което ред още факти остават неизвестни. Да изучавате минералите, растенията и животните само като външни форми, без вътрешното им съдържание, това значи да познавате само една страна на живота. Животът, науката, имат смисъл, когато всички явления, всички факти се свързват помежду си. Например, ако разглеждате буквата „л“ само като външна форма, като някакъв звук в азбуката, тя няма особено значение и смисъл, но ако разглеждате тази буква като белег, с който започва думата „любов“, тя придобива голям смисъл. Отделно разглеждани, буквите представляват нещо временно, но ако само една буква липсва в дадена дума, последната губи нещо от своя смисъл. В това отношение човек не е нищо друго, освен Божествена книга, съставена от много листове, върху които той сам с векове е писал своето съдържание. В този смисъл еволюцията на човека е книга, върху която той сам е писал и продължава да пише своя живот. Достатъчно е да знаете да четете, за да отворите тези книги и да проследите писаното в тях. Там ще срещнете не само описанието на живота на отделния човек, но и описание за създаването и развитието на живота на земята и небето. Всичко, което е станало и става на земята и на небето, е написано върху човека. Ще кажете, че това е невъзможно, понеже през всеки седем години човек претърпява коренно видоизменение. Не само през седем години, но човек претърпява промяна и през всеки три месеца. Формата на човека се мени, но написаното върху него остава неизменно. Това, което ръката на живота

пише, не се заличава. Всяка промяна, която формата претърпява, придава нещо към нейното съдържание.

И тъй, под думата „еволюция“ ние разбираме такава промяна на формите, при която съдържанието им се увеличава. Под думата „израждане“ разбираме такава промяна на формите, при която съдържанието им се намалява. Тъй щото, когато казваме, че някой човек е лош, разбираме, че става намаляване на неговата форма. Щом формата му се намалява, едновременно с това се намалява и нейното съдържание. Когато казваме, че някой човек е добър, разбираме, че формата му се изменя, а съдържанието ѝ се увеличава. Какво се разбира под думата „увеличаване“ във философски смисъл? В този смисъл под увеличаване на формата се разбира разширяване на човешкото съзнание. Действително, когато вътрешното съдържание на човека се увеличи, става разширяване на неговото съзнание. Това именно означават думите: „На всяка форма отговаря съответно съдържание“. С това ние си обясняваме защо човек, със своя организъм, не може да живее между ангелите. Той може да влезе между ангелите, но няма да се ползва от техния живот. За да се ползва от живота на ангелите, човек трябва да има органи, които да отговарят на по-високите условия, на изискванията на ангелите. Ние виждаме същото и в живота на животните. И те живеят между хората, но не могат да използват техния живот. Те нямат такива органи, с които да използват по-високите условия, каквито човешкият живот представя. Един паяк може да живее дълго време в стаята ви, но все пак ще си остане паяк. Той нищо няма да разбере от вашите молитви, от вашето свирене и четене. И ако го запитате кое учение е най-вярно, той ще ви отговори, че правото учение се заключава в изкуството да тъчеш паяжина и да ловиш по възможност повече мухи. Кучето, което живее в дома ви, не се интересува от нищо друго, освен от това колко и каква храна ще му даде-

те. Какво става във вашия дом, какви са отношенията между членовете на дома ви, това не представлява интерес за кучето. Културата, в която кучето живее, няма никакви отношения към човешката култура.

По същия начин, като говорите на съвременните хора за онзи свят, те казват: „Оставете настрана този свят, той не ни интересува. Щом сме дошли на земята, ние искаме да си хапнем и пийнем добре. Това ще ни остане“. Чудни са хората! Какво ще им остане като си хапнат и пийнат? Къде, в коя банка ще вложат това, което им остане? Освен това на коя банка могат да разчитат? Днес положението на всички банки, на всички търговци е разклатено. Голям вятър има около тях. Той разклаща положението им. Който няма работа, той постоянно се тревожи – разклатено е положението му. Като намери някаква работа, човек преставя да се тревожи. Безделието е причина за тревогите в човешкия живот. Да се тревожи човек, това значи да събира сламки, да ги нарежда на купчинки и да ги пренася от едно място на друго. Цял ден ги мести, а вечерта ще брой колко купчинки е направил и колко пъти ги е преместил.

Сиротата вдовица тури от всички най-много. В този стих Христос обръща внимание върху факта, че сиротата вдовица, която даде последната си пара, тури от всички най-много. Съвременните хора обаче считат за щедър човек онзи, който дава много. Те уважават богатите, защото много дават. За такива богати Христос казва, че те турят от изобилието си, а не от последното, което имат. Те не туриха всичкия си имот. А човек не може да разбере истината, не може да постигне нищо, ако не заложи целия си живот. Докато мисли, че може да намери смисъла на живота, ако не го заложи цял за Господа, той е застанал на крива основа, той има човешки разбирания. При това положение човек е изложен на постоянни вътрешни разочарования. Който не е намерил Истината, той ще

се ражда и преражда, ще се жени и преженва, деца ще ражда и ще ги погребва, ще страда, ще боледува, ще изпита всички нещастия в живота. Такава е заплата на онзи, който не познава Истината. Защо е така? Защото тези хора не са познали истината. Истината е тясно свързана с целокупния живот. Щом разбере този живот, едновременно с това човек ще разбере и истината. Така че, когато говорим за истината, разбираме човек, който е стигнал до най-високото положение – да работи за Бога. Истината е в самия човек. Казано е в Писанието: *Вложил си истината в човека*. Истината не може да бъде вложена в животно или в растение, защото те са низши форми на проявения живот. Истината е вложена в най-висшата форма на земята – в човека, бил той мъж, жена или дете, като носители на образ и подобие Божие. Срецнем ли човек, у когото гениалността, добродетелите и силата са изявиени във всичката си мощ, това е човекът на Истината. Който не може да свърже Истината със себе си, който не може да я приеме като основа на своя живот, той трябва да се откаже от името „човек“. В какво вярва човек, ако не в Истината? Всички живи същества имат свое верую, но човек се отличава по това, че туря Истината за основа на своя живот. Казано е: *Истината ще ви направи свободни*. Който е придобил тази свобода, само той може да помага на себе си, той може да помага и на ближните си. Не може ли да помогне на себе си, той не може да помогне и на ближните си.

И тъй, човекът на Истината не се занимава с дребнавостите на живота, не се занимава и със смъртта, нито със спасението. Той не се занимава и с въпросите в кого да вярва, кой народ има най-голямо право да процъфти и т.н. За него тези въпроси са строго определени: той вярва в Единния Бог, а що се отнася до щастията на народите, той знае, че щастлив е само онзи народ, който държи в ума си идеята да служи

на Бога. Когато всички народи се проникнат от тази идея, щастието ще потече в тях като река. Вярно ли е това или не? Има неща, които не могат да се доказват, докато не се видят и чуят. Колкото и да ви убеждават в гениалността на някой музикант, вие трябва да го чу-ете, за да се уверите в истинността на това твърдение. Когато ухото на човека е свързано с неговото вътрешно съдържание, то най-добре определя гениалната музика.

— Какво е човешката душа?

— Иди, послушай как тя пее и ще разбереш какво нещо е душата. Душата е велика певица. В нейното пеене има и музика, и говор, и мисъл. В свиренето има само музика.

Когато слушате велика певица да пее, вие разбирате какво иска да каже. Ако слушате велик цигулар да свири, вие се наслаждавате на музиката му, но не разбирате какво иска да ви каже. При свиренето е нужно гадание; при пеене гаданието е излишно. Искате ли да чуете как пее душата, вземете си билет, колкото и да е скъп, и идете в някой от световните салони да я чуете. За да чуе песента на душата, заслужава човек да работи цял живот, да спечели пари за един билет. Скъпо струват билетите за влизане в салон, където пее царицата на света — човешката душа.

И тъй, ако човек не може да се свърже с Истината и в целия му живот тя да внася онова благо, което той очаква, тя ще остане суха наука без всякакво отношение към когото и да е, дори към самия него. Истината е нещо абсолютно, а не относително. Учените поддържат истината, че Земята се върти около оста си и около Слънцето. Това е научен факт, не е истина. Било е време, когато Земята не се е въртяла. Срещате един млад момък и всички се произнасят за него, че е добър, по цели дни седи у дома си, все около майка си се върти. Чувате след време да се говори за този момък,

че е започнал да се върти около една млада мома, не се свърта вкъщи. Върти се той около момата, иска да я привлече към себе си. Така и Земята се върти около Слънцето, иска по някакъв начин да го привлече към себе си. Не се лъже Слънцето! За да не я огорчи, Слънцето постоянно изпраща свои хора при нея, да я поздравят от него, да видят какво прави, но не се лъже то, не мърда от мястото си.

Като слушате тези работи, вие казвате, че са неразбрани. За някои са неразбрани, но за някои са разбрани. Същото може да се каже и за математиката. Някои ученици добре разбират действията с числата, но щом дойдат до уравненията, нищо не разбират. Сега някои от вас ще кажат, че не е възможно Земята да се е влюбила в Слънцето. За онези, които вярват, това е възможно. Обаче за онези, които не вярват, е невъзможно. В далечното минало Земята е била малка като ябълка, но постепенно е расла, станала е голяма мома, каквато днес я виждаме, и се е влюбила в Слънцето. Тя е вече мома за женене. Днес се правят големи приготовления за сватба. И ако сега стават някои неестествени работи по света, всичко се дължи на големите приготовления за сватба. Значи на тези приготовления се дължат много от катастрофите, от пертурбациите, които стават на Земята.

Сиротата вдовица тури най-много от всички. Запитвате какво отношение има между цитирания стих и любовта на Земята към Слънцето. Това е уравнение, което сега трябва да съставим. Ако не бях ви говорил, нищо нямаше да знаете, но и след като ви говорих, пак ще знаете толкова, колкото и по-рано. И сега това уравнение ще остане толкова разбрано, колкото е разбран въпросът за душата, третиран от хиляди години насам от различни философи. Различните философи са обяснявали различни прояви на душата, но това още не е пълно изяснение на въпроса за душата. Наистина душата е сбор от прояви, но тия прояви

не могат напълно да се изяснят. За да говори за душата, човек първо трябва да я чуе да пее. Щом я чуе да пее, той може вече да говори за нея.

Тази сирота вдовица тури от всичките най-много. Защо? Защото е турила последната си пара. Това показва, че най-малките неща, най-малките дарби са най-важни за човека. Те носят истината в себе си. Мнозина искат да бъдат силни, но какво е допринесла силата в света? Какво се ползва човек, ако може да носи сто килограма злато на гърба си, без да може да го приложи в живота си? Ако някой не може да използва силата си, това не значи, че не трябва да бъде силен. Силен трябва да бъде човек, но и разумен, да знае как и кога да използва своята сила. Силен трябва да бъде човек, но и безстрашен, да може да приложи силата си навреме.

Един български адвокат пътувал от Търново за Севлиево. Като навлязъл в една гъста гора, насреща му излезли няколко разбойници и го нападнали с цел да го оберат, да вземат парите му. Те го обискирали, прегледали джобовете му и намерили в тях два големи револвера.

— Защо носиш тия револвери?

— За зор-заман.

Ами по-голям зор-заман от този има ли? Ти трябва да носиш пари в джобовете си, а не револвери. Те го набили и го пуснали да си върви. След тази опитност той казвал на приятелите си: „Друг път, когато тръгвам на път, ще нося в джобовете си пари, а не револвери. Втори път не искам да ме бият“. Да имам сила! Ако имаш сила и не знаеш как да я приложиш, за да не те бият, пожелай да имаш знание, лесно да се справиш с мъчнотиите в своя живот.

Съвременните хора се стремят към щастие. Добре е да се стремят към щастие, но какво ще ги ползва щастieto, ако животът им не се подобри? Който не познава законите на щастieto, той не може да бъде щастлив.

— Въпреки всичко, ние трябва да търсим щастието.

— Как ще го търсите? Като се молите на Бога? Не, щастието не се придобива лесно.

Мисли ли момъкът, че само с писма и с целувки може да спечели сърцето на момата? Не, целувките и любовните писма не хранят човека. Те не могат да задоволят сърцето на младата мома.

Един руски поет се влюбил в млада мома от княжески произход. Като мислила, че той е богат, тя се оженила за него. Преди да се оженят, той ѝ писал хубави, любовни писма, целували се, радвали се един на друг. Като се оженили, той продължавал да бъде внимателен, нежен с нея и често ѝ казвал:

— Ну, поцелуемся!

— Поцелуемся.

Така се продължило ден, два, три, докато най-после тя му казала:

— Поцелуемся, но кушать надо.

Това значи: „Да се целунем, но ядене, хляб трябва“. С целувки само не се живее.

И съвременните хора казват същото: „Ну, поцелуемся!“ и „Братски да живеем!“. Добре е да живеят хората братски, но не само на думи. Само да се говори за братски живот, без да се живее братски, това значи целуване. Животът не се нуждае само от целувки. Животът се нуждае от съдържание. Когато Христос казва: *Аз съм живият хляб*, това подразбира вътрешното съдържание на живота, което хората съвсем не разбират. Понеже те не са приложили Христовото учение, за тях то няма още външен израз. Днес християнството е свършено изопачено. То ще се оправи само когато Христос дойде на земята. Той иде вече да види всички ония, които са съдействали за неговото изопачаване. Но да оставим настрана въпроса за съдбата на хората. Това не е наша работа. Има кой да се занимава с този въпрос. Ние се интересуваме от закона за щастието.

Тази сирота вдовица тури най-много от всички.
Тази сирота вдовица даде най-много от всички, защото заложи последната си пара. Следователно човек не може да бъде щастлив, ако не заложи целия си живот. Само така той може да намери Истината. Щастието на човека е свързано с придобиване на Истината. Който може да придобие Истината, той ще бъде на безопасно място в света и ще се ползва от богатата на живота. Човекът на Истината постига всички свои желания, защото в тях има разумност. По сърце той е добър, любящ. В него няма никаква лъжа, омраза, завист. Той живее по закона на свободата, а не по закона на необходимостта.

Тази сирота вдовица тури от всички най-много.
Ако човек не е готов като тази сирота вдовица да пожертва всичко, каквото има, той никога няма да разбере Истината. Коя е подбудителната причина, задето тази вдовица тури всичкото си имане в Божествената каса? Мислете върху подбудителната причина, сами да си отговорите. Ако тази вдовица не беше турила последната си пара в Божествената каса, Христос не би говорил за нея, но и вие нищо не бихте знаели за нея. Тя даде последната си пара, защото носеше Истината в себе си. Тя не се страхуваше от нищо, затова можа да пожертва всичко, което имаше. Съвременният свят се поддържа благодарение на бедните, на милостивите хора, а не на богатите. Светът се оправя не от великите, грандиозни замисли на човека, но от онези малки, благородни импулси, които се крият в човешката душа. Малките, но благородни и възвишени желания съграждат човешкия живот. Да ламти човек за големи, велики работи, това значи всеки момент да се натъква на ред опасности. Някой иска в един живот да стане талантлив, богат, любящ, мъдър, истинолюбив и т.н. Ако сега иска да придобие всичко това, той е закъснял. Човек трябва да знае, че всичко това е вложено в неговата душа, а днес трябва

само да прояви вложеното в себе си. Ако това не е вложено в него, безпредметно е да говори за някакви добродетели, за дарбите си.

И тъй, всичко онова, което вие сега проявявате, е израз на разумна енергия, която е складирана в душите ви. Като слушате да говоря така, мнозина от вас ще се запитат плаща ли ми се за тия проповеди и по колко ми се плаща. Щом се интересувате, ще ви кажа: плаща ми се, но не по хиляда, две хиляди лева, а по десет милиона лева за една беседа. Ще възразите, че е писано в *Евангелието*: *Даром сте взели, даром давайте*. Като казвам, че ми се плаща повече, отколкото струва една беседа, имам предвид, че животът, сърцето и умът, които са ми дадени, струват повече от всички земни богатства. Щом ми е дадено толкова много, и аз трябва да давам. Досега обаче аз още не съм изплатил лихвите на това, което ми е дадено. Ще се запитате сега какво отношение има въпроса за плащането към въпроса на днешната беседа. Този въпрос има отношение към дадената беседа дотолкова, доколкото вие имате право да третирате въпроса съществува ли Господ, или не. Някои поддържат съществуването на Господа, без да са Го видели. Други пък отричат съществуването Му. Веднага ще ме запитате: „Ти, който проповядваш за Господа, виждал ли си Го?“. Откак светът съществува, досега не е минал момент, през който да не съм виждал Господа. Запитвате възможно ли е това. За мен е възможно, а за вас как е, не зная. Всеки може да види Господа, но трябва да знае как да гледа. За да виждате Господа, очите ви непременно трябва да бъдат отворени. Съвременният човек може само с една златна английска лира да затвори едното си око и да не вижда всичко. С две английски лири той може да затвори и двете си очи и нищо да не вижда. Защо не виждате нищо? Защото сте турили английските лири много близо до очите си. Турете английските

ОТ ВСИЧКИТЕ НАЙ-МНОГО

лири поне на един километър разстояние от вас, за да не ви пречат да виждате. Английските лири трябва само да ви помагат в живота, но по никой начин да не затварят кръгозора на вашия поглед.

Тази сирота вдовица тури от всички най-много. Тази вдовица се намира в душите на всички хора, но е онеправдана. Когато срещнете днес, всеки се оплаква, че е прост човек, че нищо няма да излезе от него. Той започва да се сравнява с този, с онзи, и намира, че не е достатъчно богат или учен. Всеки оплаква живота си, счита се нещастен. Това е сиротата вдовица в човешката душа, която хората са онеправдали със своите разбирания. Всъщност тя е най-богата от всички, защото тури най-много в Божествената каса. Човек никога не трябва да се сравнява с другите нито по богатство, нито по знание, нито по положение. Какво от това, че ти си прост работник, а друг някой е директор на полиция? Последният седи по цели дни пред телефона и постоянно му звънят:

— Моля, какво има там?
 — Тук първи участък, хванахме един апащ.
 — Ударете му 25 тояги и го задръжте в участъка да пренощува! Дрън!
 — Ало, какво е станало?
 — Снощи хванахме един крадец.
 — Намерихте ли в него пари или някакви вещи?
 — Нищо не намерихме.
 — Ударете му тогава 15 тояги и го пуснете да си върви.

Какво прави този директор? Той седи пред телефона и дава заповеди на кого колко тояги да се ударят. Злото не седи в биенето на хората. Докато вълната не се разбие, тя не е добра за употреба. Нищо лошо няма в биенето, но който бие, той трябва да бъде мъдрец, да знае как и къде да удря. Природата не позволява на невежия, на глупавия да бие. Когато невежият бие, неговият бой нищо не допринася за

човека. Затова, ако невежият удари една плесница на някого, последният ще му удари две. С това той иска да му каже, че е невежа и като такъв няма право да бие. Когато невежият научи изкуството да бие, тогава има право да приложи своята наука. И като удари една плесница на някого, няма да получи две, но ще получи благодарност за нея.

Как постъпвал някой началник или директор, това не е важно за нас. Това е страничен въпрос. Ние се интересуваме от хора високо културни, които носят Истината в себе си. Как щеше да постъпи този директор, ако беше облечен в Истината? Като чуе, че телефонът дрънка, той ще хване слушалката и ще каже:

— Ало, кой е там?

— Първи участък. Хванахме един крадец.

— Доведете го при мен, той е моят брат, когото отдавна търся.

Като го доведат при него, той ще го хване за ухото, ще го приближи към себе си и ще му каже:

— Слушай, ти си имал да дължиш на някого. Колко му дължиш?

— Еди-колко си.

Той ще излезе с него заедно и ще отиде да плати дълговете му. След това ще му каже:

— Хайде, иди сега у дома си и работи честно, да не правиш нови дългове.

Мислите ли, че този човек ще се осмели втори път да краде? Когато крадецът, апашът види, че има хора, които го обичат, които са готови да понесат неговите задължения, той ще се откаже от своя занаят и ще започне да живее съзнателно.

Днес се вършат кражби, престъпления, понеже безлюбието се е разпространило много. То е обхванало големи области. То е обхванало човешкото сърце. Безлюбието е прекъснало всички пътища и съобщения между хората. Безлюбието е прекъснало жиците

на инсталацията, откъдето иде светлината на хората. Те са лишени от нужната светлина, вследствие на което се учат на неща, които не им трябва. Вътрешното съдържание на хората трябва да се подобри! Това подобрене трябва да става всеки ден, за което се изискват специални училища. Не е мъчно човек да стане добър. Не е мъчно да нагласи човек цигулката си. Едно малко усилие е нужно, за да нагласи цигулката си. Щом нагласи цигулката си, той взима лъка и започва да свири. Обаче, ако дадете добре нагласена цигулка в ръцете на човек, който не знае да свири, той ще вземе цигулката в ръката си, ще я върти на една, на друга страна и ще каже, че или цигулката не е добра, или струните са лоши – все ще намери някаква погрешка. Всъщност погрешката е в самия него. Човекът е инструмент, който всякога трябва да бъде правилно настроен. В съвременните хора има нещо разгласено, което трябва да се нагласи. Докато не се нагласи, те всякога ще се намират в особени положения. Човешкият ум и човешкото сърце трябва да се нагласят! Човешките дарби и способности трябва да се поставят на местата си. Някои мисли и чувства на човека са обтегнати повече, отколкото трябва, а други са разхлабени. Първите трябва да се отпуснат малко, за да не изгубят своята пластичност, а последните трябва да се стегнат, да звучат добре. Нагласяването на струните в човека трябва да стане по онзи велик камертон, по който първоначално той е бил настроен.

Като говоря така, не мислете, че сте абсолютно разгласени. Има нещо във вас, което не е нагласено, и то трябва да се нагласи. Затова и Христос е казал: *Едно ти недостига*. Това значи, че една от струните на човешката цигулка е разгласена и той трябва да я нагласи. Важно е да знаете какво значение имат моите беседи за вас. За да разберете това, ще си послужи със следното сравнение. Представете си, че вие сте едно чисто езеро, в което от една страна се втичат води,

а от друга – изтичат. Какво допринасят тия води за езерото? Външно те нищо не допринасят за езерото, но вътрешно постоянно го опресняват, т.е. поддържат неговото вътрешно съдържание. Същото може да се каже и за въздействието на моите беседи върху вас. Всяка моя беседа опреснява вашето вътрешно съдържание. Всяка мисъл от беседите, която достига до ухото ви и се възприема от вашия ум, опреснява живота ви. Ако човек не може да гледа красивите неща и не може да възприема хармоничните звуци, животът му се обезсмисля. Всичко, което човек вижда, чува, помирихва, вкусва и осезава, оказва възпитателно действие върху него.

Тази сирота вдовица тури от всички най-много. Тя тури последната си пара в Божествената каса, за да се запише името ѝ горе. Христос казва, че името на тази вдовица е написано в Божествената банка. Наистина, ето, две хиляди години вече са изминали, откакто се говори за нея. Имало е богати хора, които са турили в касата повече от това, което тази вдовица турила, но имената им не са написани в книгата на живота, нито Христос ги е похвалил. Тя имала амбиция да се прослави, затова турила всичко, каквото имала. В сравнение с това, което тя турила, никой не турил повече от нея. Когато дава за Бога, човек трябва да даде всичко. Някой казва:

- Аз обичам баща си и майка си.
- Малко е това.
- Обичам близките си.
- Малко е това.
- Обичам обществото, в което живея.
- Малко е това.
- Обичам народа си.
- Малко е това.
- Обичам цялото човечество.
- И това е малко.
- Обичам всичко в света.

Човекът на любовта, на мъдростта и на истината обича всичко като едно цяло. Не обича ли всичко, той не е истински човек. Да обичаш всички, това не е механичен процес. Това е възможност, която всеки човек притежава. Като обича всички, човек постепенно расте и се развива.

Мнозина търсят слава от хората. Те не знаят, че само онзи може да слави човека, който го обича. Докато не обичаш и докато не те обичат, никаква слава не можеш да очакваш. Невъзможно е да те славят хората, без да ги обичаш и без да те обичат. Невъзможно е да знаеш, да си учен, без да си учил. Всички разумни и възвишени същества са учили с векове, докато научат нещо, а после, каквото са научили, те са го проектирали навън. Така са били създавани ред системи, подобни на Слънчевата. Те са изучавали законите на небесната механика и техника. Каква по-голяма наука можете да си представите от тази, която е открила и приложила в действие онзи ключ, с който да не се изменя равновесието на Земята, нито нейния вътрешен строеж? Най-малката промяна в силите и законите, които регулират движението на Земята, би създала такава катастрофа за живота на организмите, каквато никога не са очаквали. Оттук ние виждаме каква велика разумност управлява Земята, за да може тя да запази своето равновесие, да запази живота, който се развива върху нея. Скоростта, с която Земята се движи, отговаря на степента на развитието, до което човешкото съзнание е достигнало. Всички планети, всички небесни тела се движат със скорост, която отговаря на съзнанието на съществата, които живеят на тях. При това колкото по-голяма е скоростта на движението на тия тела, толкова по-голяма е интелигентността на съществата, които ги населяват. Това не се отнася за кометите, за опашатите звезди, които имат относителна скорост, но за онези звезди и планети, които са поставени в известна система. Колкото

по-голяма е скоростта и разстоянието им от Слънцето, толкова по-голяма е и тяхната разумност. Колкото по-малка е скоростта и разстоянието им от Слънцето, толкова по-малка е и тяхната разумност. За тях може да се каже, че са остарели вече.

Мнозина ще запитат какво отношение има между живота на хората и скоростта на движението на планетите. Между живота на хората и движението на планетите има известно отношение. Хората не са дошли още в съгласие с движението на Земята, на Слънцето и на всички планети в Слънчевата система, видими и невидими, далечни или близки до тях. А те трябва да координират своето движение, движението на съзнанието си с това на всички планети в системата, към която принадлежат. Питате: „Какво ни интересуват тия далечни планети?“. Интересувайте се от тях, докато не са дошли близо до вас. Те допринасят много нещо за човешкия живот. Ако човек би могъл да се свърже с живите сили на природата, скоростта на движението на съзнанието му би се увеличило с няколко градуса, животът му би се подобрил и той би станал щастлив, здрав и самоуверен.

Тази сирота вдовица тури най-много от всички. Защо? Тя беше разумна, имаше вяра в Христа. Ако нямаше тази вяра, тя не би турила последната си пара. Тя схвана момента, прецени го и каза: „Сега или никога! Всичко или нищо!“. Тя разбра, че пред себе си има чувствителен човек, който всичко знае, всичко възприема. Така мислеше и така излезе – тя не се излъга. Как позна Христос, че тази жена тури всичко, каквото имаше? Сърцето на тази вдовица вибрираше еднакво със сърцето на Христа. Затова Той каза: *Тази сирота вдовица тури от всички най-много.* Тя ще се възнагради, ще си отиде с пълна торба, а другите – с празна.

Какво значи да излезе човек отнякъде с празна торба? Един европейски княз искал да изпита чест-

ността на слугите си, затова поставил едного от тях за настойник на имането си и заминал инкогнито за няколко години в странство. След десет години той се върнал в отечеството си, облечен в просяшки дрехи, с дълга брада, с тояга в ръка и влязъл в двореца. Като го видели, някои от слугите веднага съобщили на настойника, че един просяк е дошъл и иска нещо. Настойникът погледнал от прозореца и казал на слугите: „Пуснете този просяк в кухнята да се нахрани. Дайте му от яденето, което е останало от обяда и като се нахрани, оставете го да си отиде“. Просякът записал в една книжка часа, когато влязъл в двореца, думите, които чул от устата на настойника и яденето, с което го нахранили. Като излязъл от двореца, той облякъл княжеските си дрехи и така преоблечен влязъл в двореца, където заел своето място. Един ден той дал угощение на своите хора, на слугите си, като заповядал в чинията на бившия му настойник да турят точно такова ядене, с каквото той го угостил. *С каквато мярка мериш, с такава ще ти се отмери.* Каквото ядене дадеш на господаря си, когато той, дегизиран дойде при теб, със същото ядене и той ще те нагости. Човек трябва да познава господаря си.

И тъй, всяко външно поведение на човека отговаря на неговото вътрешно съдържание. Човек не може да бъде външно благороден, ако няма вътрешно благородство, ако няма благородни мисли и чувства. Някой ходи изправен, с вдигната нагоре глава. Това е неестествено положение на главата. Човекът на истината е математик и геометрик. Той знае законите, отношенията между центровете на Земята и на Слънцето и знае в какво положение да държи главата и гръбначния си стълб. Гръбначният стълб на човека трябва да заема точно перпендикулярно положение към центровете на Земята и на Слънцето. Това значи да ходи човек прав. Който не спазва това положение, той постоянно губи своето равновесие. Той пада, ста-

ва, залита, не може да държи равновесие. За такъв човек се казва, че няма характер, няма морален устой. Честният, справедливият човек има нещо устойчиво в себе си. Движенията му са гъвкави, пластични. Казва се в *Евангелието*, че няма нищо скрито-покрито. Следователно, както и да крие човек мислите, чувствата и желанията си, те се отпечатват върху лицето му, върху целия му организъм. Когато при някой банкер се яви човек с красиво лице, което вдъхва доверие, банкерът веднага ще отвори касата си и ще му услужи с каквато сума пожелае. Той се радва, че е видял толкова красив човек. Красивото лице носи истината в себе си.

Как познаваме истината? Истината говори сама за себе си. Тя не се нуждае от доказателства. Един ден прочутата певица Аделина Пати отишла в пощата в Ню Йорк да получи едно препоръчано писмо, в което имало чек за пари. Началникът на пощата я погледнал и казал: „Ще ме извините, не ви познавам. Трябва да намерите някой познат, който да засвидетелства вашата личност“. Тя погледнала началника, изправила се и започнала да пее. Като я чул да пее, началникът веднага я познал и казал на чиновника: „Дайте ѝ препоръчаното писмо! Тя е Аделина Пати. Никой друг не може да пее като нея!“. Освен Аделина Пати никой не може да взима три и половина тона по-горе от цигулката. Следователно, ако не можете да изпеете една песен с три и половина тона по-високо от цигулката, вие не можете да си получите препоръчаното писмо от Божествената поща. Ако нямате морал, с три и половина тона по-висок от сегашния, вие не можете да се наречете човек с велик морал. Какво верую, какво разбиране е това да мислите, че ако един грешник или престъпник бъде убит или обесен, светът ще се оправи? Между това верую и между веруюто, което Христос е проповядвал, няма никакво съответствие. Христос казва: *Обичайте враговете си!* Така ли постъпват съвременните хора?

Всички говорят за любов, а въпреки това светът и досега не е изправен. Каква любов е тази, която не е в състояние да изправи погрешките на хората? Любовта е огън, който може да разтопи всички трудно топими вещества. Щом огънят на любовта не може да разтопи трудно топимите вещества, това не е никакъв огън, никаква любов. Грехът в човека е твърдо, мъчно топимо вещество, с което се вършат престъпления. Как ще убие или ще обесите човека, ако нямате никакъв твърд предмет? За да не се поддава на греха, т.е. за да не го убият, да не го обесят или да не го затворят, човек трябва да има способността да се превръща от твърдо тяло в течено, от течено – във въздухообразно, в пара, а от пара – в светлина. Кой може тогава да го хване и да му причини някаква пакост?

Възможно ли е човек да променя материята си, да претърпява толкова видоизменения? За онзи, който е придобил това изкуство, всичко е възможно. Има хора в света, които владеят това изкуство. Те се наричат водители на човечеството. Те ръководят неговите съдбини. Това може да се провери. Ще дойде ден и то в скоро бъдеще, когато ще срещате такива хора. Който разбира математиката, той може да пресметне кога ще дойде този ден. Числото, което получите от извличане квадратен корен от 20 000 000, ще бъде денят, когато ще срещнете тези велики хора. След толкова време ще ги срещнете. Те идват сутрин, след изгряването на слънцето, най-късно до обяд, но не и вечер. Както художникът трябва да има модели, по които да рисува, така и вие трябва да имате модели, от които да видите как трябва да се живее. Тези хора ще бъдат вашите модели. Без модел човек не може да се развива. Казано е в *Битието: И направи Бог човека по образ и подобие свое*. На друго място в Писанието се казва: *Вложил си истината в човека*. Човек е кандидат именно за Истината, която е вложена в него. Тази Истина трябва да прояви той. Хората, които са

проявили вече Истината в себе си, ще дойдат на земята да послужат за модел на ония, които имат желание да бъдат техен образ и подобие. Време е вече човек да прояви Истината и да живее по нейните изисквания. Който не иска да работи в това направление, той отлага нещата за друг живот или като отиде на онзи свят. Не, тогава ще бъде късно. И сега даже е късно. Знаете ли колко е далеч от този до онзи свят? При това съобщенията за онзи свят са прекъснати. От онзи свят идат много тренове за земята, но от земята за онзи свят няма никакви тренове. Когато всички същества, които са тръгнали от небето, слязат на земята, тогава ще се отворят пътищата за онзи свят. Вярно ли е това? За онзи, който вярва, е вярно; за онзи, който не вярва, не е вярно. За онзи, който разбира нещата по буква, не е вярно; за онзи, който разбира по дух, е вярно. Казано е в Писанието: *Голяма е радостта на небето, когато грешникът се обърне към Бога и разкае за греховете си*. Това показва, че невидимият свят се интересува от хора, които правят усилия и на които съзнанието постепенно се пробужда.

Съвременните хора се намират на кръстопът и не знаят по коя посока да поемат. Те мислят, че ако поемат в посоката на духовния живот, ще се ограничат. Те не подозират, че именно сега са ограничени. За да разберат какво представлява духовния живот, те трябва да излязат от рамките на ограничението, в което сега живеят. Те мислят, че духовният живот е лишен от любов, от радости, от връзки, от спомени за живота на земята, от близки приятели.

Един американски проповедник разправял една своя опитност, чрез която се запознал с духовния свят. Като чел *Библията* и *Новия завет*, дето се говорело за небето, за ангелите, за Бога, той не можел да си представи какво нещо е небето, какво са ангелите, какво е Бог. Случило се, че наскоро майка му умряла. Тогава той започнал усилено да мисли за небето, за

ангелите, за Бога и за майка си. След това и баща му умрял. Той пак мислил за небето, за ангелите, за Бога, за майка си, но и за баща си. Един след друг започнали да умират приятелите му и той непрестанно мислел за своите близки, които заминали за онзи свят. Като мислел за тях, той забелязал, че разбиранията му за небето, за ангелите, за Бога започнали да стават по-ясни, по-близки до съзнанието му, а с това заедно и понятието му за духовния свят се разширило. Той разбрал, че човек може да живее там, където е неговата мисъл.

И тъй, всеки човек може да живее едновременно и на земята, и на небето. В това се крие вътрешният смисъл на живота. Ако и на небето човек няма близки, любими същества, какъв смисъл има отиването му там? Да създадете съзнателна, вътрешна връзка с човека, това значи да изпитвате такъв трепет, такова свещено чувство към него, че никога да не го забравите. Щом помислите за него, където и да е той, на този или на онзи свят, да влезете във връзка с неговия дух, с неговата душа, с неговия ум и с неговото сърце. На такава връзка човек всякога може да разчита. Това е човек, който носи Истината в себе си. Човекът на Истината е познал себе си. Той е познал своето вътрешно съдържание. Няма по-хубаво нещо от това, да познава човек възможностите, които се крият в неговата душа. Днес никой не е доволен от себе си, нито от своята външност, нито от своите вътрешни прояви. Стават сутрин, започват да се оглеждат в огледалото и виждат, че в устата, в очите или в носа ви има нещо криво, някакъв дефект. Щом забележите това, веднага туряте огледалото настрана и въздишате. Като мине мъката ви, взимате друго огледало и пак се оглеждате, дано в него да сте по-красиви. Но пак същото виждате. Така минават дни, докато един ден напълно се обезсърчите. Няма защо да се обезсърчавате. Човек трябва да работи вътрешно върху себе си, да придо-

бие такъв цвят и такива черти на лицето си, които да отговарят на нормалното състояние на неговата душа. Такива черти на лицето и такъв цвят се срещат само в абсолютно здрав човек, в когото всичко е в нормално състояние.

Това се отнася до човека на земята, но не и до съществата на невидимия свят. Видите ли човек с такъв цвят на лицето, вие познавате, че той е добър, интелигентен и работлив. От лицето и очите му излиза особена светлина, която ви разполага и вие сте готови да направите за него всичко, каквото пожелае. Някой човек обича да свива устата си и мисли, че с това ще придобие много нещо. Не само че нищо няма да придобие, но ще изгуби и това, което има. Какво правят гарджетата? Когато са гладни, те отварят устата си и започват да пицят. Майка им разбира, че са гладни и веднага тръгва да им търси храна. Ако те държат устата си затворена и не пицят, майка им няма да им търси храна. Като срещнете някоя мома, на която устните са тънки, свити, вие казвате, че тя е красива. Не, устните на момата не трябва да бъдат нито много тънки, нито много свити. Човек трябва да държи устните си свободно, едва да се докосват, без никакво усилие. Те трябва да представят цвят, готов да цъфне. Някой съзнателно свива устните си, за да покаже, че е сериозен човек. Друг пък постоянно се усмихва, за да покаже, че е жизнерадостен, любвеобилен. Човек трябва да държи устните си в такова положение, което да отговаря на неговото вътрешно състояние. Каквото е отвътре, такъв трябва да бъде и отвън. Искан ли да измени естеството си, да придобие нещо красиво в себе си, човек трябва да обича. Без да обича никого, човек не може да живее. Любовта, обичта, поддържа живота.

Имало едно младо момиче, което постоянно плачело. В селото му всички го наричали „плачливата мома“. Майката се чудела какво да направи, за да я

удовлетвори. Един ден младото момиче станало рано, започнало да мие, да чисти къщата отвън, отвътре. Работи, чисти, мете и все пее. Като изчистила и наредила къщата, тя се измила, сресала, облякла и отишла на хорото. Майката се чудила какво е станало с момичето ѝ, на какво се дължи тази промяна. Тя се намерила пред един ребус, но не знаела как да го разреши. Много просто! Тази мома е намерила идеала си. Тя е вложила Истината в душата си. Когато Истината проникне в душата на човека, той е готов, като тази мома, да чисти и да нарежда. Само чрез Истината човек може да се домогне до онази велика наука на живота, която е в сила да регулира неговия вътрешен живот, неговото вътрешно съдържание.

Коя е великата наука на живота? Великата наука на живота, това е любовта, това е учението на Христа. За да дойде до тази наука, човек трябва да стане истински последовател на Христа. Някои мислят, че Христос е на небето и не могат да Го следват. Къде е Христос, на небето или на земята, това не е важно. За вас е важно дали можете да се съобщавате с Христа. Ако вие можете да се съобщавате с Христа и ако Той може да се съобщава с вас, вие непременно ще бъдете Негови последователи. За да бъде последовател на Слънцето, човек трябва да се съобщава с него. Значи както може да се съобщава със Слънцето, така също човек може да се съобщава и с Христа. Както познава Слънцето, така човек може да познава и Христа. Ще кажете, че по-лесно е да познаете обикновените хора, отколкото Христа. Не е лесно да познаете един обикновен човек. За да го познаете, той трябва да стане необикновен, т.е. да прояви своята любов, мъдрост и истина. Не прояви ли любовта, мъдростта и истината си, ти не можеш да го познаеш. Как и по какво ще познаете Христа? Срещнете ли Христа, вие ще Го познаете по това, че скръбта ви ще се превърне в радост, сиромашията – в богатство, невежеството – в знание, недоволството

– в доволство. В деня, в който срещнете Христа, всичките ви работи ще тръгнат напред. Да срещнете Христа, това значи да срещнете човека на Любовта, на Мъдростта и на Истината. Човекът на Истината носи със себе си щастие, благословение за всички същества. Той е подобен на Слънцето. Човекът на истината е лъч на Божията любов, носител на знание и светлина, на свобода и простор за човешката душа.

Тази сирота вдовица вложи от всички най-много. Сега желая и на вас да бъдете като тази вдовица, да вложите в Божествената каса всичко, каквото имате. Вложете всичкото си имане в тази каса, но при условие Христос да е там. Ако Христос е там, Той ще запише името ви във великата книга на живота. Не е ли там, не влагайте имането си. Чакайте, докато дойде Той. Така постъпват всички съвременни хора с парите си. Като отидат в някоя банка да внасят пари, те чакат пред касиера да получат разписка. Не получат ли разписка за парите си, всичко е изгубено. Всичко, което човек влага, трябва да бъде записано. За всяка мисъл, за всяко чувство и за всяка постъпка на човека непременно трябва да има един свидетел от ония, които носят Истината в себе си. И тогава, каквото човек прави в тайно, ще му се въздаде наяве.

Тази сирота вдовица вложи от всички най-много. Ако и вие, като сиротата вдовица вложите всичкото си имане, името ви ще бъде записано и ще се споменава най-малко още две хиляди години. Това е една дълбока мисъл, която ще внесе Истината в света.

20 октомври 1929 г., София

Блажени са очите и ушите

И вашите очи са блажени, защото гледат, и ушите ви, защото чуват.

Матей 13:16

Виждането е процес в природата, който има отношение към външния, към обективния свят. Ние разбираме външния, обективния свят не така, както философите го разбират. Философите го разглеждат в тесен смисъл. Под думите „външен, обективен свят“, ние разбираме неизменния, Божествения свят. Каквото е златото за една държава, такова нещо представлява обективният свят за нас. Както количеството на златото определя финансовото положение на една държава, така и познаването на външния свят определя умственото развитие на човека.

Блажени са очите, защото гледат, и ушите, защото чуват. Да гледаш, значи да схващаш външната страна на нещата. Да слушаш, значи да схващаш вътрешната страна на нещата, т.е. тяхното вътрешно съдържание. Който право вижда и право слуша, той има истинско понятие за света. А който има истинско понятие за света, той знае как да живее. Да живее човек правилно, това е голямо изкуство. Тъй, както съвременните хора живеят, това не е живот, това е мъчение и труд. Мъчението е животинско състояние. Мъчи се волът, който цел ден оре на нивата. Като свърши работата си, господарят му ще го разпрегне, ще му даде малко сено и на другия ден пак ще го впрегне на работа. Трудът пък е достойние за обикновения човешки живот. Всеки човек казва: „Трябва да се трудя!“. И наистина – от сутрин до вечер

човек се труди, за да прехранва жена си, децата си. И за него, както за вола, има остен, закон, който го заставя да се труди. Който не иска да се труди като обикновен човек, той ще се мъчи. Човек се труди, за да се осигури, да подобри живота си. Той започва да си гради къща. Ако положението му е добро, той започва да строи втора, трета къща – разширява се материално. След няколко години той вижда, че работите му не вървят добре – наемателите не плащат редовно. Ден след ден той губи. Сметките му не излизат както той е предвиждал. Турците казват: „Сметките, които човек прави у дома си, и сметките на пазара не са еднакви“. Въпреки това човек не се отчайва. Току-що е преживял някакъв неуспех и виждате, че отново започва да гради. Няма човек в света, който да не гради. Ако не гради къщи, ще гради параходи, аероплани. Виждате едно малко дете, едва лази по земята, но пренася камъчета, пясък – гради нещо. То ходи из стаята и като намери нещо, веднага го разкъсва или счупва на части, които туря в устата си да ги опита. По-обективно същество на земята от детето не съществува. Всичко опитва, всичко изучава, а после плаче. Изобщо трудът показва неразбиране на живота. Мнозина казват, че имат висока идея за Бога. В какво седи височината на тяхната идея? Те живеят в един грешен свят, пълен с болести и недъзи, а при това искат да живеят идеално. Те живеят между търговци, с които имат вземане и даване, а при това искат да не ги лъжат. Невъзможно е човек да живее между лъжци, без да го лъжат. Поскоро човек би се чудил, ако живее между лъжци и не го лъжат, отколкото когато живее между тях и го лъжат. За лъжеца лъжата е в реда на нещата. Той не може да живее без лъжа. Да лъже човек, това е цяла наука. Тя се простира широко в света, вън и вътре в човека. Човек се лъже не само отвън, но и отвътре лъже сам себе си. Още със слизането на земята човек започва да се лъже. Той вижда, че майка му не е здрава,

баща му – също, а си въобразява, че ще може някак да закрепим здравето си, да понесе всичко, каквото се случва в живота му. Каквито са бащата и майката, такова ще бъде и детето им. Това е неизбежен закон. С каквато сила е пуснат един камък, с такава бързина ще падне. С каквато любов се започне една работа, такива ще бъдат и резултатите ѝ. От способностите и усилията, които човек влага, може да се определи какво ще излезе от него. Една пословица казва: „Денят се познава от сутринта“. Значи още отначало може да се определи какъв свещеник, какъв учител, какъв лекар, какъв правист или какъв търговец може да излезе от даден човек. Но каквото и да стане, човек все ще заеме известна длъжност, еднакво отговорна и важна. Някоя длъжност в свята не е постоянна. Например някоя жена става майка, заема известна длъжност, но временно само. Докато са малки, децата се интересуват от нея като майка. Щом станат на 21 година, те вече се интересуват повече от нейния произход, отколкото от положението ѝ като майка. Те стават философи и започват да разискват върху разни въпроси, които се отнасят до създаването на света, до произхода на живота и т.н.

Сега, като изучаваме хората, виждаме, че не само младите, но и възрастните, и старите се интересуват от философските въпроси за произхода на човека, за създаването на света. Тези въпроси са разглеждани откакто светът съществува, разглеждат се и днес, но въпреки това хората не са дошли до едно общо заключение. Някои казват, че човек е произлязъл от Бога, но как – и той сам не знае – никакви факти няма налице: картини няма, образи няма, форми няма. Питате какво трябва да прави; да вярва ли? Вярването не разрешава въпроса. Други казват, че човек е произлязъл от маймуна. Кое от двете твърдения може да се приеме за истинно? Как е възможно човек да е произлязъл от Бога, а да не прилича на Него? Или

как е възможно да е произлязъл от маймуна, а да не прилича на нея? Маймуната има опашка, а човека няма. Маймуната е космата, а човека има гладко лице. Как е възможно тогава човек да не прилича на своята майка и на своя баща?

Това са въпроси, които и досега представляват спор между учените, които изучават нещата нагледно, по техния външен вид. Обаче да изучава човек нещата нагледно, това още не значи да е проникнал в същината им, да се е домогнал до истината. Човек не може да се произнесе за бъдещето на едно дете само по неговата външна форма. За да се произнесе за бъдещето на детето, той трябва да изучи законите, по които е построено то: да измери големината на главата, на лицето, на цялото му тяло. Това може да се постигне чрез ред математически и геометрически изчисления и измервания. Само при тези данни може да се предскаже какво ще излезе от едно новородено дете. Ако между мерките на главата, на лицето и на тялото няма известна хармония, от това дете нищо добро не може да се очаква. Когато казваме, че човек е творец на съдбата си, т.е. може да създаде това, което иска, ние подразбираме, че преди да са се проявили нещата, ние можем да ги създадем в тяхната идеална форма. Проявят ли се веднъж, по никой начин не можем да ги изменим. Например агнето по никой начин не може да се откаже от пътя на своята майка и на своя баща. Колкото и да морализира вълкът своето малко, в края на краищата то неотклонно ще върви по пътя на своя баща. Колкото и да го съветва да не яде месо, вълчето няма да се откаже от него. То даже ще се опитва да убеди баща си, че само чрез месната храна ще стане силен, смел вълк. Така са се хранили неговите деди и прадеди, така ще се храни и той. Рече ли да се храни с трева, той ще мине за първокласен глупак. От гледището на вълка, овцата е първокласен глупак, волът – голям бездарник, а

човекът — най-немилостивият експлоататор. Защо човек е експлоататор? Защото не го оставя свободно да взима овце от стадата. Вълкът казва за човека: „Чудно нещо, никакво благородство, никаква човештина не виждам в човека. На всяка стъпка ме следи, не ми позволява да си хвана една овца“. Човекът пък казва за вълка: „Жестоко нещо е вълкът. Нищо друго не мисли, освен да напада овцете и да ги души“. Какво представя вълкът? В природата вълкът представя символ на известни склонности, присъщи на един изопачен живот. В живота на овцата пък има нещо глупаво. Като не знае какво да прави, тя казва: „Сега ще си изработя вълна, да се облека с нея, да осигурия живота си“. Тя не подозира даже, че именно за тази вълна хората взимат ножици и я стрижат. Това, на което тя е разчитала и разчита, хората го снемат от гърба ѝ и я оставят отново да работи. За да узаконят разбиранията си и своите постъпки, хората казват, че като е създавал света, Бог е подчинил всички животни на човешката воля, той да постъпва с тях както намира за добре. Наистина Бог остави животните да служат на хората, но последните трябва да постъпват разумно с тях. Отклони ли се човек от тази Божия наредба, ще го сполетят най-големи нещастия. Въпреки това човек се отклони от Божиите заповеди, от първичния живот, заради което и до днес носи последствията на това отклонение. Като се е отклонил от правия път на живота, човек е внесъл злото в себе си.

Сега, като говоря за злото в човека, вие не трябва да се смущавате. Застанете в положението на слушатели и само слушайте какво ви се говори. Коя е причината за съществуване на злото? Неразумността, невежеството в човека са причина за съществуване на злото. Например: има ли нещо лошо в копането на рудите, в добиване на желязната руда, в обработването ѝ на разни предмети — ножове, саби, брадви? В това няма нищо лошо. Напротив, по този начин се създава

работа на хиляди хора. Някой учен прави изследвания и изчислява, че на еди-каква си дълбочина в земята има желязна руда. Идват работници, изкопават рудата и я поставят в пещи да се стопи, да отделят желязото от сгурията. От това желязо правят различни железни изделия. С тези изделия започва голяма търговия. Хората се радват, че имат възможност да печелят. Обаче по невнимание детето взима един железен нож да си играе и се натъква на него. Кой е причина за това зло – ножът или детето? Причината се крие в невежеството, в невниманието на детето или в непредвидливостта на ония, които са правили ножовете. Ако всеки нож беше поставен в ножница, никакво нещастие нямаше да се случи. Следователно, когато желязото се оформи в нож, последният сам по себе си ще причини някакво зло. Направите ли една бомба, сама по себе си тя причинява зло. Тя крие в себе си мисълта на своя създател да руши, да убива, да причинява пакости. Понякога създателят на бомбата, без да е мислил зло на човека, може да убие с нея някой учен, който работи с нея, изследва направата и състава ѝ. Кой е отговорен за това зло? Много причини има за съществуване на злото. Тези причини трябва да се изучават.

Вашите очи са блажени, защото гледат, и ушите ви, защото чуват. С други думи казано: блажени са очите, които виждат правото отношение, което съществува в света. Блажени са ушите, които слушат и разбират разумното Слово. Божественото изисква от човека и да вижда, и да чува само онова, което трябва, което е необходимо за неговото повдигане. Рече ли човек да вижда и да слуша това, което не му е необходимо, той е обикновен човек. Съвременните хора страдат, понеже виждат, слушат и правят това, което не им трябва. Благодарение на това те са усложнили живота си. Вземете например полиците, които хората са създали – едно от великите

изобретения на XIX век. Във финансово отношение полицата е едно улеснение за търговците, но едно време хората не са си служили с нея. Въпреки това животът им е бил по-добър. Защо? Защото те не са продавали своето бъдеще. Днес хората продават своето бъдеще: взимат пари назаем, дават полица с определен срок, за да я изплатят в бъдеще. Българите и досега още плащат полици от миналото си. Едно време те са яли и пили, но сега вече се повдига въпросът за изплащане на дълговете и то в най-кратък срок. Който е измислил полицата, той е имал добро намерение: да улесни хората в материалните им сделки. Истина е, че щом се намери в някакво материално затруднение, човек казва: „Ще направя един заем, да подобря материалното си положение“. Какво се постига чрез заема? Освен че нищо не се постига, но човек още повече обърква сметките си.

Следователно единственото нещо, което човек трябва да се стреми да постигне, това е животът. Човек трябва да преустрои живота си, да го нагоди според законите на разумната природа. За да се домогне до тия закони, той трябва да бъде умен. Природата обича умните хора. С глупавите тя се справя по своему. Като говоря за полиците, това не значи, че не трябва да си служите с тях. Подписвайте полици, но всякога помнете, че те трябва да се изплащат. Знаете ли какво значи да изплатиш една полица? Много хора са разрушили живота си от изплащане на полици. Някои даже са посягали на живота си. Не е лесно да изплаща човек полици. Когато прави заем, човек трябва да вземе предвид всички условия, да размисли ще може ли да изплати дълга си като честен, разумен човек. Ако не можеш да посрещаш задълженията си, не взимай пари назаем. Не туряй на гърба си по-голям товар от този, който можеш да носиш. Хората правят заеми, разширяват се все за сметка на бъдещето. Те мислят, че по някакъв начин щастието ще ги озари и

те ще станат богати. Те мислят, че щастието се крие в богатството. В края на краищата се убеждават, че богатството и щастието не се придобиват по законите, по които хората живеят. Особени са законите, по които се придобива щастие и богатство. За да бъде богат, човек трябва да бъде добър, умен и честен. Без тези качества човек не може да бъде богат. Богатството е сила, с която малцина могат да се справят. Богатството е потенциална енергия, която в ръцете на разумния човек се превръща на кинетична. С тия пари той помага на ближните си, защото знае, че те не са негова собственост. В парите е вложен трудът на хиляди поколения. Богатството, с което човек разполага, принадлежи не само на него, но и на съществата, които са живели хиляди години преди него. В богатството на човечеството се крие живота на хиляди животни и растения, както и трудът на милиони хора. Златото, което всеки човек, всеки народ притежава, е равноценно на енергията, която природата е вложила както в отделния човек, така и във всеки народ.

Мнозина мислят, че всеки човек може да бъде богат и да разполага с богатството си както разбира. Не, природата е крайно справедлива. Тя не е разточителна, вследствие на което държи сметките си в голяма изправност. Ако някой иска да вземе заем от една от природните банки, природата ще му даде само толкова, колкото му е нужно в дадения момент – ни повече, ни по-малко. Банките на земята дават понякога повече отколкото трябва, а понякога по-малко. В това именно седи злото. На човека трябва да се дава точно толкова, колкото му е потребно за случая. И той трябва да употреби даденото точно за това, за което му е нужно. Ако са ти дадени пари за къща, къща трябва да си направиш. Ако са ти дадени пари да учиш, трябва да се учиш. Употребиш ли ги за друго нещо, ще ги платиш със сложна лихва. Не

взимай пари назаем, за да се жениш. Ако е въпрос да се жениш, за да научиш нещо, обърни се към разумната природа. Тя разполага с различни методи, чрез които може да учи всички хора. Какво правят хората? Мома търси момък, тя да го възпитава. Момък търси мома, той да я учи. Обаче щом мъжът и жената се научат и станат учени хора, веднага ги викат горе, в невидимия свят, да ги назначат на служба. Щом вземат жената на някой мъж или мъжа на някоя жена, те започват да страдат. Те казват, че животът е пълен със страдания и нещастия, че няма смисъл да се живее и т.н.

Като се намерят в затруднения, хората прибягват до Христовите думи и цитират какво е казал Христос. С това те искат да кажат, че са християни, че имат известен морал в себе си. Защо са християни? Защото вярват в Христа. Въпрос е доколко вярват в Христа. Въпреки всичката им вяра, светът не се оправя. Но и безверието не оправя света. Слушате някой да говори, че вярва в Христа. Той вярва в Христа, но само в онова, което му понася. Значи той вярва в едно, а не вярва в друго. Емил Зола бил голям фаталист. Когато му предстояло да пише някакъв нов роман, той първо номерирал няколко билета, турял ги в една кутия и след като ги размесвал добре, изваждал един от тях. По числото на билета той гадаел добре ли ще бъде посрещнат романът му, или ще претърпи неуспех. Ако числото се оказвало благоприятно за предстоящата му работа, той започвал да пише с вдъхновение. Макар и голям реалист, Емил Зола вярвал в числата, а в много други неща не вярвал.

Всички религиозни казват, че трябва да се вярва в Бога, но какво нещо е вярата, те не могат да определят. Наистина никой не може да даде точно определение за понятието вяра. Да вярва човек абсолютно в Бога, без да се съмнява, без да се колебае и да е готов да изпълнява Неговата воля, това е особено състояние, което не се поддава на никакво определение, на

никакво описание. Да вярваш в Бога, това значи да не правиш никакви погрешки. Правиш ли погрешки, твоята вяра не е абсолютна. Кой смъртен човек не прави погрешки? Тъй щото говорим ли за вярата на обикновените хора, ние наричаме тяхната вяра „вярване“. Те не са дошли още до истинската, до абсолютната вяра. Истинската вяра може да се изрази само чрез закона на любовта. Когато съвременните хора разберат любовта като мощна сила, като велик двигател на съзнателния живот, като причина за създаване на живота на хората, като условие за пресъздаване на сегашните закони в обществата и народите, можем да кажем, че те имат възможност да я приложат. Според съвременните закони хората бесят, затварят престъпниците. Защо? Защото разбиранията им са такива. Любовта им още не е свършена. Прави са хората, когато бесят и затварят престъпниците, но те трябва да правят това според законите на природата. Природата дава право на хората да бесят престъпника, но само при условие да го обесят на въже, плетено от абсолютно праведен човек. Ако се намери такъв човек и той изплете въжето, свободно можете на него да обесите един престъпник. Не срещнете ли такъв човек, нямате право да бесите човека. При първия случай няма да ви държат отговорни, но при втория случай отговорността ви е неизбежна. Днес хората бесят и убиват престъпниците, без да имат въжета и револвери, изработени от свети, праведни хора, без никаква мисъл за отговорността, която носят. Не, вие имате право да бесите и убивате хората само с въжета и револвери, изработени от праведници, които не знаят що е грях и престъпление. Речете ли да бесите и да убивате с въжета и револвери, направени от престъпници, от хора, пълни с грехове, вие ще носите последствията на своите дела. И след всичко това сегашните хора говорят за морал, за култура. Какъв е техният морал? Каква е тяхната култура? Те

имат морала и културата на хора, на които очите не са блажени, че гледат и ушите не са блажени, че слушат.

Христос казва: *Блажени са очите, защото гледат, и ушите, защото слушат.* Мнозина четат *Евангелието*, но малцина го разбират. Без да го разбират, всички твърдят, че трябва да вярваме в Христа. Колкото за вярващи в Христа, светът е пълен с такива. Днес има 500 милиона християни: майки, бащи и деца – все вярващи в Христа. Ако Христос се яви днес между своите последователи, те ще Го приемат ли? Няма да Го приемат. Те няма да Го познаят. Щом не Го познават, те ще си кажат: „Ето един самозванец!“. Те знаят, че Христос е на небето и ако слезе на земята, слизането Му ще бъде по съвсем друг начин от този, по който се е явил между хората. Едни не искат Христос да дойде на земята още сега, а други искат Христос да дойде още докато те са на земята. Първите не искат Христос да дойде на земята, защото имат да дават; вторите искат още днес Той да дойде на земята, защото имат да вземат. И едните, и другите са на крив път на разбиране. Когато и да дойде Христос на земята, Той няма да се занимава с вземанията и даванията на хората. С вземания и давания може да се занимава обикновения човек, но не и Христос. Друга задача има Христос на земята. Хората сами трябва да оправят материалните си работи, а за духовните – трябва да се учат от Христа. Идейният живот се различава коренно от материалния.

Сега аз изнасям тия неща, за да видите доколко човек се е отклонил от правия път. Щом съзнаете това, вие трябва да работите за изправяне на своя живот. Не е въпрос да се моли човек по цели дни. Ако искате нещо от разумен човек, достатъчно е един път да му се помолите. Ако трябва да ви даде това, за което се молите, той ще ви го даде изведнъж. Няма защо да му се молите по десет пъти за едно нещо. Трябва ли да се молите на Господа много пъти за едно и също нещо?

Ако това нещо трябва да ви се даде, достатъчно е един път да се помолите и ще го имате. Не трябва ли да ви се даде, колкото и да се молите, молитвата ви ще остане като глас в пустиня. За какво се молят хората най-много? За пари. В парите се крият някакви условия. Следователно чрез добрите условия вие искате да улесните живота си. Ако по някакъв начин спечелите пари, вие забравяте, че сте ги искали, за да подобрите живота си с тях, но веднага си купувате къща, която мебелирате добре, и започвате да живеете нашироко: ядете, пиете, веселите се. В края на краищата пак оставате без пари. Парите имат смисъл за човека дотолкова, доколкото могат да подобрят живота му. Разумният човек използва парите си за купуване на книги, да чете от тях онова, което великите хора са писали за подобряване на живота, за придобиване на истинско богатство.

Като слушат да говоря така, мнозина казват: „Това са отвлечени работи. Ние живеем в реалния свят. Имаме деца, трябва да се грижим за тях“. Мислете, без да се грижите и безпокоите. Чувствайте, без да се притеснявате. И Христос мислеше и чувстваше, но възкръсна. Казано е за Него, че кървава пот е излизала от порите му. Това показва, че е преживял голямо сътресение. Не е лесно за човека да мине през такова голямо напрежение. Само велики хора като Христа могат да минават през такива изпитания. Докато е бил на небето, Христос мислел, че лесно се живее на земята. Обаче, като слезе на земята, Той видя, че това не е лесно. Той се намери пред една мъчна задача и каза: „Господи, ако е възможно, отмени тази задача“. Тук се яви борба в човешкото естество на Христа. Човешкото страда, а не Божественото. То се обърна към Бога с молба да се отмени тази чаша, да му се даде още малко кредит. Като видя, че волята Божия е друга, Божественото начало в Христа надделя и Той каза: *Господи, да бъде Твоята воля! В Твоите ръце*

предавам духа си. Ако всеки човек би решил задачите си по този начин, това значи, че е разбрал Бога. Какво чувате днес от устата на съвременните хора? Те казват, че никой не е виждал Бога и не може да Го види. Задайте този въпрос на младия момък, който се е влюбил в една красива мома, и чуйте какво ще ви каже. Той ще каже, че в очите на младата мома е видял Бога. Първият поглед, който тя е отправила към него и с който го е пленила, е Божествен поглед – лъч, който е излязъл от Слънцето на живота. Подир този лъч именно той тича. И момата, която се е влюбила в младия момък, тича подир Божественото, което за пръв път е видяла да излиза от неговите очи. Така трябва да гледат младите моми и момци на любовта и да я пазят грижливо, да не залезе.

Какво представя любовта? Нежно цвете, което грижливо трябва да пазите от бури и ветрове, от слана и мраз. Що е любовта? Священата книга, в която Бог е написал и продължава още да пише всичко, което е ставало и става от създаването на света досега. Разумният всеки ден отваря по един лист от тази книга и чете, изучава великите тайни на битието. Как завършва любовта на съвременните млади? Щом се оженят, те веднага влизат в прозата на живота. Мъжът иска от жена си да му готви добре, да се грижи за къщата, за реда в нея. Тя не е свободна нито един момент да помисли за нещо по-висше от всекидневната си работа. Такова било предназначението ѝ. Да, такова е предназначението ѝ, но не от природата, а от изопачените човешки разбирания. Минават година, две, три, раждат се деца, грижите се увеличават, хармонията между тях се нарушава. Заедно с хармонията, и любовта между мъжа и жената изчезва.

Какво представя семейството? Оркестър. Бащата и майката са диригенти, а децата – музиканти в този оркестър. Когато майката се умори да учи малките

музиканти да свирят, тя казва на бащата: „Вземи малко този музикант, поноси го на ръце, покажи му как трябва да свири“. Бащата взима детето на ръце, пее, свири му, но то не разбира, продължава да плаче. Най-после бащата го предава пак в ръцете на майката и казва: „Не е моя работа да се занимавам с този простак. Това е работа на жената“. Не, мъжът и жената в семейството могат да бъдат щастливи само тогава, когато и двамата взимат участие във възпитанието на детето. Когато взимат участие във възпитанието на близките си, с тях заедно те придобиват известни блага. Всяко добро или зло, което правим на другите, правим го и на себе си. И обратно, всяко добро или зло, което правим на себе си, правим и на другите. Ако онеправдава ближния си и му създава страдания, едновременно той причинява страдания и на себе си. Не мислете, че ако ближният ви страда, вие ще бъдете щастливи. Такъв закон в света не съществува.

При един цар довели двама души, за да ги съдят. Царят запитал единия от тях:

— Кажи какво наказание искаш да ти се наложи? Ще знаеш обаче, че каквото наказание пожелаеш за себе си, същото ще се наложи и на другаря ти.

— Ударете ми тогава 50 тояги. Царят заповядал на слугите си да наложат на първия определеното наказание. Слугите започнали да му удрят 1, 2, 3, 5, 10 тояги. Като дошли до числото 25, подсъдимият казал:

— Спрете тук! Аз имам другар, на когото трябва да наложите същото наказание.

По заповед на царя слугите ударили и на втория 25 тояги. Какво показва този пример? Отгук виждаме, че човек не може да мине незабелязан от природата. През своите митници тя не пропуска никого безнаказано. От създаването на света досега не се е срещал човек, който, след като е престъпил Божиите закони, да е живял щастливо и да е станал гениален. Всеки, който се е повдигнал, който е живял

щастливо, той е вървял в съгласие с Божиите закони. Да изпълнява човек Божиите закони, това не значи да се ограничава. Човек може да бъде слуга, но щом изпълнява Божиите закони, навсякъде ще бъде приет с уважение и почитание. Той може да бъде и цар, но не изпълнява ли великите закони на живота, никой няма да го почита. Положението, което човек заема, и богатството, с което разполага, не могат да го направят истински човек. Колкото и злато да пренесе магарето на гърба си, все магаре ще си остане. Аз не употребявам думата „магаре“ в лош смисъл. Напротив, аз влагам в магарето добро съдържание. Тази дума е произлязла от думите „маг“ и „хахарец“. Думата „маг“ означава философ, учен човек, а „хахарец“ – земя. Значи някога магарето е било някакъв философ, който е дошъл на земята да разрешава сериозен въпрос. Като не е могъл да го разреши в положението, в което се намирал, той пожелал да вземе по-нисша форма, магарешка, а оттам постепенно да се повдига, докато дойде до онази степен на развитие, че правилно да разрешава мъчните задачи на живота.

Сега, за да изясня мисълта си, ще приведа пример от романите на един виден европейски писател. Дали този пример е действителен, или не, това е друг въпрос. Според мен реалността в живота е една възможност. Всяка реалност произтича от една възможност. Значи между реалността и възможността има известна зависимост. В романа на този писател се описва любовта на един млад поет. Той се влюбил в млада, красива княгиня, която била много скромна, добродетелна мома. Тя всеки ден отивала сама на пазара да си купува плодове. Поетът я причаквал на определено място и предлагал да носи покупките ѝ. Тя го поглеждала и му давала кошницата с плодове, за да я носи до дома ѝ. Като стигал до вратата на нейния дом, той се спирал и предавал кошничката ѝ. Тя бръквала в джоба си и му давала нещо за

възнаграждение на неговия труд. Той взимал възнаграждението си, навеждал се, целувал ръката ѝ, внимателно се покланял и си отивал. Така тя му станала редовна клиентка.

Питам: какво е придобил този поет, като носел всеки ден кошницата на младата княгиня? Все е придобил нещо. Парите, които поетът получавал от своята възлюбена, турял в специална кесия, на която много се радвал. Разумно ли е постъпил поетът, като не е изказал любовта си? Разумно е постъпил. Той имал високо разбиране за любовта, затова не се изказал. Любовта е толкова по-силна, колкото по-дълго време остане неизвестна. Щом се определи, тя губи силата си. При сегашното си развитие човек не вижда любовта, но само я чувства. Като сила, любовта действа само един момент, но влиянието ѝ е продължително. Допре ли се до някакъв предмет, тя изчезва. Моментът, в който любовта се проявява, е кратковременен, като този на светлината, вследствие на което един момент не прилича на друг. Моментът на светлината, при който започнах тази сутрин беседата, отдавна е отлетял. От този момент досега са минали множество моменти, всеки от които е на хиляди километри вече от нас. Светлината, която в този момент е при нас, е напълно различна от нейните предишни и последващи моменти. Откъдето и да иде, светлината взима част от своя живот и го отнася със себе си.

В природата съществува един закон, според който, ако човек не е в съгласие с нейните велики закони, светлината ще се докосне до него, без да може той да възприеме нещо от нея и ще се върне назад. И след това той трябва да чака месеци или години отново да го посети светлината, при същото положение, в което някога се е намирал, да вземе нещо от него и да му даде нещо ново. Който живее правилно, той ще се намира под влиянието на правилната обмяна между

онова, което е минало, и новото, което всеки момент иде. За да се ползвате от влиянието на светлината, не е нужно да вярвате в нея, но всеки момент да изпитвате нейното въздействие. Това не значи, че човек не трябва да вярва в онова, което хората са опитали и преживели. Ако вярата не разрешава въпросите на живота, безверието още по-малко може да ги разреши.

Съвременните хора страдат заради безверието. Голяма част от техните нещастия се дължат именно на безверието им. Безверието лишава хората от благата, които живата природа им е определила. Да вярва човек, това влиза в закона на любовта. Вярата определя посоката на движението на любовта. Колкото по-силна е вярата на човека, толкова по-сигурно той следва закона на любовта. Когато любовта посети човека, той започва правилно да расте и да се развива. Сърцето на талантливия, на даровития човек е винаги спокойно. Бездарният обаче винаги се вълнува. Човекът на любовта знае, че каквито и пертурбации да станат с него, каквито мъчнотии и страдания да преживее, нищо не е в състояние да отнеме неговия вътрешен мир. Щом мисли, щом има съзнание и разбиране за нещата, нищо не може да наруши спокойствието на неговото сърце.

Сега, когато се говори за нещо положително в живота, в мнозина се явява вътрешна реакция. Те започват да противодействат на казаното и се провикват: „Докато човек се води по този ум, гладен ще умре“. Прави са тия хора. Докато човек живее без вяра, докато отстъпва от великите Божии закони, той и гладен, и сиромаш ще умре. Всички болести в света се дължат именно на това вътрешно отклоняване на хората от правия път, от великите закони на битието. Дали вярват в това, или не, дали го съзнават, или не, това не е важно. Фактите обаче са налице. Сега ние говорим за онази вяра, която от нищо не се разколебава и която пред нищо не отстъпва. Ако вярата на човека

не е в състояние да го излекува, тя не е никаква вяра. Какво правят съвременните хора? Щом заболяят, те веднага търсят лекари и колкото по-богато ги възнаграждават, толкова по-големи резултати очакват. Не, истинският лекар не лекува с определени такси. Той постъпва като младия поет: колкото и да му дадат като възнаграждение за неговия труд, той е доволен. Кошницата с плодовете на младата княгиня представя болестта на човека. Влюбеният поет пък е лекарят, който се влюбва в болестта и се заема да я носи, да облекчи положението на княгинята. Като я поноси няколко деня наред, болестта ще си отиде. Идеализъм се изисква от сегашните хора. Адвокатът се радва, че станало убийство някъде, защото ще се води дело и той ще се заеме да защитава убиеца. Романистът се радва, че му се представя добър сюжет за на нов роман. Свещеникът се радва, че в това престъпление все ще се намери някое от замесените лица да се разкае и да дойде при него да се изповяда.

След всичко това хората говорят, че светът трябва да се оправи. Светът ще се оправи само когато хората дойдат до положението на влюбения поет, да носят кошницата на младата княгиня, без да очакват нещо от нея. И адвокатът, и лекарят, и свещеникът трябва да носят тази кошница и каквото княгинята им даде, да бъдат благодарни. „Ама аз съм свършил университет, трябва да определя цената си.“ В природата няма никакви определени цени. Невъзможно е човек сам да определи цена за работата, която е свършил. Колкото и да се плати на човека за труда, за работата, която той е свършил, все ще остане неоценен. Ако светията копае лозе, то ще даде десет пъти повече грозде, отколкото ако грешник го е копал. Каква надница ще платите на светията за работата му? Значи, ако на грешника се определи надница от 50 лева, на светията трябва да се плати десет пъти повече. Дойде ли до плащане на труда, и от работника, и от господаря се иска съзнание,

благородство: работникът да е доволен и на най-малкото, което му дават, а господарят да се стреми винаги да плаща повече, отколкото е определено за даден труд.

Докато живеят със старите си разбирания, хората неусетно ще се намерят пред старостта и ще започнат да се оплакват, че краката им не държали, че очите им отслабнали и т.н. Като не могат сами да си помогнат, те търсят лекари. Достатъчно е малко да заболееят от глава, гърди, стомах, очи, за да се предадат в ръцете на лекарите. Рече ли им някой, че и с вяра могат да се лекуват, те веднага се противопоставят. Да вярва човек в Бога и да уповава на Него, те считат това за заблуждение. Който върви в правия път на живота, той е здрав човек. Дойде ли болестта при него, той я приема приятелски, разговаря се с нея, слага ѝ трапеза, да яде и пие. Като се нахрани и напие добре, той заповядва на слугите си да я вържат здраво и изнесат далеч някъде в гората, там да я развържат и освободят. Ако човек сам не може да се справи с болестите и с мъчнотиите, никой друг не може да му помогне. Затова е казано: „Помогни си сам, за да ти помогне и Господ“.

В едно старо еврейско предание се говори за любовта на Соломон към овчарката. Там се разправя, че той не очаквал на другите да му помогнат да я види, но сам отивал при нея, дегизиран, да вземе от млякото, което тя издождала от овцете си. Когато успявал да вземе от млякото на нейните овце и да се разговори с нея, той се връщал у дома си разположен и написвал нещо хубаво. Неговата книга „Песен на песните“ е написана под влияние на любовта му към тази овчарка.

Питам: колко от съвременните хора са готови да отидат дегизирани при възлюбената си и с часове да чакат да я видят, да ѝ кажат една дума, но без да ѝ се открият? Ще кажете, че сте заети, че имате много

работа. Съвременните хора, учени, писатели, поети, приличат на млада мома, която с часове седи пред огледалото и прави веждите си черни, а страните и устните си – червени. Ако се случи да тури повече боя отколкото трябва, тя взема част от боята и размазва останалата. Така постъпват и поетът, и писателят. Като напише нещо, което не му харесва, той го заличава и отново започва да пише. Докато сам не хареса това, което е написал, той все го заличава. Поетът, писателят, ученият трябва да пишат и да говорят истината. Хората не трябва да се залъгват. Искаш ли да кажеш мнението си за някой човек, кажи му направо, без обиколки. Кажи му: „Приятелю, ти си добър човек, но обичаш да послъгваш“. Или: „Приятелю, сладко говориш, но каквото обещаваши, не изпълняваш“. Не е въпрос да унижите човека, но каквото му кажете, да е вярно и той да вземе мерки, за да се изправи. Ако видите, че сте прекалили в думите си, вие трябва да се извините и да кажете, че сте готови да свалите 75 процента от думите си и да оставите само 25 процента – чистата истина.

Като ученици на живота, вие се стремите към една великанаука, която наричаме „математикана числата“, а при това не сте готови да направите по едно малко добро. Станете ли сутрин от сън, веднага поставете в себе си желанието днес да направите на кого и да е поне едно малко добро. Щом дойдете до математиката на числата, вие трябва да се заемете с изучаване на точките, на отношенията, които съществуват между тях, както и с реалните и въображаеми числа. Например при движение на точката в една посока се образува права линия. При движението на две точки в две различни посоки се образува плоскост. При движението на три точки в три различни посоки се образува тяло. Според развитието на съзнанието си някои хора приличат на линия, други – на плоскост, а трети – на тяло. Като срещнете един човек, вие

трябва да познаете линия ли е той, плоскост или тяло. Щом разберете човека, вие ще можете да се нагодите според неговото съзнание, да влезете в положението му и да не го съдите. Трябва ли да съдите охлюва, че се движи само по права линия? Охлюв е той, движи се само напред и назад. Трябва ли да съдите животното, че се движи в плоскост? Съзнанието на животното е ограничено, няма защо да го съдите. Човек обаче се движи в три измерения. Ще дойде ден, когато той ще живее съзнателно в четириизмерния свят. Докато дойде до това положение, той трябва да проявява благородството си, да гледа на ближния си като на човек и да се стреми да събуди в него човешкото и Божественото, а не животинското.

Христос казва: *Блажени сте, защото гледате и чувате.* Има неща, които човек днес вижда и чува. Има неща, които той ще вижда и ще чува в бъдеще. Когато детето се роди в някой дом, първата работа на майката и на бащата е да измерят правата линия, която то представя от себе си. После с постепенния му растеж и развиване, те трябва да изучават отношенията на точките в неговите прави линии, в неговите плоскости и в самото тяло, което носи. Като правят тия измервания, те ще видят, че човек представя великата вселена, великия космос, изнесен във физическия свят в миниатюра. Къде е човекът, ако вие не виждате правилното, хармонично съчетание между неговите линии, плоскости и тела? Къде е човекът, ако не виждате функциите, които изпълняват линиите, плоскостите и телата в него? Бъдещето разкрива пред човека онази наука, посредством която той може да намери начин за развитие на своите дарби и способности. Много хора са родени талантиливи, но като не са знаели как да развиват дарбите си, останали са обикновени, посредствени хора. Всяка дарба е зародиш, семка в душата на човека, за развитието на която са нужни специални условия. Развитието на

дарбите не е механичен, а съзнателен, разумен процес. Дарбите и способностите на човека са живи сили, за развитието на които е нужна съзнателна работа.

Блажени са очите, които виждат, и ушите, които чуват. Ако чрез очите си ние не виждаме реалността на нещата, и ако чрез ушите си не схващаме разумността, къде остава човекът? Да виждаме реалността на нещата и да схващаме тяхната разумност, това е възможното, към което човек трябва да се стреми. Вън от това човек се забавлява само. Невъзможните неща, с които човек понякога се занимава, са забавления, а възможните неща са реалности. Реалността на нещата обаче не седи в тяхната външност. Добре е в яденето да има подправки, да има красив външен изглед, но това не определя неговата доброкачественост. Ястието се определя не само от своите външни качества, но и от своето вътрешно съдържание. Всяка дарба, всяка способност в човека се определя не само от нейните външни прояви, но и от ония скрити сили в нея, които постепенно се развиват, докато един ден се проявят като цъфнал цвят, във всичката си красота и величие.

Днес хората се занимават повече със злото, с отрицателното в света, а по-малко с доброто. Те трябва да излязат от областта на злото, от мътния извор, в който са попаднали, и да влязат в Божествения извор, да разберат защо са дошли на земята и какво е тяхното предназначение. Като стане от сън, човек трябва да знае какво му предстои да извърши през деня. На утрешния ден пак трябва да знае какво му предстои да работи. Няма ли човек предвид какво днес трябва да извърши, неговият живот няма смисъл. Ако отсега нататък хората търсят приятелите си, ако отсега нататък определят с какво да се занимават, техният живот е свършен. Човек слиза на земята със строго определена задача, която трябва да реши. За да реши задачата си правилно, човек трябва да държи в ума си

нови, прогресивни мисли. Ще кажете, че за да изпълни своето предназначение, човек се нуждае от вяра. Ако вярата на човека обединява всички хора, като дава свобода, простор на техните действия, тази вяра има смисъл. Иначе тя е безпредметна. Свобода е нужна на човека, за да разбере истината. Вън от свободата, истината е неразбрана. Дайте на човека разумна свобода – да мисли, да чувства и да действа правилно, и го оставете. При това положение той сам ще дойде до истината и ще се освободи от всички ограничения, от всички заблуждения и несгоди. За да се домогне до истината, човек трябва да търси обществото на добри, на свети, на талантливи и на гениални хора.

Казват, че гениалните хора били малко смахнати, че „дъската им хлопала“. Не, при днешните условия на живота геният представя една завършена форма. Светецът представя друга завършена форма. Учителят – трета завършена форма. Поставени на стъпалата на човешкото развитие, Учителят заема най-високото стъпало. После иде светецът, а след него – геният. Забелязано е, че на всеки сто години се раждат по двама гения и по един светец, а на всеки две хиляди години – по един велик Учител. Геният, светецът и Учителят са хора, които слизат от възвишения свят, където владее висок морал, висш порядък. Ето защо, за да се развива правилно, обикновеният човек трябва да се стреми към гения, към светеца и към Учителя. Който не носи в себе си зародиша на гения, на светеца или на Учителя, той не може да бъде като тях. Младото поколение трябва да се поощрява от добродетелите на великите хора и да се стреми да им подражава. И старият трябва да подражава на великите хора, и да се стреми към тях. Ако старият мисли, че е остарял и не може да се подмлади, неговата старост не е намясто. На санскрит думата „стар“ означава мъдрец, разумен човек. Следователно, ако със своята мъдрост старият не вярва, че може да се подмлади, той не е

истински стар. Младите вярват, че ще остареят, и остаряват. Обаче като остареят, те не вярват, че ще се подмладят, вследствие на което спират развитието си. Стариият трябва да вярва, че може да се подмлади, да стане гениален човек, да приеме Духа Христов в себе си, да възкръсне. Кога може да стане това? Когато очите ви виждат и ушите ви слушат. Човек може да придобие всичко, което душата му желае, когато всеки момент той вижда света пред себе си такъв, какъвто първоначално Бог го е създал, а не такъв, какъвто хората го описват в книгите си. Човек може да постигне желанията и копнежите на своята душа, ако всеки ден вижда Онзи Бог, който живее в цялата вселена, и навсякъде чува Неговия глас.

Блажени са вашите очи, защото виждат, и вашите уши, защото чуват. Блажен си ти, който виждаш това, което великата природа разкрива пред теб! Блажен си ти, който чуваш това, което великата природа ти говори!

27 октомври 1929 г., София

БЛАЖЕНИ СА ОЧИТЕ И УШИТЕ

Чуха, че иде Исус

Чуха, че иде Исус

Йоан 12:12

Човешкият дух се стреми към великото, красивото и мощното в света. Той му дава импулс, подтик в живота. Кое е великото и мощното, което стимулира човешкия живот? За човека велико и мощно е това, което в даден момент го интересува. Когато бедният чуе, че някъде, някой негов чичо умрял и му оставил голямо наследство, той ще преброди света, но ще намери оставеното за него наследство. Това става всеки ден в живота. Различието седи само в обекта, към който е отправено вниманието на човека. Когато чуете, че в града ви е пристигнал някой знаменит артист, музикант или певец, вие веднага тръгвате да търсите билети, да посетите концерта, който ще се даде. Какво печели човек, че ще чуе някой виден музикант или певец? В случая най-много печели музикантът или певецът, а ония, които са го чули, печелят малко. Те са на второ място. Главното лице е певецът или музикантът, а всички останали са второстепенни личности. Когато отивате на сватба, виждате, че всички се интересуват от младоженците, а сватбарите остават на второ място. Какво печелят сватбарите? Нищо особено. Много сватбари присъстват на сватбата, но младоженци са двама само.

Колкото и малко да печели човек, когато слуша речта на някой виден философ или музиката на някой виден музикант, добре е той да слуша красиви работи и то не само един път, но по няколко пъти. Всеки се интересува от идването на някой велик човек и иска да го посети. Това показва, че той има някаква

връзка с него или очаква някакво благо от него. Всеки се интересува от някакво велико чувство, което прониква в сърцето му, от някаква велика мисъл, която прониква в ума му, и от някакво велико дело, което се заражда във волята му. Естествено е човек да се интересува от тези неща.

Има хора, които не се интересуват от велики работи. Те се отнасят към млекопитаещите. Те мислят само за къщи, за пари, искат да се осигурят. И млекопитаещото търси някаква дупка, за да се скрие. Щом има къщичка и храна, то за нищо повече не мисли. За илюстрация на това състояние на човека турците си служат с поговорката: „Светът да изгори, нищо не ме интересува“. Това подразбира, че когато човек е осигурен, нищо повече не иска, от нищо не се интересува. Щом има къщичка, той е задоволен. Светът да гори около него, това не го интересува.

Мнозина искат да се представят за скромни хора. Те мислят, че като не желаят големи къщи, много имоти, големи знания, с това минават за скромни, за смирени хора. Не е въпрос човек да има малко желания и малки изисквания. За човека е важно, при каквото и положение на живота да се намира, да придобие нещо съществено. Например какво е придобил овчарят през своето 20 годишно пасене на овце? Ако само е пасъл овцете, без да е учил нещо, без да е направил едно добро дело, нищо не е придобил. Ако вълкът цял живот се е криел в своята дупка, и от време на време е излизал навън, за да нападне някоя овца и да я удуши, той нищо не е придобил от вълчата култура. През целия си живот вълкът е мислил само за ядене, как по-лесно да осигури своето съществуване. Изобщо, като проследим желанията на всички живи същества, виждаме, че те се стремят към едно: да се осигурят – да бъдат нахранени, стоплени. Докато не са задоволили физическите си нужди, те се стремят да ги задоволят. Щом ги задоволят, те се отегчават

ЧУХА, ЧЕ ИДЕ ИСУС

от живота. Като дойдем до човека, той казва, че му е дотегнало да живее, да се бори, за да удовлетвори нуждите си. Да се отегчи човек от живота, това е все едно да каже, че му е дотегнало да се грее на слънце. Който много се е грял на слънце, той може да се отегчи от слънцето. Който малко или никак не се е грял, той не е дошъл до това отегчаване. Какво е придобил първият от слънцето? Той само е почернял. А вторият? Той е запазил белия цвят на кожата си. Нито първият е разбрал какво представя слънцето, нито вторият.

Често хората поглеждат към земята, към почвата и казват:

- Земя, почва е това.
- Коя почва е най-добра?
- Черноземът.
- Защо?
- Защото е най-плодородна.

Въпреки това всички хора се стремят към белия цвят. Всеки иска да бъде бял. Има известна белота, която няма никакво отношение към живота. Човек може да е бял, но да не е здрав. Има известна белота, която е естествена. Изобщо дойдем ли до цветовете, ние ги разглеждаме като здравословни и нездравословни. Един и същ цвят може да бъде здравословен, а може да бъде и нездравословен. Например има здравословен жълт цвят и жълт – нездравословен; има здравословен червен цвят и червен – нездравословен. Същото може да се каже и за зеления, за синия, за виолетовия цвят и т.н. Здравословните цветове ние наричаме цветове на слънцето и на деня, а нездравословните – цветове на луната и на нощта. Като изучавам хората, аз гледам кои цветове преобладават в тях – цветовете на деня или на нощта, цветовете на слънцето или на луната. Когато цветовете на луната имат влияние върху някой човек, той много обещава, а малко изпълнява. Като не може да изпълни дадените обещания, той се оправдава с това, че условията не му благоприятствали. Не,

условията са били добри, но той не е могъл да ги използва. Такъв човек обикновено започва добре, а свършва зле. Когато цветовете на слънцето оказват влияние върху някой човек, той малко обещава, а повече работи, дава от себе си. Ако някой му иска жито, той казва: „Ще ти дам жито, само ако нивата роди достатъчно. Щом роди достатъчно, ще има и за теб, и за мен. Преди да е родила нивата, нищо не мога да обещая“.

Чуха, че иде Исус. Като чуха, че иде Исус, заинтересуваха се от Него. Така се интересуват и от всички велики хора: артисти, музиканти, певци, поети, учени, философи. Защо се заинтересуваха за Христа? Защото Той дойде да спаси човечеството. Той донесе на хората ново учение, нова култура, нов начин на живот. Христос дойде в света да реформира Моисеевия закон. Този закон гласи: *Око за око, зъб за зъб*. Според този закон, като разглеждат някое твое дело, ти трябва да платиш всичките разноски по него. В това отношение Христовият закон гласи: *Даром сте взели, даром давайте*.

Чуха, че иде Исус. Какво означава думата *Исус*? Външно разгледана, тя е обикновена дума. Много Исусовци има в света, но един е Исус, носител на Божествения принцип в себе си, на принципа, който твори. На еврейски език *Исус* значи Ешуа. Тази дума има дълбок вътрешен смисъл. Думата *Исус* съдържа в себе си още два принципа: един, който дава, и друг, който взема. Следователно в света съществуват три главни принципа: принцип, от който нещата изтичат; принцип, който възприема нещата в себе си и принцип, който предизвиква проявление на нещата. В дома тези три принципа представляват майката, бащата и детето. Бащата е представител на първия принцип, майката – на втория, а детето – на третия. Значи върху тия принципи се основава домът. Върху тях е основан целия свят. Докато детето не е дошло в

ЧУХА, ЧЕ ИДЕ ИСУС

дома, майката и бащата мислят само за себе си. Щом детето дойде, то предизвиква майката и бащата да се грижат за него. Те се готвят да го приемат в дома си, създават му благоприятни условия, защото знаят, че дом без деца е като търговец без капитал. Човек без здраве, учен без знание, сърце без чувства, ум без мисли и воля без действия са като дом без деца. Тази е причината, задето майката прави всичко възможно да привлече една душа, която да се прероди в дома ѝ като нейно дете.

Сега, като наблюдавате живота на семействата, на обществата, на народите, виждате, че навсякъде съществуват ред обреди, както в църквите. Всеки обред представя известна магическа формула, която има дълбок вътрешен смисъл. Ако влезете в една съвременна църква, ще видите, че богомолците се кръстят, правят поклони, молят се, палят свещи, пеят песни и т.н. Тия обреди не са нищо друго освен формули, на които хората са забравили дълбокия смисъл, вследствие на което днес те нямат това значение, каквото някога са имали. Като се молят, всички хора се обръщат на изток. Не само хората, но и животните, и птиците обръщат погледа си на изток. Защо? Защото слънцето изгрява от изток.

Обаче това, което създава изтока, създават и запада, и юга, и севера. Слънцето определя четирите посоки на света. Тези посоки не са абсолютни, те се менят в смисъл, че нашият изток е запад за други хора; техният изток пък е запад за нас. С една дума казано, изток е всякога там, откъдето слънцето изгрява. Посоката, в която светлината се увеличава, е юг. Посоката, в която светлината намалява, е север. Четирите посоки – изток, запад, север и юг са четири главни посоки, които съществуват не само във външния свят, но и във вътрешния свят на човека. Човек трябва да знае отношението на тия посоки към самия него. Ако не разбира отношението на изтока, на

запада, на севера и на юга към себе си, той не разбира живота, няма съзнателно отношение към него. Ако човек не разбира защо ходи прав, защо главата му е обърната към центъра на слънцето, а краката – към центъра на земята, той не разбира смисъла на живота. Ще кажете, че Господ е наредил тия работи, че Той е определил това нещо да бъде така. Щом Господ е наредил тази работа така, защо главата на растенията е поставил в противоположна посока на човешката, заровена в земята? Това показва, че човек търси благото си на друго място, не там, където растенията го търсят. И обратно, растенията не търсят своето благо там, дето хората го търсят. Въпреки това, хората правят една съществена грешка в своя живот: те търсят своето благо там, дето растенията търсят своето. Понеже главата на човека е обърната към слънцето, хората трябва да търсят своето благо именно в тази посока. Растенията пък търсят своето благо от земята, накъдето е насочена главата им. При това те никога не скриват благата си. Каквото благо придобиват, те го оставят на открито, всички да се ползват от него. Хората постъпват точно обратно: каквото придобият, веднага го скриват на тайни места, в хамбарите си. Погледнете ли в някой човешки хамбар, ще видите, че той е пълен с жито, с ечемик, с царевица и т.н. Те се оправдават с пословицата: „Покритото мляко котката не го лочи“. Не е въпрос в криене на нещата. Важно е, че млякото, колкото и да се захлупва, скоро се разваля. Обаче плодовете могат да стоят дълго време на дървото, без да се развалят.

Чуха, че иде Исус. Идването на Христа има отношение към всеки разумен човек. То представя едно от великите, от разумните явления както в човешкия живот, така и в цялата природа. А между всички разумни явления в природата съществува тясна връзка. Оттук вадим заключение, че всяка разумна идея, която се проповядва, има отношение

ЧУХА, ЧЕ ИДЕ ИСУС

към всички живи същества, на които съзнанието е пробудено. Какъв смисъл има религията за нас, ако не се ползваме от нея? Какъв смисъл има извора за нас, ако не се ползваме от неговата чиста вода? Какъв смисъл има светлината за нас, ако не се ползваме от нея? Ако растенията и животните, които имат отношение към нас, не ни ползват, защо ни са те? Следователно ние трябва да се радваме именно на това, че живеем в свят, в който всички неща са разумно поставени. Като знаете това, вие не трябва да пренебрегвате нещата в природата. Тя е поставила всяко нещо на своето място. Едно нещо само можете да правите: да различавате едно същество от друго, да виждате отличителните им качества, без да ги пренебрегвате. Не всички растения, животни или хора са устроени по един и същи начин. Когато един разбойник или апаш се яви между хората, всички взимат мерки, предпазват се, за да не ги обере и убие. Всеки заключва вратите си, пази се от този разбойник. Когато един добър човек влезе между хората, всички отварят къщата си за него, турят знамена на вратите си и излизат да го посрещнат със слава и почести.

И тъй, в света съществуват два вида хора: добри и лоши. Когато някой лош човек или неприятел влезе в дома ви, всички се разбягват, както българите едно време бягали от турските башибозуци. Тогава те търсили Бога, вярвали в Него. Днес обаче те забравиха Този, който ги освободи, и не вярват вече в Него. Това се вижда от престъпленията, които днес се вършат. Не само българите, но всички народи са забравили Бога и се хвалят със своите велики хора. Къде са техните велики хора? Всички народи са постъпили зле със своите велики хора. Например много българи и досега гледат на богомилството в България като на голямо зло. Целият европейски свят гледа на богомилството като на светла страница в историята на българския народ, а туй малцинство българи още не вижда и не

съзнава това. Българинът трябва да бъде искрен, да признава грешките и престъпленията, които сам е направил, и да не ги приписва на другите. Изобщо човек е склонен да се оправдава с другите и ако му изтъкнат някаква погрешка, той веднага се сравнява с окръжаващите и казва:

— Аз ли съм най-лош човек?

— Не си най-лош, но не си и най-добър.

Това е метод на контрастите. Когато човек каже в себе си, че не е най-лош, той трябва да знае, че не е и най-добрият. Той може да се изправи. Всеки народ, както и отделният човек, носи в себе си известни дарби и способности, които трябва да развива.

Когато казваме, че патриотизмът трябва да бъде качество на всеки човек, на всеки народ, ние подразбираме, че между членовете, между отделните единици на всеки народ трябва да има особено съгласие, вътрешна хармония и взаимопомощ. Това не трябва да става с власт, чрез насилие, а доброволно, по естествен път. Човек не може да бъде патриот, докато този център не е развит в него. Чувството на патриотизъм в човека е свързано с религиозното чувство, вследствие на което истинският патриот съзнава, че всички хора са Божии създания, направени по образ и подобие Божие и принадлежат към една обща държава – небесната държава, т.е. Царството Божие. Когато говори за своето отечество, дълбоко в себе си човек има предвид една Божествена идея – отечеството на душата. Зад всяка видима идея се крие една невидима – Божествена идея.

Чуха, че иде Исус. Аз взимам думата *Исус* в смисъл на великото, мощното, красивото, което иде сега в света. Всички хора се интересуват от него. Няма човек в света, който да не се интересува от красивото и великото. То представя идеал в живота на човека. Но този идеал не е еднакъв за всички хора. Той оказва различно влияние върху различните хора. Не е нужно

ЧУХА, ЧЕ ИДЕ ИСУС

този идеал да оказва еднакво влияние върху различните хора. Каквото и да е влиянието му, все пак той оказва специално влияние върху всеки човек. Същото можем да кажем за влиянието на светлината върху човека. Тя оказва различно влияние върху различните хора. Рече ли някой, че светлината има особено влияние върху него, той ще се намери в положението на съвременните вярващи – православни, протестанти, католици, всеки от които поддържа, че има най-право верую, най-добро разбиране за Христа. Всеки мисли за себе си, че най-добре разбира Христа, че е истински Негов последовател, когато и до днес още не виждаме Христовото учение приложено в живота.

Съвременните хора говорят за любов, а животът им е пълно отражение на безлюбието. Може ли да се каже, че момъкът обича момата, на която пише любовни писма, че не може да живее без нея, че тя е смисълът на неговия живот, ако наскоро след женитбата им той започва да я бие? Можете ли да кажете, че учителят има любов към учениците си, ако постоянно влиза в клас сърдит и недоволен? Можете ли да кажете, че стражарят има любов, ако лови хората по улиците и ги води в участъка?

Днес всички хора се нуждаят от нови разбирания, които да внесат в тях вътрешна свобода, свобода на действия. Всички хора се нуждаят от положителни знания и разбирания за Бога, за природата и на самия човек. Божествената наука дава тия знания на хората. Като се домогнат до нея, те ще видят, че наистина няма нищо скрито-покрито пред лицето на Бога. Според тази наука и доброто, и злото на човека, както и на неговите деди и прадеди, е открито. От хиляди години насам животът на човека е отворен и всеки, който разбира, може да чете. Какво по-добро свидетелство може да се иска от човешкото лице? Каква по-сигурна лична карта можете да искате от човешкото лице? Като не разбират тази наука, с години хората изучават

човека, дали не е някакъв престъпник, от типовете на Ломброзо, и го изучават в подробности. Няма защо много да се спират върху престъпника. Като видят пръстите, ръцете, очите, ушите и устните му, ще разберат, че те имат всички белези на престъпник, но с това не могат да го направят по-добър. Преди години, когато правех френологични изследвания, срещнах един 70 годишен български войвода, строен човек, с благородни черти на лицето си, но ръцете му бяха ръце на престъпник. Аз му казах:

— Ако бях съдия, за престъпленията, които си извършил, щях да те осъдя на 20 години строг затвор.

— Прав си, заслужавам това наказание. Не зная как ще се оправдавам пред Бога. Много престъпления съм извършил. Ще нося последствията на своите грехове и престъпления. Страшно е моето минало!

Казвам: това, което може да измъчва или да радва човека, е неговото минало, което е наслоено върху съзнанието му. Дали човек води добър или лош живот, това е за самия него. Той сам ще носи последствията и на единия, и на другия живот. И тъй, целокупният живот, към който всички хора се стремят, представя идеалния живот на човека. Той включва в себе си както индивидуалния, така и общия живот – живота на всички хора, на всички живи същества. Въпреки това мнозина казват, че не трябва да се интересуват от живота на хората, на своите близки, без оглед на това дали те са праведни, или грешни. Един селски свещеник, при изпълнение на службата си, се обърнал към своите миряни с думите, казани от Христа: „Не съдете, за да не бъдете съдени!“. За да усили тази идея, той дошъл дотам, че искал да убеди слушателите си, че никой няма право да се интересува от работите и живота на хората. За да подкрепи още повече своята мисъл, той си послужил с поговорката: „Всяка коза за своя крак виси“. Един от селяните не бил съгласен с тълкуванията на свещеника и решил да му устрои

ЧУХА, ЧЕ ИДЕ ИСУС

една шега. Един ден той взел една умряла коза и я закачил пред портата на свещеника. Като постояла няколко деня, козата започнала силно да мирише.

— Иване, ти ли остави тази коза тука? — рекъл свещеникът на своя съсед.

— Аз я оставих.

— Ами тя мирише много неприятно.

— Какво от това? Нали казваш, че всяка коза за своя крак виси?

Както виждате, миризмата от умрялата коза се отразява неприятно не само върху този, който я е закачил на портата, но и върху неговите съседи. Следователно, който върши престъпление, той трябва да знае, че престъплението има отношение не само към него, но и към ближните му. И тъй, пътят, по който сегашното човечество може да се възпита, не е този, по който днес върви. Сегашното възпитание не може да донесе нещо особено на човечеството. Напротив, сегашното възпитание може да даде обратни резултати на това, което се очаква. Днес всички хора говорят добре: и проповедникът, и учителят, и общественикът, но въпреки това техните проповеди остават безрезултатни. Това показва, че съвременните хора само на думи говорят добре, но още не живеят добре. Има нещо криво в техния живот, което пречи и на самите тях, а същевременно пречи и на слушателите им. Те говорят за жертви, за даване, а се страхуват да жертват, за да не осиромашеят. Да даваш разумно, да се жертваш, това значи да придобиваш свободата си. Свободата е един от великите принципи на живота. Когато Христос е проповядвал на хората да раздадат всичкото си имане, Той е имал предвид придобиване на свободата. Кой трябва да раздаде богатството си? Богатият. Истински богат човек е онзи, който знае къде в природата има заровено богатство, и може да разполага с него. Не може да се нарече богат онзи, който има едва десетина хиляди

лева на разположение. Богатият човек знае къде в природата се крият подземни извори, с които може да създаде необходимите оазиси в пустинята. Ако човек знае къде се намират богатствата на природата и може да ги използва, никакво друго знание не му е нужно. Съвременните хора се нуждаят именно от такова знание. Те трябва да се свържат с живата природа и от нея да се учат. Само при това положение природата ще открие тайните си на човека.

Разумният човек знае къде има скрити пари и скъпоценности в земята, но никога не може да ги извади без позволение от възвишените същества. Ако те не му позволят да вземе нещо от нейните богатства, той никога няма да наруши техните заповеди. Той предпочита да живее в лишения, отколкото да престъпи законите на разумната природа.

Има случаи в живота, когато някой човек зарови парите си в земята и след това умре. Обаче той е толкова свързан с парите си, че и от онзи свят ги пази. Той не позволява на никого да се ползва от неговото богатство. Тежко на онзи, който намери тези пари и си позволи да ги вземе. Собственикът им ще го преследва непрекъснато, няма да го остави намира. Има случаи обаче, когато някой богат човек, след като заравя парите си в земята, умира, но търси подходящо лице, на което да предаде богатството си. Той иска да се освободи от това богатство, да скъса връзките на своите земни желания и да се предаде на Бога. Който намери такова богатство, едновременно с това той получава и благословието на неговия собственик. Такова богатство носи благословение за дома. Всяко друго богатство, спечелено с насилие, носи нещастие за дома. Вие знаете случая с англичанина, който разкопа Тутанкамон, но плати с живота си. Защо? Този човек не позволява на хората да се ползват от неговото знание. Има гробници от миналото, които не е позволено да се разкопават. Който се опитва да

ЧУХА, ЧЕ ИДЕ ИСУС

ги разкопава, той ще плати с живота си. Също така и в природата има свещени места, на които човешки крак не може да стъпи. Позволи ли си човек да стъпи на едно от тия места, той скъпо ще плати.

Чуха, че иде Исус. И съвременните хора се нуждаят от един Исус – основното, Божественото начало в живота, което да обясни на хората защо са дошли на земята и как трябва да живеят. Без да мислят много, хората казват, че човек е дошъл на земята да поживее малко и след това да умре. Това не е никаква велика философия, нито никаква наука. Не само човек, но и всяко животно, след като живее известно време на земята, умира. Но с това въпросите на живота не се разрешават. Човек трябва да знае защо е дошъл на земята и защо трябва да живее. Ако мисли, че след като поживее няколко години на земята трябва да умре и да го заровят, той не е разбрал смисъла на живота. Да мисли човек, че ще умре, ще го заровят и върху гроба му ще поставят паметник, който да свидетелства за неговото съществуване, това е архаична мисъл.

Ще кажете, че паметниците са необходими като живи свидетели, че някога, в еди-коя си епоха са живели на земята еди-кой си видни учени, писатели, поети и музиканти. За предпочитане е човек да посети всички разсадници в света, да види различните видове круши, ябълки, отколкото да отиде в някои гробища и да разглежда паметниците на видни поети, учени и философи. По-добре е човек да остави след себе си едно-две плодни дръвчета или някакво малко знание, отколкото на гроба му да стърчи някакъв величествен паметник. Ако паметниците са толкова необходими, като свидетелство на минала слава и величие на човечеството, защо Христос не остави след себе си някакъв паметник? Къде е гробът на Христа? Христос няма гроб, но въпреки това и до днес още хората продължават да Го търсят. Христос запита учениците си: *Защо търсите живия между*

мъртвите? Следователно, докато хората търсят великите личности по гробищата, тяхната култура е мъртва. Великите хора живеят в сърцето и в ума на своя народ. Искате ли да намерите паметниците на великите хора, ще ги намерите всред техния народ. Те представят културата на своя народ. Ако писателят не живее в сърцето, в ума, в душата и в духа на своя народ, той никакъв писател не е бил. Казано е в Писанието: *Ще им изпратя Духа си*. Но никъде не е казано, че Бог ще изпрати на хората един паметник.

Някои, като слушат моите проповеди, намират, че не съм проповядвал според *Евангелието*. Те искат да им се проповядва точно така, както е писано в *Евангелието*. Кой проповедник, кой пророк или кой Учител е проповядвал точно според това, което е вече написано? Нито Моисей е проповядвал според писаното преди него, нито Христос. Защо трябва да се преповтаря това, което е написано вече? Написаното всеки сам може да го чете. Ако река и аз да проповядвам това, което преди мене е писано, туй значи да декламирам. Аз не съм учил изкуството декламация. Има едно ново Евангелие, което още нито е писано, нито е проповядвано. Това Евангелие се проповядва днес на хората. Под думите „Ново Евангелие“ се разбира Божественото учение, което днес иде в света и носи светлина за човешките улове. Ние не се интересуваме от въпроса как слънцето е огрявало земята преди хиляди и милиони години. Ние се интересуваме от днешното слънце. Ние искаме да знаем как това слънце днес огрява земята и каква светлина носи на хората. Ако под светлината на днешното слънце семената могат да растат и да се развиват, ние приемаме тази светлина. Ние се интересуваме от свещени, от свети работи, но те не са писани само в свещените книги, които хората знаят. Има много свети, свещени работи, които никъде още не са писани. Това не значи, че те не съществуват и

ЧУХА, ЧЕ ИДЕ ИСУС

никой не ги знае.

Чуха, че иде Исус. Исус представя основното, Божественото начало, което трябва да се приложи в живота. Нещата имат смисъл, само когато се прилагат. Това виждаме в съвременната наука и в съвременното изкуство. Всички науки и изкуства имат смисъл дотолкова, доколкото са във връзка с действителния живот. Ако нямат връзка с действителния живот, те не представят никакъв интерес. Ако астрономията не допринася нещо за развиване на човешкия ум, ако психологията не допринася нещо за облагородяване на човешкото сърце и ако социологията не допринася нещо за правилните отношения между хората, тези науки не са на мястото си. Те не могат да ни ползват. Всяка наука има смисъл дотолкова, доколкото е в отношение с външния и вътрешния живот на човека. При това значението на дадена наука е толкова по-голямо, колкото повече има отношение към вечността. Например бактериологията е преходна, временна наука. Един ден, когато хората ще водят чист, свят живот, те няма да боледуват. Следователно те няма да се нуждаят от бактериолози. Всеки човек ще бъде бактериолог за себе си. Нещо повече, съвременните бактериолози даже не виждат бактериите такива, каквито са всъщност. За тях бактериите представят микроскопични същества. Това, което те виждат под микроскоп, ни най-малко не представя същинските бактерии. Това са техните снаряди, с които си служат, както хората си служат с картечен огън, с бомби и с топове във време на война. Когато бактериите влязат в кръвта на учения бактериолог, и той умира като простият човек, който нищо не знае за тях. Тогава какво знае този учен за бактериите? Истинският учен трябва да поставя параван пред картечния огън на бактериите и да им се противопоставя. Не може ли да запази кръвта си от тяхното нападение, той не е учен човек. Той ще попадне под неприятелския огън на

бактериите и непременно ще умре.

Съвременните хора се страхуват от болести, от страдания, от глад, от лишения и т.н. Те живеят под вечен страх; не знаят какво може да им донесе следващия момент. Няма защо да се страхуват. Природата всякога предупреждава човека за онова, което предстои да му се случи. Достатъчно е човек да се вслушва в онова, което тя му нашепва, за да вземе предварителни мерки. Като разбира езика на природата, човек сам ще бъде лекар на душата и на тялото си. Някой човек предчувства, че ще му се случи нещо, че ще заболее от някаква болест. Това предчувствие не е нищо друго, освен предупреждение от страна на природата. Щом приемете нейното предупреждение, веднага трябва да вземете мерки да се лекувате. Не чакайте да се разболеете и след това да се лекувате. Когато кръвта на човека е чиста, бактериите ще минат и заминат през него, без да го съборят. Когато войниците напускат позициите си и отстъпват, те изгарят всичко, каквото има по тях, и не оставят нищо на неприятеля си. Това е добра военна тактика. Така трябва да постъпва всеки разумен човек по отношение на болестта, която се готви да го нападне. Той трябва да изгори всичко, което е на пътя ѝ, да пресече пътищата ѝ, да не може да стигне до него, нито да вземе нещо от него. Когато Христос казал, че човек трябва да се отрече от себе си, Той подразбирал, че човек трябва да пресече в себе си всички пътища, откъдето злото, неприятелят може да дойде. Неприятелят трябва да се върне обратно в своята държава, откъдето е излязъл. Какво правят съвременните хора? Те приготвяват най-удобни пътища и съобщения, строят параходи, железници, правят топове, бомби, с единствената цел да се борят със злото, с неприятеля, но щом го видят, уплашват се и избягват, като оставят всички тия пособия в неговите ръце. Първоначално хората мислят, че са

ЧУХА, ЧЕ ИДЕ ИСУС

герои, че лесно могат да се справят с неприятеля си, но щом се намерят натясно, бягат и оставят всичко в негови ръце. Но последствията от страха са всякога лоши.

Какво допринася войната за човечеството? Разрушения, унищожения, страдания. Във време на война хиляди и милиони хора се убиват, осакатяват, полудяват, инвалиди стават, а същевременно и финансовото положение на държавите се влошава. Те претърпяват големи финансови кризи, които се отразяват зле и върху частния живот на хората. Благодарение на тези кризи много милионери полудяват. В един ден те стават последни сиромаси. Това става главно в Америка, дето има много милионери. Това положение в страната представя голяма финансова война. Уилсън даде 14 правила на американците, но те не устояха на тях. Сега за цялата бяла раса иде по-строг закон от Уилсъновите правила – Божественият закон. Един главнокомандващ е натоварен с великата задача да покаже на бялата раса, че Божият закон иде в света. Той ще се наложи на хората. Този закон е неизменяем и никой не може да го отмени. Когато бялата раса признае съществуването на Божия закон и го приложи в живота, главнокомандващият ще бъде уволнен от своята служба и ще го назначат слуга на шестата раса. Хората от бялата раса също така ще се уволнят от своите служби и ще се заместят с нови хора – с хора от шестата раса. Христос, в една от своите притчи – за лозето – е предсказал това. Лозето ще се отнеме от ръцете на старите слуги и ще се предостави на нови слуги, да го обработват по нов, правилен начин.

Сега, като слушате това, вие не трябва да се плашите. Човек трябва да се страхува и да мисли преди да е сгрешил. Щом сгреши, нищо друго не му остава, освен готовността да изправи погрешката си и да носи последствията на своя грях. Нашата цел не седи в това

да се занимаваме с греховете на хората, но човек трябва да знае, че всичко, каквото върши, се пише върху него. Като знае това, той трябва да изучава себе си, да изучава и своя ближен. Да познава човек себе си, т.е. да познава доброто в себе си, това е истинската наука. Злото пък не представя никаква наука. То представя само условие за придобиване на Божествената наука. В този смисъл зло, лош живот не съществува. Истински живот е само доброто, т.е. добрият живот. Когато добрият живот претърпи някакви отклонения, тия отклонения ние наричаме лош живот. Всъщност лош живот не съществува. Добрият живот подразбира разумни, правилни отношения между хората. Когато животът на човека е добър, той не може да се лиши от благата на този живот. За потвърждение на тази мисъл ще приведа следния пример. Някога, в Америка живял един добър, благочестив християнин, който бил честен, трудолюбив работник. Той имал пълно упование на Бога и каквото и да се случвало в живота му, всякога казвал: „Господ ще промисли“. Жена му често го упреквала за неговото упование на Бога и му казвала: „С тази твоя теория, че Господ ще промисли за всичко, ти няма да излезеш на добър край. Ти трябва да се научиш да пестиш, да мислиш за черни дни“. Не минало много време и неговата теория била подложена на изпитание. В Америка по това време настанала голяма финансова криза, която засегнала и най-големите търговци и фабриканти. Господарят на фабриката, в която работел бедният и благочестив християнин, се принудил да уволни голяма част от своите работници, в числото на които попаднал и добрият работник. Като се видял без служба, той пак не изгубил упованието си в Бога и постоянно се молел, като повтарял думите: „Господ ще промисли“. Жена му продължавала да му натяква: „Видя ли докъде те доведе твоята теория? Видя ли резултата на твоите молитви?“. Бедният работник не се смущавал

ЧУХА, ЧЕ ИДЕ ИСУС

от това положение и спокойно отговарял: „Господ ще промисли“. Един ден, след гореща молитва към Бога, той отворил прозореца на своята бедна колибка, за да погледа навън и да подиша чист въздух, но видял, че едно дете носело в ръката си умряла гарга. То я турило на прозореца на работника и продължило пътя си. Като видял умрялата гарга на своя прозорец, работникът се натъжил и си казал: „От какво ли е умряла тази гарга?“. За да намери причината на смъртта ѝ, той решил да я разреже. Взел ножчето си и разрязал гърлото ѝ. Каква била изненадата му, когато в гърлото ѝ намерил една богата огърлица със скъпоценни камъни. Той не допуснал, че Провидението изпраща тази огърлица за него, да подобри положението си, но веднага започнал да мисли чия е тази огърлица, да я предаде на притежателя ѝ. Като размишлявал върху това, дошло му на ума, че тази огърлица е на неговата господарка, на жената на фабриканта. Той скрил огърлицата в джоба си и веднага отишъл при своя бивш господар. Извадил огърлицата от джоба си и разправил цялата история. Оказало се, че огърлицата действително била на неговата господарка. Трогнат от честността на своя работник, фабрикантът си казал: „Както Господ промисли за този човек, така и аз трябва да промисля за него“. Той намерил специална служба за този честен човек и отново го приел при себе си. Следователно, когато се намери пред известно изпитание, човек не трябва да се плаши от нищо. Укорите на жена му не трябва да го смущават. Жената е професор за мъжа. Той не трябва да се спира пред нейните теории, но да слуша онова, което Бог отвътре му говори.

Ще приведа още един пример, да видите как Бог работи, как се проявява Божият промисъл. Един от младите европейски поети от миналата епоха писал хубави работи, но все оставал неоценен. Понеже бил много честолобив и амбициозен, той се отчаял и

решил в себе си да не пише повече. Той се убедил, че хората не заслужават неговите работи и дошъл най-после до заключение, че животът няма смисъл. Той решил да се самоубие, но не знаел по какъв начин. Понеже бил страхлив, не можел изведнъж да тури край на живота си и размишлявал: „Ако се застрелям, ще се уплаша много и няма точно да улуча сърцето си. Ако се промуша с нож, ще ме заболи много и няма да сполуча да се пробода смъртоносно“. Най-после решил да се удави. За тази цел той отишъл на брега на морето, откъдето мислил да се хвърли във водата. В този момент той видял, че една млада мома се дави и се бори с морските вълни. Без да мисли много, той се хвърлил във водата, хванал давещата и я извлякъл на брега. Какво се оказало след това? Младата мома била царската дъщеря. От благодарност към младия поет, царят бил готов на всякакви услуги. Той го поканил в дома си и му се отзовал в помощ за всичко, което дотогава го спъвало. От този момент работите на поета се наредили добре. Доволни за щастливото спасяване на царската дъщеря, всички се чудили как работи Божият промисъл. И тъй, докато човек не дойде до пълно отчаяние и в себе си реши да се удави, работите му няма да се оправят. Обаче, ако в този момент той забрави себе си и отиде да помага на давещия се, Бог ще помогне и на двамата: и на давещия се, и на онзи, който е намислил да се дави. Следователно работите на човека ще се оправят, когато той дойде до пълно отчаяние, но и при това положение се окаже готов да забрави своето нещастие, за да помогне на ближния си. Това е проповядвал Христос. Това е учението на Любовта. Човек трябва да вярва в Бога, в Божия промисъл, но същевременно трябва да работи. Човек не трябва да става роб на труда, но да работи, да се труди без срам и страх, да не чака другите да работят заради него. По отношение на работата, американецът заслужава похвала. Дойде ли въпрос до

ЧУХА, ЧЕ ИДЕ ИСУС

работа, и княз да е, той съблича княжеските си дрехи, облича работнически и започва усърдно да работи. Щом свърши работата си, измива се и отново облича княжеските си дрехи. Много американски ученици и студенти са свършили гимназия, университет и са станали професори чрез труд. Човек трябва да разчита на себе си, а не на стипендии от държавата. Не се срамувайте от работа и от труд. Няма по-почтено нещо от работата и от труда.

Два случая зная в България, които заслужават подражание. Един млад момък свършил гимназия с отличен успех, но нямал средства да следва в университет. За тази цел той тръгнал да търси някаква служба. След като обиколил всички учреждения, откъдето се надявал да получи служба, видял, че освен неизпълнени обещания, нищо друго няма да получи. Той взел назаем от един приятел 200 или 300 лева и си купил точило за острене на ножове. Турил диплома си от гимназията в рамка, която закачил върху точилото, и така започнал да точи ножове. В скоро време той изплатил дълга си за точилото и си пробил път в живота.

Друг един млад момък, студент в университета, поради крайна бедност не можел да свърши науките си с родителски средства и решил сам да си помогне. Той си купил четки, бои и станал ваксаджия. По този начин спечелил симпатиите на много чиновници. Те дохождали при него да чисти обувката им, за да го подкрепят. Така той свършил университет и заел съответна длъжност. Гимназистът, който точел ножове, си казвал: „Както мога да уча, така мога да точа ножове“. Значи, докато човек не дойде до положение да точи ножове и да вакса обувка, работите му няма да вървят напред.

Следователно при каквито положения и да се намира, човек трябва да разчита на Божественото в себе си. Той трябва да разчита и на Божията любов,

мъдрост и истина. Където и да се намира човек, при каквото и положение да е, любовта всякога може да му помогне, да му се притече на помощ. Един наш брат отиде в Патагония без никакви средства и познати. Той уповаваше само на Бога. Така се случи, че там се срещна с един българин, който го настани на работа с добра заплата. Този наш брат има нещо добро в характера си. Той казваше: „Аз съм готов на всякаква работа“. Когато замина за Патагония, той беше на 50 години. Сега пише писма оттам и казва, че страданията и тук го следват, но понеже уповава на Бога, всичко понася. Оплаква се от господарката си. Господарят му бил добър човек, но господарката била сприхава, нервна, цял ден го ругаела, направила го по-долу от земята, постоянно го обиждала.

Съвременните хора се стремят към постижения, но за да имат тия постижения, те трябва да бъдат смели. Смелост се иска от човека. Достойнството на човека седи в благородството на неговата душа. Светлите мисли, благородните чувства и постъпки определят човека като истински човек. Той трябва да работи върху себе си съзнателно, планомерно, без да очаква бързи резултати. Както Бог чака с хиляди години, докато се пробуди човешкото съзнание, така и ние трябва да имаме търпение да дочакаме резултата на своята работа. Човек не трябва да бърза в своите заключения. Като види звезда, растение, животно или човек, той трябва да се спре пред тях внимателно, със свещен трепет, да чуе нещо ново от тях. Когато момък говори с някоя мома, той постоянно открива в нея нещо свещено. Във всяка душа, във всяко живо същество се крие нещо ценно. Сегашните хора са затворили пред себе си вратите на свещените извори и казват, че животът няма смисъл. Те сами се задушават и обезсмислят своя живот. Не, докато слънцето изгрява, докато звездите блещукат на небето, докато хората се раждат, докато растенията

ЧУХА, ЧЕ ИДЕ ИСУС

цъфтят, докато птичките пеят, човек не трябва да се обезсърчава. Когато петлите пеят, те казват на хората: „Докато ние пеем, вие трябва да бъдете спокойни, да вярвате, че работите ви ще се наредят добре“. Изобщо по пението на петлите може да се определи какво ще бъде времето. Същевременно пението на петлите показва дали работите на човека ще се наредят добре, или не. Който разбира езика на петлите, той може да знае ще има ли успех в работите си, или няма да има. Въпреки всичко това, човек трябва да бъде умен, да мисли какво прави. Една постъпка, добра или лоша, определя съдбата на човека.

Един американец, милионер, дал обявление във вестниците, че търси за кантората си млад, енергичен момък. На това обявление се явили много младежи, всички с препоръчителни писма. Милионерът взимал писмата, прочитал ги едно след друго, поглеждал към младите кандидати, но никой от тях не му харесал. В този момент в кантората влязъл млад момък, на вид беден, но спретнат, чисто облечен. Той се поклонил учтиво и се обърнал към милионера с думите: „Господине, четох във вестниците, че търсите за кантората си млад, енергичен човек. Аз идвам при вас за тази служба, но нямам никаква препоръка“. Докато чакал отговора на милионера, младият момък хвърлил поглед навсякъде и видял на земята парче хартия. Той моментално се навел, свил хартията в ръката си, за да я хвърли вън някъде и пак се изправил да чака отговор. Постъпката на младия момък се харесала на милионера и той веднага отговорил: „Твоята постъпка е препоръчителното ти писмо. Ти ще останеш на работа в кантората ми и ще бъдеш добре възнаграден“.

Следователно, когато влезе в Божествената кантора, човек не трябва да се срамува. Той трябва да се наведе, да вземе хартията от земята и да я тури в огъня да изгори. Ако се срамува да се наведе, той няма

да бъде приет в тази кантора. Няма ли характера на младия момък, никъде няма да ви приемат на служба. Каквито и препоръчителни писма да носите, навсякъде ще ви кажат: „Ще ви имаме предвид“. След тези думи ще излезете навън и дълго време ще чакате отговор на вашата просба. В Бога няма никакво лицеприятие.

Чуха, че иде Исус. Защо иде Исус? Да покаже на хората как трябва да живеят по новия начин – по закона на Любовта. Когато Любовта влезе в света, плач, страдания, болести, недоразумения, престъпления няма да има. Когато Любовта влезе в света, ще има само радости и благословения, само песни и веселия. Хората ще живеят по братски и ще се разбират. *Чуха, че иде Исус.* Желая и вие да чуете това, да носите Любовта в душата си.

3 ноември 1929 г., София

ЧУХА, ЧЕ ИДЕ ИСУС

Учителя Петър Дънов

СИЛА И ЖИВОТ
том XVI

Графичен дизайн и корица
ПЕТЪР ДОБРЕВ

Редактор
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВА

Предпечатна подготовка
ИВАН ДЖЕДЖЕВ

Формат 84/108/32
Печатни коли 35

Издателство „Бяло Братство“
izdatelstvo@bialobratstvo.info
www.bialobratstvo.info

Издателство „Захарий Стоянов“
office@zstoyanov.com
www.zstoyanov.com